T.C. BEYKENT ÜNİVERSİTESİ STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (BÜSAM)

2. ULUSLARARASI STRATEJİ VE GÜVENLİK ÇALIŞMALARI SEMPOZYUM BİLDİRİLERİ

21. YÜZYILDA ULUSAL SAVUNMA

PROCEEDINGS OF THE SECOND INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON THE STRATEGY AND SECURITY STUDIES

THE NATIONAL DEFENSE IN THE 21ST CENTURY

http://busam.beykent.edu.tr

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

II. ULUSLARARASI STRATEJİ VE GÜVENLİK ÇALIŞMALARI SEMPOZYUM BİLDİRİLERİ

(İSTANBUL, 16-17 NİSAN 2009)

PROCEEDINGS OF THE SECOND INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON THE STRATEGY AND SECURİTY STUDIES

(ISTANBUL, APRIL 16-17 th, 2009)

"21. YÜZYILDA ULUSAL SAVUNMA"
"THE NATIONAL DEFENSE IN THE 21ST CENTURY"

Sertifika No:
11374

ISBN:
978-975-6319-06-2

Beykent Üniversitesi Yayınları, No.66

İSTANBUL
2009

II. ULUSLARARASI STRATEJİ VE GÜVENLİK ÇALIŞMALARI SEMPOZYUM BİLDİRİLERİ

(İSTANBUL, 16-17 NİSAN 2009)

PROCEEDINGS OF THE SECOND INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON THE STRATEGY AND SECURİTY STUDIES

(ISTANBUL, APRIL 16-17 th, 2008)

"21. YÜZYILDA ULUSAL SAVUNMA"

"THE NATIONAL DEFENCE IN THE 21ST CENTURY"

Editör

Yrd.Doç.Dr. Sait YILMAZ

Bilim Kurulu

Prof.Dr. Erol EREN
Prof.Dr. Haydar ÇAKMAK
Prof.Dr. Mithat BAYDUR
Prof.Dr. Hasan KÖNİ
Prof.Dr. Hüseyin BAĞCI
Prof.Dr. Yaşar HACISALİHOĞLU
E.Org. Yaşar BÜYÜKANIT
E.Tümg. Armağan KULOĞLU
Prof.Dr.Ümit ÖZDAĞ
Prof.Dr. Ersan İLAL
Doç.Dr.Gonca D. BAYRAKTAR
Yrd.Doç.Dr. Sait YILMAZ

Kapak Tasarım

İbrahim SEVİLDİ

Her hakkı korunmuştur. İzinsiz çoğaltılamaz.
İçerikten yazarlar sorumludur.

Copyright © 2009

İÇİNDEKİLER

BÜSAM Müdürü'nün Uluslararası Sempozyum Hakkında Bilgi Arzı……1

Beykent Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cuma BAYAT'ın Açış Konuşması……..3

TSK 25'inci Genelkurmay Başkanı Yaşar BÜYÜKANIT'ın Konuşması..... 4

ABD Eski Savunma Bakan Yardımcısı Mr. Gordon England'ın Konuşması…….. 9

BİRİNCİ OTURUM

DEFENSE POLITICIES

(SAVUNMA POLİTİKALARI)

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Hasan KÖNİ

Raportör:
Aygül MURAN

BİLDİRİLER

1. Dr. Wang Li (Çin)

Chinese Defense Concept And Its Strategy Since 1979...…….....16

2. Dr.Polina Temerina (Rusya)

Russıan Arms Transfers Polıcy Under Putın And Medvedev…...……... 20

3. Prof. Dr. Hüseyin BAĞCI

The European Neighbourhood Policy: Putting Old Wine
In A New Bottle? Turkish Perspective……..…… 26

4. **Prof. Efraim Inbar (İsrail)**

Small Wars: Theory & Practice……...…… 41

İKİNCİ OTURUM

SECURITY MATTERS IN DEFENCE

(SAVUNMA VE GÜVENLİK)

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Ümit ÖZDAĞ

Raportör:
İnci SÖKMEN

BİLDİRİLER

1. Dr. Mireille Sadège

The Defense Strategies Of NATO In The Post Cold War……..……... 47

2. Ümit HACIOĞLU

Challenging Issue Of Sustainable Interethnic Peace And Security: Which Strategy
Secures Best In The Balkans?.....……... 60

3. İbrahim Arap

Güvenliği Sağlamadaki Çoğullaşmanın Türkiye Bağlamında Değerlendirilmesi: Türkiye'nin Güvenlik Stratejisinde Özel Güvenlik Şirketlerinin Rolü …… 75

4. Saadet GÜNER

Savaşlar Ve Kültürel Miras…….....…. 90

ÜÇÜNCÜ OTURUM

DEFENCE AND SECURITY

SAVUNMA VE GÜVENLİK

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Mithat BAYDUR

Raportör:
Nergis ÖZKURAL

BİLDİRİLER

1. Dr.Giovanni Ercolani

Security: Between Orthodoxy And Liquidity…….. 110

2. Prof.Dr.Erhan BUYUKAKINCI

War And Hıstory: Methodologıcal Debates..... 129

3. Larry White, J.D.

Is The Concept Of Proportionality Still Valid In The CNN Age?……..137

4. Prof. Dr. Holger H. Mey

The Role Of Technology In Security And Defense…….…….....….. 140

DÖRDÜNCÜ OTURUM

TURKISH SECURITY AND DEFENCE ISSUES

(TÜRK GÜVENLİK VE SAVUNMA KONULARI)

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Erol EREN

Raportör:
Yrd. Doç. Dr. Efgan CANŞEN

BİLDİRİLER

1. Doç. Dr. Celalettin Yavuz

Türkiye Cumhuriyeti'nin Güvenlik Politikaları…….……... 148

2. Yrd. Doç. Dr. Barış DOSTER

Türk Ekonomisinin Ulusal Güvenliğe Etkileri..... 171

3. Ahmet Gürkan ATAY, Aygül MURAN

Türkiye'nin Ulusal Güvenlik Kaygıları ve Alınacak Önlemler……... 182

BEŞİNCİ OTURUM

DEFENSE AND TECHNOLOGY

(SAVUNMA VE TEKNOLOJİ)

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Haydar ÇAKMAK

Raportör:
Yrd. Doç. Dr. Muzaffer ÜREKLİ

BİLDİRİLER

1. Aydoğan KOÇ

Koç Consulting At A Glance……... 191

2. Dr. Tacettin KÖPRÜLÜ

The New Dynamics In The Turkish Defense Industry..... 200

3. Muharrem Dörtkaşlı

Turkish Aerospace Industries (TAI), Inc…….. 205

4. Ralf Kladtke

Future Capabilities Of Network Centric Optronics ……..……..…... 206

ALTINCI OTURUM

COUNTER- TERROR AND DEFENCE

(TERÖRLE MÜCADELE VE SAVUNMA)

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Abdülhaluk Mehmet ÇAY

Raportör:
Doç. Dr. Gonca BAYRAKTAR DURGUN

BİLDİRİLER

1. Saffet Akkaya

Counter Terror And Defense..……..……...212

2. Polat KIZILDAĞ

Hedef İç Savaş mı? “Şehir Gerillacılığı Teorisi” Çerçevesinde
PKK Terörü Üzerine Bir İnceleme..... 220

3. Çağdaş Güven-Mehmet Çamır

Terörün Finans Kaynakları……..…….. 230

4. Aşkın İnci Sökmen

Terörizmin İdeolojik Boyutuyla Mücadele……..……...…... 244

YEDİNCİ OTURUM

TRANSFORMATION OF DEFENSE

(SAVUNMANIN DÖNÜŞÜMÜ)

Oturum Başkanı:
E. Org. Edip BAŞER

Raportör:
Aygül MURAN

BİLDİRİLER

1. E.Tuğg.Nejat Eslen

Savaşın Değişen Doğası…….…….. 257

2. E.Tuğa.Ergun MENGÜ

Dünden Bugüne Avrupa Güvenlik Mimarisi ve Türkiye 260

3. Yrd. Doç. Dr. Sait YILMAZ

The Transformation Of Defence…….…….. 272

SEKİZİNCİ OTURUM

DEFENSE STUDIES

SAVUNMA ÇALIŞMALARI

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Abdülhaluk Mehmet ÇAY

Raportör:
Arzu TUNCER

BİLDİRİLER

1. Öğr.Gör. Fatma ÇOBAN

Çin'in Yükselişi: Bölgesel Ve Küresel Güç Değişimleri..…….. 287

2. Arife Karakaş

Uyuşturucu Üretim ve Kaçakçilik Güzergâhları..... 295

3. Larry White

Contractor Support To Military Operations – Hazardous Waste And
Other Specialized Needs?……..……..……..…….. 302

ÖZEL BİLDİRİ

Richard FROH (Deputy ASG NATO US/DI)

Alliance Ground Surveillance…… 306

DOKUZUNCU OTURUM

PRIMARY DEFENSE MATTERS IN THE 21ST CENTURY

21. YÜZYILDA ÖNE ÇIKAN SAVUNMA KONULARI

Oturum Başkanı:
Larry D. WHITE

Raportör:
Yrd. Doç. Dr. Sait YILMAZ

BİLDİRİLER

1. Evelyn A. Early

U.S. Public Diplomacy And Strategic Communication:

A Case Study Of Morocco…….…… 309

2. Doç. Dr. Kamer Kasım

Russia's Foreign Policy Towards The Black Sea And The Caucasus:
Implications On Regional Security…….…….315

3. Muzaffer Akyıldırım (Delegation of Turkey to the EU, Brussels)

Turkey's Role In European Security And Defence & European
Defence Agency…… 322

ONUNCU OTURUM

INTERNATIONAL SECURITY AND DEFENCE

ULUSLARARASI GÜVENLİK VE SAVUNMA

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. İ. Yaşar HACISALİHOĞLU

Raportör:
Yrd. Doç. Dr. Perihan PAKSOY

BİLDİRİLER

1. Prof. Dr. Mesut Hakkı CAŞIN

NATO's 60th Birthday And Understanding Russian Security..……..... 328

2. Doç. Dr. S. Gulden Ayman

NATO's Evolution And Turkey..... 340

3. Mustafa TANER

International Cooperation For The Capability Development
Within NATO And The EU…….. 347

ÖZEL BİLDİRİ

LtGen.Jim Solligan (Norfolk-USA)

The Transformation Of Defence: NATO Perspectives……..……351

ONBİRİNCİ OTURUM

DEFENSE AND TERROR

SAVUNMA VE TERÖR

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Şükrü Sina GÜREL

Raportör:
Doç. Dr. Gonca BAYRAKTAR DURGUN

BİLDİRİLER

1. E. Tümg. Armağan KULOĞLU

Türkiye'nin Güvenlik Algilamalari ve ABD Politikalarının
Güvenliğimize Etkileri…….. 360

2. Antonia-Denisa Staedel

A Grey Sector In The Defence-Paradigm:Ethical Issues Regarding
The Tactic Of Targeted Killing..... 375

3. Larry White, J.D.

The Aftermath Of Guantanamo Bay On The Concept
Of The Unlawful Combatant……...……...……...381

ÖZEL BİLDİRİ

Dr. Faruk ÖZLÜ

National Security And Defense Industries In Turkey……..……383

SEMPOZYUM GÖRÜNTÜLERİ…….…….…… 393

BÜSAM MÜDÜRÜ YRD.DOÇ.DR.SAİT YILMAZ'IN KONUŞMASI

Sayın Konuklar,

Mütevelli Heyeti Başkan Vekilimiz Erkan Çelik ve Alkan Çelik, Sayın Rektörüm Prof.Dr.Cuma Bayat,

Çok değerli konuklarımız arasında bulunan defalarca milletvekili olarak yer aldığı TBMM'de başkanlık yapmış Sayın Hüsamettin Cindoruk,

Önceki Genelkurmay Başkanımız Sayın E.Org. Yaşar Büyükanıt,

Silahlı Kuvvetlerimizin emekli ve halen görevde olan çok güzide komutanları,

Pek çok üniversiteden sempozyuma katkıda sağlamak için aramızda bulunan çok değerli hocalarım ve akademisyen arkadaşlarım,

Başta ABD Önceki Savunma Bakan Yardımcısı Sayın Gordon England olmak üzere ABD, Çin, Rusya, Fransa, Almanya, İngiltere, İsrail, Almanya, Romanya, NATO ve Avrupa Birliği'den aramızda olan çok değerli yabancı devlet adamları ve akademisyenler,

Sempozyumumuza şahsen ilgi gösteren değerli diğer misafirler, öğrenciler ve medya mensupları,

2. Uluslararası Strateji ve Güvenlik Çalışmaları sempozyumumuza hoş geldiniz…

Sempozyumumuza çeşitli nedenler ile katılamamış olmakla birlikte başarı dileklerini ileten Sayın Genelkurmay Başkanımız Org. İlker Başbuğ'a,

Mili Savunma Bakanımız Sayın Vecdi Gönül'e,

1.Or.K.mız Org. Sayın Ergin Saygun'a ve

Savunma Sanayi Müsteşarımız Sayın Murad Bayar'a,

Katılmak istediği halde son an da katılamayan diğer pek çok devlet adamı ve akademisyenlere teşekkür ederiz.

Ayrıca BÜSAM olarak sempozyumumuzun hazırlıklarında çok değerli katkıları olan

Her zaman yakın desteğini gördüğümüz Sayın Rektörümüz Prof.Dr.Cuma Bayat'a,

BÜSAM başdanışmanı E.Tümg.Armağan Kuloğlu'na,
Üniversitemiz akademik ve idari personeline,
Yardımcım Özlem Sağat ve BÜSAM uzmanı arkadaşlarıma,
NATO'dan Tuğg. Azmi Cinek'e, AB Türk Delegasyonu'ndan Sayın Muzaffer Akyıldırım'a,
Sponsorlarımız: Savunma Sanayi Müsteşarlığına, EADS Firmasına, Meteksan Savunma, TAİ, Havelsan, Carl Zeiss Optronics Firmalarına, Koç Consulting ve EuroAsiaCritic Dergisi'ne çok teşekkür ederim.

Onların çabaları ve katkıları ile sempozyumumuz bu zengin programa ve yüksek katılım düzeyine ulaştı.

Sayın Konuklar İkinci Dünya Savaşı ile birlikte savaş sadece askerlerin işi olmaktan çıkmış, genişleyen güvenlik olgusu ile birlikte güvenlik ve savunma konuları askerlerin ve sivillerin birlikte çalışması gereken çok önemli bir alan haline gelmiştir. Bu sempozyumu düzenlemekteki amaçlarımızın başında güvenlik ve savunma alanındaki çalışmalara akademisyen arkadaşlarımızın ilgisini çekmek gelmektedir. Sempozyum sonunda yayınlanacak bildiri kitabı ile bu alana önemli bir referans kazandıracağımızı düşünüyoruz. Ayrıca üniversiteler bünyesinde güvenlik ve savunma araştırmaları enstitüleri kurulması da en büyük dileğimiz. Siviller ve askerler arasında yaratılacak bilimsel temellere dayalı kurumsal ve entelektüel işbirliğinin sadece ilgili ülkelere değil bir bütün olarak uluslararası güvenliğe de katkı sağlayacağına inanıyoruz. Şimdi açılış konuşmalarını yapmak üzere kürsüye Sayın Rektörüm Prof.Dr.Cuma Bayat'ı davet ediyorum.

BEYKENT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ PROF. DR. CUMA BAYAT'IN AÇIŞ KONUŞMASI

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Misafirler,

Sayın Katılımcılar,

Basınımızın Güzide Temsilcileri,

Üniversitemizin düzenlemiş olduğu 2. Strateji ve Güvenlik Çalışmaları Sempozyumuna hoş geldiniz.

Üniversiteler eğitim öğretimin yanında ürettikleri bilgileri toplumla paylaşma görevini de sürdürmek zorundadırlar. Üniversitelerin ürettikleri bilgilerin paylaşımının bugün artık ölçüsünü de bilim adamları koydular.

Sadece araştırma yapmak, sadece üniversitenin kendi içinde kendini eğitir durumda olması günümüzde artık yeterli görülmemektedir. Bu nedenle bugün Beykent Üniversitesi ürettiğini toplumla paylaşma imkanını sunan bu toplantıyı düzenlemiştir. Çok önemli bir konu, çok önemli katılımcılarla iki gün sürecek olan bu toplantıyı düzenleyen komiteye teşekkür ediyorum.

Özellikle BÜSAM Müdürümüz bu konuda üstün gayretler göstermiştir, çok değerli katılımcıları bir araya getirmiştir. Kendisini bu nedenle ikinci kez kutluyorum.

Sempozyumun başarılı geçeceğini ümit ediyor, hepinize tekrar hoş geldiniz diyorum.

DEĞİŞEN GÜVENLİK VE SAVUNMA ANLAYIŞI

E.Org.Yaşar Büyükanıt[1]

Beykent Üniversitesinin değerli mensupları, değerli konuklar, sevgili gençler. Bu yıl ikinci kez bu kürsüde sizlere hitap ediyorum ve bundan dolayı çok mutluyum.

Konumuz, savunmanın değişen yönleri.

Önce bu konuya açıklık getirmek istiyorum. Ülkelerin savunma anlayışları eskimiş bir kavram. Bugün ortaya çıkan "Güvenlik" anlayışıdır. Çünkü güvenlik daha kapsamlı bir kavrama dönüşmüştür.

Bu konuyu biraz açmam gerekiyor. Ülkeleri güvenlik bağlamında önlem almaya zorunu kılan geçmişte, çeşitli dönemler olmuştur. Bunları şöyle sıralayabiliriz;

* Bilindiği gibi ülkeler, tarihin çeşitli dönemlerinde sıcak savaşlarla karşı karşıya gelmişlerdir. 2'nci dünya harbinden sonra NATO- Varşova Paktı bağlamında soğuk savaş bir mücadele yöntemi olarak ortaya çıkmıştır. Varşova Paktı ve Sovyetler Birliği'nin dağılması sonucu, dünya yeni bir döneme girmiş, güvenlik bağlamında tek kutuplu bir şekil almış ve NATO kendisini sorgulamaya başlamış olup tehdit algılamaları yeni şekillere bürünmüştür. ABD'de ikiz kulelere yapılan saldırı yeni bir dönemin başlamasına yol açmış, gerek BM kararları ve gerekse NATO'nun 5'nci maddesini eyleme geçirmesi. Afganistan'dan Irak'a kadar uzanan bir coğrafyada silahlı çatışmalar gündeme gelmiştir.

Çok daha gerilere gittiğimiz zaman, şunu görüyoruz; Dünya silahlı çatışmalardan hiçbir zaman arındırılamamıştır. Sadece süreçler yakınlaşmıştır. İçinde bulunduğumuz dönem ne kadar sürecektir? Bunu bilemiyoruz.

1648 Vestfalya Barışı ile kurulan Dünya Barışı, 150 yıl sürme başarısı göstermiştir. Onun yerini alan 1815 Viyana Kongresi ile kurulan düzen ise 100 yıl sürmüştür. 2'nci Dünya Harbinden sonra ortaya çıkan ve biraz önce ifade ettiğim soğuk savaş dönemi 40 yıl devam etmiştir. Bu noktada vurgulamaya çalıştığım husus şudur; Dünyadaki çatışma aralıkları giderek daralmaktadır.

[1] 25. Genelkurmay Başkanı, Beykent Üniversitesi Danışmanı.

Nitekim soğuk savaş döneminden hemen sonra, 1991'de 1'nci Körfez Harbi 2000'li yılların hemen başında Afganistan'da başlayan silahlı çatışma, 2'nci Körfez Savaşı bu daralmaların tipik örnekleridir.

Değerli dinleyiciler, bu noktaya kadar sizlere soğuk ve sıcak silahlı mücadeleden bahsettim. Ancak dünya, ulaştığımız noktada yeni mücadele türleri ile karşı karşıya gelmiş durumda. Tabidir ki, tüm mücadele türleri Türkiye'yi de yakından ilgilendirmektedir.

* Bu noktada, güvenlik bağlamında küreselleşme olgusuna bakmamız gerekiyor.

Küreselleşme kavramının nasıl yorumlanacağı konusunda farklı yaklaşımlar ve anlayışlar olduğu bilinmektedir. Bir tanımlama yapmak gerekirse ve özellikle 1980'li yıllarla birlikte bilgi ve iletişim teknolojisinin hızla yaygınlaşması, dünyada mal, hizmet, sermaye ve fikir hareketlerinin serbest ve hızlı dolaşımı çerçevesinde, bütün ülkelerin başta ekonomi, güvenlik ve kültür olmak üzere küresel sorunlar karşısında ortak değer, yaklaşım ve tavırlar benimseme zorunluluğu "Şeklinde tanımlamak" şeklinde ifade edilebilir.

Değerli dinleyiciler,

Küreselleşmenin güvenlik boyutu ve bu hususun Türkiye'ye yansıması, güvenlik anlayışımızda değişikliklere neden olmuştur. Gerek NATO bağlamında, gerekse Birleşmiş Milletler kapsamında Bosna'dan Afganistan'a kadar uzanan bir coğrafya, güvenlik anlayışımız içinde yer almaya başlamıştır.

Şüphesiz güvenlik boyutunun ilk basamağı tehdit algılamalarıdır. Hemen ifade edeyim, Tehdit algılamalarında küreselleşmiş durumdadır. 2'nci Dünya Harbinden sonra 40 yıl süren soğuk savaş döneminde tehdit algılaması son derece sadeydi. Bir tarafta NATO, diğer tarafta Varşova Paktı vardı. Varşova Paktı ve Sovyetlerin dağılması ile birlikte, değim yerinde ise NATO, tehdit aramaya başlamıştır.

Bu arayış çok uzun sürmemiştir. ABD'de ikiz kulelere yapılan saldırı küresel terörizmi gündeme getirmiştir. Bu kapsamda NATO, ilk defa 5'nci maddeyi yürürlüğe sokmuş ve Afganistan'da yürütülen mücadelenin sorumluluğunu üstlenmiştir.

Bu noktada bir konunun altını çizmek isterim. BM'lerde yüzlerce sözleşme olmasına rağmen, terör konusunda ortak bir anlayış sağlanamamıştır. Bu nedenle, güvenlik ne kadar küreselleşirse küreselleşsin, ulusal güvenliğin sağlanması ithal malı tehdit algılamaları yerine, ulusal tehdit algılamaları üzerine bina edilmesi zorunluluktur.

Değerli konuklar ve dinleyiciler, teröre ilave olarak,

Yaşadığımız dünyada ülkelere yönelik yeni bir tehdit ortaya çıkmıştır. Bu tehditi şöyle tanımlayabilir;

- Yeni tehdit silahlı bir tehdit değildir.

- Ekonomik maniplasyonlarla ülke ekonomilerini iktidarsızlaştırmak ve ortaya çıkan bu durumu politik baskılarla kullanmak.

- Ülke içindeki mikro etnik çatışmaları teşvik ve desteklemek ve bu metodla, ülkelerin üniter ve ulusal yapısını bozmaya çalışmak.

- Küreselleşme Liberalleşme kamuflajı altında bazı dayatmalarda bulunulması.

- Ülke içindeki ve ülke dışındaki vakıf düşünce kuruluşları gibi sivil toplum örgütlerini desteklemek, yönlendirmek suretiyle arzu ettikleri kamuoyunu kendi amaçları istikametinde kullanmak sıkça başvurulan metod olarak ortaya

çıkmıştır. Bundan sanıyorum iki yıl önce katıldığım bir sempozyumda bu tür faaliyetlere yeni bir savaş türü olarak ve bu savaş türüne “Karanlık Savaş” dedim. Bu savaş türü, en ekonomik ancak en etkili bir silahsız savaş türüdür diyebiliriz.

Bu tür yaklaşımlar 11 Eylül saldırılarından sonra litarütüre yerleşen “Asimetrik Tehdit” kavramı ile de örtüşmektedir. Asimetrik tehdit, temelde “Saldırganın muhatabı karşısında zayıflığına göreceli biçimde üstünlüklere sahip olması” şeklinde tanımlanabilir.

Batılı ülkelerce asimetrik tehdit algılaması her ne kadar “ Güçsüzden Güçlüye” yönelik bir tehdit olarak tanımlandıysa da (11 Eylül Örneği) günümüzde görülen birçok örnekte olduğu gibi “Güçlüden Güçsüze” doğru yönelen farklı biçimdeki bir asimetrik tehdit algılamasının varlığından da söz etmek mümkündür. Çünkü bir ülkeyi zayıflatmak için askeri seçeneklerin kullanımı çok fazla tercih edilmemektedir.

Bazı güçsüz ülke ve gruplar, El Kaide, Taliban gibi, terörizm gibi faaliyetlerden faydalanma yoluna gitmekte, güçlü ülkeler ise, ayrılıkçı hareketlerin desteklenmesi, bilgi harekatının kullanılması, ekonomik saldırı gibi asimetrik stratejilerini ön plana çıkartmaktadır. Bu stratejilerin tamamının uluslar arası hukuka uygun olması gerektiği unutulmamalıdır. Terörizm ne kadar hukuka aykırı bir sorun ise, ayrılıkçı hareketlerin desteklenmesi suretiyle bir ülkenin egemenlik haklarının çiğnenmesi de o kadar tehlikeli ve hukuka aykırıdır.

Değerli dinleyiciler,

Şu ana kadar bazı tehdit algılamalarından söz ettim. Şimdi, geçmişi çok eski olmayan yeni bir savaş türü, Siber Savaş, birçok ülkenin ve NATO’nun gündemine girmiştir.

Bir örnek vermek istiyorum;

26 Nisan 2007 akşam saat 22.00 sularında Estonya yoğun bir siber taarruza uğramıştır. Dakikalar içerisinde Estonya hükümetinin ağ tabanlı iletişimi felç olmaya başlamıştır. Olayın boyutlarının anlamak için bir yan bilgi vermek yararlı olacaktır.

Estonya Avrupa’da ağ tabanlı yaşamın eb yoğun olduğu ülkelerden birisidir. Örneğin bankacılık işlemlerinin %97’si internet aracılığı ile yapılmakta, internet tabanlı yönetim sistemi sayesinde cep telefonu ile park ücreti ödemeden tutun seçimlerde oy kullanma, vergi ödeme gibi faaliyetler ağ tabanlı yaşamın vazgeçilmez uygulamalarına yansımış bulunmaktadır.

Saldırı boyutları, konusunda biraz daha detaya girmek istiyorum. İlk gün yaklaşık 1000 saldırı gerçekleştirildi, ikinci gün saatte 2000 saldırı gerçekleşmiştir. Saldırılar 18 mayıs 2007’ye kadar devam etmiştir. Saldırıların en yoğun olduğu 9 mayıs 2007’de her saniyede ortalama 4 milyon veri paketi ile Estonya ağlarına taarruz edilmiştir.

Saldırılar 50’den fazla ülkeden yapılmıştır. Saldırıda kullanılan bilgisayarların çoğu başka ülkelerdeki operatörler tarafından belirlenmiş ve yönlendirilmiştir. Taaruzlarda servis sağlayıcıların devre dışı bırakılması taktiği kullanılmıştır. Bu yöntemle servis sağlayıcıya kapasitesinin çok üzerinde mesaj gönderilerek çalışması sekteye uğratılmaktadır. Saldırganlar bir yapay zeka uygulaması ile dikkatinizi çekiyorum, ülkelerdeki bilgisayarları da kontrol edebilecek bir ağ sistemi oluşturmuşlar ve aynı anda diğer ülkelerdeki bilgisayarları da amaçları doğrultusunda kullanmışlardır.

NATO Genel Sekreteri Schefeer 14 Mayıs 2007’de “Hiçbir ülkenin siber taaruzlara karşı güvenliğinin olmadığını” açıklamıştır. 16 Haziran 2007’de Paris’te yapılan uluslar arası Küresel Savunma Güvenlik Konferansında Estonya Savunma

Bakanı ülkesine yapılan siber taarruzları “Tanımlanmamış Üçüncü Dünya Savaşı” olarak nitelendirmiştir.

Değerli dinleyiciler siber savaşın üzerinde neden bu kadar durdum? Buna açıklık getirmek istiyorum. Teknoloji tabi ki güzel ve insan yaşantısını kolaylaştıran bir olgudur. Ancak teknolojiyi kötü amaçla kullandığınızda bir tehdit haline dönüşebilmektedir.

Konuşmamın başında da ifade ettiğim yaşadığımız dünyaya “Savunma” kavramı “Güvenlik” anlayışı ile yer değiştirmiştir. Güvenlik ya her yerde vardır, ya da hiçbir yerde. Eski alışkanlıklarımla ve bilgilerimizle geleceğe hazırlanmak yanlış, yanlış değil tehlikelidir de.

Güvenlik kavramları tarihi perspektif sürecinde hep değişimi göstermiştir. Bu tür değişimler bir tür paradigma kaymalarıdır. Paradigma kaymaları başka bir deyişle temel düşünceler yavaş değişim gösterirler yavaş gelişimi zamanında algılayamayan kişi, grup ve ülkeler, sadece değişimin sonuçlarına katlanmak zorunda kalırlar.

1’nci Dünya harbini mevzilerde yaşayan ülke askerleri, 2’nci Dünya harbinde zırhlı birliklerin devreye girmesi ile büyük paralar harcayarak inşa ettikleri mevzilerde hayatlarını kaybetmişlerdir.

Güvenlik bağlamında günü yaşarken geleceği çok fazla düşünmek zorundayız.

Değerli dinleyiciler konuşmamın son bölümünde Türkiye’nin Güvenlik mülahayaları ile ilgili düşüncelerimi sizinle paylaşmak istiyorum. Şüphesiz, ifade edeceğim düşünceler kişisel görüşlerim olup hiçbir şekilde silahlı kuvvetlerin görüşlerini yansıtmaz, zaten böyle bir konumda da değilim. Dikkat etmeniz gereken en önemli husus, Türkiye’nin yaşamakta olduğu coğrafyayla ilgilidir. Belalı bir coğrafyada yaşıyoruz, isterseniz yaşadığınız bu coğrafyanın çevresine bir tur atalım. Türkiye potansiyel kriz bölgelerinin merkezinde bulunan bir yerde yaşamaktadır. Bunları sırası ile gözden geçirelim.

- İlk sırada Kafkaslar var. Türkiye Kafkaslarda yer alan bir ülkedir. Bu bölge potansiyel krizlerin olabileceği bir bölgedir. Rusya, Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan bu bölgedeki önemli aktörler arasındadır. Bu bölgede gelişebilecek olası krizlerin Türkiye’yi etkilememesi mümkün değildir. Gürcistan, Rusya krizi bunun en tipik örneğidir. Bu hususa, Azerbaycan- Ermenistan sorunu da eklenebilir.

- Bölgedeki diğer komsumuz İran bu bölgedeki olası gelişmeler bağlamında Türkiye’yi yakından etkilemektedir.

- Güney hududumuza geldiğimizde Irak bulunmaktadır. Yaklaşık son 10-15 yıl içerisinde iki kez büyük ölçekli savaşların yaşandığı, bir ülke gelecek kısa vadede Irak’ın nasıl bir şekil alacağı, Türkiye’nin güvenliği açısından her halde büyük önem taşımaktadır.

- Diğer bir komşumuz da Suriye. Suriye’yi yalnız bir ülke değil, Lübnan, İsrail ve Filistin bağlamında ele almak ve Ortadoğu’nun istikrarından soyutlamadan ele alınması bir zorunluluktur.

- Suriye’den Akdeniz’e açıldığımızda, Kıbrıs Sorunu ile karşı karşıya geliyoruz. Bazı kesimler yaşadığımız çağda “ Kıbrıs gibi küçük bir adanın stratejik önemi olabilir” şeklinde yaklaşımlarda görebiliyoruz. Tabi ki bu çok sığ ve bilgiden yoksun bir yaklaşımdır.

Biraz sonra bir kaya parçası olan Meis adasından da bahsedeceğim.

Kıbrıs Rum Kesimi Akdeniz’in ortasına kadar Kıbrıs ile Suriye, Lübnan kesiminde orta hatta kadar, ekonomik bölge olarak iddaa etmekte ve bölgenin

deniz alanında petrol arama konusunda yabancı şirketler ile anlaşmalar yapmaya çalışmaktadır. Bu faaliyetlere, Yunanistan'ın girişimleri eklenince, Akdeniz'de en geniş kıyıya sahip Türkiye, Antalya körfezine hapsolmuş duruma düşecektir. Çünkü Rodos adalarından Meis adasına bir hat çizip, bu hattın güneyinde Akdeniz'in ortasına kadar olan bölgeyi Yunanistan'ın "Münhasır ekonomik bölgesi olduğunu savunmaktadır. Bu konuda maalesef Mısır ile bir anlaşma da imzalamışlardır.

Değerli dinleyiciler;

Geleceği iyi okumak gerekir derken bu durumları dikkate alıyorum. Sorunlar ortaya çıktığında, bu durumlara tepki göstermek geç kalmış bir davranıştır. Proaktif davranmak zorundayız.

Değerli dinleyiciler, Ege'de Yunanistan'la ilgili bilinen sorunlarımız var. Bu konuda kısa bir açıklama sanıyorum dinleyicilerimiz için yararlı olur düşüncesindeyim. Savaş uçaklarımız Ege denizini uluslar arası hava sahasında eğitim uçuşlarına çıkmaktadır. Ancak Yunanistan Fır hattına bir ulusal hudut hattı gibi görüp, uçaklarımızın Yunanistan hava sahasını ihlal ettiği iddiasında bulunmaktadır. Fır hattı bir uçuş malumat hattı olup ticari uçakları bağlamaktadır. Devlet uçakları ve savaş uçakları bu kapsamdadır, bu hattan geçerken bilgi vermek zorunda değildir. Çünkü Fır hattı ulusal bir hudut hattı değildir. Ayrıca Yunan kamuoyu bu konuya o kadar inandırılmıştır ki almamak mümkün değil. Bu nedenle, Yunanistan'la daha iyi ilişkiler kurmamızın önündeki en büyük engeli oluşturmaktadır.

Güvenlik açısından bizi ilgilendirecek son coğrafi bölge Balkanlardır. Balkanlarda ne zaman bir kriz olsa, Türkiye etkilenmektedir. Şu anda Balkanlarda kısmi bir istek var, sessizlik vardır. Ancak Balkanlardaki bu durum çok kırılgan bir yapıya sahiptir. Oysa Balkanlardaki kalıcı ve istikrarlı ortam, Türkiye'nin yararına olumlu bir katkı sağlayacaktır.

Değerli dinleyiciler;

İzah etmek istediğim bu kısa bölgesel değerlendirmeyi bir amaçla yaptım. Daha önce belirttiğim gibi Türkiye, potansiyel kriz alanlarının ortasında yer almaktadır. Bu coğrafyada, güçlü bir silahlı kuvvetlere sahip olmak, kaçınılmaz bir zorunluluktur. Neden zorunluluktur, onu izah etmeye çalışacağım. Silahlı kuvvetler yalnız savaşmak için yoktur. Silahlı kuvvetlerin caydırıcı gücü en önemli fonksiyonudur. Caydırıcı güç, barış için önemli etkendir.

Şu anda Türkiye'nin en önemli sorunu şüphesiz terör sorunudur. Bu kürsüde daha önce… tarihinde terör sorununa ayrıntılı olarak yer verdim. Bu nedenle bu sorunu aynı detayda yer vermeyeceğim, Ancak değinmeden de geçmeyeceğim.

Şu an Türkiye'nin karşı kaşıya olduğu sorun bir kürt sorunu değildir. Şiddete dayalı, etnik milliyetçi, ayrılıkçı harekettir. Bu şiddet hareketi, Türkiye'nin üniter ve ulusal devlet ve millet yapısını hedef alan terörist bir harekettir. Bir kere bunun kabul edilmesi gerekir.

Değerli dinleyiciler;

Bugün burada sizlerle olmak ve görüşlerimi paylaşmaktan çok mutluyum. Bu vesile ile Beykent Üniversitesinin tüm yetkililerine, öğretim üyelerine, öğrencilerime ve bu toplantıya katılan değerli konuklara en içten sevgilerimi, en derin saygılarımı sunuyorum.

THE TRANSFORMATION OF U.S. DEFENCE IN THE LIGHT OF U.S.-TURKISH RELATIONS

Mr.Gordon England[1]

As you are perhaps aware, I have a long association with the government, the military and the people of Turkey. Many years ago, as an employee of General Dynamics in Fort Worth, Texas, I worked with our two governments and militaries to help establish Tusas Aerospace Industries (TAI) and later worked extensively with the Turkish government and military during the development and deployment of Turkish F-16s. During the last several years as a government official, I have had the distinct pleasure to work closely with Turkish officials on many issues of mutual concern. For fifty years, NATO has relied on Turkey as its key flank nation. Today, soldiers from our two nations serve shoulder to shoulder in Afghanistan, and our nations are cooperating closely in the ongoing stability and reconstruction activities in Iraq. The United States is grateful for Turkey's important contributions to peace and stability around the world, from the Eastern Mediterranean to Central Asia to the broader Middle East.

I would like to focus my comments today into two categories: first, a personal perspective on recently announced U.S. Department of Defense budget decisions and their implications and, secondly, on the international security interests and challenges that the United States and Turkey mutually share.

Secretary of Defense Gates briefly outlined the Fiscal Year 2010 U.S. defense budget on April 6. From my own experience, I can say with confidence that the Secretary presided over a comprehensive and collaborative process to arrive at his budget recommendations. Again from my experience, every service chief and combatant commander had a voice, and I know that every one of them used it! In the coming weeks of budget debates, U.S. citizens will hear a great deal about threats, and risk and danger to our country and to our men and women in uniform associated with different budget choices. Some will say that Secretary Gates is too focused on the wars we are in and not enough on future threats-- but the allocation of dollars in this budget definitely belies that claim.

[1] Honorable Gordon England, 29th Deputy Secretary of Defense, He also served as the 72nd and 73rd Secretary of the Navy and as the first Deputy Secretary of the Department of Homeland Security.

And it is even more important to remember that every defense dollar spent to over-insure against a remote or diminishing risk is a dollar not available to take care of our military personnel, to reset the force, to win the wars we are in, and to improve capabilities in areas where our Nation is under-invested and potentially vulnerable. That would be an unacceptable risk. It is also important to note that the U.S. military leadership is prepared to support each and every one of Secretary Gates' recommendations, led by the Chairman of the Joint Chiefs of Staff, Admiral Mullen.

The new budget will have significant impacts for our Allies: Secretary Gates is continuing his push to increase intelligence, surveillance and reconnaissance capability to the warfighter. In today's fight against terrorists and dispersed insurgents, these capabilities are effective and essential. Our allies will benefit from these expanded capabilities as they work with us in Iraq and Afghanistan. By boosting the development of pilots and maintenance crews, we should be able to better utilize the helicopter assets we already have. This will put more capability into the hands of deployed forces and provide the opportunity to have helicopter support for important exercises with allies.

Moving forward, the Littoral Combat Ship will provide a new tool for maritime security and interdiction operations, another area of concern to all nations relying on freedom of the seas to participate in the global economy. These fast ships, with shallow drafts, would be helpful today off Somalia. The U.S. has learned that helping nations is an important path to global stability, so the new budget will increase global partnership programs by $500 million. These added dollars would provide for more training and equipment for other militaries to undertake counter-terrorism and stability operations. Secretary Gates' budget reaffirms the U.S. commitment to the Joint Strike Fighter partnership and the delivery of fifth generation fighter capability to U.S. and partner nation air forces. This new airplane will eventually replace F-16s, F-15s and F-18s and will likely be in production for the next 30 years.

Our increased investment in theater ballistic missile defense systems - THAAD and the Aegis SM-3 - is intended to better protect our forces and those of our allies from theater ballistic missile attack more on this topic later. The Future Combat System program is proceeding to make initial incremental capability of unmanned sensors and systems available to our lighter infantry brigade combat team forces. Other nations may be interested in the capability that these systems add to lighter ground combat units. Also, restructuring the Future Combat System vehicle program will ensure the Army's next infantry vehicle design reflects all of the lessons learned in Iraq and Afghanistan. This is another program that our global partners will want to watch carefully for potential applications.

Another message lost in the budget news is that the terminated or delayed programs were putting great pressure on the defense development and procurement budget. The bold decision to stop programs where costs are rising and requirements are excessive gives the U.S. Department of Defense an important opportunity to efficiently execute the programs, which are funded in the budget and needed by our troops. These choices will make the United States' military a better trained and equipped ally and should provide our allies even greater confidence that U.S. forces will be trained and equipped for the missions which we jointly undertake. I applaud Secretary Gates' initiatives. He will need the cooperation of the Congress to implement his budget recommendations. It is noteworthy that the U.S. Defense budget proposed for 2010 is larger than the budget earlier programmed by the Bush Administration. While there are some accounting differences, a proposed budget of U.S. $534 billion in these economic times is still very significant and represents the U.S.' continued commitment to international security.

Addressing the challenges of the 21st century will require a strong Europe that is truly united, peaceful and free. Though neither the U.S. nor Turkey is a member of the EU, the U.S. is close friends with both Turkey and Europe. The United States strongly supports Turkey's bid to become a member of the European Union. Turkey has been a resolute ally and a responsible partner in transatlantic and European institutions. And Turkey is bound to Europe by centuries of shared history, culture, and commerce. It's my strong judgment that Europe will gain by Turkey's ethnic diversity, tradition and faith – not be diminished by it. And Turkish membership would broaden and strengthen Europe's foundation.

While U.S.-Turkey relations may have, at times, waxed and waned, Turkey is and will remain a long-time friend and ally. Our national interests and, more importantly, national values remain closely linked. The United States and Turkey are strategic partners and allies, and this relationship is important beyond both of our borders. Turkey is an island of stability in a difficult neighborhood, at times surrounded by crises on its borders. The nature of these crises and the new methods of asymmetric warfare employed by terrorists, from Al Qaeda to the Kongra-Gel (PKK), have transformed how our two nations, together, need to approach security.

U.S.-Turkish joint efforts against the PKK are encouraging. Both the U.S. and the EU have labeled the PKK as a terrorist organization, and the United States stands firm behind this designation. While arriving at a mutual consensus for action is always complex, I have heard praise from senior Turkish leaders for the U.S.' cooperation and, in my judgment, this cooperation should and will continue. The PKK is both a terrorist and criminal organization and has no place in democratic, pluralistic Turkey -- or in in the emerging democratic country of Iraq.

Turkish cooperation with the Iraqi government and recently with the Kurdish administration in northern Iraq is most welcome and vitally needed. Turkey has shown the world that it can address a threat in collaboration with a neighbor, while respecting territorial integrity and sovereignty. The U.S. role in Iraq will soon change dramatically, so the need for such cooperation is all the more urgent. President Obama has announced that by August 31, 2010, the U.S. combat mission in Iraq will end. I am confident that President Obama will consult closely with his military commanders on the ground, with allies in the region, and with the Iraqi government and that he will proceed cautiously to implement this goal.

The U.S. will likely leave a transitional force in Iraq to carry out three distinct functions: (1) training, equipping, and advising Iraqi Security Forces; (2) conducting targeted counter-terrorism missions; and (3) protecting ongoing civilian efforts within Iraq. Recognizing that Iraq has been a source of discord between our countries, these decisions should be reassuring to the Turkish people. These decisions affirm prior U.S. objectives in Iraq, even those objectives that were sometimes misunderstood. The U.S. never intended to overstay its mission in Iraq and was also never interested in exploiting Iraqi resources. Rather, after much suffering and loss of life on every side and now with large financial investments, Iraq is on the road toward meeting the U.S. objective; namely, being a positive force for stability in the region. That was always the U.S. intention.

To help this process, the United States will pursue sustained regional diplomacy on behalf of a more peaceful and prosperous Iraq. The U.S. government and the Department of Defense fully understand that regional challenges cannot be dealt with in isolation. The U.S. also looks to Turkey to remain a strong partner in helping to sooth Iraqi internal tensions. Threats to Iraq and Turkey emanate from right next door. For nearly three decades, relations between the United States and Iran have been strained. President Obama has

now reached out to the Iranian people and Iran's leadership in an effort to improve political dialogue. The United States is hopeful that as it proceeds it can work through the UN and through friends and allies. The U.S. and Iran have serious differences that have grown over time. The Obama Administration is committed to diplomacy first to address the full range of issues before both countries, and to pursuing constructive ties among the United States, Iran and the international community.

The President has indicated that he seeks engagement with Iran that is honest and grounded in mutual respect. The United States wants the Islamic Republic of Iran to take its rightful place in the community of nations. Iran has that right - but it comes with responsibilities. Iran's rightful place cannot be reached through terror or arms, but rather through peaceful actions that demonstrate the true greatness of Iranian heritage. I know that Turkey shares the belief that diplomacy is the first tool of choice for defusing strained relations with Iran and will work closely with the U.S. in this shared goal. However, I also caution that this is not a new initiative, and Iran has not been responsive to prior overtures. It is also my strong personal judgment that this Iranian regime cannot be allowed to develop nuclear weapons.

I'd like to detour for a moment here to touch on ballistic missile defense. Iran is one of two main strategic missile concerns. The world recently witnessed that North Korea continues to develop long-range ballistic missiles, and the world knows of its nuclear ambitions. While the U.S. is forging ahead with diplomacy in the Six Party talks, it is too early to yield on Ballistic Missile Defense, even as all of us search for ways to mitigate the risks worldwide. The fact that there was a North Korean launch using ballistic missile technology is itself a clear violation of UN Resolutions. Iran's nuclear and ballistic missile activity also poses a real threat, not just to the United States, but also to Iran's neighbors and our allies. In my judgment, as long as the threat from Iran persists, the Obama Administration should and will go forward with a missile defense system that is cost-effective and proven.

Ballistic missile proliferation poses an increasing threat to NATO Allies' forces, territory, and populations as well. Missile defense forms part of a broader response to counter this threat. And NATO supports increased missile defense cooperation between Russia and NATO, including maximum transparency and reciprocal confidence-building measures to allay any concerns. President Obama has clearly demonstrated the U.S. willingness to restart arms control discussions with Russia as well. There is a potential to link United States, NATO and Russian missile defense systems at an appropriate time. Hopefully, the Russian Federation will respond positively to the United States' missile defense cooperation proposals.

Moving further east are Afghanistan and Pakistan, two countries whose fates are intertwined. How the U.S. approaches each of their national concerns and the threats within their borders must be carefully coordinated. Turkey has a long history of friendship with both countries and has sought to prevail upon the governments of both countries to work together against the threat emanating from their border region. The situation in that region is increasingly perilous. Al Qaeda and its allies are in Pakistan and Afghanistan. Multiple intelligence estimates have warned that al Qaeda is actively planning attacks from its safe haven in Pakistan. And if the Afghan government fails to develop as a strong national institution, then that country will again be a base for terrorists who will threaten peaceful countries throughout the world.

As Turkey and other NATO countries understand, this is <u>not</u> simply an American problem. It is an international security challenge of the highest order. I am gratified to know that our soldiers and diplomats are working together in

Afghanistan to create conditions in which al Qaeda and the Taliban cannot flourish. The Alliance has a clear and focused goal: to disrupt, dismantle and defeat al Qaeda in Pakistan and Afghanistan, and to prevent their resurgence in either country any time in the future. Afghanistan's and Pakistan's ability to destroy these safe havens is tied to their own strength and security. The most immediate need is to help Pakistan weather the economic crisis.

To do this will require the cooperation of the IMF, the World Bank and other international partners. And on their border with India, tensions need to be reduced between these two nuclear-armed nations that too often teeter on the edge of escalation and confrontation. The United States will continue to pursue constructive diplomacy with both India and Pakistan. As the United States learned in Iraq, a campaign against extremism will not succeed with bullets and bombs alone. Democratic nations need to offer an alternative to al Qaeda's focus on destruction. The alternative we seek and offer will provide for the rights of the individual and the growth of free markets so the people and the country can prosper and grow.

President Obama recently ordered the deployment of 17,000 troops that were requested by General McKiernan. ISAF will shift the emphasis of its mission to training and increasing the size of Afghan security forces, so that they can eventually take the lead in securing their country. To assist, later this spring the U.S. will deploy approximately 4,000 U.S. troops as trainers for Afghan security forces. The President has ordered a substantial increase in civilians on the ground. The U.S. seeks similar civilian support from our partners and allies, the United Nations, and international aid organizations. And, for a country that's been at war for decades, there will also be no peace without reconciliation among former enemies. In Iraq, we had success in reaching out to former adversaries to isolate and target al Qaeda in Iraq. While understanding that Afghanistan is a different country, this is still a promising pursuit there.

President Obama is committed to strengthening international organizations and collective action. From our partners and NATO allies, the United States will seek not simply troops, but clearly defined capabilities: supporting the Afghan elections, training Afghan security forces, a greater civilian commitment to the Afghan people. From the United Nations, the U.S. seeks greater progress for its mandate to coordinate international action and assistance, and to strengthen Afghan institutions.

The United States also sees energy security, security on the Black Sea, and Caucasus security as key issues in which Turkey plays a leading role. While overdependence on fossil fuels endangers everybody's security and economies, and the health of the planet, immediate energy issues need to be addressed. The world community needs to increase energy production capacity, diversify sources, and increase cooperation among suppliers, consumer nations, and transit nations. And we need to determine how best to work within these markets to serve security interests. Turkey, as an aspiring energy hub, can play a large role in helping western friends accomplish all these goals. And Turkey can help the supplier nations develop their economies in a balanced way so that no one, neither consumer nor producer, is subject to intimidation or unintended supply loss.

Turkey plays a lead role in the region and has a perspective on Black Sea and Caucasus stability and security, which we acknowledge and respect. The U.S. acknowledges littoral and regional states' primary role in their own security, but has interests in assisting its friends who request U.S. support. Security in these regions is not, of necessity, a zero-sum game. For instance, as the U.S. resets relations with Russia, we are calibrating very carefully where progress can be made or recovered and where differences must be acknowledged and accepted. As a CFE flank nation and NATO member, Turkey has a firm basis

from which to develop its commercial relations with customers and suppliers. It would be helpful for Turkey to focus on blocking illicit trafficking on the Black Sea, a threat to all nations, whether littoral or not.

I'd like to end on that note. There are global issues on which all nations generally can agree to cooperate in some way. Terrorism, illicit trafficking, energy security, are just few examples. The President has made clear that to succeed against 21st century challenges, the international community must use, balance, and integrate all elements of influence: military and diplomacy, economy and intelligence, and law enforcement capacity, culture and the power of moral example, in short, our values.

People see Turkey at the crossroads of continents, and touched by the currents of history. They know that this has been a place where civilizations meet, and different peoples come together. And they wonder whether Turkey will be pulled in one direction or another. But Turkey's greatness lies in its ability to be at the center of things. This is not where East and West divide – it is where they come together: In the beauty of your culture, in the richness of your history, in the strength of your democracy and in Turkey's hopes for tomorrow. Turkey is a strong NATO partner that shares values with the U.S. and our other Allies and has demonstrated its dedication to those values for over 50 years.

Starting from that point, we, on both sides, have a great deal to share with and learn from the other based upon perspective. The U.S. acknowledges it does not always have all the answers. We, therefore, look to our friends for assistance and wise counsel. In all the issues I've touched here this morning, Turkey has an invaluable perspective to share with the U.S. and the rest of the world. We look forward eagerly to those exchanges, and that perspective will be increasingly more important to our mutual defense and security. As U.S. Defense continues to transform, it will continue to embrace Turkey as a long-time friend and ally.

BİRİNCİ OTURUM

SAVUNMA POLİTİKALARI (DEFENSE POLITICIES)

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Hasan KÖNİ

Raportör : Aygül Muran

Konuşmacılar

Wang, Li

Dr. Polina Tamerina

Prof. Dr. Hüseyin Bağcı

Efraim Inbar

CHINESE DEFENSE CONCEPT AND ITS STRATEGY SINCE 1979

Dr. Wang Li[1],

This discussion starts with 1979 due to the fact that the year of 1979 marks one of the great milestones in Chinese history. Since then, Beijing has officially embarked upon a new departure in view of its domestic politics and foreign policy. And inclusive is the Beijing's defense/security policy. Prior to 1979, it was known that China had been obsessed with its internal uncertainties and external insecurity in terms with the United States, Japan, the Soviets Union, India and also a number of other smaller neighboring states—South Korea, Vietnam and Mongolia—here mentioned only a few. Yet as a new turn in Chinese policy since 1979, Beijing has intended to be more active and responsible in carrying out its national defense and security objectives within the current international community. For that end, the new policy which is defined as an "openness" and reform" is based on the pragmatic calculations of China's national interests and international reality where it is. Due to this, the topic to address is about "***the Chinese defense concept and its strategy since 1979".***

"Defense"usually refers to the capability and will (including the manners) of a country which is how to prevent itself from being attacked and at least damaged. As for national defense, a simple definition means a condition in which a country could exist and develop at its own will and maintains its relative national interest as well. China's official statement argues for three aspects of its national defense: first is the defense of national sovereignty, mainly means the safeguard of China's territorial integrity and national equality. Next is defined as the "comprehensive defense" that says the security of China's domestic institutions, e.g. its political, economic system and its cultural heritages. The last but not the least is termed with the defense of China's status in the world order, which calls for joining the current international community where China would be able to meet the challenge from any "hostile groups".

The Chinese concept of defense is quite conventional like many other countries, particularly any great powers in the history. Yet, the Chinese term becomes more complicated due to its consistent claims of the tri-identities that China seeks a traditional great power's status in the world, China is called by itself as a member of the developing country group as well and finally China is and continues following the current political system as a socialist country. Given this tri-status that China argues for, the Beijing's strategy since 1979 could be seen into three different but consistent leaderships, which is literally termed as "Deng's era (1979-1990)", "Jiang's period (1991-2002)" and the current Hu's leadership.

Like any other country's policy-making, national policy is usually decided by the considerations of international reality, domestic needs and its leaders' perception of the "real situations. For that, China is no exception. Its defense concept comes from its domestic needs and its view of the power relations in the today's world. Inclusive is the memory of their modern humiliations caused by foreign invasions and their "Cold War" experiences— such as the "Korean War" and the "Sino-Soviet conflicts". Thus, China's defense is based on the analysis as its official line says that "China is at once big and small; China is both rich and poor."[2] This means that China is one of the UN veto-holding "permanent five" and a member of the international nuclear club, yet it has no bloc of long-term allies and claims to be an ordinary member of the Third World as China is still seen technologically backward in terms of Western standard. Beijing claims the largest

[1] Professor of IR, Nankai University, CHINA
[2] Chinese leaser's talk on China's real place in the world, see People's Daily, 2004, June 18.

holder of the foreign currency, yet it's meanwhile eager to attract foreign investment into China, like any developing country does, at the cost of its cheap labors and environmental erosion. China is believed of having the biggest armed forces in the world, yet it has disputed with a few of its neighboring states in view of their border issues. In sum, China is undisputedly a regional great power with growing global presence, but is also ***the*** only great power of the world today that has not accomplished its national reunification and is seen as a developing country. Given this, the Chinese defense concept is clearly "to defend its territorial integrity including Chinese reunification with Taiwan and to develop its military power to a more effective level."[1]

Since 1979 when Deng took power in China, the strategy of the Beijing regime was to undertake the policy of the so-called "economic development and joining into international community". For that end, China needs all too peace and stability, as China has set its defense policy in the light of its domestic needs: economic necessity and social stability. China claims pursuing a policy of "an independent foreign policy of peace." Officially, "Independence" means China no to align itself with any other major power and "peace" shows Beijing's pursuit of a peaceful rise in the current world order, instead of challenging it.[2]

During the second stage of Chinese leadership headed by Jiang ze-min, the core part of its policy was to encourage "a multiple world order, against any single hegemony, emphasis on international concert and economic globalization." For that end, China puts forward an eight-word proposal of "mutual trust, reciprocal benefits, equal treatment and open cooperation." This Beijing proposal continues following the officially claimed "independent foreign policy of peace." The current leadership with President Hu as the key has based its new policy on the previous two leaderships that appeals to the world to work together for creating a "harmonious" society and a world order in the 21st century. As Hu himself said that "a truly harmonious world should be built upon two pillars, that is, last peace and general prosperity". Since then, China calls for more equal nationalities, democratic international order, diversified cultures and religions and stable world economy.

That China needs peace and loves peace may appear to many states as shallow or self-righteous. Can the world count on these words from China? Some people surely express the doubts. It is quite understandable due to the Chinese behavior which has from time to time puzzled other countries of the world and equally due to the Western media as well. It is found that while denouncing the power politics of old Europe and many aspects of international law that it spawned, the Beijing authorities clearly defend a purest, originally European-held concept of sovereignty and territorial integrity. Since the 1970s', China has acted more like a realist power on the world stage, yet insists that its policy objectives are guided by principles that align itself with the countries of the Third World, including such countries as denounced by the Western powers as "lawless states". China has been described as a rising power with an attempt to challenge the world order and equally as a *status quo* power favoring the international stability that is so necessary for its economic development. China has been debated as inward oriented and as aggressive while portrayed as rationally calculating and as driven by cultural values or emotions. Recently, China's growing power has been seen as a force for stability in this new century Asia and world as well, and as a potential threat to world stability at the same time.

---

[1] June Teufel Dreyer, (ed) Chinese Defense and Foreign Policy (NY: Paragon House, 1989), pp. 239-241.

[2] Liu Jing-bo, Chinese National Security Strategy in the Early 21st Century (Beijing: Times Press, 2006), p. 128.

How to understand this two-faced China? For that end, it is necessary to approach to three-level issues concerning with Chinese-perceived national threats, its strategic objectives and Beijing's defense policy.

What kinds of external threats that Chinese have perceived? The Chinese officials and scholars define them into three areas. First, as the only great power with the socialist system and unique cultural tradition, China is definitely not natural ally of the West, in particular, the United States; and even not an easy ally with Japan and Russia. So in terms of major "menace" to China, the United States and some of its allies are seen the primary one to China's security. The issues that bother the two countries cover from those "human rights", "the Tibet issue", "trade issue" to the most sensitive "Taiwan issue". This is why China has been frustrated by White House ambiguous policy of "engagement" and "containment" of China.

Following the unhappy relations with the United States, the possible independence of Taiwan has been a thorn in Chinese flesh. Though the recent Taiwan's situation provides a promising prospect, the issue is still uncertain. Not mentioned of "the Tibet issues" and "East Turkish problem" (in Chinese Xingjiang area) to the Beijing regime. On these issues, China not only encounters with the United States but also some radical political groups of European states. "Taiwan issue" is seen by the Chinese as a domestic issue but with great international implication.

The third area is that the thorny issues also come from Japan's claim on some tiny but sensitive islands, Koreans' claims on some border territory and disputes with Viet- nam in the South China's sea. China calls these issues as "bordering instabilities" or "maritime issue". In addition, inclusive are the disputes between China and India.

Because of the issues above,《2004 White Paper for Chinese National Defense》says that the strategic objectives and fundamental tasks are such as the promotion of China's reunification and national security, preservation of national interests and territorial integrity and development of China's economic and military power.[1] In addition, China calls for domestic social stability and sustainable economic growth. Thus, Beijing states that its aim is to create a "harmonious society" with peace and stability.

What China will do in view of its national objectives and world reality? First, military strength is still the key to national defense. China will continue to develop its limited nuclear capabilities including a stronger strategic air force and submarine launch capability. But China will have to develop its own high-new technologies, instead of relying on foreignness too much. Second, to keep a peaceful relationship with its neighbor nations is also a necessary factor in achieving friendly buffer zones. For that end, China actively cooperates with the major powers in dealing with the Korean nuclear issue and having dialogues with ASEAN countries on the matters of maritime disputes. Third, to maintain a pragmatic approach to the major powers of the world such as US, Russia, Japan and EU—here only mentioned a few. [2] As a rapid developing power, China actually needs international peace and internal stability. If that fails, China will face severe internal turmoil caused by short of foreign finance and rampant domestic corruption.

In view of the Chinese policy and behavior on the world stage since 1979, they have been consistent and pursued China's objectives with a mixture of power and weakness. It is argued that China is not a satisfied power as it has a number of

[1] Ibid, p. 91.
[2] Journal of China's National Security Strategy in the 21st Century, (ed.) (Beijing, inside use only, 2003). It contains the official position of the Beijing authority.

outstanding issues with the neighbors and with the greet powers such as US and Japan. However, it is fairly to say that China is more a reactive power, striving not to alter but to maintain regional patterns of power. Its foreign/defense policy has been in support of the status quo, aiming not to undermine but to join international regimes. Even in terms with Taiwan, China's military has been aimed at deterring Taiwan from changing the status quo rather than at compelling it immediately to accept the terms of reunification proposed by Beijing. All this shows that China is more a defensive power than an aggressive one.

In sum, it is Chinese domestic concern and legitimacy that decide Beijing's strategy and approach to world affairs. And China is a rising power but the goals she wants can be achieved only by involving itself into the current world system; thus the cooperation with the other countries is the key due to the reality instead of emotion.

RUSSIAN ARMS TRANSFERS POLICY UNDER PUTIN AND MEDVEDEV

Dr.Polina Temerina[1]

Russian arms exportation has experienced a rapid and stable growth over the past decade and had reached $8.35 billion by 2008. The exports may reach $8.56 billion in 2009, according to estimates of the Federal Service of Military-Technical Cooperation. By contrast, ahead of Vladimir Putin's coming to power, the exports used to fall to as low as $2.6 billion per year. Since then, an improvement has affected not only the volumes but also the structure and the level of geographical diversification of the exports.

Internal Policy: Centralization

Exportation growth came about with the beginning of arms-export centralization, which eliminated the factor of competition among Russian companies on foreign markets. In 2000, a step-by-step merger of three competing companies resulted in the formation of a single public intermediary in the sphere of military-technical cooperation: the Rosoboroneksport Federal Public Unitary Enterprise; however, several largest manufacturers retained the right to export their products independently. On December 1, 2000, Vladimir Putin signed the decree "On military-technical cooperation with foreign states," which established a committee for military-technical cooperation with foreign states and altered the status of the highest controlling body in the sphere, the commission for military-technical cooperation, which from then on was to be headed by the president.[2]

A key role in integration processes in the system of Russian military-technical cooperation was played by Vladimir Putin's comrade in arms, Sergey Chemezov, who came to head the Promeksport Company in 1999 and promoted the idea of uniting all government arms-trade intermediaries into a single company. Until 2004, Chemezov was deputy director of Rosoboroneksport and was in direct control of the preparation of the most important contracts, and in 2004, he came to head the company. Sergey Chemezov's personal acquaintance with the president secured a solid government support of the projects of Russian exporters of weapons and military hardware.

Integrationist processes went beyond the establishment of Rosoboroneksport. In January of 2007, President Putin signed an edict that gave the right to export military products to Rosoboroneksport alone and thus made the company not only the sole government intermediary but also in fact the sole exporter of weapons and military hardware. From then on, companies manufacturing weapons and military hardware had to conclude all their sales agreements only via Rosoboroneksport; manufacturers could carry out direct supply of spare parts to and servicing of hardware sold earlier – a total of 22 factories and design bureaus have that right.

Still, Sergey Chemezov had plans for a further consolidation of control over the defense industry. To that end, Rosoboroneksport would actively buy industrial assets. In 2002, its subsidiary, Oboronprom, began creating a helicopter-building holding, Vertolyoty Rossii, and an iron-and-steel holding; at the

[1] Center for Analysis of Strategy and Technology, Moscow.
[2] Владимир Путин доверяет экспорт оружия себе [Vladimir Putin entrusts arms exportation to himself] // Время новостей [Vremya Novostey], December 5, 2000.

same time, asset consolidation began in aircraft-engine building, electronics, and composite materials.[1]

The buying of defense assets was a step preparing Rosoboroneksport to be transformed into a government corporation, the bill to establish which was signed into law by President Putin on November 24, 2007. The corporation was named Rostekhnologii – that was the name of one of the three companies that formed Rosoboroneksport in 2000. The government corporation was headed by Sergey Chemezov.

When the Russian chief executive visited developing countries, his visits as a rule were accompanied by the conclusion of agreements for arms supply. While in the 1990s and the first half of the 2000s weapons and military-hardware production in Russia almost entirely depended on orders from China and India, by the end of Vladimir Putin's rule, the Russian defense-industrial complex had acquired new sales markets and a diversified geographical structure of exports.

Largest Buyers: China and India

Until 2007, China was the largest importer of Russian weapons and military hardware. There were periods when China's share exceeded 50 percent of all Russian sales and never fell below 30 percent. Beginning from 1992, the People's Liberation Army of China obtained about 300 fighter planes of the SU-27/30 family, more than 100 of them in the shape of assembly packages for assembly under license. Russia supplied the Chinese Navy with four destroyers, 12 diesel-power submarines, and Rif-M and Shtil-1 shipborne antiaircraft missile systems. For air defense, Beijing obtained 20 battalions of S-300 antiaircraft missile systems and became the first buyer of the newest Favorit systems as well as 27 Tor-M1 antiaircraft missile systems.[2]

What was typical of the Chinese demand for military production was that they used to buy large lots of tested series hardware. The Chinese contracts kept the production potential of the Russian defense industry alive in the 1990s. However, as of 2004, the role of China in Russia's arms exportation began to decrease. China's strategy consisted in moving from purchasing finished products to assembly under license and then on to own manufacture of similar products. India's approach to military-technical cooperation with Russia turned out to be more flexible, oriented toward implementing joint projects of developing new types of weapons, whereas China offered no such proposals.

At the same time, Chinese contracts on the whole lost their paramount importance for the Russian defense-industrial complex. Nevertheless, thanks to contracts concluded earlier, supply volumes in 2004-2007 remained large, from some $1.5 billion to some $2.5 billion per year.

Russia's second largest buyer of weapons and military hardware in the 1990s and up to 2007 was India. Its share in Russia's arms exports used to amount to 25-35 percent, and in 2007, decreased Chinese exports made India number-one buyer of Russian weapons. While India lagged behind China quantitatively, the qualitative characteristics of the products it purchased were incomparably better. The Indian contracts stimulated the Russian industry to use as much as possible its technological potential, whereas strict financial conditions under Indian contracts made it impossible to work with low efficiency. The Indian side made exacting demands on Russian suppliers: supply of high-tech systems being developed or created particularly to meet the buyer's needs with an integration of certain elements and systems manufactured by a third country

[1] Лантратов К. Военно-техническое переустройство [K. Lantratov. Military-technical transformation] // Коммерсантъ-Власть [Kommersant-Vlast] No. 5 (758), February 11, 2008.
[2] Макиенко К. Прощай, Китай! [K. Makiyenko. A Farewell to China] // Foreign Policy, Russian edition, No. 2, May-June 2008.

(Israel, France), lengthy terms of implementation of military-technical-cooperation projects, and complex financial conditions of the contracts.

Thanks to India's contracts, the following competitive types of military hardware were created: the SU-30MKI fighter, the project 11356 frigate, and the MIG-29K shipborne fighter, as well as BrahMos antiship missiles, created jointly with India specially for the needs of the Indian military.[1] In addition, military-technical cooperation with India means stiff competition with such major weapons exporters as France, Israel, and the United States, which invariably contributes to the formation of the most efficient management strategies.

In the near future, India will remain one of the most important markets for the Russian defense industry. Being successfully implemented now is the joint project of creating the BrahMos supersonic antiship missile. Prospective projects are those for a joint creation of the MTA transport aircraft and a fifth-generation fighter, intergovernmental agreements on which were signed in 2007.[2] In addition, Russia is taking part in a tender for the purchase of 126 multipurpose planes. If successful, Russia will remain among the most important suppliers of military hardware to India.

Export Structure Diversification and New Markets

The first decade of this century has marked the opening of new sales markets for the Russian defense industry. In 2003, contracts worth up to $2 billion were concluded with countries of Southeast Asia: Malaysia, Vietnam, and Indonesia. In 2005-2006, large package transactions were conducted with Algeria and Venezuela, worth a total of up to $11 billion.

Table 1. Agreements Signed in 2005-2006 for the Supply of Russian Weapons and Military Hardware to Algeria

Item Name	Qty, units	Estimated cost, in $M	Manufacturers
SU-30MKA fighter	28	1,500	Sukhoy, Irkut
MIG-29SMT fighter	34	1,800	MIG, Sokol
YAK-130 training plane	16	200	Irkut
S-300PMU-2 Favorit air-defense system	4 battalions	500	Almaz-Antey Concern
Pantsir-S1 air-defense missile system	38	600	Instrument-making Construction Bureau
T-90SA key tank	185	600	Uralvagonzavod
Modernization of Infantry Combat Vehicle-2 and other armored hardware	Up to 400	700	Instrument-making Construction Bureau

Source: AST Center.

The overall worth of Russian-Algerian contracts signed in 2005-2006 (see Table 1) amounts to $8 billion, which made Algeria number-three buyer, after

[1] Макиенко К. Российско-индийское военно-техническое сотрудничество: актуальные проблемы и перспективы [K. Makiyenko. Russian-Indian military-technical cooperation: topical problems and prospects] // Экспорт вооружений, специальный выпуск [Arms Exportation, special edition] 2006.

[2] Основные события в области ВТС России и новых независимых государств в ноябре – декабре 2008 года [Principal events in the sphere of military-technical cooperation of Russia and the new independent states in November-December of 2008] // Экспорт вооружений [Arms Exportation], No. 6, 2008.

China and India. The signing of new contracts with Algeria was expected, and their worth was estimated at up to $7 billion.[1] However, the success was marred by an unprecedented event: the Algerian side said it was returning the supplied MIG-29SMT planes due to their poor quality.[2]

Venezuela bought from Russia 24 SU-30MK2 fighters, 38 helicopters (34 MI-17V-5, two MI-35M, and two MI-26T2), and five helicopter flight simulators, as well as 100,000 AK-103 Kalashnikov automatics and a license for their production[3] and Pechora-2M modernized air-defense systems.[4] The conquest of new markets for Russia was associated with political costs that earlier used to make difficult Russia's traditional military-technical cooperation with Iran and Syria. Conflicts of interests arose with the United States, which painfully reacted to Russian arm traders' activity in Venezuela, and with France on its traditional Algerian markets.

One of the principal discoveries for Russian weapons exportation was the market of Persian Gulf countries, which prior to the disintegration of the Soviet Union used to be limited to Iran, Iraq, and Kuwait, while with most members of the Cooperation Council for the Arab States of the Gulf (CCASG) the Soviet Union did not even have diplomatic relations, except for Kuwait and the United Arab Emirates.[5] However, the principal successes in this area were achieved back in the 1990s, whereas after 2001 the number and prices of contracts concluded by the Russian side with CCASG countries is small – their overall volume does not exceed $300 million.

Thus, in the 21st century, the importance of Russian military sales to the Persian Gulf region has rather diminished. At present, the largest agreement in the process of implementation is the supply to the UAE of Pantsir-S1 air-defense systems; the deliveries of Infantry Combat Vehicle-3 have been completed. Beginning from 1992, Russia has been exporting to CCASG countries almost exclusively hardware and weapons for ground forces.

The price indicators of Russian arms supplies to the region are relatively low: over the period of 1992-2007, the overall volume of signed contracts for the supply of Russian weapons with CCASG states may be estimated at $3.6 billion, of which $2.5 billion was the share of the UAE, approximately $1 billion was the share of Kuwait, and no more than $100 million was the share of the four remaining countries. That is a fairly insignificant portion of the overall military purchases of those states. For the sake of comparison, in 2006, Saudi Arabia alone concluded agreements for the purchase of weapons in the United States and France worth $13 billion.[6]

At the same time, for Russia, the market of CCASG countries is fairly important. Although the total volume of Russian sales to those states has amounted to some 5 percent of the entire Russian defense exportation over the

---

[1] Россия: Алжир – главный военный партнер [Russia: Algeria is the principal military partner] // www.newafrica.ru, March 30, 2007.

[2] Алжир сложил российское оружие [Algeria put down Russian arms] // Коммерсантъ [Kommersant] No. 26, February 18, 2008.

[3] Предварительные итоги ВТС России с иностранными государствами в 2007 году [Preliminary results of Russia's military-technical cooperation with foreign states in 2007] // Экспорт вооружений [Arms Exportation], No. 6, 2007.

[4] Основные события в области ВТС России и новых независимых государств в ноябре – декабре 2008 года [Principal events in the sphere of military-technical cooperation of Russia and the new independent states in November-December of 2008] // Экспорт вооружений [Arms Exportation], No. 6, 2008.

[5] СССР поддерживал дипломатические отношения с Саудовской Аравией с 1926 по 1938 годы.

[6] Барабанов М. Обзор современного состояния ближневосточного рынка вооружений [M. Barabanov. A review of the modern state of the Middle Eastern weapons market] // Экспорт Вооружений [Arms Exportation], No. 2, 2007.

past 15 years, political aspects of those sales and high solvency make it fairly attractive.

Kuwait and the UAE would buy the most advanced Russian military systems, such as Infantry Combat Vehicle-3, and would do it in volumes that made possible the survival of their manufacturers, the Kurgan Mechanical Engineering Factory and the Tula Instrument-making Construction Bureau. Thanks to the contract of the UAE, the Instrument-making Construction Bureau has developed the new and modern Pantsir-S1 system.

At present, Russia's positions as the supplier of weapons to CCASG countries look indefinite enough. Russia may expect to receive new sizeable orders from Kuwait and the UAE (for both the supply of new hardware and the modernization of hardware supplied earlier) as well as achieve an historic breakthrough onto the defense market of Saudi Arabia with its T-90S tanks, Infantry Combat Vehicle-3, and air-defense systems.

Russia's military-technical cooperation with former traditional buyers of Soviet weapons is today insignificant. The cooperation with Iran, suspended in the late 1990s under U.S. pressure, was resumed after 2000 in minimal volumes and was limited to modernization of old systems and supply of air-defense systems: the Tor-M1 air-defense missile system. Also, a contract for the supply of S-300 systems has been signed, but its implementation is being postponed, apparently for the lack of political will.

Contracts with Syria that are being implemented include one for the supply of the Pantsir-S1air-defense missile system and modernization of the S-125 air-defense missile system, a contract for Strelets modules,[1] and negotiations are under way where Syria wishes to buy MIG-29 and SU-27 fighters, S-300PMU-1 and Tor-M1 air-defense missile systems, Iskander-E missile systems, T-90S tanks, and other weapons and military hardware.

New President and New Problems

By the end of Vladimir Putin's term in office, the Russian defense-industrial complex had maximally used the technological potential, the export structure was characterized by a high diversification, and order portfolios had reached such volumes that in some cases they had turned from achievements into problems, due to difficulties with their timely implementation. Meanwhile, the production potential of the defense-industrial complex had not been growing, and today products of some of the most competitive companies (fighter planes, S-300 systems) are sold several years into the future.

However, years ago, in spite of impressive successes in both export-volume growth and the conquest of new markets, it was clear that the country's defense industry was working on the top limit of its production and technological potential in conditions of acute shortage of personnel, especially skilled workers. A continuation of the existing situation is fraught with a discontinuation of export-volume growth and its reduction in the future. For that reason, the new president, Dmitriy Medvedev, faces the task of creating conditions for qualitative changes in the industry, the end objective of which must be cost reduction due to the introduction of energy-saving technologies and optimization of managerial strategies and improvement of the quality and technological level of manufactured products with the preservation of competitive prices.

The establishment of the Rostekhnologii government corporation was called to neutralize negative tendencies in the Russian defense-industrial complex. Sergey Chemezov, who heads it, has so far demonstrated his ability to

[1] Хлопотов А. России есть чем гордиться [A. Khlopotov. Russia has what to be proud of] // Material from the Web site: www.vif2.ru of July 25, 2006.

use efficiently the available administrative resources for the purpose of lobbying for relevant changes in the budget and legislative amendments to improve the situation in the industry. Vladimir Putin's departure from the presidential post must have reduced the apparat weightiness of the head of Rostekhnologii. At the same time, the financial meltdown is not a favorable background for the achievement of sought objectives, and signals about problems of financial nature are already coming from the industry. However, on one hand, crises are called to stimulate intellectual activity and nonstandard and most efficient decision making, which are in great demand in both the defense-industrial complex and the Russian industry as a whole. On the other hand, the incumbent president promises to provide government support to the defense industry in general and its most efficient enterprises in particular.

THE EUROPEAN NEIGHBOURHOOD POLICY: PUTTING OLD WINE IN A NEW BOTTLE? A TURKISH PERSPECTIVE

Prof. Dr. Hüseyin BAĞCI[1]

I. Introduction

The European Union (EU) has witnessed the four rounds of enlargement, including the recent one, throughout its history. The recent enlargement – eastern enlargement- differed from previous enlargement waves in terms of size and diversity of candidate states. Ten new members, most of them are Central and Eastern European states, joined the EU. The accession of ten new members gave rise to expansion of the EU and changed its external frontiers. The borders of EU stretched to Belarus, Ukraine in the north; Morocco, Tunisia, Libya and other Arab Islamic countries in the south. Hence, new borders heralded a need for rearrangement of EU's engagement with its new neighbors. Viewed in this way, the formation of the European Neighborhood Policy (ENP) is closely associated with the EU's efforts for providing a new framework of relations with its neighbors. The ENP can be identified as a new strategy which seeks to promote the EU's transformational diplomacy but without the incentive of a perspective of future membership.[2] The rationale of the ENP is based on the same logic with enlargement: the greater the integration and cooperation between countries, and the wider the area of peace, economic development and democracy, the more stable and secure the entire community.[3]

This paper focuses on the ENP with a specific reference to its similarities and differences from the EU's enlargement strategies and potential contributions of Turkey to the ENP from a Turkish perspective. This paper addresses two main questions. First, taking into account the extension of enlargement strategies into the ENP, the paper asks whether the ENP stands for putting old wine in a new bottle. Second, what would be the potential contributions of Turkey to the ENP? For this purpose, the paper is organized in two sections. In the first section, the EU's engagement with its neighbors before the ENP will be examined. Secondly, the origin and rationale of the ENP and the imprints of enlargement on the ENP will be evaluated. In the second section, Turkey's potential contributions to the ENP will be examined. Given the crucial differences between EU's enlargement process and the ENP, this paper argues that the model for enlargement process is hard to work for the ENP. The ENP should be given substance through new instruments that are suitable for specific characteristics of the ENP. Finally, this paper reveals that Turkey seems to have the capacity of making substantial contributions to the ENP.

II. The EU's Engagement with Its Neighbors Before the ENP

As noted above, Eastern Enlargement has been the most daunting enlargement of the EU which deeply affected the policies and structure of the EU. In this regard, it played decisive role in the formation of the ENP. Before Eastern Enlargement, the EU's engagement with its neighborhood was marked by the combination of stabilization and integration approach. While stabilization aimed at

---

[1] Hüseyin BAĞCI is Professor of International Relations at the Middle East Technical University (METU), Ankara, Turkey. The author would like to thank to Aslıgül Sarıkamış KAYA and Taylan Özgür KAYA for their research assistance for this paper.

[2] Roland Dannreuther, "Developing Alternative to Enlargement: The European Neighbourhood Policy", European Foreign Affairs Review, (Vol. 11, No. 2, 2006), p. 185.

[3] Rosa Balfour and Alessandro Rotta, "Beyond Enlargement: The European Neighbourhood Policy and Tools", The International Spectator, (Vol. 40, No. 1, 2005), pp. 8-9.

fostering regional cooperation and broad partnership, integration had the objective of taking neighborhood countries directly to the EU by bilateral process on the basis of strict conditionality. Although these two approaches can arguably seen as the characteristics of a regional power, these approaches were more related with the EU's external policies.[1]

The first approach set up stabilization as a goal by means regionalism. It was first adapted during the disintegration of Yugoslav Federation in the early 1990s; yet, it was not successful. Afterwards, it was implemented to Central and Eastern countries and the Baltic States with a significant degree of success. In this regard, the "Balladur Pact" was the first Stability Pact started by then French Prime Minister Edouard Balladur in 1993 as an instrument of preventive diplomacy in post-Communist Europe. It was relatively successful due to the prospect of EU membership, which was presented as a "golden carrot".[2] Following the Balladur Pact, Royaumont Pact was formed as a result of the suggestion of the EU and the initiative of France in 1995. Despite the fact that Royaumont Pact took into account the experience of the previous Stability Pact and the development in Bosnia-Herzegovina, it was not provided much substance. It failed to deal with issues of borders and minorities and became limited in terms of promoting dialogue.[3]

As a result of these failures, the EU changed its approach through offering a framework for economic and political cooperation between the EU and the countries of South-Eastern Europe in the summer of 1999. Then, the EU started to implement Stabilization and Association Process (SAP) for fostering peace, prosperity and democracy in the Balkans. In this framework, the EU established contractual relationship between five or six relevant states or entities namely Albania, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Macedonia, Serbia and Montenegro, plus Kosovo. Hence, the EU sought to harmonize simple stabilization with full integration. Also, the EU supported this relationship with the ad hoc programme called CARDS (Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilization.[4] Hence, SAP has defined the basis of the EU's relations with the Western Balkans. The intention behind the SAP has been the integration of the countries of region into EU structures without giving concrete perspective of EU membership. Although the SAP has been similar to European Agreements in terms of content, it has not include a commitment to EU membership. So far, SAP has been viewed "exogenous" to the enlargement process, for this reason its effect has been limited.[5] Against this background, it can be stated that the EU's stabilization approach to its immediate neighborhood did not meet expectations.

Contrary to the failure of stabilization approach, the integration approach, based on integration as a goal and conditionality as a means, has been successful. It has been regarded a kind of security policy since it extended the EU's norms, rules, opportunities[6]. In this manner, integration approach has been dominant in most of Eastern and Central Europe. It provided both reduction of tension and a fear of lagged behind.[7] The commonality of these approach is that they have been reactive policies, rather than proactive. Further, both of them

---

[1] Antonio Missiroli, " The EU and its changing neighbourhoods: Stabilisation, Integration and Partnership" , in Judy Batt et al., Partners and Neighbours: A CFSP for a Wider Europe, (Paris: Institute For Security Studies, Chaillot Papers No.64,2003), p.9.
[2] Ibid., pp.11-12.
[3] Antonio Missiroli, "The EU and its changing neighbourhoods: Stabilisation, Integration and Partnership", in Roland Dannreuther (ed), European Union Foreign and Security Policy Towards a Neighbourhood Strategy, (London: Routledge, 2004), p.14.
[4] Ibid., p.15.
[5] Dimitrios Triantaphyllou, " the Balkans between stabilisation and membership", in Judy Batt et al, Partners and Neighbours: A CFSP for a Wider Europe, (Paris: Institute For Security Studies, Chaillot Papers No.64,2003), p.69.
[6] Missiroli,op.cit., 2004, p.16.
[7] Ibid., p.17

involved ambiguity to a certain extent in term of the final outcome. In time, these ambiguities has given rise to counter productivity and led to serious problems for the EU.[1]

While the EU's stabilization and integration approaches have been embodied in various pacts in Eastern Europe, they have been reflected in Barcelona Process (or Euro-Mediterranean Partnership) for Mediterranean region. In essence, Barcelona process has been the general framework for the relations between the EU, EU member states and countries located in south and east of the Mediterranean. It has originally involved twelve Mediterranean partner states: Algeria, Cyprus, Egypt, Israel, Jordan, Lebanon, Malta, Morocco, Syria, Tunisia, Turkey and Palestinian authority. It set up a detailed institutional structure with its multilateral, bilateral and unilateral dimensions.[2]

Nevertheless, Barcelona process faced with two main problems: difficulties inherent in the process itself and political problems stemmed from the Arab-Israeli conflict. In addition to these internal difficulties, asymmetry between the participants prevented progress in the multilateral dialogue on policy and security issues. Despite these difficulties, Barcelona process has been carried on in three areas, namely-political and security, economic and financial, social, cultural and human both in bilateral and multilateral levels. The results can be seen neither positive nor negative; the existence of the process itself has been characterized as significant contribution of the EU to the stability and prosperity of the Mediterranean.[3]

In this respect, the main achievement of the Barcelona process is that it has been the only process that brought countries from the different sides of Mediterranean. It displayed relatively good institutional performance by comparison with alternative structures. Yet, the main frustrations were observed in the security domain such as development of confidence building measures, institutionalization of political dialogue, crisis prevention and crisis management. In a similar vein, the institutional infrastructure and mechanisms in the field of human rights have been rarely used. Overall, it can be argued that the Barcelona Process has failed to succeed in transformation of Mediterranean's economic and political trends.[4] In other words, Barcelona Process has faced with serious challenges that that require reconsideration of EU's policies for this region.

As regards to eastern dimension, the EU made Partnership and Cooperation Agreements (PCAs) with the Russia, Moldova, Ukraine and Belarus after the dissolution of the Soviet Union. The PCAs provided main framework for relations between these states and the EU. Nevertheless, the content of PCAs was heavily technocratic and non-political. They focused on trade and economic issues. They were static and offered little indication of progress. Despite these shortcomings, the PCAs created institutional mechanisms which locked the EU into tight relationship. The EU started to engage with the region more deeply. This engagement was used by some elites in Eastern neighbors for affirmation of their states' European aspiration. The PCAs institutions became the external sources of support to European-orientated elites in Ukraine and Moldova. Nevertheless, the EU approach to the Eastern neighbors did not have the prospect for a

[1] Ibid., p.18.
[2] Michael Emerson and Gergana Noutcheva, From Barcelona Process to Neighbourhood Policy, Assessment and Open Issues, CEPS Working Document, 2005, p.1.
[3] Martin Ortega, " A new EU Policy on the Mediterrenean?" in Judy Batt et al, Partners and Neighbours: Neighbours: A CFSP for a Wider Europe, (Paris: Institute For Security Studies, Chaillot Papers No.64, 2003), p.90.
[4] For details see Emerson and Noutcheva,op.cit., pp.3-6

fundamental evolution of relationship. By 2002, Belarus, Moldova and Ukraine faced with the transition period problems.[1]

In the light of these points, it can be advocated that the EU's engagement with its neighborhood before the ENP lacked systemic basis. Consequently, the EU's attempts to develop new neighborhood policy instruments did not achieve their objectives.

III. The Formation of the ENP

The recent Eastern Enlargement of the EU played decisive role in the emergence of the ENP. After the second half of the 1990s, EU gave importance to developing new policies with regard to the new neighbors of the enlarged Union. For instance, the necessity of ensuring stability in the EU's immediate neighborhood was stated in Agenda 2000. Besides, the benefits of enlargement for the new neighbors were emphasized in Progress Reports and Strategy Papers. However, the development of a neighborhood policy came to the agenda of the Council in 2002.[2]

A number of political actors contributed the ideas behind the development of the ENP. The urgent need of developing a strategy towards the new neighbors which do not have immediate membership perspective was increasing addressed for preventing the creation of new dividing lines in Europe. In this regard, British Foreign Minister Jack Straw sent a letter to the Spanish presidency which drawn attention to the situation in Belarus, Ukraine and Moldova. Straw proposed granting special statues to these countries for inducing them trade liberalization, closer relationship in justice and home affairs and cooperation in CFSP. Likewise, Swedish Ministers proposed a single, comprehensive approach to the EU's engagement with neighbours "from Russia to Morocco".[3] Moreover, Commission President recommended EU's need for developing a "circle of friends from Russia to the Black Sea and to the south Europe" in his speech given in Brussels in 2004. He later gave details of his vision of "circle of friends" in a letter to European Council on 21 January 2003 and spelled out the employment of existing instruments to foster the EU's policy towards the Mediterranean and Balkans. He regarded EU's Mediterranean policy as the "linchpin" of the creation of "ring of friends" from Morocco to Black Sea and Russia.[4] Moreover, the policy can be identified as an answer to one of the major threats outlined in the European Security Strategy of 2003 which had talked of "Neighbours who are engaged in violent conflict, weak states where organized crime flourishes, dysfunctional societies or exploding population growth on its borders all pose problems for Europe".[5]

In parallel to these recommendations, the European Commission issued two main communications in March 2003 and May 2004 which underlined the object, content and scope of the ENP. The Commission's 11 March 2003 "The Wider Europe-Neighborhood" Communication proposed policies for strengthening EU's relations with those neighboring countries which do not have perspective of EU membership. Hence, candidate countries of Turkey, Romania and Bulgaria were not included in the ENP. Furthermore, the aim of the ENP was proposed as

---

[1] For a comprehensive analysis of PCAs see Dov Lynch, " The New Eastern Dimension of the Enlarged EU", in Judy Batt et al, Partners and Neighbours: A CFSP for a Wider Europe, (Paris: Institute For Security Studies, Chaillot Papers No.64 , 2003), pp.42-47.

[2] Marise Cremona, The European Neighbourhood Policy: Legal and Institutional Issues, (CDDRL Stanford Institute for International Studies, Working Papers No.25, November 2004), p.2.

[3] Michele Comelli, "The Challenges of the European Neighbourhood Policy", The International Spectator, Vol.3., 2004, pp.98-99.

[4] George Harris, " TheWider Europe", in Fraser Cameron (ed), The Future of Europe: Integration and Enlargement, (London: Routledge,2004), p.100.

[5] Geoffrey Edwards, "The Construction of Ambiguity and the Limits of Attraction: Europe and its Neighbourhood Policy", European Integration, (Vol. 30, No. 1, March 2008), p. 47.

"to develop a zone of prosperity and a friendly neighborhood-a 'ring of friends'-with which the EU enjoys close, peaceful and co-operative relations." Regarding to EU membership, Commission recommended that the framework provided by the new Neighborhood Policy would not include a perspective of membership or a role in the EU institutions in the medium term.[1]

The EU's strategy for the ENP was elaborated in the Commission's Communication on "European Neighborhood Policy Strategy Paper" of 12 May 2004. This document specified vision of the ENP that involved "a ring of countries, sharing the EU's fundamental values and objectives, drawn into an increasingly close relationship, going beyond co-operation to involve a significant measure of economic and political integration." The main rationale of the ENP can be identified as "all but membership" or "sharing everything but institutions", which effectively means that the EU is open to every kind of integration, "but not membership itself".[2] It also envisaged a series of Action Plans with each targeted country. The main issues covered in Action Plans are political dialogue and reform, economic and social cooperation and development, trade related issues, market and regulatory reform, co-operation in Justice and Home Affairs, transport, energy, information society, environment, research and development. Seen as such, Action Plans are envisaged as key operational documents for definition of short and medium term priorities.[3]

Action Plans consist of a comprehensive set of chapters giving priority to the Copenhagen political criteria. Moreover, the EU's acquis for freedoms of movement of goods, services, capital and labour. Single market policy and sectoral policies constituted other important parts of Action Plans.[4]Legally speaking, the Action Plans are political agreements that are not binding. Their contents are determined by the EU and the countries concerned jointly. The level of cooperation with the EU rests on the desire of each country. In other words, multilateral approach of the ENP has been implemented bilaterally.[5]

The function of Action Plans is that they provide "a point of reference" to programming assistance to countries concerned. Action Plans states key priorities for the following years, which may differ in terms of political, economic condition, geographic location and capacities of countries. Hence, there is no uniformity in Action Plans, on the contrary, Action Plans are differentiated. Until now, the EU has agreed bilateral Action Plans with Israel, Jordan, Moldova, Morocco, the Palestinian Authority, Tunisia, Ukraine, Armenia, Azerbaijan, Georgia, Egypt and Lebanon.

Given the wide range of areas covered by the ENP, the Commission offered a new financial instrument called "European Neighborhood and Partnership Instrument (ENPI)" to finance costs of implementation of Action Plans. ENPI is designed to target sustainable development and approximation to EU policies and standards - supporting the agreed priorities in the ENP Action Plans (as well as the Strategic Partnership with Russia, which was previously also covered by the TACIS programme). It became operational with the new financial perspective of 2007-2013 and replace existing instruments of assisting neighbors like TACIS and MEDA. Besides, The Commission has increased the funds available to its neighborhood from 2007 onwards. For 2004-2006, a total of €225 million is distributed through existing aid and assistance programs-

[1]See European Commission "Wider Europe-Neighbourhood: A New framework for Relations with our Eastern and Southern Neighbours", COM 2003 104 final, Brussels, 11.3.2003.
[2] Nathalie Tocci, "Does the ENP respond to the EU's Post-enlargement Challenges?", The International Spectator, (Vol. 40, No. 1, 2005), p. 24.
[3] European Commission "European Neighbourhood Policy: Strategy Paper", COM 2004 373 final, Brussels, 12.5.2004.
[4] Emerson and Gergana, op.cit.,2005, p.7.
[5] Comelli,op.cit., 2004, p.102.

PHARE&TACIS for the Eastern neighbors, CARDS for Balkans and MEDA for Mediterranean Countries.[1] However, for the budgetary period 2007-2013, approximately €12 billion in EC funding are available to support these partners' reforms, an increase of %32 in real terms.

Within the context of the ENP, the Commission also developed new forms of financial and technical assistance instruments. Technical assistance instruments including targeted expert assistance (Technical Assistance and Information Exchange – TAIEX), long-term twinning arrangements with EU Member States' administrations – national, regional or local – and participation in relevant Community programmes and agencies aimed to support legislative approximation, regulatory convergence and institution-building of targeted ENP partner country or countries. Financial instrument, Governance Facility aimed to provide additional support to the partner country or countries that have made most progress in implementing the governance priorities agreed in their Action Plans. The Commission earmarked €50 million annually for Governance Facility allocations. Another financial instrument, the Neighbourhood Investment Facility, which was established at the end of 2007, aimed to fund projects of common interest focusing primarily on energy, environment and transport. The Commission has allocated to the Facility an amount of €700m for the budgetary period 2007-2013.

IV. Main Issues in the ENP: Novelty search vs. 'Diluted' Enlargement

In the preceding part, it has been pointed out the primary characteristics of the ENP which has been formed for addressing the failures of EU's engagement with its neighbors in the past. At this point of our paper, we try to examine critically three dimensions of the ENP; foreign policy, legal and political dimensions with specific reference to enlargement. By doing so, we try to find out whether the ENP is a new policy or it is just the extension of EU's enlargement strategies.

A. The ENP as a Foreign Policy Approach

As it has been noted, the formation of the ENP is closely related with the enlargement of the EU. In this respect, the enhancement of the EU's security is the one of the underlying concerns of EU. This concern was expressed in European Security Strategy as follows:

> "Neighbours who are engaged in violent conflict, weak states where organized crime flourishes, dysfunctional societies or exploding population growth on its borders all pose problems for Europe. The reunification of Europe and integration of acceding states will increase our security but they also bring Europe closer to troubled areas. Our task is to promote a ring of well governed countries to the East of the European Union and on the borders of the Mediterranean with whom we can enjoy close and cooperative relations."[2]

Indeed, extension of the zone of security in Europe has been one of the driving forces behind the Eastern Enlargement. With the end of the Cold War, the newly liberated countries of Central and Eastern Europe demanded the EU to assume more responsibility in dealing with economic and political stabilization of the region. EU was faced with the strategic challenge of filling the vacuum which had emerged with the withdrawal of Soviet power and widespread expectation of

[1] Heather Grabbe, "How the EU should help its Neighbours" CER Policy Brief, 25.06.2004, p.3
[2] Javier Solana, "A Secure Europe in a Better World. European Security Strategy", Brussels, 12 December 2003, SO138/03.

US reorientation of its interests away from Europe.[1] In this way, enlargement has been one of the foreign policy tools of the EU.

Similar to enlargement, the ENP has been considered as a new foreign policy approach. The creation of a zone of peace, prosperity and stability at the EU borders to prevent the Eastern enlargement from drawing new dividing lines in the Europe is the rationale behind the ENP.[2] The recent enlargement of the EU created new neighbours with particular demands and interests. Many questions have been raised about the EU's policies towards a broad geographical arc from Russia to the other former Soviet states. Security problems of Europe's periphery and the demands for an effective crisis management capability forced the EU to prioritize and sharpen the focus of its foreign and security policy towards the countries and regions in its immediate neighborhood. Viewed from the EU side, the ENP is associated with the EU's ambition of political union in order to complement its economic union. The EU has attempted to make this ambition visible through the Common Foreign and Security Policy (CFSP) and European Security and Defence Policy (ESDP). Hence, the EU's near abroad would be a litmus test for the EU's broad political and foreign policy ambitions and its capacity to be a coherent and strategic actor.[3]

According to Roberto Aliboni, the ENP is likely to lead to "more direct EU involvement in crises, possible extension of EU involvement and fault-lines in the neighborhood's framework" with the implementation of the ENP in the regional and global framework.[4] It is expected that the ENP framework will give rise to greater EU involvement in regional crises such as Arab-Israeli or Western Sahara disputes and the Israeli-Palestinian conflict. Similarly, EU can effectively engage with domestic crises or conflicts linked to secessionist or irredentist developments since the ENP would bring the crises closer to the EU and upgrade the degree and quality EU involvement. [5]

However, it must be underlined that the implementation of the ENP as a new foreign policy approach is a serious challenge for the EU. Unlike enlargement, the geographic scope of the ENP is wide, stretching from Russia to Morocco. Due to the geographical proximity the EU cannot be indifferent to problems and challenges emanating from these countries. Although EU has the aim of strengthening its international actorness and its potential for international action, the military and institutional capacities of the EU do not allow for the intervention to crisis and conflicts efficiently. Moreover, the Eastern Enlargement has aggravated the divergence of national interests and priorities.

Another drawback of the ENP is that it does not have a strong regional and multilateral basis. The ENP has been shaped by the bilateral links between the EU and each neighbour, thus it is "a policy for neighbours rather than a neighbourhood policy." It does not provide an overarching framework for regular meetings or contacts among all of the neighbours.[6] For this reason, it would be more difficult for the EU to agree on a common position on foreign and security matters and to reinforce its CFSP and ESDP. Taking into account these challenges, it can be stated that realization of the ENP as a foreign policy will be a tough task for the EU.

---

[1] Roland Dannreuther, " Introduction: Setting the Framework" in Roland Dannreuther (ed), European Union Foreign and Security Policy Towards a Neighbourhood Strategy, (London: Routledge, 2004), p.2.
[2] Comelli,op.cit., p.104.
[3] Dannreuther, op.cit., pp.2-3.
[4] Roberta Aliboni, "The Geopolitical Implications of the European Neighbourhood Policy", European Foreign Affairs Review, Vol.10, 2005, p.3.
[5] Ibid., p.5.
[6] Karen E. Smith, "The Outsiders: The European Neighbourhood Policy", International Affairs, Vol.81, No.4, 2005, p.771.

B. The ENP as the Part of Extension of EU's Legal Order

The Rule of law is located at the center of the ENP by linking the rule of law with economic development and security. The rule of law is recognized not only declaratory value but also one of the shared values underpinning the ENP. Unlike enlargement process which recognized the rule of law as a necessary component of a modern democracy and market economy, the ENP emphasized the importance of the rule of law for economic and social development. Hence, the focus has turned to the creation of conditions for a stable, political environment, the prevention and internal and external conflicts and cross border security for the EU. Closer relationship with the EU under the framework of the ENP involves alignment to EU policies on sensitive issues such as corruption, immigration and border issues.[1]

On this basis, the ENP can be seen as an instrument of external governance which refers to "EU's external relations and their outcomes [which] are shaped by the multi-level organizations and the rules of the EU; vary with the institutional context of policy-making; generate transformative effects on the institutions of the EU; 'Europeanize' member state foreign policy, non-member states, and other international organizations".[2] Unlike the classical integration theories like intergovernmentalism or neo-functionalism, the governance approach to European integration does not explore the establishment, development and growth of the Community institutions. Instead of this, it takes the existing multi-level of institutional system as given. It analyzes the modes and process patterns of European policy making and the interaction of public and private actors from the sub national to the supranational level. Therefore, it underlines the effectiveness and legitimacy of European governance and its effect on national political systems.[3]

Due to the hierarchical and horizontal, formal and informal forms of policy making, governance is more than cooperation, less than government. It involves a system of rules which goes beyond the voluntarism. [4] As far as the EU's external relations are concerned, they may demonstrate certain characteristics of "old governance" like highly asymmetrical relationship between insiders and outsiders, imposition of formal rules. However, the extension of governance beyond the EU provides a new perspective on the EU's international role. In this respect, external governance takes place when the institutional and legal boundary moves beyond the member states. While institutional expansion stands for participation to sector specific organizations, agencies, committees and a voice in the EU polity, legal expansion means transposition of part of the EU's legal polity to the non member states. Institutional and the legal boundaries do not necessarily move together. The legal boundary of European rules can be expanded without institutional expansion.[5]

The reflections of the ENP as an extension of the ENP are widely observed in the areas of justice and home affairs and environment. As it is known, justice and home affairs cooperation under the EU safeguards the internal security of the EU after the abolition of internal border controls in the EU. It encompasses police and judicial controls, the fight against drugs, organized crime and terrorism and asylum and immigration policy. The Commission Communication of March 2003 touches this issue under two heading: lawful immigration, movement of persons and intensified cooperation to prevent and combat common security.

---

[1] Marise Cremona,op.cit., pp.21-23
[2] Frank Schimmelfennig and Wolfgang Wagner, "Preface: External Governance in the European Union", Journal of European Public Policy, August 2004, Vol.11, No. 4, p.658.
[3] Ibid, p.657.
[4] Sandra Lavenex, "EU External Governance in 'Wider Europe' ", Journal of European Public Policy, Vol.11, No.4, August 2004, p.682.
[5] Ibid., p.683.

Regarding the former, it spells out that "an efficient and user-friendly system for small border traffic is an essential part of any regional development policy. …The EU should assist in reinforcing the neighboring countries' efforts to combat illegal migration and to establish efficient mechanisms for returns, especially illegal transit migration." On the issue of intensified cooperation to prevent and combat common security, the Commission emphasized that the EU should investigate the possibilities for working more closely with the neighboring countries on judicial and police cooperation and the development of mutual legal assistance[1].

The promotion of good environmental governance-the protection of the environment, the sustainable use of energy resources- is another goal of the ENP. The areas of water, waste, clean air, technical standards of industrial facilities and nature protection are special interest to the EU. The EU offers help in development of administrative structures and environmental legislation.[2]

C. The ENP as an instrument of Europeanization

As a term Europeanization has been widely used in order to grasp the political, economic and societal transformation in European integration. According to Michael Emerson, Europeanization refers to the transformation of national politics in parallel with modern European values and standards via "legal and institutional obligations flowing from the norms and rules of the EU and the Council Europe, objective changes in economic structures and interests of individuals as a result of integration, and subjective changes in beliefs, expectations and identity."[3]

Accordingly, Emerson classifies the values and systemic features underlying Europeanization under ten sub-titles: Democracy and human rights in compliance with the decisions of Court of Human Rights of the Council of Europe, a legal basis for the four fundamental-single economic market and freedom of movement, residence, employment of citizens, social insurance and public health care, multi-nationality and rejection of nationalism, secular multi-culturalism, multilateralism in world affairs, anti-hegemony and anti militarism and openness.[4]

Within the framework of the ENP, Europeanization can be considered as an independent variable which impacts on domestic policies, processes and institutions of neighboring countries. It can be associated with processes and mechanisms through which European structures of governance lead to change at the domestic level. The domestic influence of Europeanization can be analyzed at three domains: changes in policies-policy instruments, standards, approaches; changes in politics- process of interest formation, aggregation and public discourse; changes in state traditions, identities and intergovernmental relations.[5]

Europeanization rests on mainly two strategies: conditionality and socialization. In this regard, conditionality has been the main strategy of the EU to induce non-member states to comply with its principles. The conditionality employed by the EU is based on "reinforcement by reward", which means the use of reinforcement mechanism for changing the behavior actor. The EU usually offers two kinds of rewards to non-member countries: assistance and institutional ties. Under a strategy of "reinforcement by reward", the international organization withdraws the reward if the target government fails to comply with its conditions. In

---

[1] Commission (2003) 104 at p.11.

[2] Sascha Müller-Kranner, " The European Neighbourhood Policy", Heinrich Böll Foundation, 27.10.2004, pp. 9-10.

[3] Michael Emerson, " Deeping the Wider Europe", Insight Turkey, April-June 2004, Vol.6, Number 2, p.60.

[4] Michael Emerson, European Neigbourhood Policy: Strategy or Placebo? CEPS Working Paper Document, No.215,2004, p.2.

[5] For details see Tanja Börzel and Thomas Risse, When Europe Hits Home: Europeanization and Domestic Change, EUI Working Papers, 2000, pp.3–5.

the case of the EU, the EU suspends the assistance or upgrading of institutional ties if a country fails to fulfill conditions. In return for compliance, the EU offers material bargaining mechanism and proposes material or tangible political rewards like financial assistance, market access, and technical expertise. Besides to material rewards, the rewards can be offered through social influence mechanisms like international recognition, legitimacy, a high status, a positive image of being part of "European family of democratic nations".[1]

In eastern Enlargement, conditionality was widely used as a gate-keeping mechanism embodying clearly identifiable and generally understood norms, rules and institutional configurations. It was an implicitly "coercive instrument" of the European Commission in order to induce candidate countries to comply with certain desired policy on institutional outcomes.[2]

On the other side, socialization stands for a weaker conditionality model as a driver of change. Unlike the reward/punishment logic of conditionality or incentives and disincentives, socialization rests on persuasion of leadership of the ENP partner countries to adopt EU standards and regulatory norms in various areas for the sake of fostering their own economic and social development and their governance status. The rationale behind the socialization is to explain and communicate in a friendly and persuasive way.[3] Hence, it relies mainly on a learning process that comes from the extensive interaction between actors in partner states and the EU, which induces the partner states to engage in policy reforms.[4]

Similar to enlargement process, both conditionality and socialization are employed as a "mechanism of change" within the framework of the ENP. However the enhanced use of conditionality and socialization raise some questions. Above all, the success of conditionality and socialization in the accession process was close related with the incentive of full EU membership. The expectation of full membership and institutional context of the accession partnership, including intense interaction with the candidate countries and the EU, played a crucial of in all socialization activities.[5] The ENP is distinct form EU's Enlargement. It envisages a kind of "privileged membership" on the basis of mutual commitment to shared values in order to promote a set of reforms in the neighboring states. Since the ENP does not offer a concrete membership perspective, the willingness of the ENP partner countries for undertaking substantial reforms is doubtful. Contrary to the candidate countries of Eastern enlargement, the economic and political development of the ENP partner countries is low. Most of the ENP partner countries have extensive human rights abuses combined with ethnic tensions, corruption.[6]

V. Turkey's Potential Contributions to the ENP

Turkey is geographically very close to the Balkans, the Black Sea, the South Caucasus, Central Asia, Russia, the Mediterranean and the Middle East which are also crucial for the EU. Besides, Turkey has cultural and historical ties, as well as economic and political affinities with the countries of these regions. In

---

[1] Frank Schimmelfenning, Stefan Engert, Heiko Knobel, " Costs, Commitment and Compliance: The Impact of EU Democratic Conditionality on Latvia, Slovakia and Turkey", Journal of Common Market Studies, Vol.41, No.3, 2003, pp.495–498.
[2] James Hughes, Gwendolyn Sasse and Claire Gordon, " Conditionality and Compliance in the EU's Eastward Enlargment: Regional Policy and the Reform of Sub-national Government", Journal of Common Market Studies, Vol. 42, No.3., 2004, p.524.
[3] Michael Emerson and Gergana Noutcheva, op.cit., p.16.
[4] Ibid., p.21.
[5] Ibid., p.13.
[6] For a more comprehensive analysis of details democracy and human rights in ENP countries see Judith Kelley, New in Old Wineskins: Policy Learning and Adaptation in the New Neighborhood Policy, Terry Sandford Institute of Public Policy Working Papers Series, SAN05–01, January 2005

the future, a Turkey that lies within the EU would strengthen the EU's role and influence in these regions, which are the main targets of the European Neighbourhood Policy and Turkey would facilitate successful implementation of this policy and make important contributions to the establishment and preservation of peace, stability and prosperity in these areas of the world.[1] Besides, Turkey possesses valuable human resources to complement those of the EU for cooperation programmes, ranging from business know-how to language skills.[2] In the case of accession as well as during the accession negotiations, Turkey could become a real hub for the European Neighbourhood Policy, by facilitating the EU's policies of providing technical assistance, business know-how, training police officers to tackle organized crime, drug and human trafficking, training customs authorities for the planned Pan-European Free Trade Area, offering education and cultural exchange programs.[3] As it can be seen, Turkey's growing regional role in European Neighborhood has gone beyond diplomacy to encompass cultural and business ties. In the first eight months of 2008, Turkish exports to neighbouring countries in the Middle East, the Caucasus and Central Asia were growing five times faster than those to the EU. And the EU's share in total Turkish exports fell from almost 70% a few years ago to less than 50% in 2008.[4]

The war between Russia and Georgia in August 2008 demonstrated Turkey's importance for the European Neighbourhood Policy. The war focused the EU's attention on this unstable region directly at its immediate neighbourhood. Turkey took the diplomatic initiative in the aftermath of the war by launching the 'Caucasus Stability and Cooperation Platform' (CSCP) to bring together five regional players (Armenia, Azerbaijan, Georgia, Russia and Turkey). The CSCP, if successful, would further bolster Turkey's regional role. Even if the CSCP would not deliver tangible results, it could be turned into a flexible regional framework for defusing political conflicts. All the countries that have been invited to take part in the CSCP responded positively. One beneficial effect that the CSCP proposal had is to help the cautious rapprochement between Armenia and Turkey.[5]

Since both Turkey and the EU are seeking to strengthen their role in the former Soviet Union, the war in the Caucasus will inevitably also affect EU-Turkey relations. The perceived threat of a newly assertive Russia will force the EU to think more strategically, which may make it value Turkey more as a strategic regional player.[6] Meanwhile, Turkey's self-confidence is rising as it grows into an important regional actor with various foreign policy options.[7] In recent years, Turkey started strengthening its ties with neighbouring countries, not only in the Caucasus but also in Central Asia and the Middle East. Additionally, the Southern and South Eastern Mediterranean represents an area where Turkey has been recently taking a proactive role, more and more in line with the evolving foreign policy of the EU. Since the late 1990s, Turkey's policy towards the Middle East has been converging more with the EU particularly on the issues of the peaceful resolution of conflicts and promotion of political reform in the region.

---

[1] Taylan Özgür Kaya, 'The European Union on the Way to Become a Global Actor and Turkey', in Beril Dedeoğlu and Füsun Türkmen (eds), L'Europe-puissance et la Turquie, (Paris: L'Harmattan, 2006), p.58.

[2] Michael Emerson and Nathalie Tocci, 'Turkey as a Bridgehead and Spearhead: Integrating EU and Turkish Foreign Policy' (August 2004) Centre for European Policy Studies EU-Turkey Working Paper 1, (Centre for European Policy Studies, Brussels), p. 9.

[3] Mustafa Aydın and Sinem Akgül Açıkmeşe, 'To be or Not to be with Turkey December 2004 Blues for the EU', Turkish Policy Quarterly, Vol. 3, No. 3, Autumn 2004, p. 54.

[4] British Council, Turkish Economic and Social Studies Foundation (TESEV) and the Centre for European Reform, "Turkey and the EU: Building Ties of Mutual Benefit", Key conclusions of the 5th Bosphorus Conference, İstanbul, October 10-11, 2008. Available at www.britishcouncil.org/turkey-society-bosphorus2008-key-conclusions.doc.

[5] Ibid.

[6] Ibid.

[7] Ibid.

Turkey shares the same view with the EU that lasting peace, security and stability in the Middle East can only be achieved through the democratization of the countries in the region. Turkey, like the EU, is against the promotion of regime change through the use of force against current regimes in the Middle East.[1] Turkey and the EU defended that democratization in the Middle East should be achieved through the use of civilian instruments and multilateral mechanisms like the mechanism of Democracy Assistance Dialogue (DAD) in which Turkey shares co-chairmanship along with Italy and Yemen rather than through the promotion of regime change by the use of force.[2] This indicates that Turkey's preferred means to pursue its foreign policy objectives converge with those of the EU.

Turkey, just like the EU, adopts the strategy of preserving international and regional security, peace and stability by means of political and economic integration and cooperation. Turkey once become a member of the EU would make substantial contributions to the preservation of security, peace and stability in its neighbouring regions especially in the Middle East by means of regional integration and cooperation.[3]

Turkey has launched major initiatives to create multilateral regional cooperation mechanisms to create a peaceful, stable, prosperous and cooperative regional environment in the EU's immediate neighbourhood, including The Black Sea Naval Cooperation Task Force Group (BLACKSEAFOR), the Multinational Peace Force South-East Europe (MPFSEE), and South Eastern Europe Brigade (SEEBRIG).[4] The leading role Turkey has played in the creation of multilateral regional security mechanisms such as BLACKSEAFOR, the MPFSEE and SEEBRIG demonstrates that Turkey would make significant contribution to the EU's efforts to strengthen the prosperity, stability and security in the its neighborhood.

Turkey continues its efforts to adjust to values and norms on which the EU is founded, by making considerable progress in the areas of consolidation of democracy, rule of law, respect for human rights and fundamental freedoms through the reforms undertaken in recent years. Turkey's progress in these areas demonstrated that the values of democracy, human rights, the rule of law are not specific to any particular culture or religion, but they are universal values with no geographical, cultural or religion limitations. Besides, Turkey's progress in these areas could act as a source of inspiration to the countries located in Turkey's and the EU's neighbourhood. As a consequence of this, values and norms on which the EU is founded would extend into a wider area and peace, security and stability in the EU's neighbouring regions would be better preserved.[5]

Conclusion

In first part of this paper, we try to examine the ENP with a specific reference to Enlargement. As already pointed out, the formation of the ENP is directly related with the external consequences of the Eastern Enlargement. Faced with the extension of borders from Morocco to Russia, the EU has developed a new framework for coping with its new neighborhood efficiently. Although the EU had earlier attempts to develop new policy instruments towards the EU's immediate neighborhood, they did not became successful.

Taking into account of the success of enlargement, the EU designed the ENP on the basis of enlargement strategies. Like the enlargement process, the

[1] Taylan Özgür Kaya, op.cit., p.60.
[2] Taylan Özgür Kaya, op.cit., p.61.
[3] Kemal Kirişçi, 'Turkey, the EU and the Middle East: Should Turks come from Mars or Venus?' in A. Clesse ve S. Taşhan (eds), Turkey and the European Union: 2004 and Beyond (Dutch University Press, The Netherlands, 2004), p. 218.
[4] Taylan Özgür Kaya, op.cit., p.63.
[5] Taylan Özgür Kaya, op.cit., p.61.

ENP is considered as a new foreign policy approach in EU's external relations. Besides, it is presented as the extension of EU's legal order and the instrument for Europeanization of the EU's immediate neighborhood. Hence, the EU has put old wine (enlargement) into a new bottle (the ENP). Nonetheless; the model of enlargement is hard to work for the ENP due to the lack of concrete prospect of EU membership and low starting points of the ENP partner countries in terms of democracy, rule of law, fundamental freedoms and economic development.

In the second part of the paper, we try to evaluate potential contributions of Turkey to the ENP. Turkey's close geographical location to, and cultural and historical ties and economic and political affinities with the regions which are the main targets of the ENP indicates that once a member, Turkey that lies within the EU would facilitate the EU to strengthen its role and influence in these regions. Furthermore, Turkey's standing of being a leading regional power in launching multilateral regional security mechanisms in the EU's immediate neighbourhood such as BLACKSEAFOR, the MPFSEE, SEEBRIG and CSCP demonstrated the prominent role Turkey has played in preserving regional security, peace and stability in the EU's immediate neighbourhood. Through these mechanisms, Turkey has made substantial contributions to the creation of a peaceful, stable, prosperous and cooperative regional environment in the EU's immediate neighbourhood. This illustrates that, in the future, as a full member of the EU, Turkey's contributions to the EU's efforts to preserve peace, security and stability in these regions would increase. In addition, Turkey's considerable progress in adjusting to foundational values and norms of the EU acted as great inspirational motive for the countries located in the EU's neighbourhood to adjust to these values and norms. Thus, by this way, Turkey would help the EU to extend its foundational values and norms into its immediate neighbourhood. On this basis, we can conclude that Turkey is a very crucial asset for the expected success of the ENP.

BIBLIOGRAPHY

Aliboni Roberta, "The Geopolitical Implications of the European Neighbourhood Policy", *European Foreign Affairs Review*, (Vol.10, 2005).

Aydın Mustafa and Açıkmeşe Sinem Akgül, 'To be or Not to be with Turkey December 2004 Blues for the EU', *Turkish Policy Quarterly,* (Vol. 3, No. 3, Autumn 2004).

Balfour Rosa and Rotta Alessandro, "Beyond Enlargement: The European Neighbourhood Policy and Tools", *The International Spectator*, (Vol. 40, No. 1, 2005)

Börzel Tanja and Risse Thomas, When Europe Hits Home: Europeanization and Domestic Change, EUI Working Papers, 2000.

British Council, Turkish Economic and Social Studies Foundation (TESEV) and the Centre for European Reform, "Turkey and the EU: Building Ties of Mutual Benefit", Key conclusions of the 5th Bosphorus Conference, İstanbul, October 10-11, 2008. Available at www.britishcouncil.org/turkey-society-bosphorus2008-key-conclusions.doc.

Comelli Michele, "The Challenges of the European Neighbourhood Policy", *The International Spectator*, (Vol.3, 2004).

Cremona Marise, The European Neighbourhood Policy: Legal and Institutional Issues, (CDDRL Stanford Institute for International Studies, Working Papers No.25, November 2004.

Dannreuther Roland, “Introduction: Setting the Framework” in Roland Dannreuther (ed), European Union Foreign and Security Policy Towards a Neighbourhood Strategy, (London: Routledge, 2004).

Dannreuther Roland, “Developing Alternative to Enlargement: The European Neighbourhood Policy”, *European Foreign Affairs Review*, (Vol. 11, No. 2, 2006)

Dimitrios Triantaphyllou, “the Balkans between stabilisation and membership”, in Judy Batt *et al*, Partners and Neighbours: A CFSP for a Wider Europe, (Paris: Institute For Security Studies, Chaillot Papers No.64, 2003).

Edwards Geoffrey, “The Construction of Ambiguity and the Limits of Attraction: Europe and its Neighbourhood Policy”, *European Integration,* (Vol. 30, No. 1, March 2008).

Emerson Michael and Noutcheva Gergana, From Barcelona Process to Neighbourhood Policy, Assessment and Open Issues, CEPS Working Document, 2005.

Emerson Michael and Tocci Nathalie, ‘Turkey as a Bridgehead and Spearhead: Integrating EU and Turkish Foreign Policy’ (August 2004) Centre for European Policy Studies EU-Turkey Working Paper 1, (Centre for European Policy Studies, Brussels).

Emerson Michael, “Deeping the Wider Europe”, *Insight Turkey*, (Vol.6, No. 2, April-June 2004).

Emerson Michael, European Neigbourhood Policy: Strategy or Placebo?, CEPS Working Paper Document, No.215, 2004.

European Commission “European Neighbourhood Policy: Strategy Paper”, COM 2004 373 final, Brussels, 12.5.2004.

European Commission “Wider Europe-Neighbourhood: A New framework for Relations with our Eastern and Southern Neighbours”, COM 2003 104 final, Brussels, 11.3.2003.

Grabbe Heather, “How the EU should help its Neighbours” CER Policy Brief, 25.06.2004.

Harris George, “TheWider Europe”, in Fraser Cameron (ed), The Future of Europe: Integration and Enlargement, (London: Routledge,2004).

Hughes James, Sasse Gwendolyn and Gordon Claire, “Conditionality and Compliance in the EU’s Eastward Enlargment: Regional Policy and the Reform of Sub-national Government”, *Journal of Common Market Studies*, (Vol.42, No.3, 2004).

Kaya Taylan Özgür, ‘The European Union on the Way to Become a Global Actor and Turkey’, in Beril Dedeoğlu and Füsun Türkmen (eds), L’Europe-puissance et la Turquie, (Paris: L’Harmattan, 2006).

Kelley Judith, New in Old Wineskins: Policy Learning and Adaptation in the New Neighborhood Policy, Terry Sandford Institute of Public Policy Working Papers Series, SAN05-01, January 2005.

Kirişçi Kemal, ‘Turkey, the EU and the Middle East: Should Turks come from Mars or Venus?’ in A. Clesse ve S. Taşhan (eds), *Turkey and the European Union: 2004 and Beyond* (Dutch University Press, The Netherlands, 2004).

Lavenex Sandra, “EU External Governance in ‘Wider Europe’ ”, *Journal of European Public Policy*, (Vol.11, No.4, August 2004).

Lynch Dov, " The New Eastern Dimension of the Enlarged EU",in in Judy Batt *et al*, Partners and Neighbours: A CFSP for a Wider Europe, (Paris: Institute For Security Studies, Chaillot Papers No.64 , 2003).

Missiroli, Antonio "The EU and its changing neighbourhoods: Stabilisation, Integration and Partnership", in Roland Dannreuther (ed), European Union Foreign and Security Policy Towards a Neighbourhood Strategy, (London:Routledge, 2004).

Missiroli, Antonio, "The EU and its changing neighbourhoods: Stabilisation, Integration and Partnership", in Judy Batt *et al*, Partners and Neighbours: A CFSP for a Wider Europe, (Paris: Institute For Security Studies, Chaillot Papers No.64, 2003).

Müller-Kranner Sascha, "The European Neighbourhood Policy", Heinrich Böll Foundation, 27.10.2004.

Schimmelfennig Frank and Wagner Wolfgang, "Preface:External Governance in the European Union", *Journal of European Public Policy*, (Vol.11, No. 4, August 2004).

Schimmelfenning Frank, Engert Stefan and Knobel Heiko, "Costs, Commitment and Compliance: The Impact of EU Democratic Conditionality on Latvia, Slovakia and Turkey", *Journal of Common Market Studies,* (Vol.41, No.3, 2003).

Smith Karen E., "The Outsiders: The European Neighbourhood Policy", *International Affairs*, (Vol.81, No.4, 2005).

Solana Javier, "A Secure Europe in a Better World: European Security Strategy", Brussels, 12 December 2003, SO138/03.

Tocci Nathalie, "Does the ENP respond to the EU's Post-enlargement Challenges?", *The International Spectator*, (Vol. 40, No. 1, 2005)

SMALL WARS: THEORY & PRACTICE

Prof. Efraim Inbar[1]

The basic meaning of war has not changed over the years. Despite the tendency to emphasize the new aspects connected to the social phenomenon called war, I think we should strike a balance between the old and the new. I will speak primarily about the constant rather than the real or imagined new. I teach my students in my course on War and Strategy that war constitutes a competition in inflicting pain between social units. This is what we do in war; we inflict pain and we make our enemy suffer until he says that he is willing to accept our terms. This is what victory is all about. You may regard it as a very crude definition but this is the true nature of war. Beyond the clear competition in inflicting pain, there is also another equation at work and this is the capability to sustain pain. So, it's not always clear who is winning; the party that is able to sustain more pain or the party that is able to inflict more pain. We have to calibrate between those two equations, which eventually leads us to determine the victorious party.

"Small wars" is not a new term. We all know that the term guerrilla is in Spanish small war. The term originated from the war that groups of irregulars waged against Napoleon's attempt to conquer Spain (1805-1814). Probably the first mentioned type of this war appears in Hittite document by King Anastas in 15th century B.C.E. Of course, Mao refers to this type of war and quotes Sun Tsou from the 5th Century B.C. In Jewish history, we have the Maccabees fighting small wars against the Greek great power in the 2nd century B.C.E. Imperial Rome also fought such small wars, as Edward Lutwak wrote an excellent book, on the type of wars waged at the edges of the empire.

Nowadays, we owe the term small war to an officer in the British Empire by the name C.E. Calwell. He published a book in 1896 *Small Wars: Their Principles and Practices* that analyzed wars against imperial enemies. Calwell wrote about waging war against inferior opponents in terms of numbers, and the quality of fighting. He also meant it in a cultural way. I am not sure it is politically, but I will quote him to understand the Zeitgeist of that epoch. He characterized the enemies of the empire as "half civilized races savage tribes." Sometimes today, particularly western powers have the same type of feeling when they face the irregulars of the third world in what is sometimes termed asymmetric wars.

What is a Small War?

I will try to focus on the main characteristics of the small war. The first characteristic is reflected in its name. At least one of the parties to the war is small. This means that for one party the war doesn't require all the resources of the nation. It is not a large-scale conventional military engagement. As result, the state does not have to spend all the manpower resources for the specific war. For example, it is not necessary to call in the reserves, or alternatively the military activity requires just part of the armed forces. This small war also does not require full national conscription. All the imperial wars by the British, or by the French shared this type of characteristic. The wars of the Americans against the Indians are also a relevant example.

Actually, sometimes these states even employed foreigners, i.e. the Gorkhas, in order not to tax their own manpower. The French established the French Legion that consisted of many foreigners. In this type of wars there is a possibility of buying the services of mercenaries to do the job. Also it's a small war because it is limited by the military means used. In such encounters the air force,

[1] Director of BESA Center of Strategic Center, Israel.

or amoured formations are rarely used. In all cases, it is predominantly an infantry war. Once it was an infantry mounted on horses or camels, while now it is mounted on helicopters.

This type of wars is also small in financial terms; these wars are relatively cheap. For example, the war the French fought in Algeria consumed about 10 to 15 per cent of the French defence budget. During the first Palestinian Intifada (1987-91), Israel military struggle against the Palestinian uprising required between 5 to 8 per cent of the national security budget. The British in Ireland devoted the same type of proportion of the national security budget. Basically, small wars do not involve the enlisting or the mobilization of the national economy like a total war, such as World War II.

The second clear quality of this war is the type of military strategy employed by at least one of the sides. The famous German military historian, Hans Delbruck (1848-1929) distinguished in his famous book *History of the Art of War*, between two types of strategies. The first one is a strategy of annihilation intended to attain a decisive victory. The second available strategy is one of attrition. The distinction is based on how the fighting party wants to achieve victory. In the decisive type of strategy achieving victory is based on in a rather very quick way through a few grand battles in order to force the rival force to submit to your will. In a strategy of attrition of course you use a series of pricks against your enemy hoping that he will get tired. You try not to face to the whole power of your enemy and you are trying to defeat him through a series of small battles. This takes of course much more time. This is why attrition wars are longer and are viewed as protracted wars.

The choice of a strategy of attrition by one side in a small war happens when at least one side doesn't have conventional superiority, has no chance of facing successfully in one set battle the opponent. Also it occurs when there is no clear centre of gravity, what Clausewitz called centre of gravity, when there is no capital, when there are no large camps, or large forces that can be surrounded or annihilated. Similarly, no political or economic or communication centres exist that can be attacked.

Sometimes even great powers choose this type of strategy because as I mentioned before it requires less resources. It is often politically more amenable at home. This is why probably the United States escalated only gradually in Vietnam because it didn't want to ask Congress for too much money at once. It always easier to do it in an incremental way and this is what Israel is basically doing vis-à-vis the Palestinians. It is a strategy of attrition because there is no real centre of gravity there. This main influence of the strategy of attrition is over the time factor and this is why small wars are protracted wars.

A third characteristic is the area of the political goals. There is no clear dichotomy between far-reaching goals and limited goals, but still intuitively we can distinguish radical and modest goals. Far-reaching goals include the destruction of a state, while limited goals are exemplified by the desire to conquer a small piece of territory or one city. The small wars we are discussing in this seminar have far-reaching goals and I will give you a few examples. When Napoleon fought in Spain it was not only about conquering Spain; he wanted to assure French hegemony in the European continent. The U.S. went into Vietnam wrongly or rightly to defend the free world. This was the definition of the goal. At that time, the Americans hold on to the Domino Doctrine, believing that if Vietnam falls into communist hands, the whole free world will be in danger. Great Britain fought in Malaya, in 1948 to 1957 or in Kenya 1952-56 basically to preserve the British Empire. For the British it was not just about one small place at the end of the world. For them the stakes were much higher. When Israel fought in Lebanon against the PLO, or against the Hezbollah, the Israeli military fought against

groups, sub-states, which wanted to destroy the Jewish state. This was their goal and they were the partner to a violent dialogue. The destruction of the Jewish state is of course a far-reaching goal.

The struggle for far-reaching goals means also a readiness to invest lot of energies as it might take time to attain them. Collectives are ready to pay a heavy price only for far-reaching goals. Only such for far-reaching goals warrant the mobilization of many combatants willing to pay the price of fighting, and to endure pain.

I would point out to several additional characteristics of small wars. First of all, I think that conventional armies are generally not ready to fight such wars. Armies prepare and train primarily to fight large-scale wars. Militaries, like all large organisations, are conservative and their ability to adapt to different scenarios is limited. The careers of officers are mostly geared to fight a large scale conventional war. Indeed, this type of encounter generates little glory for the military profession. Conscripts are usually problematic in waging such wars, particularly in political terms. The French had difficulties with their conscripts in Algeria, and even the Soviet Union, despite being a totalitarian state faced similar problems when engaged in Afghanistan. So the main question is how do you train your military for this type of encounters and whether there is a need for a special force for dealing with small wars.

Another observation I would like to offer is that it takes time to identify that this type of encounter. The military and/or the political levels do not always realize that they have a war in their hands. For example, it took the British about a year to realise that they have an insurgency in Cyprus in 1955. In Turkey during the 1990s, it took time until the Turkish military realized that it had a war against Kurdish insurgents, the PKK on its hands. At the beginning the Turks called them bandits. They were seen as criminals, hence it is not a military problem and it is for the police to take care of it. A similar situation developed in Algeria.

The US wrote off Aidid as a thug in charge of a gang of armed thugs, rather than a military leader representing a long tradition of fighting Somali clansmen. Not surprisingly, the first Intifada that started in 1987 took the political level in Israel quite a time to realise what was really happening. Defense Minister, Yitzhak Rabin at that time, was in the US, and he continued his visit because he believed that the standard operating procedures of the military will take care of the situation. Yet, those standard operating procedures were totally inadequate to meet the new challenge. The delayed recognition of the military problem is also result of the fact that small wars lack a clear front. When there is no clear front it is much more difficult to realise that indeed you have a war on your hand.

Small wars also raise many moral dilemmas for military establishments because these type of wars are many times waged among civilians. Wars that involve operations among civilians create moral problems, even if you try to minimize the level of unwanted casualties. This was true of the Dutch in Indonesia, the British in Kenya, in Malaya and of course the problems Israel faces fighting the Palestinians. For example, the targeted killing is designed to be very precise and we are very at it, but still there incidents with collateral damage that are costly political or ir in terms of public relations. Democracies, in particular, display sensitivities in fighting this type of wars because of those moral dilemmas.

Another observation that I think is worth considering and needs more elaboration than I have time is of course the tensions between the military and the political levels. In small wars we generally see more tensions between the officers in charge and their civilian superiors. It is not always clear the degree of autonomy the military should have in those operations, and how much the political should be involved in the conduct of a small war. The new communication technologies allow the politicians to micromanage and this makes the situation tenser. If the Prime

Minister can pick up a telephone and talk to the military personnel involved in action and tell him how to act in the field it creates an impossible situation. After all, the military has a clear chain of authority and it is not clear whether the Prime Minister can give orders directly to a junior officer. Moreover, the military may have a very different perspective on what should be done to subdue the enemy. We have seen French generals rebelling after serving in Algeria. We know about growing tensions between the military professional and the political levels in Israel during the small wars against the Palestinians.

I would like to end my talk with asking the question whether the strong state can win in a small war. In Israel as well as in other parts of the world there is a myth that you can't win against a guerrilla and that the weak side is bound to win. Yet, this is simply untrue. If I take a look at the statistics of this type of warfare in the past 200 years basically you get a gist of what happened. So, the last 200 years, between 1800 and 2000, almost in 70% of the cases which involve all small wars, the strong state won. This is not a bad result. However, if we divide the 200 years by 50 years period and we take a look just at our more recent experience between 1950 and the year 2000 the results are less encouraging for the state. Only in 45% of the encounters the strong state has scored a victory.

I will remind you a few instances where the strong side won. The British won in Malaya in 1947-48, they won in Kenya 1952-56. The Philippines together with Americans won in 1952 and afterwards in 1972-80. The French won in Algeria militarily between 1954-62. It sometimes happens that the military is winning and the politicians are losing the war. The Iraqi state won against the Kurdish insurgency in 1960-65 and afterwards in 1974-75. Morocco won against the Polisario in 1975-83. Turkey won against the Kurds in the 1990s. The Kurdish insurgency is being renewed and I think the Turks have the chance of winning again. I would add also that the Israelis have won against the Palestinians twice, the first Intifada (1987-1991) and the second Intifada (2000-2005). The statistics on terrorism clearly show that the state is mostly winning, and terrorist are not attaining their political goals.

So, in the last 50 years the rate of success of the larger powers is almost 50%. The interesting question is how come that the larger power is not winning more. After all, if you take a look at the differentials in power, you count how many divisions, how many tanks and who is richer, the sub-state groups are weaker. I think that we should realize that states have taken upon themselves restrictions over time. Those limitations are connected to international law or cultural and to some extent the nature of the western state. Probably, the Western liberal state is castrating itself and we fight with one hand tied behind our back. This is not the way to fight.

Also I must say that I don't adhere to Edward Lutwak's theory about post-heroic warfare. To remind those who are not familiar with this theory, Lutwak says that Western societies are not willing to wage war because the families have just one child and they are afraid to lose him in the hostilities. The reluctance to accept casualties affects the tendency to wage war. Lutwak claims also that because of the cultural characteristics of Western societies there is also a reluctance to see the enemy suffer casualties. In Iraq in 1991, when one missile hit a hotel in Baghdad and some of the Iraqi civilians, not necessarily people without blood on their hands, but still seen as civilians were killed, the Americans had to think twice how they go on. I don't think this paradigm is valid for all Westerns states. For example, the US and Israel are ready to fight. Polls in the United States as well as Israel, show that there was no aversion to casualties; there is an aversion to losing a war and there is an aversion to continue waging war without a strong likelihood of attaining important political results. Yet, in the case the war is not expensive or in the case the war is for important political there is clear willingness to fight and to bear the price.

Maybe, we are now at a point in time where we change direction. Probably, we are thinking twice about the limitations which we imposed upon ourselves. The new attitude toward the use of force is probably the result of a much higher threat perception. The West faces radical Islam, terror, and even a nuclear threat from the Islamic Republic of Iran. I know for example of an initiative the famous lawyer, Allen Dershowitz, who tries remove the limitations of international law when fighting against terrorism. His intervention may allow the state to inflict more pain. Basically we have neglected this part of the war equation. I go back to Calwell who wrote that in these type of small wars, you must to understand what the enemy appreciates, or in my version what is painful to the enemy. Our main weakness is intellectual; we have to find out exactly what is the most effective way to inflict pain, this still is the most relevant question when we fight these type of enemies. You just need enough imagination to find what is painful there and if you get that you will get victory.

İKİNCİ OTURUM

SAVUNMA VE GÜVENLİK (SECURITY MATTERS IN DEFENCE)

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Ümit ÖZDAĞ

Raportör : İnci SÖKMEN

Konuşmacılar

Mirelle Sadege

Ümit Hacıoğlu

İbrahim Arap

Saadet Güner

THE DEFENSE STRATEGIES OF NATO IN THE POST COLD WAR

Dr. Mireille Sadège[1]

Abstract

Founded in 1949, the Atlantic Alliance was to the protection and defense of Europe to face the growing danger of communism. Having fulfilled its mission during the Cold War, NATO (Treaty Organization North Atlantic) has managed to survive the demise of the bipolar world. The military has adapted to the new world order moving from one part of its mission and its other area. How have evolved strategies for the defense of NATO in the post Cold War and the emergence of new threats?

The Atlantic Alliance was born in Washington on 4 April 1949, in the context of the Cold War. The founding treaty was signed by France, Britain, Belgium, the Netherlands, Luxembourg, Canada, the United States, Denmark, Iceland, Italy, Norway and Portugal. Two events will transform the Alliance into an integrated military organization, this is the first Soviet atomic bomb in 1949 and the Korean War in 1950. Thus NATO was born on 20 September 1951. During the Cold War there were three enlargements of NATO, the first held in 1952, including Turkey and Greece. And in 1954 a new expansion will allow Germany to enter in NATO and in 1982, Spain became a member of the Alliance.

Introduction

Recall that in the post Second World War, the Europeans, mainly French, who requested the intervention and assistance of Americans for the protection and defense of Europe face the growing danger of communism. This led to the creation of the Atlantic Pact in 1949. There would be a bipolar world and a frantic arms race for 40 years but, thanks to nuclear deterrence, there will be no conflict between the two blocs. NATO will have fulfilled its mission of defending Europe during the Cold War.

The defense strategy that premium in the early years of the Alliance is focused on the possible use of atomic weapons. NATO is built to meet and, collectively, through nuclear deterrence, intimidation may affect its members. Only a few years later, the Americans will abandon the nuclearization of NATO to the use of conventional weapons. Beginning in 1967, after numerous debates within the Alliance, "massive retaliation" are replaced by the strategy of "flexible response", giving NATO the advantages of flexibility in the response of the NATO in case of threat to the sovereignty or independence of any of its member countries.

In 1991, faced with the collapse of the USSR and the disappearance of the communist threat, NATO had no reason to be, but the Americans did not want to give up their hegemony in the Concerning the issues of security and defense in Europe. Three factors have contributed to what NATO can continue its existence in the absence of a designated enemy. The first is the inability of Europeans to manage conflicts and crises that occurred in the post cold war, then the desire of countries in Eastern Europe continued to see the alliance and the lack will, within the EU to establish a security system and purely European defense independent of NATO.

The United States has legitimized the existence of the Alliance on the one hand by transforming the nature of its missions - ie by adopting a broader

[1] Université Paris 3 Sorbonne-Nouvelle

conception of security - and also expanding its geographical contours through membership new country. And after the war in 1991, the first since 1945 in Europe, NATO is seen as a security organization of prime importance and the U.S. commitment in Europe is still relevant, despite the loss of its historic rival.

But in the post in September 2001 when the United States has preferred to resort to coalitions "volunteers" and not to NATO, particularly to attack Iraq, this has been regarded as a sign of defiance to the respect to the latter and is interpreted as the near end of this Alliance. But the high costs of operations and the isolation of the United States on the international stage will soon end this disallowance. Americans, suspicious of the UN prefer to play the card of "multilateralism" in NATO, where they have an influence. For Americans, NATO again becomes the place where all the security issues must be discussed. Thus, the United States are preparing to make a new step in once again redefining the missions and the functioning of the Alliance.

I. The Evolution Of NATO Strategy In The Post Cold War

Developments about NATO in the 1990s focused on the role of the alliance in the new international system and its own enlargement. Decisions taken at the two summits in the early 1990s marked the structural and functional changes in NATO after the Cold War. In Brussels in May 1989, the United States has been the surprising announcement that they would withdraw troops from Europe and called for accelerating the process of reducing conventional weapons. At the end of that year, at the planning meeting of NATO defense made after the regimes of Eastern Europe, it has renounced the goal of 3% increase military spending, and instead of "threat" coming from Eastern Europe, we used the term "risk". At the London Summit of July 1990, the change in the structure of the Alliance began to be more visible. Here it was stated that members of the Warsaw Pact were not enemies, we invited the leader of the USSR Gorbachev at the NATO meeting, and proposed a non-aggression pact. At the strategic level, NATO's support for the arms, and announced that away from the strategy of "forward defense" and we would review the strategy of flexible response. The foundations of the new NATO strategy had been developed at the Rome Summit in November 1991. It defines the one hand the strategy of NATO in the new era, and on the other hand, held on the trans-Atlantic relations with the countries of Eastern Europe and the USSR. ([1])

From 1967 until the late 1980s, NATO's strategy was based on flexible response and forward defense. In the new strategy, abandoning the graduated response, replaced by a strategy based less on nuclear weapons which we would call as a last resort. In other words, nuclear weapons would be there, but their function, much less than before, would be to deter any possible aggression. In the strategy of the Alliance, the defense of the front was replaced by the strategy of "forward presence reduced" (reduced forward presence). ([2])

Under the new strategic concept of 1999, NATO announced the concept of operations for use in non-Article 5 crisis, this meant that it could intervene in crises, even when a member of NATO suffered not a direct attack. For this, it was decided that members would establish forces capable of rapid action with a high level of preparedness to hold crisis operations outside the territories of member countries. These operations would be conducted in cooperation with Alliance members and partners. It was confirmed that the Alliance could take part in operations to maintain peace (peace-keeping), at the request of other institutions

[1] Ian O. Lesser, "The evolution of security relations of Turkey with the West," in the new world of Turkey, ed. Alan Makovsky and Sabri Sayari, The Washington Institute for Near East Policy, 2002, pp. 276-278.
[2] Kemal Yavuz, "NATO Stratejisi, Avrupa Güvenliginin Dünü, Bügünü, Yarin (Strategy of NATO and the past, present and future of European security), New Perspectives Quarterly, Summer 1999, pp. 46-51.

(Council of the United Nations and OSCE). Thus, NATO agreed to take part in operations outside the borders of the Alliance, and outside the scope of Article 5, and the problem of "free zone", a subject of discussion in early years 1990, arose more. ([1])

Turkey, which was affected by the discussions of "off-zone" has been influenced by this development. For example, in March 1999, it approved and participated in the bombing of Yugoslavia by NATO without Security Council approval. In addition, it has opened airports on its territory (Çorlu) for the operation. Moreover, since those decisions were taken by consensus in NATO, Turkey would be eligible for parole in each case of possible intervention (case by case). If in future there should be no question of using military facilities in Turkey in such a non-Article 5 operation, Turkey could negotiate with NATO. ([2])

Another change resulting from changes in the international arena and which has influenced the strategy of NATO at that time was the significant progress in disarmament. The process began in 1987 with the INF treaty (Intermediate Range Nuclear Forces Treaty) which provided for removing intermediate-range rockets, it has accelerated with the Treaty on Conventional Forces in Europe (1990), the decision to reduce nuclear weapons of short-range (1991), with the withdrawal of European soil in 1400 nuclear weapons, short-range in July 1992 and the START II Treaty (1993). Following these reductions, the ground forces of NATO have been reduced by 35%, the forces of the navy of 30% and the air forces of 40%. The number of nuclear weapons on the soil of NATO's European members has declined by about 80%. ([3])

One of the most important factors in the transformation of NATO's strategy was that the Organization, while pursuing the concept of collective defense, is assuming new duties. NATO has also provided an institutional structure to participate in activities of peacekeeping. These include the establishment of the Multinational Forces (CJTF). This decision was upheld in June 1996 during the meeting of foreign ministers in Berlin, for a dual purpose. ([4]) NATO was trying to develop ways to participate in operations to maintain peace in partnership with countries that were not its members. Countries outside the Alliance could be used and their national army and the NATO headquarters and the soldiers of the member countries would continue their missions in NATO and participate in these operations. The first case of application was that of Bosnia. On the other hand, the aim was to reconcile two things: the development of European security system, represented by Germany and France, and the safe design of the Americans and British that emphasized NATO. With this new force, forces outside the NATO (as the divisions that the Europeans are trying to form - Eurocorps) could participate in these operations. But this reconciliation did not last. ([5])

A. NATO's Strategic Concept

1991: A New Strategic Concept

With the end of the Cold War, the political situation in Europe and the general military situation were transformed. A new Strategic Concept, takes shape in the two years after the fall of the Berlin Wall. It is debated within the Alliance and adopted in Rome in November 1991. Somewhat below the previous concepts, the emphasis on cooperation with former adversaries, as opposed to confrontation. The safety of members remains the fundamental objective of

[1] Kemal Yavuz, op. cit. Idem.
[2] Ilhan UZGEL "Turkey in the new security context of the post-Cold War", in Türk Dis Politikası (The foreign policy of Turkey), pp. 306-307.
[3] Ibid, pp. 305.
[4] Pierre Melandri, Justin Vaïsse, L'Empire du milieu, Odile Jacob, Paris, 2001, p. 154.
[5] Kemal Yavuz, op. , pp. 53.

NATO, but has added the specific obligation to work towards an improvement and expansion of security for Europe as a whole.

It includes substantial changes to the integrated forces of NATO, including substantial reductions in their size and level of preparation, improvements to increase mobility, flexibility and adaptability to different circumstances and that a greater use of multinational formations. Measures are also taken to streamline the command structure and adapt the provisions and procedures for planning the defense of the Alliance, particularly in view of future needs for crisis management and peacekeeping.

1997: A Revised Concept

In 1997, NATO member states agree to review the concept and updated to take account of changes in Europe while confirming the commitment of the Alliance's collective defense and the transatlantic link. The revised Concept, adopted at the Washington Summit in April 1999. Located in the continuity of the concept in 1991, it encompasses the political and military complement, and places emphasis on cooperation with other states sharing the goals of the Alliance. It also takes into account the development of security policy and defense of the European Union.

It includes the following:

• The preservation of the transatlantic link the Strategic Concept states that the security of Europe and North America are indivisible and underlines the importance of a strong and dynamic partnership between Europe and America North.

• The maintenance of effective military capabilities: the strategy emphasizes the need for effective military capabilities in all foreseeable circumstances, the deterrence and collective defense, the crisis response operations.

• The development of European Security and Defense in the Alliance's Strategic Concept confirms that the European Security and Defense is developing within the Alliance on the basis of decisions taken by the Foreign Ministers of the Alliance in Berlin in 1996.

• Conflict prevention and crisis management: the concept recognizes that crisis response operations as those in Bosnia and Kosovo will be a key aspect of NATO's contribution to peace and Euro-Atlantic security.

• The Partnership, cooperation and dialogue: the emphasis is on the determination of the Alliance to continue its long established partnership, cooperation and dialogue with all democratic countries of the Euro-Atlantic area. The main instruments of this policy remain the Council of Euro-Atlantic Partnership, the Partnership for Peace, the special relationship with Russia and Ukraine and Mediterranean Dialogue.

• Enlargement: Concept confirms the opening of the Alliance to new members, in accordance with Article 10 of the Washington Treaty, and reaffirms that NATO has to extend further invitations in coming years.

• Arms control, disarmament and non-proliferation: Finally, the Strategic Concept sets out the policy of support of the Alliance to arms control, disarmament and non-proliferation.

Finally, the Strategic Concept provides guidance for the Alliance forces. The strategy set provides for the establishment of military capabilities required to accomplish the full range of Alliance missions, defense collective peace support and other crisis response operations.

C. Turkey And France Face The Change In NATO Strategy

a) Turkey

In the early 1990s, Turkey feared the demise of NATO, the decline of its importance, the weakening of bonds of the Alliance with the United States, resulting in a strengthening of its European component. As for NATO accession of new members, Turkey was rather reluctant. Turkey and the United States had agreed on the idea that after the Cold War NATO should continue to exist as an alliance as strong American leadership, the interests of both countries overlap on this point. ([1])

At Rome Summit in 1991, Turkey has supported the idea of unity in European security. Turkey is said that in situations of regional instability, the CSCE, NATO, UNECE and the Council of Europe should act together, and that problems should be treated by these institutions, this idea was also supported by the Americans. In addition, Turkey was placed alongside the United States and Britain calling for the preservation of the link across the Atlantic, but opposed the expulsion of the United States of Europe and the fact that the EU has its own security organization. In taking this position, Turkey has focused on the failure of European institutions in ethnic conflict in Yugoslavia. ([2])

As for arms reductions, Turkey was satisfied with the decision to withdraw tactical nuclear warheads, a decision that touched closely. Weapons of this kind, which were in places like Istanbul, Erzurum Çorlu or were withdrawn. At that time, in a context where there was no threat from the Eastern bloc, NATO considered Turkey as a country is a barrier in the volatile region from the Maghreb to the Persian Gulf. Thus, the Secretary General of NATO at the time, Manfred Wörner said acknowledging that Turkey was directly exposed to risks such as immigration, religious fundamentalism, terrorism and instability it could play an important role in their prevention. For Turkish officials, Turkey was a country of the southern flank of NATO during the Cold War, became a country in front of the post cold war. ([3])

In summary, the evolution of NATO missions has raised additional concerns for Turkey. In the evolutionary process of NATO, Turkey not only feared a dispersion and a decrease of Alliance resources, but also a decline in its interests within the Alliance in particular as regards 'automaticity of safety. ([4])

b) France

With the disappearance of the Eastern bloc, has asked the key question of the fate of the Alliance. Again, French, proponents of maintaining NATO as a guarantee of protection, and Americans, preferring to see the Alliance very much involved in European security in the broadest sense, are opposed. For the French, U.S. policy was incompatible with a European defense project. Before the American project to expand the powers of NATO, France has decided to maintain its traditional position and not to "return" to NATO as the wish the United States. Thus in the period following the demise of the communist threat, ranging from 1989 to 1991, the French policy undoubtedly stands against all projects politicization of NATO. As for France, it was not in the true sense of a rebalancing of relations between Europeans and Americans in the Alliance.

During the war in the former Yugoslavia, the ineffectiveness of the Europeans to resolve this crisis and the failure of a European confederation proposed by the Mitterrand made inevitable downward review of strategic plan for

---

[1] Ilhan Uzgel op. , pp. 306.
[2] Özlem Eraydin, "Avrupa'nın teni düzen güvenlik ve Türkiye (Turkey and the new security system in Europe)", in (Turkey and the changing world), ed. Faruk Sönmezoglu, 1996, pp.29-31.
[3] Ilhan Uzgel, op. , pp. 306.
[4] Ian O. Lesser, op. , pp. 293.

Europe. Moreover, NATO became increasingly involved in the crisis shaking the Balkans and found himself strengthened in European security: France could only see the "new missions" of the Alliance, she wanted a first time limit. With the evolution of the objectives of NATO, France should reconsider its position in relation to the Organization. ([1]) Faced with an inevitable redefinition of the role of NATO, France can not accept that, but it intends enhance the role of existing organizations such as the CSCE, the WEU and the UN, the EU and to create a European confederation. To François Mitterrand, "the defense of Western Europe can not, for the present and for many years to come, be seen as respecting the Atlantic Alliance." ([2])

From a french, mutation of NATO is almost imposed. For Mitterrand, "in the state of forces in Europe, NATO is necessary and must maintain its cohesion, including unified Germany. But it would be good to edit its contents is strictly military, giving it the look in my direction exceeded, block to block. "([3]) France sees NATO essential pillar in the management of crises. The French "consider NATO as an effective military, but for implementation, which should act on the basis of a political decision." ([4]) Although France has accepted the new NATO missions, she does not want the Alliance and beyond that it would lead to American hegemony.

II. The New Challenges Of The Alliance

A. Both NATO And The Conflicts Of The Post Cold War

Until the adoption, in 1991 Rome Summit, a new strategic concept, NATO was a purely defensive, designed to prevent and counter any threat from the East. With the disappearance of a designated enemy advance, NATO faced a new situation demanded a review of its strategy and tactics, and partly to take into account the growing importance concepts of crises and risks which have replaced the threats facing the Organization of military defense. Thus, in the post Cold War crisis management has become the new raison d'être of NATO. ([5])

The first large mission in which NATO has used armed force as an instrument of crisis management in support of efforts by the UN to end the Yugoslav conflict took place in 1995. The mission, dubbed "Operation Deliberate Force", was a key factor of the process that led to the conclusion of a peace agreement in Bosnia.

NATO has been responsible at the end of 1995, to enforce the military aspects of the agreement, leading a multinational force for Implementation (IFOR) and the following year, a Stabilization Force (SFOR), both forces were established under UN mandates. NATO has turned from a relatively limited role in support of efforts to maintain the UN peacekeeping to a new situation in which it took full control of complex peace support involving forces made available by many countries or not NATO.

The operation conducted by NATO in Kosovo and the role it played in alleviating the humanitarian crisis in neighboring countries have further strengthened its role in crisis management. NATO has contributed decisively, especially through the conduct of its air campaign and the deployment of KFOR, the peacekeeping and stability in Kosovo. Led air campaign in Kosovo demonstrated the cohesion and unity of the Alliance and its determination to act despite the continued violence and repression of human rights; it has also

---

[1] Frédéric Bozo, La France and NATO, Edition Masson, Paris 1991, pp. 5-6.
[2] Declaration of François Mitterrand to the forum of the Superior School of War, 11 April 1991.
[3] Declaration of François Mitterrand in Le Monde, 20 June 1990.
[4] Hubert Védrine, Les Mondes de François Mitterrand at the Elysee 1981-1995, Fayard, 1996 P. 652.
[5] D. Lightburn, "NATO and the challenge of peacekeeping multifunctional," NATO Review, March 1996, pp. 10-14.

strengthened the diplomatic efforts of the international community and has achieved some of the fundamental objectives of the Allies and their partners. The changing role of allied armed forces also reflects the commitment of the Alliance to the development of European Security and Defense NATO. In this context, there is another example of how the allied armed forces have adapted to new circumstances: the implementation of the military concept of "Task Forces multinational" (CJTF). ([1])

At the NATO summit in January 1994, the Heads of State and Government endorsed this concept as an important part of the adaptation of Alliance structures to the changing security environment in Europe. The concept is to give NATO a flexible response to new challenges in terms of security, including operations with the participation of countries outside the Alliance. It is intended to improve NATO's ability to deploy at short notice, multinational forces and joint adapted to the specific requirements of a particular military operation. It will also facilitate the integration of participants in operations in support of peace led by NATO.

The needs that this concept was to meet were related to the changing context of security in Europe and the emergence of lower risk, but different and unpredictable, for peace and stability. It was agreed in particular that the provisions should provide for joint multinational military formations easily deployable, tailored to specific military tasks, including humanitarian assistance, and maintenance of peace and collective defense. The forces required would vary depending on the circumstances and should be made quickly. The great diversity of circumstances in which the CJTF may have to intervene results in large demands on the arrangements for command and control of such operations.

In the fall of 1995, the new missions of NATO and its new role as a linchpin of security in Europe was spent by the outcome of the Bosnian crisis. Since the deployment of IFOR, the Americans want to limit their time commitment and maintain control of the device on the ground, the Europeans, they intend to assume their responsibilities, but do not think they can do so in the absence of Americans. In Kosovo, the allies discussed the outset this new crisis with the desire to avoid the mistakes committed in Bosnia. Hence their desire to exercise, within the Alliance, the maximum political cohesion. But as pointed out Frédéric Bozo, "The question now is whether in future the Americans and the allies agree on the modalities of the use of force (in particular, NATO could intervene, as suggested Americans, without an explicit UN mandate?), they share a common approach to sustainable management of the crisis and they agree on the terms of its outcome ".

The problem of NATO missions may arise regarding the "globalization" of the Atlantic Alliance. The functional expansion of NATO has so far been limited to Europe: if the Alliance is actually removed from the context of Article 5, it is evolving today in the limits of Article 6.

The globalization of NATO could well arise in the future as a response to the growing need for legitimation of the Alliance in the eyes of public opinion and the American political class. However, such an extension of the prerogatives of the Alliance is as difficult to accept, especially because it would raise the problem of relations and the division of labor between the UN and NATO, and particularly that of the whether to obtain a UN mandate to conduct any operations of the NATO "out of area". Moreover, the globalization of the alliance would increase the risk of new crises Atlantic, either from the political point of view (the potential disagreements between allies are probably more serious "out of area" in Europe)

[1] NATO Handbook, Office of Information and Press NATO, Brussels 1998, pp. 164-166.

or in the military (imbalances between Europeans and Americans have had even more obvious). ([1])

B. NATO - United Nations (UN) Rivalry Or Complementarily?

The recent involvement of the Alliance in the management and prevention of crises and regional conflicts need to distinguish between issues directly under Article 5 of the Atlantic Charter, for which the collective defense mechanisms are clearly established, and matters requiring the projection of forces outside that area, they have still not provided in the Treaty or identified in the strategic concept of 1991.

With its new strategic concept, NATO has made dialogue, cooperation and the maintenance of a minimum of collective defense, the key elements that the combination should enable it to prevent or peacefully resolve crises in Europe. ([2]) This cooperative approach to crisis management and conflict prevention adopted in 1991, has forced NATO to be a part vis-à-vis the UN and other vis-à - vis other regional security organizations: the OSCE and the WEU. Thus the new concept is to illuminate both sets of problems, on the one hand to redefine the objectives and powers of the Alliance as a renewed focus of European security system, and on the other hand, define procedures for insertion of NATO in the security architecture and regional defense, in order to deduce the distribution of competences.

Also, the new strategic concept of 1999 that we will see later, must take into account the reality of new missions undertaken by NATO, by identifying and clarifying on this occasion the role that the Alliance intends to play in the prevention and management crisis vis-à-vis other international and European organizations.

NATO must also explicitly specify the legal basis on which it intends to base its operations support, maintenance and restoration of peace, as the expansion of its powers to new risks such as the proliferation of weapons of mass destruction or terrorism.

It is worth recalling that the maintenance of peace was the direct of the UN and the OSCE, it leaves to NATO as the military aspect, more coercive. The new strategic concept will determine whether NATO is to remain an Alliance traditional military tasks incidental taking of collective security under the aegis of the UN or the OSCE, or if it confirms the current trend in is more a "politico-military security cooperation" in both competing and complementary to the UN and the OSCE.

Moreover, determining the content of the peace support of NATO is essential if one considers that neither the UN nor the OSCE have military capabilities and are therefore obliged to subcontract such interventions. Thus, it will have to establish a distinction between NATO military capabilities necessary for collective defense, and requested or capacity (necessary) for crisis management operations. ([3]), Especially as the Council of Atlantic North since 1992, decided to "support on a case by case basis and in accordance with its own procedures, the activities of peacekeeping companies under the responsibility of both organizations by providing the skills and resources of the Alliance". ([4])

NATO has so far indicated that it does not become the only arm of the two organizations. She does not wish to be considered only as a relay Regional

---

[1] Frédéric Bozo, Where is the Atlantic Alliance? op. , pp. 36.
[2] Article 6 of the Atlantic Pact clarifies the area of application of Article 5 of the Treaty, roughly the Euro-Atlantic area.
[3] Frédéric Bozo, Where is the Atlantic Alliance? op. , pp. 39.
[4] P. Cornish "NATO in the new millennium: new missions, new members ... A new strategy? "NATO Review, September-October 1997, pp. 21-24.

Organization. The involvement of NATO in the Kosovo crisis has shown the desire for autonomy of the Alliance, it has not hesitated to make every effort to support the efforts of the international community in the seeking a political settlement of the crisis. NATO thus helping to enforce and comply with the resolutions of the UN Security about an intrastate conflict. But she went beyond the formal content of the resolutions of the Security Council directly threatening parts of a use of force in case the negotiations could take place. ([1])This is a dangerous initiative very controversial and raises again the question of authority, of NATO for operations out of area. The questions that arise are: NATO would be competent to act outside the territory of its Member States? On behalf of what interests? And on what legal basis?

Indeed, even if NATO is the transatlantic collective defense, we must not forget that the European Union can be a significant additional relay. This matter was revived since the Franco-British Saint-Malo. Also the new strategic concept should contribute to increased European responsibility in crisis management. The task of NATO would materially support a European deal with the outbreak of a crisis in which neither NATO nor the United States have a direct role to play.

The assertion of the European Security and Defense therefore also influence the debate on NATO's ability to prevent and manage crises in Europe and also demonstrates the importance of the question of what attitude the NATO should adopt adventure if Russia or China with their veto prevented the Security Council to authorize military intervention to stop or prevent the onset of a crisis inter-or intra-state. In this issue, the American and European positions differ. For the United States, the answer is simple: if no legal basis can be obtained from UN, NATO must act on its own initiative in accordance with the spirit of the Charter of San Francisco. According to the Americans, a resolution in due form of the Security Council is desirable and must be sought, but it is not necessary and imperative, as France, which defends retains in this respect a legalistic approach constant.

France recalls regularly to the Allies as the Treaty of 4 April 1949 up in its first article, the NATO action in the UN trusteeship. She stressed that the North Atlantic Council has formally recognized the primacy of the Security Council in the decision making process and the legal capacity to authorize the use of force. Thus, France insists that international law is preserved and that any enforcement action by NATO is in this single legal framework.

For Germany, such initiatives involving NATO politically and militarily in crisis management outside its natural area of competence should remain exceptional and should not constitute a precedent, in any case this approach would require that are precisely defined conditions in the next strategic concept. ([2])

As for Russia, it will never accept that the Americans, through NATO, further weaken the two organizations which it is a full member and it still exerts its influence in the conduct of international relations.

In fact, the revision of the strategic concept will not change, therefore surely not the official and essential part of the Alliance, which will remain primarily the collective defense of its members. It is in fact for the new concept of just better exploit the richness offered by the 14 articles of the Treaty of 1949, as frequently stressed the Secretary General of NATO, Javier Solana. ([3])

---

[1] Speech by NATO Secretary General, Javier Solana to the. Hedner March 8 1999.
[2] Speech by German Foreign Minister Fischer at the ministerial session of the North Atlantic Council, 8 December 1998.
[3] "NATO 50 years: achievements and prospects", in Revue internationale et stratégique, ref. op. cit., pp. 19-24.

According to Madeleine Albright, there is no question of globalizing the Alliance excessively into a UN alternative, or even fundamentally change the purpose of the treaty, which is flexible enough to remain a good tool such as 'he is. ([1])

But whatever the actual content of the text defining the new strategic concept of NATO, it will be interpreted as circumstances and the needs of the Alliance. The attitude of the NATO response to the crisis in Kosovo is a glaring example. Therefore, if NATO and the Americans decide to do without the consent of the UN, nothing will prevent them in the absolute, if not the risk of a new division of Europe.

In fact, return to the "Real politik" and the severe lack of means of the UN mean that the crisis management tends increasingly to be subcontracted, States and regional organizations in terms of choosing their strategic and economic interests theaters intervention and crises that deserve to undertake efforts on political, humanitarian and military to resolve them peacefully if possible. It may rightly wonder why Kosovo rather than Chechnya?

To conclude, if this selective policy of crisis management "on a case by case basis" by NATO needs to develop, this can only lead to a weakening of the UN and the OSCE, to the point of make simple controllers general permits distributors.

C. NATO: New World Policeman?

This new development will revolve around the following points:

- Expand the scope of NATO and no longer limited to the Euro-Atlantic structures. As pointed out by the NATO Secretary General De Hoop Scheffer: "NATO is not the policeman of the world, but we develop more and more collaborations on a global scale. "

Only the discussion within NATO of security problems and obtain a consensus within the Alliance are likely to completely marginalize the Security Council of the United Nations that would be more than validate the decisions taken by the latter.

- Create common infrastructure for military operations through a common funding. It is worth recalling that at present each country bears the costs of its own troops in NATO.

This provision is likely to lose control of their defense budgets to countries that do not wish to grant funds to the defense but will be obliged to do so by participating in funding. - Introduce the concept of "constructive abstention", ie making decisions by majority and not by consensus, as is currently the case.

It deprives a State's ability to lock in a transaction in which he does not wish to engage.

- The fight against terrorism became the new enemy of NATO. This will enable the Alliance, along with its military action, to lead the fight against terrorism.

Recall that for Americans, terrorism is primarily a military problem, while for Europeans it is a question and judicial police.

This would then lead to a more military that fight.

[1] Speech by Secretary of State M. Albright, at the ministerial session of the North Atlantic Council, 8 December 1998 to 2 January 1999

Even if the Secretary General of NATO, "NATO is not the policeman of the world" in any case with these developments will have all the qualities to become one.

III. NATO And The Strategy Of European Defense

A. European Strategy for Defense

While the European Parliament has just adopted a resolution on the European Security Strategy and ESDP, advocating the development of the EU for "its strategic autonomy in foreign policy, security and strong defense and effective", France prepares to rejoin the military command of NATO. Once again, the whole design of the project of European defense that is at the heart of the debate.

Since the beginning of European construction, the project of a common defense has never managed to find consensus. In 1954, the realization of the EDC (European Defense), first European project in this area, is prevented by the apprehension that the French Germany remilitarisée. Nevertheless, organizations, European defense and security have emerged: in 1954 the WEU and the OSCE in 1973. But their various vocations and activities on various areas of intervention have prevented the emergence of a common defense policy in Europe. The European Union has finally given in June 1999 of a European Security and Defense, provided as a tool of foreign policy and security policy (CFSP), the second pillar of the EU established by the Treaty Maastricht. It consists mainly in the prevention of international conflicts and crisis management outside the EU. But we are still far from a consensus around a policy of defense to the European continent.

What is lacking above all is the lack of ambition of the different European states to organize themselves in common. For many Member States of the EU, the European collective security must remain within the competence of NATO and the ESDP itself in the management of external shocks. Moreover, among the fiercest opponents of a European defense project, the United Kingdom and Germany do not seem to want to question their ties with the United States. France was then considered the only country capable of completing the project, probably because of its exceptional position in NATO.

European defense can be built without a European international relations shared by all EU members. However, the recent war in Iraq has illustrated the division of Europe on the question of military intervention, thus demonstrating that the EU does not yet have a clear strategy in this area. While some member states are seduced by a posture Atlantist, others are more in favor of a multipolar approach, others are for any involvement in the international arena. European countries are also divided on the relationship to have with Russia. The latest conflict in the Caucasus showed once again that Europe does not speak with one voice. Yet it faces today, more than ever, conflicts that require a collective response of the European Union and national approaches alone. If Europe wants to find its place on the international political arena, it must speak with a unanimous. The emergence of European diplomacy is essential. However, despite the work of Javier Solana, High Representative for CFSP, it is difficult to see today to be a diplomatic policy of the European Union that goes beyond humanitarian missions it supports already.

With the new deal that represents the full return of France in NATO, the idea of an autonomous ESDP within the EU would be possible? The french president is convinced that the reintegration of France into the military structures of NATO will Europeanise the Atlantic Alliance and to move forward through this European policy of defense. "Introduce a European defense as an alternative to the Alliance with the United States and you are sure it kills the European defense.

Present European defense as a complementary action of the Alliance with the United States and pushing forward European defense, "he said in his speech on France, European defense and the NATO on March 11. This statement speaks volumes about the strategic priorities of Nicolas Sarkozy: France has all the air to abandon its role as an engine of the ESDP to a good agreement with the United States. A set of the risky part of Nicolas Sarkozy since one can legitimately question the ability of the European pillar to develop in the rigid structure that is NATO.[1] Indeed, the interests of the United States to see a European defense emerging within NATO are not obvious. It seems illusory to believe that a genuine sharing of responsibilities can take place, the balance of power playing at any point in favor of Europe.

B. The Concept of NATO 2009-2010

At the NATO summit Friday and Saturday in Strasbourg (France) and Kehl (Germany) Heads of State and Government of 26 allied countries, work will be launched to review the current strategic concept of the Atlantic Alliance date of 1999. A new text should be adopted at a meeting in 2010 in Lisbon.[2]

Since 1999, therefore, risk analysis has changed. The effects of September 11 coupled with the emergence of global terrorism, and issues relating to energy security, cyber terrorism and to climate change, have become the major challenges of the strategic concept of the Atlantic Alliance. The question now is whether the twenty-six will be able to develop a new strategic concept for NATO, which will face these threats with new features, based on networks that affect both the size military but also civilian dimension. How the heart of the Alliance will be able to deal effectively with these threats? Only member countries can choose to put on the agenda the resolution of these threats and characterization of the fundamental tasks of NATO in this new context.

The Strategic Concept, "a vision of the world. It involves the enlargement of NATO to new members, relations with Russia, missile defense, relations with the European Union, decision making, etc.. In short, it defines the tasks of the Alliance for the future and therefore its structure.

For many officials and experts french, the revision of this concept should be an opportunity to "affirm the importance of Article 5" of the Treaty of Washington, founder of the Alliance in 1949. It provided assistance to members of one of them if he were to be attacked. A return to sources approved by the German Chancellor, Angela Merkel, for whom the new Concept should mark "the limits of the influence of the Alliance" which "is and must remain focused on the collective security of its members.

"The concept of 2009-2010 will see a return to the main mission of collective defense" and specify the fight against terrorism and the proliferation of weapons of mass destruction predicts a responsible french. "The real issue" of this collective thinking "is the hierarchy of tasks," says Bruno Tertrais of the Foundation for Strategic Research. "NATO can not do everything" and "the evolution of Iran and Russia gave a new relevance to Article 5.

It takes away from the specter of a "world policeman", says Pascal Boniface of the Institute of International and Strategic Relations. The solution to a political problem is not military, "he adds, referring to Afghanistan. To assert its views, France intends to use its new position within NATO in the revision of the Strategic Concept.

---

[1] Natalie Nougayrède « Paris finalise sa pleine réintégration dans l'OTAN », Le Monde, 5 Février 2009.
[2] Laurent Checola, « Les nouvelles frontières de l'OTAN », Le Monde, 4 avril 2009.

The preparation of the new strategic concept and a discussion on the purpose of the Alliance for the next ten years, which demonstrates again the vitality of existing NATO.

BIBLIOGRAPHY

- Adam Bernard, *The war in Kosovo*, Editions Complexe, GRIP, 1999.

- Bernard ADAM, DAVID Dominica, DUMOULIN Andrew, George Bruce, Eric REMACLE, *The New Security Architecture in Europe quadrilateral EU-NATO-OSCE-WEU, a guarantee of stability?*, Éditions Complexe, 1999.

- Boniface Pascal, *France is still a power?* Press of Political Science, 1998.

- Buffotot Patrice (eds.) *Defense in Europe,* La Documentation Française, Paris, 2001.

- David Dominique, *The defense policy of France*, Fondation pour la Defense, Paris, 1989.

- François Mitterrand, Germany and France, Odile Jacob, 1996.

- Gnesotto Nicole, *The power and Europe*, Presses de Sciences-Politics, 1998.

- Pascallon Pierre, *What defense for France*, Dunod, 1993.

- Pascallon Pierre, *Atlantic Alliance and NATO, 1949-1999,* Paris 2000.

- Pascallon Pierre, *Wdefense for France?,* Dunod, 1993.

- Rémi Hyppia, *NATO in the post cold war: the opening to the east*, l'Harmattan, 1997.

- Sender Oral, *Türkiye'nin Dis Politiquasi* (the foreign policy of Turkey), IMGE, Ankara, 2000.

- Sönmezoglu Faruk, *Türk dis politikasinin analizi* (Analysis of the Turkish foreign policy), Der Yayinlari, Istanbul, 1998.

- Samir Amin, *USA hegemony of the United States and the erasure of the European project, facing NATO, the struggle for a democratic multipolar world*, l'Harmattan, Paris 2000.

- Vaisse Maurice, *La grandeur, the foreign policy of General de Gaulle, 1958-1969*, Fayard, Paris, 1998.

- Walter Goldstein, *Security in Europe: the role of NATO after the Cold War*, London, Washington: Brassey's, 1994.

- Wicht Bernard, *NATO attack!* the new strategic, Geneva 1999.

- Zarka Jean-Claude, *NATO*, Paris: Presses Universitaires de France, 1997.

CHALLENGING ISSUE OF SUSTAINABLE INTERETHNIC PEACE AND SECURITY: WHICH STRATEGY SECURES BEST IN THE BALKANS?

Ümit HACIOĞLU*

Abstact

The Latest studies in the field of International Political Economy have illustrated the importance of sustaining long term interethnic peace and security by economic measures rather than maintaining military presence in conflicting areas. In the case of Bosnian War (1992-1995), International Participation has just maintained interethnic peace with slender success. Peacekeeping strategies without consensus subsequently set up an environment in which ethnic cleansings turned into genocide in UN " Safe Areas". This article also questions the effectiveness of solitary international military presence at region and examines the necessity of *The New Transforming Security Strategy* (NTSS) which sparks interdependency. NTSS both composes of economic, social and politic agendas. Dissolving interethnic peace in the Balkans means the threat of mass killings and ethnic cleansing among rivalry parties. The New Transforming Security Strategy in the Balkans has the potential to prevent interethnic peace being dissolved. Finally, the article concludes how to calibrate policies between politic and economic agenda for long term security in the Balkans.

Key Words: Security, Interethnic Peace, Genocide, NTSS, Interdependency,

I. Introduction

Following the end of the Cold War, economic and politic conditions in Yugoslavia deteriorated interethnic security and peace among 'neighbors'. Ethnic and religious roots of the conflict during Tito's Yugoslavia were embedding for long time till Tito's death. However, in the case of Bosnian and Kosovo tragedies, ethnic and religious causes of the conflict did stand in the forefront. Apart from historical problems, economic causes of the conflict have not been yet examined in details. Colleagues have been already writing articles referring initially to both ethnic and religious roots of the conflict. Moreover, extensive studies and researches published in journals address causes of the conflict to genocide in terms of ethnicity rather than timing of *International Military Intervention*. International scholars also paid less attention to the post-conflict peace and security including the ways of sustaining long term security by creating common interest among conflicting parties in the Balkans. During the collapse of interethnic peace in Yugoslavia, the lack of economic interest, imbalanced prosperities of the constituent states within Confederation, problems with common budgeting system, malfunction of fiscal institutions were at the core of rapid economic deterioration. Paul Collier in his article suggests economic causes of a civil war/conflict might stem from greed and grievance. The first stage of interethnic conflict according to him is extreme rebellions and riots (Collier, 1999:1). Collier in his article insists that the main impetus behind rebellions is based on resource allocation and capturing resources extra-legally. Overnight the more prosperous northern republics of Slovenia and Croatia were pitted against the less wealthy southern states. The northerners resented having to pay for development of the more backward southerners (Baffin, 1996:101)

In the Balkans sustaining long term interethnic security is to be traced to a number of complex factors. Following the end of turmoil in the Balkans, the last

* Beykent University, Researcher, umithacioglu@beykent.edu.tr

decade reveals the importance of sustaining interethnic security among conflicting parties by maintaining common economic interest rather than solitary military measures. On the other hand, importance of deterrence power of military presence should not be neglected in the Balkans. Military measures and strategies are vital parts of keeping peace and security in post- conflict environment. Bosnian and Kosovo tragedies were ended by international solidarity and humanitarian intervention. However, maintaining security in the conflicting areas by belated military strategies was ageing and tiring for victims of the war. Belated arrival of strong military operations, imposing economic and arms embargo provoked genocide (Holbrooke, 1998; Yenigün, Hacıoğlu, 2004:186; Hacıoğlu, 2008:189-210).

However, belated Military measures were vital instruments to end tragedies but could not make sure of sustaining long term peace and security as conflicting parties still debating on territorial issues, displaced people, use of economic resources, and judgment of war fugitives. Hence, international community must contribute and facilitate initially peace progress by mediating unresolved issues and maintaining common interest among conflicting parties. Paul Collier in this issue stresses economic policy priorities in post-conflict societies. According to him, in order to sustain long term security in post conflict environment, conflicting parties need to reduce the underlying risks of conflict involving the same policies which are appropriate in conflict prevention, such as diversification and poverty reduction(Collier, 1999: 13) Common interest also composes of both social and economic agendas including sustaining improvement in health, education and culture, righteous judgment of fugitives, compensating war crimes, functionalizing open market principles, encouraging FDIs, mediating territorial disputes and sustaining transparency. Therefore, in post-conflict environment, old security strategy including military measures taken by international community must be converted into the New Transforming Security Strategy (NTSS). NTSS is mainly focusing on economic bases which can only be capable to maintain appropriate common interest among former conflicting parties in conflict prevention.

II. The Security And Conflicts In The Balkans

Interethnic Peace and Security

Understanding the concept of security and its theoretical frame is necessary before evaluating the past and future conditions affecting interethnic peace in the Balkans. The traditional security paradigm in international relations is the main element of realist school in which state structure is prior focus point. During the Cold War, main actors- super powers- enhanced security of their countries attaching security of nation to a balance of power condition among other dominant states. Therefore sovereignty of nation-state is attached to military power and sustaining security by military measures covering influence areas at external peripheries. During the post Cold War period, globalization has changed evolution of this theorem. The latest developments in internet and communication technologies crystallized globalization process in which new security paradigm emerged. International terrorism, self-determination and humanitarian intervention were deliberately linked to security questions. As well as emerging new security architecture following the collapse of Soviet Union, internet and communication technologies today specifies globalization process which has already marked significantly (Yılmaz, 2007: 1)

The concept of Security must be evaluated considering two different dimensions: National Security and Interethnic Security. National Security is vital for a nation state which is clearly unified and one dominant nation is sovereign enhancing minorities such as Turkey, Greece and Germany. (2) Interethnic Security is vital for collective constitutional system in which constituent states compose of multiethnic groups and diversities such as Bosnia and Herzegovina.

Globalization in the first dimension might be challenging for national security as Yılmaz advocates (Yılmaz, 2007: 1-15). According to him, Globalization has its influences on security as (Yılmaz, 2007: 3; Yılmaz, 2006: 97-98);

> *(1) Appearances of International and transnational structures defects the national sovereignty… (2) Global economic integration limits the national control over economy and the central governments, and weakens the state. (3) as economy emerges as the most important engine of national power, international economic actors including IMF, NGOs are the most important factors defining the parameters of development of national economy. (4) Transnational social and religious activities challenge the national security. (5)Global communication and transportation make it difficult to have control over nation state boundaries. (6) National Union is under threat of ethnic and religious diversity, and self-determination.*

Apart from the negative effects of Globalization process on National Security, the Civil war in Yugoslavia examined the boundaries of sovereignty and the ways of sustaining security. Global communication and effects of independent media groups, NGOs, social pressure groups urged international community to consider seriously what has been happening in Bosnia and Kosovo. Hence, International participation intervened into conflict, kept the peace, maintained and sustained security among conflicting parties by military measures. In the contrary, the prevalence of humanitarian intervention brought new questions on issue of sovereignty of a nation state and sustaining security. Humanitarian intervention is one of the primary international security problems of today (Fixdal and Smith, 1998: 283). Despite the challenging controversies, conditions of post-conflict environment could not be managed by global actors and NGOs. According to Crisis Prevention and Recovery Report, Post- Conflict Economic Recovery requires not only sustained economic growth, but also reducing the risk of conflict recurring. Therefore sustainable growth must be accompanied by employment expansion (UN, 2008: 24). However, official unemployment rate in BH throughout the past decade was exceeding 40 percent. World Bank Office in Bosnia announced that social expenditure in BiH, one of the highest in Europe as percentage of GDP, reaches only 30 percent of those most in need in BiH, one of the lowest rates in Europe(http://go.worldbank.org/54PCSU2E90). According to Report it is critical to sustain recovery efforts primarily promoting policies that attract private sector investment as well as the return of skilled workers (UN, 2008: 24).

Recently, in the Balkans interethnic peace sustained by international participation is prone to disappear as security problems are associated with economic development progress of new emerging states at region, new collective presidency and power sharing system, global economic crisis, higher unemployment rates, deficiencies in budgeting system. Moreover, intensive political burdens within power sharing system melt down security policies and escalated ancient hatreds especially following Kosovo's independence in 2008 (Hacıoğlu, 2008: 189-195).

The Collapse of Interethnic Peace and Security in the Former Yugoslavia

The Fatal Effects of Power-Shifts on Interethnic Peace

Interethnic peace and security in the Balkans always became challenging issue as stability maintained by hegemonic powers disappeared during power shifts (Hagen, 1999: 57-64). Scholars pointed out that instability stems from the security gaps traced to changes in power shifts (Malcolm; 1994). … BiH must surely be the 'powder-keg' of the Balkans. Traditionally, this label can be attributed

because the republic sat on the fault-line between the Christian empires of Central Europe and the Ottoman Empire (Griffiths, 1993: 52).

Griffiths in this argument should have attributed Bosnia and Herzegovina as the country of peace and tolerance since 15th century to 18th during Ottoman Rule. Only between 16th and 17th centuries, BiH contributed Ottoman State system with more than 9 *Vezir-i Azams* and countless high rank officers.[1] Following nationalism movements in Europe, ethic groups in the Balkans had revolted weakening the interethnic security within Ottoman State. Habsburgs invaded Bosnia in 1878 and had supremacy until 1908. However, following years Orthodox Russian backed- Serbs revolted against Ottomans and invaded Kosovo during 1912 Balkans War and declared independency after a short time. Hagen and Malcolm stress that during power shifts from Ottomans to Habsburgs and from Habsburgs to the Kingdom of Serbia, countless Croatians, Serbians and Bosnian Muslims were massacred (Hagen 1999:57- 60; Malcolm 1994). These massacres had cultivated the ancient hatreds among Serbs and Croatians significantly. European historians accept at least 500.000 people were killed during Utasha's slaughter (Baffin, 1996: 99)

> *"From the beginning of the post-1918 nation, violence permeated politics. In 1928 Serb extremists assassinated Stefan Radio, Croatian leader of the powerful Peasant Party, in the parliamentary chamber and bloody riots erupted all over Croatia. The following year the desperate King Alexander declared a royal dictatorship and tried to replace Serbian and Croatian nationalism with patriotic country of 'Yugoslavia'. …. Utasha movement in 1934 pioneered by Ante Pavic backed by Mussolini in Italy and the new Nazi Party in Germany assassinated King Alexander. … After the German - Italian invasion of Yugoslavia in 1941, Hitler and his Nazi ssociates used he hatreds of the Balkan people to divide then. He offered the Croatians their independence and installed Ante Pavic as puppet ruler. With the Nazi's blessing, Pavic set out to 'purify' his new nation; fifty years later this bestial actively would be called 'ethnic cleansing' (Baffin, 1996: 99)"*

Malcolm also argues that Serbian hatred and atrocity against Bosnian Muslims derives from Islamization of Bosnian- Bogomils and termination of Serb Army during The Kosovo War of 1389 (Malcolm, 1994).

Pre-conflict security Strategy: Coercion Vs. Constitutional Rights

Who secured best among conflicting groups in short time? How to secure interethnic peace? The answer is clear behind another question! Did you see any interethnic groups in Yugoslavia? Tito was successful liberating Yugoslavia and creating one single identity until his death. The tools which he had used to unify different ethnic groups were initially coercions and finally constitutional privileges given to constituent states.

During WWII, UK and Russian backed Josip Broz Tito with his partisans pioneered liberation movement ending Nazi's Occupation of Yugoslavia. Tito declared himself as Marshal in 1945 with all respect of all ethnic groups. Interethnic peace during Tito's ruling had been once more sustained among conflicting parties but in one identity of Yugoslavians. Meanwhile, religious and ethnic based differences were coerced during Tito's time. Boy's *Sunnet* tradition of

[1] Sokollovich Mehmet Pascha is the most famous of them. Even though converted into Islam, he continued his family relations with his Orthodox- Serbian Family. Families during Ottomans Rule in the Balkans considered themselves as privileged if they had sons at Ottoman governance ranks. Families who sent their sons to Istanbul economically had prospered. Other famous Bosnian Ottomans high rank Officers include Hâdım Sinan Pasha Damat İbrahim Pasha, Kara Davud Pasha, Mostarlı Mustafa Pasha, Tiryaki Hasan Paşa ve Cezzar Ahmet Paşa'dır(Yenigün, C. ve Hacıoğlu, Ü., 2004)

Bosnian Muslims working state departments was forbidden. Sometimes, Muslims were forced to eat pork. Religious practices were also urged to do behind back doors. After a short time, Yugoslavia's foreign policy became friendly with Islamic countries in order to gain from trade petroleum commodities (Malcolm, 1994). Then, Relaxation of forbidden Islamic practices contributed into obedience of Bosnians to Yugoslavia. In fact, the split of Yugoslavia's foreign policies from the orbit of Soviet Union seals Yugoslavia's future much closer to Europe. Tito even broke away from Moscow's domination and in 1953 he introduced a 'third path' between Stalinism and Western imperialism (Baffin, 1996: 99-100)

As I mentioned before, security during Tito's Yugoslavia was sustained mainly by coercions on historical, ethnic and religious differences. In addition to this, wealthy Slovenia and Croatia were urged to pay more taxes and allocate resources to common economic system of Yugoslavia. Nevertheless, collective leadership and constitutional rights were given to states within Yugoslavia in 1974. Overnight the more prosperous northern republics of Slovenia and Croatia were pitted against the less wealthy southern states. The northerners resented having to pay for development of the more backward southerners (Baffin, 1996:101) Resource allocation and heavy taxation of export commodities sparked the nations seceded. As I attributed to Collier's article in the beginning, the main impetus behind rebellions is based on resource allocation and capturing resources extra-legally. According to Collier, Successful rebel organizations place considerable emphasis upon good public relations with the international community (Collier: 1999:1) Croatia and Slovenia were economically prosperous and had strong economic ties with European countries in terms of trade and tourism.

Dissolving interethnic peace in Yugoslavia was not only stemming from ancient atrocities, but also role of TVs and newspapers, novels in literature, revival of ancient stories, nationalist propaganda led by academicians in Serbia, economic devastation and so on. Rational-choice theorists, motivated by the Yugoslav wars, have focused on ethnic warfare, but they have not always felt obliged to offer a theory of ethnic conflict in general. For them ethnic war is produced by the sense of insecurity that emerges when an actor is unsure of the intentions of another actor and the two are already mutually hostile(Horowitz, 1998). After Tito's death in 1980, mistrust and embedded ancient hatred took place once more in TVs (Peterson, 1996). Old stories and nationalist expressions in Serbian and Croatian literatures (Sells: 1998: 23-43) were intensified following devastation of economy (Ramet, 1996: 44)

Decline in Industrial Production in 1990 (Ramet, 1996: 44)

States	**%**
Montenegro	15,8
Serbia	13,5
Croatia	10,8
Slovenia	10,6
Macedonia	10,6
Bosnia and Herzegovina	6,2

Besides the decline in production in 1990, unemployment rate more than %15, inflation rate more than %125, foreign debt more than 20 billion $, budget deficits level approximately 3 billion $, decline in foreign currency levels from 6,5 Billion to 3,6 billion $ devastated the country wide economy(Ramet, 1996: 44-48). Here we should note that before the collapse of Socialist Federal Republic of

Yugoslavia, Serbian domination over country's collective presidency and allocation of resources challenged the constituent states of Yugoslavia to secede.

III. From Security Matter To Brutality And Genocide During Conflict

The basics of interethnic peace in the Balkans rely on interethnic security which can be sustained by implementing economic and social measures. Common social and economic interests must be composed of all ethnic groups without coercion. Tito's charismatic leadership and fame after World War II gained the respects of fractious groups but not excluded coercive policies among them. As I mentioned before, interethnic security was sustained by initially coercion and finally constitutional rights given to states within Yugoslavia during Tito's time. As expected, after the death of Tito in 1980, effective power mover at an ever more raped rate from the federal centre to regional party leader, and as the economy began to decline, regional leaders started to take an interest in local ethnic problems an in promoting division between the constituent nations (Griffiths, 1993: 41). Origins of civil war are broadly consistent with an economic motivation and with grievance (Collier, 1999:2).

After Slobodan Milosevic became the leading political figure in Serbia and the former Yugoslavia, the high degree of autonomy Kosovo had been granted in 1974 was revoked then security in Kosova and in other parts of Yugoslavia became the real matter for civilians. .. *the constitution prompted the development of a sense of real grievance among Serbians that was not addressed effectively until Milosevic rose to power*(Griffiths, 1993:41) After a while the province was brought under Belgrade's direct control in March 1989. The move was followed by the mass sackings of Kosovo Albanians from state-run companies and institutions, including the police, schools and Pristina University. Others who were not fired left their jobs in sympathy. The Kosovo Albanian media was suppressed and education in the Albanian language was suspended, to be restored in 1994(www.setimes.com)

Due to Slobodan Milosevic's hostile policies, Bosnian Muslims, Kosovo Albanians and other ethnic groups became the victims at streets. Serbian national hatred against Bosnian Muslims and Catholic Croatians caused ethnic distortion and fed disharmony among Serbian, Croatian and Bosnian neighbors. *Milosevic's rise to power prompted a further resurgence of nationalist feeling among Serbs and equally nationalist feelings in Slovenia and Croatia* (Griffiths, 1993: 41-42).

In 1989, Slovenia introduced new constitution guaranteed the right to secede from Serb dominated Yugoslavia. The constitution caused demonstrations in Serbia. In 1990, Slovene Communist Party abolished itself and the Slovenian National Assembly issued a declaration of sovereignty (Griffiths, 1993: 42). In 1990 Serb minority in the Croat city of Knin also decided to hold a referendum which turned into armed insurrection. Yugoslav turmoil and security of ethnic groups became devastated. Armed conflict could not be prevented as European Community considered the crisis as Yugoslavia's internal crisis.

Apart from EC's uninterested approach to Yugoslavia's internal security manner, the Community surprisingly paid more attention to Slovenian and Croatian declaration of independence rather than BiH. Bosnia and Herzegovina's population is a mix of Bosniks (43 per cent), Croatians(17 per cent) and Serbians(32 per cent). By the elections of 1990 in Bosnia, Bosniaks had the largest share of seats in the National Assembly while Croatians and Serbs were confronting each other on ethnic issues. Meanwhile, Bosnian side within federation determined her policy on democratic tradition declaring self-disarmament and announced that there ware no plans to secede. However, Serbian ethnic group of Bosnia had been heavily armed. Self- Disarmament of Bosnians changed the balance power within former Yugoslavia while Cetnics-Serbian irregulars- were being supported by JNA (Yugoslavian Army).

Once more, security within state was prone to interwar as escalating demands of minorities over Bosnian governance. The Muslims had no desire to live in a 'Greater Serbia', a fate that seemed inevitable as Serbia secured control of territory across Croatia in autumn 1991; likewise they had no real wish to be subject to the political pressure that would come from an alliance with Croatia, which had as much interest tin taking a slice of Bosnia and Herzegovina as it did of making strategic deals against Serbia (Griffiths, 1993: 53). After declaring independency, Bosnia and Herzegovina entered into turmoil and chaos. Serbia backed Serb Cetniks (Irregular Serbian paramilitary group) systematically stepped into rapes and ethnic cleansings between Bosnian terrains. According to International Court of Justice's decision in April, 2007, the events in Bosnia were defined as genocide. However, Serbia's acquittal was decided by Court, although Serbia provided ammunitions for Cetniks (Hacıoğlu, 2008:205).

According to World Bank's reports; following the end of military conflict late 1995, of a pre-war population of 4.4 million, an estimated 250,000 people had lost their lives or were considered missing, 200,000 to 400,000 people had been wounded, and an estimated 2.5 million people, more than half the population, either left the country as refugees or were internally displaced (The World Bank Report, 2004). Despite what has happened during the turmoil, the worst happened in Srebrenica as one of UN Security Zone which was protected by Dutch soldiers. Still it is unknown how many people had lost their lives in Srebrenica. According to Human Right Watch Reports, ethnic cleansing in Bosnia was systematically planned and implemented by Serbian irregulars (A Helsinki Watch Report: Human Rights Watch, 1992; 1993).

What has happened at the core of Central Europe is never to be forgotten. The things happened in Sava River, Brcko, Zepze, Tuzla, Zenica, Bihac and Sarajevo and especially in Srebrenica stain peace and international justice (Hacıoğlu, 2009: 2006). Thousands of Muslims in Srebrenica were massacred without any mercy in warehouses, soccer fields and terrains (Holbrooke, 1998:69)

IV. Securing Interethnic Peace: Peace Keeping, Peace Stabilizaton And Implementation

In the case of Yugoslavia's break-up, security matter turned into genocide within Bosnia and Kosovo territories. Problems associated with timing and scale of UNSEC's peacekeeping measures in Bosnia, in fact, encouraged Serbian authorities to pursue aggression. Aggressions in Bosnia especially within safety areas turned into *genocide*[1]. Hence, belated peacekeeping measures were not effective as peacekeeping forces could not have been keeping themselves secured. Apart from the failure of UN's peacekeeping strategy, NATO military forces led by US succeeded to intervene into conflict demonstrating desire and ambitious. Second and third phase of intervention was peace stabilization and implementation. However, Dayton Peace Accord (DPA) is not successful to sustain long term peace. Still politic and economic contradictions between constituent states RS and Federation of Bosnia and Herzegovina are devastating the functionality of Bosnian State. The Accord, in this way, is a premature agreement for stabilizing interethnic peace and security.

If the Balkans is to be considered the 'powder-keg' of Europe, then Bosnia and Herzegovina (BiH) must surely be the 'powder keg' of the Balkans (Griffiths, 1993:52). Despite the turmoil intensified at the core of European security and influence zone, European Community was not desirous to manage the conflict with full operation. Moreover, EC was not also capable to put an end to one-side Serbian dominated interwar with military intervention. While both the United States

[1] In April, 2007, International Court of Justice announced its decision on the events in Srebrenica. Events were defined clearly as genocide.

and the European Union initially viewed the Balkan wars as a European problem, the Europeans chose not to take a strong stand, restricting themselves to dispatching U.N. “Peacekeepers” to a country where there was no peace to keep, and withholding from them the means and the authority to stop the fighting (Holbrooke, 1998: xv). Meanwhile, debates on which military and economic measures should be taken by International Community among UN, NATO, EC members were endless and sparked Serbian authorities to pursue the aggression. The principal performers in the tragedy were not even considering peace and UN, NATO and US intelligence about their intentions seemed strangely limited (Baffin 1996:105)

Why Does The World Notice And Intervene In Crisis While Paying Less Attention To Others?

Answer is not simple. Countless facts behind belated military intervention were available. Understanding timing of Humanitarian Intervention begins enumerating some factors as followings:

- Both the United States and members of UNSEC initially viewed the Balkan wars as a European problem.
- Dissidences among EC members.
- Lack of institutions within EU to support preventive diplomacy.
- The contradictions of the UNSEC members.
- Lack of EU’s economic interest with Bosnia.
- Lack of EU’s capacity to use enforcement operations.
- Attitude of crisis as being part of Yugoslavia’s internal problem.
- Ongoing and ageing debates on the nature of Humanitarian Intervention.
- UNSEC’s approach traced to possible success of economic sanctions and arms ambargo.
- Complexity of the Issue as Multiethnic conflict.
- Lack of knowledge for background, context and dynamics of the conflict.
- EU’s Attitude of diplomatic deterrence is enough to sustain peace without use of armies.
- EU’s Attitude of Third party mediation could prevent aggression.
- The break-up of Yugoslavia and violence were neither sudden nor unpredictable. EU and UNSEC were not fully prepared for Intervention.

Old Security Strategy preventing deadly conflicts consists of preventive diplomacy, the neutralization, peaceful settlement of conflicts. Unilateral interventions by major powers have declined, through not entirely disappeared, and they have been replaced by the UN and increasingly, NATO interventions (Vayrynen, 1990:2)

Is Only Peacekeeping Efforts By Military Measures In Conflicting Areas Enough To Secure And Maintain Peace?

The answer is not simple while other domestic and external factors affecting the nature of conflict. In some cases, economic sanctions are useful and peaceful tools of deterrence diplomacy rather than rapid military intervention strategies. However, the conflict in Bosnia was deeper and brutal as well as economic sanctions were on way to warring parties. Because of the scale and scope of the conflict in Bosnia, humanitarian intervention must have been faster to keep and maintain peace. It could not have been successfully implemented because of

timing and lack of willingness of International Community. … it is the question of will, or lack of it, which has been a central feature of criticisms of United Nations's UN Action in Bosnia(Gow 1997; Fixdal and Smith, 1998: 284) Hundreds and thousands of civilians lost their lives. Thousands of them were wounded. Countless children who lost their families were mentally affected. The devastation and human suffering of the war were on a scale not seen in Europe since World War II(The World Bank: BiH, 2004). As Fixdal and Smith criticize willingness of UN's Action in war, it can be extended to the International Community's role.

Peacekeeping and Security in Interethnic Conflict

At the beginning of conflict in Bosnia, international community were far from agreement and did not know why it was necessary to intervene into conflict as it was seen as an internal matter of Yugoslavia. However, expectations of international societies became higher as turmoil escalated and deepened. Particularly, timing of International Intervention was criticized comparing the effective collective response to the Gulf crisis.

With the collapse of preventive diplomacy including economic and arms embargo, it was not inevitable to utilize military instruments for the purposes of deterrence and territorial control. Interethnic security and peace which devastated in Bosnia, was then object to peace restoration strategies including peace-making and keeping. In the case of of the UN deployment in Bosnia, the use of force was authorized to ensure the delivery of aid and to deter attacks against "safe areas" (Turkovic, 1996: 20). As Serbian aggression could not be controlled, UN's deployment in Bosnia was not enough to implement the task of securing "safe areas". According to Chapter VII (SCR 770) resolution which was adopted by UN Security Council, "member states were responsible to act nationally or through regional organizations to take all measures necessary to facilitate, in coordination with the UN, the delivery of humanitarian aid, following its unprecedented step of renewing UNPROFOR's mandate under Chapter VII to ensure the security of UNPROFOR" and to "ensure its freedom of movement for all its missions (SCR 815)". UNPROFOR was authorized and responsible for peacekeeping and drawing a thin blue line determining the Serb-held areas. UNPROFOR was initially responsible to keep peace and maintain security in UN Safety Zones: these were Bihac, Tuzla, Zepze, Gorazde, Sarajevo and Srebrenica. The task of UNPROFOR was defined in Chapter VII resolution and associated with protecting safe areas (SCR 819-24-36-44). UNPROFOR was also authorized to enforce 'no-fly-zone' (SCR 816).

Massacres in Safety Areas

UNPROFOR had more than 10.000 troops in the beginning. On 12 February 1992 UN Security council Resolution 743 endorsed a proposal to send extra peacekeeping forces deployed. New task was to sustain ceasefire, begin disarming the Serbian militias and to check the withdrawal of the JNA in Sarajevo, Bosnia. However, UNPROFOR was not able to secure its own security as carrying out security tasks for "Safe Areas". UNPROFOR deployed in Sarajevo was only witnessing how civilians were being brutally targeted. (Hacioglu, 2008: Documentary Film)

> *Serb tanks guns and artillery positioned on heights around the city kept up a relentless fire and snipers at closer range picked off pedestrians, car drivers and tram passengers. People were dying as they queued for bread; children were slaughtered as they played in the parks. The Serbs showed no mercy to the residents of Sarajevo. A Seven-year-old boy, Nermin Divocic, was hit in the face by a sniper's bullet in the middle of Sarajevo while holding his mother's hand as they ran past a UN armored personnel*

> *carrier. The sniper then shot Nermin's mother in the stomoach so she would not die immediately but would watch her son die first. The most horrific event of the period occurred on 12 February 1994 when a mortal shell burst in Sarajevo's central market, killing 68 people. Seeing the carnage on television, the American and European leaders issued an ultimatum to the Serbs: Stop shelling Sarajevo. Pull back all guns, heavy mortars and tanks 30 kilometers from the capital and put them under UN control (Baffin, 1996: 103).*

Issuing ultimatum just encouraged the Serbs to pursue aggression as it has not been suggesting ground troops with heavy weapons would have been put into Sarajevo and other parts of Bosnia. Ratko Miladic carried out the biggest genocide, which was not seen in Europe since World War II. The extent of the massacres held in Gorozde, Zepa and especially Srebrenica still cannot be identified[1].

Why the extent of massacres carried out within "safety areas" was larger at scale and scope?

UN Safety area of Srebrenica was being controlled by Dutch peace-keepers as more than 500 Bosnian Serb Soldiers under the command of General Ratko Mladic were besieging the town. Dutch soldiers without any use of bullets gave up the control of town, where many women repeatedly raped and then loaded on to trucks with children never seen again; men put into hangars and slaughtered in soccer fields with only use of knifes; and some of those buried in mass graves. Thousands of Muslims in Srebrenica were massacred without any mercy in warehouses, soccer fields and terrains (Holbrooke, 1998:69).

> In fact, I spent long hours unsuccessfully trying to find a way to stop the tragey in Srebrenizca and Zepa. My recommendation- to use airpower against the Bosnian Serbs in other parts of the country, as well as Srebrenca- had been rejected by the Western European nations that had troops at risk in Bosnia, an by the Pentagon. On the July, the same day the Serbs began killing Muslims systematcally in the soccer stadium(Holbrooke, 1998: 70)

In 04 April 2006, the Ministy of Interior honored "*Brave!"* Dutch soldiers by Golden Medal with ceremony for their "eminent services" held in Srebrenica during Bosnian War. In April, 2007, one year later, International Court of Justice announced court's decision on the events in Bosnia. Events were defined clearly as genocide. However, Serbia's acquittal was also decided by Court, apart from Serbia provided ammunitions for Cetniks (Hacıoğlu, 2008:205)

The extent of massacres carried out within "safety areas" was larger at scale and scope because of belated military intervention and the lack of willingness of International Community to intervene into conflict. On the other hand, the lack of common decision, and available dissidences among EU members, and UNSEC members prevented to implement rapid reaction moves.

---

[1] pls. Look at: Campbell, David.: "Atrocity, Memory, Photography: Imaging the Concentration Camps of Bosnia- the Case of ITN versus Living Marxism, Part 2", Journal of Human Rights, Vol. 1, No. 2, 2002; POLLACK, C. EVAN: "Intentions of Burial: Mourning, Politics, and Memorials Following the Massacre at Srebrenica", Death Studies, 27, Brunner Routlegde, Lieberman, Ben : "Nationalist Narratives, violence between neighbours and ethnic cleansing in Bosnia- Herzegovina: A case of Cognitive Dissonance", Journal of Genocide Research, Vol.8, No. 3, September, 2006 Carmichael, Cathie: " Violance and ethnic Boundary maintenance in Bosnia in the 1990s", Journal of Genocide Research, Vol.8, No. 3, September, 2006;

Humanitarian Intervention: Implementation of Security

As war devastated within Bosnian territory, UNPROFOR was not able to sustain security in “safety areas”. Meanwhile, the UN arms embargo on conflicting parties prevented only Bosnian Muslims’ efforts to defend home security. In addition to the arms embargo, UNPROFOR commanders were unconcerned and far away from taking responsibility as seen in Srebrenica. As UNSEC and EU stood unconcerned and expected some gains from negotiating table only, US took the responsibility during President Clinton’s administration. UNPROFOR had been so thoroughly humiliated by mid-December 1994 that President Clinton offered to send 25.000 American troops to extract peacekeeping from Bosnia (Baffin, 1996: 107). Apart from debates were endless for taking responsibility, the Serbs were advancing and repeating performance in the mid of 1995. The Serbs were murdering and raping.

The last shelling of a marketplace in Sarajevo killing more than 35 people, sparked decision makers to functionalize operation of NATO. On 20 August 1995 NATO began *Operation Deny Flight* driving Serb artillery out of Sarajevo and sustained security. NATO air operations in the former Yugoslavia began long before the attacks of 30 August 1995. The first involvement was *Operaton Maritime Monitor*, on 16 July 1992, followed by *Sky Monitor* on October 1992. *Deny Flight* itself began 12 April 1995. 5 times offensive air operatons were authorized under the dual key UN/ NATo systems(Baffin, 1996: 114).

Not only the NATO’s offensive air operations deterred the Serbs but also rejuvenated Bosnian Army. After US Congress voted to end arms embargo in favor the Bosnian Government; Bosnian Army rejuvenated and successfully managed a series of attacks in central Bosnia withdrawing the Serb irregulars. Alliance of Bosnian Muslims and Croats, Bosnian army’s advancement into the Serbian occupied lands, magnitude of NATO’s military operations led the Serbian Authorites to return negotiation table.

‘Incomplete’ Peace Agreement of the Dayton: Sustaining short term interethnic Peace and Security.

On 21 November 1995, The Dayton Peace Accord was signed by the participant in the ceremony. Milosevic, Izetbogovic and Tudjman were on the same table again. Negotiaton process was managed by Richard Holbrooke who had been appointed before by the Clinton Administration as the senior field negotiator. The General Framework Agreement:

- Defines Bosnia –Herzegovina (BiH) as an Independent State.

- BiH consists of one Federation and a Republic; the Federation of Bosnia and Croatia; The Republica Srpsky.

- The Lands controlled by federation is 51 per cent; by RS is 49 per cent.

- One central government in Sarajevo, a national assembly, presidency and judiciary system will be in joint system.

- President and members of Assembly will be elected under the condition of Democracy

- Collective presidency system consists of Bosnian, Croatian and Serbian members on a rotation basis.

According to Agreement 60.000 NATO soldiers will be deployed to prevent future possible conflicts. Implementation Force is going to be responsible to implement peace and security. Later times, Implementation Forces converted into Stabilization Forces. According to Bieber

DPA have brought peace, but only limited success in fundamentally improving interethnic relations and establishing a functioning system of joint decision- making between the three predominant groups of the country (Bieber; 2002: 1). Bieber also stresses that as the Croatians and the Serbs follow their antogonistic politicak moves within state, the interethnic peace might disintegrate. Problems with balancing competing demands of constituent states, opposition of the Serbs against Kosova's independence, Banja Luka's declaration as capital city of RS in 2009, power-sharing system, as being a multinational Federation, having dysfunctional entities, lack of efficiency of International Criminal Tribunals for the Former Yugoslavia(ICTY) at scale and scope, the premature activities of the International Community, and the lack of alternatives to Dayton will likely to disintegrate the Bosnian State, interethnic peace and security unless common economic interest between parties is to be maintained.

Old security strategy implemented by NATO must convert into a new security strategy maintaining long term security and interethnic peace by financial instruments. Old security strategy was successful to stabilize the situation in conflicting environment. However, NTSS will maintain common economic interest and interethnic peace in post-conflict environment. The Latest political and economic Situation in Bosnia requires a transformation process.

V. The New Transforming Security Strategy: Maintaining Long Term Interethnic Peace And Security

Maintaining long term interethnic peace and stability is curious to prevent interethnic conflicts. In Bosnia and Kosova, short term stability and peace are maintained by Military measures. In Bosnia, the DPA contributed into stabilization of peace at institutional level. The process is still supported by Post- conflict recovery programs. Post-conflict reconstruction programs have a combination of social, economic and politic measures backed by NGOs. However, the Post-Dayton Bosnian State has difficulties at power sharing system inside. Problems related to the system may prone to interethnic conflict and may discourage International Investors' willingness to implement investment strategies as politic and economic problems within country escalate.

Problems with power sharing system of Post Dayton State of Bosnia, must be resolved; economic activities between conflicting parties must be developed and encouraged via economic incentive measures by constituent states; common economic interest in producing goods and services at corporate level must initially adopted; international financial consultancy and assistance must be taken to develop Financial System in which financial instruments might determine interdependency. On the other hand, Possibility of future conflict has to be taken into consideration. International companies operating in Bosnia will facilitate the development of common economic interest and reduce the risks of future conflict possibility. However, their equities and stocks will decrease as possibility of conflict escalated. Therefore, political stability is a must to enhance economic activities. Meanwhile, economic stability and activities creating common economic interest, enhances long term peace and interethnic security.

Military measures and police missions in conflicting areas are successful to maintain and stabilize short term peace. However, institutional functionality sustained at state level, efficiency of post-conflict economic and social recovery, reducing effects of the conflict risk on company shares and creating common economic interest by NGOs will sustain long term peace and security in the Balkans.

Dimensions of Transforming New Security Strategy

As mentioned before problems related to Post-Dayton Bosnian State can be isolated by maintaining *common interest* composing of both social and economic

agendas. Agendas include sustaining improvement in health, education and culture, righteous judgment of fugitives, compensating war crimes, functionalizing open market principles, encouraging FDIs, mediating territorial disputes and sustaining transparency. Old security strategy implemented by NATO must convert into a new security strategy maintaining long term security and interethnic peace by financial instruments. Old security strategy was successful to stabilize the situation in conflicting environment. However, NTSS will maintain common economic interest and interethnic peace in post-conflict environment. The latest political and economic Situation in Bosnia[1] requires that transformation process must be completed immediately.

The New Transforming Security Strategy for sustaining long term Interethnic Peace has 10 main dimensions as followings:

- Creating Strong Entities for Governance, defining clearly boundaries and entities of constituent states
- Improving ICTY's effectiveness at scale and scope
- Sustaining transparency at Economic- Politic and Judiciary levels
- Taking economic measures which must be focused on reducing unemployment level
- Leading Transition efforts to open market system.
- Encouraging Intra trade and international trade of goods and services
- Harmonizing corporate culture, at company levels, which should enhance every aspect of minorities.
- Maintaining Interdependency among conflicting parties via financial instruments
- Consulting Multinational companies operating in Bosnia in order to keep them manage conflict risks and reduce the possibility of loosing equity.
- Authorizing Strong Police Mission by EU

VI. Conclusion

In the case of Bosnian War (1992-1995), The Peace Keeping Movements by International Participation have just maintained interethnic peace with slender success. The latest environment in Bosnia illustrates that interethnic peace sustained by the DPA is prone to disappear. Dissolving interethnic peace in the Balkans means the threat of mass killings and ethnic cleansing among rivals. Therefore there is a need to transform current security strategy in a new one which is called as *The New Transforming Security Strategy. NTSS* in the Balkans has the potential to prevent interethnic peace being dissolved via sustaining long term common interest. According to Collier, the first stage of interethnic conflict is extreme rebellions and riots (Collier, 1999:1). Therefore the importance of international military solidarity should not be ignored.

As conflict in Bosnia examined, it is understood that the timing and scale of Peacekeeping strategies subsequently set up an environment in which ethnic cleansings turned into genocide. Peacekeping measures in the mid of conflict is far away from securing UN "safe areas". NATO's stong intervention and rejuvenation of Bosnian Army at the end of conflict urged the Serbian Authorities to return back to negotiation table mediated by R. Holbrooke. The DPA has

[1] For the latest politic environment and tensions in Bosnia; HACIOĞLU, Ümit: "The New Address of The Familiar Danger Bells: The Axis of Kosova- Bosnia", Journal of Strategic Studies, BUSAM, Vol:1 N:2 Autumn 2008;

established and stabilized the post conflict environment defining the new state structure with power sharing system.

On the other hand Post Dayton Bosnian state in which recently conflicting parties are still debating on territorial issues, displaced persons, use of economic resources, and judgment of war fugitives. Hence, international community must contribute and facilitate initially peace progress by mediating unresolved issues and maintaining common interest among conflicting parties. Problems related to Post-Dayton Bosnian State can be isolated by maintaining *common interest* composing of both social and economic agendas. Agendas include sustaining improvement in health, education and culture, righteous judgment of fugitives, compensating war crimes, functionalizing open market principles, encouraging FDIs, mediating territorial disputes and sustaining transparency.

The latest political and economic Situation in Bosnia requires that transformation process must be completed immediately. The New Transforming Security Strategy is only tool to maintain long term interethnic peace and security with politic, economic and social policies. NTSS consists of measures in agenda; reengineering institutional structure, defining boundaries clearly and entities of constituent states, improving ICTY's effectiveness, sustaining transparency, reducing unemployment rate, functionalize open market system, encouraging Intra trade and international trade, harmonizing corporate culture, maintaining Interdependency via financial instruments, consulting multinational companies, authorizing strong police mission by EU.

BIBLIOGRAFY

BAFFIN, JOHN: "The Destruction of Yugoslavia: A Teste for Killing", (in) The World in Conflict War Annual 7, Herndon, 1996

BIEBER, FLORIAN: "Bosnia- Herzegovina: Developments towards a More Integrated State", Journal of Muslim Minority Affairs, Vol 22, No.1, 2002

CAMPBELL, DAVID.: "Atrocity, Memory, Photography: Imaging the Concentration Camps of Bosnia- the Case of ITN versus Living Marxism, Part 2", Journal of Human Rights, Vol. 1, No. 2, 2002

CARMICHAEL, CATHIE: "Violence and ethnic Boundary maintenance in Bosnia in the 1990s", Journal of Genocide Research, Vol.8, No. 3, September, 2006

FIXDAL, MONA and SMITH, DAN: "Humanitarian Intervention and Just War" International Peace Research Institure, Oslo 1998

GRIFFITHS, STEPHAN I.: "Nationalism and Ethnic Conflict- Threats to European Security", Oxford Un. Press, New York, 1993.

HACIOĞLU, ÜMİT: "The Importance of Bosnia in Turkey's Foreign Security", MA Thesis- unpublished, Institute of Social Sciences, Univ. of Beykent, İstanbul, 2005.

HACIOĞLU, ÜMİT: "The New Address of The Familiar Danger Bells: The Axis of Kosova- Bosnia", Journal of Strategic Studies, BUSAM, Vol:1 N:2 Autumn 2008

HACIOĞLU, ÜMİT: Tragedy in Bosnia: Documentary Film, 2008.

HAGEN, W.WILLIAM: "The Balkans in the Mid-Eighteenth Century", (in) Foreign Affairs, V:78, N: 4, 1999

HOLBROOKE, RICHARD: To End A War, Random House, New York, 1998

HOROWITZ, DONALD: "Structure and Strategy in Ethnic Conflict", Annual World Bank Conference on Development Economics, Washington, April 20–21, 1998.

LIEBERMAN, BEN: “Nationalist Narratives, violence between neighbours and ethnic cleansing in Bosnia- Herzegovina: A case of Cognitive Dissonance”, Journal of Genocide Research, Vol.8, No. 3, September, 2006

MALCOLM, NOEL: A Short History of Bosnia, New York, 1994

PETERSON, J.: Bosnia by Television, Aligon Preston, British Film Institute, 1996

POLLACK, C. EVAN: “Intentions of Burial: Mourning, Politics, and Memorials Following the Massacre at Srebrenica”, Death Studies, 27, Brunner Routlegde,

RAMET, SABRINA: Balkan Babel: The Disintegration of Yugoslavia from Death of Tito to Ethnic War, Westview, Boulder, 1996

TURKOVICH, BISERA: “ Bosnia and Herzegovina in the Changing World Order”, Sarajevo, Invest, 1996

VAYRYNEN, RAIMO: “Preventing Deadly Conflicts: failures in Iraq, Yugoslavia, and Kosova” (in) Confrence preceedings of 40th annual Convention, International Studies Association, Washington, 1999

YENİGÜN, C ve HACIOĞLU, Ü: “ Bosnia and Herzegovina: Ethnic War-Incomplete Peace Agreement”, K. İnat et al., (in) Dünya Çatışma Bölgeleri, Nobel, İstanbul, 2004

YILMAZ, SAİT: National Security Report for Turkey, Beykent University, BUSAM, İstanbul, Ekim 2007.

Reports

A Helsinki Watch Report: Human Rights Watch, 1992;1993

The World Bank REPORT, 2004: International Development Association, Country Assistance Strategy for Bosnia and Herzegovina Report No: *29* 196-BA

The World Bank: An OED Evaluation of World Bank Support , BİH: Post-Conflict Reconstruction and the Transition to a Market Economy , Washington, 2004

Internet

www.setimes.com

GÜVENLİĞİ SAĞLAMADAKİ ÇOĞULLAŞMANIN TÜRKİYE BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ: TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK STRATEJİSİNDE ÖZEL GÜVENLİK ŞİRKETLERİNİN ROLÜ

İbrahim Arap[1],

Özet

Günümüzde iç ve dış güvenliğin sağlanmasında bir çoğullaşma görülmektedir. Meşru şiddet kullanma tekeline sahip kamusal güvenlik birimlerinin yanı sıra bunların tekel niteliğini aşındıran özel güvenlik şirketleri hem sayısal olarak artmakta, hem de işlev ve görev alanı olarak çeşitlenmektedir. Bu gelişmenin yanı sıra, topluluklara dayalı gönüllü güvenlik uygulamaları da güvenlik alanında yeni bir güç olarak kabul edilmekte ve teşvik edilmektedir.

Gönüllü güvenliğin gelişmesinde bazı engeller olmakla birlikte özel güvenlik sektörünün gelişmesi çok hızlı olmaktadır. Özel güvenlik adeta yaşamın her alanını kaplar hale gelmiştir. Bunun da ötesinde bazı ülkelerde özel güvenlik şirketleri askeri üslerin ve bazı polis merkezlerinin girişinin koruması gibi hassas sayılabilecek işleri de üstlenmiştir. Türkiye'de de askerlik şubelerinin ve polis lojmanlarının dış koruması pilot uygulama olarak özel güvenliğe verilmiştir.

Bu çalışmada güvenlik alanında dünya ölçeğinde yaşanan piyasalaşma yönündeki dönüşümün Türkiye'deki yansımalarından biri olan özel güvenlik olgusu kamu düzeninin sağlanması bağlamında incelenmektedir. Son yıllarda güvenlik alanında yaşanan gelişmeler birlikte değerlendirildiğinde, devletin kolluk güçleri tarafından kamu yararına sunulan güvenlik hizmetinin özel sektörün kâr sağladığı bir alan haline geldiği, özel güvenlik şirketlerinin özel hukuk kişilerine hizmet vermeyi çoktan aştığı tespit edilebilmektedir. Bugün özel güvenlik şirketlerinin en büyük işverenlerinden biri devlettir. Çalışmada, Türkiye'nin güvenlik stratejisinde özel güvenlik şirketlerinin belirli bir rolünün olduğu ve bu rolün zaman içerisinde artacağı sonucuna varılmıştır. Ancak bu gelişmenin kamu yararı açısından olumlu olup olmayacağı belirgin değildir.

Anahtar Kelimeler: Güvenlik, Özel Güvenlik Şirketleri, Kamu Düzeni.

Giriş

Güvenlik kelimesi Latince securitas/secures'den gelmekte olup *sine cura*'dan türetilmiştir. "Sine" olumsuzluk ekidir. "Cura" ise, "kaygı, ilgi, özen, kaygılanmak, dikkat, endişe, acı ve keder, sebat, vasilik" gibi anlamlara gelmektedir. Kısaca, *sine cura*, "dert, tasa, kaygıdan azade olmak, sıkıntısız olmak" anlamındadır. Securitas ise, "kaygı ve tehlikeden uzak olmak"tır (Neocleous, 2006: 73).

Güvenlik çok boyutlu, bireylere, konulara, toplumsal geleneklere ve değişen tarihsel koşullara uyarlanan, "olağanüstü önlemleri" meşru kılan (Brauch, 2008: 2) yaşamın her boyutunda davranışları etkileyen bir kavramdır. Günümüzde bireysel ve toplumsal yaşamın her alanında ciddi bir güvenlik arayışı bulunmakta, güvenlik yaşamın temel dinamiklerinden biri olmayı sürdürmektedir. Bireyler için mutlak güvenli yaşam olanaklı olamayacağından, güvenliği arttırıcı girişimler, yaşamın amaçları arasındadır. İnsanoğlu için, bir kısmı gerçekliğe, büyük bir kısmı ise algılamalara dayanan bir tehditler hiyerarşisi bulunmakta ve insanoğlu da bu tehditler ile mücadele etmektedir (Dedeoğlu, 2008: 22, 285).

[1] Araş. Gör. Dokuz Eylül Üniversitesi, İİBF., Kamu Yönetimi Bölümü ibrahim.arap@deu.edu.tr

Bir kişinin ya da devletin güvenlik anlayışı, varlığını ne biçimde tanımladığı, standartlarının, beklentilerinin, algılamalarının, ideolojisinin ve geleneklerinin ne olduğuna göre değişiklik göstermektedir (Dedeoğlu, 2008: 22-23; Brauch, 2008: 9). Bu nedenle güvenlik anlayışı bireyden bireye, kurumdan kuruma ve ülkeden ülkeye farklılıklar gösterip, değişik sistem ve yöntemlerle sunulmaktadır (Ünsal, 2005: 4). Güvenliği sağlama sermaye birikiminin farklı aşamalarında ve farklı devlet biçimlerinde değişmektedir (Jessop, 2008: 108). Devlet işlevlerinin çoğulluğu ve devlet gücünün bu işlevler arasındaki dağılımı, güvenliği sağlama sistemlerinde farklılaşma yaratmaktadır (Ergut, 2001: 62). Güvenliğe dair bir talep, zorunlu olarak, devlet erkinin geniş bir alanda uygulanmasını davet eder. Bu anlamda güvenliğin tarihi devletin tarihidir (Neocleous, 2006: 107-108).

Kamu düzeni, kamu güvenliğini de kapsayan bir üst kavramdır. Toplumun huzuru, güvenliği ve esenliği korumaya, devletin düzenli işleyişini sağlamaya yönelik kurum ve kurallar bütünü olarak tanımlanabilir (Bozkurt ve diğerleri, 1998:127). Kamu düzeni; kamuya açık yerlerde mal ve can bakımından hiçbir tehlikenin olmaması, saldırı, zorlama, itilip kakılma, durdurulma, bekletilme, alıkonma ile kaza ya da benzeri engellemeye uğramadan kamusal alanda bulunma ve dolaşma ile bireylerin bu yönde inanç ve kanaat sahibi olmaları anlamını taşır (Özcan, 2001: 8). Kamu düzeni, toplumun barış ve güven içinde gelişmesini ve yaşamını sürdürmesini sağlayacak bir ortamdır (Gözübüyük, 2005: 303). Kamu düzeni idarenin kolluk faaliyetleri ile yerine getirilir (Bozkurt ve diğerleri, 1998:127). Kamu düzenini sağlama ve koruma hizmetine (idari etkinliklere) ve bu hizmeti yürüten kuruluşa (görevlilere) “kolluk” ya da “polis” denmektedir (Kıratlı, 1973: 27-28).

Günümüzde iç ve dış güvenliğin sağlanmasında bir çoğullaşma görülmektedir. Meşru şiddet kullanma tekeline sahip kamusal güvenlik birimlerinin yanı sıra bunların tekel niteliğini aşındıran özel güvenlik şirketleri ve çalışanları hem sayısal olarak artmakta, hem de işlev ve görev alanı olarak çeşitlenmektedir. Bu çalışmada güvenlik alanında dünya ölçeğinde yaşanan piyasalaşma yönündeki dönüşümün Türkiye’deki yansımalarından biri olan özel güvenlik olgusu incelenecektir. Son yıllarda güvenlik alanında yaşanan gelişmeler birlikte değerlendirildiğinde devletin kolluk güçleri tarafından kamu yararına sunulan güvenlik hizmetinin ticarileşmekte olduğu, özel sektörün kâr sağladığı bir alan haline geldiği görülmektedir. Özel güvenlik şirketlerinin kimin güvenliğini sağladığı incelendiğinde özel hukuk kişilerine hizmet vermeyi çoktan aştığı tespit edilebilmektedir. Özel güvenlik şirketlerinin en büyük işverenlerinden biri devlettir. Çalışmada, Türkiye’nin güvenlik stratejisinde özel güvenlik şirketlerinin rolünün olup olamayacağı, kamu düzeni bağlamında incelenmektedir.

I. Güvenliği Sağlamada Çoğullaşma

II. Dünya Savaşından bu yana gelişmiş ülkelerde polis sayısının ve polisliğe ayrılan kamusal kaynakların genel olarak artma eğiliminde olmasına rağmen polis suçla mücadelede başarısız olmaktadır. Bu başarısızlık kendisini suç oranlarındaki artış ile göstermektedir. Bu durum bir yandan polis örgütünün bir reform arayışına girmesine yol açmakta, diğer yandan güvenliği sağlamada polis dışında yeni arayışlar gündeme gelmektedir.

Güvenliği sağlamada yeni arayışların somut ifadesi polisin yanı sıra özel ve gönüllü güvenlik alanında ortaya çıkan gelişmedir. Güvenliği sağlamadaki çoğullaşma, polisin örgüt ve işlev olarak önemini sürdürmesine rağmen bu konuda tek unsur olmaktan çıkması anlamına gelmektedir. Günümüzde polisin yanı sıra özel güvenlik ve gönüllü güvenlik yoluyla toplumun ve bireylerin güvenlikleri sağlanmaktadır.

Özel güvenlik tarihsel olarak yeni bir olgu değildir. Ancak modern özel güvenlik sektörü açısından yeni olan, hızlı büyümenin başladığı 1960’lı yıllardan bugüne kadar kapsamının genişlemesi, yayılması, özel alan dışına taşması,

sektörde hizmet veren şirket ve çalışan sayısının artmasıdır (Shearing ve Stenning, 1983: 493). Örneğin 1964'de ABD'de 1.988 olan özel güvenlik şirketi sayısı 1991'de 12.783'e, çalışan sayısı ise aynı dönem aralığında 62.170'den 526.485 kişiye çıkmıştır (Benson, 1998: 343). 1990'lı yıllarda yeni bir ivme ile özel güvenlik ve özel askeri şirketlerin sayısında yeniden canlanma meydana gelmiştir (Born, 2003: 69). 11 Eylül 2001 sonrasında ise sürecin, kamu-özel işbirliği (güvenlik yönetişimi) boyutunu çok daha sistematik biçimde içererek gelişmeyi sürdürdüğü söylenebilir (Gill, 2006: 37).

Özel güvenliğe devredilen (özelleştirilen) hizmetler ülkeden ülkeye değişmekle birlikte çok ve çeşitlidir. Devriye hizmetleri, araştırma hizmetleri (hırsızlık, dolandırıcılık, çek-senet sahtekârlığı vb.), ulaşım alanındaki güvenlik hizmetleri (para, değerli evrak, mücevher vb. nakli için zırhlı araç hizmetleri), konser, futbol maçı vb. alanlarda verilen güvenlik hizmetleri devredilebilen hizmetler kapsamında sayılabilir. ABD'de özel güvenlik şirketleri park yasağına uymayan araçların çekilmesi ve depolanması gibi alanlarda hizmet sunmaktadır (Yılmaz, 1994: 40). İngiltere'de araç park yerlerinde özel güvenlik elemanları suç işleyenlere ceza yazabilmekte ve araçları trafikten men edebilmekte ya da bunlara el koyabilmektedir. Ayrıca el konulmuş araçlara ait cezaların tahsilatı da sorumluluklarına dahildir (GÜSOD, 2009: 21, 35).

Öte yandan, gönüllü güvenlik de, özel güvenlik kadar net olmamakla birlikte gelişmektedir. Güvenliğin sağlanmasına halkın katkısı yeni bir düşünce değildir, tarihsel olarak kökleri çok eskilere uzanmaktadır. Güvenliğin katılımcı bir tarzda sağlanmasının; sahiplenmeyi ve bilgilenmeyi sağlayarak halkın güvenini geliştirme, polisin meşruiyetini arttırma, güvenliğin toplumdaki bütün gruplara erişmesi ve etkinliği arttırma gibi yararları (Neyroud, 2001: 5) bulunduğu belirtilmektedir. Gönüllü güvenliğin belki de en çarpıcı kavramsallaştırması "kendi güvenliğini kendi sağlayan toplum"dur. Bu kavramsallaştırma; sağlık alanında olduğu gibi güvenlik alanında da vatandaşların toplumun güvenliğini kendilerinin sağlaması (the self policing society) anlayışını anlatmaktadır. Bu anlayışa göre, polis suçla mücadelede halen işlevsel olmakla birlikte yapabileceklerinin de bir sınırı vardır. Toplum bu sınırın farkında olmalı, bütün işi polise bırakmamalı, suç sorunun çözümünde polise güvenmek yerine sorumluluk almalıdır (Leadbeater, 1996: 19, 24). Güvenlik hizmetlerine vatandaş katılımı; polislik hizmetlerine aktif katılım, danışma, mali ve idari olarak denetleme yapma ve tamamlayıcı güvenlik önlemleri ile sağlanabilir (Neyroud, 2001: 7).

Güvenliği sağlamadaki çoğullaşma (polisin yanına özel ve gönüllü güvenliğin eklenmesi), kamu güvenliğinin sağlanmasında niceliksel ve kısmen niteliksel artış yaratmaktadır. Ancak piyasa mekanizması himayesinde gerçekleşen bu çoğullaşma toplumda güvenliğin eşit biçimde gerçekleşmesini sağlamamaktadır. Kamu güvenliğinin devletin sorumluluğunda olduğu düşünüldüğünde, gittikçe özel güvenliğe dayanmak bu alanda adaletsizliği büyütmektedir. Eğer özel sektör, kendi güvenliğini devletin değil de kendisinin sağladığını gerekçe göstererek devlete ödediği vergilere itiraz eder ve ödememeye başlarsa, bu durumda devlet toplumun geri kalanına sağladığı güvenlik hizmetini üstlenemeyecek ya da niteliğini geliştiremeyecektir (Bayley ve Shearing, 1996: 593-594, 596). Bayley ve Shearing'e göre, güvenliği sağlamadaki çoğullaşma ilk bakışta hesap verebilirlik (accountibility) açısından sorun yaratmamaktadır. Özel güvenlik şirketleri müşterilerine karşı hesap verme konumundadır ve eğer müşteri memnun değilse şirketin işine son verebilir. Ancak özel güvenlik hizmetini satın alan müşterilere karşı hesap verir konumda olmak, özel güvenlik olgusundan etkilenen bütün kesimleri kapsamadığından, yeterli değildir. "Özel güvenlik kaçınılmaz olarak, işçilerden çok işverenlere hizmet eder." Polisin en büyük avantajı, temsili demokrasi mekanizması yoluyla bütün vatandaşlara karşı hesap verebilir olmasıdır. Ayrıca özel güvenlik belirli gruplara

hizmet sunarken, polis hizmeti coğrafi düzlemi esas alır. Bir başka ifadeyle, özel güvenlik seçici iken polis herkesi kapsar.

II. Polis İle Özel Güvenlik Sektörü Arasında İşbirliği

Bir kısmı irrasyonel de olsa artan risk bilinci güvenliğe olan talebi arttırmıştır (Waters, 2007: 264). Güvenliğe yönelik arz ve talep hiç olmadığı kadar önem kazanmış, kamu-özel güvenlik çözümlerinin ortaklaşa üretilmesi gündeme gelmiştir. (Sarkozy, 2009: 4) Örneğin Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi Avrupa Kentsel Şartı'nda (1992:28), suçun önlenmesinde seçilmişler, polis, hukukçular ve sosyal danışmanları içeren ortaklıklar oluşturulması ve diğer tedbirlerin yanı sıra özel güvenlik güçlerinin faaliyetleri desteklenmesi gerektiği belirtilmektedir.

9. Kalkınma Planı Adalet Hizmetleri ve Güvenlik Özel İhtisas Komisyonu Güvenlik Hizmetleri Alt Komisyonu Raporu da aynı hususun altını çizmektedir. Buna göre, suçla mücadele "kolluk güçlerinin birbirleri arasında geniş bir koordinasyon ve diğer kamu, özel kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütlerini kapsayan gönüllü bir işbirliğini gerekli kılmaktadır." (DPT, 2007: 25).

Gerek Kentsel Şart, gerekse de DPT Alt Komisyon Raporu, özel güvenliğin yanı sıra gönüllü güvenliği de vurgulamakla birlikte, çalışmanın kapsamı nedeniyle bu kısımda güvenlik yönetişiminin sadece kamu ve özel güvenlik unsurlarının işbirliği ve bu işbirliğinin boyutları tartışılacaktır.

Stenning (2000:350), kamu polisi ile özel güvenlik arasındaki ilişkinin karşıtlıktan daha çok tamamlayıcı özellikte olduğunu belirterek, kamu polisi ile özel güvenliği coğrafi alanlara referans göstererek birbirinden farklılaştıran geleneksel ayrımın giderek anlamını yitirdiğini belirtmektedir. Stenning'e göre, kamu polisinin rolü sadece kamusal alanla sınırlı kalmamakta, özel ilişkilere ve dolayısıyla özel mülkiyete müdahalede bulunabilmektedir. Benzer bir durum özel güvenlik açısından da geçerlidir. 1970'li yıllardan başlayarak özellikle kentsel mekanlarda özel mülk statüsüne girmeyen alanlar, insanların rutin olarak uğradıkları ve dinlendikleri yerler, alışveriş merkezleri, spor salonları, eğlence yerleri, parklar gibi kamuya açık ve hatta kamusal alanlar, özel alan içinde düşünülmeye ve özel güvenlik tarafından denetlenmeye başlamıştır. Bu gelişmeye ek olarak teknolojideki gelişmelerin, devletin yeni liberal doğrultudaki yeniden yapılanmasının ve sivil toplum örgütleriyle ilişkilerin değişmesinin sonucu olarak kamu polisinin ve özel güvenliğin rolü, sorumlulukları, işlevleri ve görevleri arasındaki sınırı belirlemek giderek zorlaşmaktadır.

Law Commission of Canada (2006: vii) tarafından hazırlanarak yayınlanan *Güvenlik Arayışı: Kanada'da Güvenliğin Geleceği* adlı raporda, son iki yüzyılda güvenliği sağlamanın polis kurumu tarafından yerine getirilmekle birlikte, tablonun gittikçe değiştiği, günümüzde güvenlik hizmetlerinin özel güvenlikle kamu polisinin karmaşık bir bileşimi tarafından yerine getirildiği belirtilmektedir. Rapora göre, "birçok durumda bu güvenlik ağları örtüşür, birbirini tamamlayıcıdır ve birbirini karşılıklı olarak destekler." Raporda, özel güvenlikle polis arasında karmaşık bir ilişki olduğu, bu alandaki kamusal ve özel sorumluluğu ayırmanın gittikçe güçleştiği belirtilmektedir. Polis ile özel güvenlik birlikte hareket etmekte ve sık sık işbirliğinde bulunmaktadır. Kamu polisi ile özel güvenlik arasındaki bilgi değişimi ve hizmetlerdeki artan işbirliğinin resmi ve gayri resmi boyutu vardır. Gayri resmi bilgi değişimi ve işbirliğinin bir nedeni eski ya da emekli polis memurlarının özel güvenlik olarak hizmet vermesidir. Resmi düzeyde ise, polis ile özel güvenlik suçu önlemede birlikte hareket edebilmektedir (Law Commission of Canada, 2006: x, 46).

ABD'de polis ile özel güvenlik arasındaki ilişkileri geliştirmeye dönük çalışmalar 1970'lerde başlatılmıştır (Hess ve Wrobleski, 1988: 38). Polis-özel güvenlik işbirliğinde tek örnek ABD değildir. Örneğin Hollanda'da diğer ülkelerde

olmayan biçimde, özel güvenlik polisin ihtiyacı olduğunda yardıma gidebilmektedir (Yılmaz, 1994: 87).

Türkiye'de polis-özel güvenlik işbirliğine bakıldığında, 1988 yılında yürürlüğe giren Sabotajlara Karşı Koruma Yönetmeliği (mülga) md. 18'de 2495 Sayılı Kanuna göre kurulan özel güvenlik teşkilatlarının kolluk kuvvetleri ile koordinasyon ve işbirliğine yer verilmiştir. İlgili maddeye göre; "fiziki güvenliğin sağlanması konusunda mevcut koruma grupları ile genel kolluk kuvvetleri arasında işbirliği ve yardımlaşma sağlanır." Yine ülkemizde, 2007 yılında yayımlanarak mevzuatımızın bir parçası haline gelen Toplum Destekli Polislik Hizmet Standardı'nda (EGMADB, 2007: 77-78) Toplum Destekli Polislik hizmetlerinin yürütülmesi bakımından polisin işbirliği içinde bulunacağı kurumlar arasında özel güvenlik kuruluşları sayılmaktadır. Standarda göre; "özel güvenlik olgusundan suç önleme yönüyle beklenen faydanın sağlanabilmesi için bu birimler ile polis birimleri arasında sistematik bir iletişim kurulması kaçınılmazdır."

Özel güvenlik görevlilerinin eğitimine yönelik ders kitaplarında da kolluk güçleri ile özel güvenlik birimlerinin "uyumlu ve işbirliği" içinde çalışma yürütmesinin suçla mücadele açısından yararlı olduğu, özel güvenlik görevlilerinin genel kolluk ile dayanışma ve iletişim içinde olması gerektiği vurgusu yapılmaktadır (Kaygısız, 2006: 10, 33). Ayrıca, Özel Güvenlik Dernekleri Federasyonu, "kamu görevlilerine rağmen değil, onlarla birlikte eşgüdümlü olarak toplumun çıkarlarını gözeten faaliyetlerde bulunmayı amaçları arasında saymaktadır (Kubuş, 2006: 6).

Ülkemizde mevzuatta ve söylemde belirtilen hüküm ve görüşlerin uygulamaya ne ölçüde yansıdığına bakıldığında, uygulamada, güvenlik bürokrasisi ile özel güvenlik şirketlerinin sahipleri ve üst yöneticilerinin belirli düzeyde ilişkide oldukları söylenebilir. Polis memuru-özel güvenlik düzeyinde ulaşım merkezleri özellikle havaalanları ve statlar bu işbirliğinin kurumsal olarak sürdüğü mekanlardır. Polis lojmanlarının, askerlik şubelerinin özel güvenlik tarafından korunması, işbirliğinin zamanla bağımlılık ("olmazsa olmaz") boyutuna kadar gidebileceğini düşündürmektedir.

Genel kolluk-özel güvenlik ilişkisinin öneminin giderek arttığı ve farkına varıldığı görülmektedir. 2009 yılında 5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun yönetmeliğinde yapılan değişiklikle özel güvenlik görevlilerinin temel eğitimi yeniden düzenlenerek genel kolluk-özel güvenlik ilişkisi konusunda bir ders eklenmesi ve yenileme eğitimi kapsamında da bu konuda bir ders ihdas edilmesi planlanmaktadır. Dersin içeriğinin nasıl doldurulacağı ayrı bir sorun olmakla birlikte konuya ilişkin yayınlar hazırlanmaktadır. Polis Meslek Yüksek Okulları ile Polis Akademisinde de genel kolluk-özel güvenlik ilişkisi konusunun bir ders olarak ya da bir dersin içeriğinde yer verilmesi önümüzdeki dönemdeki beklentilerden birisidir.

III. Kamu Düzeninin Sağlanmasında Özel Güvenliğin Rolü

Özel güvenlik sektörü yıllar içerisinde genel güvenlik politikasına katkı sağlayan önemli unsurlardan birisi haline gelmiştir. Yıllardır devlet tarafından dikkate alınmayan, bazı ülkelerde ortaya çıkışı engellenen özel güvenlik sektörü artık belirli konularda "kilit" unsur olarak görülmektedir (GÜSOD, 2009: 12). Günümüzde özel güvenlik polise bir meydan okuma değil, polisin kaynak ayırmak istemediği, ayrıca üstlenmeye hevesli olmadığı önleyici faaliyetler için gerekli olan ve ekonomiye katkı sağlayan, vergi mükelleflerine devlet tarafından üstlenilmesi durumunda maliyet olarak geri dönecek olan hizmetleri yerine getiren hizmet sektörünün bir kolu olarak yorumlanmaktadır. Bu yorum, "huzuru sağlama" ile "kendini koruma" (self-help) arasındaki çizgiyi bulanıklaştırmıştır (Shearing, 1992: 410).

Kamu düzeninin sağlanmasında önceleri devlet merkezli bir bakış açısıyla özel güvenlik şirketlerinin rolü polis tarafından küçümsenip kamu düzenini sağlamanın devletin asli görevli olduğu söylenirken, son yıllarda ortaya çıkan liberal bakış "kamu-özel ortaklığını" gündeme getirip özel güvenliği kamu yararına hizmet sunan bir endüstri olarak görmeye başlamıştır (Shearing, 1992: 399, 410).

Özel güvenliğin genel güvenliğin sağlamasında oynadığı rol devletten devlete değişmektedir. Bu rol işbirliği, rekabet ve bir arada var olma biçiminde üçlü ayrımla incelenebilir (GÜSOD, 2009: 32-38); 1- İşbirliği: Toplumun kamu güvenlik güçlerinin daha fazla zaman ve kaynağı güvenlik alanına aktarmasını talep etmesi nedeniyle kamu güvenlik güçleri asli işlevleri olarak görmedikleri polis faaliyetlerinin yerine getirilmesini özel güvenlik kuruluşlarına bırakmak istemektedir. Özel güvenlik temel olarak ticari bir faaliyet olsa da faaliyet alanlarının büyümesi kamu güvenlik güçleriyle daha yakın ilişki içinde çalışmasına yol açmaktadır. Örneğin havaalanları işbirliğinin yapıldığı tipik yerlerdendir. Özel güvenlik sektörünün giderek polise hem suç önleme ve suçla mücadele, hem de kamu düzenini bozan kargaşalıklarda "kayda değer yardım" sağladığı belirtilmektedir.

2- Rekabet: Özel güvenlik eskiden polisin münhasıran görev yaptığı alanlara girmektedir. Devletin mali krizi özelleştirmeyi gündeme getirmiştir. Bu durumda ilişkilerde karşılıklı şüphe ve hatta açık düşmanlık olabilmektedir. Örneğin İngiltere'de cezaevi hizmetlerinde kamu-özel rekabete itilmektedir. Bu rekabet duygusu iki sektör arasındaki ilişkileri aksatma potansiyeline sahiptir. Almanya'da polis özel güvenlik şirketlerinin kamu binalarının gözetimindeki verimliliğini sert biçimde eleştirmektedir Özel güvenlik sektörü bu eleştiriyi polisin güvenlik alanındaki meşruiyetini yitirme korkusuna ve eski polislerin bu alanda pek kullanılmamasına bağlamaktadır. Çıkar çatışmaları hatta yolsuzluk vakaları görülebilmektedir.

3- Bir Arada Var Olma: Polis ve özel güvenlik farklı alanlarda görev yapmaktadır. Bir sanayi bölgesinin gözetiminde özel güvenlik ile polisin birlikte işbirliği içinde faaliyet göstermesine gerek yoktur. Özel güvenlik suçla karşılaştığında sıradan bir vatandaş gibi polisi haberdar etmesi yeterlidir. Ancak bu ilgisizliğin sakıncalı yönleri bulunmaktadır. Polis özel alanda işlenen suçlara ilgisiz kalabilir.

Özel güvenliğe kamu düzenini sağlamada rol verme konusunda İskandinav ülkeleri ile Anglo-Amerikan Ülkeleri daha ileri aşamadadır. Danimarka'da, Türkiye'de polise verilen görevlerin önemli bir bölümü polisinin sorumluluk alanı dışındadır ve özel güvenlik tarafından yerine getirilmektedir. Karayollarının trafiğe açık tutulması, yaralıları ve ölüleri kaldırmak özel güvenlik kuruluşlarınca yapılmakta olup raporları tutmak polislerin görevidir. Toplumsal olaylar sırasında polisin görevlerini kolaylaştırmak ve kitleyi denetim altında tutabilmek için kurulan barikatlar polisin gözetiminde özel güvenlik kuruluşlarınca yapılmaktadır (Fahri Polislik, 1996: 52).

Kamu düzeninin sağlanmasında özel güvenlikten yararlanma konusunda ABD 1970'lerde öncü bir rol oynayarak bazı kentlerde güvenlik hizmetlerini ihale yoluyla özel güvenliğe devretmiştir. Reminderville kentinde (Ohio/ABD) 1970'lerin sonu ile 1980'lerin başında özel güvenlik görevlileri polislerin asli işlevlerini yerine getirmek üzere kamu tarafından kiralanmıştır. Ancak bu uygulama, polis gibi davranan özel güvenlik görevlilerinin yasal yetkilerine ilişkin ısrarlı eleştiriler nedeniyle sürdürülmemiştir (Sherman, 1986: 350). Reminderville dışında da ABD'de bazı yerel yönetimler polislik hizmetlerini bütünüyle hizmet satın alma yöntemiyle (contracting) yürütmeyi denemişlerdir (Benson, 1998: 344-345). ABD'de küçük bir yerleşim biriminde (Sussex, New Jersey) 1990'lı yıllarda görülen benzer uygulama, yasaların özel güvenliğin kamu gücünü kullanmasını engellediği biçiminde muhalefetle karşılaşmıştır (Hanley, 1993). ABD dışında, İsviçre'de

Secuitas Şirketi 30'dan fazla köyde güvenliği sağlamaktan sorumludur (Reynold, 1994: 9). Sadece gelişmiş batı ülkelerinde değil, azgelişmiş ülkelerde de özel güvenlik sektörünün kamu güvenliğini sağlamada rolü bulunabilmektedir. Örneğin Afrika'da BM üyesi ülkelerden biri olan Burkina Faso'da güvenliğin sağlanmasında kamu güvenlik güçleriyle özel güvenlik şirketleri birlikte rol oynamaktadır (Born, 2003: 59).

IV. Türkiye'de Kamu Düzeninin Sağlanmasında Devlet-Özel Güvenlik İlişkisi

Türkiye açısından kamu düzeninin sağlanmasında devlet-özel güvenlik ilişkisinin nasıl düzenlendiği, 5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun (5188 SK) ve Yönetmeliği incelenerek büyük ölçüde anlaşılabilir. İlk olarak, Türkiye'de askeri kurum ve kuruluşlarla, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ve Emniyet Teşkilatına ait kurum ve kuruluşların özel güvenlik şirketlerince korunmalarına ilişkin herhangi bir yasaklayıcı hüküm bulunmadığı tespit edilebilmektedir. Nitekim, Türkiye'de askerlik şubelerinin (Askere Özel Güvenlik, 2006: 6) ve polis lojmanlarının (Polis Lojmanına, 2007: 50) dış koruması pilot uygulama olarak özel güvenliğe verilmiştir. Pilot uygulamanın başarılı olması durumunda özel güvenliğin "hassas" kamu kurum ve kuruluşlarının korumasını da devralacağı, statik güvenlik hizmeti olan "koruma" işinin büyük ölçüde (Başbakanlık koruma vb. hariç) özel güvenliğe devredileceği söylenebilir. Böylelikle kamu düzeninin sağlanmasına özel güvenliğin dolaylı yoldan bir katılımı olmaktadır.

Bundan başka, ilgili mevzuat özel güvenliği kamu düzeninin sağlanması ile ilişkilendirecek açık hükümler de içermektedir. Devlet, özel güvenlik izninin verilmesi, iznin sona erdirilmesi, özel güvenlik hizmetini yerine getirecek kişi ve kuruluşların ruhsatlandırılması, denetlenmesi ve görev alanının belirlenmesinden sorumludur. Özel güvenlik iznini özel güvenlik komisyonları vermektedir. 5188 Sayılı Kanunda Komisyonun, koruma ve güvenlik hizmetini yerine getirecek personelin, bulundurulabilecek veya taşınabilecek silah ve teçhizatın azami miktarını ve niteliğini, gerekli hallerde diğer fiziki ve aletli güvenlik tedbirlerini belirlemeye yetkili olduğu belirtilmektedir (5188 SK, md. 3). Yönetmelikte komisyonun yetkileri bir ölçüde genişletilerek, kamuya açık ya da kamusal alanlarda sağlanan özel güvenlik hizmetlerini sınırlandırıcı kararlar alabileceği belirtilmiştir. Buna göre Komisyon, "Para ve değerli eşya nakli veya cenaze töreni gibi kamuya açık ya da umumi mahallerde sağlanan özel güvenlik hizmetlerinde kamu hürriyetlerinin korunması amacıyla gerektiğinde sınırlandırıcı kararlar" alabilecektir (5188 SK Yönetmeliği, md.6/f).

Mülki idare amirleri ulaşım merkezlerindeki, geçici ve acil hallerdeki özel güvenlik tedbirlerini denetlemeye ve kamu güvenliği gerekçesiyle buralarda ek önlemler aldırmaya yetkilidir. İlgili maddeye göre, mülki idare amirleri havalimanı, liman, gümrük, gar ve istasyon gibi yerler ile spor müsabakalarının, sahne gösterilerinin ve benzeri etkinliklerin yapıldığı yerlerdeki özel güvenlik tedbirlerini denetlemeye ve kamu güvenliğinin gerektirdiği hallerde ek önlemler aldırmaya yetkilidir (5188 SK, md. 6). Mülki idare amirlerince istenen ilave tedbirleri almayan kişi, kurum, kuruluş veya şirketlerin yöneticilerine "iki milyar lira" idari para cezası verilir (5188 SK, md. 20). 5188 Sayılı Kanuna göre verilen idari para cezalarının her yıl yeniden değerleme oranı ile arttırıldığı dikkate alındığında söz konusu tutarın caydırıcı bir ceza olduğu görülecektir.

Mülki idare amirlerinin özel güvenliği denetleme ve ondan yararlanma konusundaki yetkileri Yönetmelikle genişletilmiştir. Buna göre, mülki idare amirleri, özel güvenlik uygulamasını ve özel güvenlik tedbirlerini halkın can ve mal güvenliğinin ve kamu hürriyetlerinin korunması amacıyla denetlemeye, özel güvenlik görevlilerinin yetkisini aşan uygulamaları kaldırmaya ve alınan güvenlik tedbirlerinin değiştirilmesini veya ilave tedbirler alınmasını istemeye yetkilidir

(5188 SK Yönetmeliği, md. 13). 5188 Sayılı Kanun sadece ulaşım merkezlerini, geçici ve acil hallerden söz etmekteyken, Yönetmelik hükmü, özel güvenlik uygulamasının bulunduğu tüm kurum ve kuruluşları kapsamaktadır. Ayrıca sadece ilave tedbir alınmasını değil, bu tedbirlerin değiştirilmesi de mülki idare amirinin yetkileri arasında sayılmıştır.

5188 Sayılı Kanuna göre, kamu güvenliğinin sağlanması yönünden 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu ile vali ve kaymakamlara verilen yetkiler saklıdır. Bu yetkilerin kullanılması durumunda özel güvenlik birimi ve özel güvenlik personeli mülki idare amirinin ve genel kolluk amirinin emirlerini yerine getirmek zorundadır (5188 SK, md. 6). 5442 Sayılı Kanunun 11/c maddesine göre; "İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindendir." 5442 Sayılı Kanun kapsamında, mülki idare amirlerince istenen ilave tedbirleri almayanlar Kabahatler Kanununun 32. maddesine göre cezalandırılır (5442 SK, md. 66). Kabahatler Kanununun 32. maddesine göre, "kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası idari para cezası" ile cezalandırılır. Yine 5442 Sayılı Kanununa göre, "bütün gerçek ve tüzelkişiler tarafından işletilen mali, ticari, sınai ve iktisadi müesseseler, işletmeler Devlet ve memleket emniyet ve asayişi bakımından valinin gözetim ve denetimi altındadırlar." (5442 SK, md. 11/e).

Genel güvenlik ve kamu düzeni söz konusu olduğunda genel kolluk amiri, özel güvenliğin görev alanı içinde özel güvenlik görevlilerinin de amiri durumunda olacaktır. Maddeye göre; "özel güvenlik görevlileri ve yöneticileri görev alanları içerisinde genel güvenliğin ve kamu düzeninin bozulduğu hallerde durumu derhal genel kolluğa bildirir. Özel güvenlik kapsamında korunan ve güvenliği sağlanan yerlerde can ve mal güvenliğinin ciddi şekilde tehlikeye düştüğü veya düşeceği anlaşıldığında, mülki idare amirleri genel kolluğu görevlendirir. Bu taktirde özel güvenlik görevlileri mülki idare amiri ve genel kolluk amirinin emrine girer" (5188 SK Yönetmeliği, md. 13). Bu durumda özel güvenlik birimlerinin kolluk yardımcısı birimler olarak kabul edilmesi gerektiği (Çolak, 2005: 62) belirtilmektedir. "Suç" sonrasında da, özel güvenlik genel kolluğa yardımcı olmakla yükümlüdür. İlgili maddeye göre, özel güvenlik görevlileri, genel kolluğun özel güvenliğin görev alanındaki bir olaya el koymasından itibaren, genel kolluğun talebi halinde araştırma ve delilin toplanması çalışmalarına yardımcı olmakla yükümlüdür (5188 SK Yönetmeliği, md.16).

Mevzuattaki bu hükümler birlikte değerlendirildiğinde, kamu güvenliği ile ilgili durumlarda mülki idare amirlerinin ve genel kolluğun özel güvenlik birimlerine emir verebilme, kamu güvenliğinin gerektirdiği durumlarda özel güvenliği yönlendirebilme yetkisinin var olduğu kabul edilebilir.

Mevzuatta kamu düzeninin sağlanması ile ilgili başka hükümler de bulunmaktadır. Öncelikle özel güvenliğin zor kullanma, yakalama gibi kamu gücü gerektiren eylemlerinde kolluğa haber verme yükümlülükleri bulunmaktadır. Maddeye göre, "Zor kullanma ve yakalama yetkilerinin kullanılmasını gerektiren olaylar en seri vasıtayla yetkili genel kolluğa bildirilir" (5188 SK, md. 9). Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşya emanete alınır (5188 SK, md7/g). Alarm merkezleri, doğrulanan ihbarları sorumluluk bölgesindeki genel kolluğa en kısa zamanda bildirir (5188 SK Yönetmeliği, md. 23/son).

Kamu düzeni bağlamında değerlendirilecek bir başka konuda doğal ya da insani felaketlerdir. 5188 Sayılı Kanunda özel güvenlik görevlilerinin yangın, deprem gibi afet durumlarında görev alanındaki işyeri ve konutlara girebileceği belirtilmektedir (5188 SK, md.7/e). Yönetmelik incelendiğinde, özel güvenlik

görevlilerinin, görev alanı içerisinde meydana gelen afetlerde arama ve kurtarma görevlilerine yardımcı olmakla yükümlü olduğu belirtilmektedir (5188 SK Yönetmeliği, md. 15).

Özel güvenlik görevlilerinin kamu düzenin sağlanmasına yönelik kullanılmasına ilişkin emir yazıları da bulunmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğünün 2007/107588 Sayılı Emir Yazısı ile, seçimlerde partiler ve bağımsız adayların özel güvenlik şirketlerinden hizmet almasının mümkün olduğu belirtildikten sonra, "birinci derecede genel kolluğun sorumlu olduğu bu hizmetlerin ifasında, koordinasyon ve işbirliğine azami derecede önem verilecek, özel güvenlik görevlileri kesinlikle genel kolluk mensupları ile sürtüşmeye girmeyecek, talep olması halinde genel kolluğun emrine girmek suretiyle verilen görevi yapacakları hükme bağlanmıştır.

Devlet-özel güvenlik ilişkisinin kamu düzeni bağlamında somutlaştığı bir diğer bir durum ise özel güvenliğin arama yetkisidir. 5188 Sayılı Kanunda kamuya açık alanlarda aramalara ilişkin hüküm bulunmamakla birlikte, 5188 Sayılı Kanunun Yönetmeliğine göre, kamuya açık alanlarda özel güvenlik görevlilerince yapılan üst araması, Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak ve genel kolluğun gözetim ve denetiminde yapılacaktır (5188 SK Yönetmeliği, md. 14). Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği, spor alanlarının çevresinde, stadyum veya spor salonu girişleri ile turnike girişlerinde, kolluğun denetiminde, özel güvenlik görevlilerince üst araması (Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği, md. 23) yapılabileceği belirtilmektedir. 5149 Sayılı Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda (5149 SK) genel güvenlik güçlerinin denetiminde, özel güvenlik güçlerince üst araması yapılacağı, saha içi ve tribün güvenliğinin özel güvenlik birimlerince sağlanacağı, kapı aramalarının özel güvenlik güçlerince yapılacağı belirtilmektedir (5149 SK, md. 10).

Kamuya açık veya açık olmayan özel işletmelerin, kurumların veya teşebbüslerin girişlerindeki kontrollerin esasta özel güvenlik görevlileri tarafından yerine getirileceği, ancak, bu yerlerin ve katılanların taşıyabilecekleri özel niteliklere göre, önleme aramalarının kolluk güçleri tarafından da yapılabileceği belirtilmektedir (Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği, md. 25).

Emniyet Genel Müdürlüğü bir emir yazısı ile arama yetkisini Kanuna ve ilgili yönetmeliklere aykırı biçimde genişletmiştir; 2007/107588 Sayılı Emir Yazısı şu biçimdedir; Kişilerin üstlerinin veya eşyalarının aranması ancak elektronik sistem ve cihazlarla mümkün olabilmekle birlikte seçimler gibi kalabalıkların olduğu yerlerde fiilen bunu uygulamak zor olacaktır. Bu nedenle seçimlerde genel kollukla birlikte görev yapılacağından, genel kolluğun gözetiminde olmak kaydıyla, elektronik sistem ve cihazlar olmaksızın da arama ve kontrol yapılabilecektir.

Eryılmaz (2006) 5188 SK ile güvenlik hizmetinin sağlanmasında, genel ve özel güvenlik arasındaki işbirliği noktaları ve görev dağılımının belirlendiği görüşündedir. Ancak hukuksal metinler arasında tutarlı bir iç denge kurulamadığı görülmekte, karşılaşılan somut olaya ya da ihtiyaçlara göre düzenlemeler yapılmaktadır. Kanunda devlet-özel güvenlik ilişkisi yönetmelikte olduğundan daha dar tanımlanmıştır. Yönetmelik, genelge ve emir yazıları ile genel ve özel güvenlik arasındaki işbirliği ve görev dağılımının genişletilmesi ya da daraltılması gerçeği karşısında Eryılmaz'ın görüşü doğrulanmamaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, mevzuatta kamu düzeninin sağlanmasında özel güvenliğe görev verildiği, özellikle yönetmelik hükümleri dikkate alındığında, mülki idare amirlerinin kamu düzenini sağlanmasında özel güvenlik personeline emir verebildiği görülmektedir.

Kamu düzenini sağlanmasına özel güvenliğin katılımı konusu özel güvenliğin görev alanı ile de yakından ilişkilidir.

V. Türkiye'de Özel Güvenliğin Görev Alanı

Mevzuatta özel güvenliğin nerelerde görev yapacağını açıkça düzenleyen bir hükme rastlanmamaktadır. Bu esnek düzenleme genişletici yoruma neden olmaktadır. Mevzuatta açıkça yasaklanmayan her yerde görev yapabileceklerinin kabulü gerekir. Özel güvenlik görevlilerinin görev alanına ilişkin temel düzenleme şu biçimdedir; para ve değerli eşya nakli, kişi koruma ve cenaze töreni gibi güzergah ifade eden durumlarda güzergah boyu görev alanı sayılır. Görev alanı, zorunlu hallerde Komisyon kararıyla genişletilebilir (5188 SK, md. 9). Yönetmeliği göre, özel güvenliğin görev alanının belirlenmesi ile genişletilmesi özel güvenlik komisyonunun görevleri arasındadır (5188 SK Yönetmeliği, md. 6/d).

Türkiye'de uygulamada özel güvenliğin görev alanı, başlangıçta bir duraksama yaşansa da, genişleme eğilimindedir. 2004 yılında 5188 Sayılı Kanun ilk çıktığında cadde ve sokakların bile özel güvenlik eliyle korunmaya başladığı görülmüştür. Güvenlik sorunu yaşayan esnaf ve mahallelilerin valilerden polis değil, masrafını kendilerinin karşıladığı özel güvenlik personeli (izni) vermesini istediğine ilişkin haberler basına yansımıştır. Ancak İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinin, 14.09.2005 tarih ve 3624 sayılı görüşü ile cadde ve sokakların korunması amacıyla özel güvenlik izni verilmesi sınırlanmıştır (2007/189400 sayılı Emir Yazısı). Müşavirlik görüşünde, "cadde ve sokak gibi kamuya açık, her an herkesin gelip geçtiği, genel kolluğun gözetim ve denetiminde bulunan yerlerde yetki karmaşasına mahal bırakılmaması açısından buraların genel kolluğun sorumluluğunda kalmasının gerektiği düşünüldüğünden, buralarda özel güvenlik görevlisi görevlendirilemeyeceği" belirtilmektedir. Bununla birlikte, Çankaya Belediyesinin, Ankara Valiliği Özel Güvenlik Komisyonu'nun izniyle Sakarya Caddesi'nde görev yapmak üzere kurduğu 20 kişilik özel güvenlik birimi, "polis ve zabıta ekipleriyle işbirliği halinde" hizmet yapmıştır (Özel Güvenlik Uygulaması, 2007).

Özel güvenlik izni verilmesi uygulamasının kapsamı, kamusal alanlar da dahil olmak üzere, daha sonra çıkan emir yazıları ile genişletilmiştir. Örneğin, Türk Telekom, doğalgaz boru hattı, petrol boru hattı ile ilgili kurum ve kuruluşlara münhasır olmak üzere ana tesisi ile hizmetin akışının sağlandığı ağ hattının bir bütün olduğu, hizmetin sabit bir noktada değil, belirli bir güzergah boyunca davam ettiği hallerde güzergah boyu görev alanı olarak kabul edilmiştir (2007/189400 Sayılı Emir Yazısı). Karasularımızda ve uluslararası sularda seyreden yolcu gemilerinde özel güvenlik birimi kurulması veya bu hizmetin özel güvenlik şirketlerine gördürülmesi (2008/16124 Sayılı Emir Yazısı) mümkün hale gelmiştir. Turizm beldelerinde yüzölçümüne bakılmaksızın araç trafiğine kapalı ya da belirli saatlerde açık olan alanlarda polisin yanı sıra özel güvenlik görevlilerine devriye gezme olanağı sağlanmıştır (Turizm Kentinde Belediye, 2009: 49). Bu gelişmeler özel güvenlik olgusunun zaman içerisinde tüm kamusal alanlara yayılacağını göstermektedir.

Son olarak, İçişleri Bakanlığının özel güvenliğe destekleyici bakışını gösteren bir emir yazısına (2008/196639) değinmek yerinde olacaktır. 28/11/2008 tarihinde yayımlanan emir yazısında, "seçimler, sınavlar, bahar şenlikleri, yarışmalar, spor müsabakaları, konserler, gezici olarak yürütülen faaliyetler, dini ve milli bayramlar, yılbaşı, açılış-kapanış ve önem arz edebilecek olan diğer günlerde" Valiliklerden istenen geçici özel güvenlik izni verilmesinde "kolaylık" gösterilmesine ilişkin emir yazılarının "defaetle" yayımlanmasına rağmen bazı illerde bu taleplerin olumsuz karşılanarak geçici özel güvenlik izni verilmediği, bu durumun "mağduriyetlere" yol açtığı belirtilmektedir. Emir yazısında, "geçici özel güvenlik izni verilmemesi durumunda, genel kolluğun söz konusu etkinliklerde tedbir almak zorunda kaldığı" hatırlatılmaktadır. Valiliklerin geçici özel güvenlik izni vermesinin genel kolluğun iş yükünün azalması bakımından faydalı olacağı, genel asayiş ve güvenliğin sağlanmasına olumlu katkı sağlayacağı belirtilerek geçici özel

güvenlik taleplerinin kamu yararı gerekçesiyle "olumlu" değerlendirilmesi istenmektedir.

Bu açıklamalar ışığında, özel güvenliğin görev alanının, mevzuatla yasaklanmayan ve talep edilen her yer olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Faaliyet alanı ise, "fiziki güvenlik tedbiri", "koruma hizmeti" ve "devriye gezme" gibi "önleyici" hizmetler ve sınırlı ölçüde de olsa suç sonrası hizmetlerdir. Ülkemizde henüz hukuksal bir düzenlemesi bulunmasa da dedektiflik hizmeti veren şirketler bulunmaktadır. Bu şirketler hukuksal zemin kazandıklarında, zamanla, suç sonrası faaliyetler de "işbirliği" yapılacak yeni bir hizmet alanı olabilecektir.

"Hükümetler iktidarlarının temelini güvenliğe dayandırdıklarında güvenlik güçleri, yurttaşlar için temel bir güvensizlik kaynağı haline gelirler." BM İnsani Kalkınma Raporu (2002)

Sonuç

Devlet, insan ile ilgili her türden problemle ilgilenmekte, bunu yaparken de başta polis kurumu olmak üzere devlet organlarını kullanmaktadır. Polis kurumunun ayırt edici özelliği diğer devlet kurumlarını zor gücü ve bilgi sağlaması yönüyle desteklemesi ve şiddeti devletin çıkarlarını korumak için kullanabilmesidir. Geniş takdir yetkisini de dikkate aldığımızda polis mevcut sosyo-ekonomik sistem içerisinde vazgeçilemez özelliğe sahiptir (Neocleous, 2006:210).

Bu durum polisin bazı işlevlerini kendi denetimi altında özel ve gönüllü güvenlikle paylaşmasını engellememektedir. Güvenlik hizmeti devletin sağladığı tekel niteliğinden uzaklaşmış (Neyroud, 2001: 5) ve çoğullaşmıştır.

Türkiye'de mevzuat incelendiğinde özel güvenliğin yasal zemine kavuşturulduğu, ancak bu yasal zeminin çerçevesinin iyi oluşturulmadığı görülmektedir. Yasa koyucu kamu düzeninin sağlanmasında özel güvenliğe sınırlı bir rol vermiş, kamu düzeninin sağlanması amacıyla mülki idare amirinin ve genel kolluk amirinin özel güvenlik personeline emir verebileceğini ve ulaşım merkezleri gibi belirli yerlerde ek önlemler aldırabileceğini hükme bağlamıştır. Ancak zaman içinde ortaya çıkan gereksinimleri ve yasadaki boşlukları gidermek amacıyla yönetmelik, genelge hükümleri ve emir yazıları ile mülki idare amirlerinin ve genel kolluğun özel güvenliğe ilişkin yetkilerinin genişlediği görülmektedir. Yetki genişlemesinin, kamu düzeninin daha iyi sağlanması gerekçesine dayandığı öne sürülse bile yasal temelinin yeterli olmadığı söylenebilir. Tüm düzenlemelere karşın halen yetki paylaşımında az da olsa belirsizlik bulunmaktadır. Örneğin bir sahne gösterisinde özel güvenliğin yetkileri nerede başlayacak, nerede bitecektir? Olay çıktığında özel güvenlik ne ölçüde hukuki sınırlar içinde müdahale edebilecektir? Polis hangi durumda sahne gösterisinde çıkan olaya müdahale edecektir? Sahne gösteri sırasında hırsızlık olduğunda mağdur vatandaş çevre güvenliğini sağlayan polise mi gidecektir yoksa ilk önce özel güvenliğe mi başvuracaktır? Mevzuat, özel güvenliğin yetkilerinin sona erip polisin yetkilerinin başladığı sınırları çok net çizememiştir. "Özel güvenlik polisin emrindedir" kuralı yerleştirilerek çözüme gidilmeye çalışılmaktadır.

Türkiye'nin güvenlik stratejisinde özel güvenlik şirketlerinin henüz kapsamlı bir rolü bulunmamaktadır. Bu rol oluşma aşamasındadır ve gelişmelerin aynı biçimde sürmesi durumunda belirgin biçimde ortaya çıkacaktır. Özel güvenliğin zaman içerisinde devletin kolluk güçlerine çeşitli biçimlerde eklemlenerek kamu düzenini sağlama bağlamında mevcut işlevlerini arttırabileceği görülmektedir.

Güvenlik bürokrasisi özel güvenliğin yaygınlaşmasını istemektedir. Bu istek "asli işlevlerine dönme" ile gerekçelendirilse de temel amaçlardan birisi polisin iş yükünü azaltmaktır. Siyasal iktidar da özel güvenliğin yaygınlaşması yönünde irade göstermektedir. Salt devlet değil, özel güvenlik sektöründe örgütlü kuruluşlar da kamu güvenlik güçleriyle yakın işbirliği halinde çalışan bir özel güvenlik sektörünün yaratılması için çaba göstermektedir (Monzani, 2009: 53).

Türkiye'de özel güvenliğin görev alanının, kamusal alanları da kapsayacak biçimde, giderek genişlediği görülmektedir. Özel güvenlik şirketleri paylaşılacak pastayı büyütmeye çalışmaktadır. Bu gelişme, işbirliğinin de ötesinde bugün kolluk eliyle yerine getirilen kimi görevlerin zamanla özel güvenliğe bırakılacağına ve dolayısıyla kamu güvenliğinin sağlanmasında özel güvenliğin rolünün artacağına işaret etmektedir. Türkiye'de devlet özel güvenlik sektörünün kendi denetiminden çıkmasına izin vermeyecek biçimde yapı ve işleyiş oluşturmaya çalışmaktadır. Bu süreç tamamlandığında özel güvenlik görevlilerinin 5188 Sayılı Kanundaki yetkilerinin genişletilerek polisin yetkilerine yaklaştırılması güçlü bir olasılıktır.

Türkiye'de özel güvenlik görevlilerinin yetkileri yasada sayma yolu ile ve az sayıda belirlenmiştir. Bu durum, devletin özel güvenlik sektörünü denetimi altında bulundurmayı hedeflemesi ve bir geçiş dönemi öngörmesi ile açıklanabilir. Bununla birlikte, sınırlı yetki ve görev alanının yönetmelik, genelge ve emir yazıları ile genişletilmeye çalışıldığı görülmektedir. Kuşkusuz bu genişletme ilgili Kanun değişmediği sürece tartışmalı olacaktır. Bu çerçevede Anayasa değişikliğinin gerekli olup olmadığının da sorgulanması gerekmektedir.

Özel güvenlik sektörünün giderek devletin üstlendiği kimi işlevleri üstlenme eğilimi, kamu yararı ve demokratikleşme açısından üzerinde durulması gereken bir gelişmedir. Hukuksallık bir yana meşruluk açısından sorunludur. Özel güvenlik sektörünün kamu düzeninin sağlanmasında giderek artan biçimde yer alması kamu yararı açısından tartışmalıdır. Mali olarak bakıldığında, özel güvenliğin en büyük işverenlerinden biri olan devletin bütçeden özel güvenliğe ayırdığı payın kamuoyu ile paylaşılması önem taşımaktadır. Bütçeden özel güvenliğe ayrılan pay bir anlamda kamu kaynaklarından sermayeye transferdir. Hesap verebilirlik ve eğitim açısından özel güvenlik polise göre daha geri konumdadır. Devletin özel güvenliğin en büyük işverenlerinden biri olması polis yerine özel güvenlik personeli kullanma isteğinin yansıması olarak yorumlanabilir. Polis düzenleyici ve denetleyici bir işlev üstlenecek, belirli görevler tamamen ya da büyük ölçüde özel güvenliğe bırakılacaktır. Bu konuda yasal ve anayasal değişiklik yapılarak kamu düzenini sağlamada, kamu gücünü kullanmada özel güvenliğe hukuksallık kazandırılsa bile vatandaşların özel güvenliğe ve yetkilerine ne ölçüde rıza göstereceği öngörülebilir değildir. ABD örneğinde özel güvenliğin polisin işlevlerini bütünüyle üstlenmesi tepki ile karşılanmış ve bir süre sonra bu uygulamadan vazgeçilmiştir.

Kamu düzeninin sağlanmasında özel güvenlik şirketlerinden yararlanmak bu şirketlerin ve personelinin denetimi konusunda bir zafiyet yaratabilir, düşük de olsa rekabet riski bulunmaktadır, ayrıca şirketlerin politize olmaları mümkündür (Born, 2003: 55). Kamu gücü gerektiren işlerde özel güvenlik şirketlerinden yararlanmak bu şirketlerin ayrıcalıklı bir konuma geçmelerine yol açabilir. Çeşitli nedenlerle, gereksiz yere ve hatta kanunsuz olarak kullanılmaları söz konusu olabilir. Sorunların çok olduğu bölgelerde yoğunlaşacakları gibi sorunların az, kârın çok olduğu bölgelere toplanmaları da mümkündür. Kamu düzenini sağlamada artan rol almaları, özel güvenlik şirketlerinin aşırı güç elde etmesine yol açacaktır. Bu durumun kamu yararı ile ve dolayısıyla demokratik bir toplum özlemiyle bağdaşması düşünülemez.

Polis ile özel güvenlik görevlileri arasında sürtüşme olabilmektedir. Bunun çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Bunlar arasında karşılıklı saygı yokluğu, işbirliği eksikliği, iki yönlü iletişim yokluğu, polisin görevlerinin tam bilinmemesi, profesyonelleşememe sayılabilir (Hess ve Wrobleski, 1988: 38).

Özel güvenliğin genişlemesi ve kamu düzeninde önemli bir rol alması polisin meşruiyetine katkı sağlayacağı gibi tersine, polisin asli işlevinin "suç ve suçlularla mücadele"ye indirgenmesine yol açarak polisin yardıma ihtiyaç duyanlara ya da yardım isteyenlere yardımcı olma yükümlülüğünü (2559 SK, md. 1), polisliğin hizmet boyutunu ikinci plana atma potansiyeli taşımaktadır.

Kamu düzeninin sağlanmasında özel güvenliğe ne ölçüde yer verileceğine karar verilirken bir dizi sorunun kamusal tartışma ortamında yanıtlanması gerekmektedir. Bu sorulardan bir kaçı şu biçimde sıralanabilir; Toplum ne tür tehdit ve risklere karşı korunma gereği duymaktadır? Hangi değerler ve kimin değerleri korunmalıdır? Kimin güvenliğinin sağlanması hedeflenmektedir? Dolayısıyla ne tür bir güvenliğe gereksinim vardır? Ne ölçüde bir güvenlik yeterlidir? (Born, 2003: 27).

Olağan koşullarda güvenlikteki artış, hem bireysel hem de toplumsal olarak yarar sağlar (Wulf, 2004: 3). İç güvenlik alanında devletin denetiminin artmasına imkan veren düzenlemelerden biri olan özel güvenliğin yaygınlaşması, devletin "güvenlikleştirme" hareketinin (Buzan, 2008:120) bir parçası olarak değerlendirilebilir. Ancak güvenlikleştirme hareketinin kamu yararı ve demokratikleşmeyle her zaman uyumlu olmayabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKLAR

Kitaplar, Dergiler ve Raporlar:

Askere Özel Güvenlik. (2006). *Private Security Dergisi*. S. 1. s. 6.

Bayley, David ve Shearing, Clifford. (1996). The Future of Policing. *Law & Society Review*. Vol. 30. No. 3. s. 585-606.

Benson, Bruce. (1998). Crime Control Through Private Enterprise. *The Independent Review*. V.II. N.3. s. 341–371.

Born, Hans. (2003). *Güvenlik Sektörünün Parlamenter Gözetimi: İlkeler, Mekanizmalar Ve Uygulamalar*. İstanbul: TESEV.

Bozkurt, Ö., Ergun, T., ve Sezen, S. (1998). *Kamu Yönetimi Sözlüğü*. Ankara: TODAİE.

Brauch, Hans Günter. (2008). Güvenliğin Yeniden Kavramsallaştırılması: Barış, Güvenlik, Kalkınma ve Çevre Kavramsal Dörtlüsü. *Uluslararası İlişkiler*. C. 5. S. 15. s. 1-47.

Buzan, Barry. (2008). Askeri Güvenliğin Değişen Gündemi. *Uluslararası İlişkiler*. C.5. S. 18. s. 107-123.

Çolak, İlker. (2005). Genel Kolluk ve Özel Güvenlik İlişkileri. *II. Ulusal Özel Güvenlik Sempozyumu* (s. 52-63). Düzenleyen Kocaeli Üniversitesi. Kocaeli. 3 Aralık 2005.

Dedeoğlu, Beril. (2008). *Uluslararası Güvenlik ve Strateji*. İstanbul: Yeniyüzyıl.

Devlet Planlama Teşkilatı (DPT). (2007). Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) Adalet Hizmetleri ve Güvenlik Özel İhtisas Komisyonu Güvenlik Alt Komisyonu Raporu. Ankara: DPT.

Ergut, Ferdan.(2001). Polis Çalışmaları İçin Kavramsal Bir Çerçeve. *Amme İdaresi Dergisi*. C.34. S.1.s. 59-79.

Eryılmaz, Bedri. (2006). Özel Güvenlik. *Almanak Türkiye 2005: Güvenlik Sektörü ve Demokratik Gözetim* (s. 124-133). İstanbul: TESEV.

Fahri Polislik. (1996). *Polis Dergisi*. S. 7. s. 50-52.

Gill, Peter. (2006). Not Just Joining the Dots But Crossing the Borders and Bridging the Voids: Constructing Security Networks after 11 September 2001. *Policing & Society*. Vol. 16. No. 1. s. 27-49.

Gözübüyük, Şeref. (2005). *Yönetim Hukuku*. Ankara: Turhan.

Güvenlik Servisleri Organizasyon Birliği Derneği (GÜSOD). (2009). Özel Güvenlik ve Avrupa Toplumundaki Rolü: 1. Avrupa Özel Güvenlik. Zirvesi. Düzenleyen: CoESS ve INHES. Paris. 15 Aralık 2008.

Hess, Karen ve Wrobleski, Henry. (1988). *Introduction to Private Security*. New York: West.

Jessop, Bob. (2008). *Devlet Teorisi: Kapitalist Devleti Yerine Oturtmak* (Çev.) A. Özcan. Ankara: Epos.

Kaygısız, Mustafa. (2006). *Özel Güvenlik Mevzuatı ve Hizmetleri*. Ankara: Adalet.

Kıratlı, Metin. (1973). *Koruyucu İdari Hizmetler*. Ankara: TODAİE.

Kubuş, Nihat. (2006). Değerli Meslektaşlarım. *Private Security Dergisi*. S. 2. s. 4-6.

Law Commission Of Canada. (2006). In Search Of Security: The Future of Policing In Canada. Ottowa: Minister of Public Works and Government Services.

Leadbeater, Charles. (1996). The Self-Policing Society. London: DEMOS.

Monzani, Pierre. (2009). *Sonsöz*. Özel Güvenlik ve Avrupa Toplumundaki Rolü: 1. Avrupa Özel Güvenlik Zirvesi (15 Aralık 2008, Paris) içinde, s. 53. İstanbul: GÜSOD.

Neocleous, Mark. (2006). *Toplumsal Düzenin İnşası: Polis Erkinin Eleştirel Teorisi*. (Çev.) A. Bekmen. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.

Neyroud, Peter. (2001). *Public Participation in Policing*. Criminal Justice Forum.

Özcan, Savaş. (2001). *Güvenlik Hizmetlerinde Yerelleşme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Polis Lojmanına Özel Güvenlik. (2007). *Özel Güvenlik Dergisi*. S. 13. s. 50-51.

Sarkozy, Nicolas. (2009). *Önsöz*. Özel Güvenlik ve Avrupa Toplumundaki Rolü: 1. Avrupa Özel Güvenlik Zirvesi (15 Aralık 2008, Paris) içinde, s. 3. İstanbul: GÜSOD.

Shearing, Clifford ve Stenning, Philip. (1983). Private Security: Implications for Social Control. *Social Problems*, Vol. 30. No. 5. s. 493–506.

Shearing, Clifford. (1992). The Relation Between Public and Private Policing. *Crime and Justice*, Vol. 15. s. 399-434.

Sherman, Lawrence. (1986). Policing Communities: What Works?. *Crime and Justice.* Vol. 8. s. 343-386.

Stenning, Philip. (2000). Powers And Accountability of Private Police. *European Journal on Criminal Policy and Research*. Vol. 8. N. 3. s. 325-352.

Turizm Kentinde Belediye Güvenlikçileri Devriye Gezecek. (2009). *Özel Güvenlik Dergisi*. S. 26. s. 49.

Ünsal, Faruk. (2005). *Özel Güvenlik Tedbirleri*. Ankara: Roma.

Waters, Ian. (2007). Policing, Modernity and Postmodernity. *Policing and Society*. V. 17. N. 3. s. 257-278.

Wulf, Herbert. (2004). *Security Sector Reform In Developing And Transitional Countries*. Berghof Research Center for Constructive Conflict Management.

Yılmaz, Ali. (1994). *Güvenlik Hizmetlerinin Etkinliği Açısından Özel Güvenlik Sistemi*. Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

İnternet Kaynakları:

Avrupa Kentsel Şartı (The European Urban Charter) (1992). http://www.mimarlarodasi.org.tr/UIKDocs/urbancharter1.pdf

Hanley, Robert. (1993). Sussex Force Only Looks Like Police.

New York Times. http://query.nytimes.com/gst/fullpage.html?res=9F0CE7DB153FF937A25755C0A965958260&sec=&spon=&pagewanted=1, (20.02.2008).

Özel Güvenlik Uygulaması Başarılı. (2007). *Hürriyet Gazetesi*, http://www.hurriyet.com.tr/ankara/5732293.asp?gid=0&srid=0&oid=0&l=1, (20.02.2008).

Mevzuat:

2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu, (2559 SK).

5149 Sayılı Spor Müsabakalarında Şiddet Ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun (5149 SK).

5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun, (5188 SK).

5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu, (5442 SK).

28 Aralık 1988 Tarih ve 20033 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan, Sabotajlara Karşı Koruma Yönetmeliği.

7 Ekim 2004 Tarih ve 25606 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan, Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik, (5188 SK Yönetmeliği).

01 Haziran 2005 Tarih ve 25832 sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği.

2007/107588 Sayılı Emniyet Genel Müdürlüğü Emir Yazısı.

2007/189400 Sayılı Emniyet Genel Müdürlüğü Emir Yazısı.

2008/16124 Emniyet Genel Müdürlüğü Sayılı Emir Yazısı.

2008/196639 sayılı Emniyet Genel Müdürlüğü Emir Yazısı.

Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesi Başkanlığı (EGMADB). (2007). Toplum Destekli Polislik: Hizmet Standardı ve Kılavuz Belgeleri. Ankara: EGMADB.

SAVAŞLAR VE KÜLTÜREL MİRAS

Saadet GÜNER[1]

I. Giriş

Gelişen, değişen ulusal ve uluslararası dinamikler ve teknolojiler paralelinde ulusal savunma stratejilerinin ve alt başlıklarının belirlenmesinde değişikliğe gitmek mümkündür. Bu strateji ve alt başlıklarda, ülke bütünlüğü ve yönetimi dışında değişmeyen tek olgu, olası savaş ve savunmada insani kayıpların, kültürel ve doğal mirasın tahribatını asgariye indirecek stratejilerin planlanmasıdır.

Miras, bir neslin kendisinden sonra gelecek kuşaklara bıraktığı her şeydir. Kültürel miras ise ülkemiz toprakları üzerinde, altında bulunan veya su altında kalmış geçmiş dönemlerden beri süregelen birikimi içeren her türlü maddi kalıntı ile sözel geleneğin bütünüdür. Kültürel miras insanlığın ortak mirasıdır. Ortak miras, geçmişteki bütün insanlık tarihini ve geleceği de içine alan maddi ve manevi değerlerin tümüdür. Bu değerler bütün insanlar için anlamlıdır ve bu nedenle de insanlığın ortak mirası olarak kabul edilir ve korunarak gelecek nesillere aktarılır. T. Cumhuriyeti Anayasasındaki Bölüm XI. Tarih, Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Madde 63 ile; "kültürel ve doğal varlıkların korunması ve bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirlerin alınması" Anayasal güvence altına almıştır.

Geçmişte; kentlerdeki tarihsel-kültürel-dini değerlerin/sembollerin korunması konusu daha çok yerel, bölgesel ya da ulusal-dinsel kimlik oluşturmanın bir aracı olarak görülmekte ve bunların ilgili ülkelerce korunması yaklaşımı ön plandaydı.. Çağımızdaki koruma yaklaşımında ise kültürel değerlerin doğal değerlerle birlikte insanlığın ortak mirası olduğu vurgulanmaktadır. Bu bağlamda; koruma, küresel ölçekte uluslararası bir sorumluluk sahası olarak değerlendirilmektedir.

II. Kültürel Mirasın Korunmasının Kısa Tarihçesi (Milattan Önce Ve Günümüz):

Toplumlarda kutsal/kültürel değerleri koruma isteği tarih boyunca insanları düşünmeye ve koruma için tedbirler almaya teşvik etmiştir. İnsanlık tarihinin günümüze ulaşan kanıtları diye tanımlayabileceğimiz kültürel miras'ı insani ve doğal etkenlerin yanı sıra silahlı çatışmalar ciddi ölçüde tehdit etmektedir. Kültür mirasını tehdit eden bir numaralı etken "insani etkenler"dir. " Kültürel mirasın korunmasında karar verici kurumlardaki fiziksel, teknolojik ve insan kaynakları yetersizliği, verilen kararlar, yayınlanan kanun ve tüzüklerin, uygulanan yaptırımların etkisizliği, karar verici kurumlar arasındaki yetki belirsizliği, iletişim ve koordinasyon zayıflığı, kültürel mirasın korunmasında görevli karar vericilerdeki gerekli planlama, öngörü, bilgi, tecrübe, uygulama eksikliği, koruma uygulamasındaki yetersiz eğitim, çağdaş uygulamalardaki eksik bilgi nedeniyle yürütülen hatalı restorasyon uygulamaları, bozuk yapılaşma, ranta odaklı kent planlaması, endüstriyel ve tarımsal büyüme, madencilik, büyük bayındırlık projeleri, hava kirliği ve etnik kimlik ve dini nedenler ile yapılan bilinçli tahribatlar ....vb "insani etkenlerin örnekleri olarak sıralanabilir. Kültürel mirası tehdit eden "Doğal Etkenler" için büyük depremler, sel felaketleri, iklim dengesinin bozulması… vb. örnek olarak gösterilebilir. Kültürel mirası tehdit eden "Savaşlar/Silahlı Çatışmaların" içinde "insani etkenlerin" büyük payı bulunmaktadır.

En eski dönemlerden itibaren hemen hemen tüm topluluklar ve devletler; savaşlarda teslim olmayan veya işgal ettikleri kentlerin yağmasını kural olarak

[1] Kültürel Mirasın Dostları Derneği (KUMID), Friends of Cultural Heritage (FOCUH), Rasim Paşa Mah. Rıhtım Caddesi NO: 28, Derya İş Merkezi A Blok Kat 1 NO: 34, 34716 Kadıköy, İstanbul
s.guner@kumid.eu, saadetg@tnn.net

kabul etmiş ve yağmalamıştır. Zaten eski dönemde orduların savaşa katılımının nedenlerinin arasında, yağmalardan elde etmeyi bekledikleri zenginlikler önemli rol oynamaktadır. Ancak savaşlarda toplum tarafından kutsal sayılan veya değer verilen eserlerin yok olduğunun görülmesiyle kutsal-kültürel değerlere sahip yapıları ve nesneleri koruma kavramı ortaya çıkmıştır. Savaşlarda bu değerlerin tahrip edilmemesi amacıyla yöneticiler tarafından kararlar, günümüz değişiyle kurallar, mevzuatlar yayınlanmış, ulusal ve uluslararası kurumsal düzenlemeler yapılmış ve işbirlikleri gerçekleştirilmiştir

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün *"Geçmiş bilinmezse, gelecek bilinmez. Geçmiş modern bir devlet kurmada en iyi örnektir." s*özünün ışında; bu bölümde silahlı çatışmalarda-savaşlarda kültürel mirasın korunmasının kısa tarihçesine yer verilmiştir.[1]

1. Milattan Önce:

"The Upanishads" (Brahma Kanunları) (M.Ö. 800-400 M.Ö.) tüm insanoğullarını yaratıcının işi ve yaratıcının kardeşi olarak görmektedir. Eski Hindu kanunlarında savaş sırasında, hatta askerler içinden geçerken dahi şehirlerin tahrip edilmesine izin verilmemekteydi. Dini Kararnamelerin ve açıklamaların toplandığı "Agni Purana"'da askerlere tapınakların ve diğer dua yerlerinin tahrip edilmesini yasaklayan hükümler bulunmaktaydı.

Yunanistan Şehir Devletleri Döneminde (Antik Yunan MÖ. 756-146) Olympus, Delos, Delphi and Dodone gibi şehirler "Kutsal ve İhmal Edilmeyecek, Korunacak Şehirler (ieroi kai asuloi) olarak değerlendirilmiş, bu şehirlere ve duvarlarına saldırılar yasaklanmıştı.

2. Milat-Milattan Sonra (M.S) 19. Yüzyıl:

Ortaçağ Avrupa'sında yayınlanan "Şövalyelik Kodların"da bu kural kilise ve manastırlar için de dikkate alınmıştı. (M.S. 476 -1500)

İslam; koruma kavramını Hıristiyan ve Yahudi ibadet merkezlerini ve manastırlarını da kapsayacak şekilde geliştirmişti. İlk halife ve kanun yapıcı Hz. Ebubekir (M. S. 632-634.) Suriye ve Irak'ı feth etmeden önce askerlerine şu komutu vermişti. *"Manastırlarda münzevi bir şekilde yaşayan ve her şeyini Allah'a bırakan rahibeleri öldürmeyiniz, onları özgür bırakınız ve manastırlarını tahrip etmeyiniz".*

Bu koruma yaklaşımının Türk-Müslüman Devletlerinde de devam ettiği görülmektedir. Osmanlı Padişahı Fatih Sultan Mehmet'in en güçlü olduğu dönemde İstanbul'u fethettiği zaman Ayasofya Kilisesini yakıp yıkmaması ve rahiplerini, rahibelerini dini ibadetlerinde serbest bırakması bu döneme verilen örneklerden biridir.

Geleneksel savaş töreleri ve kurallarına ilk modern uluslararası insancıl prensipleri ilave eden Prusyalı askeri düşünür-stratejist Carl von Clausewitz (1780-1831)'tir. Clausewitz'in ortaya koyduğu prensipler bir savaşın yönetilmesi ve gerçek askeri hedeflere yönelik saldırı ve savaş emirlerinin sınırlanmasını içermekteydi.

Napolyon Bonapart'ın yenilgisiyle toplanan Viyana Kongresi; Avrupa'nın yeni sınırlarını tartışırken, yağmalanan yapıtların geri verilmesi kurallarını da ilk kez 1815'te koymuştu. Hatırlanacağı üzere Napolyon Bonapart. 1794'te Belçika'yı

---

[1]Prof. Dr. Patrick Boylan, "Legal Protection for Cultural Property During Armed Conflicts: Past, Present and Future" School of Advanced Study, University of London, Lecture Series On Issues In Cultural Property, 2nd February 2005,
François Bugnion "The origins and development of the legal protection of cultural property in the event of armed conflict" International Committee of the Red Cross web sitesi http://www.icrc.org/Web/Eng/siteeng0.nsf/html/65SHTJ) 14 11.2004

daha sonra İtalya'yı işgal ettiğinde "Belvedere Apollo'su", "Gladyatörün Ölümü", "Lacoon" gibi dev yapıtları Paris'e taşımıştı. Mısır'ı işgale giderken donanmasında amiral ile generalden daha çok arkeolog, egyptolog (Mısır Bilimci) bulunan Bonapart, Osmanlıların yardımına gelen İngilizlere yenilince onun yağmalattırdığı Mısır tarihi bu kez Louvre Müzesi yerine British Müzesi'ne taşınmıştı.

Amerikan İç Savaşı sırasında ABD Savaş Bakanlığı tarafından yayınlanan "Çatışma Alanlarında ABD Ordularının Yönetimi İçin Kararname Order NO: 100: 1863" başlıklı emir ile kuşatma altında veya bombardıman sırasında sanat eserlerinin bilimsel koleksiyonların kütüphanelerin ve hastanelerin tahribatının önlenmesini vurgulamaktaydı.

Hague Anlaşması 1899: Savaşlarda kültürel mirasın korunmasına yönelik ilk uluslararası akittir.

3. Yirminci Yüzyıl İlk Dönemi:

'Roerich Sözleşmesi, 1904: Kültür hazinelerine hem savaş hem barış döneminde saygı gösterilip korunmasının yanı sıra eğitim, bilim ve sanatla ilgili kurumların heyetlerin korunmasına yönelik Amerika Birleşik Devletleri ile diğer Amerika Cumhuriyetleri arasında imzalanan uluslararası anlaşmadır. Bu anlaşma ile kültürel mirasın sadece savaşlarda değil barış zamanında da korunması yaklaşımı ilk kez ortaya çıkmıştır.

Dördüncü Hague Anlaşması 1907: ABD, Rusya ve 44 bağımsız devletin katılımıyla Hague'de düzenlenen toplantıda "Alanlarda Savaş Gelenekleri ve Hukuku Hakkında Dördüncü Hague Anlaşması kabul edildi. Akit, savaş sırasında savunmasız şehirlere kültürel ve tarihi binalara saldırıları yasaklıyordu. (Madde 7)

Birinci ve İkinci Balkan Savaşı: (Ekim 1912-Temmuz 1913): Bulgaristan, Sırbistan, Yunanistan, ve Karadağ'dan oluşan "Balkan Birliği"nin, Osmanlı Devletine karşı giriştiği Birinci Balkan savaşında, Romanya, Sırbistan, Yunanistan ve Karadağ ile Osmanlı Devletinin Bulgaristan'a karşı giriştiği İkinci Balkan Savaşında Balkanlar'daki Osmanlı mirası büyük ölçüde yok olmuştu.

Birinci Dünya Savaşı (1915-1923) İnsanlık tarihinin kültürel mirasının büyük bir bölümünün tahrip olmasına neden oldu.

Milletler Topluluğunun Kuruluşu, 1931: Hague Anlaşması 1907 prensiplerinin ihlal edilmesi, İspanya iç savaşının ve Birinci Dünya Savaşının kültürel zenginlikleri yok etmesi sonucunda dönemin "Birleşmiş Milletleri" olarak adlandırılabilecek olan "Milletler Topluluğu" (the League of Nations) kuruldu. Topluluk üyeleri "Savaş Sırasında Sanat Eserlerinin ve Tarihi Binaların Korunması Hakkında Uluslararası Anlaşma"yı (1931) imzaladı. .

Washington Anlaşması, 1935: Etkin ABD politikacılarının desteğiyle 1904 de imzalanan Roerich Anlaşması, 1933'de Roerich Anlaşması, 1935'de Washington Anlaşması oldu. 21 Amerikan eyaletinin imzaladığı bu anlaşma hala Kuzey, Orta ve Güney Amerika'nın büyük bir bölümünde yürürlüktedir. Bu anlaşmanın III: Maddesinde ilk kez savaş sırasında korunacak kültürel mirası işaretleme kavramı getirilmişti. (Beyaz zemin üzerine birbirine bitişik üç kırmızı daire)

Ulusal Kurtuluş Savaşı ve Türkiye Cumhuriyetinin İlk Dönemi (1919-1938) [1], [2]: İşgalci devletlerin askeri güçleri kentleri yakıp yıkarken, ülkede büyük bir savunma mücadelesi verilirken, kültürel mirasın korunması amacıyla gerçekleştirilen ulusal faaliyetlere ilişkin aşağıda birkaç örnek verilmiştir. Bu örnekler savaş sırasında kültür varlıklarının korunmasına ilişkin tarih sayfalarına

[1] , Dr. Mehmet Önder "Müzeler ve Atatürk" ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ DERGİSİ, Sayı 16, Cilt VI, Kasım 1989, Atatürk Araştırmaları Merkezi (http://www.atam.gov.tr)

[2] Melek Yıldızturan, Arkeolog, "Atatürk ve Müze", T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Anadolu Medeniyetleri Müzesi Web Sitesi yayını, 2008 ,(http://www.anadolumedeniyetlerimuzesi.gov.tr)

geçecek önemli girişim ve uygulamalar olarak değerlendirilmektedir. Diğer taraftan bu örnekler bize; karar verici sıfatıyla Mustafa Kemal Atatürk'ün ve devlet üst düzey yöneticilerinin savaş sırasında kültür varlıklarının korunmasında oynadıkları önemli rolleri göstermektedir.

- Ulusal Kurtuluş Savaşının başında, Ankara'da Büyük Millet Meclisi'nin açılışının ardından, Mustafa Kemal Atatürk'ün emriyle 9 Mayıs 1920'de işe başlayan ilk hükümet'in işlerinden biri kültür varlıklarını korumak için önlemler almak olmuştu. Bu amaçla Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak mimarî eserlerin ve ören yerlerinin korunmasından ve illerde daha önce açılmış bulunan Müze-i Hümâyûn (Devlet Müzeleri) şubelerinin de gözetim ve idaresinden sorumlu bir Türk Asar-ı Atika Müdürlüğü kurulmuştu. Bir yıl sonra bu müdürlük Hars (Kültür) Müdürlüğü'ne dönüşerek kadrosunu genişletmiş, eski eserler ve müzelerle birlikte, kütüphane ve güzel sanatlara ilişkin görevler de bu daireye verilmişti.

- Büyük Taarruz öncesi, Atatürk'; 1 Nisan 1922 tarihinde, yanında Rus Sefiri Aralof ve Azerbaycan Sefiri Abilof olduğu halde Konya'ya gelmiş, ve 3 Nisan 1922 gününü konuklarıyla birlikte Mevlâna Dergâhını, Konya Müzesi (Müze-i Hümâyûn Konya Şubesi) ni, Konya'daki Selçuklu ve Osmanlı devri mimarî eserlerini ziyarete ayırmıştı.

- Kurtuluş Savaşı yıllarında ölüm-kalım mücadelesi verildiği, top seslerinin Ankara'dan duyulduğu sırada Atatürk; Ankara'da Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nin temelini oluşturan bir Eti müzesi kurulması emrini vermişti. Savaş yıllarında Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi (1921) Antalya Müzesi (1922) açılmıştı.

- Ulusal kurtuluş mücadelesinin kazanılmasının ardından kurulan hükümetin Milli Eğitim Bakanı İsmail Safa; yine Mustafa Kemal Atatürk'ün emriyle, yeni müzelerin kurulmasının istendiği, müze müdürleri ve memurlarının görev ve sorumluluklarının açıklandığı, arkeoloji ve etnoloji ile ilgili eserlerin derlenmesi, envanter ve koruma işlerinin nasıl yapılacağı konusunda teknik bilgilerin verildiği 5 Kasım 1922 tarihli "Müzeler ve Asar-ı Atika Hakkında Talimat" başlıklı bir genelge yayınlayarak, illere göndermişti.,

- Yenilenen ulusal hükümet'in 14 Ağustos 1923 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde okuduğu programında ülkedeki kültür varlıklarına yönelik koruma çalışmalarının başlatılması yer almıştı.

Ulusal kurtuluş savaşının ardından kurulan Türkiye Cumhuriyetinin yaklaşık ilk on yılında kültür varlıklarının korunmasına yönelik çalışmalardan birkaç örnek aşağıda verilmiştir. Bu örnekler bize; savaşın hemen ardından gelen barış döneminin ilk yıllarında kültür varlıklarının korunmasına ilişkin tarih sayfalarına geçecek önemli girişim ve uygulamaları; ayrıca karar verici sıfatıyla başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere devletin üst düzey yetkililerinin savaş sonrasında kültür varlıklarının korunmasındaki önemli rollerini göstermektedir.

- Büyük Taarruz'dan hemen sonra İzmir'in Yunanlılar tarafından ateşe verildiği günlerde, Amerikan Konsolosluğunun, İzmir Lisesi ambarlarında korunan Sard kazısı eserlerini 56 sandığa yerleştirerek bir gemi ile Newyork'taki Metropolitan Müzesi'ne göndermesinin ardından, zaferden hemen sonra, Atatürk'ün emriyle Müzeler Müdürü Halil Ethem (Eldem) eserlerin iadesi konusunda girimde bulunmuş, uzun yazışmalar sonunda 3 sandık eser dışında, 53 sandık eski eser, 1924 yılı haziranında Türkiye'ye geri gönderilmişti.

- 1923-1937 arası yirmi dört[1] ulusal müze kurulmuştu.

[1] Sivas Müzesi-1923, Adana Müzesi-1924, Bergama Müzesi-1924, Topkapı sarayı Müzesi-3 Nisan 1924, İzmir Müzesi-1925, Edirne Müzesi-1925, Ankara Etnoğrafya Müzesi-1925,Tokat Müzesi-1926,Konya Müzesi-1926,Amasya Müzesi-1926,Sinop Müzesi-1932,İzmir Müzesi-1925, Kayseri Müzesi-1929,Efes Müzesi-1930,Afyon Müzesi-1931, Van Müzesi-1932,Ayasofya Müzesi-

- Arkeoloji eğitimi için yurt dışına öğrenci gönderilmiş, (Ekrem Akurgal, Sedat Alp, Arif Müfit Mansel, Bahadır Alkim, Halet Çambel..vb) ve bu öğrenciler yurda geri döndükten sonra birçok arkeolojik kazı gerçekleştirerek uluslararası alanda tanınmıştı.

- 1935 yılında Milli Eğitim Bakanlığının talimatıyla Avrupa'da Arkeoloji ve tarih okuyan Türk öğrencilerin iki ay süreyle Türkiye'deki kazılara katılması talimatı yayınlanmıştı.

- Bu topraklarda yaşamış tüm uygarlıkların incelenmesi ve korunması için 15 Nisan 1931 yılında Türk Tarih Kurumu'nun (TTK) kurulmuştu.

- Kendinden sonra da bu çalışmaların aksamaması için Cumhuriyetin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, mirasının büyük bir kısmını araştırmalarda ve kazılarda kullanılmak üzere TTK'ya bırakmıştı.,

- 1935 yılında Florya Köşkü'ne çağırdığı Türk Tarih Kurumu Başkanı Hasan Fehmi Çambel ve Afet İnan'a Mustafa Kemal Atatürk; her türlü kültürel ve arkeolojik belgeleri toplama, koruma, restorasyonu için yeterli tedbirlerin alınması, gerekli kurumlarla işbirliği, yerel çevrelerin duyarlı olmaları, yalnızca kazıların yeterli olmayacağı, buluntuların restorasyonu yapılarak korunmaları ile ilgili günümüzde de önemini ve güncelliğini koruyan on maddelik emir yazdırmıştı.

- Cumhuriyetin 10.yıldönümünde Atatürk'ün talimatı ile ulusal arkeolojik kazılar başlatılmış[1] , kazılardaki ve müzelerdeki çalışmalar başta Mustafa Kemal ATATÜRK olmak üzere devletin üst düzey yöneticileri tarafından titizlikle takip edilmiş, birçok müze ve kazı alanı ziyaretleri yapılmıştı.

Roosvelt Mektubu,1939: İkinci dünya savaşının kaçınılmaz olduğunu gören US Başkanı Roosvelt 1 Eylül 1939'da Almanya, Fransa, Polonya ve İngiltere devlet başkanlarına gönderdiği mektubunda sivil insanlar üzerine ve silahsız şehirlere hava saldırılarının düzenlenmemesini öneriyordu.

İkinci Dünya Savaşı: (1940-1945): ABD Başkanı Roosvelt'in mektup gönderdiği dört devlet (Almanya, Fransa, Polonya ve İngiltere) Roosvel'in önerisine olumlu cevap vermesine karşın ikinci dünya savaşında İngiltere ve Almanya olmak üzere bir çok ülkedeki tarihi şehirler (Lubek, Exeter, Norwich, York and Canterbury) yoğun hava bombardımanında yerle bir olmuştu. Bu dönemde ayrıca Rusya, Almanya, İngiltere, Japonya, Hindistan, Çin'de kısacası dünyanın her yerinde taşınabilir kültürel ve tarihi zenginlikler yağmalanarak yok edilmişti.

Birleşmiş Milletlerin Kuruluşu, 1945: Birinci Dünya savaşının ardından dünyada güvenlik ve barışın tesis edilmesi amacıyla kurulan "Milletler Topluluğu" 1945'de "Birleşmiş Milletler (BM)"e dönüştü.

4. Yirminci Yüzyıl İkinci Dönemi: (1945-1999)

İkinci Dünya Savaşı Sonrası: (4 Kasım 1945-1990)**:** BM çatısı altında barış ve savaş döneminde eğitim, bilim ve kültürün korunması için yeni stratejiler ve politikalar oluşturmak üzere UNESCO, Birleşmiş Milletler Eğitim-Bilim ve Kültür Organizasyonu 4 Kasım 1945'de kuruldu. Türkiye bu organizasyona 4 Kasım 1946'da katıldı. UNESCO'nun ilk yayınladığı Sözleşme Silahlı Çatışmalarda Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi, Lahey Sözleşmesi,"dir. (1954). Türkiye'nin bu sözleşmeyi 15.12.1965 tarihinde imzalamıştır. Sözleşmenin Bölüm V Madde 16'ında ilk kez savaş sırasında korunacak kültürel miras için uluslararası

1934,Diyarbakır Müzesi-1934,Manisa Müzesi-1935,Tire Müzesi-1935, Çanakkale Müzesi-1936,Niğde Müzesi-1936, Tire Müzesi-1936, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi-1937.

[1] İlk dönem Ankara yakınlarında Gavurkale 1930, Ahlatlıbel 1933, Karalar 1933, Çankırıkapı (Roma Hamamı), Etiyokuşu, 1937 Alacahöyük 1934, Pazarlı ve Büyük Güllücek 1934 kazıları, 1930 yılında başlayan Trakya Bölgesi araştırmaları ve 1932 yılında başlayan Hasankeyf yüzey araştırması, 1933 yılından itibaren Çanakkale-Truva, Çorum-Boğazköy, Malatya-Aslantepe başta olmak üzere yurdun dört bir yanında başlayan arkeolojik kazılar,

işaret tarif edilmiştir. (Köşebentlerinden biri, armanın üç tarafına tatbik edilmiş çivit mavisi bir kare ile bunun üst tarafına resmedilmiş yine çivit mavisi bir üçgenden mürekkep bir arma kare ile üçgen her iki yanda birer beyaz üçgen meydana getirirler.)

Bu süreçte; kültürel mirasın korunmasına yönelik çalışmalar yapan, mevzuat yayınlayan, eğitim veren hükümetlerarası kuruluşlar[1] ve uluslararası sivil toplum kuruluşları[2] kurulmuştur. Bildiri sahibi Kültürel Mirasın Dostları Derneği-KUMID bu kuruluşlardan biri olan Avrupa Bütünündeki Kültürel Miras Birliği-EUROPA NOSTRA'nın 2006'dan itibaren kurumsal üyesidir.

1990-1999**:** İlk çağlardan beri kültürel mirasın korunması konusunda sürekli önlemler alınması, uluslararası yükümlülükler altına girilmesine rağmen silahlı çatışmaların kültürel mirası tahrip etmesinin önüne geçilemediği görülmüştür. Bu dönemdeki Balkan ülkelerindeki savaşlarda, Körfez savaşında, Afganistan'ın Kafkasya'daki silahlı çatışmalarda kültürel değerlerin acımasızca yok edildiği görülmüştür. Yukarıda özetlenen tarihi süreçten ders alınmadığı ve Balkanlarda meydana gelen silahlı çatışmalarda kültürel mirasların tahrip edilmeye devam edilmesi nedeniyle UNESCO Lahey Sözleşmesi Birinci Protokolünü (1954) gözden geçirip geliştirerek Lahey Sözleşmesi İkinci Protokolünü (1999) üye devletlerin imzalamasına açmıştır. Türkiye Cumhuriyeti bu Protokolü henüz imzalamayan ülkeler arasındadır. Savaşların önlenmesi, sona ermesi, savaş sonrası barış yapıcı /koruyucu faaliyetler yürüten BM, NATO[3] gibi uluslararası kuruluşlar silahlı çatışmalarda kültür varlıklarının korunması konusunda yeniden yasal düzenlemeler yapmaya ve tavsiyelerde bulunmaya başlamışlardır.

5. Yirmibirinci Yüzyıl: (2000-Günümüz)

Bu dönemde de devam eden savaşlarda ve silahlı çatışmalarda (Irak'a yönelik özgürlük operasyonunda, Orta Doğu ve Kafkaslardaki çatışmalarda) kültür varlıklarının tahrip edildiği ve yağmalandığı görülmektedir. Bunların engellenmesi için NATO'nun ve ülkelerin askeri kurumlarının (savunma bakanlığı, ulusal askeri akademiler,) silahlı çatışmalarda kültürel mirasın korunması için kendi parametreleri çerçevesinde kendi bünyesinde veya diğer ilgili ulusal ve uluslararası resmi kurum ve sivil toplum kuruluşları ile ortaklaşa çalışmalar yapmakta ve görüş alışverişinde bulunmaya başlamış olduğu görülmektedir. Diğer bir değişle kültürel mirasın korunması konusunda sivil kurumların düzenlediği uluslararası kongrelerde üniformalı veya üniformasız askeri uzmanların, askeri kurumların düzenlediği uluslararası seminerlerde ise konu uzmanı sivil personelin aynı konuşma ve çalışma masalarını paylaştığı sıkça görülmektedir.

Sivil toplum da, kültürel mirasın hem barış döneminde ve hem de silahlı çatışmalarda korunmasına destek vermek üzere yeni yapılanmalar oluşturmuştur. Örneğin, Silahlı Çatışmalarda Taşınabilir Taşınamaz Kültürel Mirasın Korunması için Dünya Birliği (W.A.T.C.H) Aralık 2005'de Roma'da uluslararası sivil toplum örgütü olarak kurulmuştur. Bildirinin yazarı W.A.T.C.H'un kurucu üyeleri arasındadır.

Kültürel Mirasın Dostları Derneği (KÜMİD), Türkiye'deki ve dünya'daki taşınabilir - taşınamaz ve somut olmayan kültür varlıklarının barış döneminde, olası bir silahlı çatışmada ve sonrasında korunması ve gelecek nesillere

---

[1] Avrupa Konseyi (AK) Avrupa Birliği (AB) Kültürel Varlıkların Restorasyonu ve Korunması Çalışması için Uluslararası Merkez (ICCROM) …vb

[2] Uluslararası Müzeler Konseyi (ICOM) Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi-(ICOMOS) Kızılhaç'ın kültürel karşılığı olan ve doğal afetlerde ve silahlı çatışmalarda kültürel mirasın korunması konusunda çalışma yapmak üzere Mavi Kılıç (Bleu Shiled), Uluslararası Arşivler Konsey (ICA) , Avrupa Bütünündeki Kültürel Miras Birliği-EUROPA NOSTRA..vb)

[3] Final Communiqué of the NATO-Partnership for Peace Conference on Cultural Heritage Protection in Wartime and in State of Emergency, 18-21 June 1999, Cracow)

aktarılması için çalışmalar yapmak amacı ile 6 Aralık 2005 tarihinde İstanbul'da kurulmuş olan ilk Türk Sivil Toplum Kuruluşudur.

Sivil Toplum Diyalogu-AB Bilgi Köprüleri Programı çerçevesinde açılan AB hibesi kapsamında KÜMİD proje sahibi olarak; Dokuz Eylül Üniversitesi (DEU) , İzmir ortaklığında *"AB Kültürel Miras Mevzuatı ve Türkiye Projesi "* başlıklı bir projeyi Aralık 2006-2007 tarihleri arasında başarıyla yürütmüştür. Projede, DEU Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü ve Mütercim Tercümanlık Bölümü Lisans Üstü ve Doktora öğrencileri tarafından adı geçen bölümlerin öğretim üyelerinin koordinasyonu ve Proje Bilim Kurulunun danışmanlığında AB Kültür Mevzuatı ve topluluk müktesebatının "Kültür-Kültürel Miras" bölümünü içeren diğer uluslararası mevzuatların büyük bölümü Türkçeye tercüme edilmiştir. Yaklaşık 2000 sayfa 300 adet olan söz konusu Türkçe mevzuatlar KÜMİD'in web sayfasında (http://www.kumid.eu) bir bölümü ise Proje kapsamında basılan *"AB Kültürel Miras Mevzuatı ve Türkiye Projesi"* başlıklı iki ciltlik kitapta yayınlanmaktadır. Adı geçen kitaplar, kültürel miras koruması konusunda çalışma yapan resmi, sivil kişi ve kuruluşların yanı sıra, Polis Akademileri, Harp Akademileri, Genel Kurmay Başkanlığına da dağıtılmıştır. Türkçeye tercüme edilen mevzuatlar Proje kapsamında oluşturulan "Uzmanlar Kurulu" tarafından hızla incelenmiş ve sonunda *Uluslararası Mevzuatlar Işığında Türk Eğitim Sisteminde Kültürel Miras Ve Koruma: Genel Değerlendirmeler Ve Öneriler:* başlıklı bir Uzman Raporu hazırlanmıştır. Anılan rapor KÜMİD'in web sayfasında ve Proje kitabında yayınlanmaktadır.

III. Savaşlarda / Silahlı Çatışmalarda Kültürel Mirasın Korunmasına Yönelik Uluslararası Sözleşmeler:

1. Lahey Sözleşmesi: *Silahlı Çatışma Halinde Kültürel Varlığın Korunması Sözleşmesi Birinci Protokolü UNESCO, 1954*: Türkiye'nin 15.12.1965 tarihinde imzaladığı Sözleşmenin maddeleri; taraf devletlerin resmi, sivil ve askeri kurumlarına yükümlülükler getirmektedir. Bu yükümlülükler Sözleşmeye taraf devletin; çatışma öncesinde, sırasında, sonrasında kültürel mirasın korunması için askeri planlamalar da dahil olmak üzere tüm yapısal uyum çalışmalarını ve alması gerekli tedbirleri içermektedir.

Sözleşmenin 3. Maddesine göre; Sözleşmeye "taraf devletler kendi ülkelerindeki kültürel varlıklarını silahlı bir çatışmanın önceden tahmin edilebilecek etkilerine karşı koruma altına almayı, uygun görecekleri tedbirleri alarak barış zamanından itibaren hazırlamayı taahhüt ederler."

Barış döneminde askeri yönden alınacak önlemler ise Sözleşmenin 7 Maddesinde, iki fıkrada belirtilmiştir.

- Yüksek Akit Taraflar, barış zamanlarından itibaren askeri kıtalarına ait tüzük ve yönetmeliklere işbu Sözleşmeye uyulmasını sağlayacak hükümler koymayı ve keza barış zamanından itibaren silahlı kuvvetleri mensuplarında, bütün, milletlerin kültürüne ve kültürel varlıklara karsı bir saygı zihniyeti uyandırmayı taahhüt ederler.

- Yüksek Akit Taraflar, barış zamanından itibaren silahlı kuvvetleri bünyesinde, görevi kültürel varlıklara karsı saygılı, davranılmasına nezaret etmek ve bu malların muhafazası ile görevli mülki makamlarla işbirliği etmek olan servisler veya uzman memurlar yetiştirmeyi veya istihdam etmeyi taahhüt ederler.

Sözleşmenin 11 Maddesi 2. Fıkrasında özel koruma altına alınmış ve "özel koruma altında bulunan kültürel varlık milletlerarası sicili" ne kaydedilmiş kültür varlığının dokunulmazlığının silahlı çatışma sırasında "sakınılmayacak bir askeri zaruretin devamı süresince kaldırılabileceği" belirtilmiştir. Bu zaruret haline ancak bir tümen veya önemce buna eşit veya daha üstün bir askeri teşekkül kumandanlığınca hükmedilebileceği işaret edilmiştir.

Sözleşmenin 25. Maddesi gereğince "Yüksek Akit Taraflar, barış ve silahlı çatışma zamanında işbu Sözleşme ve Uygulama Tüzüğü metinlerinin kendi ülkelerinde mümkün olan en geniş çevrelere yayılmasını temin ile yükümlüdürler, Bilhassa bu metinleri, esasları bütün ulusça ve özellikle silahlı kuvvetler ve kültürel varlıkların korunmasında görevlendirilmiş kişilerce anlaşılacak surette askeri ve mümkünse sivil eğitim programlarına almayı da taahhüt ederler."

Sözleşmenin 19. Maddesinde "uluslararası düzeyde olmayan çatışmalar" da alınacak önlemler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

- Yüksek Akit Taraflardan birinin ülkesinde uluslararası düzeyde olmayan silahlı bir çatışma halinde, hasım taraflardan her biri, bu Sözleşmenin hiç değilse kültürel varlıklar karsı saygılı duyulmasıyla ilgili hükümlerine uymakla yükümlü olacaklardır.

- Çatışmada hasım taraflar, özel anlaşma yoluyla işbu Sözleşmenin diğer hükümlerinden bir kısmını veya tamamını yürürlüğe koymağa gayret edeceklerdir.

- UNESCO bu yolda, çatışan hasım taraflara hizmetlerini sunabilir.

- Yukarıdaki hükümlerin tatbiki, çatışan hasım tarafların hukuki durumu üzerinde hiçbir suretle etkili olmayacaktır.

***2. Silahlı Çatışma Durumunda Kültürel Varlığın Korunmasına İlişkin 1954 Lahey Sözleşmesi'nin İkinci Protokolü-UNESCO, 1999*:** Türkiye'nin taraf olmadığı bu sözleşmenin 3. Maddesinin 2. Bendine göre "Silahlı çatışma durumlarında Taraflardan biri bu protokole tabi değilse, bu Protokol'ün tarafları kendi karşılıklı ilişkilerinde bu Protokole tabi olacaklardır. Aynı zamanda bu Protokole tabi olmayan bir ülkenin bu Protokol'ün hükümlerini kabul etmesi ve uygulaması durumunda bu Protokole bağlı olan ülkeler çatışmanın taraf ülkelerinden biriyle olan ilişkilerinde de yine bu Protokol'ün hükümlerine tabi olacaktır."

İkinci Protokol 1999'un 5. Maddesi; taraf devletlerce silahlı çatışmaların öngörülebilir etkilerine karsı kültürel varlığı korumak için önlem alınmasını, uygun görüldüğü sekliyle envanterlerin hazırlanmasını, yangın ya da yapısal çöküntüye karsı acil önlem planlarının yapılmasını, taşınabilir kültürel varlığın alınması ya da söz konusu varlığın yerinde koruma altına alınması için hazırlık yapılmasını ve kültürel varlığın korunmasından sorumlu yetkililerin belirlenmesinni" kapsamaktadır.

Bu protokolde gözlenilen önemli gelişme çatışmalarda kültürel mirasın korunmasında ulusal sivil toplum örgütlerinde görev vermesidir. Örneğin, Birinci Protokol 1954'de belirtilen "Özel Koruma" (Bölüm II); İkinci Protokol 1999'da " "Gelişmiş Koruma" adı altında genişletilmiştir (III Bölüm). Bu kapsamda "Gelişmiş koruma altında bulunan kültürel varlıklara ilişkin uluslararası liste"nin oluşmasına karar verirken Komitenin uzman kişilerin yanı sıra devletin ve sivil toplum kuruluşlarının da tavsiyelerinin alınacağı belirtilmiştir.

Sözleşmenin Yayılmasına ilişkin 30: Madde 3. Fıkrasına göre, Yüksek Akit Taraflar; Silahlı çatışma anında bu Protokol'ün uygulanmasına ilişkin sorumluluk taşıyan tüm askeri ve sivil yetkililer bununla ilgili metni tam anlamıyla bilmelidir. Bu amaçla Taraflar;

a) Askeri düzenlemelerinde kültürel varlığın korunmasına ilişkin açıklamalara ve talimatlara yer vermelidir.

b) UNESCO ve ilgili devlet ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde barış zamanında eğitimleri ve eğitici programlar düzenlemeli ve uygulamalıdır. "

Türkiye Cumhuriyetinin ulusal savunma stratejisine aykırı olacağı öngörülen Birinci Protokol 1954'ün 19. Maddesinin "Uluslararası Düzeyde Olmayan

Çatışmalar" bölümünün karşılığı olan; İkinci Protokol 1999'da 5. Bolum/22: Madde 7'de Türkiye'nin ulusal savunma stratejisi lehine olabilecek maddelerle genişletilmiş olduğu düşünülmektedir. Söz konusu fıkralar aşağıda belirtilmiştir.

1. Bu Protokol Taraflardan birinin sınırları içinde görülen uluslararası bir nitelik taşımayan silahlı çatışmalarda geçerli olacaktır.

2. Bu Protokol isyanlar gibi iç huzursuzluklar ve gerilimler ile tecrit edilmiş ve düzensiz şiddet eylemleri ile benzer nitelikteki diğer eylemler için geçerli olmayacaktır.

3. Bu Protokoldeki hiçbir husus tüm yasal organlarla ülke içinde hukuk ve düzeni korumak ve yeniden kurmak ya da ülke içindeki ulusal birlik ve bölgesel bütünlüğü korumak için bir hükümetin sorumluluğunu ya da bir devletin egemenliğini etkilemek amacıyla kullanılamaz.

4. Bu Protokoldeki hiçbir husus 15. Maddede öne sürülen ihlallerle sınırları içinde uluslararası karakterde olmayan silahlı bir çatışmanın görüldüğü Tarafın öncelikli olarak yargılaması konusunda ön yargılı olamaz.

5. Bu Protokoldeki hiçbir husus silahlı bir çatışmada ya da itilafın görüldüğü bölgedeki Taraf ülkenin iç ve dış ilişkileri ya da silahlı çatışmalarında doğrudan ya da dolaylı olarak her ne sebeple olursa olsun yapılacak bir müdahaleyi haklı çıkarmak için kullanılamaz.

6. Bu Protokol'un 1. Paragrafta belirtilen durumlarda uygulanacak olması çatışmanın taraflarının asal statülerini etkilemez.

7. UNESCO çatışmanın Taraflarına yardımda bulunabilir.

IV. Barış Döneminde, Silahlı Çatışma Sırasında Ve Sonrasında Kültürel Mirasın Korunmasına İlişkin Örnekler:

Bildirinin son bölümündeki önerilere kaynak olması amacıyla bu bölümde; barış döneminde, silahlı çatışma sırasında ve sonrasında kültürel mirasın korunmasına ilişkin vaka'lardan örnekler verilmiştir.

1. Barış Dönemi: Lahey Sözleşmesi: Silahlı Çatışma Halinde Kültürel Varlığın Korunması Sözleşmesi Birinci Protokolü UNESCO, 1954'ü Irak 21.12.1967 tarihinde imzalamıştı. Irak'a Özgürlük Operasyonu öncesinde; Irak'lı yetkililerin Milli Kütüphanedeki ve Elyazmaları Müzesindeki Osmanlı arşiv belgelerini, gizli ve nadir belgelerini Turizm Bakanlığındaki sığına kaldırarak korumaya aldığını Amerikan Kongre Kütüphanecilerinin 27 Ekim-3 Kasım 2003 tarihli raporundan öğrenmiş bulunuyoruz. Bu durum bizlere savaşta işgal edilen ülke Irak'ın; adı geçen protokolün Yüksek Akit Tarafı olarak Madde 1. b. ye göre Sözleşmeden doğan yükümlülüğünü yerine getirdiğini göstermektedir.

2. Savaş Dönemi:

a) Özgürlük Operasyonu kapsamında Irak'ın işgalinin ilk aşamasındaki koalisyon güçlerinin sürdürdüğü yoğun bombardımanlarda arkeolojik alanların, tarihi binaların büyük ölçüde tahrip olmaması sevindirici bir gelişmeydi. Operasyon kapsamında Bağdat'ı işgal eden güç olan ABD, UNESCO'nun Silahlı Çatışma Halinde Kültürel Varlığın Korunması Sözleşmesi Birinci ve İkinci Protokolünü henüz imzalamamıştı. Buna rağmen, Bağdat'ın işgalinden önce 5 Nisan 2003 tarihinde ABD Ordusu Sivil İşler Görevlileri Yarbay John Kuttas and Major Christopher Varhola tarafından yapılan basın açıklamasında[1] "*askeri planların Irak'ın kültürel ve dini mirasının korunmasını içerdiğini*" belirtmesi büyük memnuniyetle karşılanmıştı. Ancak Bağdat'ın işgalinde müzelerin, kütüphanelerin..vb yoğun bir şekilde yağmalanması, söz konusu askeri planların

[1] Kaynak: US Department of State, International Information Program http://usinfo.state.gov/topical/pol/terror/texts/03040503.htm

etkin bir şekilde yapılmadığını veya yapılmış olsa dahi savaş sırasında özenli bir şekilde uygulanamadığını gösteren bir örnek olarak değerlendirilmektedir.

b) Chicago Üniversitesi, Doğu Enstitüsü'nden Dr. Nabil Al-Tikriti 'nin hazırladığı "Irak Elyazmaları Koleksiyonları, Arşivler ve Kütüphaneler, Durum Raporu, 8 Haziran 2003 (Iraq Manuscript Collections, Archives & Libraries Situation Report, 8 June 2003) Bağdat'ın işgalinde stratejik alanlarda (petrol bakanlığı, oteller, hava alanı, cumhuriyet meydanı..vb gibi) , konuşlanarak koruma altına alınmış askeri birliklerden farklı stratejik alanların korunması (yağmaya müdahale edilmesi) için halk ve Irak'lı yetkililerce yardım istendiğinde *"bize verilen emirler arasında talep ettiğiniz alanları koruma emri yok"* denilerek yardımı edilmediğini öğrenmiş bulunmaktayız.

c) Irak'ın Samara Kentinde Abbasi Halifesi Al Mutawakkil trafından 9. yy. da inşa ettirilen Sammara Büyük Cami ve spiral minaresi Irak'ın işgalinde ABD güçleri tarafından askeri üs olarak kullanılmış ve minareye silahlı askeri personel konuşlandırılmıştı. ABD'lli güçlere karşı mücadele eden hasım tarafın minareye düzenlediği bombalı ve silahlı saldırıda (1 Nisan 2005) minarenin üstünün tahrip olduğu uzman raporlarında, basında hatta ansiklopedik bilgilerde bile yer almaktadır.

d) Koalisyan güçleri tarafından Babylon, Ur gibi arkeolojik alanların üzerine askeri üstler kurulması Mezopotamya uygarlığının bu önemli kentlerini tahrip etti. Merkezi denetimin kalkması, Irak sınır güvenliğindeki boşluk; yasadışı arkeolojik kazıların ve kültürel varlıkların yasa dışı ticaretinin artmasına neden oldu. Meydan kültür varlıkların yasadışı ticaretini yapan kişi ve kuruluşlara kaldı. Bu süreçte Irak'ın sınır komşusu Ürdün'ün gümrük yetkililerinin Irak'tan kaçırılmaya çalışılan eserlerin ele geçirilmesinde çok önemli rol oynadığı hatırlanmalıdır.

e) Bu dönemde yine Irak'ta etnik nedenlerden ötürü, Irak'ın kuzeyine, Musul, Kerkük'te tapu dairelerinin yağmalandığı, Musul müzesinin yok edildiği bilinmektedir.

f) Balkanlardaki savaşlarda, Sırp, Hırvat ve Müslüman tarafların birbirlerinin tarihi ibadet mekanlarını, tarihi binalarını tahrip etmesi, Balkanlardaki Osmanlı ayak izlerinin yok edilmesi amacıyla Mostar köprüsünün bombalanarak yok edilmesi başta olmak üzere, mezar taşlarının bile tahrip edilmesi; etnik nedenlerden dolayı savaş sırasında kültürel mirasa yapılan acımasız saldırılar olarak yakın tarihimizdeki yerini almıştır.

3. Savaş Sonrası:

a) Prof. Dr. Andras Riedlmayer'in[1] Free Radio Europa'a yaptığı açıklamasından ve Avrupa Vakfı İstihbarat Fezlekesinden[2]; Balkanlardaki silahlı çatışmalardan sonra Suudi Arabistan'dan gelen yardım gönüllülerinin Batı Kosova'nın Djakovica kentinde Arap mimari formlarını taşıyacak kültür merkezi inşa etmek amacıyla savaş sırasında bir bölüm ayakta kalan Osmanlı eseri Hadum Camisini, kütüphanesini ve Kuran okulunu (1733) bolduzerlerle yıktığı öğrenilmiştir. Söz konusu açıklamadan devamla, mezarlıktaki mezar taşlarının yanı sıra, 17 yüzyıl Gazi Ali Beg ve Karamanlı camii kabristanındaki 1000 kadar mezar taşını putperestlik inancıyla yok ettiğini öğrenilmiştir. Bunu önlemeye çalışan NATO-KFOR güçlerine Suudilerin ulusal yetkililerden alınmış izinlerini göstermesi nedeniyle bu tahribatların engellenemediği bilinmektedir. Bilim adamları Kosova'daki bu yıkımı "Suudiler Balkanlardaki Osmanlı'nın ayak izlerini siliyor" olarak nitelendirmiştir.

b) Uluslararası anlaşmalardaki yükümlülükleri gereğince çatışmaları önlemek amacıyla adada Kıbrıs'ta konuşlanan Türk Silahlı Kuvvetleri, savaş

[1] Harward Universitesi (ABD') İslam Mimarisi ve Sanatı uzmanı
[2] European Foundation Intelligence Digest" Issue No. 100 28th July – 10th August 2000

sonrasında uluslararası etkinliklerde yapılan konuşmalarda veya sunulan bildirilerde "işgalci" olarak nitelendirilmektedir. Bu bildirilerde, konuşmalarda devamla Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kuzey Kıbrıs'taki kültürel mirasın tahrip edilmesinde, yasadışı dışı arkeolojik kazı ve ticaretinde önemli rol oynadığı öne sürülmekte ve Türkiye Cumhuriyetinin ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin UNESCO Hague Anlaşması Birinci ve İkinci Protokol Kapsamında cezalandırılması önerilmektedir. Bu faaliyetler günümüzde Rum yönetimi Başkanı Hristofyas'yın Türkiye'ye: "Kıbrıs'ın kültürel mirasını yağma ve yerle bir etme politikasını terk et" şeklinde mesaj verme boyutuna ulaşmıştır. [1]

V. Silahlı Çatışma Durumunda Kültürel Varlığın Korunmasına İlişkin Uluslararası Alanda Askeri, Resmi Ve Sivil Kesim Tarafından Yürütülen Tartışmaların Son Durumu

BM, NATO, ulusal askeri akademiler[2], uluslararası kuruluşlar[3], ve sivil kurumlar [4]tarafından düzenlenen seminerlerde, konferanslarda askeri personel, resmi ve sivil kurumlarla ve uzmanlarla silahlı çatışmalarda kültürel mirasın korunması konusunda görüş alışverişinde bulunmakta ve uzlaşma amacıyla tartışmaktadırlar.

Bildirinin son bölümünde yapılan önerilere odak olması amacıyla bu bölümde silahlı çatışma durumunda kültürel varlığın korunmasına ilişkin askeri, resmi, ve sivil kesim tarafından yürütülen tartışma başlıkları ve son durum özetlenmiştir.

a) Barış döneminde ulusal askeri resmi ve sivil kurumların ortaklaşa çalışmasının gerekliliği:

Bu tartışmalarda askeri, resmi ve sivil tarafın üzerinde uzlaştığı hususlardan birisi, tüm tarafların barış zamanında ortaklaşa çalışmalarının gerekliliği"dir. Taraflara göre, savaş sırasında alanda resmi ve sivil personelin görev alması mümkün olmayacaktır. Bu nedenle tüm faaliyetler barış zamanında ortaklaşa yürütülmelidir.

b) Askeri, resmi, sivil kurumların ortak çalışma dili-yöntemi oluşturması: Tartışmalarda henüz uzlaşmaya varılmamış konu ise; "askeri tarafın görev, yükümlülük ve faaliyetlerinin resmi ve sivil tarafın çok farklı olduğu"dur. Bu nedenle askeri ve sivil tarafların öncelikle birbirlerinin görev ve uygulamalarını anlamaları ve ortak çalışma dili-yöntemi oluşturmaları gerektiği üzerinde durulmaktadır. Askeri taraf, verilen emirlerle bağlı olduklarını, bireysel girişim ve eylemde bulunamayacaklarını, örneğin silahlı güçler, bir müzenin civarında bulunsa bile verilen emirler arasında müzenin korunması emri yoksa, yansa ve yağmalansa bile o müzenin korunması için müdahale edilmeyeceğinin bilinmesini, aksine bir uygulamada askeri personelin en düşük rütbeli bir üyesinin dahi "emre itaatsizlikten " savaş mahkemesinde yargılanıp ciddi bir cezaya hatta ölüm cezasına çarpılabileceğini ifade etmektedirler.

c) "Askeri gereklilik" halinde korumanın kaldırılması:

Tartışmalarda henüz uzlaşmaya varılmamış bir diğer önemli konu ise; Hague protokollerinde yer bulan "Askeri gereklilik" halinde korumanın kaldırılması

---

[1] , Havadis Gazetesi, KKTC, 20.03.2009 T. C. Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü Web Sitesi (http://www.byegm.gov.tr)

[2] NATO / Pfp Symposium/Seminar, Civil-Military Relations Seminar VIII MİlitaryEthics (III) —The Protection of Cultural Property And (Military) Leadership By Austrian Natıonal Defense Academy on November 9th To 11th, 2005

[3] Euromed Heritage Program- European Commission, 1 st Workshop on "Cultural Heritage Protection in times of Conflict" Amman, 15-17 April 2005,

[4] 10 th, International Congress "Cultural Heritage and New Technologies", (Workshop 10, Archeology and Computer") November 2005, City Hall of Vienna, Austria

kavramının kesin ve tam anlamının oluşturulması, hangi durumlarda bu kavramın gerçekleşeceğine açıklık getirilmesi hakkındadır.

d) "Seçilecek koruma yöntemi ve bu yöntemin uygulanmasında karşılaşılan sorunlar" :

Bu sorun için şu örnek senaryo verilmektedir. Bir müzeyi ve içindeki eserleri, sadece korumak amacıyla içinde ve/veya dışında silahlı muhafızların konuşlandırması halinde, bu konuşlandırılma düşman tarafından yok edilmesi gereken hedef olarak görülür ve karşı saldırıda bulunulur. Bu saldırıda müzenin hedef olup tahrip olması kaçınılmaz olabilir. Resmi ve sivil kesim tarafından savaş sırasında uygun olabileceği düşünülebilen ve Birinci Protokol 1954, Madde 4, [1] yer verilen bu yöntemin askeri taraf ve kültürel varlık için uygun olmadığı açıkça görülmektedir? Bu durumda içindeki eserlerin barış döneminde bir sığınağa kaldırılmamış olan müze ve eserler için nasıl bir koruma yöntemi uygulanmalıdır?

e) Kızılay ve Kızılhaç gibi kurumlara iş birliği:

Tartışmalarda cevapların arandığı önemli soru şudur. "Kızılay ve Kızılhaç gibi kuruluşlar çatışma alanlarına ilk ulaşan ve çatışmalarda da görev yapabilen sivil kuruluşlar olduğundan bu sivil kuruluşlardan ve temsilcilerinden kültürel mirasın korunmasında nasıl yardım alınabilir?

VI. Silahlı Çatışma Durumunda Kültürel Varlığın Korunmasına Yönelik Türkiye Cumhuriyeti Odaklı Ve Uluslararası Girişimler Ve Sonuçları:

Bildirinin son bölümünde yapılan önerilere ışık tutması amacıyla bu bölümde silahlı çatışma durumunda kültürel varlığın korunmasına yönelik olarak gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası girişimlerden bir kaçı örneğe ve sonuçlarına yer verilmiştir.

1990'lı yıllarda her alanda olduğu gibi, kültürel mirasın korunması konusunda çalışan ulusal ve uluslararası sivil toplum kuruluşlarının (STK), meslek kuruluşlarının oluşturulduğu ve bu kuruluşların etkin çalışmalar yürüttüğü gözlenmektedir. Söz konusu STK'lar, meslek kuruluşları; kültürel miras korunması alanında Hükümetlerarası örgütlerce (IGOs-Inter Governmental Organizations) benimsenecek stratejilerin, politikaların oluşması ve IGOs'ların yayınladığı kurallar ve prensipler konusunda kamuoyunda farkındalık yaratılması için çalışan önemli aktörler olarak değerlendirilmektedir[2].

Afganistan, körfez ve Irak savaşında müzelerin, izinli özel koleksiyonların yağmalanması, bağlı olarak kültür varlıklarının yasa dışı ticaretinin artması, Balkanlarda meydana gelen çatışmalarda dinsel ve etnik dürtülerle, taşınamaz kültürel mirasın kültürel mirasın geri dönülemeyecek şekilde tahrip edilmesi..vb. bu gelişmeler karşısında IGOs'ların etkisiz kalması, toplumu organize olmaya, olası silahlı çatışmalarda kültürel mirasın korunması konusunda hassas davranmaya ve ön almaya yöneltmiştir.

Örnek 1: Bu yönde kayıtlara geçen ilk uluslararası sivil girişim Irak'ın işgalinden önce Türkiye'de başlatılmıştır. Bildirinin yazarının oluşturduğu ve sözcülüğünü üstlendiği "Irak'ın Kültür Mirasının Korunması İçin Sivil Girişim" 15-25 Şubat 2003 tarihleri arasında internet aracılığıyla uluslar arası dilekçe kampanyası düzenlemiştir. Dilekçe'de "hem Irak yönetimi hem de koalisyon güçlerinin yönetimi

[1] 4. Birinci fıkrada yazılı kültürel varlıklardan birinin sırf bu ise tahsis olunmuş silahlı muhafızlar tarafından nezaret altında tutulusu veya bu kültürel varlık civarında umumi asayişi korumakla mükellef normal zabıta kuvvetlerinin bulunuşu halinde burası askeri maksatlar için kullanılmış sayılmaz.

[2] Saadet Guner, Jale Velibeyoğlu "Role Of The International And National Non Governmental Organizations To Protect The Cultural Heritage" , 11th International Congress "Cultural Heritage and New Technologies", (Workshop 11 Archeology and Computer") October 18th– 20th, 2006, City Hall of Vienna, Austria,

olası bir silahlı çatışmada Irak'taki kültür mirasına saygı duymaya ve olası savaş sonrasında tahrip olan kültürel mirasın restore edilerek korunması için gerekli maddi kaynak ayırmaya" davet edilmiştir. Dilekçeye on günde 41 imza atılmıştır. İmzaların 15'i Türkiye, 7'si Ürdün, 6 'sı ABD, 3'ü İngiltere, 2'si Cezayir ve Lübnan'dan 1'er tanesi Bengaldeş, Romanya, Suriye, Bahreyn, Kanada'dan, 1 tanesi bilinmeyen ülke de yerleşik bir kişi tarafından verilmiştir. Portekiz'den bir üniversite ise kurumsal kimliği ile bu dilekçeye imza koymuştur. 41 imza sahibinin 35'i kültürel miras ve korunması konusunda uzman ve akademisyendir. Diğerleri ise 1 radyo programcısı, 2 ekonomist, 2 mühendis, 1 öğretmendir. Dilekçe ve imza listesi, BM ve UNESCO Merkezine, Irak'ın ve Koalisyon Güçlerinin BM, UNESCO Temsilcilerinin yanı sıra Türkiye'deki Büyükelçiliklerine e-posta ile sunulmuştur. BM Genel Sekreteri adına verilen cevapta ve UNESCO Ortadoğu Temsilcisi ve ABD Ankara Büyükelçisinin verdikleri cevapta "Kampanya takdir edilmiş Irak'taki kültür mirasının korunması için gerekli önlemlerin alınacağı" bildirilmiştir.

Örnek 2: Bu dönemde olası bir savaşta Irak'ın kültür mirasının korunması için gerçekleştirilen birçok bilimsel ve resmi girişimler de saygı ile hatırlanmaktadır. ABD Chicago Üniversitesi Doğu Enstitüsü'nden Prof. Mc.Guire Gipson'nun olası bir işgalde medeniyetin beşiği olarak adlandırılan Irak'ın kültür mirasının korunması için ABD ve Pentagon nezdindeki bilimsel odaklı çırpınışları, sivil toplum örgütü olarak Amerikan Arkeoloji Birliği (AİA) diğer bir çok üniversite ve uzmanların ABD ordusuna uyarı ve tavsiyeleri toplumun kalbine sonsuza kadar kazınmıştır. Anadolu Ajansının 15 Şubat 2003 tarihli haberine göre Türkiye'nin Washington Büyükelçiliğinin ABD Dışişleri Bakanlığı nezdindeki girişimleri, dönemin T. C. Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik'in, UNESCO Genel Direktörüne gönderdiği mektup, olası bir savaşta Irak'ın kültür mirasının korunması için yapılan resmi girişimlere örnek olarak tarihteki yerini almıştır.

Sonuç: Bütün bu sivil, bilimsel ve resmi girişimlere koalisyon güçlerinin yetkilileri tarafından verilen cevaplar olası bir savaşta Irak'ın kültür mirasının korunması için gerekli önlemlerin alınması yönünde olmasına karşın, 10 Nisan 2003'de koalisyon güçlerinden ABD ordusunun Bağdat'ta girmesiyle insanlık büyük bir kültürel miras yağmasının ve tahribatının tanığı olmuştur.

Örnek 3: Bu tahribatın ardından ABD Irak'ın kültür varlıklarının korunmasına yönelik tedbirler almaya başlamıştır. Bu amaçla 3-4 Aralık 2003 Tarihinde Washington DC,'de düzenlenen "Irak'ın Yeniden Yapılandırılması Uluslararası 2. Konferansı'na "Kültürel Ajanda" oturumunu dahil edilmiştir. Adı geçen oturuma Türkiye odaklı "Irak'taki Kültürel ve Tarihi Mirasın Korunması İçin Sivil Girişim" grubu davet edilmiş ve davet için USD 4000 lık bir fon tahsis edilmiştir. Sivil Girişim Türkiye'nin Irak'ın savaş sonrası kültür mirasının korunmasında etkin bir şekilde rol alabilmesi için geçen kongreye; kongrenin içeriği gereği bir iki konuşmacıyla değil Sivil Girişim temsilcilerinin yanı sıra Türk akademisyenler, restorasyon firmalarının, meslek odalarının temsilcilerinin de dahil olduğu geniş bir ekiple katılmayı tercih etmiştir. Davet ve davete iştirak için Sivil Girişimin maddi destek arayışı T C. Dışişleri Bakanlığına bildirilmiştir. Sivil Girişim; Türk Dışişleri Bakanlığının bilgisi dahilinde muhtelif kurum kuruluşlara (TOBB, ATO, IMKB..vb) başvurmuştur. (Kasım 2003)

Sonuç: Ancak bu kuruluşlardan maddi destek alınamadığı için adı geçen kongreye Türkiye'den katılım olmamış, bu nedenle Türkiye; Irak'ın kültür mirasının korunması çalışmalarında yer bulamamıştır.

Örnek 4: Türkiye odaklı "Irak'ın Kültür Mirasının Korunması İçin Sivil Girişim" Irak'ta yağmalanan kütüphanelerin ve elyazmaları müzelerinin durumunu incelemek için Irak'ı ziyaret edecek olan Amerikan Kongre Kütüphanecileri Grubundan, Irak Milli Kütüphanesinde bulunan Osmanlı belgelerinin durumunu incelemelerini istemiştir. (24 Ekim 2003) Irak'ın İşgalinden sonra UNESCO' yayınladığı ve Prof. Mc.Guire Gipson ve Dr. Nabil El Tikriti tarafından kaleme

alınan ilk raporda Irak milli kütüphanesinin tamamen yağmalandığı bildirildiğinden, bu talep sayesinde yeniden yapılacak araştırmada Türkiye'yi de yakından ilgilendiren sonuçların daha kesin olarak belirleneceği düşünülmüştü.

Sonuçlar:

- Amerikan Kongre Kütüphanecilerin yayınladığı "Library of Congress Mission To Baghdad Report on the National Library and the House of Manuscripts October 27-November 3, 2003" başlıklı raporda Türkiye çıkışlı Sivil Girişimin talebinin dikkate alındığı memnuniyetle görülmüştür**.** Adı Geçen Raporun D. Maddesinde 1200 adet Osmanlı arşiv belgesinin 4000 nadir (rare) ve gizli (forbidden) belgesinin Milli Kütüphaneden Irak Turizm bakanlığının sığınağına kaldırılarak korunmuş olduğu, ancak ıslandığı, restorasyonla kurtarılabileceği belirtilmiş ve restorasyon için gerekli malzeme ve bütçe belirtilmiştir.

- Bir Türk sivil girişimin ulaştığı bu sonuç ilgili resmi kurumlara (Türk Tarih Kurumu, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Dışişleri bakanlığı) bildirilmiş olmasına karşın bu güne kadar bu konuda neler yapıldığına ilişkin bir hiçbir bilgi edinilmemiştir.

- Ancak bu gün bile geç değildir. Beykent Üniversitesi Stratejik Araştırma Merkezinin 2009 yılında düzenlediği 21. Yüzyılda Ulusal Savunma Sempozyumu, bu sonucun yedi yıl aradan sonra ilgililere bir kez daha açıklanabileceği yeni bir fırsat olarak değerlendirilmektedir. "Irak'ın Kültür Mirasının Korunması İçin Sivil Girişim" üyelerinin bazılarının üye olarak yer aldığı Kültürel Mirasın Dostları Derneği-KUMID; şayet destek ve görev verilirse Irak'ta milli kütüphaneden kurtarılmış olduğu öğrenilen Osmanlı arşiv belgelerini ve gizli ve nadir belgelerinin son halini öğrenmeye ve restore etme çalışmasında yer almaya hazırdır. Bu türdeki çalışmalarda Sivil Toplum Örgütlerinden destek alınmasının gerektiği Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalarda da mevcut olduğu bir kez daha not edilmelidir.

Örnek 5: Türkiye odaklı "Irak'ın Kültür Mirasının Korunması İçin Sivil Girişim" sözcüsü ve bildiri yazarı 7-11 Aralık 2003 tarihinde Ürdün'de düzenlen "Arkeoloji ve Korumada Bilim ve Teknoloji Başlıklı İkinci Uluslararası Kongre"ye bildiri sunmak için davet edilmiştir.

Sonuçlar:

- Girişim ve kampanya dünyaya örnek olmuş ve benzer faaliyetlerde kullanılmaya başlanmıştır. Örneğin Kriz Alanlarında Kültürel Mirasların Korunması için Uluslararası Gözlemci Prof. Dr. Fabio Maniscalco (University L'Orientale of Naples, Italy-") tarafından, "Israil ve Lübnan'daki Kültürel Varlıkların Korunması"i için yapılan çağrı uluslararası alanda internet aracılığıyla imzaya açılmıştır.

- Sivil Girişim Sözcüsünün önerisi, Ürdün'de düzenlenen söz konusu Kongrenin bilim kurulunun, organizasyon komitesinin ve katılımcıların onayı ve desteğiyle; silahlı çatışmalarda kültürel mirasın korunması konusunda yeni bir uluslararası sivil toplum kuruluşunun oluşturulması çalışmalarına Kongre sırasında başlanmıştır. Yaklaşık 3 yıl süren gönüllü çalışma ve toplantılar sonucunda "Silahlı Çatışmalarda Taşınabilir Taşınamaz Kültürel Mirasın Korunması için Dünya Birliği-W.A.T.C.H, (World Association For The Protection of Tangible and Intangible Cultural Heritage In Times of Armed Conflict –WATCH) Aralık 2005'de Roma'da uluslararası sivil toplum örgütü olarak kurulmuştur. Sivil Girişim Sözcüsü ve bildirinin yazarı W. A. T. C. H'un kurucu üyeleri arasındadır.

Örnek 6: "Irak'ın Kültür Mirasının Korunması İçin Sivil Girişim" üyelerinin bazılarının üye olarak yer aldığı Kültürel Mirasın Dostları Derneği-KUMID (İstanbul 2005) kurumsal olarak gerçekleştireceği faaliyetleri arasına çatışma alınlarında kültürel mirasın korunmasına yönelik faaliyetlere de yer vermiştir. Bu amaçla yürüttüğü faaliyetler ve sonuçları aşağıda belirtilmiştir.

Faaliyet 1: KUMID, Lübnan İsrail arasında süre gelen silahlı çatışmalarda çatışan her iki tarafın kültürel mirasının korunması için yapılan uluslar arası çağrılara destek vermiş ve Türkiye'de Skytürk Televizyonunun yayınladığı açık oturuma katılmıştır. (01. 09.2006) Lübnan'da faaliyet gösteren, STK'larla, akademisyenlerle iletişim kurmuş tahrip edilen kültürel mirasın korunmasına yönelik önerileri derlemiş, bu önerileri T. C. Kültür Bakanlığına, Dışişleri Bakanlığına sunmuştur.

Sonuç: Çatışma sonrası Türkiye Lübnan'da konuşlanan Barış Gücü içinde yer almasına ve Lübnan'ın savaş yaralarını sarmak için girişimlerde bulunacağını açıklamasına rağmen Lübnan'ın kültür mirasının korunmasına ve restorasyonuna yönelik ne tür faaliyet yürütüldüğüne ilişkin olarak bu güne kadar herhangi bir bilgi edinilememiştir.

Faaliyet 2: Kafkasya'da Gürcistan-Rusya arasında ortaya çıkan silahlı çatışmaların onuncu gününe gelindiğinde kamuoyu gerek medya gerekse diğer kuruluşlar tarafından bölgedeki kültürel mirasın durumu hakkında bilgilendirmemişti. Bu nedenle KUMID "çatışan taraflara bölgedeki kültürel mirasa saygı gösterilmesi ve onların durumu hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesini tavsiye ettiği" bir mektubu Gürcistan ve Rusya'nın Ankara Büyükelçiliklerine, UNESCO, ICOM, ICOMOS'un Türkiye Temsilcilerine gönderdi. ICOM Genel Merkezi aracılığıyla Gürcistan ICOM tarafından KUMID'e ve T. C. Kültür Bakanlığı nezdinde bulunan ICOM Türkiye Temsilciliğine gönderilen e-postada ilk kez bölgedeki kültürel mirasların geri dönülemeyecek kadar tahrip olmadığı öğrenildi.

Sonuç: Türkiye'nin Gürcistan'ın savaş yaralarını sarmak için girişimlerde bulunacağını açıklamasına rağmen Gürcistan'daki kültür mirasının korunmasına ve restorasyonuna yönelik ne tür faaliyet yürütüldüğüne ilişkin olarak bu güne kadar herhangi bir bilgi edinilememiştir.

VII. Öneriler:

"Tarihten ders alınsaydı tarih tekerrür eder miydi özdeyişinin" ışığında yukarıda verilen örneklerden de görüleceği gibi yüzyıllardan beri savaşlarda kültür varlıklarının tahrip edilmesinin önüne geçilemediği anlaşılmaktadır. Ancak günümüzde elimizde kalan kültürel mirasın korunması için bugün bile geç değildir düşüncesiyle bu bölümde ulusal savunma stratejisi belirleme öncesinde alınması gerekli önlemler ile stratejinin belirlenmesi ve planlamalarda temel alınacak ölçütler sıralanmıştır. Bu öneriler ve ölçütlerin tamamının kültürel mirası tehdit eden "insani etkenler "ve "risk yönetiminde dikkate alınan yaklaşımlar ve kullanılan araçlar" olduğu not edilmelidir**.**

I. Barış döneminde, askeri, resmi kurumlar, sivil toplum kuruluşları ve uzmanlarca ortaklaşa yapılması gerekenler;

Ulusal Savunma Stratejisinde sınırlarımız içinde toprak üstü, toprak altı ve su altında bulunan kültürel mirasın korunması mutlaka yer almalıdır.

A) Envanter ve Belgeleme

- 5 Kasım 1922 tarihli "Müzeler ve Asar-ı Atika Hakkında Talimat" tan beri tamamlanamamış olduğu hatırda tutularak; ulusal taşınabilir-taşınmaz kültür varlıklarımızın envanteri dijital ortamda acilen tamamlanmalıdır.

- Başta tarihi mimari binalar olmak üzere, bu güne kadar restorasyon ve koruma uygulamaları yapılan diğer kültürel varlıklara ilişkin, bilgi, belge ve fotoğraflar dijital ortama aktarılarak koruma altına alınmalıdır.

- Savaşlar insanların özellikle yaşlı kişilerin ölünme neden olduğundan "Somut Olmayan Kültürel Miras"ımızın dijital envanterine başlanmalı ve ivedilikle tamamlanmalıdır.

• Taşınabilir, taşınamaz ve somut olmayan kültürel mirasın geleneksel aktörleri (taş ustaları, halk ozanları…vb) gibi, tespit edilmeli ve olası savaş durumunda koruma altına alınmasına yönelik tedbirler oluşturulmalıdır.

• Tarihi anıtların, müzelerin fiziki koşulları, yangın ya da yapısal çöküntüye karsı durumları incelenmeli bu olumsuzlukları giderecek acil önlem planları hazırlanmalıdır.

B) Eğitim:

a) Örgün Eğitim:

• Başta UNESCO olmak üzere diğer uluslararası kurumların kültür varlıklarının korunmasına yönelik yayınladığı; Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu veya olmadığı tüm uluslararası mevzuatlar ve bu konudaki ulusal mevzuatlarımızın ulusal yasalar, askeri ve polis okullarında, kolejlerinde, yüksek okul ve akademilerinde ders olarak okutulmalı ve seminerler verilip geziler düzenlenmelidir.

• Söz konusu mevzuatlar, üniversitelerin koruma ile doğrudan ilgili bölümlerinin yanı sıra dolaylı olarak ilgili diğer disiplinlerinde (ekonomi, hukuk, dış ticaret, şehir planlaması vb.) ders olarak okutulmalıdır.

• İlk ve ortaöğrenim düzeyindeki eğitim programlarında; öğrencilerin ulusal sınırlarımız içindeki ve diğer ülkelerdeki kültürel miraslara saygı duymasını sağlayacak, Vandalizm, İkonalizm dürtülerini törpüleyecek ve koruma bilincini geliştirecek derslere, seminerlere, gezilere ağırlık verilmelidir.

b) Yaygın Eğitim (Hizmet içi Eğitim)

• Askeri, güvenlik kurumlarının ve ilgili resmi ve sivil kurumların personeline yönelik söz konusu mevzuatlar ve koruma bilinci hakkında “Hizmet içi Eğitimler” düzenlenmelidir. Bu eğitimlerin ilk adımı Milli Güvenlik Akademisindeki eğitimlere katılan askeri, kamu ve özel kesim temsilcilerine verilerek atılabilir.

c) Türkçe Kaynak/İnsan Kaynakları:

• Uluslararası mevzuatlarla ilgili olarak eğitimlerde ihtiyaç duyulan Türkçe kaynak için KUMID’in AB Kültürel Miras Mevzuatı ve Türkiye Projesinin kitaplarından ve web sayfasından yaralanılabilir. Yeni yayınlanacak uluslararası mevzuat ivedilikle Türkçeye tercüme edilerek eğitim programına dâhil edilmelidir. Eğim verecek insan kaynakları için yine KUMID’ün üyelerinden yararlanılabilir..

C. Yapılanma

• Silahlı çatışmalarda ve doğal afetlerde kültürel ve doğal varlıkların korunması için resmi yasa ile kurulmuş “özerk çalışabilecek, ulusal üst kurul” oluşturulmalıdır. Bu üst kurula gerekli personel, finansman ve fiziki imkanlar tahsis edilmelidir. Kurulda askeri ve güvenlik güçlerinin temsilcilerinin yanı sıra resmi kurumlar, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve koruma konusunda uzman bilim insanları yer almalıdır. Kurul; uluslararası gelişmeler ışığında olası silahlı çatışmalar konusunda risk senaryoları kurgulayabilmeli ve bu senaryolara göre kültürel ve doğal mirasının korunması için alınacak tedbirleri belirleyerek askeri ve resmi kurumlara danışmanlık hizmeti sunmalıdır. Kurul, idari, askeri ve yasal olarak uygulamalar, ortak araştırmalara ve tatbikatlara önderlik etmelidir.

D. Halkla İlişkiler ve Farkındalık Yaratma:

• Savaş zamanında toplumların davranışlarına yön verebilecek, kontrol dışı davranışlarını önleyebilecek yerel önderler, din adamları..vb tespit edilmeli ve

kültürel mirasın korunması konusunda eğitilmelidir. Bu konuda Diyanet İşleri başkanlığı ile işbirliğine gidilmelidir. [1]

• Silahlı Çatışmalarda kültürel mirasın korunması konusunda çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşları (STK) oluşturulması teşvik edilmelidir. Bu konuda Türkiye'de ilk çalışmaları başlatan ve çalışmaları uluslararası alanda fark edilen KUMID desteklenmelidir.

• Askeri, resmi kurumlar, STK'lar ve üniversiteler tarafından tüm tarafların katılacağı ulusal çalıştay, kongre ve seminerler düzenlenmelidir.

2. Askeri Kurumlarca Alınacak Önlemler:

A) Eğitim:

a) Örgün Eğitim:

• VII: Öneriler Madde II/B, a,b fıkralarındaki eğitim dikkate alınmalıdır**.** Genel askeri eğitim ulusal ve dünyadaki diğer kültürel varlıklara saygı duyacak, tanıyacak ve koruyacak genel prensipler içermelidir.

• Türkiye'nin taraf olduğu Birinci Protokol 1954, Madde 7 Gereği Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde "Kültürel Miras Koruma Birimi" kurulmalıdır. Bu birimde çalışmak üzere farklı disiplinlerde (arkeolog, mimar, restorasyon uzmanı, sanat tarihçi, geleneksel Türk El sanatları uzmanı..vb) uzmanlar yetiştirilmeli ya da istihdam edilmelidir.

• Silahlı Kuvvetler Akademisinde, Harp Akademileri Komutanlığı bünyesinde lisansüstü eğitim ve sertifika programları düzenleyen "Stratejik Araştırma Enstitüsü" programlarına silahlı çatışmalarda kültür mirasının korunması başlığı da ilave edilmeli ve bu konudaki, lisans, yüksek lisans ve doktora tezlerinin hazırlanması teşvik edilmelidir. Örneğin bu tezlerden biri savaş sırasında ortaya çıkan kültürel varlık yağmalarının hangi dürtülerle, (ekonomik değer, ikonalizm, vandalizm, zafer ruhu) ve hangi profildeki hedef kitle tarafından yapılabileceği ve bu hedef kitlelere yönelik ne tür tedbirler alınabileceği "konusunda olabilir.

b) Yaygın Eğitim (Hizmet içi Eğitim)

• VII: Öneriler Madde II/B, c fıkrasındaki eğitim dikkate alınmalıdır**.** Silahlı çatışmada kültür mirasının dokunulmazlığının kaldırılmasına Türkiye'nin taraf olduğu Birinci Protokol 1954, Madde 11.2 gereğince *bir tümen veya önemce buna eşit veya daha üstün bir askeri teşekkül kumandanlığınca hükmedilebileceğinden* tümen komutanı ve üstündeki komuta kademesine periyodik olarak kültürel mirasın korunması konusunda ayrıca hizmet içi eğitim verilmelidir.

• "Üst Kurul"da; savaşın ardından barış koruyucu faaliyetler arasında sayılan "savaşta tahrip olan kültür varlıklarının belgelenmesinde ve restorasyon çalışmalarında" görev alacak resmi ve sivil toplum temsilcilerine, uzmanlara "militarize alanlarda davranış kuralları, halkla ilişkiler ..vb" gibi konularda eğitim verilmesinde görev alınmalıdır.

B) Yapılanma:

• Bu gün için Harp Akademileri Komutanlığı bünyesindeki "Stratejik Araştırma Enstitüsü"'nün bu konuda çalışabilecek bir yapı olduğu düşünülmektedir. Gelecekte ortaya çıkacak gereksinimlere göre yeniden yapılanmaya gidilebilir.

[1] Irak'taki dini lider Ayetullah Sistani'nin Fetvasıyla, müzelerin yağması durmuş ve çalınan eserlerin büyük bir bölümü geri getirilmiştir.

C) Askeri Planlamalar:

• Ulusal Savunma Planlamalarında sınırlarımız içinde toprak üstü, toprak altı ve su altında bulunan kültürel mirasın korunmasına yönelik planlamalar mutlaka ve ayrıntılı olarak yer almalıdır. Savaş sırasında korunması gereken kültürel mirası tespit etmek için kullanılan son teknolojiden (arkeo-informatic, GPRSC vb) yararlanılmalıdır. Planlama haritalarında koruma altına alınacak kültürel zenginlikleri kapsayan alanlar için belirli topografik semboller kullanılmalıdır.

• Uluslararası alanda kabul görmüş işaretleme sistemi Mavi Kılıç bayrağının/işaretinin asılacağı alanlar, binalar askeri planlamalarda kesinlikle belirlenmelidir. İşaretleme sistemi için yeni teknolojiler kullanılmalıdır.

• Savaş ortamında yağmalanan, yasadışı arkeolojik kazılardan elde edilen eserlerin yasa dışına ihracının engellenmesi ve kaçakçıların sınırlardan girmesinin önlenmesi için askeri planlamalarda ulusal sınır güvenliğine önem verilmelidir.

• Ulusal Savunma Planlamalarında askeri hedeflerin, diğer lojiktik ve ulaşım imkânlarının kültürel miras alanlarına özellikle UNESCO Dünya Mirası Listesine kayıtlı alanlara yakın olmamasına özen gösterilmelidir. Eğer mümkün olmayacaksa söz konusu stratejik alanların yakınındaki kültürel mirasın korunması için özel planlama yapılmalıdır.

• Kazıların başlamış olduğu ve savaş durumunda korumasız kalacak olan arkeolojik alanların korunması planlamalara yansıtılmalıdır. Planlamalarda kültür mirasının dokunulmazlığının nasıl ve hangi durumlarda kaldırılmasına karar verilebileceği belirlenmelidir. Diğer emirlerde olduğu gibi kültürel mirasın korunmasına yönelik askeri emirler ve görevler de sade, anlaşılır ve tam zamanlı olmalıdır.

• UN ve NATO Şemsiyesi altında savaş sonrası barış koruyucu faaliyetlerde bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilen Türk Silahlı Kuvvetlerine görev yapacağı ülkelerin kültürel mirası tanıtılmalı, kültürel mirasın korunması konusunda eğitim verilmeli ve bu personel arasında görev yapılan ülkelerdeki ulusal kurumlar ve uzmanlarla iş birliği yapacak arkeologlar ve restoratörler mutlaka bulunmalıdır.

E) Halkla İlişkiler ve Farkındalık Yaratma:

• Askeri kurum temsilcileri/uzmanları sivil veya resmi kurumlar tarafından kültür varlıklarının korunmasına yönelik, resmi kurumlar, STK'lar ve üniversiteler tarafından düzenlenen etkinliklere katılmalı, askeri kurumlarda bu konuda sivil ve resmi kurum temsilcilerinin katılacağı etkinlikler düzenlemelidir.

3.Uluslararası İş Birliği

• Mavi Kılıç (Bleu Shields) Ulusal Komitesi'ne işlerlik kazandırılmalıdır.

• NATO, UN, UNESCO, ICCROM, ICOMOS, IFLA ICA gibi kuruluşlarla iş birliği yapılmalı sivil ve askeri personel eğitimi sağlanmalıdır.

• Askeri personelini kültürel mirasın korunması konusunda başarılı bir şekilde eğiten diğer ülkelerle (önemle, İsrail, İtalya, Avusturya..vb) eğitim işbirliğine gidilmelidir. Anılan kuruluşların ya da diğer uluslararası kuruluşların düzenleyeceği konferans seminer ve çalıştaylara askeri, resmi personelin, sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin ve uzmanların katılması teşvik edilmeli ve kalımcılar maddi olarak desteklenmelidir.

• Uluslararası kuruluşlarca iş birliği yapabilecek sivil toplum kuruluşları oluşturulmalı ve desteklenmelidir. Silahlı çatışmalarda kültürel mirasın korunması

konusunda Türkiye'de ilk çalışmaları başlatan ve çalışmaları uluslararası kurumlar nezdinde fark edilen KUMID desteklenmelidir.

VIII. Sonuç

Beykent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi 21. YY. Ulusal Savunma başlıklı Uluslararası Sempozyuma "Kültürel Miras ve Savaşlar" başlıklı bildiriyi kabul etmekle bir ilki başlatmıştır. Adı geçen Merkezin KUMID ile birlikte diğer askeri, resmi ve sivil kişi ve kurumların desteği ile savunmada kültürel mirasın korunması konusunda geniş katılımlı bir ulusal çalıştay düzenlenmesi teşvik edilmeli, böylelikle bu ilk adımın devamı getirilmelidir.

ÜÇÜNCÜ OTURUM

SAVUNMA VE GÜVENLİK (DEFENCE AND SECURITY)

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Mithat BAYDUR

Raportör : Nergis ÖZKURAL

Konuşmacılar

Dr. Giovanni Ercolani

Prof. Dr. Erhan H. Büyükakıncı

Larry D. White, J.D.

Prof. Dr. Holger Mey

SECURITY: BETWEEN ORTHODOXY AND LIQUIDITY

Dr.Giovanni Ercolani[1]

Some time social scientists spend more time in constructing hypothetical theories, than trying to validate them in the social laboratory represented by human history. We all are aware of the debate that is going on about political science, international relations, security and strategic studies, in which each of them, pretending to be an independent topic from each other, try to build up and defend its own territory. Unfortunately, far away from the warm and pleasant university departments, the topic of security calls for a more pragmatic approach. “Security is always a practical matter” reminds us the inventor of the Inspector Kurt Wallander, so in vogue today with his police story which have as landscape the frozen flat lands of Sweden, but, apparently the topic of security is safer when it is relegated to textbooks and fancy conferences.

The Spanish writer Arturo Perez Reverte, talking about “expertise on bullfighting” says: “In Spain, to affirm that one knows of bulls is easy. It is enough in a bar have a pair of beers. To maintain it is much more complex.” I do not want to compare security to bullfights but my aim is to highlight a superficial attitude any time the word “security” becomes of public domain. A word which for the simple affects it become part of the political vernacular, has been stripped of its particular attributes till changing into all the common places nowadays available on the media language.

Writing here about what I consider a “Political” subject, and I underline the use of a capital “P”, because being a Political Scientist I want to distance myself from the world of perception and the realm of approximation, I want to get back to the word “security” in its original meanings. It is not a simple process in which the search in an etymological dictionary brings us in front of the essence of security (an English word derived from the Latin “Securitas”: “*securus+tas*” freedom from care; carelessness; safety, security) but a complex task in performing the essence of our profession of Political Scientists. It is in this noble and frustrating intellectual path, in which we are conscious of human weakness, which our honest and intellectual efforts can help in restoring the real meaning and the very essence of not only of a word but of a world constructed around a word.

As one of our intellectual fathers Plato taught us: assemble sensible knowledge and intellectual knowledge, in order to free mankind from that cave in which has been segregated. In this irrational gap between the theories and the reality out there (or inside the cave), I will try to depict an approach to understanding “security”. An approach which is not only dynamic, but it is continuously reflected on the dynamism of the recent events. In my efforts I will establish a fixed historical period, 1991-2008, in which, despite the changes in the historical context, and the various attempts to adapt the concept to security to new insecure situation, the Global War on Terror (2001) has only contributed to the return of the interpretation of security through a military lens.

It is in this genealogical period, encapsulated between the implosion of the Soviet Union and the recent events in Georgia, that “security” has tried to liberate itself from a rigid orthodox[2] interpretation, in which security-military-war were tied

---

[1] Dr. Giovanni Ercolani, is Thesis Adviser at the Peace Operations Training Institute-POTI (USA) and member of the “Centre for Energy and Environment Security” at the Nottingham Trent University (UK). On behalf of POTI he teaches “Global Terrorism”, “Peacekeeping and International Conflict Resolution”, and “International Security”, in UK, Portugal and Albania. He is Assistant Director of the Italian Center for Turkish Studies and member of Chatham House (UK).

[2] Orthodox: from Gk. orthodoxos "having the right opinion," from orthos "right, true, straight"+ doxa "opinion, praise," from dokein "to seem".

together, and to prepare itself to provide an insight in order to secure and face "liquid" threats[1]. In this period we will see how "security" has dressed up (what Barthes calls the *sign*) various camouflage military uniforms (NATO, UN, USA, Russia) while the motivations provided for this masquerade were becoming more and more inconsistent till developing into a advertising message: war against communism, peacekeeping, "War on Terror", and humanitarian intervention, or "responsibility to protect". The messages are there, the uniforms too, but, and this is my question, are all these "labels of security-ness"[2], what "security" is? Is security the sign-label, or the sign-label is security? As I will show in the following pages the above intellectual journey has not always been easy and free from manipulation.

Security Studies: From Orthodoxy to Liquidity

I will start this journey linking the topic of security studies between two terms: orthodoxy and liquidity. Both terms found an historical position in the period that stretches from 1991 up to 2008, and this is because the facts which have been registered in this lapse of time will represent the mirror in which "security" will be reflected.

Orthodox Security: The Cold War Period

Figure: Security Between Orthodoxy and Liquidity

[1] Zygmunt Bauman has developed in a number of books the concept of liquidity applied to social science and social analysis. According to him the passage from the "solid" into a "liquid" phase of modernity is a condition in which social forms can no longer to keep their shape for long, because they decompose and melt faster than the time it takes to cast them, and once they are cast for them to set.

[2] "In Mankiewicz's Julius Cesar, all the characters are wearing fringes. Some have them curly, some straggly, some tufted, some oily, all have them well combed, and the bald are not admitted, although there are plenty to be found in the Roman history. Those who have little air have not let off for all that, and the hairdresser – the king pin of the film – has still managed to produce one last lock which duly reaches the top of the forehead, one of those Roman foreheads, whose smallness has at all times indicated a specific mixture of self-righteousness, virtue and conquest. What then is associated with these insistent fringes? Quite simply the label of Roman-ness. We therefore see here the mainspring of the Spectacle – the sign – operating in the open." (Barthes, 2000: 26)

The Cold War period ended with the implosion of the Soviet Union, and we are well aware that the Soviet Empire was not defeated by any army, any foreign conquest, not to mention any atomic bomb. "*Security studies may be defined as the study of the threat, use, and control of military forces*"[1], and definitely the supremacies of strategic studies on security studies was very well reflected even inside the academic Department of Political Science and International Relations. Just pronounce "security" and in our mind the uniformed image of a soldier used to appear, and the same, unfortunately, today again. Security was, and is, synonymous with defence and defence with military forces and military attacks.

Due to the above correlation, the construction of the enemy's identity was a priority, and then shaped by the domestic politicians, the military intelligence, and the media, as a chorus of agencies. This was, as it is, a pedagogic, a learning process in which stereotyping the "enemy" enforce the construction of our own identity: considering the other our enemy, we were forced to define us as the opposite of the supposed enemy. In this orthodox, rigid opinion, of security (Orthodox Security: OS), our identity was constructed on this side of the wall, while on the other side another opposed identity was constructed.

I can even push this idea to look at the "Iron Curtain" as a real curtain that was dividing two parallel stages in which, in each one of them, two similar plays were performed: the "Great Theatre of the Cold War", using a reference to the baroque Spanish play writer Pedro Calderon de la Barca'. "*El Gran Teatro del Mundo*", in which until the curtain was down, we see a play within a play, and we know that the two theatres, in a way and in another were hermeneutical isolated. In it every author, every actor, every theory, and every ideology, being in a position not to be confronted or challenged by the opposite, were retaining a monopolistic position. That is to say there were separate monopolies of the construction of meanings. Even the NATO countries intelligence services, which were operating inside the other theatre, were incapable in foretelling the implosion of the devil's empire, or understand from the local social political context what was going on. Indeed, in military terminology, each one of the theatres was representing potential theatres for military operations.

Using the orthodox approach in which security and the military go hand in hand, the two military organisations, that found a justification and a *raison d'etre* on the above interpretation, were NATO and the countries forming the Warsaw Pact. Each organisation drawn a geopolitical space of operation divided by a wall and an iron curtain. Indeed NATO article 5 (and 6) of the North Atlantic Organisation frames security and insecurity inside the idea of an armed attack against the territory and on the forces, vessels, or aircraft of any of the Parties.[2]

We can recognise that the containment and the deterrence policies prevented the two sides to come to a direct armed confrontation with catastrophic results, but the point here is to analyse why, even after the end of the Cold War pantomime, the concept of "security" continues to be linked together to a military approach? To understand it we have to come back to the etymological meaning of "security" (Latin "*securus+tas*"): freedom from care; carelessness. It is confronting the above incontestable meaning with the imposed "imaging" of security (security=military forces), and the recent historical events, that the break represented by the emergence of Critical Security Studies (CSS) forms a productive moment in re-interpretating and reframing security. In their totality, the rich contributions brought by the auto defined schools of Copenhagen, Paris, Aberystwyth, and other CSS authors which do not want to see themselves

[1] Walt, S. (1991), "The Renaissance of Security Studies", International Studies Quarterly, Vol. 35(2), 211-39.
[2] The North Atlantic Treaty is available at: http://www.nato.int/docu/basictxt/treaty.htm.

entrapped inside a dogma, is revolutionary. But why is their approach revolutionary?

According to Mary Kaldor "*Social science is about telling stories*"[1] and indeed, like Don Quijote and Sancho Panza, our condition is to be completely surrounded and immersed into stories. Stories which are told to us through the use of a language, images, media, etc., but the story can be a language in itself because "*language itself conditions, limits, and predetermines what we see. Thus, all reality is constructed through language, so that nothing is simply 'there' in an unproblematic way – every-thing is a linguistic/textual construct. Language doesn't record reality, it shapes and creates it, so that the whole of our universe is textual*."[2] As John the Evangelist wrote, "*In the beginning, was the word*".

Critical Security Studies represent a moment of opening the frame in which the story of security has been told. Furthermore CSS has allowed a look at security issues at more multidimensional levels, drawing on board other sciences that until that moment were not part of the official working instruments. Indeed Ken Booth writing on CSS talks about "emancipation": "*Emancipation is the theory and practice of inventing humanity, with a view to freeing people, as individuals and collectivities, from contingent and structural oppressions. It is a discourse of human self creation and the politics of trying to bring it about*."[3] The above process is supported by the works of Buzan, Waever, and de Wilde, who reformulated a new framework for security analysis.

Buzan[4] developed the sectoral analysis of security in which the military security is only one of five sectors, joined by the environmental, economic, societal and political security. Then in 1998 with the publication of "Security: A new framework for analysis"[5], they developed an approach to the process of securitization in which security is treated as a speech-act, as a linguistic performance which re-constitutes the world it represents. Let's have a look to the constant elements accumulated until here: security, military, stories, language, frame, emancipation, sectors, speech-act. The link between the essence of security (*securitas*), its representation-frame (military or the Buzan five sectors), emancipation-oppression, and speech-act is astonishing. But what have they in common?

If according to the orthodox approach to security (OS) the referent object of security is the state itself, in the field of CSS and human security, the referent object is the human being, or the human community, not the citizen of a particular state, or the state itself. It is for the above reason that I suggest an approach to security in which elements of psychology, sociology, NLP (Neuro-Linguistic Programming) together with the CSS visions can re-establish a return to the very meaning of security. Coming back to Don Quijote and Sancho Panza, we all know that both are literary characters, but using their images I would like to link them together to our capacity of memorizing. "*The brain has two memory system, one for ordinary facts and one for emotionally charged ones*"[6], and indeed our brain is formed by two opposite hemisphere, the right and the left one. Both hemispheres perform distinctive actions, and for the effect they memorise facts and/or emotions, I would like to say that in our brain both Don Quijote (emotions) and

[1] Kaldor, Mary (2007), "Human Security", Cambridge: Polity.
[2] Barry, Peter (2002), "Beginning theory: an introduction to literary and cultural theory", Manchester: Manchester University press.
[3] Booth, Ken (ed.) (2005), "Critical Security Studies and World Politics", London: Lynne Rienner Publishers.
[4] Buzan, Barry (1991), "People, State and Fear: An Agenda for International Security Studies in the Post-Cold War Era", London: Harvester Wheatsheaf.
[5] Buzan, B., Waewer O., and De Wilde J. (1998), "Security: A new Framework for Analysis", Boulder, CO: Lynne Rienner.
[6] Goleman, Daniel (1996), "Emotional Intelligence", London: Bloomsbury.

Sancho Panza (facts) live. Security is invoked and affected by both reason and facts and emotion and intuition.

We are at the same time Don Quijote and Sancho Panza, and the way external events are perceived and memorized, we build up our personal map (brain map) of our perception, which create a state and drives our behaviour. According to Ernest Cassirer[1] mankind, in order to mentally adjust himself to the immediate environment, and through his capacity to imagine, is capable of creating a new dimension of reality, defined as a symbolic system. "*He lives rather in the midst of imaginary emotions, in hopes and fears, in illusions and disillusions, in his fantasies and dreams*".

The orthodox approach to security calls in the image of military threats, the sound of bombs, the memories of atrocities, and the idea of chaos. Waltz in his "Theory of International Politics"[2] talks about "*anarchy*" in which it is understood as the lack of a superior authority in the international system (an authority with enforcing power). He suggests that anarchy itself is the location of fear. The structure of anarchy means states must compete for power in order to

[1] Cassirer, Ernst (1974 [1944]), "An Essay on Man", New Haven and London: Yale University Press.
[2] Waltz, Kenneth (1979), "Theory of International Politics", Reading, MA: Addison-Wesley.

survive in this self-help system. According to him the security dilemma is an attribute of international anarchy.

But Cynthia Weber focuses her research on fear and International Relations Theory and assert that "*anarchy does not create the fear that Waltz theories in Theory of International Politics. Rather fear creates the effects that Waltz attributes to anarchy – prioritizing survival, self help over cooperation, and either conflict or competitive balancing. (…) The fear is the fear of fear itself. (…) Fear, then, is the final supplement of Waltz's theory*."[1]

Then we can add other elements which play a role in the construction of the idea of OS: anarchy and fear. Definitely both terms provide to our brain not only negative images more than positive one, but strong emotions. These emotions have psychological repercussion on human behaviours. What I have been constructing so far is a representation of a space which operates at geographical and emotional level, and which frame our perception of the reality making prevailing the emotional aspects. A fastened space, a "geopolitical imagination" I would like to say, which likes the "*Mancha*" of Don Quijote and Sancho Panza has been reinterptretaded and opened through out the intellectual contributions of Critical Geopolitics[2].

This space is what Cassirer (mentioned above) calls the "*symbolic space*": for his capacity to create signs and symbols which help him to interact with reality, the human being, then not more a positivist *rational animal*, becomes an *animal symbolicum*, and like such lives in a *symbolic space*, and this is a space which frames even his capacity of imagination. Then security becomes an emotional space in which organisms learn to fear and in which fear is associated to particular stimuli: in the case of OS, the utterance and use of the word "security" constructs the world of security...military threat, chaos, anarchy, etc. Due to the fact those images have emotional repercussions to the individuals I would like to match the above correlation to a psychologically process defined as classical conditioning[3] and conditioned reflex, more simply known by the example of Pavlov's dog.

The classic experience of Ivan Pavlov (1849-1936) is that of the dog, the bell, and the salivation to the view of a piece of meat. Whenever we present to the dog a piece of meat, seeing and sniffing it and makes the animal salivate. If we ring a bell, what is the effect on the animal? An orienting reaction. It simply looks around and turns its head to look for where that sound stimulus comes from. If we repeatedly ring the bell, and immediately after show the meat and give it to the dog, after a certain number of times, simply ringing the bell provokes salivation in the animal, preparing its digestive system to receive the meat. The bell becomes a sign of the meat that will come later. The whole body of the animal reacts as if the meat was already present, with salivation, digestive secretions, digestive motricity, etc. A stimulus that has nothing to do with feeding, a mere sound, becomes then capable to induce digestive modifications.

---

[1] Weber, Cynthia (2005), International Relations Theory – A Critical Introduction", London: Routledge.

[2] Gearòid O' Tuathail, Critical Geopolitics, London: Routledge, 1996; Gearòid O' Tuathail and Simon Dalby eds., Rethinking Geopolitics, London: Routledge, 1998

[3] Classical Conditioning is a form of associative learning that was first demonstrated by Ivan Pavlov. The original and most famous example of classical conditioning involved the salivary conditioning of Pavlov's dogs. During his research on the physiology of digestion in dogs, Pavlov noticed that, rather than simply salivating in the presence of meat powder (an innate response to food that he called the unconditioned response), the dogs began to salivate in the presence of the lab technician who normally fed them. Pavlov called these psychic secretions. From this observation he predicted that, if a particular stimulus in the dog's surroundings were present when the dog was presented with meat powder, then this stimulus would become associated with food and cause salivation on its own. In his initial experiment, Pavlov used bells to call the dogs to their food and, after a few repetitions, the dogs started to salivate in response to the bell. Thus, a neutral stimulus (metronome) became a conditioned stimulus (CS) as a result of consistent pairing with the unconditioned stimulus (US - meat powder in this example). Pavlov referred to this learned relationship as a conditional reflex (now called Conditioned Response).

We can then assume that any time the alarm bell of security is ringed, stressful physical and emotional human reactions are lived. Still now in Paris, every day at high noon, the old Second World War air raid sirens are howling: a message which remember us how the local population at that time was living in fear of attacks, destruction and death. Clearly "*our emotions have a mind in their own, one which can hold views quite independently of our rational mind. (…) Those unconscious opinions are emotional memories; their storehouse is the amygdala*."[1] In humans the amygdale is an almond shaped cluster of interconnected structure perched above the brainstem, near the bottom of the limbic ring. There are two amygdalas, one for each side of the brain, nestled toward the side of the head[2]. "*The amygdale is the specialist for emotional matters. If the amygdale is severed from the rest of the brain, the result is a striking inability to gauge the emotional significance of events (…) and more than affection is tied to the amygdale; all passion depends on it.*"[3]

In dangerous or threatening situation "*the emergency route from eye or ear to thalamus to amygdale is crucial: it saves time in an emergency, when an instantaneous response is required. But this circuit from thalamus to amygdale carries only a small portion of sensory messages, with the majority taking the main route up to the neocortex. So what registers in the amygdale via this express route is, at best, a rough signal, just enough for a warning. As LeDoux points out, 'You don't need to know exactly what something is to know that it may be dangerous*.'"[4] The OS in my opinion has pretended to work in this way, and this is a view I reject in this paper.

Inside the NATO countries, any time the security bell was ringed (the rough signal) the people's amygdales were alarmed and everybody was starting to look for the "communist devil" wearing the soviet combat uniform. A show of paranoia in which even if the "communist devil" was not there, the simple

[1] Goleman, Daniel (1996), "Emotional Intelligence".
[2] The amygdalae (Latin, also corpus amygdaloideum, singular amygdala, from Greek αμυγδαλή, amygdalē, 'almond', 'tonsil', listed in the Grey's Anatomy as the nucleus amygdalæ) are almond-shaped groups of nuclei located deep within the medial temporal lobes of the brain in complex vertebrates, including humans. Shown in research to perform a primary role in the processing and memory of emotional reactions, the amygdalae are considered part of the limbic system. In complex vertebrates, including humans, the amygdalae perform primary roles in the formation and storage of memories associated with emotional events. Research indicates that, during fear conditioning, sensory stimuli reach the basolateral complexes of the amygdalae, particularly the lateral nuclei, where they form associations with memories of the stimuli. The association between stimuli and the aversive events they predict may be mediated by long-term potentiation, a lingering potential for affected synapses to react more readily. Memories of emotional experiences imprinted in reactions of synapses in the lateral nuclei elicit fear behavior through connections with the central nucleus of the amygdalae. The central nuclei are involved in the genesis of many fear responses, including freezing (immobility), tachycardia (rapid heartbeat), increased respiration, and stress-hormone release. Damage to the amygdalae impairs both the acquisition and expression of Pavlovian fear conditioning, a form of classical conditioning of emotional responses. The amygdalae are also involved in appetitive (positive) conditioning. It seems that distinct neurons respond to positive and negative stimuli, but there is no clustering of these distinct neurons into clear anatomical nuclei. Different nuclei within the amygdala have different functions in appetitive conditioning.
[3] Goleman, Daniel (1996), "Emotional Intelligence".
[4] Goleman, Daniel (1996), "Emotional Intelligence".

suspicious made his presence real. We all know how manipulative, and oppressive, has been in both theatres the hunting for the ideological enemy in order to construct homogeneous cultural scripts. And this because, as Buzan highlights, "*The difference between normal challenges and threats to national security necessarily occurs on a spectrum of threats that ranges from trivial and routine, through serious but routine, to drastic and unprecedented. (…) The labelling of an issue as a security problem by the government automatically legitimizes the use of exceptional means."*[1] The implosion of the Soviet Union, the disappearance of the "iron curtain" brought to an end not only the Cold War but, and with it, the conditioned reflex….the looking for, or the imagining (like Don Quijote) the threatening big enemy.

Now for whom the bell tolls? If someone was still continuing to ring the bell in order to alarm people with old memories of red phantoms, well…the show was over and the bell was only tolling for the death of the Orthodox Security approach, the end of ideologies, and as someone wrote, for the end of history. A bell was tolling for a war never fought, a victory never achieved, an enemy never defeated, and a standing army without a mission. But the causes were not only the implosion of the Soviet Union, other causes were linked to technological innovation, the use of new media and means of transport and communication, and the more mobility of people around the world. Society and the world were changing, the rigid frame was grumbling down.

Liquidity

As the Cold War helped the construction of opposed marks of identity developed by the two opposite factions, the end of the Cold War has provoked the slow disappearance of net, clear, identifiable, *identi-cal*[2] characters. Now we have passed "*from the 'solid' to the 'fluid' phase of modernity; and fluids' are so called because they cannot keep their shape for long, and unless they are poured into a tight container they keep changing shape under the influence of even the slightest of forces. In a fluid setting, there is no knowing whether to expect a flood or a drought - it is better to be ready for both eventualities. Frames, when (if) they are available, should not be expected to last for long. They will not be able to withstand all the leaking, seeping, trickling, spilling – sooner rather than later they will drench, soften, contort and decompose*."[3]

[1] Buzan, Barry (1991), "People, State and Fear: An Agenda for International Security Studies in the Post-Cold War Era".
[2] Identity" in English has its origin in the Latin idem: same.
[3] Bauman, Z. (2004), "Identity", Cambridge: Polity.

In order to continue our intellectual journey which started in the time of orthodox security and will end in the 2008, in which I call now, the time of liquid security, I need to reassert some historical moments. With the implosion of the Soviet Union in 1991, the western organisation which motivated its existence in the name of an external enemy attack started to suffer of identity problem. Until that moment for NATO countries, the identification of the threat and the enemy have been always clear, not to mention the territory of the supposed battlefield. Even the "security intellectual" field was dedicated to speculations on countries belonging to one side or the other of the iron curtain. In our case, the centre was represented by the national security of the NATO members, and being a centre, there was a geographical periphery, which was not on the security agenda, because…not the centre.

The conflicts which erupted in the periphery, if they were not regarded as of "strategic importance" on the big chess game between the two superpowers; they were left there, in this periphery of not importance. The situation was overturned completely after 1991. If until that moment it was possible to live in peace, well protected, and isolated in our fortresses, the new conflicts which exploded around us become a security concern for us too. Without entering into the details (because the literature on these topics is very extensive) after 1991 we saw not only the explosion of unforeseeable conflicts but these conflicts were in their shape completely new and irrelevant for NATO. Bosnia-Herzegovina, Kosovo, Afghanistan, and Iraq were not considered by the strategists of NATO as possible theatres of any military involvement and operations. NATO was structured to win a war, not to provide and project security behind its *vallum*. It is not just the context which has changed, but the nature of that security.

It this with the involvement in these conflicts that NATO, obsessed in staying alive after the vanishing of its mortal enemy, has to re-invent itself. In contrast, to redefining its mission it has to reframe the concept of security no longer monopolized by a military syntax. NATO was organised to fight a war, but the new conflicts in which decided to operate, had new shapes so much different from the ones its military manoeuvres were staged. At this point I would like to insert in my analysis a specific clarification due to the fact that we are dealing with terms which have origin in Latin as security-*securitas*. Referring to the etymologic meaning of "war" we can trace back its origin in the Indo-European root "*wers*", to confuse, mix up." For the Romans, *bellum* was what we translate nowadays as war.

War-*Warre-Guerra* entered into Medieval Latin because of the Germanic invasion inside the Roman Empire. Then "*Guerra*" refers to a conflict characterised by confusion, disorder, strife, the confusion of all against all, and not the dispute, the duel, the formalised confrontation, that lays the etymological meaning in the Latin *bellum*. Then I can argue that we can have two type of war:

- "*bellum*-war", the dispute, the *duellum*;
- "*wers*-war" identify by disorder, and confusion.

Therefore NATO (and the Orthodox Security approach which finds in NATO its armed hand), had been geared to fight "*bellum*-war", and not "*wers*-war". Despite the above NATO has had now to confront itself with "*wers*-war".

The conflicts which come to stage after the implosion of the Soviet Union have been variously characterized as:

- …….new war", in which, opposite to what Mary Kaldor (2006) defines as "old war" (war between states in which the aim is to inflict maximum violence, then are becoming an anachronism) we are in front of a new type of organized violence which could be described as a mixture of war, organized crime and

massive violations of human rights. According to Kaldor actors are both global and local, public and private. These new wars are fought for particularistic political goals using tactics of terror and destabilization that are theoretically outlawed by the rules of modern warfare.

- "War amongst people": "*it is the reality in which the people in the street and houses and fields – all the people, anywhere – are the battlefield. Military engagements can take place anywhere: in the presence of civilians, against civilian, in defence of civilians. Civilians are the targets, objectives to be won, as much an opposing forces."* In contrast to what Gen. Rupert Smith defines as "*interstate industrial war", the new paradigm of war amongst people is based on the concept of a continuous criss-crossing between confrontation and conflict, regardless of whether a state is facing another state or a non-state actor. Rather than war and peace, there is not predefined sequence, nor is peace necessarily either the starting or the end point: conflicts are resolved, but not necessarily confrontations*."[1] And personally I see here that violence will have much more in common with "*the cudgel of people's war*" ("*That without consulting anyone's tastes or rules, and regardless of anything else, it rose and fell with stupid simplicity, but consistently*")[2] than the Clausewitz's duel. There is more about war in Tolstoy's "Peace and War" and in the words of the General Kutuzov than in "On the War" of Clausewitz.

- "Large group identity-conflict", in which a threat against a large group identity brings a psychological regression that can spark an identity conflict. Here "*the concept of large-group identity describes how thousands or millions of individuals, most of whom will never meet in their life-times, are bound by an intense sense of sameness by belonging to the same ethnic, religious, national, or ideological group. (…) When large groups are threatened by conflict, members of the group cling evermore stubbornly to these circumstances in an effort to maintain and regulate their sense of self and their sense of belonging to a large-group. At such times, large-groups process become dominant and large-group identity issue and rituals are more susceptible to political propaganda and manipulation. Political, economic, legal, military, and historical factors usually figure prominently in any attempt to manage and solve large-group conflicts, but it is also necessary to consider the profound effect of human psychology, especially specific large-group processes that evolve under stress or after massive trauma and are manipulated by leaders*."[3].

- *Hybrid conflicts: "Although conventional in form, the decisive battles in today's hybrid wars are fought not on conventional battlegrounds, but on asymmetric battlegrounds within the conflict zone population, the home front population, and the international community population. Irregular, asymmetric battles fought within these populations ultimately determine success or failure. Hybrid war appears new in that it requires simultaneous rather than sequential success in these diverse but related 'population battlegrounds.' (…)Thus, hybrid wars are a combination of symmetric and asymmetric war in which intervening forces conduct traditional military operations against enemy military forces and targets while they must simultaneously--and more decisively--attempt to achieve control of the combat zone's indigenous populations by securing and stabilizing them (stability operations). Hybrid conflicts therefore are full spectrum wars with both physical and conceptual dimensions: the former. a struggle against an armed enemy and the latter, a wider struggle for, control and support of the combat zone's indigenous population, the support of the home fronts of the intervening nations, and the support of the international community. In hybrid war, achieving strategic objectives requires success in all of these diverse conventional and*

[1] Smith, Rupert (2005), "The Utility of Force – The art of War in the Modern War", London: Allen Lane.
[2] Tolstoy, Leo (1997 [1869]), "War and Peace", London: Penguin Popular Classics, p. 1139.
[3] Volkan, V. (2004), "Blind Trust", Charlottesville, Virginia: Pitchstone Publishing.

asymmetric battlegrounds. At all levels in a hybrid war's country of conflict, security establishments, government offices and operations, military sites and forces, essential services, and the economy will likely be either destroyed, damaged, or otherwise disrupted. To secure and stabilize the indigenous population, the intervening forces must immediately rebuild or restore security, essential services, local government, self-defense forces and essential elements of the economy. Historically, hybrid wars have been won or lost within these areas. They are battlegrounds for legitimacy and support in the eyes of the people."[1]

But still, new-war, war amongst people, large group identity-conflict, and hybrid conflict, all of them retain this ambivalence of "*wers*-war" in which we have been forced to look at them, and where the primacy is still given to the word "war". CSS and the recent contributions from Contemporary Conflict Resolution studies suggest us that the above conflicts, and if we identify them on a map we can picture in front of us, no one of them was concluded with a peace agreement. What CSS also does is to insist on the critical epistemology, the critical research practice, which, as Booth (cited above) argued, offers an emancipatory approach into this difficult material.

We have to start to see to these and future conflicts through the lens of peace, then not win war ("*bellum*-war", and or "*wers*-war") but the priority is to win security. Then a new position from which see the conflict and win it. In a very cynical way mythology already presented the case to win a war in using the narrative of peace. The Trojan horse had a peaceful meaning for the Trojans, but not for the Greek. Presented as a gift for peace the natural reaction of the Trojans was to open the door of their city. And I ask another rough signal? We know the events that followed. Ulysses was condemned by the God Poseidon (the God of the Sea, Earthquakes and Horses) to wander ten years before returning to his home land. And his return was helped by the Goddess Athena, the Goddess of strategic warfare, wisdom, and heroic endeavour. Then the cunning of Ulysses (his way to be liquid in his warfare approach) and not the muscle of the semi-god Achilles brought to an end a long war (10 years of various military strategies and I say Orthodox Security) and victory to the Greeks.

The Evolution Of Strategic Doctrine As A Cynical Re-Ordering Of CSS

Again "*El Gran Teatro del Mundo*" reappears on the stage, but for the non experts on Spanish classical theatre I would like to add that the particularity of this play is in the very fact that here the actors retain their characters even after the conclusion of the representation. I am explaining: we have the one performing the king, that at the end of the representation, leaving the king's costume retains the king mannerism, and arrogance, the one who was performing the beggar is seeing by the others as a beggar, and so on. Of course the spectators perceive the discrepancies between the words uttered, and the world that now encircle the actors, because the play goes on. It is like the end of the Cold War, and its survival: NATO, its script, and the world around it. Let's concentrate on this actor on the world stage, and follow the more recent NATO summits where the script for its performance has been written by several authors/actors, each of one competing to each other in order to have his voice as the main script.

The decision to focus on the script is justified because, as one of our others father Machiavelli remember us, the major quality a prince has to posses is that "*he has to appear*" (Machiavelli 2005 [1513]). This genealogy of "appearance" receives a big impulse with the Global War on Terror (GWoT) as a military response to the terrorist attack carried by a non-state actor against the territory of

[1] McCuen, John J. (2008), "Hybrid Wars", Military Review (March-April 2008): 107-113.

the United States. This GWoT has provided the justification, and than a precedent, for two wars, in which the NATO alliance is involved. Both the Afghan war (2001) and the Iraqi War (2003) try to insert inside the NATO script the picture of terrorism, and to make terrorism and the terrorists, as a major threat to the Alliance. I would like to add the much disputed fact that, while we have a definition for security, war, enemy, etc., we do not have a common worldly accepted definition for "terrorism/terrorist". I can say, "terrorism/terrorist" can be an abstract word which if need be can wear various costumes.

But here what is interesting is the construction of the script, of a discourse which has to play the role of the "rough signal" in order to stimulate our amygdale. With the disappearance of the communist evil we needed another evil, another threatening entity, and definitely one of the major authors for the NATO script is the United States of America. Barry Buzan in his 2006 article published on "International Affairs" sustains the thesis that "*Washington is now embarked on a campaign to persuade itself, the American people and the rest of the world that the 'global war on terrorism' (GWoT) will be a 'long war'. This 'long war' is explicitly compared to the Cold War as a similar sort of zero-sum, global-scale, generational struggle against anti-liberal ideological extremists who want to rule the world. Both have been staged as a defence of the West, or western civilization, against those who would seek to destroy it.*"[1]

As Cassirer mentioned above talks about the "*symbolic space*", the GWoT wants to construct and frame its own "*symbolic space*" for its operation. Definitely various GWoT discourses of the former American president Bush resonated as a Manichean division of the world between the world of God (us) and the Evil (the other). It calls to my memory the Pope Urban II, first call to the Crusade (1095), in which referring to the conquerors of the Holy Land, people from Persia, the Turks, and the Arabs, warns on the danger to have them conquering the land of Christianity. "*What ignominy if such a despised, base race, which worships demons, were to conquer a people that worships God and is proud to call itself Christian*!"[2]

We are conscious that we are in front a script, and we have to analyse it as it is presented, and weight its capacity to produce emotions. Here I am interested in overlapping various official "threatening discourses", because in their construction, in their way of appear, and to interpellate (then to drive) us, even if a CSS syntax appear, behind this tactical operation, a OS semantic is retained in a strategic attempt to equate again security to military. A very impressive example is provided by the recent NATO summits in which, the aim to open a framed geopolitical-space and then to construct a new geopolitical territory of perceptions is reflected in the topics of the summits. Even if there is a debate going on among NATO members on the topic of security, and what securitization should be, the agendas of recent NATO summits were very clear to show how the CSS language has entered in the NATO vernacular.

I could say that even here, and this is a military alliance, the syntax has changed but not the semantic. Both NATO summits of 2006 (in Riga) and 2008 (in Bucharest) had in common the concept of reframing geographically a territory through the use of a threat-narrative. It is a discourse that was already elaborated and officialised with the NATO New Strategic Concept (NNSC) in 1999. And the historian already saw in it the readjustment of the purpose of the military alliance during and after the humanitarian intervention in Kosovo. According the NNSC

[1] Buzan, Barry (2006), "Will the 'global war on terrorism'be the new Cold War?", International Affairs 82: 6, 1101–1118.
[2] Savall, Jordi (2008), "Jerusalem", Barcelona: Aliavox, , (text and 2 CD), p. 381

NATO countries seeing their economic interests at stake will be called to operate and intervene in regions out art 5 of the alliance[1]:

- Art. 20: "Ethnic and religious rivalries, territorial disputes, inadequate or failed efforts at reform, the abuse of human rights, and the dissolution of states can lead to local and even regional instability";
- Art. 24: "Alliance security interests can be affected by other risks of a wider nature, including acts of terrorism, sabotage and organized crime and by the disruption of the flow of vital resources".[2]

The 2006 summit, entitled "Transforming NATO in a New Global Era"[3], not only saw the former American president Bush declaring "*NATO is in transition from a static force to an expeditionary force*" but confirmed the "mimesis" among the partners' vital interests, the global war on terrorism and the geographical representation and demarcation of a "*new regional theatre of operation*". Already the USA is putting into practice the "Lawrence's legacy"[4] using the NATO infrastructure and the discourse of the "Global Partnership". "Partnership" which by other NATO members is perceived as another label for the "'coalitions of the willing' in which the United States would pick and choose its allies, whether they are NATO members or not, depending on the mission".[5]

A syllogism where the combination of the Alliance security interests and the representation of the "new regional theatre of operations" match a spatial perimeter larger than the very geographical border of its state members (framed by Art 5 of the alliance), and provide the shape of a "Regional Security Complex".[6] A "Regional Security Complex" where energy interests, among others, is a constant challenge. And this despite the narrative attempt to replace the war on Soviet communism with the war on terrorism as the main strategic motivation of the Alliance, as Buzan mentioned above.

In a recent article published on the NATO Review, the Italian Chief of the General Staff, Admiral Di Paola, depicts this cartographic discourse where "core-gap-energy recourses" become one region: "*Close observation reveals that instability and present and future crises tend to occur in the belt containing the contact areas between two contrasting geo-political entities: a globalised core and a disconnected gap. This belt runs through Europe and Asia, in some places reaching areas that lie very close to the Mediterranean Sea and EU territory. It also borders areas that are strategically important due to the presence of oil reserves and, especially in the Pacific area, of vital lines of communication for the world maritime trade.*"[7]

---

[1] Aybet Gulnur, NATO's Developing Role in Collective Security, Sam Papers No. 4/99, posted at: http://www.mfa.gov.tr/grupa/ac/aca/acad/02/01.htm.

[2] NATO Summit, The Alliance's Strategic Concept, at: www.nato.int/docu/pr/1999/p99-065e.htm.

[3] At: http://www.rigasummit.lv/en/

[4] The practical use of "Lawrence's legacy": as the US forces will be engaged in irregular warfare around the world, using "an indirect approach", they should build and work with others, and seek "to unbalance adversaries physically and psychologically, rather then attacking them where they are strongest or in a manner they expect to be attacked". In the USA 2006 "Quadrennial Defence Review "available at http://www.defenselink.mil/qdr/.

[5] Judy Dempsey, "NATO strives to mend rift over its future role", International Herald Tribune, November 28, 2006.

[6] On the topic of the "Regional security complex theory" see: Barry Buzan, People, States and Fear: An Agenda for International Security Studies in the Post-Cold War Era, 2nd edn, Hemel Hempstead: Harvester Wheatsheaf, 1991; and Barry Buzan and Ole Waever, Regions and Powers: The Structure of International Security, Cambridge: Cambridge University Press, 2003 .

[7] Giampaolo Di Paola, "Transforming our vision of security", NATO Review, Autumn 2006. "Globalised core, includes North America, Europe, Russia, China, Japan, South Korea, India and Australia that is highly connected economically and politically. The disconnected gap, by contrast, includes parts of the Balkans and Asia, North Korea, much of Africa (excluding for example South Africa), and the Central Western part of South America. "

The 2008 NATO Summit in Bucharest witnessed another tentative to overlap CSS language, territory, and interests. In an effort to anticipate historical events, and using a rhetoric of bringing two Black Sea countries as Ukraine and Georgia, inside the frame of the western democratic NATO allies, the discourse of Bush did not reached its purpose to interpellate and convince the other partners not only to open the door to the mentioned countries, but to be involved with the wannabe new members' domestic/international problems. Definitely different perceptions and interpretations play a leading role any time some one ring the bell.

Some sceptics, as me, saw in it a typical marketing campaign message behind which I saw the shape of pipelines: more than to be interested in the local security, an "altruistic" tentative to secure his own interests. But everybody is free to interpret discourses, and build up is own territory of imagination. What is interesting here to highlight is the geopolitical construction of a Regional Security Complex, which is a territorial concept, together with the duties of the Alliance which become liquids. Due to the fact the United States it is not only one of the authors/members of NATO but is a super power, and even "*at war*" as it defines itself, in its more recent "security" documents the CSS syntax appear again.

This is the case of the two US Army manual:

- FM 3-8, Operations (2008);
- FM 3-07 Field Manual (2008).

"*America is at war*", in this way the FM 3-0 manual makes its presentation," *and we live in a world where global terrorism and extremist ideologies are realities. The Army has analytically looked at the future, and we believe our Nation will continue to be engaged in an era of "persistent conflict"—a period of protracted confrontation among states, nonstate, and individual actors increasingly willing to use violence to achieve their political and ideological ends. The operational environment in which this persistent conflict will be waged will be complex, multidimensional, and increasingly fought "among the people." Previously, we sought to separate people from the battlefield so that we could engage and destroy enemies and seize terrain. While we recognize our enduring requirement to fight and win, we also recognize that people are frequently part of the terrain and their support is a principal determinant of success in future conflicts. (…) FM 3-0 provides the intellectual underpinnings that lie at the core of how our Army will organize, train, equip, and conduct operations in this new environment. It recognizes that we will achieve victory in this changed environment of persistent conflict only by conducting military operations in concert with diplomatic, informational, and economic efforts. Battlefield success is no longer enough; final victory requires concurrent stability operations to lay the foundation for lasting peace. (…) Because of this, full spectrum operations—simultaneous offensive, defensive, and stability or civil support operations—is the primary theme of this manual. This continues a major shift in Army doctrine that began with FM 3-0 (2001) and now is embedded in joint doctrine as well. Stability and civil support operations cannot be something that the Army conducts in "other than war" operations. Army forces must address the civil situation directly and continuously, combining tactical tasks directed at noncombatants with tactical tasks directed against the enemy. These tasks have evolved from specialized ancillary activities—civilmilitary operations—into a central element of operations equal in importance to the offense and defense— stability and civil support. The nature of the mission determines the appropriate weighting and combination of tasks.*"[1]

[1] Available at: www.us.army.mil.

The new stability operations manual, Field Manual 3-07[1], puts stability operations into doctrine after they were introduced in the above mentioned FM 3-0, Operations, and where their importance were elevated to the same level as offensive and defensive operations.

"America's future abroad is unlikely to resemble Afghanistan or Iraq, where we grapple with the burden of nation-building under fire" said Lt. Gen. William B. Caldwell IV, commanding general of the U.S. Army Combined Arms Center at Fort Leavenworth, Kan. "*Instead, we will work trough and with the community of nations to defeat insurgency, assist fragile states and provide vital humanitarian ait to the suffering. Achieving victory will assume new dimensions as we strengthen our ability to generate 'soft' power to promote participation in government, spur economic development and address the root causes of conflict among the disenfranchised populations of the world. At the heart of this effort is a comprehensive approach to stability operations that integrates the tools of statecraft with our military forces, international partners, humanitarian organizations; and the private sector."*[2]

What more? All the ingredients of a CSS discourse have been cynically added, even the emancipatory approach: "*address the root causes of conflict among the disenfranchised populations of the world* ".

Here I remember when, back in my classroom, as a MA student in NY, my American professor of IR sometime used to ask to the audience: "who give you a piece of cake for nothing?" and the answer was "only your Grandmother". And how far is the Prince's quality "to appear" on the above formal discourse? Definitely inside a long strategic plan, because the protracted conflicts unlikely will explode inside the United States, then the cynical approach to stabilize is far too evident. But "to stabilise" (make or become stable), as a verb has is etymological origin in the Latin word *stabilis, stare*, in English "to stand": have or take or maintain an upright position". And it is not a coincidence that these Army operations to stabilise is a doctrine (a principle of religious or political believes), in which the recall to orthodoxy is too much evident, even in its "*orthos-doxa*" assumption. Are we again in front of a tentative to use a "rough signal", not any more the call for the threat of an enemy presented under the label of a communist evil, a terrorist attack, but instead the new label now has been brought from the

[1] Available at: www.us.army.mil.
[2] "Army unveils new Stability Operations Manual", Oct 06, 2008, available at www.army.mil.

CSS dictionary as humanitarian mission, nation building, or stabilization operations? And are humanitarian mission, nation building, or stabilization operations, security operations in order to provide freedom from care (*securitas*)?

Conclusion: Back to *Securitas*

The major threat is to use the above approaches which want to stabilise societies (what is a stable society?) through the camouflage uniform of "humanitarian missions". As the Soviet Union imploded because the society was changing, and likely on the other side of the iron curtain, our society too was becoming every day more liquid, the assumption and the arrogance to maintain stable societies in evolution is an a-historical operation. In our societies the perception of the "rough signal" which should activate our personal nervous system is a variable, because our society is formed by multi-societies, every one of them bringing in its own way to perceive and interpret reality. For this reason the continuous tentative to equate security to military, even under the masquerade of humanitarian mission, and pretending that we "the goods", have the monopoly to justify humanitarian mission based on our orthodox, undisputed, doctrine, is a dangerous tool, an ambiguous script which other actors can play.

In a world in which the demographic numbers are having their weight on the balance of the international system, the old concept of tribe could come back to re-read, and re-interpret the reality around us. When we talk of the United States we talk of a tribe of 300 millions of people, and the USA-tribe is not the world. When we talk about the NATO-tribe, we talk of around 700 millions of people, and again it is nothing comparing with the world population or the perceptions and interest of other more numerous tribes of this planet. But there is another problem too, and it is about the nature of the threat itself, because until now all the threats analysed, and the way to respond to them, has been seen through a military perspective. There are other threats, more liquids and more dangerous then the mentioned before.

If during the Cold War period the intelligence services of the NATO countries were not able to understand the capability, intention, and reality of our mortal enemy, there is the danger that we can reproduce the same situation right now on focusing too much on stereotype image of our enemy or potential enemies. There is but an intuition which comes from the world of fiction literature, and more precisely from a former member of the English Secret Service, and which links the period of the Cold War to 2008. If we had to drawn a line between the year 1961 (SpECTRE's first and last appearance as a worldwide power is in the novel "Thunderball"[1] published in 1961), and the year 2008 (the last James Bond movie "Quantum of Solace" was released in the 2008) we can see a constant in the message of James Bond/Ian Fleming.

Ian Fleming, a member himself of the British Naval Intelligence Division during the Second World War, was very aware, thanks to his various professional experiences (and his acquaintance with people of different levels and occupations), of the existence of real menaces well beyond the stereotyping "enemies" depicted during the Cold War. SpECTRE (Special Executive for Counter-intelligence, Terrorism, Revenge and Extortion) came to existence in the 1961, the same year of the Cuban Missile Crisis, then in a moment of strong tension between the major players in the Cold War confrontation, but Fleming was not afraid of the Soviet/Communist threat. SpECTRE is a global criminal organization, organized as a "multinational", where the terrorist activity is only one among its diversified strategic criminal activities aimed to conquer the world. SpECTRE, has is office in 136 bis Boulevard Haussmann, Paris, and use as a cover, an international organization (or NGO), which main mission is to help

[1] Fleming, Ian (1961), "Thunderball", London: Penguin Books.

"oppressed people": FIRCO (*Fraternité Internationale de la Résistance Contre l'Oppression*). Of course here we are talking about fictional characters, but the resemblance to the activities of recent terrorist-criminal organisations is stunning.

Not to talk about the other organisation Quantum created by the mind of the script player of the more recent James Bond movies (Casino Royale, 2006; Quantum of Solace, 2008). But while the goals of SpECTRE were revealed, Quantum has more nebulous shape and motives. Here again we are confronted with a "multinational" criminal organisation in which one of the leaders maneuvers his company, Greene Planet (again a NGO, which interest are focused on environmental problems; we are in 2008), to take control of Bolivia's water supply, which might be part of a larger terrorist plot. Let's overlap the James Bond visual messages and we come up with the "liquid, invertebrate, molecular, and impalpable" structure of criminal organization that during the time (1961-2008), and without being involved in political ideologies or religious credo, or linked to any state in particular, has been able to operate and make profits from legal high finance investment, energy resources, money laundry, drug, prostitution, and may be even outsourcing terrorist activities in order to spread fear and take advantages from it. Can we move aside this popular literature in defining it pure fiction (Oscar Wilde should have use "dry goods"), or here we have elements which can be used for further and different use?

At the end of the Second World War the threat of ethno-nationalist-political-religious terrorist organizations started to spread around and with it the phenomenon of organized crime. But the structure of these organizations were copies of the vertebrate, bureaucratic structures present in the State apparatus, the typical pyramidal, hierarchical configuration of the Army, the Police, Intelligence agencies, the Ministry, etc. Now days the dimension of this union of forces between criminal-terrorist enterprises doesn't overlap with the static structure of their enemy, the State, but, on the contrary, it is exactly the copy of the various multinational, franchising, investment companies that have made the financial world their battle fields.

It is on the liquidity of this form of threat that we have to focus our attention, but until we will persist in perceiving the threat itself and our response to it, in a rigid-military way, we will be condemned to repeat the same mistakes. This liquid threat is more vicious because, as said before, doesn't refer to any particular ideology or religion, but to a human weakness: "quantum" is a Latin world, and in English can be translates in "How much"? Definitely this world financial crisis, that is not a crisis at all but a new dangerous reality will produce a lot of potential labour force for the above Quantum organisations.

If we want to use again the word "conflict" I call the combination of threat/response as a "liquid conflict". In "liquid conflict" there are more than two dimensions, and the field is open, not framed by borders or treaties, and the conflicting parties are liquid too. The threatening entity can be a combination of all the form the conflict-actors-motivation can assume and that I presented above. The contrasting side, the "securitizer" is liquid too because enter in this conflict not in a rigid form but in adapting one, but at the same time through the passage of time, and situation, it can change its attitude toward the liquid conflict too. (Even the concept of state, and social contract is changing)

The idea of "liquid conflict" call in a major collaboration between various sectors of our society, and members of our society which is always moving and changing. This new form of conflict presuppose that we have to leave the door open to various analysis and interpretations of the human nature, and much more when we deal with insecure wannabe situations. Who could have possibly imagined the sparking historical situations which brought to the First World War,

the Second one, and the GWoT? History is not linear, and if there on this planet an animal which is the most dangerous, definitely this is the human being.

"Back to *securitas"* means not only an epistemological position but a return to the intrinsic message encapsulated in the Latin word *securitas*, in which the human, as a superior entity, return in possession of his dignity. The critic position is the position of a judge, and "critic" has its origin in the Greek *kritikos*: judge, and as any good judge, before taking a responsible decision, he want to listen more versions, and from more people about the events, and this is sometime the position of the Political Scientist.

CSS help us to understand the relativism of our positions, of our perceptions, and it present itself as a "reforming" voice, in which scepticism can become a key to open the door of this space in which we have been enclosed like in the Plato's cave, or in the fantastic word of Don Quijote. For the above reasons, and with the purpose to secure our societies, and our existence, because we as human beings are all connected each other as liquids are, we have go back to basic philosophical, ontological questions:

- What is reality?
- What is real knowledge?
- What we can do?

Only after having answered the above questions we will be able to approach the topic of security. But now from a different optic, not from the label, or the "rough signal", or even the Pavlov's bell, but starting to fix as a referent centre the etymological meaning of security as "*securitas*" (freedom from care; carelessness, safety, security). The original significance of security-*securitas* must be the orthodoxy, the doctrine, and more under the light of the global society. In fixing this unchangeable meaning, as a centre, and accepting that the referent object is not a tribe or the national interest of a particular tribe, but the human society, then all the answers to the following questions will provide us, any time they do not much with the centre, with a distance, which represent the manipulation, the "appearance", the cacophony, in which every wannabe security discourse has been disguised.

- What is being secured?
- What is being secured against?
- Who provide security?
- What methods can be undertaken to provide it?

1. What is reality?
2. What is real knowledge?
3. What we can do?

<u>The Pyrrho's Questions</u>:
1. What is being secured?
2. What it is being secured against?
3. Who provides security?
4. And what methods can be undertaken to provide it?

It will be the gap between the *securitas*-centre and the various "security discourses", which could be seen as a window. Bigger the distance between the too points, bigger the window, which will open our eyes and show us that in front of us we have real windmills and not frightening giants. But CSS at the same time provide us with very practical tools when we go back to the Buzan's security sectors theory. The five sectors of security: military, political, economic, societal, and environmental, all of them they have to play as a security team. The five sectors can become liquid tools to face liquid threats but with the purpose not to win a "*wers*-war", a "*bellum*-war" or all the other variants analysed above, but with the aim to win security, because this liquid threats infiltrate societies (I am more afraid of the spectre of Quantum then the spectre of terrorism), and borders or walls do not stop them.

But again the problem remain on the credibility of the message and of the impartiality of actors because as recent events in Georgia had show to the world, other actors are capable in picking up a script and play the pantomime. What a coincidence that after the collapse of the iron curtain which divided two orthodox theatres a new liquid curtain is again, but less perceptible, dividing stages. The difference? Now, in this globalised liquid society, the theatres are more than two, and while the play is quite the same, the script is an open text in which all the authors copy and cheat each others. The problem is that every one of them wants to play the Pavlov's bell and have us to obey as dogs. For the Romans "*Securitas*" was a goddess, and was represented as a woman with the following attributes: wood, nozzle, horn and a leaf of palm. Not then wearing military armour, a sword, and a shield. Remember "We need to interpret interpretations more than interpret things" (Michel de Montaigne)

WAR AND HISTORY: METHODOLOGICAL DEBATES

Prof. Dr. Erhan BUYUKAKINCI[1]

Le mort saisit le vif. (The dead controls the alive)
A French expression
"War is a rare event in world politics, but it is always with us."
D.S. Geller & J.D. Singer, in *Nations at War*

1. Introductıon

Many studies at various levels have been realised on the concept of "war", which constitutes the principal starting point of the discipline of international relations. Within the framework of all these works, "history" has been used as a key instrument to shape empiric patterns with the outputs of inductive methods or to present the chronological cycles of the great powers' politics at international system level with deductive interpretations. Is it possible to comment the continuity of the conflicts (transforming into war) during the history as an intellectual outcome of the "fatalism" in literal meaning within the realist paradigm based on the Sun Tzu and Clausewitzian traditions? Is it possible to consider the war as a recurrent phenomenon within this framework or as an important result of the systemic anarchy? On their side, the idealist school before the Second World War, the behaviouralism, and its derivatives since 1950s have aimed to emphasise the importance of "peace" by analysing the reasons of war. Most of the initiatives to conceptualise war and its modelling based on causality have tried to minimise the "chance" within these international phenomena by quantitative methods.

It is possible to assume that these two main paradigms with their own assumptions, methods and outputs, though being in methodological debates for several times, have a common point of interrogation for this special topic: the consideration of "history" as a sole instrument to demonstrate the continuity of the arguments on war within the international politics. Could the causal explanation of war or its qualitative interpretation be concealed behind the historical realities? The methodological use of history to analyse or to understand the concept of war should be considered as a unique way in comparison with other topics in international relations. Is it possible or not to develop an alternative method to analyse the war beyond "history"?

2. Theoretıcal Dıscussıons On The Defınıtıon Of "War"

The field of international relations (IR) made significant progress since its emergence by the end of World War II as an autonomous discipline. The studies of IR became more explicitly theoretical in their general orientation, more rigorous in theory construction, more attentive to the match between theory and research design, more sophisticated in the use of statistical methods, and more methodologically self-conscious in the use of qualitative methods. However, the discipline of IR has few "normative/formal" propositions, limited predictive capacities, and enormous divisions within its fields of specialisation. There is no consensus as what are the causes of war, which methodologies are most useful to discover and validate those causes, whether it is possible to generalise about anything as complex and contextually dependent as war. This enormous diversity of theoretical, methodological and epistemological perspectives on the study of war complicates the task of providing a concise assessment of the field.

War is a very complex subject, in part because it does not result from a single set of causes. Grotius did not simply define war as it appeared historically in his days, but defined it as an institutional fact within the existing system. For many

[1] Professor of international relations at Galatasaray University.

philosophers, war is a product of history, of the beliefs, formal and informal laws, and customs of a particular period. This emphasises that war can be considered as a social invention.

The conception of war that places the goal and purpose of war at the centre of its emphasis is that of Clausewitz who provided two famous definitions of war: “War is a mere continuation of policy by other means” and “war therefore is an act of violence intended to compel our opponent to fulfil our wills.” For Clausewitz, war is a political act of force. (Clausewitz, Chapters 1 and 2) Coming from the Prussian militarist tradition against the Napoleonic period in Europe, Clausewitz underlines in his works that there is a very big difference between the real and absolute wars; the “real war” covers all the tactical attempts and operations to realise the struggle against the enemy forces, while the “absolute war” is formulated at the logical level and can be achieved just when the substantive target would be reached. (Clausewitz, Chapter 8)

For his part, H. Bull offers a theoretical definition of war, which was generally accepted because its explicit content: “War is organised violence carried on by political units against each other.” (Bull, 1977, p. 184) This definition was generally admitted by the realist authors of international relations, because it possible to consider here the role of the sovereign actors which are also able to organise the structural violence each against other. By that way, this term can be limited within the framework of state-nation actors.

IR theorists generally define war as large-scale organised violence between political units. (Vasquez, 1997, pp. 21-29) To differentiate war from lesser levels of violence, they generally follow the defitinition of the Project of Correlates of War - COW’s operational requirement of a minimum of 1000 battle-related fatalities. (Singer&Small, 1972, pp. 37, 39) In their work, Singer and Small decided to collect data on wars from 1816 on by combining lists of wars and deadly quarrels of Wright and Richardson who considered every instance of military combat as a potential datum. (Wright, 1969; Small&Singer, 1982, p. 37)

Analysts traditionally distinguish international wars from civil wars, and inter-state wars from imperial, colonial ones. However, the “great powers” and “euro-centric approach” in the war studies is decreasing in response of the end of the Cold War, the shift in warfare away from the great powers, and the rise of “low-intensity conflicts” and “identity wars” (or inter-ethnic or inter-religion conflicts). (Holsti, 1996; Thompson)

Most of the IR scholars focus on explaining variations in war and peace, by leaving the question of why the war occurs to philosophers and biologists and leaving the question of why a “particular war” to historians. Within this context, it is possible to remind as an exception to this focus the argumentation by Waltz (Waltz, 1959/2001 and 1979) and other neo-realists that the fundamental cause of war is the anarchic structure of the international system. Defined as the absence of a legitimate authority to regulate disputes and enforce agreements between states, anarchy causes war in the sense that there is no governmental enforcement mechanism in the internationals system to prevent wars. Waltz argued that “although neo-realist theory does not explain why particular wars are fought, it does explain war’s dismissal recurrence through the millennia.” (Levy, 1998, p. 142; Schroeder, 1994)

To conclude on the discussions of definition, we like to quote the works of J. Vasquez on war. In his excellent book on the studies of war, Vasquez presents six theoretical assumptions (Vasquez, 1997, pp. 40-50):

a) War is learned; it could be studied as a set of lessons that people developed by fighting the other ones. In this way, war is invented and re-invented and it becomes learned as part of a culture of behaviour. Because of its costs and of

normative/moral prohibitions, war has never been historically the means of first choice, but has been resorted to only after other acceptable practices (normal politics and diplomacy) have failed.

b) War results from a long-term process. Within this context, Vasquez tries to understand if there is a pattern according to which a war situation develops and evolves. Here the war situation is conceived as a relationship between two political collectivities, which has a history, present and future that affects the nature of their interaction and the likelihood of war.

c) War is a product of interaction, not simply a result of systemic conditions. Here, war is considered as the outcome of the foreign policy practices of states. War becomes likely, when the sequence of diplomatic actions fails to resolve highly salient issues, resulting in an increase in the level of both conflictive actions and psychological hostility. This produces the kind of relationship between two or more countries that is prone to a conflict atmosphere. In order to explain war, it is necessary to uncover the causal dynamics that make such a relationship emerge.

d) War is a way of making political decisions. At this point, Vasquez reminds Clausewitz' analysis, which pretends that war is a political phenomenon. Power is used to put certain issues on the agenda rather than others, and then to resolve those issues in one way rather than another. This suggests that war, as an institution, is a form of force that has evolved within the global political system as a unilateral allocation mechanism; war is not simply an act of violence, but an allocation mechanism which is resorted because of the failure of normal politics.

e) War is multi-causal phenomenon. There are a variety of factors and causes that can bring about war. The variety of factors associated with war and the changing nature of war through history suggests that war can be brought about by any number of sufficient conditions. If there appear to be many causes of a given phenomenon, then it may be the case that the phenomenon under question is not a single entity, but a variety of phenomena that must be distinguished.

f) There are different types of war, because the typology depends on the system and actor levels. The quality of actors (minor or major actors) can affect the environment in which the conflicting process would be extended.

3. Methodological Debates On The Relationship Between The Disciplines Of History And International Relations

Can history or historical methods be used as analytical tools for understanding international developments? In historical researches, there has traditionally been great interest in studying relations between states. In fact, historical studies and international relations seem to cover the same fields of research. Social scientists came to believe that history was too descriptive as a discipline because of its idiographic nature. By particularising through the description of singular, unique phenomena, historians are against the idea of recurrence of social facts. (Goldthorpe) Historians content to find the evidence from among a stock of relics to expose the facts as narratives.

The theorists of international relations often complain about the atheoretical orientation of much historiography, while historians often complain about the abuse of history by the political scientists. The debate on the theoretical orientations is shaped mostly by the framework in which historical events will be analysed by generalisation or particularisation. Political scientists are more interested in "explaining" general patterns than individual events, by basing them on theoretical models. It should be important to emphasise that the discipline

emerged as the study of “statecraft” and the conducts of foreign policy at the state level. (Lustick, 1996)

As it is often called in the United States, the practice of historical studies in international relations is defined within the diplomatic history, which includes the study of international treaties, diplomatic documents, and correspondences between governments that had provided the general itinerary of world politics. As the nature of the source material accessible for the researchers restricted the development of academic perspectives, this kind of material favoured the analyses of motives at subjective levels and so that, the cumulated information collected within these archives could be considered as the presentation of narrow perspectives.

Comparing with other fields of history, diplomatic history has been less affected by methodological fads of the discipline, from the new quantitative history to the rise of post-modernism. It has been consistent in its insistence on the empirical validation of its interpretations and in the utility of narratives and primary sources for that purpose. Diplomatic history is a much a technique of inquiry as the study of past international relations. Political and diplomatic historians often look at the political systems that we call “international systems”, a systemic conception based on the interactions of political units whose sovereignty and legitimacy are recognised mutually by each other.

As H. Butterfield argued, history is the study of the changes of things that change; for history, the phenomenon to be explained is “change” in human life, society, institutions, and so on over time. The human character leads by his own nature to the concept of “change”, which could be defined as the recognition of fixed limits and conditions within which the change occurs and as a result, the continuity becomes such a reality as the unavoidable side of change. (Schroeder, 1997)

Differences between history and international relations vary over time as a function of trends within each, which further complicates any comparison. In the 1950s and 1960s, leading schools of thought in each discipline were quite confident in the feasibility of scientific knowledge of socio-political behaviour and in the utility of quantitative methods for discovering that knowledge. On their side, the scientific understandings of social science, which mandate the search for causal mechanisms, have provided an environment for a useful interdisciplinary conversation.

4. Who Makes The History? Who Makes The Wars?

Who is the main actor for the historians? The man himself? The narrative-based historians prefer considering the heroism of the great men within the historical events. The classical approach in the redaction of historical texts has a general conviction on the fact that the great statemen are the main conductors of the human history. On the other side, the conception of social history has conflicted with this classical approach, by studying the social movements and changes, as a reaction against the relationship between the rulers and citizens.

The use of history as analytical instrument for understanding and explaining the present presupposes an explicit reasoning about what kind of knowledge is relevant. For S. Johnson, the historian is contented with immobility to explain the events and facts and needs no creation and fiction, but careful comprehension. The Rankean school considers that, beyond the historical facts, there is no other factor than the “divine hand”, which determines the way of destiny and the “national spirit”, which shapes the political process and institutions. (Carr) For Gramscian school, history is a discipline that studies the human beings living and fighting within the society, but its scope should cover all the people around the world as feasible as possible.

As historians have been always sceptical of ideological and normative profile of peace researches, they seem to be against the search for strategic utility and to hesitate to use history to develop political strategies for conflict resolutions. However, many historians prefer to use different accents or tones of interpretation or styles of event-categorisation.

As maintains K.J. Holsti (1985, p. 131), there is a general tendency among social scientists in the field of international politics to develop theoretical innovations on the basis of recent diplomatic developments. Central concepts in the field of international relations were mainly formulated to describe the general lines of world affairs and the international system. However, when we insist on the definition of the current situation of world politics by taking into consideration the present as the normal state of international affairs, we risk confronting with the perils of ahistorical perspectives. If we strive for generalisations or deductions, we ought to reconsider studies on a longer period at acceptable level. When the tendency to construct theories predicated on the explanation of the existing international system, the unpreparedness for the developments of today or future becomes a big reality to surmount.

5. Methodological Debates: The Use Of History In The Studies On War

The scientific research on war and peace in the last forty years has demonstrated that induction can bear important fruit. Many of these studies conducted by political scientists have relied on the work of diplomatic historians. Large statistical data sets such as those produced by the Correlates of War (COW) project have used the work of historians.

The concept of war is central to historical studies of international relations; because much of the researches focus on power struggles, conflicts and diplomatic negotiations. The starting point for historical studies seems to be similar with that of international relations on the observation of the human suffering and violence throughout the time and of the evolution of general values to guide the relations between the peoples on the world. As history does not aim to criticise the presence of violence in world affairs, by reporting, observing and presenting only the events, the rejection of human suffering should not be also seen as an objective. However, international relations cover many fields of research and have the advantages of benefiting from a wide variety of methods to apply.

As international relations aim to analyse the problematic of violence and human suffering by qualitative ways or by quantitative methods, they could seek the chance to build the peace process. At this point, we should underline that peace was never presented unfortunately as a process by the great part of scholars of international politics. Because the idea of “change” seems to become less preferable than the “continuity”, as the assignment of priority to the issue of peace within the problem-formulating phase of the research process would prevent the ideological superiority of power politics that are not in favour of the reduction of maximal gains.

With the appearance of the modern inter-state system, war becomes completely a reality of the system itself. As the international society is historically shaped by the anarchical quality of the system itself (Bull, 1977), the lack of a supra-national force can be seen as a reason of the general disorder and the state-nations define their rules within the framework of balance of power by fighting between themselves or by the diplomatic means. For the realist authors, “*to insist that all nations within an anarchic system practice self-help (seek their survival) strikes us as a little like saying that fish within water must learn to swim.*” (Gaddis, 1997; Schmidt, 2000) The pronouncement of this terminology (anarchy, self-help, system) describes rather the context on which all the asked questions to predict depend.

Even though the peace process seems to be preferable for all of us, it is not too easy to manage it and to guarantee the continuity of equitable/fair distribution of benefits within the international system. Although everything could be foreseeable during the peace process as the networks of information and diplomatic means function more explicitly, it is necessary to emphasise that it also limits the ambitions for change and domination and that becomes so hard to negotiate with the existing instruments as the right of sharing the benefits of the international system is presented as a general value.

On the other side, the major concern for objectivity constitutes the source of the scepticism of the behaviouralism. As the scientific confidence toward the narrative-based methodology of history remains limited, the expectations of documentation and argumentation for empirical evidence become shifted to sources accepted as likely to be objective. This question is also linked to the invisible antagonism between the scientific logic and the idea of fatalism. As claim the scientific school, for most phenomena, there is some determining antecedent. Within this aspect, the categorisation of dependent and independent variables could be interpreted with the logic of modelling the behaviours of political actors in the environment.

6. The Scientific Conception Of War As A Process

The conceptualisation of IR and war as a sequence of choices, which has long been common in the qualitative literature, is also reflected in much of the quantitative empirical literature. Early studies in the COW tradition looked for simple empirical associations between systemic structures and the frequency and severity of war; this research tradition has evolved such that it now conceptualises international conflict as a process or series of steps from background conditions to the occurrence and evolution of militarised disputes to the outbreak and evolution of international wars. (Singer, 1979) This more dynamic conceptualisation led to the development of new data sets on militarised interstate disputes and international crisis. These data sets have further facilitated analyses of the sources, dynamics, and consequences of international dispute and crisis behaviour. The more dynamic character of theorising about war is reflected in the literature on long cycles, power transitions, enduring rivalries. (Geller & Singer)

The quantitative and comparative analysis of the effects of national attributes on conflicts and war necessitates an extensive range of independent variables, which are generally defined as “capabilities” (population, economic development, national culture, regimes, power status, etc.). There exist many data sources such as the COW (Correlates of War), the DON (Dimensionality of Nations), the WEIS (World Events Interaction Survey), the CREON (Comparative Research on the Events of Nations) to evaluate the sets of national attributes, the COPDAB (Conflict and Peace Data Bank) and the MID (Militarized Interstate Dispute) by collecting data within the framework of periodical classifications; many of the state-level findings are based on comparative foreign policy studies. (Geller&Singer, 1998) However, serious methodological problems tend to inhibit the substantive interpretation of the findings of this research orientation. Specifically, the CREON, WEIS, COPDAB and DON databases utilise highly restricted temporal periods, which may produce unrepresentative results. Within this perspective, the extensive findings relate mostly to capabilities and war. (Bremer & Cusack)

Two different approaches may be taken to the construction of typologies of war; the first one is nomothethic and behavioural and strives to explain war regardless of time and space, while the second one is an approach that sees the specific time and place (historical conditions) in which war occurs as the most critical factor in explaining war. Most behavioural approaches tend to base their typologies on the nature of participants rather than the number of participants. The

COW project is typical of this approach, by distinguishing between inter-state and extra-systemic wars. (Diehl & Goertz)

A major criticism of nomothetic approaches is that they are ahistorical. Like most positivist efforts, they can be faulted for assuming that wars, regardless of previous history, are caused by the same set of variables. However, for some scholars such as Modelski, Organski, Kugler and Gilpin, the historical perspective makes them see war as natural and periodic (Gilpin, 1999); unlike Richardson and other more behaviourally oriented peace scientists, who try to identify the conditions of war and peace so that the latter may be encouraged while preventing the former. By that way, many authors from the scientific approach defend that the history should be analysed as a database for comparative analyses.

The definition of the term “datum” should be clarified and well-instrumentalised. “Any item of factual or existential truth may be a datum… without such criteria for coding and classifying, we cannot generate a set of data, and therefore cannot make a scientifically useful descriptive statement about … the facts” (Singer&Diehl, 1990, p. 5) The datum is the matter of quantification, however if quantification is not essential for identifying a datum, it is always essential for describing the data set into which the case falls.

7. Conclusion

Karl W. Deutsch formulated the basic idea simply, but clearly in a foreword: “War, to be abolished, must be understood. To be understood, it must be studied.” (Wright, 1969) Since Waltz classified the causes of war in terms of their origins in the individual, the nation-state, and the international system, IR theorists have agreed on the utility of the levels-of-analysis framework as an organising device for the study of war. By that way, the use of the history as methodological tool vary with the aim of the researchers.

History is ever present in our age, which makes it possible to identify historical processes that are significant for future developments. The past is both constructive and potentially destructive; it does not only create solidarity, but also justifies the reality of war. A central task of historical research in the study of international relations is therefore to expose the destructive tendencies in the past and to assert the constructive ones. The scientific explanation of history aim to understand the “order” of the human life in which the concepts of “continuity” and “change” seem to be confronted, however they are complementary each to other in a mutual interaction. From their point of view, the case-study research is more methodologically sophisticated, because it has become more historical, but we can say now that it has also more analytical and comparative with the critics of the scientific school.

The main problematic of the social sciences is based on how the human being as the product of his environment could change it. In the social sciences, it is possible to underline the importance of the search for objectivity and moderate scepticism in history, conceptualisation through the concreteness and unification of different analyses at unit levels and comparison in time and space. For Hegel, the only thing that we learned from history is the fact that the humankind has learned nothing from it.

BIBLIOGRAPHY

Bremer, Stuart A. and Cusack, Thomas, 1995. *The Process of War.* Amsterdam: Gordon and Breach Publishers.

Bull, Hedley, 1977. *The Anarchical Society.* NYC: Columbia Univ. Press.

Carr, Edward H., 1996. *Tarih nedir? (What is History?)* Istanbul: Iletisim Yay.

Clausewitz. C. von, 1992. *De la Guerre,* Paris: Editions de Minuit.

Diehl, Paul and Goertz, Gary, 2000. *War and Peace in international rivalry.* Ann Arbor: University of Michigan Press.

Gaddis, John L., 1997. “History, theory and common ground”, *International Security,* vol. 22, no. 1, Summer, pp. 75-85.

Geller, Daniel and Singer, J. David, 1998. *Nations at War.* Cambridge: Cambridge Univ. Press.

Gilpin, Robert, 1981/1999. *War and Change in World Politics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Golthorpe, John H., 1991. “The uses of history in sociology: reflections on some recent tendencies”, *British Journal of Sociology,* vol. 42, no. 2, June, pp. 211-230.

Holsti, Kalevi J., 1996. *The State, War and the State of War.* Cambridge: Cambridge Univ. Press.

Holsti, Kalevi J., 1985. *The Dividing Discipline: Hegemony and Diversity in international theory.* London: Allen&Unwin.

Levy, Jack S., 1998. “The causes of war and the conditions of peace”, *Annual Review of Political Science,* no. 1, pp. 139-165.

Lustick Ian S., 1996. “History, Historiography and Political Science: Multiple historical records and the problem of selection bias”, *American Political Science Review,* vol. 90, no. 3, September, pp. 605-617.

Schmidt, Brian C., 2000. *The political discourse of anarchy: a disciplinary history of international relations.* NYC: SUNY Press.

Schroeder, Paul W., 1997. “History and international relations theory: not use or abuse, but fit or misfit”, *International Security,* vol. 22, no. 1, Summer, pp. 64-74.

Schroeder, Paul W., 1994. “Historical reality versus Neo-realist theory”, *International Security,* vol. 19, no. 1, Summer, pp. 108-148.

Singer, J. David, 1979. *The Correlates of War I,* NYC, Free Press.

Singer, J. David and Small, Melvin, 1972. *The Wages of War, 1816-1965.* NYC: Wiley.

Singer, J. David and Diehl, Paul (ed.), 1990. *Measuring the correlates of war.* Ann Arbor: University of Michigan.

Small, Melvin and Singer, J. David, 1982. *Resort to arms: international and civil wars, 1816-1980.* Beverly Hills: Sage Publ.

Thompson, William R., 1999. *Great Powers Rivalries.* University of South Carolina Press.

Vasquez, John A., 1997. *The War Puzzle*. Cambridge: Cambridge University Press.

Waltz, Kenneth, 2001. *Man, the State and War: a theoretical analysis.* NYC: Columbia Press.

Waltz, Kenneth, 1979. *Theory of International Politics.* Reading: Addison Wesley.

Wright, Quincy, 1969. *A Study of War.* Chicago: University of Chicago Press.

IS THE CONCEPT OF PROPORTIONALITY STILL VALID IN THE CNN AGE?

Larry White, J.D.[1]

This study deals with the concept of proportionality in modern war. Proportionality is a legal concept used in a number of legal doctrines, but the one we concern ourselves with is the application in wartime. In the Law of Armed Conflict, proportionality is that concept that says that the military value of the target attacked must be proportional to any civilian (non-military) damages caused. Although this is a long-standing concept, this doctrine itself is under attack now. However, if an attacking force were to apply the principles of information operations in conjunction with the concept of proportionality, the chances of winning the public relations war are greater.

In dealing with this topic, the paper will first look at the concept of proportionality as a legal concept. Next, the Cable News Network (CNN) is discussed, specifically with regards to its war reporting. Next, the paper combines those two concepts to discuss how CNN has affected the concept of proportionality. After adding in the concept of information operations (IO), the paper will discuss how IO can help the application of proportionality in modern combat.

What is Proportionality?

Proportionality is the concept that states that it is permissible to have civilian, or non-military, casualties, often called by the euphemism "collateral damage," in a military attack if the military importance of the target outweighs the probable loss of civilian life. Inherent in this concept is the understanding that every attempt should be made to minimize collateral damage through judicious selection of the target, timing of the attack, choice of weapons and choice of tactics. In sum, international law accepts the death or injury of civilians in wartime as an inevitable consequence of war. Proportionality is a cold-hearted, but deliberate process of balancing collateral damage versus military value. There is no formula to be applied and arguably different people will weigh the military necessity and resultant collateral differently.

Proportionality has its roots in Germanic law and is applied in areas of the law of the law other than the Law of Armed Conflict, or LOAC – proportionality has application in international trade law, domestic government law, and corporate law to name a few. The concept was international at least by the beginning of the 20th Century, but saw great discussion in the war crimes trials after World War II and codification in the Geneva Conventions of 1949. In the more modern area, the 1977 Additional Protocols to the Geneva Convention helped further define the concept, which have carried forward into the Treaty of Rome that established the International Criminal Court (ICC). Recent discussions regarding coalition force targeting in Iraq have confirmed the concept as late as 2006.

The CNN Age

The "CNN Age" began on 1 June 1980 when the Cable News Network began broadcasting 24 hour a day news. Although viewers were slow in the early years, the 1991 Gulf War helped to launch CNN as a daily staple. Many viewers in the U.S., in particular, were reportedly glued to the CNN broadcasts as the air campaign, then subsequent ground campaign, unfolded. What CNN provides on the battlefield is an uncensored, near-real-time view of military operations.

[1] Ankara University School of Law.

Viewers do not to wait for the regular news cycle and selected interpretation of the news, but can view and decide for themselves the value and meaning of the news. This has lead to what is called the "CNN effect" – the impact of CNN coverage, and viewer outrage or approval, on the actions of a government. Although CNN is not the only channel now, they are arguably the leader and set the standard for others to beat.

How Proportionality Fails in the Age of CNN

One impact of the CNN effect is the impact on the proportionality assessments. Proportionality is a cold concept, to be applied mechanically in a detached and measured way – it is not meant to be an emotional, spur-of-the-moment snap judgment. The targeting process employed by most militaries envisions a 48-72 cycle where a combined operations, intelligence, and legal staff process nominates and recommends targets to the commander. The legal officer, although not always a "trump" card to reject nominated targets, does necessarily have an important role. It is worth noting that many nations have a policy of not going to the limits that proportionality might allow, and instead reject the target, even if of great military value, if the projected casualties reach a certain number that they cannot accept – what we could possibly call the "cringe factor" – the point that would cause a commander to cringe at the possibility of such high collateral damage.

Based on public reaction, it is possible that for proportionality, CNN brings the assessment out into the open and thereby lowers the cringe factor because the proportionality assessment is no longer done absent emotion – previously the proportionality assessment could be read about in the past tense, with the news cycle influencing the words. However, with the vivid pictures broadcast directly to the home – as the old adage says "a picture is worth a thousand words." Who would not be influenced by the sight of a dead body? Although on a cerebral level proportionality is understood, on an emotional level, who would not be influenced by the sight of a small girl killed in an attack – no matter how justifiable the target?

Two relatively recent events can be used to illustrate this point – in 1991, the decision made by President Bush to halt the ground war in the First Gulf War has been widely attributed to CNN 's broadcast of attacks on the "Highway of Death" – the road to Baghdad where Iraqi vehicle after Iraqi vehicle was methodically destroyed by superior airpower – even though every attack was against a military target with probably no collateral damage. The second, more recent example lies in recent Gaza Operation conducted by Israeli forces. Without getting into the merits of the operation or the legal basis, the broadcast images of civilian deaths and the widely reported disparity in Palestinian to Israeli deaths, world opinion was clearly on the side of the Palestinians as a result of the news broadcasts. Proportionality is not meant to be a reaction to an overall "score," but something that should be applied on a case-by-case basis within the framework of each set of circumstances.

How Information Operations Can Help

Information operations, or information warfare to use another oft-used term, involve the integration of a number of formerly separate disciplines to create a coherent picture to one's own forces, allied forces, opposing and most importantly for this paper, public opinion. Often included disciplines include deception, psychological operations, operations security, targeting, and public affairs. The last discipline has often not considered itself to be a warfighting discipline but I think the concept of proportionality in the modern age requires it. In the modern battlespace, the presence of CNN and its competitors requires good integration of public affairs to make the concept of proportionality palatable. I say competitors because there has developed a number of competitors to CNN over the last several years – not only American channel like Fox and MSNBC, but

also other channel like Haber Turk and Al Jazerra in this region. IO strategy encourages a strong working relationship with news media where perhaps the initial reporting can include the correct interpretation. However, in a competitive news environment this may not be entirely possible.

The need for this was clearly established by the Israeli example previously cited. It is beyond the scope of this paper whether or not the individual attacks were proportional or not in view of the collateral damage that resulted, but what is clear is that Israel lost the public relations war as a result of the news coverage. The new coverage basically focused on the overall numbers killed and individual shots taken in isolation. For nations involved in counterrterror operations, engagement of a large number of military forces with small numbers of terrorists imbedded in a civilian population will result in large number of terrorist casualties, a small number of military casualties, and perhaps unavoidably, some civilian deaths as collateral damage.

Modifying The Targeting Process In The CNN Age

The lesson here is that in addition to the combined intelligence, operations, and legal input into the targeting process and the concurrent proportionality assessment, it is important to include public affairs as part of an information warfare campaign. Clearly, in the CNN Age, the proportionality assessment will no longer be done in isolation by planners and post-event in a measured fashion, but unless the public relations portion of the information strategy addresses the proportionality issues from the start, before the news media gets gory coverage out, the public relations battle is lost and the legal concept of proportionality with it. Additionally, the sharp public outcry over valid targeting concerns may result in cries for war crimes investigations under the auspices of the International Criminal Court or national procedures were universal jurisdiction is authorized.

Conclusion

It is clear that the presence of 24-hour news coverage coming directly on the battlefield will be a major influence on the way that military operations must be conducted. The targeting process, and the proportionality assessments that are done as a part of the targeting process, must better integrate information operations consideration, particularly public affairs, so that the public has not drawn their own conclusions as to the appropriate of an attack prior to the full story coming out. The concept of proportionality is still valid, but it must be better presented to the people of the world. Otherwise, military forces run the risk of winning the battle, but losing the war for the hearts and minds of the people, as well as morale authority.

THE ROLE OF TECHNOLOGY IN SECURITY AND DEFENSE

Holger H. Mey[1]

The role of technology in security and defense is hard to gauge correctly. Some think it can solve most military problems. Others think its role is vastly overstated. Technology *per se,* it will be argued, does not win wars and does not solve security problems as such. Assessing the nature of technology's influence requires putting it in a broader conceptual context that takes into account a wide range of political, social and economic conditions. Technology can make a difference—even a very large difference—but only if the opportunities it creates are exploited skillfully.[2] This paper will seek to identify some of the broader issues that must be kept in mind when assessing the role of technology in security and defense.

This assessment begins with a definition of the changing nature of threats and risks in a globalizing world and the strategies pursued to cope with future dangers—for the value of technology is always a function of the strategy to which it contributes. The paper then turns to the changing political environment that shapes the context in which technology's value is defined. Finally, the paper looks at how industry, in particular defense and security companies, can approach the future of globalization and the role of technology in security and defense. Enabled by the technology of connectivity, the world grows more collaborative—and potentially more vulnerable. In order to understand the challenge ahead one needs to look at the 21st century, political, social, and economic context.

Changing Threats and Risks

Technology is only as good and useful as the task or mission to which it contributes. The specific tasks and missions, of course, are largely determined by the potential threats and risks that need to be met and that are subject to change. Today's shifting risk and threat environment is, among many other things, shaped by globalization, technology proliferation, asymmetry, the increasing number of non-state actors, including their influence upon public opinion, and the fundamental question of who protects the globalized, "internetted" world.

Globalization implies interdependence. The technology of connectivity has further promoted or even enabled this growing interdependence, but it is the innate desire of human beings to partner with others for better or worse—that is the true force behind globalization. Globalization reflects human nature and cannot be stopped. Partially decoupling oneself, most probably only for a very limited amount of time, from events anywhere in the world is ever-more difficult.

Yet Geographical distance no longer guarantees security. The mobility of our age is also virtual in the way war is brought into our living rooms. Even distant events come very close to our mind. Global traveling and cooperation has risen with jet aircraft, the revolution of rising expectations, and the diasporas' ability to mouse-click money back to the homeland—whether to build hospitals or to finance jihad. Remittances now eclipse official development assistance in terms of financial transfers to the Second and the Third World. Threats have become global. Technologies have enabled this—and technologies will help governments to contend with the many new facets of 21st century security and defense.

---

[1] Prof. Dr. Holger H. Mey, Head, Advanced Concepts, EADS Defence & Security, and Honorary Professor at the University of Cologne, Germany.

2 This point has been argued forcefully and, in the view of this author, convincingly by Stephen Biddle in several of his publications. This author is grateful for the numerous insights he owes to many discussions with Stephen Biddle, now based at the Council on Foreign Relations in New York.

Globalization has brought fundamental shifts of power. Power is more diffused as millions move out of poverty and into the global middle class, giving countries like Brazil, China, India, Indonesia, South Africa or South Korea more political weight. Africa, the Middle East and Central Asia are also having more a profound effect on European and American influence over global affairs. Globalization is also about the proliferation of technologies—whether those based on physical principles or those based on organizational and motivational principles.

The current financial crisis will provide for further shifts in power. Indeed, the current contest between the United States and China is about shaping the multi-sum world within which global interdependence operates. Global interdependence does not flatten the power equation; it redefines it. Powers which can shape multi-plurality or multiple sum games to their advantage ascend; those which can not decline. Mastering technologies within such a contest for power is part of the equation not the sum and substance of the equation of power. Generating, controlling and mastering the global technology chain is a key to global power; but it is not the sole determinant factor.

High technology has led to a situation where "Western" military forces are being able to do increasingly well what they where able to do well anyway. However, high technology has also ended up in the hands of terrorists, guerillas, drug cartels, pirates and other assorted nasty characters. It is not entirely clear who benefits more. In any case, the "Western" advantage might not pay off. The challenge is to master technology in appropriate concepts of operations to be successful at military operations. Technology is a driver of change, but not the determinant by itself of success. The ability to destroy or disrupt the opponent's computer may be great, but what if he has no computer? Being able to disrupt the enemy's communications may be important, but what if he uses motorcycle curriers, marathon runners, secure land lines or pre-delegation?

As such, one must also explore the idea that high-tech might make "the West" more vulnerable—by becoming overly dependent on advanced technology. The relatively unsophisticated opponent can be more selective in choosing his high-tech counter-capabilities. Moreover, while "the West" knows how to fight "traditional" wars, it has little, if any, experience in winning information wars. Finally, weapons of mass destruction (or, more precise: means of mass disruption) clearly level the playing field, leaving "Western" cities vulnerable to aggrieved individuals and organizations.

The notion of "asymmetry" is a fundamental part of the changing threat and risk environment. In an ongoing competition between various parties, there will always be an effort to "work around" the opponent's major strengths. Strategy is almost by definition based on mastering "asymmetry." Thinking about asymmetries places competition in a more dynamic context than simple tit-for-tat responses. Asymmetry implies the general recognition that power and influence are relative and contextual. Asymmetries involve different vulnerabilities and a difference in willingness to accept casualties. Asymmetries lie in the very character of war: limited vs. unlimited warfare; regular vs. irregular warfare. From the perspective of the state, asymmetries in regard to room for maneuver and freedom to act are of particular concern. (Who has the power to deter intervention, who not?)

Asymmetries also exit in the variety of actors that shape 21st century security and defense. Non-state actors from non-government organizations to drug cartels, from media to terror organizations, affect globalization for better or worse. Security and defense are significantly affected by illicit "industries" like piracy or kidnapping. Terror groups and religious cults can wield disproportional influence. Governments must contend with a growing, diverse and increasingly

global set of non-state actors. Governments will seek technologies to help address these changing threats and risks. They know their opponents will as well. Each will seek the optimal work around. Asymmetries will define the conflict.

The question of asymmetry in warfare is both very simple and very complicated—to paraphrase Clausewitz. The implication of asymmetry lies in its influence over political room for maneuver. Asymmetries can be found in "the West's" relative military freedom to intervene even if the rationalization used to employ this force can change over time. By the same token, the "non-West" can find ways of deterring intervention—in particular by threatening to impose mass casualties upon the intervention power. The military focus on asymmetry is nothing new. Indeed irregular warfare and the danger it posed to the innocent has been a primary ethical issue in the long history of the laws of war. The David-Goliath parable remains valid in the age of cyber war and weapons of mass destruction.

Sometimes "the West" is both politically and strategically compelled to choose asymmetrical response—intervention to stabilize a situation, to topple a regime, or to destroy terror camps might be one of the responses to terrorist attack or massive refugee movements. Afghanistan and Albania come to mind—flying jetliners into buildings or expelling populations would have been the "symmetrical" (but totally ineffective and inadequate) response.

Another lesson can be drawn from recent wars: the role and importance of ground forces. In Bosnia, not NATO air strikes but the ground operations by Croatian forces and the improving combat power of Bosnian forces convinced Milosevic to sign Dayton. In Kosovo, again not the air campaign but the preparation of a ground offensive finally convinced the Russians to make Milosevic to stop. In Afghanistan, it was the anti-Taliban alliance supported by U.S. air power that did the job i.e. that toppled the regime. Iraq defined the potency—and the limits—of blitzkrieg. After being in Baghdad and successfully toppling the regime, the question was, "Then what?"

Across these experiences, aerial bombardment has proven to be a difficult instrument to employ by itself. Theory and experience have diverged. Bombing too little unites people behind their leadership. Bombing too much pushes people into apathy. The likelihood of bombardment leading to popular pressure on regimes is very low—and rogue regimes know this. Hence, ground forces[1] in sufficient numbers to credibly threaten the removal of a regime remain the key factor in determining a government's ultimate room for maneuver. And in turn: To deter an intervention provides room for maneuver for "the other."

Technology has certainly changed the types of threats for which one must be prepared. Technological change means the question of defending against what and how is always contextual and situational—and always in need of redefinition. Today, this question poses itself as such: Should one be more worried about three tank divisions or three computer hackers? Should one spend more money to thwart three fighter wings or three microbiologists?

Historically, only a few countries were able to constantly come up with skilled armed forces. Today, anybody can recruit computer hackers or microbiologists. Should one recruit 500 tank drivers or 5 top-notch computer security experts? Should one train 500 pilots or 500,000 nurses and doctors? What these dilemmas show is that defense and security has become a broader issue requiring comprehensive engagement across society and politics.

1 Of course, all operations will be joint. And airpower will have to be an enabler for ground operations.

Changing Political Environment

This more comprehensive understanding of threats and risks is also reflected in the changing political environment that shapes the role of technology in security and defense. The politics of defense and security is punctuated by numerous debates. Existential issues like war and peace inevitably evoke strong political sentiment. The 24/7 news cycle has raised the noise level—as well as the operational tempo. From defense budgets to the "CNN effect" to the growing overlap between national and international and between war and peace—the politics of defense and security have grown more open—and chaotic. The omnipresent news media have created greater pressure for zero casualties and no collateral damage. This has created new requirements for the more precise calibration of force.

Professionalization and manpower constraints provoke debate—especially when young men and women serve (and sometimes die) in far-off warzones. Increasing multi-nationalization raises the issue not just of military interoperability, but also of political interoperability. The "in between" scenarios somewhere between war and peace create new challenges for political consensus building.

Making distinctions between internal and external security has grown more difficult, for instance in the area of maritime security with challenges like refugee management, oil platform security, container security port security, pipeline security, etc.. Air defense or civilian air space management, threats posed by bio terrorists or natural diseases "imported" by tourists, all these challenges have both domestic and international political implications. Urban security at home is a task for the police; urban security abroad is a mission for the armed forces. In the face of these changes, one sees a partial mission convergence between security and defense, with security tasks growing more demanding—in particular because of the availability of ever more powerful means in the hands of many—and defense increasingly revolving around security operations.

When looking at the changing nature of security and defense threats, one must again ask the question: Who is responsible for protecting the globalized world? Which actors need to be involved in providing security and defense? Who has the legitimate right to wield force? States clearly play role. So do companies, consortia, and cartels. Domestically, we see the growth of private security services. Internationally, security companies also provide basic military services. Getting the right mix of actors, the optimal mix of contributions, to provide security and defense in a globalized world will be the fundamental challenge of national governments. The ambiguities and upheavals of today's risk environment are also found in the question of which political actors will be charged with providing security. Clearly, politics is the prime mover when it comes to the role of technology in security and defense. New issues have arisen and more actors are now involved. The technology of politics has also changed. Decisions from political authorities will reflect this.

Technology and the Military

Technology, society, the economy, and warfare are interrelated. The way in which technology affects military capability is thus a factor of the larger socio-economic context. The citizen militia of 14th century Switzerland reflected the technological and socio-political organization of the small, mountainous country in the middle of Europe. War in the age of the craftsman was different than that of the industrial age than that of the information age. World War II pitted industrial powers against each other. Vietnam showed an industrial power's difficulty in quelling a broad-based, peasant insurgency—especially when escalation is not politically possible. Responses to technological superiority are guaranteed, though they can vary in form. An opponent without aircraft makes an expensive high-tech,

air-to-air capability less valuable. Simple low-tech responses include smoke generators to thwart laser-guided precision weapons.

Technology enables strategic impact when means of mass destruction grow cheaper and more available. Cyber terrorism will offer ever-more potent leverage. More tactical responses to "technological superiority", in this case superior air power, would include concealment or intermingling with civilians. Technology must be seen in the context of everything else for it is not technology *per se* but the exploitation of technology that is decisive. The key to successful employment of technology includes the proper mix of doctrine, organization and overarching political guidelines. Top-quality equipment is certainly necessary. Governments owe their fighting men and women the best possible technology, but training, organization and doctrine must also be top-quality if technology is to be used to its true potential.

In general terms, it is important to remember that every technology is only as valuable as the strategic, operational, or tactical task to which it contributes. Hi-tech, "western-style" forces are getting better at doing what they already do well, for example: Air power is very capable in destroying fixed targets in open terrain in good weather. In other words: Exposure means destruction. But what if the opponent does not expose himself? Even the most transparent battlefield is still prone to surprise—think of the chess board. Moreover, technological superiority in one area can blind one to the dangers of technological inferiority in other areas.

Aerospace and Defense Industry: In Support of Ground Operations and More

Technology is an important factor for joint military operations. However, technological superiority *per se* does not guarantee success. Skillful exploitation of opportunities created by technology is the key. Industry can and does support armed forces with innovative solutions. Whatever the technology, skilled personnel and close-combat capability remain essential. Also, one must not forget: Quantity is a quality in itself. Or, as has been said: Quality is better than quantity—especially if deployed in large numbers!

The key will be interaction between ground and air forces. Here, technology will play a decisive role. Much will change, but most decisions of strategic relevance will ultimately be related to the control of terrain. Only ground forces, in sufficient numbers, can control and hold terrain. Hence, supporting ground forces will be at the core of most combined, joint security and defense efforts. And, because of the tactical adaptability of opponents, one must not forget: The better air forces become, the more important ground forces become.

With changing threats and risks and new forms of defense and security politics in mind, what are the implications for the aerospace and defense industry? One important emerging trend is the increasing priority of ground operations. Boots-on-the-ground will clearly be a part of 21st century defense and security. In theoretical terms, we know that air power offers aerospace security; naval power offers maritime security; information operations offer cyber security. But in all of these, support for ground operations will grow in importance. As such, a growing role for the future aerospace and defense industry will be enabling and supporting the operation of ground forces.

Reflecting this realization, industry has to focus its activities around supporting all services and facilitating integration, i.e., jointness. For instance, air forces have to support, and enable, ground forces and consequently aerospace and defense industries have to enable air forces to support ground forces. The following considerations underline this point:

- Ground forces need to be brought from A to B, sometimes very quickly (thus the demand for air transport);

- Ground forces need communications and situational awareness (thus the need for satellite communications and positioning data, unmanned areal vehicles providing reconnaissance and surveillance data);
- Ground forces require personal protection (e.g., the Warrior 21 system);
- Ground forces, like all forces, require logistical support (that in many cases and immediate requirements can be provided by air transport and point of use delivery / precision air drop);
- Ground forces want to operate without an enemy air threat (i.e., they require air defenses, both manned and unmanned);
- Ground forces, while they should carry as much organic fire support with them as necessary, often lack of sufficient own fire support frequently for political reasons (in case they suddenly require fire support frequently for political reasons (in case they suddenly require fire support it has to come form the air);
- Soldiers on the ground might be wounded and require rescue from the battlefield (e.g., by combat search and rescue helicopters);
- Soldiers might require medical treatment in the rear area (e.g., with containerized medical equipment);
- Soldiers can also be flown out and even brought home (e.g., with a medical evacuation aircraft).

All these points underline that there is a role for integrated approaches that can be facilitated with the right equipment. In terms of Turkey meeting capability requirements and exploring options for partnering European aerospace and defense companies, there are a number of attractive possibilities. These include:

- UAVs, incl. Advanced UAV;
- Future Soldier System (Warrior 21);
- Counter Battery Radar Network and Support;
- MILDS F for F-16 (Integrated in EW Suite);
- PMR (Ground Stations and Control Centers / Network Planning and Operation Services)
- Maritime Security: Vessel Traffic System and Coastal Surveillance Systems;
- The Eurofighter.

There will be many opportunities for cooperation. These will build on important strategic-industrial partnerships that have already been established, while exploring new areas for cooperation that reflection 21st century security and defense challenges.

Industry will approach the future of globalization on the basis of a number of major initiatives. My own company (EADS Defence & Security), for instance, will seek significantly increased engagement in "New Markets" ("Internationalization"). Industry's ability to leverage commercial systems and capabilities will grow in importance. Partnering with national/regional/local actors will be given greater focus so as to allow more customer choice. Customers will also help to open new partnerships with global suppliers. In the next decade, we will seek a collaborative approach that transforms EADS Defence & Security into Global Collaborative Grid. This collaborative emphasis together with establishing a

local footprint also bodes well for a long-term partnership between EADS Defence & Security and Turkey.

Translating customer requirements into future "prime positioning" will imply seeing the customer as a more integrated partner in a more intensive dialog about future developments. This will be aided by EADS Defence & Security in the role of "Trusted Architecture Consultant" including involvement in system design. Industry seeks to be both an affordable "Solution Provider" and a "Financing Partner," providing expertise and competence and partnering with those firms preferred by the customer. EADS Defence & Security will seek to offer ways ahead, including spiral development and upgrade roadmaps. This will include understanding extremely complex and demanding requirements, providing highly competent skill-sets, and the ability to manage large, non-single-platform-focused projects. This includes providing opportunities for small and medium enterprises.

Conclusion

When it comes to technology, Henry Ford said it best in making a case for conceptual collaboration between industry and customer: *"If I had asked my customers what they wanted, they would have said faster horses."* The changing risk and threat environment compels decision makers in industry and government to look at the role of technology in new ways. Globalization, technology proliferation, asymmetry, the increasing number of non-state actors and their influence upon public opinion, and the fundamental question of who protects the globalized, *"internetted"* world are changing the security and defense environment.

As observed, a more comprehensive understanding of threats and risks is also reflected in the changing political environment that shapes the role of technology in security and defense. The politics of defense and security is often controversial and chaotic. Even as change becomes more rapid, certain truths still hold. As in days of old, technology must be seen in the context of everything else. It is not technology *per se,* but the exploitation of technology that is decisive. The key to successful employment of technology includes the proper mix of doctrine, organization and overarching political guidelines. Technology has certainly changed the types of threats for which one must be prepared. Technological change means the question of defending against what and how is always topical—and always in need of redefinition. Boots-on-the-ground will clearly be a part of 21st century defense and security. This will also be reflected in how industry shapes the role of technology in security and defense. Collaborative company strategies will reflect a more collaborative world.

DÖRDÜNCÜ OTURUM

TÜRK GÜVENLİK VE SAVUNMA KONULARI
(TURKISH SECURITY AND DEFENCE ISSUES)

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Erol EREN

Raportör : Yrd. Doç. Dr. Efgan CANŞEN

Konuşmacılar

Doç. Dr. Celalettin Yavuz

Yrd. Doç. Dr. Barış Doster

Prof. Dr. Ersan İlal

Ahmet Gürkan Atay- Aygül Muran

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARI

Celalettin Yavuz[1]

Abstract

The international relations of Turkey, are more than bilateral or multilateral relations because of its geography, historical-social and cultural relations. The international relations of Turkey is more than ordinary "foreign policy" and weighted more on "security policies".

Turkey is a country which almost always faces the security issues. The reasons for that are:

- The existence of people who are connected to Turkey by language,religion,nation and culture and the harmful acts exposed to these people in the geography of the former Ottoman Empire.
- The anxiety of the new states for enlargement and to continue their existence inside Turkey.
- The existence of different regimes like dictatorship in the Eastern and Southeastern borders of Turkey.
- Turkey is a neighbouring country to the geography such as Middle East and Caucasus which has the energy resourses and this geography has isolated by the fake border lines.

Normally the diplomatic relations and international law are accepted as the mainstream of the foreign policy but the "components of national power" are the mainstream in the security policy. With concerning this, the security policies of the Republican Era analized with examples by answering the question of "How the security policies, which is more than international relations, of the Republican Era administered and what are the main concerns of these policies?

The analysis tried to explain the concepts of "zero conflict"(international relations without conflict) and "strategic depth" which are frequently in use in these days. The analysis also covered that there is no real changes in the traditional foreign policy of Turkey in spite of the claims about the Turkish foreign policy changed recently.

Özet

Türkiye'nin uluslararası ilişkileri, sahip olduğu coğrafya, tarihi-sosyal ve kültürel ilişkileri dolayısıyla, iki ya da çoklu ilişkiler halinde sıradan devlet ilişkilerinin çok ötesinde ve "Güvenlik Politikası" ağırlıklıdır.

Türkiye, güvenlik sorunlarını neredeyse devamlı olarak yaşayan ülkelerden biridir. Bunun sebepleri şöyledir:

- Eski Osmanlı Devlet coğrafyasında Türkiye'ye dil, din, milli ve kültürel bağlarla bağlı insanların mevcudiyeti ve bu insanlara yapılan fena uygulamalar.
- Bu coğrafyadaki yeni ülkelerin genişleme ülkülerini Türkiye üzerinde sürdürme istekleri.
- Özellikle güney ve güneydoğu sınırlarında diktatörlük vb. rejimlerin mevcudiyeti.

[1] Doç.Dr. TÜRKSAM Bşk. Yardımcısı, Celalettin.yavuz@turksam.org, , celalettinyavuz@yahoo.com

- Ortadoğu ve Kafkaslar gibi, enerji hammaddelerine sahip coğrafyaya komşu olması, bu bölgelerin XX. yüzyılın başından itibaren suni sınırlar çizilmek suretiyle istikrarsızlığa mahkum edilmiş olmalarıdır.

Normal dış politikada uluslararası hukukun ve sistemin benimsediği diplomatik ilişkiler ön planda olurken, güvenlik politikasında "Milli Güç Unsurları"ndan alınan destek, olmazsa olmaz koşullarındandır. Bu düşünce içerisinde Türkiye'de Cumhuriyet dönemi güvenlik politikaları incelenmiş ve "Cumhuriyet döneminde Türkiye'nin güvenlik politikaları hangi esaslara göre yönetilmiş, uluslararası ilişkilerin ötesinde ve özel bir yer tutan bu politikanın esasları nelerdir?" sorularına cevap verilerek, örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır.

Araştırma içerisinde, son yıllarda dillendirilen, sözde Türkiye'nin yeni dış politikasındaki "sıfır çatışma" ve "stratejik derinlik" kavramlarına da bir açıklık getirilmeye, aslında iddia edilenin aksine, Türkiye'nin geleneksel dış politikasında önemli değişiklikler yapılmadığına dikkat çekilmeye çalışılmıştır.

1. Security Policies of Turkish Republic

Güvenlik Politikası - Türkiye'nin Güvenlik Sorunlarının Sebepleri

Güvenlik politikası, esas itibariyle "Uluslararası İlişkiler" konusu içerisinde yer alan önemli bir disiplindir. Uluslar arası ilişkiler, İngilizce "international relations", Almanca "auslaendische Beziehungen" olarak ifade edilir. Güvenlik politikası ise, İngilizce "security policy", ya da Almanca "Sicherheitspolitik" olarak ifade edilmektedir.

Uluslararası ilişkiler denildiğinde, bir ülkenin tüm diğer ülkeler, ittifaklar, küresel firmalar, sivil toplum örgütleri ile ilişkileri akla gelir. Bu ilişkiler içerisinde kuşkusuz ülkeler arasındaki ikili ilişkiler, ikili ya da çoklu anlaşmalar, protokoller, ticari, kültür, eğitim gibi çok geniş yelpazede yer alan ilişkiler yer alır. Bunların çoğu tüm ilgili ülke insanlarının bilgisine açıktır. Güvenlik politikasını daha iyi anlayabilmek için ilgili kavramları hatırlamakta yarar vardır.

Güvenlik politikası denildiğinde, "Milli Güvenlik Siyaseti" akla gelir. "Devletin Milli Güvenlik Siyaseti" ise, halen Türkiye'de; milli güvenliğin sağlanması ve milli hedeflere ulaşılması amacıyla Milli Güvenlik Kurulunun belirlediği görüşler dahilinde, Bakanlar Kurulu tarafından tespit edilen, iç, dış ve savunma hareket tarzlarına ait esasları kapsar. Güvenlik politikası; ülkenin üniter yapısının, toprak bütünlüğünün, beka ve refahının sağlanması için güdülecek siyaseti gösterir.[1]

Anayasa hükümlerine göre, Milli Güvenlik Kurulu; Devletin milli güvenlik siyaseti hakkında görüş oluşturmak ve Bakanlar kuruluna bildirmekle görevlidir. Devletin milli güvenlik siyasetinin tespiti sorumluluğu ve uygulama yetkisi ise, Bakanlar Kuruluna aittir. Bakanlar Kurulu, devletin milli güvenlik siyaseti esaslarını MGSB ile belirlemektedir. MGSB, MGK Genel Sekreterliğince, sivil veya asker, ilgili tüm makam ve kuruluşlarla koordine edilerek hazırlanmaktadır.[2] Milli güvenlik stratejisinin tespitini müteakip sıra her bir milli güç unsuru için ayrı ve özel strateji, plan ve programlar tespit edilmesine gelmektedir. Milli güç unsurları denildiğinde; Ekonomik güç, bilim ve teknolojik güç, insan gücü (kalifiye ve sayısal), psiko-sosyal güç, askeri güç, siyasi güç ve coğrafyadır.

Türkiye, şu aşağıdaki sebeplerle sıkça güvenlik sorunu yaşayan ülkelerden biridir:

(1) Eski Osmanlı Devlet coğrafyasında Türkiye'ye dil, din, milli ve kültürel bağlarla bağlı insanların mevcudiyeti ve bu insanlara zaman zaman yapılan katliamların mevcudiyetidir.

---

[1] Yılmaz Aklar, "Milli Güvenlik Siyasetinin Oluşturulması", Stratejik Analiz, sayı 88, Ağustos 2007, s. 47.
[2] Yılmaz Aklar, agy, s. 50.

(2) Bu coğrafyadaki ülkelerin bağımsızlıklarının ilanıyla birlikte genişlemelerini Türk coğrafyası üzerinde gerçekleştirmiş olmaları, şovenist ihtiraslarını hala bu coğrafi genişleme ülküsü uğruna sürdürmeleridir.

(3) Türkiye'nin özellikle güney ve güneydoğusunda demokratikleşme sürecini tamamlayamamış, genel hatlarıyla diktatörlük ya da yakın rejimlerin mevcudiyeti.

(4) Ortadoğu ve Kafkaslar gibi, enerji hammaddelerine sahip coğrafyaya komşu olması, bu bölgelerin daha kolay sömürülebilmesi için daha XX. yüzyılın başından itibaren suni sınırlar çizilmek suretiyle istikrarsızlığa mahkum edilmiş olmalarıdır.

(5) İstikrarsızlığa yatkın Kafkaslar ve Orta Doğu'ya komşu bulunması sebebiyle, bu istikrarsızlığın Türkiye'ye de yayılması için yurt içinden ve dışından yapılan fitne ve desteklerin mevcudiyeti.

Türkiye'nin, Azerbaycan hariç komşuları ile genellikle güvenlik politikasına ilişkin sorunları zaman zaman gerginlik yaratacak derecede artabilmektedir.

Cumhuriyet Döneminde Türkiye'nin Güvenlik Politikasını Destekleyici Faaliyetler

Milli güvenlik siyasetini uygulayabilmek için milli güç unsurlarının yeterliliğine, imkan ve kabiliyetlerine ihtiyaç vardır. İstiklal Harbi'nden sonra Atatürk'e, "Paşam, vatanı düşmandan kurtardık. Şimdi hangi meselelere ağırlık verelim?" diye sormuşlar. Cevabı; "Her şeyde iyi olmak gerekir!" şeklinde olmuş. Gerçekten de incelendiğinde Atatürk'ün milli güç unsurlarına neredeyse aynı ağırlığı verdiğini görüyoruz.

Atatürk döneminde milli güç unsurlarından üzerinde durulan milli güç unsurları sırasıyla (1) İnsan gücü, (2) Psiko-sosyal güç, (3) Ekonomik güç, (4) Bilim ve teknolojik güç, (5) Askeri güç, (6) Siyasi güç, (7) Coğrafi güç'ün oluşturulması ve bunların ortak paydasını almaya çalışmak olmuştur.

Atatürk, "Bir milletin başarısı için, milli güçlerin tamamının bir yönde oluşması ve düzenlenmesi ile mümkün olabileceğini" söylemekte ve sözünü, "Bilelim ki, eriştiğimiz başarı, milletin güçlerini birleştirmesinden, işbirliği yapmasından ileri gelmiştir. Eğer aynı başarıları ve zaferleri gelecekte de yaygınlaştırmak istiyorsak, aynı esasa dayanalım ve aynı biçimde yürüyelim!"[1] şeklinde sürdürerek, milli gücün gerekliliğinin altını çizmektedir.

İnsan Gücünü (Psiko-Sosyal Güç de Dahil) Geliştirmek İçin Yapılan Çalışmalar

Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde sosyal yapıda yapılan bir dizi düzenlemeler (Kadın Hakları alanında yapılanlar, kılık-kıyafetle ilgili düzenlemeler, tarikat-tekke ve zaviyelerin kapatılması, milletlerarası takvim, saat ve ölçülerin kabulü, hafta tatili uygulaması, soyadı kanunu, sağlık ve sosyal yardım alanında yapılan iyileştirmeler)[2] sayesinde insan gücünün moral değerleri yükseltildi.

İnsan gücünün etkisini büyük ölçüde artıracak bir diğer önemli alan da eğitim-öğretimdir. İstiklal Harbi'nin en çok kızıştığı Sakarya Meydan Muharebesi öncesinde, vatan işgal altında ve ölüm kalım mücadelesi verilirken, henüz doğru dürüst eğitim kurumları bile bulunmaz iken, milli mücadeleye paralel olarak eğitim ve öğretim işine de el atmış, 16 temmuz 1921'de Ankara'da ilk "Maarif Kongresi"ni

[1] Cevdet Tanyeli, "1986-1987 Eğitim ve Öğretim yılı İlk Dersi – Atatürk'ün Stratejik Görüşleri", Harp Akademileri Komutanlığı yayınları, Yeni Levent/İstanbul, Ekim 2986, s. 2.
[2] Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I/2 - Atatürk İnkılapları, (Haz: Ö. Kürkçüoğlu, N. Çağan, G. Bozkurt, M. Ergun, İ. Güneş, N. Genç, E. Taşdemirci), YÖK Yayınları, II. Baskı, Ankara, 1997, ss. 79-84.

icra etti.[1] Bu hareket ile Atatürk, eğitim ve öğretim konusunu yurdun savunulması kadar ciddiye aldığına ve harbin ağır koşulları altında dahi ertelenemeyecek önemli bir mesele olarak gördüğüne işarettir.

Gelişmeyi engelleyen gelenekçi eğitim sistemi terk edilerek Tevhid-i Tedrisat Kanunu çıkartılarak, medrese sistemi yerine çağdaş ve eğitim-öğretim birliğine geçildi. Türk insanının ve Cumhuriyet'in sanayileşmesi ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşabilmesi için, daha kısa sürede okunup yazılabilecek Latin alfabesine geçildi. "Eğitimde ve öğretimde izlenecek yol, bilgiyi insan için bir süs, bir hükmetme aracı ya da uygar bir zevk olmaktan çok maddi hayatta başarı sağlayan pratik ve işe yarar bir araç haline getirmektir!"[2] diyen Atatürk, Latin alfabesi yanında ilk, orta ve yüksek öğretim için de seferberlik ilan etti.

1920 yılında ülkede 3.061 ilkokuldan 581'i kapatılmış, 3.033 öğretmen görev yapıyordu. 1924'te 4.802 ilkokul ve 30.500 öğrenci, 9.062 öğretmene, 1926'da 6.060 ilkokul ve 423.263 öğrenciye ulaşıldı. Atatürk inkılaplarının köylere kadar yayılabilmesi için köy okullarına büyük görevler düşüyordu. Oysa öğretmen yetiştirmek için 1927-1928 döneminde ABD'den John Dewey isimli bir uzman getirtilmiş ve bu kişi tarafından iki köy öğretmen okulu açılmıştı. Ama bu okullar 4-5 yıl sonra kapatıldılar. 1934'te 6544 ilkokulda 13.262 öğretmen ve 570.780 öğrenci bulunuyordu. Ancak, gene de köylerde ilkokul açmak ve üç yıl süreli bu okullara öğretmen yetiştirmek önemini koruyordu. Nihayet 1934-1935 döneminden itibaren "köy eğitmeni" yetiştirme çalışmaları başladı. Buradan da bilindiği üzere Köy Eğitim Enstitülerine geçildi.[3] Bundan böyle yolu, suyu, elektriği, iletişim imkanları, sağlık imkanları gibi temel ihtiyaçlardan bile yoksun bulunan köylere öğretmen yetiştirilmeye başlandı. Bu öğretmenler sayesinde hem köylere Cumhuriyet inkılâpları ve yasaları girdi.

Cumhuriyet döneminde mesleki eğitimlere de önem verilerek, 1925'te dönemin ünlü iş eğitimcisi G. Kerchensteiner'in önerisiyle Dr. A. Künhe, 1926'da Prof.Dr. Frey, Prof.Dr. G. Stiehler, Prof. Dr. Omar Buyse gibi meslek eğitim uzmanları çağrıldı. 1927'ye kadar meslek ve sanat okulları açıp yönetmek il ve belediye idarelerine ait iken, bu yıldan itibaren Milli eğitim Bakanlığı sorumluluğu altına alındı. 1935'ten itibaren bahse konu okul masrafları da Milli Eğitim Bakanlığı'ndan karşılanmaya başlandı. Bu alanda ihtiyaç duyulan öğretmen ihtiyacı için bir taraftan Avrupa'ya öğrenci gönderilirken, bir yandan da Avrupa'dan öğretmen getirildi. Mesleki okullarda merkezi düzenlemenin sağlandığı 1938 yılına kadar mesleki eğitim maksadıyla Avrupa'dan 65 yabancı uzman ve öğretmen getirilmişti.[4]

Atatürk döneminde üniversite ve üniversiteye bağlı fakülte, enstitü ve diğer bilim kurumları da çağdaşlaştırıldı. Ziraat Okulu ile sanat dalında da gene yurt dışından uzmanlar getirtmek suretiyle milli gücün "insan gücü"nü inşa etmeyi sürdürdü. İsviçreli eğitim uzmanı Prof.Dr. Albert Malche'nin lise ve hastaneleri de içine alarak 1933'te hazırladığı geniş kapsamlı araştırma raporuna göre Darül Fünun yerine yeni ve çağdaş İstanbul Üniversitesi'nin kurulmasına karar verildi.[5]

30 Ocak 1933'te Almanya'da Nazilerin iktidarı devralması üzerine politik yönden beğenilmeyen öğretim üyeleri ya emekliye sevk edilmiş, ya da işten

---

[12]Mücteba İlgürel, "Millet Mektepleri", Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan, İstanbul Edebiyat Fakültesi, İstanbul, 1981, s. 25. Ayrıca bkz: Mahmut Adem, "Cumhuriyetin Eğitim Devrimi Denilince Ne Anlaşılıyor?", 77.nci Yılında Öğretim Birliğinin Neresindeyiz?, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara, 2 Mart 2001, s. 16. Ayrıca bkz: Selahattin Meydan, "Öğretim Birliği Yasası", 77.nci Yılında Öğretim Birliğinin Neresindeyiz?, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara, 2 Mart 2001, s. 51.

[2] Şerafettin Turan, "Öğretim Birliği Neden Zorunludur?", 77.nci Yılında Öğretim Birliğinin Neresindeyiz?, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara, 2 Mart 2001, s. 39.

[3] Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I/2 - Atatürk İnkılapları, ss. 52-53.

[4] Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I/2 - Atatürk İnkılapları, agk, s. 52.

[5] Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I/2 - Atatürk İnkılapları, agk, ss. 52-53.

uzaklaştırılmaya başlanmıştı. Bu bilim adamları İsviçre'nin Zürich kentinde küçük bir "Akademik Mülteciler" kolonisi kurdular. 1933 Martı sonlarında bunlara katılan tıp doktoru Philipp Schwartz'ın önderliğinde, Alman bilim adamları için bir danışma bürosu kurularak tanıtıldı. Büro kendisini büyüterek, "Yurt Dışındaki Alman Bilim Adamları Yardım Cemiyeti" adını aldı.[1]

Türk Milli eğitim Bakanlığı adına üniversite için öğretim üyesi bulma sorumluluğu verilen Prof.Dr. Albert Malche, Prof.Dr. Schwartz'la temas etti.[2] Türkiye'nin tek şartı, görev alacak bilim adamlarının kendi alanlarında "isim sahibi" yetkili kişiler olmasıydı. Bu maksatla bir liste hazırlayan Prof.Dr. Philipp Schwartz, 6 Temmuz 1933'te dönemin Milli Eğitim Bakanı Dr. Reşit Galip ile bir görüşme yapmış, Prof.Dr. Malche ile İstanbul Üniversitesinin yeniden kurulmasıyla ilgili proje üzerinde çalışanların huzurunda bir protokol imzalanmıştı. 30 kürsüyü kapsayan bu anlaşmaya göre, her kürsü için birden fazla Alman bilim adamının adı anılmakta idi. 7 Temmuz 1933'te İsviçre'ye dönen Prof.Dr. Schwartz da ihtiyaç duyulan bilim adamları ile temas kurmaya başladı.[3]

27.10.1933 günü üniversitenin açılışı yapılan üniversitede profesörler öğrencilere tanıtıldı. Alman profesörlerin neredeyse hepsi de mülteci idi ve Yardım Cemiyeti aracılığıyla gelmişlerdi. Mültecilere ilaveten az sayıda başka yabancı profesörler de mevcuttu.[4] Bu arada Darül Fünun'da görevliyken, yeni kanunla İstanbul Üniversitesi'nde görev alan yabancılar da mevcuttu.[5] Ekim 1933 içinde İstanbul'a görev için gelen bu profesör ve diğer bilim adamlarıyla, yardımcıları ve aile bireylerinin sayısı 150'ye çıkmıştı.[6]

Güzel Sanatlar Akademisinden astronomi dalına varıncaya kadar yurt dışından uzman getirtildi. 1935'te İstanbul Üniversitesi'ne bağlı olarak E. F. Freundlich tarafından ayrı bir gözlemevi daha kuruldu. Bu kurum da astronomi ve astrofizik konusunda çalışmaları sürdürdü. Bir diğer gözlemevi 1963'te Ankara Üniversitesi'ne bağlı olarak, Prof. Dr. Kreiken'in büyük yardımlarıyla Ankara'da kuruldu. Bu gözlem evinde daha ziyade yıldızlar, özellikle de çift yıldızlar üzerinde çalışmalar yapıldı.[7]

Sonuç itibariyle, 1934 yılında İstanbul Üniversitesi kadrosunda görevli 185 öğretim üyesi ve 180 öğretim yardımcısıyla toplam 365 kişilik öğretim elemanı bulunuyordu. Bunlardan 62'si ordinaryüs profesör, 24'ü profesör, 99'u doçentti. Ordinaryüs profesörler içinde ikisi Türk, 40'ı yabancıydı. Profesörlerin 23'ü Türk, doçentlerin tamamı Türk'tü. Öğretim yardımcılarının 150'si Türk iken, 30'u

---

[1] Horst Widmann, Atatürk ve Üniversite Reformu, (çev: Aykut Kazancıgil, Serpil Bozkurt), İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınları, İstanbul matbaası, İstanbul, 1981, s. 41.

[2] Fritz Neumark, Boğaziçi'ne Sığınanlar, (çev: Şefik Alp Bahadır), İ.Ü. İktisat Fakültesi Maliye Enst. Yayını, İstanbul, 1982, s. 13.

[3] Ernst E. Hirsch, Anılarım – Kayzer Dönemi Weimar Cumhuriyeti Atatürk Ülkesi, TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, (çev: Fatma Suphi), Ankara, 1997, ss. 189-190. Ayrıca bkz: Horst Widmann, agk, ss. 42-46. Bkz: Ersoy Taşdemirci, "Atatürk'ün Önderliğinde Yapılan 1933 Üniversite Reformunda Yabancı Bilim Adamlarının Rolü", Uluslararası İkinci Atatürk Sempozyumu (9-11 Eylül 1991, Ankara), Cilt 2, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1996, ss. 778-779.

[4] İsviçre'den Andre Naville, E. Parejas (Zooloji), Fransa'dan; Aime Mouchet (cerrah), Charles Crozat (Devletler Hukuku), Marcel Fouche (Fizik), Jan Savard (Fiziko-Kimya) ve P. Duquenois (Eczacılık), İtalya'dan Umberto Ricci (İktisat), Avusturya'dan Leo Spitzer (Romanoloji) görev almışlardır. Daha sonra da İstanbul Üniversitesi'ne İngiliz, Fransız, İsviçreli ve İtalyan uyruklu bazı yabancı profesörler çağrılmıştır. Bkz: Ersoy Taşdemirci, agy, ss. 780. Ayrıca bkz: Horst Widmann, agk, s. 47.

[5] Bunlar içinde Düsyö Bey (Uygulamalı Makine), Valansi Bey (Fiziko-Kimya), Dr. Mouchet ve yukarıda adı geçen Charles Crozat'ın (Devletler Hukuku) olduğu bilinmektedir. Bkz: Ersoy Taşdemirci, agy, s. 780.

[6] Gundolf Keil, Werner Gerabek, "Deutsche medizinische Professoren in der Türkei zur Zeit Atatürks", Türk Tıbbının Batılılaşması (Gülhane'nin 90. Kuruluş Yıldönümü Anısına 11-15 Mart 1988'de Ankara ve İstanbul'da Yapılan Sempozyumda Sunulan Bildiriler), (Yayına haz: Arslan Terzioğlu, Erwin Lucius), Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1993, s. 152.

[7] Esin Kahya, "Sekseninci Yılında Cumhuriyet'in Bilim Adına Kaydettiği Gelişmelerin Kısa Bir Değerlendirmesi", Cumhuriyet'in Sekseninci Yılında Türkiye, (haz.: Mustafa Kahramanyol), Türk Ocakları-ATO Yayını, Ankara, 2004, s. 293.

yabancıdır. Dolayısıyla, 365 kişilik öğretim kadrosunun 70'i, çoğunluğu Alman olmak üzere yabancı bilim adamlarıydı. Yabancı bilim adamları tıp ve fen fakülteleri ile Yabancı Diller Mektebi'nde yoğunlaşmıştı.[1]

Ankara'daki eğitim kurumlarına Alman bilim adamı tedarik işinde sadece İsviçre'deki yardım cemiyetleri değil, aynı zamanda Almanya'nın Türkiye temsilcilikleri ve Türk Dışişleri Bakanlığı da yardımcı oldu. Tıp mensuplarının yerleştirilmesinde Sauerbruch önemli bir rol oynadı. Ankara'da, en fazla sayıda mültecinin istihdam edildiği kurum Devlet Konservatuarı idi. Onu Edebiyat Fakültesi ve tıp kuruluşları izliyordu. Çoğunluğu mülteci olmayan yyabancı bilim adamı da Yüksek Ziraat Enstitüsü'nde istihdam edilmişti.

1924'te Ankara Cebeci'de Musiki Muallim Mektebi kuruldu ve 1933'te "Devlet Musiki Konservatuarı" haline getirildi. Alman Hindemith konservatuarın kuruluşunda önemli rol oynadı. Carl Ebert, Dr. Praetorius, Eduard Zuckmayer, Markowitz, Licco Amar getirildi. Hindemith konservatuarın müzik, Carl Ebert de tiyatro (tiyatro ve opera) bölümünü kurdu. 1937'den itibaren müzik öğretmeni eğitimi konservatuardan Eduard Zuckmayer yönetimindeki Gazi Terbiye Enstitüsü'ne kaydırıldı. Konservatuarın binası da, kısmen Hindemith'in önerileri doğrultusunda İsviçreli Mimar Prof.Dr. Egli tarafından inşa edildi.[2] Kültür Bakanlığı'nda müzik ve tiyatro konularında "bilirkişi" olarak görevlendirilen Carl Ebert, 1939'dan itibaren ADK'da pek çok kabiliyetli ve sanatına bağlı öğrenci yetiştirdi. 1941'den itibaren Dr. Praetorius yönetiminde opera gösterileri başlatıldı. Eduard Zuckmayer 1937'den itibaren müzik ve müzik pedagojisi dalında, Gazi Eğitim Enstitüsü'nde eğitim hizmetleri verdi. Ernst Praetorius 1935'te Ankara'da Cumhurbaşkanlığı Filarmoni Orkestrası'nı Cumhuriyet Bayramı'nda yönetti.[3]

Ankara'da Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi (DTCF)'nde mülteci ve mülteci olmayan çok sayıda Alman-Avusturyalı bilim adamı mevcuttu. Bunlar içinde arkeolog, eski diller filoloğu, Asurolog, Indolog, Slav Dilleri, Sinolog, İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça, İtalyanca ve Doğubilimci uzmanlar vardı.[4]

1934/35'te DTCF'nin yakınında tamamlanan Numune Hastanesi'nin bazı bölümlerinin yönetimi Alman tıp mensuplarına emanet edildi. 1935'ten itibaren gene Alman ve Avusturyalı bilim adamlarından bir kısmı Hıfzıssıhha Enstitsü'nde de çalışarak Bamkeriyoloji-Epidemiyoloji, Mikrobiyoloji, Kimya, Farmakoloji-Toksikoloji ve Seroloji bölümlerini açtılar.[5]

Berlin Belediye Başkanlığı da yapmış ve ünü dünyayı sarmış politikacı Ernst Reuter de 1938-1946 döneminde Ankara'daki Siyasal Bilgiler Yüksek Okulu (SBYO)'nda profesör olarak ders verdi. İlk yıllarında Türk İktisat Bakanlığı'nda "Fiyat Tayin ve Ticaret Uzmanı" sıfatıyla da görev yaptı. SBYO'da "Şehir İmar ve Planlaması" dersi verdi.[6]

1933-1945 yılları arasında Ankara'daki akademik kuruluşlarında çalışan Alman ve Avusturyalı mültecilerin toplam sayısı 41'dir. Ankara Devlet Konservatuarında 12 Alman ve 9 Avusturyalı, Ankara DTCF'de 5 Alman ve 1 Macar (Halasi-Kun), Nümune Hastanesinde 6 Alman, Hıfzıssıhha Enstitüsü'nde birer Alman ve Avusturyalı, Yüksek Ziraat Enstitüsünde 3 Alman ve 1 Avusturyalı, Siyasal Bilgiler Okulu'nda birer Alman ve Avusturyalı mülteci uzman görev yaptı.[7]

---

[1] Ersoy Taşdemirci, agy, ss. 780-781.
[2] Ayrıntılar için bkz: Horst Widmann, agk, ss. 116-119.
[3] Bu arada Prof.Dr. Lchmann, enstrüman yapımcısı Schffrath, klarnetçi Knauer, Frl. Preuss, Avusturyalı Avusturyalı nefesli çalgılar ustası Dr. Ernst Paul ve birkaç kişi daha mülteci değillerdi. İçlerinde Nazi olanlardan bulunmasına karşın, mültecilerle sorun yaşanmamıştı. Ayrıntılar için bkz: Horst Widmann, agk, ss.123-127.
[4] Ayrıntılar için bkz: Horst Widmann, agk, ss. 131-137.
[5] Ayrıntılar için bkz: Horst Widmann, agk, ss. 138-143.
[6] Ayrıntılar için bkz: Horst Widmann, agk, ss. 146-151.
[7] Horst Widmann, agk, s. 151.

1928 yılı ilkbaharında Oldenburg isimli bir danışmanın yönetiminde Ankara'ya gelen Alman heyeti Etlik'te enstitü ve laboratuarlar kurarak, 1930'da açılan Yüksek Ziraat Okulu'nun temellerini attılar. 1933'te yeni enstitünün binalarının tamamlanması ile "Yüksek Ziraat Enstitüleri" adı altında okul törenle açıldı. Türk asistanların verildiği 20 civarında Alman profesörden meydana gelen bir öğretim kadrosu bulunuyordu. Bu yüksek, Tabii Bilimler, Ziraat, Veterinerlik ve Zirai Teknoloji Fakülteleri adını alan dört bölüme ayrıldı. Öğretim görevleri ile enstitü yöneticileri Alman bilim adamlarıydı.[1] Bunlara ilaveten tarım ve hayvancılıkla ilgili 24 adet enstitü ve klinik halinde bilim kurumları açıldı.[2] 1942'de Yüksek Ziraat Enstitülerinde Alman profesörlerden hiçbiri kalmamıştı. Ancak, Türk öğretim gücü yetişmiş ve enstitüleri devralmıştı. Aradan geçen süre içerisinde Türk ve Alman ziraat kökenli bilim adamlarının bu yakınlığı sürmüş, pet çok Türk genç akademisyeni bilimsel çalışmalarına Almanya'da başlamışlardır.

Ekonomik Gücü (Bilim-Teknolojik Güç Dahil) Artırmak Üzere Yapılan Faaliyetler

Henüz Lozan Konferansı'nın tamamlanamadan kesildiği bir dönemde,17 Şubat 1923'te İzmir'de toplanan İlk İktisat Kongresi'nde Atatürk, ekonomiyle ilgili görüşlerine, "Bir milletin doğrudan doğruya hayatı ile ilgili olan, o milletin iktisadıdır. Tarihin ve tecrübelerin yoğunlaştırdığı bu hakikat bizim milli hayatımızda ve milli tarihimizde tamamen belirmiştir. Hakikaten Türk tarihi incelenirse yükseliş, çöküş sebeplerinin iktisat sorunlarından başka bir şey olmadığı derhal anlaşılır…" sözleriyle başlamıştır. Atatürk sözlerini, "Yeni Türk Devleti, temellerini süngüyle değil, süngünün dahi dayandığı iktisatla kuracaktır. İktisat her şey demektir!"[3] sözleriyle tamamlamıştır.

Lozan Barış Antlaşması sonucu Türkiye kendi iç limanları arasında kendi gemileriyle taşıma hakkı olan "Kabotaj" hakkına sahip oldu. 1930'lu yıllarda sanayileşmeye ağırlık verilerek ekonomik kalkınmada hamle yapılmaya çalışıldı. 1934'te ilk beş yıllık kalkınma planı hazırlandı. Bu plan, planlı süreden önce ve üç yıl içerisinde gerçekleştirildi.

1920'li yıllarda halkın %80'ine dayanan nüfusunun tarımla meşgul olduğu görülerek, 1928 yılında Atatürk'ün TBMM'deki bir konuşmasının ardından su politikasına özel önem verildi.[4] Ziraat Bankası'nın şube sayısı 1923'te üç katına çıkarıldı. 1930'lu yıllarda göçmen muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk ve yemeklik dağıtılması hükme bağlandı. 1928-1930 döneminde Almanya, Avusturya ve Macaristan'dan damızlık hayvan getirtilerek yerli ırkların ıslahına çalışıldı.

Sermaye temini için 1924'te Türkiye İş Bankası kuruldu. Bunu 1927'de Sanayi Teşvik Kanunu çıkarılması izledi. Daha sonra 1925'te bu kez Sanayi ve Maadin Bankası kuruldu. 1930'da Merkez Bankası kuruldu. Vergi sisteminde yeni düzenlemeler getirildi.

Alt yapı çalışmaları 1930'lu yıllarda, bilhassa 1929 dünya ekonomik krizi sonrası hız kazandı. Demiryolları, limanlar, kara ve deniz ulaşım araçları temin edildi. Cumhuriyet'in ilk 15 yılında mevcut demiryolları iki katına çıkarıldı. 1920'li yıllarda çıkarılan kanun ve düzenlemelerle aynı dönemde karayolları da mevcudunun iki katına çıkarıldı. Bütün yabancı sanayi ve hizmet kuruluşları millileştirildi. "Devletçilik" ilkesi çerçevesinde yerli üretimin tüketimi ağırlık kazanırken, Sümerbank ve buna bağlı kumaş, ayakkabı, cam fabrikaları, şeker fabrikaları bu dönemde devlet bünyesinde açıldı. Yurdun çeşitli yerlerinde "Devlet

---

[1] Johannes Glasneck, Türkiye'de Faşist Alman Propagandası, (çev: Arif Gelen), Onur Yayınları, Ankara, 1977 (?), 37.
[2] Ayrıntılar için bkz: Horst Widmann,agk, ss. 28-30.
[3] Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi – Atatürkçülük, (Haz: Ahmet Mumcu, Ergun Özbudun, Turhan Feyzioğlu, Yüksel Ülken, Agah Çubukçu), YÖK Yayınları, Ankara, 1997, ss. 236-237.
[4] Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi – Atatürkçülük, ss. 241-242.

Üretme Çiftlikleri" açılarak, halka çiftçilik ve hayvancılık konusunda rehber olundu.[1]

Atatürk, bilim ve tekniğin yararını bilen bir lider olarak, "Bilim ve teknik nerede ise oradan alacağız ve herkesin kafasına koyacağız. Bilim ve teknik için kayıt ve şart yoktur!" demektedir. Parolası, "en ileri teknikte ve en verimli şekilde çalışma" idi. Ekonomik kalkınmada tüm çabaların ana hedefi halkta bir "kalkınma bilinci" yaratılmasıydı. Bu maksatla Atatürk 1937 yılında, "Büyük davamız en uygar ve en müreffeh millet olarak varlığımızı yükseltmektir. Bu yalnız kurumlarında değil, düşüncelerinde de temelli bir inkılap yapmış olan büyük Türk milletinin dinamik idealleridir!" demiştir. Atatürk için, "İktisadi kalkınma, bağımsız ve özgür Türkiye'nin daima daha güçlü, daima daha müreffeh Türkiye idealinin bel kemiğidir." Bu maksatladır ki, "Ekonomi her şey demektir" demiş, bunun içindir ki, "Yeni Türkiye Devleti iktisadi bir devlet olacaktır!" şeklinde sözlerini sürdürmüştür.[2]

Silahlı Kuvvetlerin Güçlendirilmesi Çalışmaları

Atatürk döneminde TSK'nin güçlendirilmesi için eğitim birimleri ile harp silah ve araçlarının temin, tedarik ve üretimi çerçevesinde büyük çabalar sarf edildi.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin çeşitli birimlerinde, 29 emekli Alman subayı dahil, yabancı subaylardan da yararlanılmıştır.[3] Alman Dışişleri Bakanlığı Müşaviri Freiherr von Richthofen'in 1927 yılı başlarındaki bir raporundan aktarılanlara göre, Türkiye'de sayıca fazla Alman subayı yanında, dört Fransız subayı Harp Akademisinde savunma savaşı, istihkâm ve savunma hattı konularında ders vermekteydiler.[4]Cumhuriyet döneminde, deniz kuvvetleri açısından ileri gittiği bilinen bazı ülkeler gibi, , harp akademisi öğrenimi dahil Almanya'ya beş, İtalya'ya dört, Japonya'ya üç, İngiltere'ye üç, Fransa'ya 2 ve ABD'ye 2 subay gönderildi.[5]

Türkiye ile Almanya, 1934'te subay mübadelesinde bulundular. 1934 içeribinde Üsteğmen Hans Rohde ve Alfred Jodl Türkiye'de görevlendirildiler. Strateji, taktik ve eğitim tekniği gibi hususlar görüşmenin esasını oluşturmuştu.[6] Kasım 1937'de Albay Fretter-Pico, Kasım 1937'de Topçu Binbaşı Lepper de Türkiye'ye gönderildiler.[7]

Türkiye, Atatürk döneminde özellikle 1930'lu yıllardaki sanayileşme hamlesi sırasında silah sanayinde de önemli girişimlerde bulundu. Bu dönemde sermayenin eksikliği sebebiyle yabancı sermaye de ihtiyaç duyulmuş, özellikle Almanya olmak üzere, Alman, Fransız, Belçika, İtalyan, İsviçre, İsveç, ABD ve İngiliz silah sanayinden istifade yoluna gidilmiştir. Bu silah sanayine ait işletmelerde Alman sermayesi izini taşıyanlardan bir kısmı şöyledir:

Kırıkkale Tüfek Fabrikası,[8] Kırıkkale Top Fabrikası,[9] Ankara Fişek Fabrikası,[1] Kırıkkale Topçu Mühimmatı Fabrikası[2] Alman firmaları tarafından

---

[1] Ekonomi alanında yapılan çalışmaların ayrıntıları için bkz: Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I/2 - Atatürk İnkılapları, ss. 59-70.

[2] Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi – Atatürkçülük, ss. 243-247.

[3] "Türkiye'de Alman Askeri Misyonu (III) Subaylar/Generaller-Heyetler", "Haz: Doğu Araştırma Merkezi/Stratejik Araştırma Grubu), Belgelerle Türk Tarihi Dergisi, sayı 26, Nisan 1987, ss. 65-67. Deniz Harp Akademi'sinde İkinci dünya Harbi sonrası istihdam edilen yabancı subaylar için bkz: Selim Bulgan, Deniz Harp Akademisi Tarihçesi 1864-1998, Harp Akademileri Komutanlığı Yayınları, İstanbul, 1998, s. IV-E-1.

[4] Cemil Koçak, Türk – Alman İlişkileri (1923-1939) İki Dünya Savaşı Arasındaki Dönemde Siyasal, Kültürel, Askeri ve Ekonomik İlişkiler, TTK, Ankara, 1991, s. 46.

[5]Atatürk'ün Jeopolitik ve Stratejik Görüşleri, Harp Akademileri Komutanlığı yayınları, İstanbul, 1981, s. 205.

[6] Ramazan Çalık, Almana Basınında Milli Mücadele ve Mustafa Kemal Paşa (1919-1923), Başbakanlık Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Ankara, 2004, s. 108.

[7] "Türkiye'de Alman Askeri Misyonu (III) Subaylar/Generaller-Heyetler", s. 67.

[8] 13.4.1935 tarihli sözleşmeyle 334 tezgah için Alman Fritz Werner firmasıyla anlaşmaya varıldı. Kırıkkale'de kurulan fabrika 1935'ten itibaren yeni tüfek üretimlerini gerçekleştirmeye başladı.

[9] Alman Gutte Hoffmangs Hutte-Rheinmetal gurubuna 1937'de ihaleyle verilmiş, 1939 sonlarına doğru işletmeye açılmıştır.

kuruldu. 1.8.1935'te Alman Ziren firmasına Oleum İşletmesi'nin inşa ihalesi, keza gene aynı firmaya 18.4.1936'da Nitrogliserinli Barut İşletmesi ihalesi, 18.2.1935'te Alman Busching firmasına da Sülfrik Asit ve Nitrik Asit Teksifhaneleri ile Fitil, Karabarut ve Dinamit İmalathanelerinin ihalesi verildi.

Kırıkkale Nitroselüloz Barut Fabrikası,[3]Kırıkkale Çelik Döküm ve Haddehanesi,[4] Mamak Gazmaske Fabrikası,[5] Kayseri Uçak Fabrikası[6] da Almanlar tarafından kurulan diğer savunma sanayi fabrikalarıydı.[7]

Fransız Melinit firması tarafından Elmadağ Barut ve Patlayıcı Maddeler Fabrikası kuruldu ve 27 Mayıs1934'de Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü'ne devredildi.[8]

TSK'nin ilk zırhlı araçları 1928'de Fransa'dan satın alınarak Maltepe/İstanbul'daki Piyade Atış Okulu'na verilen Renault FT-17 tanklarıyla girdi. 1939 yılında Fransa'dan 100 Renault FT-17 tankı daha alındı.[9]

1928 yılında Gölcük Tersanesi'nin inşasına, elektrik santralı ile başlandı. Yavuz zırhlısının havuzlanması için açılan yüzer havuz ihalesi Alman Flender Şirketine kaldı. 1924 yılında başlanan havuzun inşaatı 1926 yılında tamamlandı. Alman Flender Şirketi tarafından havuza ilaveten Gölcük Tersanesi'nin temel yapılarını oluşturan tesis, ambar ve yönetim binaları, eski mayın fabrikası inşa edildi.[10]1928 yılında Hollanda'dadan satın alınarak yurda getirilen iki denizaltının[11] imla ve torpido bakım, tutum ve onarımları için gereken fabrikaların yapımı konusunda Alman Gute Hoffnungs firması ile anlaşma yapıldı. Bu anlaşma neticesinde Buhar Kuvvet Santralı, Akümülatör Fabrikası ve müştemilatı, Torpido İmla İstasyonu ve fabrikası ile pompa Dairesi hizmete sokuldu.[12]

Montreux Sözleşmesi ile Türk Boğazları üzerindeki Lozan Barış Antlaşması'nın bağlayıcı hükümlerinden "Boğazların Askersizleştirilmesi" şartı kalktıktan sonra Türkiye Cumhuriyeti İstanbul'daki tersanelerinden tekrar askeri

---

[1] 1926 yılında Alman Fritz Werner firmasından alınan tezgahlarla Ankara'da yeniden tesis edilmeye başlanmış ve 1828 yılından itibaren fişek üretimi gerçekleştirilmiştir.

[2] 1925 yılında Alman Nielsen Winther firmasına ihale edilmiş, 29.4.1929'dan itibaren deneme üretimine geçilmiştir.

[3] Milli Savunma Bakanlığı 1.12.1936 tarihinde Köln-Rutwell A.G. firmasıyla yapılan sözleşme gereği başlanan fabrikanın inşası 1.11.1938'de tamamlandı.

[4] Bakanlar Kurulu'nun 1926'da aldığı bir karar sonucu tesisin inşasına başlanmış ve Alman Gute Hoffnungs Hutte-Demag firmalar gurubu tarafından 29.3.1933'te üretime geçmiştir.

[5] 22.7.1933'de işletmeye açılmış, Alman AUER firmasının 1935'de Kızılay adına tesis ettiği bir diğer işletmeyle 1944'te Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü'ne devredildi.

[6] 1.11.1925'te Milli Savunma Bakanlığı ile Alman Junkers firması arasında imzalanan sözleşme gereği uçak, uçak motoru ve otomobil üretimi maksadıyla inşa edilen tesis 6.10.1926'da hizmete girdi. İlk uçak üretimi 1933'te gerçekleştirildi.

[7] Atatürk döneminde kurulan bu fabrikaların ayrıntıları için bkz: Mehmet Evsile, "Atatürk Devrinde Harp Sanayinin Kuruluşu ve Türkiye'nin Dış Politikasına Olan Etkileri", XII. Türk Tarih Kongresi (Ankara, 12-16 Eylül 1994) Kongreye Sunulan Bildiriler, 4. cilt, TTK, Ankara, 1999, ss. 1364-1366. Almanya'nın Junkers uçağının reklamını yapmak için ilk kez büyük bir modelini Nisan 1925 içinde Ankara'ya getirdikleri anlaşılmaktadır. O tarihlerde G 31 modeli bu uçak, Almanya'nın Dessau şehri ile İstanbul arasındaki 1.860 km'lik mesafeyi 11 saat 35 dakikada kat etmişti. Bkz: Burhan Oğuz, Yüzyıllar Boyunca Alman Gerçeği ve Türkler, Can Matbaa, İstanbul, 1983, s. 344.

[8] Mehmet Evsile, agy, s. 1365.

[9] Fransa'ya ilaveten İngiltere'den de 16 adet Vickers-6 tankı alınarak 1940'da Lüleburgaz'da ilk tank alayı kuruldu. Bkz: "Türk Silahlı Kuvvetlerinde Zırhlı Birlikler" http://www.sensizliksokagi.org/silahli-kuvvetler/49339-turk-silahli-kuvvetlerinde-zirhli-birlikler.html, (erişim: 19.6.2008). 1950'li ve 1960'lı yıllarda SS-10 ve SS-11 güdümlü tanksavar silahları Fransa'dan tedarik edildi. Son dönemlerde ise, 1990'lı yılların sonlarından itibaren Fransa-Kanada ortak üretimi Eryx tanksavar silahı tedarik edildi. Bkz: http://en.wikipedia.org/wiki/ERYX (erişim: 19.6.2008). Eryx tanksavar silahının özellikleri ve ayrıntılar için bkz: "ERYX Heavy anti-armour misile, France", http://www.army-technology.com/projects/eryx/, (erişim: 19.6.2008).

[10] Gölcük Tersanesi Komutanlığınca 1999 yılı içinde hazırlanan bilgi broşüründen alınmıştır. Bu binalar 1933 yılında çıkan bir yangın sonucunda tamamen yandı.

[11] "TCG Birinci İnönü" ve "TCG İkinci İnönü".

[12] "Gölcük Tersanesi", tanıtıcı broşür, 1999.

maksatla yararlanma yoluna gitmişti. Daha sonra Almanya'dan getirilmiş olan tezgahlar da tersaneye bırakılmış ve neticede Taşkızak Tersanesi faaliyete geçirildi.[1]

Atatürk döneminde harp silah ve araçları tedarikinde de dışarıya bağımlılık sürmüş, en önemli tedarik ülkeleri içerisine İngiltere, Fransa, Çekoslovakya, İsveç ve İsviçre yanında Almanya da yer almıştı. 1936'da Türk Deniz Kuvvetlerinin takviyesi maksadıyla 4 torpidobotun siparişi İngiltere'ye verilirken, bazı gemilerin (2 kruvazör, 4 muhrip, 4 denizaltı) de Almanya'dan sipariş edilmesi planlanmıştı.[2]

Siyasi Gücü Artıracak Çalışmalar

Cumhuriyet döneminde siyasi gücü artırma gayretleri içerisinde kuşkusuz en önemlisi bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmuş olmasıydı. Ancak, yeterli değildi. Zira (1) Türk Boğazlarından geçiş milletlerarası kurul tarafından düzenlendiği gibi, boğazların iki yakası da askersizleştirilmişti. (2) Musul meselesi hala çözülememiş, Türkiye'nin İngiliz Irak manda yönetimiyle sınırları belirlenememişti. (3) Hatay konusundaki belirsizlik devam ediyordu. (4) Her ne kadar Türk-Yunan savaşları sona ermişse de, iki devletin milleti arasındaki husumet devam ediyor, iki ülkede bulunan azınlıkların sorunları iki ülke ilişkilerini geriyordu. Bu siyasi sorunlardan önce 1926'da Musul meselesi çözüldü. Böylece Irak sınırı ve sınırların iki yakasında olabilecek, iki ülkeye yönelik eşkıyalık (terör vs de dahil) faaliyetlerine izin verilmeyeceği hususu sağlama alındı.[3]1929'da Türk-Türk-Yunan ilişkilerinin gerilmesi üzerine, Atatürk ve Venizelos'un girişimleriyle bir Türk-Yunan barışı tesis edildi. İki ülkedeki azınlıkların mübadele sorunları hafifletildi. 1936'da Montreux Boğazlar Sözleşmesi ile Türkiye Türk Boğazları üzerindeki hükümranlık haklarına sahip oldu, boğazları savunmak için tahkimat yapabilme ve belirlenen esaslar dahilinde boğazlardan geçiş rejimini yönetme hakkına sahip oldu.[4]Hatay meselesi de önce 1938'de Hatay'ın bir özerk devlet olarak kurulması, ardından da 1939'da Türkiye'ye ilhakıyla çözüldü.[5]Cumhuriyet döneminde özellikle Akdeniz'de artan İtalya tehdidi karşısında bazı ittifaklar arayışı içerisine girildi. Bunlar; (1) Temmuz 1932 Milletler Cemiyeti'ne giriş, (2) 1934'de Romanya, Yugoslavya ve Romanya ile Balkan Paktı, (3) 1937 İran ve Irak'la Sadabat Paktı.

Buraya kadar açıklanan hususlar dikkate alındığında, Atatürk döneminde güvenlik politikasını oluştururken tüm milli güç unsurlarının geliştirildiği ve ortak bir payda altında toplanarak kullanılmaya çalışıldığı görülmektedir. Burada Atatürk'ün özellikle üzerinde durduğu bir gerçek vardır ve şöyledir:

> "Memleketin birlik ve dayanışması temin olunmadıkça, dış bir düşmanın istilasını durdurmaya çalışmak ne mümkündür ve ne de bundan esaslı bir fayda ve netice beklenir. Birlik ve gayede azim ve ısrar eden millet, mağrur ve saldırgan her düşmanı, eninde sonunda gurur ve tecavüzünden pişman edebilir!"[6]

---

[1] 1936 yılında Almanya'dan satın alınan Atılay ve Yıldıray denizaltıları, daha sonraki yıllarda Almanlar Almanlar tarafından Taşkızak Tersanesi'nde monte edilmişti. Bkz: Afif Büyüktuğrul, Osmanlı Deniz Harp Tarihi ve Cumhuriyet Donanması, cilt III, s. 661.

[2] August Ritter von Kral, Das Land Kemal Atatürks, Wilhelm Braumüller Universitaets-Verlagsbuchhandlung, Wien - Leipzig, 1937, ss. 252-257. Bu gemilerden sadece TCG Saldıray denizaltısı Alman Krupp firması tarafından 1939'da Kiel'de inşa edildi. Bkz: Cumhuriyet Donanması 1923-2005, (Editör: Y. Necdet Çelik, Erdoğan Yüceliş), Deniz Basımevi, 2. Baskı, Kasımpaşa/İstanbul, Haziran 2005, s. 47.

[3] Musul konusunda ayrıntılar için bkz: Celalettin Yavuz, "Irak'ta Türkmen Elleri – Türkiye'nin Irak'ta Son Son Serhat Kaleleri", Global Strateji, yıl 3, sayı 9, İlkbahar 2007, ss. 62-64.

[4] Montreux Boğazlar Sözleşmesi ile ilgili ayrıntılar için bkz: Celalettin Yavuz, "Montreux Boğazlar Sözleşmesi ve Gelişmeler", Savunma ve Havacılık, cilt 19, sayı 2005/112, s. 73. Ayrıca bkz: Celalettin Yavuz, "Karadeniz Jeopolitiğinde Küresel Egemenlik Mücadelesi", 2023, sayı 61, 15.5.2006, ss. 33-34.

[5] Hatay'ın Türkiye'ye ilhakıyla ilgili ayrıntılar için bkz: Celalettin Yavuz, Geçmişten Geleceğe Suriye-Türkiye İlişkileri, ATO Yayınları, Ankara, 2005, ss. 293-297.

[6] Cevdet Tanyeli, agy, s. 9.

İkinci Dünya Harbi ve Sonrasında Güvenlik Politikası

İkinci Dünya Harbi sırasında tarafsızlığını ilan eden Türkiye, İngiltere'nin Türk Boğazlarından deniz yoluyla Sovyetler Birliği'ne malzeme nakli konusundaki isteklerine olumsuz cevap verdiği gibi, Almanya'nın benzer isteklerine karşı da aynı tarafsızlık içerisinde hareket etmişti. Türk Boğazları savaşan tarafların savaş gemilerine ve savaş malzemesi taşıyan gemilerine açılmayarak savaş sona ermiştir.

Türkiye'nin NATO'ya girme isteğinde Sovyetler Birliği karşısında yakalanılan "yalnızlık" politikasının çok önemli bir payı vardı. Sovyet hariciyecileri, daha Potsdam Konferansı sırasında İngiliz meslektaşlarına, Montreux Boğazlar Sözleşmesinin hilafına, Boğazlar rejimini Türkiye ile birlikte yönetme yönündeki isteklerini, İkinci Dünya Harbi sonrasında Türkiye ile yapılan ikili görüşmelerde de sıralamaya başlamışlardı.[1] Türkiye hükümranlık haklarına aykırı Sovyet isteklerini kabul etmemiş, kendisi için güvenli bir limanın "Batı ittifakı" olacağını düşünmüş, Kore Harbi'ne katılarak Batı ittifakı içerisinde yer almak istediğini hissettirmişti. Özellikle de ABD'nin desteğiyle, gittikçe artan Sovyet tehdidine NATO'nun savunma şemsiyesi altında güven bulabilmiştir.

İkinci Dünya Harbi Sonrası Türkiye'nin Güvenlik Sorunları

Türkiye, NATO'ya girdikten sonra TSK'yi ve Dışişleri Bakanlığı'nı, kendi tecrübelerinden de istifade etmek suretiyle batılı ülkelerin sistemlerine göre eğitti. TSK'de başta ABD olmak üzere, Almanya, Fransa ve İtalya ve İngiltere ağırlıklı silahlanmaya yöneldi. 1980'li yıllardan itibaren bu silahlanma çabaları Türk mühendis ve işçilerini de kapsayacak şekilde, ortak üretimle Türkiye'de üretilmesi yoluna gidildi. Bazı maliyeti yüksek silahların üretiminde çeşitli NATO ülkeleriyle ortaklıklara (Konsorsiyum) gidildi.[2]

Harp okullarında subayların eğitimleri doğrudan hiçbir ülke harp okullarına tamamen uymamakla birlikte, çeşitli ülkelerden önemli bulunan özellikler de alındı. Mevcut Harp Akademilerine ilaveten, ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, Pakistan gibi ülkelerin harp akademilerinde ve NATO'nun müşterek akademilerine (NATO Savunma Koleji gibi) de eğitim maksadıyla Türk subayları gönderildi.

Türkiye, dış politikada iki kutupluluk esasında hep NATO'nun yanında yer aldı. Buna karşılık doğrudan NATO'yu ilgilendirmeyen alanlarda (Ortadoğu'da Arap-İsrail çatışması gibi) ittifak içerisinde bulunduğu Batı'dan zaman zaman farklı politikalar yürüttüğü de oldu.

Türkiye Cumhuriyeti'nde Güvenlik Politikasıyla İlgili Anlaşmalar

Cumhuriyet döneminde Türkiye'nin güvenliğiyle ilgili belli başlı anlaşmalar şöyledir:

Birden Fazla Ülkeyle Yapılan Güvenlik Politikasıyla İlgili Anlaşmalar

1923 Lozan Barış Antlaşması

1936 Montrö Boğazlar Sözleşmesi

Temmuz 1932 Milletler Cemiyeti'ne giriş

1934'de Romanya, Yugoslavya ve Romanya ile Balkan Paktı

1937 İran, Irak'la Sadabat Paktı

Ekim 1939 Türkiye-Fransa-İngiltere "Üçlü İttifak Anlaşması"

24 Ekim 1945'de kurulan BM'ye girildi.

---

[1] Erel Tellal, "SSCB İle İlişkiler", Türk Dış Politikası, cilt I, Editör: Baskın Oran, İletişim Yayınları, İstanbul, 2002, ss. 501-507.

[2] Stinger yerden havaya uçaksavar güdümlü mermi sisteminde olduğu gibi.

14 Şubat 1947'de Dünya Bankasına girildi.

11 Mart 1947'de IMF'ye katılım.

22 Nisan 1947'de Truman Doktrini kabul edildi.

4 Temmuz 1948'de Marshall Yardım Planı kabul edildi.

15 Şubat 1952'de NATO'ya girdi.

1954 Yunanistan ve Yugoslavya ile Balkan Paktı

Şubat 1955 Irak'la Bağdat Paktı (İngiltere ve İran da katıldı)

Ekim 1959 CENTO

1959-1960 Zürich ve Londra anlaşmaları (Kıbrıs)

1961 Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) üyeliği

1969 İslam Konferansı Örgütü (İKÖ) üyeliği

1975 AGİT üyeliği (Helsinki Senedi'nin imzalanması)

1985 Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (İran, Pakistan ve 1992'den itibaren Türk Cumhuriyetleri ile birlikte)

Kasım 1990 Paris Şartı ve AKKA Anlaşmasına üyelik

Aralık 1991 BAB üyelik statüsü

Haziran 1992 Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİT) üyeliği

Ocak 1995 Dünya Ticaret Örgütü (DTO) üyeliği

Nisan 1999 AGSP üyeliği

Güvenlik Politikasıyla İlgili İkili Anlaşmalar

Aralık 1925 SSCB ile "Tarafsızlık ve Saldırmazlık Anlaşması"

1926 Musul konusunda İngiltere ile yapılan anlaşma,

1926 Fransa'nın Suriye "manda" yönetimiyle anlaşma

1926-1932 İran'la yapılan anlaşma

1929-1930 Yunanistan'la mübadele anlaşmaları

1939 Hatay'ın ilhakı üzerine Fransa ile yapılan anlaşma

Mart 1941 Türkiye-Rusya Saldırmazlık Paktı Anlaşması

Haziran 1941 Türkiye-Almanya "Saldırmazlık ve Dostluk Anlaşması"

1996 Türkiye-İsrail Askeri Eğitim İşbirliği Anlaşması

1998 Suriye ile Adana Mutabakatı

İkinci Dünya Harbi Sonrası Türkiye'nin Güvenliği ile İlgili Önemli Gelişmeler

(1) 1946'da Sovyetlerin Kars, Ardahan'ı ve Türk Boğazlarını birlikte yönetme isteği.

(2) İkinci Dünya Harbi sonrası Ortadoğu'da İsrail'in kurulması, Suriye ve Ürdün'ün bağımsızlığına kavuşması, Lübnan-Suriye ve Irak'ta sık sık tekrarlanan askeri darbeler.

(3) Sovyet tehdidine karşı 1952'de NATO üyeliği, 1954'te Balkan Paktı kurulması ve 1955'te Bağdat Paktı – devamında 1959'da CENTO üyeliği.

(4) 1950'li yıllarda ENOSİS faaliyetlerinin ardından, 1959 ve 1960 Zürich ve Londra anlaşmalarıyla Kıbrıs'taki Türk toplumunun haklarının garanti altına alınması. Kıbrıs'la bağlantılı olarak ayrıca;

(a) 1963 Kıbrıs olayları,

(b) 1967 Kıbrıs olayları

(c) 1974 Sampson Darbesi ve devamında Kıbrıs Barış Harekatı

(d) ABD'nin askeri ambargo uygulaması (haşhaş ekimi de etkili oldu)

(e) 1983'te KKTC'nin ilanı.

(5) 1967 ve 1971 Arap-İsrail savaşları.

(a) Savaşlar sebebiyle Doğu Akdeniz'de genel gerginlik ve petrol fiyatlarındaki artış

(b) Arap-İsrail gerginliği sebebiyle Sovyet Karadeniz Donanması ile Akdeniz'e gönderilen Sovyet Akdeniz Görev Kuvveti (skadron)'nin Türkiye'ye tehdidi

(6) 1973'te Ege'de Yunanistan'ın petrol arama faaliyetlerine girmesiyle Ege'de başlayan deniz sahalarının paylaşımıyla ilgili sorunlar ve bunların güvenlik politikasına etkileri.

(7) 1973'te ASALA terör örgütünün endişe verici faaliyetleri.

(8) 1979'da İran'da ortaya çıkan "Molla Rejimi"nin laik Türkiye'ye menfi girişimleri.

(9) Ortadoğu'da İsrail'in FKÖ elemanlarına karşı Lübnan'da başlattığı saldırı, Lübnan'ın işgali ve bunun üzerine bölgenin istikrarsızlaşmasıyla ilgili gelişmelerin Türkiye'ye etkileri.

(10) 1980'li yılların başından itibaren, komşu ülkeler de dahil birçok ülke tarafından desteklenen PKK terör örgütünün varlığı.

(11) 1980'li yılların ikinci yarısında Bulgaristan'daki Türk azınlığın isim değişikliği de dahil fena uygulamaları karşısında Türkiye-Bulgaristan gerginliği.

(12) 1980-1987 yılları arasında cereyan eden İran-Irak Savaşı sebebiyle Türkiye'nin bulunduğu coğrafyadaki istikrarsızlığın olumsuz etkileri ve petrol fiyatlarındaki artış.

(13) 1980'li yıllarda Türkiye'den doğan bazı nehirler sebebiyle, özellikle Suriye ile yaşanan "sınır aşan sular" sorunu.

(14) Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle, eski Sovyet coğrafyasındaki ülkelerde bazı nükleer silah maddelerinin (zenginleştirilmiş uranyum) teröristlerin eline geçme riski.

(15) 1990'da Irak'ın Kuveyt'e girmesiyle başlayan "Körfez Krizi"nin olumsuz etkileri.

(16) 1992-1993 döneminde Azerbaycan-Ermenistan arasındaki Dağlık-Karabağ sorunu.

(17) 1990'lı yılların başlarında eski Yugoslavya'nın dağılmasıyla Balkanlarda ortaya çıkan istikrarsızlık ve Bosna'daki Müslümanların katliamına Türkiye'nin kaygısız kalamayışı.

(18) Rusya'da ve Gürcistan'daki istikrarsızlıklara (Çeçenistan, Abhazya ve Güney Osetya gibi), Türkiye'nin resmen müdahil olmamasına karşın, bazı Türk vatandaşlarının bu bölgelerdeki faaliyetlerinin yarattığı rahatsızlıklar.

(19) Yunanistan-GKRY ve Suriye arasında 1993'te kurulan "Ortak Savunma Stratejisi"nin Ermenistan ve İran'ı da kapsayacak şekilde gelişmesi karşısında Türkiye'nin durumu.

(20) 1996-1997 döneminde GKRY'nin ısrarla Rusya'dan S-300 hava savunma maksatlı füze alma girişimine karşı Türkiye'nin ısrarla engelleyici tutumu.

(21) 1996'da Kardak kayalıkları sebebiyle ortaya çıkan "Ege'de Aidiyeti Tartışmalı Adacık ve Kayalıklar" sorunu.

(22) 1999 Kosova olayları üzerine gelişmeler.

(23) ABD'de 11 Eylül 2001 tarihli küresel terör ve devamında;

(a) BM ve NATO şemsiyesi altında Afganistan'a müdahaleye katılım. Afganistan'da ISAF bünyesinde komutanlık görevi de dahil Türkiye'nin katılımı

(b) Doğu Akdeniz'de NATO'nun Aktif Çaba harekatına katılım.

(c) Karadeniz'de ilave tedbirler (Karadeniz Görev Gurubu "BLACKSEAFOR" ve Karadeniz Harmoni teşkili)

(24) ABD liderliğinde 2002'den itibaren hazırlığı yapılan ve 20.3.2003'te gerçekleştirilen Irak müdahalesinin Türkiye'nin güvenliğine verdiği olumsuz etkiler.

(a) Petrol fiyatlarının Türk ekonomisine olumsuz etkileri.

(b) Türk-ABD ilişkilerinde gerilim.

(c) ABD-İran geriliminin Türkiye etkileri

(d) ABD-Suriye geriliminin Türkiye'ye etkileri

(e) Küresel terör el-Kaide'nin Türkiye'ye etkileri.

(25) 2006 İsrail-Hizbullah çatışmasının olumsuz etkileri.

(26) Ağustos 2008 Gürcistan-Rusya çatışmasının Türkiye'nin güvenliğine etkileri.

(27) Diğer önemli hususlar:

(a) Kıbrıs'ın geleceği ile ilgili gelişmeler

(b) Türkiye'nin AB giriş süreci ile ilgili gelişmeler

(c) Arap-İsrail çatışması ve "Ortadoğu Barış Süreci" ile ilgili gelişmeler

(d) Sözde "Ermeni Soykırımı"nın ABD, Fransa, AB, Almanya, Polonya dahil bazı ülkelerde tanınması, tanınma girişimi yaşanmasıyla ilgili gelişmeler.

(e) Hazar ve Körfez petrol-doğalgazının Batıya ulaştırılmasında Türkiye'nin rolü sebebiyle yaşanan güvenlik sorunları.

(f) Muhtemel birçok kutupluluk düzenine dönülmesi halinde, Türkiye'nin hangi kutupta yer alacağının tespiti. Batı ile birlikte mi? Bu durumda 70 yıl aradan sonra bir araya geldiği Türk dünyası ile yeniden farklı kutupta olması mukadderdir.

21. Yüzyıl Başlarında Türk Dış Politikasında Arayışlar

Türkiye'de son yıllarda "Sıfır Çatışma" adıyla dış politika değişikliğinden söz edilmektedir. Bu kavram insana Amerikan strateji ve düşünce kuruluşlarının "uydurma" kavramlarını hatırlatmaktadır. "Önleyici Harekat, Önleyici Harp" gibi, uluslararası hukuku hiçe sayan kavram ve tutumlar gibi. Ya da Türk yöneticilerinin "eş başkanlığa" soyunduğu "Büyük Ortadoğu Politikası" (GOP, GOP, GOKAP), ya

da ABD'nin "Akıllı Güç" (wise power)[1] diye dünyaya pompalanmaya çalışıldığı kavramlar gibi…

Her şeyden önce "Sıfır Çatışma" kavramı Türkçe'ye tam anlamıyla uygun değildir. Sıfır çatışma denilince, akla "çatışmasız" bir dış politika gelmektedir. Bunun yolu ise İsviçre ya da Türkmenistan gibi "tarafsız" ülke olmakla mümkündür. Peki Türkiye tarafsız mıdır? Elbette "hayır!" Farz edelim ki, sıfır çatışma, yani "Çatışmasız Dış Politika" izlenmeye başlandı. Acaba bu gelişme yeni mi? Bu hususu komşularımız ve Türkiye'ye etki eden ülkelerle birlikte düşünerek analiz edelim:

Suriye – Türkiye İlişkilerinin Düzeltilmesi: Suriye 1980'li ve 1990'lı yıllarda PKK teröristlerini ve elebaşısını barındırdığı, kontrolü altındaki Beka Vadisi'nde PKK dahil pek çok terör örgütünün üs kurup eğitim almasına destek verdiği, Fırat'ın suları, Hatay'ın kendisine ait olduğu iddiası, Suriyeli Türklere uyguladığı fena muameleler, Yunanistan-GKRY ile birlikte "Stratejik Savunma" anlaşması yapması vb. sebebiyle Türkiye ile gerilimli bir dönem yaşamıştı. Nihayet Eylül 1998 içerisinde dönemin kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Atilla Ateş'in Reyhanlı/Hatay'da yapmış olduğu ve Suriye'yi aleni tehdit eden konuşması üzerine buzlar çözülmeye başladı. Suriye PKK elebaşısı Öcalan'ı ülkesinden attı. Ardından iki ülke arasında Adana Mutabakatı Türkiye'nin istekleri doğrultusunda imzalandı. 2000 yılında Suriye'nin Devlet başkanı ve diktatörü Hafız Esad'ın ölümü ve yerine oğlu Beşşar Esad'ın "Devlet Başkanı" seçilmesiyle, iki ülke arasındaki ilişkiler daha da düzeldi. Bunu iki ülkenin ticari ilişkileri ve kültür alanındaki ilişkilerinin iyileştirilmesi izledi. İki ülke iyi birer dost ve komşu ülke olabileceklerini hatırladılar. Hatta Türkiye, bölgede Suriye'nin sığınabileceği en "güvenilir" dost ve "Güvenli liman" haline geldi.[2] Yani, Suriye ile dostluk ve iyi komşuculuk ilişkileri, henüz "sıfır çatışma" kavramı hortlatılmadan önce başlamış ve geliştirilmişti.

Kıbrıs Meselesi Yunanistan-Türkiye İlişkilerinde Düzelme: 1973'te Yunanistan'ın bir Norveçli bir şirkete Ege'de petrol araştırmaları yapması için ruhsat vermesi üzerine Türkiye-Yunanistan arasında başlayan gerilimin ilk perdesi, 1974'te Kıbrıs'ta darbeci Nikos Sampson'un, Kıbrıs Cumhuriye'tinin kuruluş ilke ve prensiplerini kapsayan 1959 ve 1960 Londra ve Zürich anlaşmalarını ortadan kaldırmaya yönelik faaliyeti üzerine, adaya yapılan "Kıbrıs Barış Harekatı" ile kapandı. Bu perdeyi adayla ilgili görüşmelerde anlaşma sağlanamaması üzerine Kasım 1983'te KKTC'nin kuruluşunun ilanı izledi. Bu ilanla birlikte Kıbrıs'ta iki toplumun liderleri özellikle BM şemsiyesi altında "sonuçsuz" da olsa görüşmeye başladılar. Bu görüşmeler 2008'in son çeyreğinde yeniden başlamış olup, halen GKRY Lideri Hristofyas ile KKTC Cumhurbaşkanı M. Ali Talat tarafından sürdürülmektedir. Adada çözüme ulaşılabilmiş değildir, ama bir gerçek var ki, o da 1974'ten bu yana Kıbrıs'ta silah atılmıyor, iki toplum birbiriyle savaşmamaktadırlar…

Kıbrıs'taki sükunete karşılık Ege'de Türkiye ile Yunanistan arasındaki ilişkiler 1970'li, 1980'li ve 1990'lı yıllar oldukça gerilimli idi. 1993 yılında Yunanistan, GKRY ile tesis ettiği "Stratejik Savunma" hattını daha sonra Suriye'yi de alarak genişletti. Bu hatta daha sonra çok daha farklı coğrafyalardaki Ermenistan, hatta İran'ın da dahil olduğu ortaya çıktı. 1996-1997 yıllarında GKRY, Rusya'dan SS-300 hava savunma füzeleri satın almak isteyince Türkiye tüm gücünü ortaya koyarak, bu silahların Kıbrıs'a satışını önledi. Aynı silahları Yunanistan almak mecburiyetinde kaldı.

---

[1] "Akıllı Güç" hakkında ayrıntılar için bkz: Celalettin Yavuz, "Obama'lı ABD Yönetiminin Muhtemel Ortadoğu Politikası", 2023, sayı 94, 15.2.2009, ss. 25-26.

[2] Türkiye-Suriye ilişkilerinin düzeltilmesiyle ilgili gelişmeler akında bkz: Celalettin Yavuz, Geçmişten Geleceğe Suriye-Türkiye İlişkileri, ATO yayınları, Ankara, 2005. Ayrıca bkz: Celalettin Yavuz, "Genişletilmiş Ortadoğu Projesinin İkinci durağı Suriye mi?", 2023, sayı 56, 15.12.2005, ss. 10-17.

Aynı yıllarda, yani 1996 başlarında, Ege'de anlaşmalarla aidiyeti tespit edilmemiş adacık ve kayalıklardan Kardak Kayalıkları[1] konusunda Türkiye ile Yunanistan savaşın eşiğinden döndü. Yunanistan da GKRY gibi, PKK'ya bazı üsler (Lavrion gibi) de açarak destek vermişti. Bu gerilimli günler 1999 yılında iki ülkede yaşanan yıkıcı depremler sonrası yerini yumuşamaya bıraktı ve nihayet Türkiye 2000 yılı ilk çeyreğinde Yunanistan'la ilişkileri düzeltmek, ya da en azından ilişkileri "dondurmak" adına "Güven Artırıcı Önlemler" paketi hazırladı. İki ülkenin Ege'yle ilgili sorunlarını barışçı yollarla ve çatışmaya sebebiyet vermeksizin çözmeyi hedefleyen bu çalışmanın, ufak tefek hususlar dışında başarıya ulaştığı söylenebilir. Bu sayede, bir zamanlar özellikle "Ege deniz sahalarının paylaşımı"[2] konusunda sık sık sorunlar yaşanılan Yunanistan'la en azından 9-10 yıldır belirgin bir sorun yaşanılmadığı görülmektedir. Bunun gerçekleştirilmesinde, hiç de 2000'li yıllara atfedilen "Sıfır Çatışma" politikası marifetinin ilgisi olamadığı açıktır.

10-11 Aralık 1999 tarihli AB'nin Helsinki Zirvesi'nde, Türkiye'nin AB üyeliğiyle ilgili önemli bir adım atıldı. Bu zirvede alınan karar gereği, Türkiye 2004 yılı sonuna kadar komşularıyla sorunlarını çözdüğü takdirde AB adaylık süreci için görüşmeler başlayacaktı. Bu yeni durum Türkiye'nin Kıbrıs ve Yunanistan'la ilgili ilişkilerinin yumuşamasında muhtemeldir ki, en önemli etkendi. Nitekim 2004 yılı içerisinde Kıbrıs'ta Türk toplumu %80'e varan bir oranda ve Kıbrıslı Türkler ve Türkiye'nin pek de lehine olmayan BM "Annan Planı"nın çözüm yoluna onay verirken, Kıbrıslı Rumlar ise olumsuz oy vermişlerdi.

İran – Türkiye İlişkilerinin Düzelmesi: Türkiye'nin sorunlu komşularından İran'la ilişkiler de 199'de "reformcu" Hatemi'nin Cumhurbaşkanı seçilmesiyle birlikte daha da düzeldi. 10096-1997 yıllarında REFAH-YOL Hükümeti sırasında ABD'nin hilafına İran'la birçok ticari ilişkiler yanında, doğalgaz alımı konusunda da anlaşma imzalandı. Hele de PKK elebaşısı Öcalan'ın 1999 yılı başlarında yakalanması, ardından tasfiye sürecine gidilmesi üzerine, diğer komşu ülkelerde olduğu gibi, İran'dan da PKK'ya olan destek kesildi. Üstelik 2003'te ABD'nin Irak müdahalesi sonrası hem bu ülkedeki Müslümanlara yapılan fena muamele, hem de George W. Bush yönetiminin bölgeye olan husumeti iki ülkeyi biraz daha birbirine yakınlaştırdı. 1979'da gerçekleştirildiği ilk yıllarda rejim ihracı içerisinde olan ve bölge-komşu ülkeler içerisinde Türkiye'yi de oldukça rahatsız eden İran'ın "Molla Rejimi"nde de artık sular durulmuş, bu rejimin yeni yöneticileri de plansız ve çıkarlarını zedeleyen bu tip hesapsız politikalarla fazla mesafe kat edilemeyeceğini görmeye başlamışlardı. Öte yandan, Türkiye de İran'ı yeniden keşfetmiş, bu ülkenin daha düne kadar İran'da Türk hanedanlarının hüküm sürdüğünü, 1920'lerde Şah Rıza Pehlevi'den itibaren Fars hakimiyetinin başladığını, ülkenin yarıya yakının Türk (Azeri Türkü, Türkmen, Kaşkay vs.) olduğunu anlamaya başlamıştı. Ayrıca tarihte en azından 400 yılı aşkın bir süredir iki ülkenin bölgesel güç olma yarışı dışında birbirleriyle silahlı mücadele yapmamış oldukları da hatırlanmıştı.[3] Türkiye-Suriye ilişkilerinin düzelmesi, Türkiye-Yunanistan ilişkilerinin düzelmesi, Türkiye'nin AB giriş süreci gibi hususlar da iki ülke ilişkilerinde onarıcı roller oynamıştı. Yoksa hiç de iddia edildiği gibi "Sıfır Çatışma" politikasıyla ilgili değildi…

Türkiye – Rusya İlişkileri ve Türk Dünyası: Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle Türkiye bir taraftan yeni Türk dünyası ile hayal bile edemeyeceği bir "Türk Jeopolitik Zenginliği"ne kavuşurken, bir taraftan da Batı ittifakı içerisinde

---

[1] Bu konudaki ayrıntılar için bkz: Celalettin Yavuz, Andlaşmalarla Yunanistan'a devredilmemiş Ada, Adacık ve Kayalıkların Hukuki Statüleri de Dahil Menteşe Adaları (Onikiada)'nın Tarihi, Deniz harp Okulu Basımevi, İstanbul, 2003.

[2] Ege'de Türkiye-Yunanistan arasındaki deniz sahalarının paylaşımı konusundaki sorunların ayrıntıları için bkz: Ali Kurumahmut, Ege'de Temel Sorun: Egemenliği Tartışmalı Adalar, TTK, Ankara, 1998.

[3] Türkiye-İran ilişkileri hakkında bkz: Celalettin Yavuz, "Sorunlu komşu İran: Çıkarlarımız Örtüşüyor mu, Çakışıyor mu?", 2023, sayı 58, 15.2.2006, ss. 4-15. Ayrıca bkz: Celalettin Yavuz, "İran-ABD Nükleer Gerginliği'nde Türkiye", TÜRKSAM web sayfası-İran (www.turksam.org), 4.3.2008.

"NATO'ya, dolayısıyla da Türkiye'ye ihtiyaç yok!" şeklindeki özellikle Avrupalı ülkelerin söylemleri karşısında paniklemekten kendini alamdı. İkinci dünya Harbi sonrasındaki kadar olmasa da, gene de yeni bir "yalnızlık" politikası içerisine düşer gibi oldu. Yani yeni siyasi oluşumu okuyamadı ve anlayamadı. Batı ittifakından ayrılmak zorunda kalırsa, NATO'nun savunma şemsiyesinden yararlanamayacağını, bunun da ülkesine "tehdit" olarak geri dönebileceği kabusunu yaşadı. Zira her ne kadar beş yeni Türk Cumhuriyeti ortaya çıkmış ise de, Rusya'nın yeni pozisyonu bilinmediği gibi, bu yeni Türk cumhuriyetlerinden Türkiye'ye önemli savunma ve siyasi desteğinin gelebileceği de beklenmemekteydi… Ancak, geçen yıllar içerisinde Türkiye ve Rusya pragmatik bir şekilde örtüşen çıkarlarının farkına vardılar. Hele de PKK elebaşısının yakalanmasının ardından, Rusya'nın PKK'ya desteği kalmadığı inancı Türkiye'de yerleşince ve Rusya da Çeçenistan'da istikrarı sağlayınca karşılıklı güven bunalımı aşılabildi.

Her ne kadar Baku-Tiflis-Ceyhan petrol boru hattının inşasında çıkarları çatışsa da, "Mavi Akım" gibi, örtüşen çıkarlarını da keşfederek ortak projeler üretmeye başladılar. Karadeniz'de istikrar konusunda ortak hareket ettiler ve ABD'nin Karadeniz'e girme isteğinin önünde birlikte ve Karadeniz'deki deniz taşımacılığının zarar görmemesi için elbirliği ettiler. "BLACKSEAFOR, Black Sea Harmony" gibi ortak projelere diğer Karadeniz sahildarı ülkeleri de ortak ettiler.[1] Tüm bunlar yapılarken, 2000'li yıllarda, özellikle de AKP Hükümeti'ne ve "danışmanlarına" yorulan "Sıfır Çatışma" politikası düşünülmemişti bile…

Türkiye – Irak İlişkilerinin Düzelmesi: Türkiye, PKK terör örgütünün Irak'ın kuzeyinde yuvalanması sebebiyle, eski Irak yönetimi (Saddam Hüseyin diktatörlüğü) sırasında, 1926 Ankara Anlaşması hükümleri gereği yapmış olduğu yeni anlaşmalarla Irak'ın kuzeyine "sınır ötesi harekat" adıyla kara ve hava harekatıyla sürdürüyordu. Mart 2003'ten itibaren ABD ve bazı müttefiklerinin Irak'a müdahalesi üzerine, geçen yıllar içerisinde PKK yeniden yeşerip güçlenmiş ve Türkiye'yi yeniden büyük ölçüde tehdit etmeye başlamıştı. Öyle ki, Ekim 2007 içerisinde PKK'nın son üç terör eylemi sonucunda pek çok şehit verilmiş ve masum insanlar katledilmişti. Bunun üzerine Türk kamuoyu ayaklanmış, hatta Irak'ın kuzeyinde TSK'nin müdahalesiyle bir "tampon bölge" oluşturulması gerektiği en sık telaffuz edilen söylemlerden biri haline gelmişti. Bu durumu, Irak'ın kuzeyinde neredeyse "ilan" aşamasına gelen bir "ajan" devletin durumu da tetikleyici olmuştu. Bu hava içerisinde TBMM 17 Ekim 2007'de, Hükümete Irak'ın kuzeyindeki PKK yuvalarına ve elemanlarına müdahale için "sınır ötesi harekat" yapma iznini (tezkere) verdi. Bunu 5 Kasım 2007'de ABD'de Başkan Bush ile Başbakan R. Tayyip Erdoğan'ın görüşmesinden çıkan ABD'nin "Anında istihbarat" desteği verme anlaşması izledi. TSK, 1 Aralık 2007'den itibaren hava harekatıyla Irak'ın kuzeyinde PKK militanlarını ve yuvalarını vurmaya başladı. Hatta Şubat 2008 içerisinde kısa süreli ve mahdut sayıdaki bir kuvvetle Irak'ın kuzeyine bir "kara harekatı" da düzenledi. TSK'nin hava ve kara harekatı ile sadece PKK'nın terör eylemlerinde azalma yaşanmadı, ayrıca Irak'ın kuzeyinde kurulması hayallerin ötesine taşan yeni bir devletin kurulması da en azından bir başka bahara kaldı.[2] Gerçi bu ajan devletin kuruluşunun geciktirilmesi, hatta belki de kesinlikle sonlandırılması sürecinde, TSK'nin harekatı yanında ABD'nin Irak'tan "tası tarağı toplayıp" bir an önce çıkma ve ekonomik krizle baş etme düşüncesinin de büyük rolü vardı.[3]

---

[1] Karadeniz politikası konusunda örtüşen Türkiye-Rusya ilişkilerinin ayrıntıları için bkz: Celalettin Yavuz, "Montreux Boğazlar Sözleşmesi ve Gelişmeler", ss. 73-76.

[2] TSK'nin Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetim, Kerkük'ün statüsü ve PKK hakkındaki etkileri için bkz: Celalettin Yavuz, "Irak'ta ABD Varlığı ve ABD'nin Irak Politikasının Türkiye'ye Etkileri", ss. 31-57.

[3] Irak'ta kuzey yönetiminin tutumundaki değişiklik hakkında bkz: Celalettin Yavuz, "Cumhurbaşkanı Gül'ün Irak Ziyareti – PKK'ya Af mı Var?", TÜRKSAM web sayfası (www.turksam.org), 25.3.2009.

Irak'la ilişkiler, Irak'ın kuzeyinde kurulması düşünülen Sözde devletle ve PKK terörüyle ilgili hususlarda Türkiye lehindeki gelişmelerde alınan mesafede, "Sıfır Çatışma" politikasından çok, TSK'nin "çatışması" önemli rol oynamıştır. Yani bu konu da da "Sıfır Çatışma"nın sadece "laf salatası" olduğu ortaya çıkmıştır.

Komşu Ülkeler Dışında Çatışma Riski taşıyan Ülkelerle İlişkiler: Bu ülkeler dışında Türkiye'nin zaman zaman gerilim yaşadığı başak ülkeler de vardır. Bunların en başında müttefiki ABD gelmektedir.[1] ABD ile özellikle Irak ekseninde çıkarlar çatışmış, ancak pek çok alanda (Bosna krizi, Kosova krizi, Afganistan, Türk dünyası, enerji koridoru, NATO müttefikliği, savunma sanayindeki ortaklıklar, ABD'den silah alımları, ABD'de özellikle TSK ve Emniyet Genel Müdürlüğü personelinin eğitimi vb.) örtüşen çıkarlar[2] mevcuttur. Bu çıkarlar bile ABD ile çatışmanın gereksizliğini ortaya koyar. Öte yandan, ABD'nin dünyanın en büyük silahlı ve ekonomik gücü olduğu, BM Güvenlik konseyi üyesi olduğu gibi caydırıcı hususlar da dikkate alınmalıdır. O halde, ABD ile çatışmanın önlenmesinde "Sıfır çatışma" politikasının uygulanmasının bağlantısı yok gibidir.

Türkiye İsrail ile Araplar arasında yaşanan çatışmaya da girmemektedir. Evvelce de girmemiştir. Kafkaslarda Güney Osetya ve Abhazya'da yaşanan yerel çatışmalara, daha önce Çeçenistan'da yaşanan çatışmalara girmemiştir. Ancak, Balkanlarda Bosna-Hersek'teki katliamlara ve 1999'da Kosova'daki katliama seyirci kalamamış, BM ve HATO şemsiyesi altında iştirak etmiştir. Bu çatışmalar sonucundadır ki, anılan bölgelerde istikrarı sağlamak mümkün olabilmiştir.

Sonuç itibariyle Türkiye, tarafsız ya da bağlantısız bir ülke değildir. Milli menfaatleri gereği gerekirse çatışmaya girebilir. Türkiye'nin sorun yaşadığı komşularıyla ilişkilerinin düzelmesinde 1990'lı yıllardaki faaliyetlerinin önemli roller oynadığı görülmektedir. Bunlar; (1) Çatışma (Balkanlar ve PKK'ya karşı olduğu gibi), (2) Tehditle caydırma (1996'da GKRY'nin SS-300 füzesi alma isteği ve 1998'de Suriye'ye verilen ültimatom gibi), (3) Ya da "barış taarruzu" (Yunanistan'a karşı Güven Arttırıcı Önlemler paketi gibi) şeklinde kotarılmıştır. Tabii bu arada Türkiye'nin inisiyatifi dışında dünya siyasi tablosundaki değişimler de Türkiye'ye yardımcı olmuştur. Ancak, "Sıfır Çatışma" adıyla kamuoyuna pompalanan ve Amerikalı strateji kurumlarınca tamamen Amerikan milli çıkarları doğrultusunda uydurularak ve tüm propaganda vasıtalarıyla şişirilen her yeni söylemi hayranlıkla benimseyen "strateji" uzmanları bu kavrama da sarılıp kabullenmekte gecikmemişlerdir. Oysa bunun çok daha anlamlısı, bu ülkenin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk tarafından, "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" sözleriyle çok daha önceleri söylenmiştir.

Türkiye'nin Gücünü 'Stratejik Derinlik' Kavramıyla Gölgelemek!

Son yıllarda Türkiye Cumhuriyeti'nin Balkanlardan Orta Asya'ya, Karadeniz'den Hint Okyanusu'na, Avrupa'dan Güney-Doğu Asya'ya kadar artan çekim alanı ve gücünü anlayamayanlar, bu gücün etkisinin Osmanlı İmparatorluğu'ndan kaldığını ileri sürmektedirler. Yani Türkiye'nin gücünün aslında, Osmanlı'dan devralınan "Stratejik derinlik" adı verilen bir miras olduğu ileri sürülmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti, kendisinden önce Anadolu ve Trakya merkez olmak üzere kurulan ve gelişerek bir dünya imparatorluğu haline gelen Osmanlı Devleti'nin, gene aynı merkezi coğrafyası üzerinde kuruldu. Cumhuriyet kurulurken, Osmanlı devleti de can çekişen ve artık evvelce "stratejik derinlik" bıraktığı Balkanlar, Kafkaslar ve Orta Doğu'daki çekim alanını kaybetmişti. Bu

[1] Türkiye-ABD arasında, özellikle Irak politikası hakkında çatışan politikalar için bkz: Celalettin Yavuz, "Irak'ta ABD Varlığı ve ABD'nin Irak Politikasının Türkiye'ye Etkileri" agy.

[2] Türk-Amerikan ilişkilerinde örtüşen çıkarlar hakkında bkz: Celalettin Yavuz, "Obama'lı ABD Yönetiminin Muhtemel Ortadoğu Politikası", agy, ss. 28-29.

sebeple can çekişen Osmanlı'ya, gene kendi yetiştirdiği ve kendi topraklarını kurtaran evlatları tarafından, yeni bir Türk devleti kurmak suretiyle son verildi.

Cumhuriyet kurulduğu andan itibaren, zaman zaman el frenine çekilmiş olsa da, zaman zaman krizler yaşamış olsa da, Türkiye her şeye rağmen bölgesinin önemli bir gücü olarak yükselmesini sürdürmektedir. Türkiye'nin yükselen bu özellikleri yanında, sahip olduklarının bir kısmını şöyle özetlemek mümkündür:

(1) Türkiye, bulunduğu coğrafyada tüm komşularıyla mevcut tarihi, kültürel ilişkileri ve son yıllarda da önemli ölçüde geliştirdiği siyasi ve ticari ilişkileri sebebiyle de Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu'da çekim alanı oluşturabilecek bir konuma sahiptir.

(2) Benzer şekilde, Slav dünyasında (Rusya, Ukrayna, Moldova) ile Türk Cumhuriyetlerinde, hem mevcut Türklerin varlığı sebebiyle tarihi ve kültürel, hem de tarihte Slav dünyasıyla sürekli temas (mücadele şeklinde) halinde bulunulmuş olması sebebiyle, adı geçen bölgeler de, Türkiye'nin gerektiğinde etkin olabileceği coğrafyadır.

(3) Yeni bir stratejik enerji kaynağı bulunamaması halinde, dünyada en çok kullanılan petrol ve doğalgazın bilinen en zengin yatakları Basra Körfezi ve Hazar havzası ile civarındadır. Özellikle doğalgazın Avrupa'ya ulaşım yolu üzerindeki Türkiye, mevcut BTC, Şahdeniz ve Mavi Akım gibi boru hatları yanı sıra, tasarı halindeki benzer projelerin de hayata geçirilmesiyle, önemli bir enerji terminal ülkesi haline gelebilecektir.

(4) Türkiye, kuzeyindeki Karadeniz'den itibaren sınırlarının üç tarafı denizlerle çevrili, adeta bir deniz devletidir. Ticaretinin %95'ine yakını deniz ulaştırması yoluyla gerçekleşmekte, Türk armatörlerinin gemileri dünyanın hemen her denizindeki faaliyetleriyle binlerce insana aş, ülkeye ise döviz getirmektedirler.

(5) Ekonomik büyüklük itibariyle dünyanın ilk 17 ülkesine ve zenginler kulübü G-8'lerin ardından G-20 gibi ikinci zenginler kulübünün üyesi olduğu gibi, İspanya ile birlikte "Medeniyetler Arası İttifak"ın Müslümanlar adına "arabulucu" ve "uzlaşma" devleti görevini yüklenmiş, 01.01.2009'dan itibaren BM Güvenlik Konseyi'nin geçici üyeliği görev başlamış olup, ekonomik güç olarak bölgesinde oldukça dikkati çeken ve hatta bazan gıpta edilen bir ülkedir.

(6) Türkiye, yurtdışı ihalelerde önemli adımlar attığı inşaat sektörü yanında, tekstilden beyaz eşyaya kadar pek çok ürünü yurtdışında üretmekte, bir zamanlar Arap ülkeleriyle sınırlı bu faaliyetlerini Avrupa'dan Çin'e kadar uzatmakta, tüm bu coğrafyalarda Türk işçisi, mühendisleri ve işadamları emek ve bilgi üretimine önemli katkı sağlamaktadırlar.

(7) Türkiye, bir NATO ülkesi olarak Adriyatik'ten Somali'ye, Bosna-Hersek'ten Afganistan'a kadar faaliyet sergilemekte, NATO haricinde 55 ülkeye eğitim desteği maksadıyla askeri personel gönderecek kadar "küresel" bir silahlı kuvvetlere, gerektiğinde BM veya NATO şemsiyesi altında küresel krizlere askeri müdahale edebilecek kudrete, AB adaylık süreci sebebiyle, AB ülkeleriyle önemli siyasi ve ticari münasebetlere sahip bir ülkedir.

(8) Türkiye, bölgesinde bir bölgesel güç olduğu gibi, bağlısı olduğu ittifaklar sebebiyle de küresel gücün önemli bir unsurudur. Üstelik insan gücü ile artan orandaki bilim ve teknolojik gücü, gittikçe kalitesi yükselen okumuş insan gücüyle, geleceğin parlak devletlerinden biri olarak hemen her strateji ve ekonomi uzmanlarının gözdesidir.

(9) Bugün ABD'den Çin'e, İngiltere'den Avustralya'ya, Almanya'dan Yeni Zelanda'ya, Suriye'den Endonezya'ya, İran'dan Çin'e kadar hemen her yerde Türk ya da Türk vatandaşı yaşamakta, iş yapmakta ya da okumaktadır. Yani, bir

bakıma Türkler ve Türk vatandaşları tüm dünyaya yayılarak "küresel" dünyanın nimetlerinden de yararlanmaktadırlar.

(10) Türkiye; bir Müslüman ülke, AB üyelik süreci ve AGSP, AGİT, BİO gibi kurumlara üyelikle bir Avrupa ülkesi, bir NATO ülkesi, bir Balkan, bir Kafkas, bir Otadoğu, bir Akdeniz ve bir Avrasya ülkesi olma özelliklerini taşımaktadır. Tabii ki, hem mevcut Türk Cumhuriyetleri sebebiyle ve hem de komşu ülkelerle Avrupa'daki Türk varlığı sebebiyle aynı zamanda Türk dünyasının bir devletidir. Tüm bu özellikleri ile aynı zamanda bir dünya devletidir de…

(11) Zengin tarihi ve kültür mirasına sahip Türkiye'nin hem kendi yurttaşlarının, hem de Türkiye'nin dostlarının ihtiyaçlarını karşılamak, bunu hiçbir iç siyaset malzemesi yapmaksızın, sadece Türkiye'nin tüm dünyaya yayılan küresel faaliyetlerinden kendi yurttaşlarını abartısız, ancak yeterli bir ölçüde faydalanmasını sağlamak adına yapılması gerektiği düşünülmektedir.[1]

Yukarıda özetlenen hususlar, 2008 yılı içerisinde hissedilen, 2009'un başlarında ağırlaşan "Dünya Ekonomik Krizi" sebebiyle bir miktar hasar almıştır. Bununla birlikte, tüm dünya ülkelerinin etkilendiği bu kriz, Türklerin "tevekkül, sosyal dayanışma ve yaşama bağlılığı" ile üstesinden gelinebilecek bir engeldir. Bir iki yıl sonra Türkiye'nin önü yeniden açılacaktır.

Türkiye sahip olduğu özellikleri ile etrafında bir çekim alanı oluşturmuş, insan gücü, ekonomik güç, siyasi güç, teknolojik güç, askeri güç ve sahip olduğu coğrafyaya uygun politikalar uygulayarak milli gücünü yukarılara çıkarmayı başarmıştır. Türkiye'nin milli gücü arttıkça etrafındaki "stratejik derinlik", ya da "stratejik çekim alanı" güçlenmiş, bu çekim alanı Türkiye'yi bölgesel bir güç haline getirmiştir.

Osmanlı Devleti'nin yükselme ve uzun süren duraklama dönemlerindeki etki alanı, yıkılmaya yüz tuttuğu dönemde neredeyse sıfırlanmıştı. Bu sebepledir ki, Osmanlı Devleti'nden isyanlarla kopan milletler (Yunan, Sırp, Romen, Bulgar, Arnavut vb.) yeni birer devlet kurarken, Arap, Ermeni ve daha nice ayaklanmalar da baş göstermişti. Çünkü Osmanlı Devleti ekonomik, siyasi, teknolojik, kalifiye insan gücü ve askeri alanda kan kaybetmiş ve çağının gerisine düşmüştü. Milli güç unsurlarının zayıflığı devletin etrafında "stratejik derinlik" yaratmayı başarmıyordu. Bu "stratejik çekim alanı" ortadan kaybolduğu için de devlet yıkılmaya biraz daha yaklaşıyordu. Zaten iddia edildiği gibi, Osmanlı Devleti'nin "stratejik derinliği" varlığını sürdürebilseydi, devlet yaşamaya devam ederdi. Oysa son yıllarında, Birinci dünya Harbi sırasında Alman Propaganda birimlerinin büyük gayretlerine rağmen bile, Osmanlı devleti Padişahı, aynı zamanda yeryüzündeki tüm Müslümanların halifesi, tebaasının büyük bir kısmının İngiliz-Fransız birlikleri yanında "Halife"ye karşı çarpışmasını önleyememişti. Bunu görmek için son 100-120 yıllık Türk ve Orta Doğu tarihine bakmak bile yeterlidir…

Tarihte "stratejik derinlik" bırakan ülkeler, yıkıldıkları, ya da güçlerini kaybettikleri zaman bu etkilerini de kaybeder, ya da zayıfladığını görürler. Yukarıda Osmanlı İmparatorluğu'nda verilen örnekte görüldüğü gibi, aynı hususu gelmiş geçmiş en büyük imparatorluk olan Roma İmparatorluğu için de söylemek mümkündür. Bugün İtalya'nın, Roma İmparatorluğu'nun "stratejik çekim alanı"ndan yararlandığını söyleyebilmek pek mümkün değildir. Benzer hususu İngiltere için de söylemek mümkündür. Bir zamanların "topraklarında güneş batmayan" İngiltere'si, iki dünya harbine girerek büyük güç ve kan kaybına uğramış, daha sonra dünyanın en güçlü ülkesi olma özelliğini kaybetmiştir. Hatta bunu ekonomik kriz sonrası yeni Başkan Obama döneminde ABD için dahi söylemek mümkündür. "Stratejik derinlik"ler, süreklilik arz etmez, ülke güçlü iken

[1] Türkiye'nin artan gücü hakkında bkz: Celalettin Yavuz, "Dış Politikada Eksen Değişikliği Düşünülüyorsa Şimdi Tam Zamanı", 2023, sayı 95, 15.3.2009, ss. 20-21.

vardır, zayıfladıkça bu "derinlik" de kan kaybeder. Bunun için biraz tarih, biraz da gerçek anlamda "strateji" bilmek gereklidir. "Ben söyledim, oldu" ile strateji yapılamaz zira…

Sonuç itibariyle Türkiye, halen gittikçe artan değerleri ile Doğu ile Batı arasında bir "uzlaşma ve buluşma" terminali gibi işlev görebilecek konuma ulaşmıştır. Türkiye, halen hem bir Batı ülkesi, hem de aynı zamanda bir "Şark" ülkesidir. Bu iki tabiiyetlilik Türkiye'ye bir zafiyet değil, bir güç ve zenginlik katar. Türkiye sahip olduğu gücüne kendisinden önceki büyük Türk devleti Osmanlı İmparatorluğu'nun çekildiği coğrafyada yaratmış olduğu çekim alanı ile değil, aksine kurulduğu andan itibaren meydana getirdiği gelişmeyle sahip olmuştur.

Sonuç

Türkiye'nin uluslararası ilişkileri iki ya da, ikiden çok devlet arasındaki sıradan ilişkilerden farklı olup, güvenlik boyutu büyük önem arz etmektedir. Bu önemli güvenlik sorunlarına da, "güvenlik politikası" uzmanları tarafından ayrı ve özenle hazırlanacak "güvenlik politikaları" ile çözüm aranması bir zarurettir.

Türkiye'de güvenlik politikasını yönlendirebilecek uzmanlar, hali hazırda Dışişleri Bakanlığı'nda alanında uzmanlaşan meslek memurları ile Genelkurmay Başkanlığı'nın bazı birimlerinde görev alan subaylar arasından çıkabilmektedir. MGK Genel Sekreterliği, MİT ve Emniyet Genel Müdürlüğü ve diğer birimler (BOTAŞ, TPAO, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Dış Ticaret müsteşarlığı, DPT gibi) bazı birimlerden de bazı alanlarda aynı özellikte uzmanlar yetişebilmektedir.

Türkiye'de halen güvenlik politikası uzmanı yetiştirebilecek başka bir sistem (savunma enstitüsü vb. bir eğitim birimi ile devamında devletin güvenlik politikalarıyla ilgili birimlerinde en alt basamaktan başlayarak görev alma) mevcut değildir. Bu sebeple, Dışişleri Bakanlığı ile TSK'nin ilgili birimlerinde yetişen uzmanlar dışında güvenlik politikası uzmanı yetiştirmenin mevcut koşullarda mümkün olmadığı söylenebilir. Bu kişiler de şayet, görev yerleri değiştiğinde, ya da emekli olduklarında güvenlik politikasıyla ilgili konuları izlemiyor, okumuyor, yazmıyor ve tartışmıyorsa, bu yetişmiş elemanlar da güvenlik politikası uzmanı olma özelliklerini yitirmeye mahkumdurlar.

Türkiye'nin güvenlik politikası, oldukça uzmanlaşmayı gerektiren bir konu olup, ancak bu konuda yetişmiş uzmanlarca tesis edilmeyi gerektirir. Zira dış politika bile başlı başına, hata yapıldığında telafisi mümkün olamayan bir hadisedir. Şayet bu güvenlikle ilgiliyse, varılacak sonucun daha da vahim olması kaçınılmazdır. Bu sebeple güvenlik politikası ehil ellerde ve her adımı dikkatle atılacak, diplomatik esaslarla ülke çıkarları uzun ufukla görülerek işlenecek bir yöntemdir. Öfkeyle ve ani kararlarla yönlendirilecek ve karar verilecek bir mesele değildir…

KAYNAKÇA

Kitaplar

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I/2 - Atatürk İnkılapları, (Haz: Ö. Kürkçüoğlu, N. Çağan, G. Bozkurt, M.

Ergun, İ. Güneş, N. Genç, E. Taşdemirci), YÖK Yayınları, II. Baskı, Ankara, 1997

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi – Atatürkçülük, (Haz: Ahmet Mumcu, Ergun Özbudun, Turhan Feyzioğlu,

Yüksel Ülken, Agah Çubukçu), YÖK Yayınları, Ankara, 1997

Atatürk'ün Jeopolitik ve Stratejik Görüşleri, Harp Akademileri Komutanlığı yayınları, İstanbul, 1981

Bulgan, Selim, *Deniz Harp Akademisi Tarihçesi 1864-1998*, Harp Akademileri Komutanlığı Yayınları, İstanbul, 1998

Büyüktuğrul, Afif, *Osmanlı Deniz Harp Tarihi ve Cumhuriyet Donanması*, cilt III

Cumhuriyet Donanması 1923-2005, (Editör: Y. Necdet Çelik, Erdoğan Yüceliş), Deniz Basımevi, 2. Baskı, Kasımpaşa/İstanbul, Haziran 2005

Çalık, Ramazan, *Almana Basınında Milli Mücadele ve Mustafa Kemal Paşa (1919-1923)*, Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Ankara, 2004

Glasneck, Johannes, *Türkiye'de Faşist Alman Propagandası*, (çev: Arif Gelen), Onur Yayınları, Ankara, 1977 (?)

Hirsch, Ernst E., *Anılarım – Kayzer Dönemi Weimar Cumhuriyeti Atatürk Ülkesi*, TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, (çev: Fatma Suphi), Ankara, 1997

Koçak, Cemil, *Türk – Alman İlişkileri (1923-1939) İki Dünya Savaşı Arasındaki Dönemde Siyasal, Kültürel, Askeri ve Ekonomik İlişkiler*, TTK, Ankara, 1991

Kral, August Ritter von, *Das Land Kemal Atatürks*, Wilhelm Braumüller Universitaets- Verlagsbuchhandlung, Wien - Leipzig, 1937

Kurumahmut, Ali, *Ege'de Temel Sorun: Egemenliği Tartışmalı Adalar,* TTK, Ankara

Neumark, Fritz, *Boğaziçi'ne Sığınanlar*, (çev: Şefik Alp Bahadır), İ.Ü. İktisat Fakültesi Maliye Enst. Yayını, İstanbul, 1982

Oğuz, Burhan, *Yüzyıllar Boyunca Alman Gerçeği ve Türkler*, Can Matbaa, İstanbul, 1983

Widmann, Horst, *Atatürk ve Üniversite Reformu*, (çev: Aykut Kazancıgil, Serpil Bozkurt), İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınları, İstanbul matbaası, İstanbul, 1981

Yavuz, Celalettin, *Andlaşmalarla Yunanistan'a devredilmemiş Ada, Adacık ve Kayalıkların Hukuki*

Statüleri de Dahil Menteşe Adaları (Onikiada)'nın Tarihi, Deniz harp Okulu Basımevi, İstanbul, 2003

……., Geçmişten Geleceğe Suriye-Türkiye İlişkileri, ATO Yayınları, Ankara, 2005

Makaleler

Adem, Mahmut, "Cumhuriyetin Eğitim Devrimi Denilince Ne Anlaşılıyor?", *77.nci Yılında Öğretim Birliğinin Neresindeyiz?,* Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara, 2 Mart 2001

Aklar, Yılmaz, "Milli Güvenlik Siyasetinin Oluşturulması", *Stratejik Analiz*, sayı 88, Ağustos 2007

"ERYX Heavy anti-armour misile, France", http://www.army-technology.com/projects/eryx/, (erişim: 19.6.2008)

Evsile, Mehmet, "Atatürk Devrinde Harp Sanayinin Kuruluşu ve Türkiye'nin Dış Politikasına Olan Etkileri", *XII. Türk Tarih Kongresi (Ankara, 12-16 Eylül 1994) Kongreye Sunulan Bildiriler*, 4. cilt, TTK, Ankara, 1999

İlgürel, Mücteba, "Millet Mektepleri", *Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan*, İstanbul Edebiyat Fakültesi, İstanbul, 1981

Kahya, Esin, "Sekseninci Yılında Cumhuriyet'in Bilim Adına Kaydettiği Gelişmelerin Kısa Bir Değerlendirmesi", *Cumhuriyet'in Sekseninci Yılında Türkiye*, (haz.: Mustafa Kahramanyol Türk Ocakları-ATO Yayını, Ankara, 2004

Keil, Gundolf, Gerabek, Werner, "Deutsche medizinische Professoren in der Türkei zur Zeit Atatürks", *Türk Tıbbının Batılılaşması (Gülhane'nin 90. Kuruluş Yıldönümü Anısına 11-15 Mart 1988'de Ankara ve İstanbul'da Yapılan Sempozyumda Sunulan Bildiriler*), (Yayına haz: Arslan Terzioğlu, Erwin Lucius), Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 1993

Meydan, Selahattin, "Öğretim Birliği Yasası", *77.nci Yılında Öğretim Birliğinin Neresindeyiz?,* Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara, 2 Mart 2001

Tanyeli, Cevdet, "1986-1987 Eğitim ve Öğretim yılı İlk Dersi – Atatürk'ün Stratejik Görüşleri", Harp Akademileri Komutanlığı yayınları, Yeni Levent/İstanbul, Ekim 2986

Taşdemirci, Ersoy, "Atatürk'ün Önderliğinde Yapılan 1933 Üniversite Reformunda Yabancı Bilim Adamlarının Rolü", *Uluslararası İkinci Atatürk Sempozyumu (9-11 Eylül 1991, Ankara)*, Cilt 2, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 1996

Tellal, Erel, "SSCB İle İlişkiler", *Türk Dış Politikası*, cilt I, Editör: Baskın Oran, İletişim Yayınları, İstanbul, 2002

Turan, Şerafettin, "Öğretim Birliği Neden Zorunludur?", *77.nci Yılında Öğretim Birliğinin Neresindeyiz?,* Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara, 2 Mart 2001

"Türk Silahlı Kuvvetlerinde Zırhlı Birlikler" http://www.sensizliksokagi.org/silahli-kuvvetler/49339-turk- silahli-kuvvetlerinde-zirhli-birlikler.html, (erişim: 19.6.2008)

"Türkiye'de Alman Askeri Misyonu (III) Subaylar/Generaller-Heyetler", "Haz: Doğu Araştırma Merkezi/Stratejik Araştırma Grubu), *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*, sayı 26, Nisan 1987

"Türkiye'de Alman Askeri Misyonu (III) Subaylar/Generaller-Heyetler", "Haz: Doğu Araştırma Merkezi/Stratejik Araştırma Grubu), *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*, sayı 26, Nisan 1987

Yavuz, Celalettin, "Cumhurbaşkanı Gül'ün Irak Ziyareti – PKK'ya Af mı Var?", TÜRKSAM web sayfası (www.turksam.org), 25.3.2009

……, "Dış Politikada Eksen Değişikliği Düşünülüyorsa Şimdi Tam Zamanı", *2023*, sayı 95, 15.3.2009

…….., "Genişletilmiş Ortadoğu Projesinin İkinci durağı Suriye mi?", *2023,* sayı 56, 15.12.2005

……, "Irak'ta Türkmen Elleri – Türkiye'nin Irak'ta Son Serhat Kaleleri", *Global Strateji,* yıl 3, sayı 9, İlkbahar 2007

……, "İran-ABD Nükleer Gerginliği'nde Türkiye", TÜRKSAM web sayfası-İran (www.turksam.org), 4.3.2008

…… "Karadeniz Jeopolitiğinde Küresel Egemenlik Mücadelesi", *2023,* sayı 61, 15.5.2006

……, "Montreux Boğazlar Sözleşmesi ve Gelişmeler", *Savunma ve Havacılık*, cilt 19, sayı 2005/112

……, "Obama'lı ABD Yönetiminin Muhtemel Ortadoğu Politikası", *2023,* sayı 94

……, "Sorunlu komşu İran: Çıkarlarımız Örtüşüyor mu, Çakışıyor mu?", *2023,* sayı 58, 15.2.2006

TÜRK EKONOMİSİNİN ULUSAL GÜVENLİĞE ETKİLERİ

Barış DOSTER[1]

Özet:

Ülkelerin dış politikalarını etkileyen en önemli unsurlardan biri ekonomidir. Güçlü bir ekonomiyle güçlü bir dış politika, ulusal güvenlik ve savunma arasında doğrudan ilişki vardır. Soğuk Savaş'ın bitmesine hazırlıksız yakalanan ve küreselleşme sürecini yönetmede, sürecin avantajlarından yararlanıp, zararlarını asgariye indirmede başarısız olan Türkiye, gelinen noktada iç ve dış borcu 500 milyar doları geçmiş bir ülke olarak büyük zorluk çekmektedir. Ekonomisinin kırılgan yapısı, IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası mali kuruluşların taleplerine direnmekte zorlanması, enerji açısından dışarıya bağımlı oluşu ve ulusal üretimin, ulusal sanayinin, ulusal pazarın hızla yabancıların denetimine girmesi Türkiye'nin dış politikada manevra sahasını daraltmaktadır. Bu duruma son vermek için ileri teknoloji üreten, istihdam yaratan bir yapıya, sanayiyi, üretimi, vergiyi, büyümeyi, ihracatı, dışsallığı önceleyen bir ekonomi politikasına gereksinim vardır. Güçlü bir savunma sanayisine sahip olmak, sadece etkili bir güvenlik için değil, aynı zamanda bağımsız bir ekonomi politikası için de şarttır.

Anahtar Sözcükler: Türkiye, ekonomi, planlama, ulusal güvenlik.

Abstract:

Economy is one of the most important factor that effects the foreign policy of countries. There is a direct relation between strong economy and strong foreign policy, national security and defence. Turkey has been caught out unprepared and failed to understand process of globalization and could not get necessary benefit from it. For this reason Turkey was unsuccessful to minimise the damage of this process. Turkey has to import energy to develop and also has a fragile economic structure and important problems on industrialization, national market and national production. Turkey on the other hand has strong relations with international finance organisations such as IMF and World Bank and this situation does not allow Turkey to follow independent foreign policy. In order to put an end to this situation, Turkey needs to produce modern technology and to create job also for its youth. A strong and national economy policy has to give priority to industry, production, tax, development and exportation. Also, to have a strong defence industry is not necessary for only an effective security, but at the same time necessary for independent economy policy.

Key Words: Turkey, economy, planning, national security.

1. Ekonomik Güç - Güvenlik İlişkisi

Ekonomik güç, siyasi, askeri ve toplumsal-kültürel güçle birlikte ulusal güç unsurları arasında sayılır. Bir ülkenin iktisadi gücü, siyasi gücüne ve etki alanına da doğrudan tesir eder. Ülkelerin yaşadıkları iktisadi bunalımların ya da dünyayı sarsan ekonomik buhranların siyasi ve askeri alanda yarattığı sonuçlar bunun kanıtıdır. İkinci Dünya Savaşı'nın nedenleri arasında 1929 dünya bunalımının olması bunun göstergesidir. Ulusal yön duygusunu ve planlama kabiliyetini yitiren, milli bir strateji oluşturamayan ülkeler, ekonomide de, siyasette de, güvenlikte de zayıf, dış etkilere açık hale gelirler. Bu yalın gerçek geçmişte de, günümüzde de değişmemiştir. Roma İmparatorluğu için de, Osmanlı İmparatorluğu için de aynıdır. Ekonomik güvenliği öncelemeyen bir ulusal güvenlik politikası yoktur. Soğuk Savaş'la birlikte ABD SSCB'yi çevreleme politikası uygularken, bu kapsamda Yunanistan ve Türkiye'ye ekonomik yardım yaparken temel hedefi ne ise günümüzde de ekonomik açılımları siyasi açılımlarla birlikte yapmaktadır. ABD'nin güvenliğini dünyanın güvenliği, dünyanın güvenliğini ise ABD'nin

[1] Yrd. Doç. Dr. Marmara Üniversitesi.

güvenliği olarak gören Amerikalılar için ABD'nin ulusal güvenlik anlayışı, fiziki güvenlik, ekonomik güvenlik ve değerlerin teşviki üzerine kuruludur. Fransız siyaset bilimci M. Duverger'in, imparatorlukları tanımlarken onların değer/ideoloji ihraç ettiklerini, güvenlik ihraç ettiklerini ve yayılmacı olduklarını vurguladığı dikkate alınacak olursa, ABD'nin politikalarının bir imparatorluk anlayışı içerdiği görülür.

Öte yandan ekonomik araçların, ekonomik ya da siyasi hedeflerden hangisine yönelik olarak kullanıldığını saptamak genellikle kolay değildir. Örneğin İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD'nin, ekonomileri savaşta büyük zarar gören Batı Avrupa ülkelerine yaptığı yardımın amacının ve/veya sonucunun ekonomik ya da siyasal nitelikte olduğu konusunda farklı görüşler ileri sürülebilir. Yine, Avrupa Topluluğu çerçevesindeki bütünleşme çabalarının amaç ve/veya sonuçlarının niteliği konusunda da benzer bir iç içe geçmişlik söz konusudur. Birçok yazar ekonomik önlemlerin bir siyasal etki aracı olarak kullanılmasını sadece amaç yönünden ele almaktadır. Oysa bazı durumlarda amacı siyasal etki oluşturmak olmayan bir ekonomik önlem de siyasal bir sonuç doğurabilmektedir (Sönmezoğlu, 1989: 287).

Güvenlik ise tek fertten devlete kadar bütün toplumu ilgilendiren bir olgudur. Var olma ile ilgili olduğundan konu doğrudan çıkarlarla ilgili alana işaret etmektedir. Bu durumda, her türlü menfaatin güvenlik çemberi içerisine sokulabileceği veya çıkartılabileceği söylenebilir. Ancak var olmaya yönelik risk ve tehditler hep güvenlik çemberinin içinde kalmaya mahkûmdur. Bu bağlamda hedeflerin mevcudiyeti çok önemlidir. Çünkü güvenlik, belirlenmiş hedefe ulaşılmasını güçleştiren risk ve tehditlerin ortaya konulması, belirlenen risklerin yönetilmesi, tehditlere karşı güç geliştirilmesi ve tedbir alınması sistemidir. Belirlenen hedefe (amaca) ulaşmak için ise takip edilecek bir yola, yani bir stratejiye ihtiyaç vardır. Bu açıdan bakıldığında, güvenlik ve stratejinin bir arada ele alınmasıyla devletler kendi gelişimleri için sağlam bir zemin hazırlamaktadırlar (Küçükşahin, Uyar, Tahminciler, Dinçer, 2008: 8- 9).

Güvenlikten kastedilen devletin karasal sınırlarının dışarıdan kaynaklanabilecek varoluşsal tehlikelerden muaf tutulması ve devletin iç ve dış egemenliğinin diğer devletlerce tanınması olmuştur. Savaşsızlık durumu güvende olmakla özdeşleştirilmiştir. "Yapısalcı gerçekçilik" bakış açısıyla uyumlu olarak, şayet herhangi bir devletin elindeki askeri ve ekonomik imkânlarda bir artış olursa o devlet potansiyel tehdit olarak görülebilmektedir. Güvenliğe tehdit oluşturan sorunlarla mücadele ederken ya içerideki askeri imkânları artırmak ya da bu pek mümkün olamıyorsa diğer devletlerle güvenlik odaklı ilişkileri kurmak öncelikli stratejiler olmuştur. Mutlak güvenliğin sağlanmasında tehditlerin tam anlamıyla ortadan kaldırılmasına yönelik bir strateji takip edilmiştir (Oğuzlu, 2007: 12)

Bireyler, devletler ve diğer sosyal aktörler pek çok değere sahiptirler. Bu eğerler fiziksel güvenlik, ekonomik refah, özerklik, psikolojik mutluluk ve daha birçoğunu içermektedir. Ulusal güvenlik kavramı, geleneksel olarak, korunması gereken değerler olan siyasal bağımsızlık ve toprak bütünlüğünü içermektedir; fakat bazen diğer değerler de dahil edilmektedir. Örneğin, Amerikan Savunma Eski Bakanı Harold Brown, ulusal güvenlik kavramına, "dünya ile makul şartlarda ekonomik ilişkilerin" sürdürülmesini dahil etmektedir. Ulusal güvenlik kavramına hangi değerlerin dahil edileceğini belirlemedeki başarısızlık, genellikle karmaşaya neden olmaktadır (Baldwin, 2004: 15).

Güvenlik neredeyse insanlık tarihi kadar eski bir kavramdır. Toplu yaşama geçişten bu yana beslenme, barınma, üreme ve korunma gereksiniminin karşılanmasının sağlanması olarak kullanıldığı gibi, tarihsel ve siyasal evrime koşut olarak kişinin, ailenin, toplumun ve ülkenin korunma ihtiyacının karşılığı olarak da kullanılmaktadır. Ulus devletlerin tarih sahnesine çıkmasıyla daha somut anlamda kullanılmaya başlayan güvenlik kavramı, Soğuk Savaş'ın başlamasıyla

askeri ve stratejik daha da ağır basan yönüyle kullanılır olmuştur. Bu kullanımda iki kutuplu dünya düzeninin askeri, ekonomik, siyasal, ideolojik ve diplomatik özelliklerinin payı büyüktür. Uluslararası ilişkilere, genel olarak siyasete "siyasal gerçekçi" bakış açısıyla yaklaşanlar, güvenlik algısının temeline gücü koyar, güç ve güvenlik arasında doğrudan ilişki olduğunu düşünürler.

Ülkeleri tehdit eden klasik tehdit unsurlarının yanına örgütlü suçların, nükleer madde kaçakçılığının, nükleer silahların, yasadışı göçün, mülteci akımlarının, terörizmin, doğal kaynak yetersizliğinin, işsizlik ve gelir dağılımı adaletsizliğinin, enerji kıtlığının, çevresel sorunların eklenmesi, güvenliği daha karmaşık ve daha zor tesis edilebilir hale getirmiştir. Yine gücü esas almakla birlikte soruna iktisadi, insani, toplumsal, kültürel, çevresel açılardan da bakmak gerektiğini ortaya koymuştur. "Kazanılan değerlere yönelik tehdidin olmadığı durum" ya da "eldeki değerlere karşı zararın en düşük olduğu durum" güvenliğin tanımı olarak pekâlâ kullanılırken, savunmaya yönelik güvenlik tanımlarında sert güç, çatışmayı önlemeye yönelik ve de askeri önlem içermeyen güvenlik tanımlarında ise yumuşak güç kavramları güvenlikle ilişkilendirilmiştir.

Güvenlik algısı, tehdit algısı ile de yakından ilişkilidir. Tehditleri tanımlarken iki kategoriden sözedilir: Sert tehditler ve yumuşak tehditler. Terörizm ve kitle imha silahları sert tehditler olarak kabul edilirken, aşırı yoksulluk, ülkeler arası ya da ülkelerin içindeki eşitsizlik, salgın hastalıkların yayılması, iklim değişiklikleri ve çevresel felaketler yumuşak tehditler olarak değerlendirilir. Bu listeye etnik çatışmalar, yasa dışı göç hareketleri, insan ticareti de eklenebilir. Ülkelerin ekonomik ve toplumsal altyapılarına çok büyük zarar verebilecek olan siber tehditler de yine yumuşak tehditler arasında sıralanır Gerçekte ise sert ve yumuşak tehditler arasında kesin bir ayrım yoktur, birbirleriyle bağları vardır ve kapsamlı, disiplinler arası bir bakış açısıyla ele alınmaları gerekir. Yumuşak güç, kolaylıkla sert güce dönüşebilir. Eylemleri için gereksinim duydukları parayı elde edebilmek için yasa dışı göçten para kazanan terör örgütleri buna örnek olarak verilebilir (Ziyal, 2004: 33).

Güvenliğin pekiştirilmesinde özellikle atak bir ekonomi diplomasisinin, dış politikada yerini alan güçlü bir özel sektörün de payı vardır. Hele de Türkiye gibi, bulunduğu coğrafyayla güçlü tarihsel ve kültürel bağları olan bir ülke bu durumunu ekonomi diplomasisi ile desteklerse önemli avantajlar elde edebilir. Türkiye'deki politika yapıcıları da bölgede yükselen bir ekonomik etkinliğin, bölgesel sorunları azaltacağını ve uluslararası ekonomiyle bütünleşme oranında yerel tehditlerin de zayıflayacağını öğrenmişlerdir (Öğütçü, 2002: 41).

Ulusal güvenliğin temeli olan ulusal ekonomi, sermayenin, malların ve emeğin giriş çıkışının denetimini gerektirir. Gümrüklerini, ülkeye döviz girişini denetleyemeyen bir ülke her anlamda güvenlik zaafı yaşayan bir ülkedir. Türkiye'nin son dönemlerde yaptığı gibi, sırf yurda gelmesini sağlamak için yurt dışından gelen paranın kaynağını sormamak, büyük, karlı, istihdam yaratan, stratejik niteliği olan kamu kuruluşlarını özelleştirmek, tarıma desteği azaltmak, devleti kamu hizmetlerinden hızla çekmek, sadece iktisadi, siyasi ve toplumsal yaşamda değil, güvenlik alanında da zaaf yaratır.

Bu tür bir tercihin ekonomik açıdan akılcı, gerçekçi ve uzak görüşlü olmadığı, son yaşanan ekonomik bunalımla bir kez daha görülmüştür**.**

2. Küresel Krizin Boyutları ve Anımsattıkları

Küresel iktisadi bunalım, serbest piyasaya ve küreselleşmeye ilişkin ezberleri bozmuştur. Gelişmiş, merkez ülkelerde Keynes yeniden anımsanmış, korumacı, kamu müdahalesini, devletçi uygulamaları önceleyen politikalar öne çıkmıştır. Türkiye de dâhil olmak üzere gelişmekte olan/ az gelişmiş ülkelere özelleştirmenin, ekonomiyle siyaseti birbirinden ayırmanın, devletin ekonomiye müdahale etmemesinin erdemlerini anlatan ileri kapitalist ülkeler, krizle birlikte

söylediklerinin tersini yapmaya başlamışlardır. Bankaların devletleştirilmesi, batık şirketlerin kamu kaynakları ve müdahaleleriyle kurtarılması, özel sektöre yardım amacıyla devletin fon oluşturması gibi yollara başvurmuşlardır. Bu iktisadi tercihlerini, siyasi ve askeri alanlara da yansıtmışlardır.

Küresel ekonomik bunalım aynı zamanda ABD ve Avrupa'nın sanayi üretimindeki üstünlüklerini yitirdiklerini de ortaya koymuştur. ABD, Irak'ın işgalinin de ortaya koyduğu gibi bu zaafını, siyasi ve askeri ağırlığıyla kapatmaya çalışmaktadır. Son dönemde hızı kesilse bile yıllarca sanayi üretiminin yükselen ülkesi olan Japonya'nın ise büyük bir siyasi ve askeri ağırlığı yoktur. Batılı merkezlerde sanayi sermayesinin zayıflaması ve üretimin Doğu'ya kayması, Atlantik ile Avrasya arasındaki siyasi rekabeti sertleştirmiştir. Dünyanın beş büyük ekonomisinin üçü, yani Japonya, Çin ve Hindistan Doğu'dadır. Bir zamanlar nükleer maddelerin bile mafyanın ticari faaliyetleri arasında olduğu Rusya ise ekonomik krizle birlikte hızı kesilse bile, özellikle Putin liderliğinde hızla toparlanmaya başlamış bir büyük güçtür. Sayılarla vermek gerekirse dünyanın yarısının yaşadığı Doğu Asya'nın toplam ekonomik hacmi (11 trilyon dolar), Kuzey Amerika'yı da (9.5 trilyon dolar), AB'yi de (8 trilyon dolar) geçmiş durumdadır.

Ekonomik işbirliği temelinde kurulan Avrupa Birliği ya da Şanghay İşbirliği Örgütü gibi örgütler, zamanla mevcut işbirliği alanlarının yanına güvenlik ve savunmayı da eklemişlerdir. Böylelikle hem ülkeler arasında, hem de ülkelerin kendi içinde zengin- yoksul uçurumunu daha da derinleştiren küreselleşme akımının zararlarını en aza indirmeye, avantajlarından da en üst düzeyde yararlanmaya çalışmışlardır. Ekonomisi kırılgan ve dış etkilere açık, üretim kapasitesi düşük, sanayisi zayıf olan ülkeler ise hem bölgesel bazda siyasi, iktisadi, askeri açılımlar yapmakta zorlanmışlar, hem de ülke içinde ciddi siyasal, ekonomik ve toplumsal sorunlarla karşılaşmışlardır.

Dünya kaynaklarının beşte dördünü, dünya nüfusunun beşte birinin tüketmesi, sadece eşitlik, bölüşüm ve adalet sorunu değil, aynı zamanda büyük bir güvenlik sorunu yaratmaktadır. Zengin ülkelerin ve kesimlerin küreselleşme sürecinin getirilerinden yararlanması, buna karşılık küreselleşmenin yarattığı olumsuzlukların daha çok yoksul ülkeler ve kesimler tarafından karşılanması dünya için önemli bir sorundur. Zayıf ülkelere özelleştirmeleri, serbest pazar ekonomisini, kamunun ekonomiden çekilmesini, son derece ideolojik bir söylem olan "devletin ekonomiden elini çekmesini" dayatan Batılı merkez ülkelerde, kriz sonrasında devletin zor durumdaki finans devlerini kurtarmak için müdahale etmesi, destek vermesi düşündürücü olmuştur. Küresel kriz öncesinde Çin ve Rusya'nın, siyasi ve askeri ağırlıklarının yanında ekonomik olarak da büyük oyuna katılmaları, ABD'nin pozisyonunu zorlaştırmıştır. 11 Eylül 2001 saldırılarını bahane olarak gösteren ABD'nin Afganistan'ı işgaline fazla itiraz edemeyen Rusya ve Çin, ABD'nin ekonomik olarak zayıflamasından da yararlanarak, seslerini yükseltmeye başlamışlardır.

Son ekonomik bunalımın da gösterdiği gibi, yıllarca küreselleşmeyi savunanlar bu kez küresel ekonominin durumunu kaygı verici bulmaktadırlar. Örneğin, Uluslararası Para Fonu (IMF) İcra Direktörü Dominique Strauss-Kahn, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) Cenevre'de düzenlenen toplantısında küresel ekonominin görünümünü "son derece kaygı verici ve zor" olarak nitelendirmiştir. IMF İcra Direktörlüğüne göre, "Dünya ekonomisi elli yıldan beri ilk kez toptan bir gerileme içine girecektir. Kriz, milyonlarca kişinin yoksullaşmasına ve işsiz kalmasına neden olacak; sosyal gerginliklere, hatta savaşa yol açacaktır" (Yeldan, 2009: 13). ILO gibi Birleşmiş Milletler (BM) de gidişattan dolayı umutsuzdur. BM, küresel mali krizin sorumlusunun büyük oranda zengin ülkeler olduğunu açıklamış, zengin ülkelerin mali sektörde sınırsız spekülasyona izin vermelerinin mevcut krize yol açtığını belirtmiştir (BBC, 2009). İngiliz gazetesi The Guardian, ekonomik bunalımdan en çok etkilenen ülkeleri 8.5 trilyon dolar kamu borcuyla ABD, 1.2 trilyon dolar kamu borcuyla İngiltere, 150 milyar dolar kamu

borcuyla Arjantin, 257 milyar dolar kamu, 500 milyar doları geçen toplam borçla Türkiye şeklinde sıralamıştır.

The Economist dergisinin 2009 yılı Mart ayı ilk sayısında en riskli 17 ülke şöyle sıralanmıştır. Güney Afrika, Macaristan, Polonya, Güney Kore, Meksika, Pakistan, Brezilya, Türkiye, Rusya, Arjantin, Venezüella, Endonezya, Tayland, Hindistan, Tayvan, Malezya. Türkiye sekizinci sıradadır, Çin riski en düşük ülke olarak dikkat çekmektedir. Riskli ülkeler yabancı sermaye kuraklığı yaşamakta, firmaların ve bankaların borç yüküyle öne çıkmaktadır.

Dünyanın en yüksek bütçe açığına sahip ülkesi olan ABD'nin 2009 yılı bütçe açığı 1 trilyon dolardır bu rakam milli gelirinin %7'sine denktir. 2 trilyon dolarlık borçlanmaya gidecek olan ABD'de bütün göstergeler ekonomik durgunluğa işaret etmektedir. Ulusal ekonomik aktivitenin üçte ikisini oluşturan tüketici harcamaları, son 28 yılın en yüksek düzeyindedir. ABD'de işsizlik oranı son 17 yılın en yüksek düzeyine ulaşarak, 2009 başında %7.6 olmuştur. Dış borç sıralamasında da kamu ve özel toplamı 12.3 trilyon dolar olan ABD başı çekmektedir.

Bütçesinin %40'ını tarıma ayıran Avrupa Birliği krizden büyük ölçüde etkilenmiştir. AB'nin kurucu üyeleri arasında yer alan, Almanya ve İngiltere ile birlikte üç büyük ülkesinden biri olan Fransa'da işsizlik bir yıl içinde %10 artmıştır. Fransa 4.4 trilyon dolarlık dış borçla, en çok dış borcu olan 4. ülkedir. Zor durumdaki bankaları için fon ayıran Fransa'nın, stratejik önemdeki şirketler için de 200 milyar euro'luk müdahale fonu oluşturması, sadece ekonomik değil, stratejik bir tercih olarak da dikkat çekmiştir. Bu tutum, ülkenin savunma ve güvenlik politikalarıyla yakından ilgilidir. "Krizle birlikte serbest piyasa ideolojisine güven sarsılmış, ekonominin başarılı olması için devlet müdahalesi gerektiği görülmüştür" diyen sağcı Cumhurbaşkanı Sarkozy, bu sözleriyle piyasa diktatörlüğü ideolojisinin öldüğünü belirtiştir.

Almanya 4.5 trilyon dolar dış borçla, en çok dış borcu olan üçüncü ülkedir. Zor durumdaki bankalarını desteklemek için fon ayırmıştır. Ama Fransa'nın stratejik şirketlere müdahale fonu kurmasına ilk ve en şiddetli tepki de yine Almanya'dan gelmiştir. Almanya, "AB ülkelerinde alınacak her önlemin AB kurallarına uygun olması gerektiğini, daha korumacı önlemlerin Almanya'da gerekli olmadığını, yabancı devralmalarına karşı alınacak önlemlerin AB iç piyasa kurallarıyla uyumlu olması gerektiğini" açıklamıştır.

İngiltere ekonomiyi rahatlatmak için kaynak paketleri açıklarken, işsiz sayısı 1997 yılından beri ilk kez 2009 Mart ayında 2 milyonu geçmiştir. 2009- 2010 döneminde İngiltere'de 1 milyon kişinin işsiz kalacağı, son 20 yılın en yüksek işsizleşmesinin yaşandığı açıklanmıştır. İngiltere 10 trilyon dolar dış borçla, dünyada en çok dış borcu olan ülkeler sıralamasında ikincidir.

Dünya Bankası 363 milyar dış borcu olan Çin'in 2009 yılında %6.5 büyüyeceğini açıklamıştır ki daha önce açıklanan rakam %7.5'tir. Oysa Çin'in genç nüfusuna istihdam yaratmak ve istikrarı korumak için her yıl en az %8 büyümesi gerektiğini savunanlar vardır. Çin yine de küresel krize en güçlü direnen ülkelerdendir. İhracatı büyük darbe alsa bile dikkatini iç tüketime çevirmiştir. Çin, Kasım 2008'de 550 milyar dolarlık ekonomik canlandırma paketi açıklamıştır. Son yılların en hızlı büyüyen ekonomisi Çin, 2008'de son yılların en düşük büyümesini gerçekleştirmiş, 2 trilyon döviz rezervi olan ülkede işsizlik artmış, Batı pazarının daralması yatırımı ve üretimi olumsuz etkilemiştir.

Japonya'da sanayi üretimi düşmektedir. IMF'ye göre Japon ekonomisi 2009 yılında %5.8 küçülecektir. Dünyanın 2. büyük ekonomisi olan Japonya'da işsizlik oranı %4.4'e yükselmiştir. Japonya'nın cari açığı rekor kırarak, son 13 yılın en yüksek düzeyine ulaşmış, 2009 yılı Mart ayında 1 milyar 800 milyon dolara yükselmiştir. Ülke ulusal üreticisine, ulusal pazarına devlet müdahalesiyle sahip

çıkmaya çalışmaktadır. Kurtarma paketinde otoyol indirimi, küçük- orta boy işletmeler için kredi ve vergi iadesi, çiftçilere sübvansiyon öngörülmektedir.

Rusya'nın 356.5 milyar dolar dış borcu vardır ve Dünya Bankası'na göre 2009 yılında Rus ekonomisi %4.5 oranında küçülecektir.

3. Türkiye'nin Ekonomik Durumu

1923- 2003 arasında 80 yılda cari açık toplamı 57 milyar dolar olan Türkiye'nin sadece 2008 yılı cari açığı 50 milyar doları geçmiştir. 2003- 2008 arası beş yıl içinde cari açık 114 milyar dolara katlanmıştır. 2002'de 221 milyar dolar olan toplam borç, 500 milyar doları bulmuştur. 2002'de 43 milyar dolar olan özel sektör borcu 200 milyar dolara ulaşmıştır. 2002'de 130 milyar dolar olan dış borç ise 2008'de 250 milyar dolar olmuştur. Dış pazardaki daralma, tedarikçi ülke olarak öne çıkan Türkiye'yi vurmuş, üretim ve ihracat azalmış, ithalat düşmüştür. Türkiye olağanüstü yüksek faiz sağlayan ülkelerdendir, 2012 vadeli tahvillere %22 faiz vermektedir (Brezilya 2017 vadeli tahvillere %17 faiz veriyor). Turizm, tekstil, inşaat, otomotiv, beyaz eşya gibi hem istihdam yaratan, hem de çok sayıda sektörü ve yan sanayiyi besleyen sektörlerden gelen haberler iç karartıcıdır.

Yıllarca düşük kur politikasıyla ithalatın ucuzlaması sonucu iç piyasayı rahatlatmaya çalışan Türkiye, üretimi, yatırımı, istihdamı, verimliliği, ileri teknolojiyi unutmanın bedelini ödemektedir. Sın yıllarda özelleştirmelerle sağlanan 50 milyar dolar, üretime değil, borç ödemelerine gitmiş, kamu ve özel sektörün en önemli kuruluşlarının yabancılara satılması, kamu ve özel sektörün dış borcunu azaltmamış ama özel sektör ve yurttaşların borç toplamı, kamunun borcunu geçmiştir. Devlet, vergi adaletini sağlayamadığından, dolaylı vergilere yüklenmiş, vergi gelirlerinin üçte ikisi dolaylı vergilerden elde edilmiştir. Türkiye Gelir İdaresi Başkanlığı'na göre Ocak- Ekim 2008 döneminde bankada parası olanlar 4.2 milyar lira gelir vergisi öderken, ücretlilerin ödediği vergi 19 milyar lira olmuştur (Cumhuriyet, 2008: 11). Gelir dağılımı adaletsizliği varsıl yoksul uçurumunu derinleştirmiş, bu da siyasal, toplumsal, kültürel, ailevi, ahlaki, dini alandaki yozlaşmayı, kirliliği, çürümeyi hızlandırmıştır.

1994 ve 2001 krizlerini yaşayan Türkiye, dış sermaye girişine bağlı büyümeyi tercih edip, ulusal kaynak ve tasarrufları yeğlememenin sonuçlarını yaşamaktadır. Küresel kriz, Türkiye'nin ulusal kriziyle çakışınca kriz ağırlaşmıştır. Türkiye, cari açığı yüksek olan diğer ülkeler gibi açığı finanse etmekte zorlanmakta, yabancı sermaye bulmakta güçlük çekmektedir. Yerli paranın değerinin düşmesi, özel sektörün ve hane halkının borcunun artması ekonomiyi zorlamaktadır. 2001 krizinde ülkemizdeki işsizliğin büyük kentlerde yüzde 15'i bulduğu ve sonrasındaki büyümeye karşın hep yüzde 10 ve üzerinde seyrettiği anımsanırsa, yeni bir işsizlik dalgasının maliyeti daha iyi kavranır. Ayrıca, 2001 krizi sonrasında emeğin milli gelirdeki payının yüzde 29'dan yüzde 26'ya inmesi ve bu inişin sürmesi, sorunu sadece ekonomik olmaktan çıkarmakta, toplumsal patlamaya ve güvenlik zaafına taşımaktadır. İthalata bağlı büyümenin olumsuzluklarını yaşayan Türkiye'de kur artışına koşut olarak fiyatların artması, ithal girdi, ara mal fiyatlarını yükseltmektedir. Piyasada fiyatlar artarken ücretler artmamaktadır. Kayıt dışı istihdam artmaktadır.

Ekonomik bunalımla birlikte Türkiye'nin vergi gelirleri azalmış, bütçe açığı büyümüş, cari açığı artmıştır. Yılda ortalama 120 ila 150 milyar dolar dış kaynak ihtiyacı olan Türkiye'nin 2008 yılı genelinde büyüme oranı, %4 olarak açıklanmasına karşın, %1.1 olarak gerçekleşmiştir. Son bir yıl içinde yaklaşık 45 bin şirketin batması, açılan işyeri ve kurulan şirket sayısının geçmiş dönemlere göre azalması, ekonomideki olumsuz göstergelerden bazılarıdır. Küresel kriz nedeniyle ihracatta ve dış kaynak bulmada yaşanan sıkıntı artmakta, büyüme, yatırım, ihracat azalınca, vergi, tüketim, istihdam daralmaktadır. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) gelir dağılımı en bozuk ülkeler sıralamasında ilk üçte Meksika, Türkiye ve ABD'yi göstermesi (en adil gelir dağılımı ise Danimarka

ve İsveç'te) durumu özetlemektedir. 2008 yılında dünyanın dolar milyarderleri arasında Türklerin sayısının Japonları geçmesi (26 Türk, 24 Japon var) kimi iktisatçılar tarafından başarı olarak gösterilse de, OECD verileri büyük bir çarpıklığı göstermektedir.

Ekonomik kriz sonrasında %12.3 işsizlik oranıyla Türkiye, dünyada işsizlik oranının en yüksek olduğu üçüncü ülke olmuştur. İlk sırada %23.2 ile Güney Afrika, ikinci sırada ise %14.4 ile İspanya, dördüncü sırada %11.1 ile Belçika ve beşinci sırada ise %10.8 ile Kolombiya vardır. Genç nüfusunun sadece yüzde 30'unu istihdam edebilen, yaklaşık 10 milyon işsiz, 30 milyon yoksul, 15 milyon aç insanın yaşadığı bir ülkede, güvenlik zaafı kaçınılmazdır. Ve yine bu süreçte Türkiye, %30.8 oranında küçülen Japonya'dan sonra, %21.3 ile sanayisi en çok gerileyen 2. ülkedir. Küçülme oranı Brezilya'da 17.2, Rusya'da 16, Çin, Almanya ve Fransa'da 12.4, İtalya'da 10.7 ve ABD'de ise 10 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Küresel ekonomik bunalımın sonuçları, sadece ekonomik tercihlerin değil, siyasal tercihlerin, güvenlik politikalarının ve tehdit algılamalarının da sorgulanmasına neden olmaktadır. Rekabete dayalı serbest piyasa ekonomisine, görünmez elin her şeyi düzeltip, düzenleyeceğine ilişkin ezber bozulmuştur. Neoliberal küreselleşmeye olan kesin inanç iflas etmiştir. Türkiye 24 Ocak 1980 ekonomik kararlarıyla başlayan, bunların uygulanmasını sağlayan 12 Eylül darbesi ve bu politikaların siyasi sahibi olan Turgut Özal'la birlikte izlediği ekonomik ve politik yolu sorgulamaya başlamıştır. IMF dayatmalarıyla doruğa çıkan sınırsız serbestleşmenin yanlış olduğunu görenlerin sayısı artmaktadır. Bir zamanlar dünyada kendi kendisini besleyebilen 7 ülkeden biri olan Türkiye'nin, tarımda dışa bağımlı hale gelmesi, izlenen politikaların olumsuz sonuçlarından sadece biridir.

Geri kalmış/ gelişmekte olan ülkelerdeki en belirgin üç sektör olan tarım, turizm ve tekstilde her şeye rağmen başarılı sayılan bir ülke olan Türkiye, krizle birlikte hem bu sektörlerde, hem de inşaat, otomotiv, beyaz eşya gibi son yıllarda öne çıktığı sektörlerde darbe yemiştir. Öncelikle dış piyasa için üreten tedarikçi ülke mantığı yara alırken, dış talebin azalması ve iç talebin daralmasıyla Türk ekonomisi güç duruma sokmuştur. Ekonomideki denetimsizliğin ve sınırsız serbestliğin her alana yayılması, üretimin değil tüketimin özendirilmesi, üreten sanayiciyi değil spekülatif sıcak parayı kollayan politikaların izlenmesi Türk ekonomisini kırılgan, dirençsiz, borç bağımlısı yapmıştır. Dış borç ve cari açık sorun büyük oluşturmuş, üretim olmadığından işsizlik artmış, iç piyasadaki daralma üretimi kısmış, bu durum vergi gelirlerini azaltmıştır. Türkiye 100 liralık ihracat yapmak için 80 liralık ithalat yapılırken, ucuz ara mallardaki dışa bağımlılık, istihdamın yüzde 95'ten fazlasını sağlayan KOBİ'leri vurmuştur.

Oysa Türkiye, daha kuruluş aşamasında ekonominin önemini, bağımsızlık ve güvenlikle olan yakın ilişkisini çok iyi bilen bir lider tarafından kurulmuştur. Henüz Cumhuriyet'in ilanından, Lozan Antlaşması'nın imzasından önce İzmir'de çiftçi, sanayici, tüccar ve işçi kesimlerinden 1135 delegenin katılımıyla İktisat Kongresi toplaması (17 Şubat- 4 Mart 1923), Atatürk'ün ekonomiye verdiği önemin göstergelerindendir. Atatürk, "Ekonomi devleti" kavramını ilk kez 1923'te, "Yeni Türkiye Devleti temellerini süngüyle değil, süngünün de dayandığı ekonomi ile kuracaktır. Yeni Türkiye Devleti cihangir bir devlet olmayacaktır. Fakat yeni Türkiye Devleti bir ekonomi devleti olacaktır" sözünde kullanmıştır. Bir yandan devlet eliyle sanayileşmeye çabalayan, bir yandan Osmanlı borçlarını ödeyen, bir yandan da aydınlanma hamlesi başlatan Türkiye, özel teşebbüsü de ihmal etmemiştir. Bunun sonucu olarak genç Türk Devleti, 1927'de uçak fabrikası kuran, ürettiği uçaklar için yurt dışından sipariş alan, 1934'te kendi uçaklarını Türk semalarında uçuran bir devlettir. İşadamı Nuri Demirağ'ın 1936'da Beşiktaş Barbaros Hayrettin İskelesi'nin yanında kurduğu uçak atölyesini, İstanbul fabrikalarında yapılan ilk yerli uçağın 1941'de Divriği'ye gidip gelmesini (Dervişoğlu, 2007: 107) ve Alman yapımı uçakların ardından dönemin en iyi

uçakları arasında gösterilmesini Cumhuriyet'in ekonomiye ve sanayiye verdiği önemin kanıtları saymak gerekir.

Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda bir kez bile para basılmaması, İsmet Paşa'nın ülkenin sıkıştığı anlarda, birkaç milyonluk emisyon yapma önerilerine Atatürk'ün hep karşı çıkması, hükümetin ancak Atatürk ölüm döşeğindeyken 1938 yılında karşılıksız para basması, Atatürk'ün ekonomi konusundaki tutumunu yansıtır. Cumhuriyet'in ilk bütçesi olan 1924 bütçesi yüzde 8'lik açık vermiştir. Bunun dışında 1938 yılına dek bütçelerin 11'i denktir, 3'ü ise fazla vermiştir. Genç Cumhuriyet, sanayideki ilk büyük ataklarını yaptığı dönemde, 1934 yılı Ağustos ayında Paşabahçe Cam, Keçiborlu Kükürt, Isparta Gülyağı, Konya Ereğlisi Dokuma, İzmit Kâğıt fabrikalarının temelini atmış, Ekim ayında Turhal Şeker Fabrikası ile Bakırköy Bez Fabrikası'nın açılışı yapılmıştır. Atatürk'ün ekonomiyle ilgili çok sayıdaki sözünün yanı sıra, 1934 yılı Mayıs ayında Başbakan İsmet İnönü'nün Kayseri Dokuma Fabrikası'nın temelini atarken söyledikleri önemlidir: "Türk İnkılâbının inandırıcı ve hakiki manasını hiç hatırdan çıkarmamalıyız. Bu, yeni iş ailesinin ve fabrikalar mecmuasının verdiği mana olacaktır. Memleketin kurtuluş hareketinde en inandırıcı delil, fabrikaları kurup işletmekte gösterdiğimiz hizmet ve liyakat olacaktır"

4. Güvenliği Etkileyecek Ekonomik Çözüm Önerileri

Türkiye, geçmiş dönemde yaşananlardan ders almalı, finansal sermaye hareketlerine kısıtlama getirmeli, her türlü finansal işlemden vergi almalı, ulusal finans piyasalarını spekülatif saldırılara karşı korumalıdır. Kısa vadeli sermaye girişine karşı dikkatli olmalı, yüksek gelirliler için vergi koymaktan çekinmemelidir. En başta gıdada KDV'yi indirmeli, faiz oranlarını düşürmeli, tarıma sahip çıkmalıdır. İstihdamı düşüren, işsizliği körükleyen Gümrük Birliği, Türk ekonomisi için başlı başına darbedir ve bir an önce sorgulanması gerekir. Tek bir örnek vermek gerekirse; Tarım ve Kırsal Kalkınma konusunda AB, Gümrük Birliği üyesi olmasına karşın, Türkiye'ye gümrük duvarı ve kaynak kesintisi uygulamaktadır. AB'den gelen tarım ürünleri Türkiye'ye gümrük vergisi alınmadan girmekte, buna karşılık Türkiye, yurt dışına gümrük vergisi ödemeden tarım ürünü satamamaktadır.

Türkiye, piyasa kavramına eleştirel yaklaşmalı, serbest piyasa ekonomisinin er ya da geç piyasa toplumu yaratacağını görmelidir. Borsa, döviz, faiz, dış borç sarmalından kurtulamayan bir ekonomi, ulusal üretimi, ulusal bilim ve teknoloji politikalarını, ulusal güvenliği tam anlamıyla sağlayamaz. Özellikle enerji, kamu önceliği, kamu ağırlığı gerektiren stratejik bir alandır. Devletin enerji piyasalarını yasalarla düzenleyip, denetlemesi yetmez. Bunun ötesinde öncü, planlamacı, yatırımcı olması gerekir. Doğalgaz ve petrol zengini olmamasına karşın, hem enerji geçiş koridoru olan, hem de boryum, toryum gibi madenlerde büyük rezervleri bulunan Türkiye'de devlet gerek tek başına, gerekse ulusal sermayeyle işbirliği yaparak, enerjiye öncelik vermeli, bu yolla ekonomide ve dış politikada elini güçlendirmelidir. Zira enerjide dışa bağımlılık, üretimi, dolayısıyla ekonomiyi ve sonuçta dış siyaseti ve ulusal güvenliği etkilemektedir. Türkiye elektrik üretiminde doğalgaza, doğalgazda ise Rusya'ya bağımlı olarak bu sorunu yaşamaktadır.

Üretim ve sanayi olmadan, yatırım, ihracat, istihdam, büyüme, gelişme kalkınma olamayacağından, enerjide dışa bağımlılık, refahın tabana yayılmasını da, gelir dağılımı adaletsizliğinin giderilmesini de önlemektedir. Ulusal ve verimli bir enerji politikasına, dolayısıyla güçlü bir ekonomiye sahip olmadan dış politikada ciddi bir seçenek yaratmak olanaksızdır. Türkiye bu nedenle nükleer enerji seçeneğini, en üst düzeyde güvenliği sağlayarak hayata geçirirken, sudan kömüre, güneşten rüzgâra, bordan toryuma dek diğer seçeneklerden, zengin ulusal rezervlerden, yeni ve yenilenebilir kaynaklardan, düşük maliyetli ve çevreyle dost alternatiflerden en verimli şekilde yararlanmalıdır. Kaynak çeşitliliğindeki artış,

tek bir kaynağa (doğalgaz) ve tek bir ülkeye bağımlılığı (Rusya) azaltacaktır. Türkiye'nin enerji açısından bağımlı olduğu Rusya, Almanya ile birlikte Türkiye'nin dış ticaretinde en tepede olan iki ülkeden biridir. Türkiye bu gerçeği dikkate almadan dış politikayı düşünemez. Bakü- Tiflis- Ceyhan petrol boru hattı, Hazar havzasından dünyaya Rus denetimi olmadan uzanan tek enerji yoludur ama Türkiye'nin kullandığı doğalgazın yüzde 65'i de Rusya'dan gelmektedir. Enerjide dışa bağımlılık oranı yüzde 72 olan ve ciddi bir enerji açığı yaşayan Türkiye'nin, strateji ve güvenliği, ekonomi ve enerjiyle birlikte ele alması gerekir.

Doğalgazda Moskova'ya bağımlı olan Avrupa seçenek yaratmaya çalışmaktadır. Çünkü AB, doğalgaz ihtiyacının yüzde 42'sini Rusya'dan sağlamakta, Rus doğalgazının büyük bölümü Ukrayna'dan geçen boru hatlarıyla Avrupa'ya ulaşmaktadır. Doğalgazda Rusya ve Sırbistan'ın işbirliği yapması, Sırbistan petrol şirketinin yüzde 51'ini Rus Gazprom'un alması, Güney Akım Doğalgaz Boru Hattı'nın Sırbistan'dan geçmesi, Rusya'nın AB'nin doğalgaz teminindeki seçenek arayışlarına verdiği yanıttır. Böylece Rusya, güçlü tarihi, siyasi, kültürel, dini bağları olan Sırbistan'la enerji işbirliğini de geliştirerek, hem AB üyesi olmak isteyen bu ülkedeki ağırlığını pekiştirmekte, hem Balkanlardaki ekonomik varlığını güçlendirmekte, hem de Avrupa'ya bu kez Sırbistan'ı kullanarak, Rus doğalgazına bağımlı olduğunu anımsatmaktadır. Sırbistan'a Rus doğalgazının Avrupa'ya taşınmasında stratejik rol veren Rusya, 2015 yılına dek Güney Akım'ı bitireceğini açıklamıştır. AB ve ABD ise Güney Akım'a karşı Türkiye'den de geçen Nabucco hattını desteklemekte, Nabucco ile Orta Asya doğalgazının Avrupa'ya taşınmasıyla, Rusya'ya olan bağımlılığı azaltmayı hesaplamaktadırlar.

Türkiye'de nüfusun üçte biri kırsalda yaşamakta, tek başına bu durum bile tarıma önem vermeyi gerektirmektedir. Geri kalmış/ gelişmekte olan ülkelerde sosyal devlet, hayata müdahale eden, sadece düzenleyici ve denetleyici olmayıp, aynı zamanda yatırımcı, üretimci, girişimci olan devlet demektir. Türkiye de sosyal devlet olmanın gereklerini yerine getirmelidir. Örneğin, ileri teknoloji alanında öncü olmalı, hem yüksek kar oranı, hem stratejik oluşu, hem yarattığı dışsallık, hem de istihdam potansiyeli nedeniyle bilgi- iletişim alanında stratejik planlama yapmalı, hedef saptamalıdır. Türkiye'de bunun için gerekli beyin gücü ve bilimsel altyapı vardır.

Devletlerin ekonomi politikaları iktisat, maliye ve para politikaları olmak üzere üç temel ayaktan oluşur. Devletler bunlarla ekonomiyi yönetip, yönlendirirler. İkinci Dünya Savaşı öncesinde Hitler'in zulmünden kaçarak Türkiye'ye sığınan bilim insanlarından iktisatçı Prof. Dr. Neumark'ın şu sözü ünlüdür: "Devlet ile maliye devamlı mücadele içindedir. Ya maliye devleti yahut da devlet maliyeyi emrine alır. Dikkat ediniz, devleti maliyenin emrine sokmayınız. Maliye devletin emrinde olsun" (Cabıoğlu, 2006: 35). Maliye politikaları ekonomik olmaktan çok siyasaldır, sınıfsal tercihler içerirler. Ekonomik kaynağın kimden, ne oranda alınacağı politik bir tercihtir. Türkiye, küresel ekonomik kriz koşullarında bulunması iyice zorlaşan yüksek maliyetli dış kaynak yerine, ulusal tasarruf bilincini geliştirmelidir. İngiltere'de, Fransa'da, ABD'de yerli malı haftaları kutlanırken, yurttaşlar yerli malı kullanmaya özendirilirken, ihalelerde yerli firmalar yasayla korunurken, Türkiye'nin yerli malı ve tutum haftalarını "nostalji" saymak gibi bir lüksü yoktur. Bir devlet, güçlü bir mali yapıya sahip olmadan ve enerji güvenliğini sağlamadan dış politikasında başarılı olamaz. Dış politikada güçlü ekonomi ve güçlü ordu ne kadar yaşamsalsa, maliye politikasında da bağımsızlık o derece belirleyicidir. Borca dayalı ekonomi, bir ülke için büyük risktir. Karar alıcıların manevra sahasını siyasi, iktisadi, askeri açıdan daraltır. İktisatta "ponzi tipi finansman döngüsü" denen devlet borçlarının borçla ödenmesi, bir süre sonra ekonomide ve siyasette ülkeyi yabancıların denetimine sokar. Oluşan tam ya da yarı sömürge durumundan kurtulmak çok zordur.

Devlet istihdam yaratacak projelere öncülük etmeli, sağlık, eğitim, yaşlı, hasta, çocuk bakımı gibi yüksek istihdam yaratan, dışsallık sağlayan, topluma her açıdan büyük katkısı olan alanlarda girişimci olmalıdır. Girişimci tutum, yol, köprü, baraj inşaatlarında, eğitim ve sağlık kuruluşlarının yapılması ve onarılmasında, kısaca kamu kurumlarının inşaatlarında da geçerlidir. Kamunun öncülük ettiği, ileri teknoloji kullanan, istihdam yaratan büyük işlere girmek, sürmekte olanları hızla tamamlamak, bunun için ulusal kaynakları seferber etmek, siyasi ve toplumsal gücü artıracaktır. Dünyanın 17. ve Avrupa'nın 6. büyük ekonomisi olan Türkiye'nin ekonomide dışa bağımlılığı, siyasette yön duygusunu yitirmesine neden olmuştur. 29 Mart 2009 tarihinde yapılan yerel seçimlerin de ortaya koyduğu gibi siyasi partiler kimlik ve etnik temelli politikalar izleme kolaycılığına kapılmışlar, bunun olumsuz sonuçları toplumsal refaha, ulusal bütünlüğe ve dış güvenliğe yansımıştır.

Ulusal güvenlik sadece askeri düzeyde ele alınacak bir konu değildir. Dış tehditlere karşı savunma, ulusal güvenliğin şemsiyesi altındaki konulardan sadece biridir. Sorunun ekonomik, politik, toplumsal, kültürel yönleri, kişisel, ulusal, bölgesel, küresel boyutları vardır. Askeri düzeyde teröristle mücadelede gösterilen başarının, siyasal, toplumsal, ekonomik düzeyde terörle ve teröre iklim yaratan ortamla mücadelede de gösterilmesi gerekir. Askeri güvenlikte gösterilen başarıya karşın, diğer alanlardaki başarısızlık, terörün tamamen bitirilmesini engeller ve maalesef öyle olmuştur. Türkiye gibi kaynakları sınırlı olan bir ülke tam da bu sarmalın içine düşmüştür. Bir ülkenin silahlanması, ona komşu ülkelerin de silahlanmasını kaçınılmaz kıldığından, hem dışa bağımlılık artmakta, hem bölgesel istikrar zarar görmektedir. Bu kısır döngüden silah üreten ülkeler ve onların şirketleri karlı çıkarken, bu bağımlılık ayrıca, Batı'nın tehdit algılamalarının, gerçekten Türkiye'ye yönelik tehditlermiş gibi algılanması gibi bir yanlışa da sebep olmaktadır. Türkiye, kendisine, bölgesine ve dünyaya Batılı gözlüklerle, Batılı gibi, Batılı bakış açısıyla bakmaktadır. Türkiye'nin ABD'nin çıkarı için geçmişte Kore'ye asker yollaması, yakın dönemde ise Irak'a asker göndermeye kalkışması bu durumun somut kanıtlarıdır.

Türkiye gibi ülkelerin öncelikle yapması gereken, güvenliği çok boyutlu olarak düşünmek, ulusal öncelikleri doğru olarak saptamak ve her alanda kendi kendine yetebilmenin yollarını bulmaktır. Kaynakların akılcı ve verimli kullanılmasıyla, para, mal ve insan hareketlerinin denetimiyle, ekonomik güvenlikle ve ekonominin kayda alınmasıyla, terör örgütünün mali kaynaklarının kurutulmasıyla güvenlik arasında ilişki vardır.

Türkiye, savunma sanayisine daha çok yatırım yapmalıdır. Çünkü bu sanayinin ürünleri, üretim ve hizmet aşamasında, özellikle de kullanım durumunda (yani savaşta), diğer tüm sektörleri, ülke genelini, hatta dünyanın tümünü derinden etkileyebilmektedir. Savunma sanayisinden teknolojinin lokomotifi olarak söz edilmektedir. Askeri malzeme satışında yıllık bilanço 40 milyar dolar civarındadır ve bunun yarısı ABD tarafından gerçekleştirilmektedir (Yardibi, 2002: 18). Türkiye'nin bu alanda göstereceği başarı, dışa bağımlılığı da azaltacaktır.

5. Sonuç

Güçlü bir ekonomi, hem yurttaşlarının ülkeye olan güvenini ve sadakatini pekiştirmede, hem dış dünyayla ilişkilerde daha sağlam politikalar izlemede, hem de ulusal savunma sanayisini güçlendirip, doğrudan güvenlik alanına yansımada stratejik öneme sahiptir. Türkiye gibi son derece güç bir coğrafyada bulunan bir devletin, bölge merkezli dış politika izlemesi ve bundan hareketle dünyada söz sahibi olabilmesi için de güçlü bir ekonomiye gereksinimi vardır. Üstelik Türkiye'nin yakın çevresinde ve komşuları arasında, aynı zamanda Türk ekonomisi için birer ticaret ortağı olabilecek ülkeler çoğunluktadır. Tarım ürünlerinden sanayi ürünlerine kadar pek çok Türk malı, bu ülkelerin pazarlarında satılmaktadır. Ticaretin ülkeler arası ilişkilerin geliştirilmesinde ve sorunların

çözülmesindeki önemi dikkate alındığında, Türkiye'nin tarihsel birikimini, stratejik konumunu ve etki alanını ekonomik adımlarla desteklemesi halinde, bölgedeki ve dünyadaki önemini artıracağı görülmektedir.

KAYNAKÇA

BALDWİN, David A. "Güvenlik Kavramı", Uluslararası Güvenlik Sorunları, Der: Kamer Kasım- Zerrin A. Balkan, Ankara, ASAM Yayınları, 2004.

CABIOĞLU, M. Kemal. Ekonomide Kurtuluş Savaşı, İstanbul, Bir Harf Yayınları, 2006.

DERVİŞOĞLU, Fatih M. Nuri Demirağ: Türkiye'nin Havacılık Efsanesi, İstanbul, Ötüken Yayınları, 2007.

"Faizciden 1, işçiden 5 YTL vergi", Cumhuriyet, 11. 12. 2008, s: 11.

"Krizin Sorumlusu Zengin Ülkeler". www.bbc.co.uk/turkish, 24.03.2009.

KÜÇÜKŞAHİN Ahmet, UYAR E. Önder, TAHMİNCİLER Erçin, DİNÇER Duygu. "Türkiye'nin Güvenlik Strateji Belgesi Nasıl Hazırlanmalıdır?", Harp Akademileri Komutanlığı Stratejik Araştırmalar Enstitüsü Güvenlik Stratejileri Dergisi, İstanbul, Sayı: 7, Haziran 2008.

OĞUZLU, H. Tarık. "Dünya Düzenleri ve Güvenlik: Ulus- Devlet Güvenlik Anlayışı Aşılıyor Mu?", Harp Akademileri Komutanlığı Stratejik Araştırmalar Enstitüsü Güvenlik Stratejileri Dergisi, İstanbul, Sayı: 6, Aralık 2007.

ÖĞÜTÇÜ, Mehmet. "Turkey's New Economic Diplomacy Balancing Commercial Interests With Geopolitical Goals", Turkish Policy Quarterly, İstanbul, Spring 2002.

SÖNMEZOĞLU, Faruk. Uluslararası Politika ve Dış Politika Analizi, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1989.

YARDİBİ, Cengiz. "Savunmanın Önemi", Ulusal Strateji, İstanbul, Sayı: 28, Ekim 2002.

YELDAN, Erinç. "ABD'nin Yeni Kurtarma Paketi", Cumhuriyet, 25. 03. 2009.

ZİYAL, Uğur. "Re- Conceptualization of Sof Security and Turkey's Civilian Contributions To International Security", Turkish Policy Quarterly, İstanbul, Summer 2004.

TÜRKİYE'NİN ULUSAL GÜVENLİK KAYGILARI VE ALINACAK ÖNLEMLER

Ahmet Gürkan ATAY, Aygül MURAN[1]

Türkiye Cumhuriyeti; üç kıtanın kesiştiği noktada, güçlü askeri ve ekonomik ilişkiler düzleminde, global güç merkezleri arasında dengeyi kurabilmiş orta büyüklükte bir devlettir. Türkiye, kuruluşundan itibaren dış politikasında tüm ülkelerin toprak bütünlüğüne saygılı, komşularıyla dostluk ve işbirliği geliştirmiştir. Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik süreci, son kırk beş yılını etkilemiş bir devlet politikasıdır. Türkiye AB üyelik müzakerelerinde önüne koyulan şartlardan oldukça sıkıntı duymaktadır. Yunanistan ile Doğu Akdeniz ve Ege üzerinde yaşadığı sorunlar, AB-Türkiye sorununa dönüştürülmek istenmektedir. Etnik ve Mezhepsel unsurlar azınlık olarak gösterilmeye çalışılmaktadır.

Avrasya'da Rusya'nın konumu, Enerji nakil hatlarının ve enerji kaynaklarının güvenliği, meydana gelen her kriz sonrası istikrarsızlık yaratabilecek sorunlar Türkiye'yi kaygılandırmaktadır. NATO'nun Karadeniz'e kıyısı olan ülkeleri kapsama yönünde çalışmalarda bulunması, Yunan asıllı ABD'li Amiral'i NATO'nun başına getirmesi ve ABD yeni savunma bütçesinde ağır silahlarıyla ufak çatışma bölgelerine müdahalede ordusunu hazırlamaya başlamıştır. Karadeniz merkezli gelişmeleri ve kaygıları da beraberinde getirmektedir. Ortadoğu'da var olan istikrarsızlık, bölgedeki enerji kaynaklarının önemi, bölge merkezli terör örgütlerinin varlığı, bölge ülkelerindeki siyasi istikrarsızlıklar, ekonomik ve kültürel istikrarsızlıkları da beraberinde getirmiş ve Türkiye açısından ciddi endişeler doğurmuştur.

ABD'nin Afganistan ve Irak'ta gerçekleştirdiği operasyonlar, Türkiye için önemli güvenlik kaygılarını da beraberinde getirmiştir. Türkiye, ABD ile olan ilişkilerinde, ortak çıkarlarda uzlaşamama sıkıntıları yaşamaktadır. Türkiye'nin uluslar arası finans kuruluşları ile olan ilişkileri ve dış borçları, ABD açısından, Türkiye'yi kendi çıkarları istikametinde yönlendirmede bir manivelaya dönüşmektedir. Türkiye'nin kendi ulusal menfaatleri doğrultusunda karar almasını engellemektedir. ABD'nin Irak'a 1991 ve 2003 yıllarında gerçekleştirdiği operasyonlar neticesinde yerleşmiştir. ABD ile birlikte Irak'ın iç dinamiklerinde meydana gelen değişim bölge ülkelerinin iç dinamiklerini de etkilemektedir. Bu çalışmamızda Irak'ın iç dinamiklerinin analizini yaptıktan sonra, mevcut ekonomik krizin Irak'a etkileri ve 2025 yılında gerçekleşebilecek konumunu son veriler ışığında öngöreceğiz

Türk karar vericilerin Türk dış politikasını belirlerken Irak ile ilgili olarak bilinmesi gereken önceliklerini;

- Enerji kaynaklarının güvenliği
- Terörizmin engellenmesi
- Irak Türkmenlerinin güvenliği
- Irak'ın bütünlüğü ve Demokratikleştirilmesi olarak sıralayabiliriz.

2003 ABD müdahalesi sonrası Irak'ta meydana gelen konjonktür itibariyle Türkiye'ye etkileri ise: -Irak Türkmenlerinin Türkiye'ye duyduğu güvenin sarsılması

- Terörizm -Irak'ın kuzeyinde Kürt siyasi yapılanması -Asimetrik savaş

[1] BÜSAM Araştırma Masası Ortadoğu Uzmanları

- Ortadoğu'daki bölgesel dengelerin değişmesi -Irak'tan Türkiye'ye yönelik İltica

- Ticaret filolarına (Karayolu) düzenlenmekte olan terör saldırılarıdır.

1. Demografik Yapı

2008 yılı nüfus tahminlerine göre Irak, 28 milyonluk bir nüfusa sahiptir. Toplam nüfusun % 70'i Araplara, % 15'i Kürtlere ve %5'si ise Irak Türkmenlerine, geri kalanı ise Asuriler ve diğer etnik gruplara mensuptur. %90'si Müslüman olan halkın %60'i Şii Müslümanlar, %30'i Sünni Müslümanlardan oluşmaktadır. 2009'da yapılacak olan genel nüfus sayımında göçler göz önünde bulundurulursa %90 oranındaki Müslüman nüfusun artabileceği söz konusudur.

Bugünkü Durum-İşgal Öncesi Durum

- Fakirlik: % 60- Fakirlik: % 10
- İşsizlik: % 50- İşsizlik: % 7
- Bebek ölümü: 150/1000 -Bebek ölümü: 80/1000
- Temiz suya ulaşım: % 41 -Temiz suya ulaşım: % 85
- Eğitim: % 10 -Eğitim: % 90
- Sağlık alt yapısı kapasite: % 15 -Sağlık alt yapısı: % 80

Şiiler: Dünya'da Şiilerin en fazla bulunduğu ülke olan İran'da Şiiler yönetimde yer alırken Irak'ta toplam nüfusun %60'ını oluşturmalarına rağmen Irak yönetiminde fazla söz sahibi olamamışlardır. Bu yüzden Şiiler Irak'ta yönetimle sık sık problem yaşamışlardır.

Sünniler: Irak nüfusunun %30 unu oluşturan Sünniler özellikle Irak bağımsızlığını ilan ettikten sonra iktidara gelmiş, yakın zamana kadar bu iktidarlığını devam ettirmişlerdir. Liderlerden dolayı Irak ordusu ve diğer güvenlik birimleri de kuruluşlarından bu yana hep Sünnilerin elinde olmuştur. Irak'ın Osmanlı geçmişi de dâhil olmak üzere yönetimde ağırlıklı olarak Sünniler bulundular. Şiiler ve Kürtler Irak'ın idaresinde fazlaca söz sahibi olamadılar. Bunda bilinçli bir tercih kadar kültürel ve tarihsel etkenler de rol oynamıştır. Örneğin Kürtler daha çok dağlık bölgeleri içine alan kuzey bölgelerde yaşayan bir kavim olmuşlar, eğitim düzeyinin düşüklüğü, ticarete olan uzaklık vb. faktörler ile yüzyıllar boyunca Irak'ın yönetiminde yer almamışlardır. Saddam Hüseyin döneminde ise bilinçli bir dışlanma söz konusudur.

Saddam Hüseyin'in yıkıldığı ana kadar Irak'ın toprak bütünlüğünü en ateşli savunan grup Sünnilerdir. Kürtler ve Şiiler Saddam Hüseyin'ın gidişini büyük bir fırsat olarak görmüşlerdir. Saddam döneminden hemen sonra hızlanan Sünni-şii grupların birbirlerinin kutsal saydıkları yerlere, cami ve türbelere saldırıda bulunmaları gerginliği tırmandırmakta, muhtemel bir mezhep savaşının zeminini hazırlamaktadır.

Türkiye-Irak İlişkileri

Musul sorunu, 1926 yılına kadar Türk - Irak ilişkilerinde temel faktör olmuştur. 28 Ocak 1920 tarihli Misak-ı Milli'ye göre Musul ve onu çevreleyen bölgelerin Türkiye sınırları içinde tutulması kararlaştırılmıştı. Kesin karar Uluslararası Adalet Divanı tarafından belirlendi. Alınan karara göre Musul vilayeti Irak'ta kalacaktı. 5 Haziran 1926'da İngiltere, Irak ve Türkiye arasında Ankara Antlaşması imzalandı. Ankara Antlaşması ile sadece sınır konuları değil iyi komşuluk ilişkileri de gündeme getirilmişti. 1937'de İran, Irak, Türkiye ve Afganistan arasında Sadabat Paktı imzalandı. Bu pakt, taraflar arasında iç işlerine müdahale etmeme, sınırların ihlal edilmezliği, saldırmazlık, iyi komşuluk ilişkileri içermekteydi.

II. Dünya Savaşı sonrasında Rusya'nın Orta Doğu'ya sızmasını önlemek amacıyla, İngiltere ve ABD'nin önderliğinde Türkiye ile Irak arasında Bağdat Paktı'na gidilmiştir. Türkiye ile Irak arasında 24 Şubat 1955'te "Bağdat Paktı" imzalanmıştır. 1958'de Kasım iktidara gelince Irak'ı Bağdat Paktı'ndan çekmiş ve Irak'ın ilişkilerini kendi parametreleri doğrultusunda sürdürmeye başlamıştır. Türkiye'de de iki yıl sonra 1960 İhtilali gerçekleşmiş böylece Türkiye'nin Irak ile olan ilişkileri askıya alınmıştır.

1980'li yılların sonuna kadar Irak ile Türkiye arasındaki ilişkiler büyük bir gelişme kaydetmiştir. İran-Irak Savaşı sırasında ilişkiler en üst seviyeye ulaşmıştır. Bu dönemde Türkiye, Irak ve İran'a karşı dengeli davranmış, tarafsız kalmayı başarabilmiştir. 1980'li yılların sonlarına doğru PKK terör örgütünün aktivitelerinin yoğunlaştığı sıralarda Irak, Türkiye'ye, istediğinde topraklarına girerek bu örgüte karşı operasyonlar yapabilmesi için açık kart vermiştir.

1990'da patlak veren Körfez Krizi ve ardından 1991'deki Körfez Savaşı, Türkiye'nin Soğuk Savaş'ın hemen sonrasındaki yeni aktif dış politika modelini sembolize eden ilk iki olaydı. Türkiye, bölgeyle ilgili belli dönemlerde benimsemiş olduğu yalnızlık ve tarafsızlık politikasını bir tarafa bıraktı ve Irak'a karşı Birleşmiş Milletler'in tarafını tutarak aktif bir dış politika geliştirdi. Irak'a ekonomik yaptırımlar uyguladı. Körfez Krizi esnasında Türkiye İncirlik Hava Üssü'nün kullanımını ABD kuvvetlerini kullanımına açmıştır. İncirlik Hava Üssü'nün kuruluşundan itibaren hukuki statüsünü düzenleyen anlaşmaların başında NATO Anlaşması gelmektedir. Fakat buna rağmen Irak a askere müdahale olmamıştır.

11 Eylül saldırısından sonra ve 2003 yılında, Mart-Nisan aylarındaki Irak savaşı sonrasında ülkemiz ile Irak arasındaki ekonomik ve ticari ilişkileri kökünden etkileyen, Irak'ın yeniden yapılandırılması ve imarı olarak adlandırılabilecek yeni bir döneme girilmiştir.

2. Irak Ve Göç

İç Göç: 3 Milyon

Dışarıya Verilen Göç: 4 Milyon (2003-2007 Dönemi)

Birleşmiş Milletler verilerine göre Şubat 2006'da mezhep çatışması tırmandığı belirtilmiştir. Göçler büyük ölçüde mezhep çatışmalarından dolayı gerçekleşiyor ve daha çok Şii-Sünni Iraklıların karışık yaşadığı kentlerden oluyor. Kuzeye hareket eden Iraklılar Kürtler tarafından oluşturulan güvenlik noktalarından geçmek ve bir Kürt kefil ismi vermek zorunda. Arap Müslümanlar bölgeye Kürtlerden ya da Hıristiyanlardan daha zor alınıyor. Özellikle de tek başına bölgeye girmek isteyen Arap erkekleri uzun bir sorgulama sonucunda içeri alınabiliyor. Göçmen ailelerin çocukları genellikle okullara kaydedilemiyor. BM Mülteciler Yüksek Komiserliği; Irak'taki Türkiyeli Kürt Mülteci Sayısı 12.700–13.000 arasındadır. Bu mülteciler PKK Kontrolünde bulunan Irak'ın Kuzeyindeki Mahmur, Dohuk, Erbil'deki kamplarda bulunmaktalar.

Irak Yönetimi Kerkük, Hanekin ve Tuzhurmatu'da Zorunlu Göç uygulamalarına devam etmektedir. Bu uygulamaların başlıca kurbanları ise Türkmenlerdir.. Kerkük e bağlı Topuzova köyüne 700 Kürt ailesi yerleşti. Yerleşen her ailenin Talabani idaresinden 2 milyon Irak Dinarı (1 Dolar = 2000 Irak Dinarı) ve inşaat malzemesi aldığı bildirildi. PKK terör örgütünün 4 bin silahlı taraftarının Kürt lider Talabani'nin bilgi ve kontrolünde Süleymaniye yakınlarına aileleriyle yerleştirildiği, Talabani'ye bağlı 3 bin peşmergenin silahlı olarak bölgede bulunduğu ve Barzani'nin de 5 bin kişilik bir peşmerge grubunu Erbil yakınlarında aileleriyle beraber yerleştirdiği tespit olunmuştur

ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, geçici Irak Anayasası'nın 58. maddesine dayanarak, Kerkük'e yönelik Kürt göçüne Türkiye'nin itirazına rağmen tam destek vermiştir. Bunun neticesinde; komşu ülkeler ve başka yerleşim birimlerinden

sistemli şekilde taşınarak Kerkük'e yerleştirilen Kürt sayısı 350 bin civarına yaklaşmıştır. Bu sayının 130 Bin'i seçimlerde oy kullanabilmektedir.

Irak Anayasası

Anayasanın hazırlanması sürecinde ilk önemli itiraz, öngörülen federal yönetim biçimine olmuş, federalizm, Irak'ın bölünmesinin ilk adımı gibi algılanmıştır. Kuzeydeki Kürtlerin ve güneydeki Şiilerin, petrol kaynaklarına da sahip olarak özerk yönetimlere sahip olmaları kuşkuyla karşılanmıştır. Petrol kaynaklarının olmadığı orta bölgelerde yaşayan Sünnilerin bu yöndeki endişelerini anlamak mümkündür. İşte bu nedenlerle, özel bir komite, anayasanın içeriğini, Sünnilerce de kabul edilebilecek bir biçime dönüştürmeye çalışmıştır Arapça ve Kürtçe, federal Irak'ın iki resmî dilidir. Türkmenler, Süryaniler ve Ermeniler gibi, diğer Iraklıların çocuklarını kamuya ait öğretim kurumlarında kendi ana dillerinde eğitmeleri hakkı vardır.

Irak Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik hizmetleri, sivil otoritenin denetiminde olacaktır. Silahlı Kuvvetlerin dışında askerî milisler kurulmayacaktır. Irak, kitle imha silahlarının (KİS) yayılmasının önlenmesine ilişkin uluslararası yükümlülüklerine saygı gösterecek ve bu yükümlülüklerini yerine getirecektir. Terörle mücadele konusunda anayasanın 7. maddesinin sadece küresel terörle mücadele bakımından değil, Kuzey Irak'ta üslenen PKK terörü ile mücadele bakımından da özel bir önemi vardır. Buna göre, devlet, terörizmin her türü ile mücadele edecektir. Ülkenin üs, geçiş yolu veya hareket alanı olmasını önlemeye çalışacaktır. Petrol ve gaz bakımından zengin bölgeler bağlamında, ciddi bir iç uyuşmazlığın bulunduğu; özellikle kuzeyde yaşayan Kürtlerin, bölgelerindeki kaynakları kendilerine bağlayabilmek için çeşitli önlemler almaya ve uygulamaya çaba sarf ettikleri Bilinmektedir.

2009 Irak Yerel Seçimleri

31 Ocak 2009 da gerçekleşmiştir. Irak halkı 14 vilayette vali ve il meclisi üyelerini belirlemek üzere sandık başına gitti. Yaklaşık 15 milyon seçmen bulunuyor ve 14.000 aday ile 400 parti seçimlerde vardı.2005 yılında oy vermeyen Sünni gruplar bu seçimlerde oy kullanmışlardı. El-Maliki'nin Dava partisi 2005 seçimlerine oranla oylarını arttırmıştır.

Irak İslam Devrimi Yüksek Konseyi:

(2005) Bağdat;54.90, Babil;36.50, Basra ; 48.70, Necef;46.30.

(2009) Bağdat;5.40 Babil;8.20 Basra ; 11.60 Necef ; 14.80

Dava:

(2005) Bağdat ; 31.30 Babil; 4.80 Basra; 7.30 Necef ; 26.80

(2007) Bağdat; 38.80 Babil ;12.50 Basra ;37.00 Necef; 16.20

Musul:2005 seçimlerinde Sünnilerin seçimi boykotu nedeniyle vilayet meclisindeki 41 sandalyenin 31'i Kürtler kazanmıştır. Ancak 2009'da Musuldaki aşiretlerin bir araya gelerek kurdukları El-Hadba oyların yarısını almıştır. Irak yönetimi Kuzeydeki Erbil, Dohuk ve Süleymaniye ile Kerkük'te ise yerel seçimleri yapılmamıştır.

Irak Ekonomisi

İhracat (milyar $) : 29,3 (2006 yılı), İthalat (milyar $) : 23 (2006 yılı), Yıllık gelir (ortalama) 35 milyar $ -Yıllık gelir (ortalama) 90 milyar $. Irak ekonomisini sadece petrole ve doğalgaza dayalı bir ekonomi olarak algılanmaması gerekmektedir. 1958 yılından sonra yani krallığın devrilmesinden bu yana devletçi bir politika uygulanmıştır. Irak'ta bugün en büyük sorunlardan birisi, ülkede mevcut olan, hantal ve çok büyük miktarlardaki devlet kuruluşlarıdır. Bu kuruluşlar bütün

sektörleri kapsamaktadır. 2006 yılında “Irak Yabancı Yatırım Yasası” çıkarılmıştır. Bu devlet kuruluşları, özelleştirme kapsamına alınmıştır. Savaş sonrası dönemde petrol üretiminde öngörülen hedefler yakalanamamış; boru hatlarına, petrol kuyularına ve rafinerilere yönelik saldırı ve sabotajlar nedeniyle üretim azalmıştır.

Ekonomik Kriz

Küresel Ekonomik Krizin Irak’a Etkileri

Irak’ta petrol gelirlerinin %60’ını devlet, %40’ını petrolü çıkaran şirket almaktadır. Ekonomik kriz nedeniyle gerçekleşen fiyat düşüşünden devlet önemli derecede zarar görmektedir. Çünkü Irak hükümeti; Kuzey Irak ve ABD'ye 1991 Körfez Savaşı'nda uğradıkları kayıp nedeniyle tazminat ödemektedir. Kuzey Irak, Irak'ın petrol gelirlerinin yüzde 14'ünden pay alıyor. Petrol fiyatlarındaki gerileme bu ödemelerde büyük sorun yarattığı yetkililerce dile getirilmektedir. 2009 yılı Kuzey Irak'ta büyük para sıkıntısı yaratacaktır. Kuzey Irak Federasyonu, peşmergelerin maaşını ödemekte zorlanacaktır. Bu durum K.Irak yönetimini petrolü alternatif para kaynakları ile ikame yoluna gitmeye itecektir.

Dünya petrol rezervinin %11’ine sahip olan Irak’ta, Savaş sonrasında petrol kuyularına ve rafinerilere yapılan saldırı ve sabotajlar nedeniyle üretim zaruri olarak düşmüştür. Yeterli denetim olmadığından elde edilen petrol de çoğu zaman yağmalanmıştır. Ülke tek gelir kaynağı olan petrol gelirinden yoksun kalmış, ihtiyacı olan işlenmiş petrol ürünlerini ve madeni yağları ithal etmek zorunda kalmıştır. Bu durum petrol ürünlerinin fiyatlarını arttırmış, ekonomi olumsuz etkilenmiş ve halkın geçimi zorlaşmıştır. Bu olay beraberinde petrol kaçakçılığını da getirmiştir ve bu gelirin bir kısmı direniş örgütleri tarafından kullanılmaktadır. Sonuçta halk, hükümet ve işgal güçlerine tepki göstermeye başlamıştır. Halkın bir kısmı direniş örgütlerine katılmış, bir kısmı ise bölge ülkelere iltica etmiştir.

İşgal ve sonrasında gelen ekonomik krizle beraber direniş örgütleri daha da güçlenecek, göç ve iltica artacaktır. Göç ve İltica hareketi öncelikle ülke içinde göreceli güvenli olan Kuzey bölgeye doğru olmakla beraber bölge ülkelerine yönelik olarak artacaktır. Şii kesimler İran’ı tercih ederken, Sünni gruplar Suriye, Türkiye, S. Arabistan, Lübnan ve Mısır’a iltica etmektedirler. Göç eden toplulukların çoğu orta ve eğitimli kesimlerden oluşmaktadır. Bu grup iş alanlarının ve ekonominin ileride canlanması durumunda Irak’ın kalifiye eleman ihtiyacını karşılayacak kesimlerdir. Devletin denetiminin zorlaşacağı, iç kargaşa ve anarşi ortamının artacağı demokrasi yoksunu bir Irak’ta, göreceli güvenli bölge olarak nitelendirilen Irak’ın kuzeyi Irak genelinde bir cazibe merkezi olacaktır. Bunda da güvenlik başat rol oynayacaktır. Son dönemlerde de İran, Basra’yı cazibe merkezi haline getirmek için çalışmalar yapmaktadır.

Amerikan petrol şirketlerinin medya şirketleri ile yakından bağlantısı bulunmaktadır. Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi yaşanan ekonomik kriz Irak medyasını da etkilemiştir. Kendi medya organlarına sahip olan birçok etnik ve mezhebi gruplar petrol gelirleri ile finanse ettikleri medya organlarına istenildiği kadar kaynak aktarımı yapamayacaklardır. Ekonomik krizden dolayı üreticilerin reklam verme güçleri düşmüş kanalların da reklam gelirleri sekteye uğramıştır. Kuzey Irak Kürt yönetiminin merkezi hükümetten daha da bağımsızlaşması durumunda kendi petrol gelirlerine sahip olacak olan Kürtlerin medya organlarının gücü daha da artacaktır.

3. 2025 Yılında Irak

ABD Ulusal İstihbarat Konseyi’nin yayımladığı “Global Trends 2025: A Transformed World” isimli rapor’da 2025 dünyası ile ilgili yapılan öngörülerde Çin ve Hindistan’ın büyük birer güç olarak dünya sahnesine yükselecekleri, Rusya’nın Avrupa’da öneminin gittikçe artacağı, ABD’nin küresel üstünlüğünün zafiyete uğrayacağı ve en önemlisi uluslararası enerji rekabetinin artacağı açıklanmıştı. Küresel enerji talebi yıllık artış oranları incelendiğinde 2025 yılına kadar %50 ila

%55 arasında artış gösterecektir. 2025 yılına gelindiğinde enerji üretilen bölgelerin ileride daha istikrarsız yerler olma olasılığı, kaynak arzının artışını olumsuz etkileyecek, bu nedenle enerji kıtlığı tahmin edilenden fazla olacaktır diyebiliriz. Sıkıntıların aşılabilmesi için bazı önlemler alınması gerekmektedir. Alınan önlemler:

- Enerji tasarrufu ve verimli kullanımı,
- Araştırma-geliştirme çalışmaları,
- Alışılagelmiş enerji kaynakları için tüm sosyal-çevre türü maliyetlerin fiyatlarına yansıtılması,
- Temiz, yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi,
- Ulaşılabilir hedeflerin ve amaçların belirlenmesi, şeklinde sıralayabiliriz

Önümüzdeki 15 yıl içinde Irak'ın yeniden yapılandırılması sürecinde Irak'ın petrol üretiminde önemli bir konuma gelebilmesi, petrol kaçakçılığın önlenmesine bağlı olacaktır. Kaçakçılığın önlenmesi, ülke içi istikrarının sağlanması bunlara bağlı olarak büyük şirketlerin yatırımlarının gerçekleşmesi halinde Irak ekonomisi dikkate değer gelişmeler kaydedecektir. Irak'taki mevcut aşiret yapısı petrol kaçakçılığının önüne geçilememesinin önündeki büyük engellerden biridir. Güçlü aşiret yapısının kısa süre içerisinde çözülmesi pek olası gözükmemektedir. Bu yapının bozulabilmesi için en başta istikrarlı ve şeffaf bir yönetim sağlanmalıdır. Ekonomik sorunlar isyanlara katkıda bulunmuştur. İşsiz kalan 18–35 yaş arası gençler yasa dışı grupların veya terör gruplarının içine çekilerek isyanları daha da artırıcı etki yaratmıştır.

2025'te Irak'ta hâlâ farklı gruplar arasında siyasi çekişmeler yaşanıyor olabilir. İslam'ın radikalleşmesinin asıl sebebi Müslüman ülkelerin ekonomik ve siyasi açıdan gelişememesi, vatandaşlarına güvenlik, eğitim adalet ve sağlık hizmetlerinin devlet eliyle değil, aşiret, cemaat ve tarikatlar vasıtasıyla sağlanmasıdır.[1] Irak'ta yaşananlar komşularını da etkileyeceği için İran, Suriye, Türkiye ve Suudi Arabistan'ın buna ilgisiz kalması zorlaşacaktır. İç istikrarını koruyamayan bir Irak bölgede huzursuzluğa ve istikrarsızlığa neden olacaktır. Özellikle, Irak'ın parçalanması ihtimali göz önüne alındığında, Irak'a komşu ülkelerin bu duruma kayıtsız kalmayacakları kesindir.

Kürtlerin bağımsız bir devlet kurarak Irak'tan kopması halinde toplam nüfus içinde %60'lık bir bölümü oluşturan Şiiler, bu kopuşla birlikte Irak nüfusunun %80'ine denk gelecekler. Bu noktada kısa ve uzun vadede bu süreçten en çok kazanç sağlaması beklenen ülkenin İran olacaktır. Körfez ülkelerinde Şii İslamı yerleştirmeyi hedefleyen İran, Irak'ta yeni bir Şii devletinin kurulması halinde bölgedeki etkinliğini daha da arttıracaktır. Elimizdeki veriler itibarıyla Irak'ın 2025 tarihinde öngörülebilecek nüfus'u 37 milyon civarında olacaktır. Bununla beraber Genç nüfus'un oranında ciddi artış meydana gelecek, şuan 0-14 yaşındaki 13 Milyon'a tekabül eden %45'lik dilime 2025 itibarıyla bir 10 milyon daha genç nüfus ilavesiyle 0-30 yaş dilimi 25 milyon'a yakın olacaktır ki bu da nüfusun ortalama %60'ına denk gelmektedir. Mevcut durum bazlı analizde 2025'te 26 milyon Arap, 6–7 milyon civarı Kürt, 2–3 milyon civarında Türkmen ile beraber %98–99 civarına erişecek Müslüman nüfusunda 17–20 milyon'u Şii, 14–17 milyon'u Sünnilerden müteşekkil olacağı öngörülebilir.

Irak'taki üniversiteler gelecekte, ülkede uzun dönemli istikrar ve barışın sağlanmasında etkin bir rol oynayacaktır. Eğitim ülkenin siyasi, sosyal ve ekonomik sorunlarının aşılmasında ve insan hakları ile demokrasi problemlerinin ortadan kaldırılmasında en önemli unsur olacaktır. Irak'ta kadınlara ve kadın

[1] " Radical Islam ", www.newsweek.com,2009.

haklarına getirilen kısıtlamalar, kadınlara verilen değer dikkate alındığında, Irak kadınları gün geçtikçe daha çok içine kapanan, tamamen aile meclisine bağlı olarak yaşayan, sosyal yaşamı olmayan, ifade özgürlüğü olmayan, bir bireyden çok bir varlık durumuna gelmektedir.

2025 yılında Irak'taki sosyal yaşam, bugünden biraz daha farklılık gösterebilir. Mezhepler arası çatışmalar, büyük güçlerin Irak üzerindeki emelleri, çıkar çatışmaları, Irak yönetiminin eşitlikten uzak tutumu gibi sorunlar, bölgedeki huzursuzluğun devam etmesinde önemli etkenler olacaktır. İnsan hakları konusundaki geri kalmışlık devam ettiği sürece göç, Irak'taki sivil halk için kaçınılmaz son olacaktır. Halk, bireysel özgürlüğüne kavuşmadığı takdirde, sosyal yaşam kalmayacağı gibi, iç karışıklıkların doğması da olasılık dahilindedir.

Irak'ta bir iletişim kanunun olmaması birçok sonuçlar doğuracaktır. Şu anda olduğu gibi iletişimciler 18 bölgeye ayrılan alanda kendi inisiyatiflerini kullanarak ya da bölge valiliklerinden izin alarak yayın yapabilmektedirler. Irak'ta internet haberciliği de gelişim göstermiştir. "kitabet.com" ile "nahrain.com" Arapça haber portallarıdır. Türkiye'nin, Kuzey Irak'ta yaşanan Kürt sorununun siyasi, sosyal ve kültürel etkilerini hissetmesi ve Kuzey Irak'la Güneydoğu sorununun birbirini etkilemesi ve Türkmenlerin durumlarındaki negatif gelişmeler Türk iç politikasında sorunlar doğuracaktır.[1] ABD'nin izleyeceği Irak politikası hem Irak'ın hem de çevre ülkelerinin geleceğini bir şekilde etkileyecektir. İstikrarın olmadığı Irak'ta isyanlar artacak, mezhep ve etnik savaşlar Ortadoğu ülkelerine yayılacaktır.

Eğer ABD Irak'ta kontrolü sağlayıp şiddeti sona erdirir, farklı çıkar grupları arasında uzlaşma sağlanır, anayasa geliştirilir, merkezi yönetim güçlendirilip bölgesel yönetimlerin yetkileri tayin edilir, Kerkük'ün ve Musul'un statüleri belirlenir, enerji gelirlerinin dağıtımında anlaşma sağlanır ise, ancak o zaman bölgeye istikrar getiren bir federal Irak devleti kurulur. ABD'nin Ortadoğu coğrafyasında çıkarları, enerji kaynakları üzerinde hâkimiyet kurma isteği ve kitle imha silahları ile ilgili endişeleri ABD'nin dikkatini daha uzunca bir süre bu bölgeye vereceğini göstermektedir. Türkiye'nin, Irak işgalinden beri Irak'taki Ticaret hacmi, başta K.Irak'ta olmak üzere 2025'de daha da artacaktır. Bu artış beraberinde Irak'ın iç siyasi konjonktürüne göre sivil ve/veya askeri Türk bürokrasisinin artmasına sebep olacaktır.

Bölgesel konjonktürde ABD ve NATO'nun Karadeniz açılımı ve Karadeniz'e kıyısı olan devletler yönündeki üyelik açılımı, Rusya'yı oldukça rahatsız etmektedir. Bu rahatsızlığı Gürcistan ile yaşanılan krizde dünya kamuoyu görmüştür. Rusya bölgedeki etki alanını ve eski Sovyet topraklarını kontrolünde tutmak istemektedir. Rusya, Sovyet sonrasında bir güç toplama sürecindedir. Bu süreçte de etki alanlarını kaybetmek istememektedir. Bu gelişmeler ışığında Kafkasya bölgesi merkez olmak üzere yeni bir ABD-Rus soğuk savaşını kaçınılmaz kılmaktadır. ABD'nin bölgedeki en önemli müttefiki Türkiye olacaktır. Rusya ise Gürcistan ve Ermenistan olacaktır.

Kafkas bölgesindeki bu gelişmeleri Irak'a yansımaları ise ABD kontrolündeki Irak'ta Rusya'nın Baas kökenli direniş hareketlerini, İran'ın Şii direniş gruplarını, El Kaide ve Müslüman Kardeşler örgütlerinin radikal İslam direniş gruplarını desteklemek olacaktır. ABD ise Federal yapıyı kuvvetlendirici politikalar uygulayacaktır. Türkiye'nin bölgedeki tarihsel ve kültürel misyonu ışığında Askeri ve ekonomik gücünü de devreye sokup, hem Türkiye'yi bölgede Aktif bir konuma getirerek çıkarlarını savunmasına imkân tanıyacak, hem de ABD bölgedeki kendi çıkarlarını korumuş olacaktır. Bölgedeki güvenliği Uluslar arası kuvvetlere de bırakabilmesi gibi bir seçenekte düşünülebilir. Ancak Uluslar arası kamuoyunun Irak konusundaki ABD'ye duyduğu öfke, bu seçeneği çok küçük bir ihtimal dahilinde sınırlamaktadır.

1 Ulusal İstihbarat Örgütü

Türkiye'nin Irak'ta en önemli çıkarları Türkmenlerin sorunlarının halledilmesi ve Irak'ın Kuzeyinde var olan Kürtlerin kontrol altında tutulmasıdır. Irak'a karşı Türkiye'nin elindeki yumuşak güç yaptırımları ise sınırı aşan sular, Akdeniz'e açılan limanlar ve petrol rafinerileridir. Türkiye bu kapsamda öncelikli olarak Üniter Irak'tan yana bir tutum takınacaktır. Irak'ın toprak bütünlüğü bugün olduğu gibi gelecekte de öncelik olacaktır. Türkiye, Üniter Irak'ta Kerkük'ü merkezi hükümete bağlı özerk bir statüde görmek istemektedir. Türkiye'nin Şii'lerle Kürt ve Sünni Araplara karşı ittifak yapması, etrafını saracak Şii etki alanı sebebiyle tehlike arz etmektedir. Böyle bir ihtimal ancak, Irak'ın Kuzeyinde meydana gelebilecek ayrı bir devlet söz konusu olduğunda, kendi toprak bütünlüğünü koruma gayesiyle İran üzerinden Şiilerle irtibata geçmesine yönelik olarak ortaya çıkacaktır.

Sonuç olarak ABD-Rusya çatışmasının Irak'a yansımaları, Rusya'nın ABD karşıtı direniş gruplarına destek vermesi, ABD'nin ise daha ılımlı İslami grupları destekleyip üniter Irak'ın yapısını bölgenin güçlü devleti Türkiye ile desteklemek olacaktır. Irak'ın bütünlüğü bölge ülkeleri olan Türkiye, İran ve Suriye ülkelerinin bütünlüklerini etkileyecektir. Bölgesel barışın sağlanması, ekonomik çıkarlar ve milli değerlerin korunması yönünden Irak, bütün bölge ülkelerini ilgilendirmektedir.

BEŞİNCİ OTURUM

SAVUNMA VE TEKNOLOJİ (DEFENSE AND TECHNOLOGY)

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Haydar ÇAKMAK

Raportör : Yrd. Doç. Dr. Muzaffer ÜREKLİ

Konuşmacılar

Dr. Tacettin Köprülü

Turgut Şenol

Muharrem Dörtkaşlı

Ralf Kladtke

Aydoğan Koç

KOÇ CONSULTING AT A GLANCE

Aydoğan KOÇ[1]

On the basis on well-founded expertise and many years' experience Koç Consulting provides consultancy services to customers from Industry, Public Authorities, National MoD's, National and International Institutions to develop and implement innovative aerospace & defence strategies and projects. Our "High-Tech" consultancy services are concentrated on the areas Aerospace & Defence Management, Aerospace & Defence Engineering and International Cooperation's.

We are the trusted advisor and independent counsellor to many of the most influential aerospace & defence companies and institutions in Europe and Turkey.

We support our customers to elaborate unique solutions in order to develop their business and enter new markets using our competences in Executive Management and, International Project Management, Industrial Strategies and, Organizational Development, Technological Roadmaps and Business Development.

Addressing all fields in aerospace & defence engineering we support our costumers with System Engineering, Development of new Technologies, Know-how and Technology Transfer, Risk Management and Subject Matter Experts. To ensure success of our Customers´ business activities and technology development, we can provide mapping of the capabilities and technologies in basic and enabling technologies/critical technologies. Furthermore, we benchmark these capabilities and technologies within the country and the European/International aerospace & defence industries. We select our customer's development targets according to the overall strategy and integrate them into a development roadmap with Supplier/competitor market analysis, R&D funding requirements, Make or buy decisions and Cooperation/supplier networks.

For a successful entry into the global aerospace and defence market, we support our costumers with International Market Analysis and Market Entry Strategies, Business Development & Sales, International Cooperation's, Strategic Alliances and Joint Ventures and also Intercultural Trainings.

Capabilities & Expertise

Koç Consulting is the unique aerospace & defence consulting company in Turkey, independent and objective. As hi-tech consulting company, we are

- Addressing all fields of the sector: military & civil aircrafts, satellites, launchers, missiles, defence systems and aerospace services
- Consulting along all the value chain worldwide: OEM, suppliers, service providers, satellite operators, maintenance & overhaul providers, airlines and governments
- Animating think-tank workgroups dedicated to aerospace & defence technologie
- Teaming up with selected cooperation partners; internationally present with offices in Munich (Germany) and Ankara (Turkey)

[1] General Director of Koç Consulting

Engineering Expertise Air Systems

Engineering Expertise Space/Satellite Systems

OBDH	On-Board Data Handling
AODC	Attitude Orbit Determination and Control

Engineering Expertise Launcher/ Missile Systems

GNC Guidance Navigation Control

Engineering Expertise Defence Enabling Technologies

Koç Consulting's Aerospace & Defence Network

Following our philosophy and strength to cooperate successfully in the international market, we have selected premium cooperation partners world-wide:

- Ankara
- Bremen
- Hamburg
- Istanbul
- London
- Los Angeles
- Madrid
- Munich
- Noordwijk
- Paris
- Prague
- Richmond
- Toulouse
- Turin
- Vienna

Cooperations with

- International Lawyers
- International Auditors
- National Chambers
- Institutes
- Agencies
- Universities

Future of Defense Industries & Technologies

Thread Scenario Evolution 1940-2000

The military thread scenarios have changed and therefore influenced the requirements and military needs world-wide. While the existing military infrastructure and material partly is still reflecting the needs of the cold war era, the political global and regional developments have transformed the thread scenarios considerably and led to a greater need of flexible resources.

The focus on more local and singular strikes instead of former high intensity conflicts has produced different requirements towards the technical and logistical equipment throughout all arm branches. This has led to changed development activities and research.

Expected Development of Air Superiority

Looking at the area of air warfare, the challenges that need to be faced by the air forces in Turkey and worldwide have changed considerably. While the air to air combat was a major focus in the past the requirements towards aircrafts have diversified and led to different developments. UAVs have gained major importance in the last decade and continue to do so.

When looking at the foreseen usages of UAV within the next decades the range of missions will expand, which leads to higher and more complex technological requirements.

Until 2030 the following mission profiles will be accomplished by UAVs:

- Strategic Reconnaissance (HALE / MALE)
- Tactical Reconnaissance (URAV)
- Attack of ground targets (UCAV).
- Air to Air combat

It has to be pointed out that UAVs are a key technology for any future military scenario. Therefore the development of UAVs and its needed core competences is a cornerstone for the Turkish defence industry.

Military Space Utilisation

The military use of space technology can be divided into three stages of development: Space Utilization, Space Power and Space Dominance. Space utilization is mainly consisting of the basic capabilities such as access to space, communication, surveillance and some aspects of intelligence.

Future steps will be taken in Space Power and Space dominance which constitutes in a lot of areas new ground for most countries.

Consolidation of European Aerospace Industry

One development of the last decade in the European Aerospace Industry has been the consolidation and integration of established aerospace and defence

companies into system integrators, offering system integration capabilities for a variety of products and moving away from producing components or subsystems.

Aerospace and Defense Industry as "Power Innovator"

A recent study has proved that the Aerospace industry is a so called Power Innovator, meaning that the R & D conducted in this sector needs a lot of resources, but also produces a lot of innovations. Everyday life articles like bar codes or calculators have been developed in the aerospace industry.

Innovation Excellence Study – Aerospace and Defence Industry as "Power Innovator"

For a country like Turkey investments in the industries located in the Power Innovator field should be the focus. Those industries are relatively new and inherit a great potential for real innovation, which can bring the Turkish industry to the international top level in a relatively short time.

Therefore the decision by the Turkish government to invest into the aerospace and defence sector research is definitely correct and should be followed in the coming years.

Future R&D Expenditures of Turkey

- To meet its operational needs, Turkish Armed Forces are procuring modern weapon systems in Turkey and from abroad; or by conducting national development programs

- These weapon systems incorporate a large amount of advanced technology and a substantial part of them (75%) are being purchased from abroad.

- The SSM and Turkish MOD has the goal to substantially reduce this foreign dependency within the next decade (~ 50%)

- The logical consequence in a significant increase of research and technology founding in Turkey

Conclusion

- Required future enabling aerospace & defence technology programs are going to be more complex and require dedicated key technologies for e.g. air superiority and space dominance

- In order to develop these key technologies the European aerospace and defence industries have been consolidated

- The R & D budgets of defence industries have to remain still high in order to cover the required future thread scenarios

- Turkey has recognized these future trend and scenarios and consequently increased significantly the research and technology funding for aerospace and defence

- The international aerospace and defence industries have to develop as partners of the Turkish defence companies common future aerospace and defence projects for the Turkish and International markets

THE NEW DYNAMICS IN THE TURKISH DEFENSE INDUSTRY

Dr. Tacettin Köprülü[1]

Savunma-Siyaset-Teknoloji-Ekonomi Piramidi

Savunma-Teknoloji-Ekonomi-Siyaset ve Askeri Proje/Program Yönetimi

Ar-Ge
Teknoloji Geliştirme
Ürün Geliştirme
Sistem Geliştirme

TÜRKİYEDE DURUM

TEMEL HEDEF: Milli ihtiyaçların yurt içinden karşılanma oranının artırılması

TEMEL YAKLAŞIM: "Yeni Dünya Düzeni ve Ulusal Savunma Sektörümüzün Dayanışma İhtiyacı"

YENİ DÜNYA DÜZENİ: *Politiko-Kültürel*

- ***SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ***
  - ✓ Konvansiyonel dengeler
  - ✓ İki Kutuplu Dünya Dengesi
- ***SOĞUK SAVAŞ SONRASI - 11 EYLÜL ÖNCESİ***
  - ✓ Yumuşama ve Tekno Globalizasyon

[1] Innovative Programs Group Manager, HAVELSAN Inc.

- ✓ Kökten dönüşüm? Belirsizlik ?
- ➢ ***11 EYLÜL VE SONRASI***
- ✓ Tek Kutuplu Dünya Dengesizliği
- ✓ Yeni motifler: Küresel, Kıtasal, Bölgesel, Ulusal, Etnik, Dinsel, İdeolojik, vb paradigmalar...
- ✓ Yeni Tekno-küre tanımları: ABD, AB, ÇİN, yereller..
- ➢ ***2015-2020 SONRASI***
- ✓ Yeniden İki/Çok Kutuplu Dünya ?
- ✓ Üç Eksen/Altı Kutup

GELİŞMELERİN BUGÜNKÜ SONUCU :

"GÜVENLİK KAVRAMINDA DEĞİŞİM"

- ➢ Askeri Boyuta İlaveten;

  Tümleşik Siyasi, Diplomatik, Ekonomik, Sosyal, Teknolojik,....

  Boyutların Ağırlığının Artması: Platform değil, ağ-merkezli harp
- ➢ Savunma ve Beka'ya Yönelik Askeri Faaliyetlerin Kapsamında Genişleme: Yetenek merkezli bakış
- ➢ Asimetrik Tehdit, Kitle İmha Silahları Kaygısı: *Anayurt Güvenliği*
- ➢ Askeri Kuvvet Yapısının Değişmesi,

SAVUNMANIN DEĞİŞEN NİTELİKLERİ

20.YÜZYIL

- Statik
- Reaktif
- Bölgesel
- Yıpratma Politikası
- Çatışmadan Kaçınma
- Noktasal Lojistik Destek
- Ulusal İstihbarat

21.YÜZYIL

- Çevik
- Proaktif
- Küresel
- Hassas Vuruşlar
- Tehditle Uyumlu Çatışma
- Entegre Lojistik
- Ortak İstihbarat

KOMUTANIN İHTİYACI

- ➢ Karar Üstünlüğü
  - ➢ Farkındalık

- Bilgi Üstünlüğü
- Ağ-Merkezli Komuta Kontrol

DESTEK UNSURLARI

- Bilgi Paylaşımı,
- COTS Ürünler
- Bilişim ve Yazılım Üstünlüğü

SAVUNMADA BİLİŞİMLE DÖNÜŞÜM

- Düşmandan önce ve Düşmandan Daha Derin Mesafelerdeki Hedeflerin Doğru ve Zamanında Tespit ve Teşhisi, (ISR & C4)
- Düşmandan Daha Hızlı ve İsabetli Karar Verilmesi, (KDS)
- Kara, Deniz ve Hava Unsurlarının Koordineli, Ahenkli ve Sinerjik Tarzda Müşterek Harekatı, (C4)
- Ağ Merkezli Muharebe (NCW) Koşullarına Uyum İhtiyacı. (C4)

SONUÇ: Gerçel ve Sanal dünyaların füzyonu!

Plaform-merkezli yaklaşımdan kaçış, yetenek-merkezli bakış

ASKERİ (VE SİVİL) KESİMDE

BİLGİ TEMELLİ GÜNCEL YETENEK İHTİYAÇLARI

- Müşterek, Kurumlar Arası ve Çok Uluslu Operasyon Sistemlerinin, Ortak Süreçler ve Açık Standartlar Vasıtasıyla, Karşılıklı Çalışabilirlik (IO)'lerinin Artırılması,
- Daha Düşük Yönetsel ve İyileştirme (Upgrade) Maliyeti,
- Sistemlerin Entegrasyon Maliyetlerinin Düşürülmesi,
- Ağ Merkezli Ortamda Kesintisiz Çalışan Sistemlerle Kuvvet Hazırlık Seviyesinin Yükseltilmesi,
- Gelişen Teknolojilerin Muharip Yeteneklere Sunulmasının Hızlandırılması

AĞ MERKEZLİ MUHAREBE

- ***TANIMI VE ÖZELLİKLERİ :***

• Bilgi avantajının savaşta somut avantaja dönüştürülmesidir,

• Gücünü savaş ortamında kurulmuş iletişim/bilgi ağından alır,

• Değişik seviyelerdeki çatışmalara uygulanabilir ve strateji, taktik ve operasyonun bütünleşmesini sağlar.

• Görev, kuvvet büyüklüğü ve içeriği ve coğrafi parametrelerden bağımsızdır.

• Artan Bilgi Paylaşımı

• Paylaşılan Durum Bilgisi (Shared Situation Awareness)

• Kendiliğinden Eşgüdüm (Self-Synchronization)

• Hızlı ve Etkin Komuta Kontrol ve Artan Savaş Gücü (Kuvvet Çarpanı)

- ***KARŞILAŞILAN PROBLEMLER:***

• Kuvvet organizasyonu ve doktrininde değişiklik gereksinimi

• Ciddi bir altyapı maliyetinin olması

• Kuvvetler arası ağ'a yapılacak fiziksel saldırılar kadar, sayısal saldırılara da açık

ULUSAL SAVUNMA SANAYİ VİZYONU

Güvenlik ve Savunma alanında;

➢ Güncel teknolojilerle entegre çözüm/sistem üretebilen,

➢ Mevcut envanterini "akıllı" ilavelerle ucuza geliştirebilen,

➢ Özellikle Sistemleri, azami oranda da bileşenlerini, iç pazarda üretip, yeteneği canlı tutup geliştirebilen,

➢ Kendi içinde eşgüdüm ve uyumu sağlamış,

➢ Uluslararası konjoktürle uyumlu ve rekabetçi,

➢ İnnovasyona dayalı gelişim refleksi ile büyüyen, salt imalat odaklı değil, teknik beceri ağırlıklı

➢ Topyekün ulusal sanayii harekete geçirebilen,

Bir Ulusal Savunma Sanayi, Bilim ve Teknoloji Tabanı Gerekmektedir.

SAVUNMA SANAYİİNE GÜNCEL/YENİ YAKLAŞIMLAR

➢ SSM Projelerinde artış, ihale sürecinde hızlanma ve Yurt İçi Katkıda artış,

• HELSİM, KMS, GENESİS, TİHA, ATAK, KKTM, AMT, vb.

➢ Ana-Alt Yüklenici İşbirliğine (*özenle*)Teşvik/Destek Verilmesi,

➢ Savunma Sanayiinin Yeniden Yapılandırılması gayretleri,

• Hem Arz, Hem Talep Kanatlarının Yeniden Yapılandırılması

➢ ARGE Faaliyetlerindeki Uygulamalar,

• MSB Teknoloji Panelleri,

• TÜBİTAK Destekli Savunma ve Uzay ARGE Projeleri,

Amaç

- Hızla değişen koşullarda, sürekli evrimleşen arayışlarla Ulusal Güvenliği sağlayacak teknoloji, kavram, imkan ve kabiliyetlere sahip olmak.

- Ulusal güvenlik ancak, ihtiyaçlara çok hızlı cevap veren, bir bilim ve teknoloji tabanına sahip olmakla sağlanır.

Teknoloji geçiş stratejileri

- Hiçbir ordu yeni ve denenmemiş bir araştırma ürününü satın alıp kullanmak istemez.

- Yeni Teknolojiler
  - Yeni kavram ve doktrinler gerektirir
  - Yeni riskler üretir
  - Servis ve kadro gerektirir

- Değişime tepki

DEĞİŞEN PARADİGMALARDA TSK-SANAYİ-ÜNİVERSİTE İŞBİRLİĞİ

TSK :

- En modern savunma teknolojilerine dayalı imkan ve kabiliyetlere sahip olmak

SANAYİ :

- Müşteri memnuniyeti,
- Rekabet üstünlüğü yoluyla kar maksimizasyonu

ÜNİVERSİTE:

- Eğitim,
- Evrensel bilim ve teknolojiye katkı

ÜÇLÜ SARMAL MODELİ

TEMEL AMAÇ: Bilim ve Teknoloji Tabanlı Toplumsal Refah, Ekonomik Kalkınma ve Savunma

- Kurumlararası yıkılan duvarlar ve kuvvetli bağlar
- Sonu gelmeyen bir değişim ve üretim

ÜÇLÜ SARMAL MODELİNİN TEMEL UNSURLARI

1. Ulusal Programın Oluşturulması
2. Ortak Çalışma Programlarının inşası
3. Tedarik

BUGÜN KULLANILAN ASKERİ TEKNOLOJİLERİN HİÇBİRİ ORDUNUN KISA VADELİ İHTİYAÇLARINI GİDERMEK ÜZERE ÜRETİLMEMİŞTİR. Örnek: İHA, PC, İNTERNET

Ortak Çalışma Platformları: Asker+Sanayici+Bilim İnsanları

- Hibrit Organizasyonlar

  Teknoparklar

  Stratejik Ortaklıklar

  Ulusal Laboratuvarlar

  Teknoloji Transfer Programları

  DARPA, RAND Benzeri Kurumlar

  Stratejik Araştırma Enstitüleri

  Spin-off Firmalar

  “Networks of Networks” Hiper Ağlar
- Refleksif ve ortak hareket yetenekleri

ARGE’YE DAYALI TEDARİK SÜRECİ

- Harekat isterleri, Misyon Senaryoları Analizinden hareketle
  - Kavram ve Teknoloji Geliştirme
  - Sistem Geliştirme
  - Prototipleme (Ürün Geliştirme)
  - Demonstrasyon/Simülasyon
  - Eniyileme
- Üretim ve Teslim
- Harekat ve Lojistik

TEDARİK SÜRECİNDE ÜÇ TEMEL PARAMETREYİ “EN İYİ”LEMEK ZORUNDAYIZ

1. Performans
2. Maliyet
3. Zaman

SONUÇ

➢ Artık ulusal güvenlik, ulusal menfaatlerin her alanda, her yerde ve her zaman korunmasını gerektiren, çok karmaşık bir faaliyettir.

➢ Yeni dünya düzeninde savunmada bilişimle dönüşümü yakalayamayan, teknolojiyi üretmeden tüketen ulusların geleceği karanlık ;

✓ *Bilgi*nin giderek artan önemiyle dönüşmüş savunma sanayiini doğurmak ve yaşatmak zorundayız,

✓ Ancak öncü ulusların geçmişini taklit etmek yerine, deneyimlerinden yararlanmalı ve kendi sentezimizi bulmalıyız.

➢ Yeni dünya düzeninde yerimizi alırken aşağıdaki hususları dikkate almalıyız:

✓ Ulusal Güvenlik *satın alınamaz*, geliştirilir, kurulur, yaşatılır: *yapılır*.

✓ Bu görevde, dayanışma içindeki ulusal savunma sanayiimizin rolü, askeri ve sivil kamu kurumlarımızınki kadar kritiktir.

TURKISH AEROSPACE INDUSTRIES (TAI), INC.

Muharrem Dörtkaşlı[1]

Our mission: Leading the development of Turkey's aerospace industry. Our vision: Becoming a "World Brand Aerospace Company" with indigeneous products and global competitive power. Strategıc Goals

- Delivering the Sovereign Systems to Turkish Armed Forces
- Sustainable Growth and Profitability
- Stakeholder Satisfaction

MANUFACTURING ⟹ DESIGN

MAJOR PROGRAMS

[1] General Manager, TAI-Turkısh Aerospace Industrıes, Inc.

FUTURE CAPABILITIES OF NETWORK CENTRIC OPTRONICS

Ralf Kladtke[1]

Security & Defence – General Trends

- Very high diversification of threats
- And even more difficult – who or what is a threat?
- Identification of threats becoming more and more complex
- Penetration of camouflage is essential
- Protection of our Security & Defence people is of utmost importance

Future Opto-electronics = Optronics is essential to our Security & Defence capabilities

Optronics is a key to support our Security & Defence Capabilities

Intelligence, Surveillance & Reconnaissance

ISR must provide in Real Time ...

- Wide area surveillance & reconnaissance
- Detection & Identification
- 24 h per day, all weather
- Penetration of camouflage
- Sensor fusion (Optical, Multi-/Hyperspectral, Radar, ELINT,..)
- Geo-Referencing, 3-D terrain data

Intelligence, Surveillance & Reconnaissance Sensor Fusion

Real Time Sensor Fusion ...

- Infrared
- Visual

[1] Carl Zeiss Optronics.

- Radar
- Hyperspectral
- ELINT
- Laser, etc.

Intelligence, Surveillance & Reconnaissance
Network Centric Optronics

Network Centric Optronics

- Central surveillance with optimized personnel deployment
- Automatic selection of the best positioned reconnaissance sensor by the system, without obstruction of the overall view
- Extended information provided by imaging sensors

Sensor fusion

This enables precise target determination and the consolidation of information for decision makers.

Intelligence, Surveillance & Reconnaissance

Reconnaissance in the Combat Area

Network Centric Optronics

- Infrared
- Visual
- Laser Range Finder
- GPS & Compass

Communication Interface:

⇨ Exact Object Position Data
⇨ Images
⇨ Video Stream (IR, Visual)

Intelligence, Surveillance & Reconnaissance

Unmanned semi-autonomous Reco-Systems

- Combination of Advanced Optronics Sensors
- Automated Target Recognition (ATR)
- Unmanned protection of troops
- Unmanned support in Reconnaissance
- Unmanned Camp Protection

⇨ Operation without risk in insecure areas
⇨ Copes with reduced staff levels

Intelligence, Surveillance & Reconnaissance
Above and under water

Advanced Surface and under water Optronics Sensors:

- Direct optical viewing
- Day & night high-resolution cameras

- Fast panoramic viewing
- Short sector scans of coastal areas
- Underwater Laser Radar
- Green Laser

⇨ Covert Operation

⇨ Improved Safety & Efficiency during operation

Advanced Airborne Optronics Sensors:

- Wide area Reconnaissance
- Combination of several optical channels
- Visual & IR
- Highly improved resolution and range

⇨ Most advanced Optronics systems available in Europe

⇨ World class

Communication, Command & Control
Network Centric Operation (See – Decide – Act)

Communication, Command & Control Laser Communication in Space

Optical communication for command and control tasks

Successfully proven optical data transmission at 5500 MB/s

Survival and Protection CBRN Detection

Detection of biological agents and hazardous substances using an immuno-assay method with optical readout

Identification of bacteria, viruses and toxins

Special features include:

- short cycle time (approx. 15min)
- high sensitivity
- multi-component verification

- compact design
- weight of 5kg

Satellite Laser Communication Terminal (LCT)

Communication, Command & ControlLaser Communication

Optical communication for command and control tasks

Broadband directional, tap-proof and eye-safe data transmission via modulated laser beam

Survival and Protection CBRN Detection

Detection of biological agents and hazardous substances using an immunoassay method with optical readout

Identification of bacteria, viruses and toxins

Special features include:

- short cycle time (approx. 15min)
- high sensitivity
- multi-component verification
- compact design
- weight of 5kg

Survival & Protection Vehicles in urban terrain / ships in the harbor

- Stabilized platform with close-range recon capability (day & night)
- Ensures reconnaissance and protection in the vicinity of vehicles
- Automatic target recogni-tion (ATR) supports the crew during missions

- Networked operation capability

Security – Surveillance Systems

Border surveillance

- Protection of Green & Blue Borders
- Optronics & Radar Surveillance
- Customized systems for long-range, passive day and night border surveillance
- Network Centric Border Surveillance

CONCLUSION

Network Centric Optronics

- Major and increasing contribution to all Capability Categories
- Essential to Network Centric Operation

Our Mission

- We are fully committed:
  - To Protect you during your mission
  - To Serve you through innovative capabilities
  - To challenge the limits of technology

ALTINCI OTURUM
TERÖRLE MÜCADELE VE SAVUNMA
(COUNTER- TERROR AND DEFENCE)

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Abdülhaluk Mehmet ÇAY

Raportör : Doç. Dr. Gonca BAYRAKTAR DURGUN

Konuşmacılar

Saffet Akkaya

Polat Kızıldağ

Mehmet Çamir- Çağdaş Güven

Aşkın İnci Sökmen

COUNTER TERROR AND DEFENSE

Saffet Akkaya[1]

Abstract

This article undertakes a general reading of terrorism from a broader perspective. Is terrorism really a problem of post cold-war era? How can we classify the terror carried out by the hands of legitimate administations of previous centuries? Did all nations in modern age show the same reaction against terroist movements? How does policies of center as the dominant power of global age affect the reactions in peripheral states? There is a general consensus that prevails all over the world, focusing on requirements to reorganize the defensive instruments of nation-states and international organisations in order to control terrorist movements. But actually, did the states and international organisations proved, since 9/11 events particularly, a robust and coherent understanding towards this phenomenan? It seems that, the incentives of global age is actually fuelling the devastating power of terrorism, as west gets more dominant and as the rest gets more subservient.

Introduction

Terrorism is a phenomenon, aiming to reach its goals by using similar destructive methods. These goals may either have limited regional aims or complex international dimensions and threaten the countries without making any distinction on religion, culture, economics or geographic location. At the threshold of the twenty-first century terrorism has reached a destructive potential to such an extent that fundamental political, economic and security institutions have placed this new threat into first row in their agendas since almost a decade.

It is evident that defense against terrorism has been one of the cornerstones of national defense in 21st Century. This new phenomenon has deeply affected the defense strategies of not only the nation states but also of international organizations. After the cold war, a transformation phase has commenced at both national and international scale in order to harmonize the security requirements emanating from terrorist acts, particularly after 9/11 attacks. In this article, I will focus on requirements to harmonize the defensive assets for counter terror at both national and international levels and also mention about Turkiye's position on defense against terror as an interesting country with its multi-faceted roles and its responsibilities within western alliance.

Traditional Warfare

The cold war period has urged the nations to group under two main camps to deter the aggression of other side. This grouping, to name as NATO and Warsaw pact, has mainly based on two dynamics; first, huge conventional armies and second, nuclear arms with extraordinary destruction capacity. Not only nuclear, but also chemical and biological weapons have been robustly developed by both sides and stored for a possible use. After WW2, a balance of power has been established between West and Communist pact depending on these two dynamics. This balance of power, despite its excessive conventional and nuclear arsenals, has deterred both sides from being the first to commence war and has consequently maintained peace. Cold war period has required massive armies organized to encounter a general attack from the other side, mainly using traditional military strategies. These traditional military strategies and tactics have inherited the same principles no matter which country or pact has used.

[1] Phd Candidate at METU

The typical elements of traditional warfare can be summarized as[1]; manpower and firepower. Manpower is composed of man power pools, active forces and ready reserves while firepower is composed of small arms, crewed weapons, armor, artillery, missiles, munitions, armed aircraft, surface combatant and submarines. The mobility, staying power, integrating factors and overarching imperatives are other supportive dynamics that increase the capabilities of manpower and firepower. Military experts are well aware of these factors that directly affect the quality of the soldier in the field and its effects on the enemy. All these factors are cardinal principles for regular massive armies in the world no matter which political camp or military traditions they belong to. The nation-states and the military pacts they crated have been loyal to above mentioned military structures and traditional strategies until 9/11 attacks in USA. After the dissolution of Soviet Union, although West has started to make cut offs in their defense spending and decreased the sizes of their regular forces, terrorism as a new phenomenon urged international community to take more courageous steps and dictated the decision makers and statesmen to approach the security matter from a totally different angle.

This phenomenon was something different from regular area of operations and it was almost impossible to tackle with traditional military understanding. At this point, not only military but also civilian experts that had expertise on social, psychological, economic aspects of this new warfare got involved in the decision making process.[2] From a global perspective, the UN Secretary General's high level panel on Threats Challenges and Change in year 2004 has identified six clusters of threats exercising the world's governments. These are, Economic and social threats including poverty, infectious disease and environmental degradation, inter-state conflict, internal conflict including civil war, genocide and other large-scale atrocities, NBC weapons, terrorism and trans-national organized crime. Here we see that terrorism has either direct or indirect links with one or more of other five clusters. There is no general formula to apply any country from the point of priorities emanating from the threats mentioned here, but as a general idea, mainly the developed Western states consider the threats from terrorism and WMD to be most pressing, but many states in the developing world consider the armed conflict and economic and social threat s at the top of their security agenda.[3]

It is clear that military forces of future will increasingly conduct non-military tasks and functions and such conditions are different from traditional Clausewitzian strategies and structures that are incapable to meet the requirements of future operations. It is easy to observe that, in parallel with transforming features of military capabilities, classical state based systems are also gradually being replaced by a complex and interconnected global economic system and a similar global society with no real physical borders under the influence of non-state actors, structures and international norms.[4]

Terror As A Historical Phenomenon

Although there is a general perception that terrorism is a pehnomenan of 21st century, it is not totally true. Terrorism has reigned over earth end affected massive populations under different socio-economic and political environments extending from Europe to China since a long time. For example, the totalitarian regimes of communism and nazism has systematically used terror as an asset to realize their political aims. In the book, The Black Book of Communism: Crimes, Terror, Repression, edited by Stephan Courtois, it is discussed that, the number of

[1] John M.Collins, Military Strategy, , Potomac Boks, 2001, p.23
[2] Paul D. Williams, Security studies, Routledge Press, 2008, p.5
[3] İbid, p.8
[4] Ken Booth, Theory of World Security, 2007, p. 76

the people killed by both regimes toll up to 120 million since the beginning of 19th century.[1] The author claims that totalitarian regimes are responsible for a greater number of deaths than any other political ideal or movement. The statistics of victims includes executions, intentional destruction of population by starvation, and deaths resulting from deportations, physical confinement, or through forced labor. On the other hand, one of the critics about the book asserts that the massive casualties are not caused merely by totaliter regimes and the massive deaths caused by liberal-capitalist states starting with the colonial period are greater than the totaliter regimes. Although this book receives many critics on several aspects, it has pointed out a reality saying; states have widely used terrorist methods to consolidate their aims on either domestic populations or on other geographies for economic and military gains.

This situation has continued until end of WW2 and during cold war era, use of terrorism has changed its tactics and assets according to the principles of cold war. Actually, almost all of the national armies had the concept of insurgency, counter insurgency, sociopolitical terrorism or counter terrorism strategies in either as a defensive posture or an offensive posture. Soviet Union, for instance, has used Spetsnaz forces and other counter-insurgency forces in Afghanistan in order to support the operations of regular conventinal units and to consolidate the military objectives.[2] But these irregular military operations have been considered as part of regular military operations, aiming to ease own military operations or to hamper the enemy operations. To organize civilians for military aims, particularly for logistic based activities, either on own soil or on enemy soil was the core activity of such operations. As an asset of cold war, parallel to its political aims, communist ideology has used terrorism widely in its periphery. Some other typical examples include the left-wing revolutionary organizations in Western Europe such as read brigades in Italy and Germany. Terrorist methods were also used in some occasions by the far rightist movements and regimes in Latin America**.** Both ideological camps sought to maneuver some purely nationalist-motivated terrorist organizations. Turkey, on the other hand, as a NATO member has felt the pressure of this ideology on her own soil stronger than other NATO members and been subject to a higher degree of terrorist movements during cold war era.

Terrorism in Turkey

Let me very briefly touch upon Turkey's war on terrorism in the cold war era. Turkey is one country that has suffered from terrorism within the last four decades. As a former flank, now a front country in NATO, Turkey was compelled to fight against 4 strong waves of terrorist challenges both during the Cold War and in its aftermath.

The first wave, in late1960s and 70s, is ideological domestic terrorism of extreme right and left both against each other and particularly against educational institutes of Turkish Republic. This urban terrorism had caused the lives of hundreds of young people and had harmed the education system and democratic institutions of Turkey until end of Cold War period.

The second wave is an interesting sample for terrorism that occurred between 1974 and 1984. The Armenian terrorist organization named ASALA has conducted 153 terrorist attacks and assassinations against Turkish diplomats in a systematic way killing 34 diplomats including ambassadors.

The third wave commenced in late 1980s as actions of religious terrorist organizations aiming to convert the secular and democratic structure into an Islamic order. The names of these terrorist groups are basically; Hezbollah, Union

[1] http://en.wikipedia.org/wiki/The Black Book of Communism: Crimes, Terror, Repression,
[2] William Maley, The Afghanistan Wars, Palgrave McMillan, 2002, p.49.

of Islamic Community and Associations, Federal Islamic State, Islamic Movement Organization, Vasat Organization, Group of Selam etc.

The fourth and the most devastating wave is PKK Terrorist Organisation that has started in mid 1980s. None of first three waves has caused so much injuries and casualties in Turkish society as PKK has done. In terms of brutality of its activities, it has never discriminated among innocent citizens, be it children, babies, elderly or women. Since 1984, according to the figures of Turkish General Staff, over 12 .000 innocent people are killed or disabled all over Turkey, not to mention losses of security forces. The sum of the economic loss of Turkey caused by the terror within last two decades is estimated to be around 160 billion US dollars. In order to finance its activities, like all other terrorist organizations

These four samples are just to remind of us about the effects of terrorists on a peaceful society in modern age. Turkey has challenged problems of running an irregular warfare against terrorist movements, beside its huge responsibilities for traditional warfare to fulfill its commitments within NATO. It is clear that despite the hardships to fulfill its commitments in cold war period against the threat caused by Warsaw Pact, as a developing county, the consequences of handling such a long and irregular warfare against terrorism, has caused deep social economic and political costs for Turkey. Within this respecti let me say that the allies in NATO have not given enough support to Turkey until 9/11 events.

International Community and Terrorism

General Wesley Clark, the Supreme Allied Commander Europe of NATO between 1997-2000, describes the might of American Army as follows;[1] not since the Roman legions has a single nation been so powerful militarily, so dominant, so able to impose its will -- and seemingly without significant cost at home. America's armed forces have cast a long shadow over the nation's traditional alliances. Their power incites envy among potential competitors and fear among potential adversaries; it deserves to be talked about and worried about. It fully justifies the French appraisal of an American hyper-power.

Although the American military power has reached a unprecedented level, the outcome of couple men’s effect on this formidabble armada and on globe was stunning. September 11 attacks have been a cornerstone for the globe not solely with its impacts on the country it occured but also for the future of human kind in new millennia. As we reach the end of decade, we see that international terrorism still occupies the first priority on interantional agenda. Not only the US and western world, but also the rest of the world public opinion proved a solid reaction and gave unconditional support to US led coalition against terrorism.

NATO as the strrongest defence organisation of post Cold-war term, intensifies its efforts on this challange. Similar to previous NATO Summits since the beginning of new millennia, the Declaration of recent NATO Summit in April 4, 2009 clearly focuses on requirements to fight against terrorism saying clearly; “Today, our nations and the world are facing new, increasingly global threats, such as terrorism[2]...” Within this repsect, NATO sends an open invitation to all significant institutions over the globe to have a stronger cooperation on dealing with new challenges. It is possible to say that the inter-governmental cooperation has contributed to a notable drop in the number of international terrorist incidents but, terrorist violence in many parts of the world is still continuing to promote an uncertain security environment, and it seems to remain an ongoing threat to international and domestic stability in near future.

[1] Wesley Clarke, Waging Modern War; Bosnia, Kosovo and Future of Combat, Public Affairs USA, 2001, p. XII
[2] http://www.nato.int/cps/en/SID-DCE26635-74ED600A/natolive/news_52845.htm

Thus, as the spearhead of Western alliance the primary US response to international terrorist network have been basically on two fronts; internal front and external front. Both fronts are composed of precautions on law enforcement; the tracing of terrorist financing, intelligence gathering, criminal-law surveillance of suspects and arrests and trials in a number of countries. Within this respect, the US led western coalition has also pursued a variety of multilateral efforts and interactions with the members of international society. Quick military campaigns on Afghanistan and Iraq are the rigid indications of this multilateral understanding. US led coalition has occupied two countries in couple weeks and removed current governments without any major problem. Today we see that US led western coalition approaches the Afghanitan crisis as one important issue to tackle internatioanl terroist network, but actually the seeds of this network have been sowed by the same coalition during the Soviet invasion in 1980s. It is possible to say that, the struggle between liberal and communist ideologies during cold war have formulated the conditions of the post cold war era's new challenge, the international terrorism.[1]

Since 9/11 event, US particularly is following coercive politics against international terrorism. In their book "The Dynamics of Coercion" Daniel Byman and Matthew Waxman have explained the necessities why US transformed the tools of Cold War's deterrence into an effective and robust coercive politics. Although it is not easy to fight a blurry enemy under close supervision of domestic and global public opinion, US policy makers and military experts use almost any positive tool to justify their operations worldwide. Away from the universal teachings of liberalism that opposes war and military movements; coercive force is a vital element for Center's foreign policy and using coercion widely to make strategy in the name of a "real existing liberalism".[2] As a result of this coercive approach, we see that anti-western sentiment once promoted by Third world countries is turned into an anti-American ideology fuelled by religious arguments that find space in Muslim societies of the Middle East. In the fight against Taliban and Al-Qaida and war on terrorism as a general rule, the confidence of the people is playing the most crucial role for the success. The side that will gain the confidence of the public will have the advantage over the other side.

NATO Operations in Afghanistan

North Atlantic Treaty Organization (NATO) is accepted as the strongest system of collective defense established in 1949 as a mutual defense organization. After the collapse of Soviet Union, considerable changes has taken place in NATO concept parallel to the political will and military capabilities of member states. Within this respect, the end of the Cold War and the dissolution of the Warsaw Pact in 1991 caused a re-evaluation of NATO's purpose, nature and tasks at strategic level. This idea is based on the principal that threat to the Alliance is coming from out of alliance territory and new military capabilities are required to encounter them. In practice this ended up entailing a gradual and still ongoing expansion of NATO to Eastern Europe, as well as the extension of its activities to areas that had not formerly been NATO concerns, and expansion of NATO itself by including new member states. Since September 11, 2001 the member states of NATO have sought to create a "new" NATO which is capable to reach beyond the European Theatre and combat new threats such as terrorism and proliferation of weapons of mass destruction (WMD) in their origins. Within this respect, Afghanistan has been the first "out-of-area" mission of NATO after Balkan Crisis in 1995.

[1] Talat Masood, Problems and Prospects in Defence Against Terrorism, The Experinece of Pakistan, COE-DAT Proceedings of Second International Symposium, p47-54
[2] Daniel Byman&Mathew Waxman, The Dynamics of Coercion, Cambridge University Pres, 2002, p.15

NATO leaders acknowledge that security in the Euro-Atlantic area is closely tied to Afghanistan's security and stability and declare that the UN-mandated ISAF mission in Afghanistan is NATO's key priority. Since its first day of establishment, the NATO led International Security Assistance Force (ISAF) faces obstacles.[1] Some of these obstacles may be mentioned as; shoring up a weak government in Kabul, using military capabilities in a distant country with rugged terrain, and rebuilding a country devastated by war and troubled by narcotics trade. Under these conditions, as stated in above paragraphs the mission statement of NATO is; train the Afghan army, police and judiciary, support the government in counter-narcotics efforts, develop a free-market infrastructure and suppress the Taliban.

On the other hand, although all NATO member states agree on ISAF's mission -and probably as the largest challenge to the success in Afghanistan- since very beginning of ISAF operations they differ on how to accomplish it. Some members do not want their forces to engage in combat operations and none of them want to engage directly in destruction of poppy fields in order to counter the drug trade. Some of NATO member states commit their forces to NATO operations, and then impose restrictions as "national caveats" on tasks those forces may undertake. These restrictions, for example, may prohibit forces from engaging in combat operations or from patrolling at night due to lack of night-vision equipment. In addition to national caveats, some governments do not permit their forces to be transferred to other parts of Afghanistan.

At the alliance summit in Riga, Latvia, in November 2006 NATO leaders sought to reduce the caveats in Afghanistan.[2] The United States, Canada, Britain, and the Netherlands, have forces in southern and eastern Afghanistan and have appealed to other governments to release combat forces to assist them in moments of danger. As French Government reduced its caveats to allow its forces elsewhere to come to the assistance of other NATO forces, Turkey in contrast refused to allow its forces to be used at combat missions. Some other NATO members follow other types of caveats at different levels that restrict use of their forces under ISAF command, and these caveats create a challenge for NATO operations. All above mentioned concerns on Afghanistan operations prove the challanges of international community on the war against international terrorist networks. Those deficiencies in military, economic and administrative aspects of the operations need to be removed as soon as possible; otherwise a failure in Afghanistan will not only create a deep impact on the fight against terrorism, but also on the future of NATO missions.

Changing face of terrorism

We all are aware that, it was not possible for either Al Qaeda or any other terrorist organization to directly challenge the hegemonic US power by means of either soft balancing or hard balancing instruments. But, there are major side effects to hegemonic power created by terrorism phenomena particularly after 2003 Iraqi war such as; economic decline, false investments on conventional military capabilities, excessive use of military power and its negative effects on global public opinion, irrational military campaigns.

On the other hand, as the effects of globalization get stronger and as the policies of center get more dominant over the rest, the terrorist groups gain larger power in this global environment practically due to technological improvements and negative perception of peripheral communities against west and US dominance. As illicit transnational networks of weapons technology grow, the risk of proliferation of weapons of mass destruction becomes higher and more difficult

[1] Paul Gallis ,NATO in Afghanistan: A test of the Transatlantic Alliance, Congressional Research Service (CRS) Reports, 2006.
[2] NATO Riga Summit Declaration, 29 November 2006

to prevent. Asymmetric threats such as drug trafficking or computer virus propagation can provide alternative avenues to terrorist organizations when challenging more powerful states in order to exploit their vulnerabilities. As war fighting becomes increasingly reliant on high-tech capabilities and asymmetrical tactics, terrorist organizations will focus on cyber war, info war and other modern integrated systems. It is possible to say that technological dynamics of asymmetric threat will be key players at international security challenges in near future. In this respect, globalization has offered considerable opportunities to domestic and international terrorist groups, from the point of communication, recruitment, financial sources and technologic capabilities.

In addition to the technological advantages procured by global developments, one cardinal problem that is feeding the dynamics of international terrorism can not be separated from the policies of hegemonic powers in the aftermath of cold war era. The policies of western front particularly against the Muslim populated geographies so far followed a closer path such as supporting Huntington's thesis on Clash of Civilizations. After the demise of Soviet Union and decline of communist ideology, a vacuum was created for formal state ideology of Middle Eastern societies which were following state socialism. Bearing the fact that liberalism has won a triumph on economic and ideological spectrums of communist ideology it is natural that some of the Middle East states have fallen in a vacuum from the point of socialist ideological identity which once constituted the core of their political and economic inspirations. In cold war term, under the influence of Soviet Union they have pursued radical ideologies of Ba'athism and Arab Socialism particularly in Iraq, Syria and Egypt,[1] but after their failures in domestic and international politics the popularity of the governments has eroded considerably and as a world wide phenomenon the Middle East states also began to search a more nationalist identity. In last two decades, this vacuum has been filled by religious motives of Muslim religion, which is also feeding anti-American and anti-Western sentiments among these societies. As a consequence of pre-emptive strategy against the threat, the US policies against these countries used coercive force widely. US did not pay attention to its policies as it did during Cold War era when taking care of the fragile balance against Soviet Union policies.

Conclusions

Terrorism that is widely perceived as a matter of modern age actually has deeper roots in different shapes. Terror acts conducted with hands of state in 19th and 20th centuries have devastated massive numbers of peoples either within or outside their legitimate borders. Probably as a feedback of this tradition in state nature, during cold war years, hegemon ideologies of either Communism or Liberalism have supported similar acts in order to undermine the other side. This struggle that recognized no rule, has actually laid the seeds of international terrorism primarily in Afghanistan. This land devastated by both ideologies during 1980s and 1990s has been a safe heaven for radical groups. After 9/11 terrorist action against United States, a new strategy has been implemented by US led coalition and this approach has opened a new phase for the future. The main question here is; how will we manage to cut the ties with terrorist groups that make use of globalism and technical instruments and how will we build the bridges between mainly the Muslim societies and west that has been deeply ruined by coercive policies of US and its followers.

I suppose, this double head problem can be tackled by a long term policy aiming the muslim societies and a short term policiy aiming the terrorist cells and groups. In long term, there is a need to reconstruct the relations between the center and the periphery (mainly the Muslim states) and give confidence.

[1] Mehran Kamrava, Military Professionalization and Civil-Military Relations in the Middle East, - Political Science Quarterly, Nov 2000, p 91

Promoting democracy and secular state understanding is the key role player in this respect. While fighting the terrorist activities, terrorist capabilities and operational effectiveness on the ground, it is extremely necessary for political, educational and religious leaders to develop a mutual response to target the extremist ideology which is the principal driver of contemporary violence. Terrorist organizations must be separated from the support of public opinions particularly in Muslim communities. The religious ideology, on which they recruit new fighters, must be proved ill from the point of universal religious principles.

On the other hand, policies directed to increase the living standards of these communities will increase the confidence in general and decrease the support given to terrorist groups that are exploiting the sensitivities of these people against the west in general and US in particular. It is the bare truth that the victory against terrorism and an ever-lasting peace for the world can only be reached through the implementations of realistic policies based on common values such as improving the economic conditions, increasing the literacy rate and encouraging the tolerance, cooperation and confidence between the nations who represent different religions, cultures and backgrounds. In short term, in order to neutralize the terrorist groups in global context following steps should be taken;

a) International cooperation is one important avenue to be followed in the battle against terrorism. Although the tactical success of targeting operational cells reduces the immediate threat, the failure to defeat the terrorist ideology and motivations will ensure the continuity of the threat.

b) The main loopholes existing in the fight against terrorism is the lack of necessary legal and institutional foundations. There have been many definitions made regarding terror, but in the international arena, no common concept has been determined yet.

c) One of main pillars of proactive fight against terrorism is the establishment of an effective intelligence network. This network should embrace a continuously updated database and information exchange amongst nations.

At the turn of millennium, the world finds itself at a crossroads where the maintenance of peace and the promotion of development are responsibilities to be shared by all nations. All nations have a general perception that, the common interests they share are greater than their differences. This fact shall provide them with a foundation for a robust and stable common relationship in the 21st century in the fight against terrorism.

BIBLIOGRAPHY

BOOTH, Ken. Theory of World Security, New York, Cambridge Univ. Press, (2007)

BYMAN, Daniel & Waxman, Mathew. The Dynamics of Coercion, Cambridge University Press, (2002)

CLARKE, Wesley. Waging Modern War; Bosnia, Kosovo and Future of Combat, Public Affairs USA, (2001)

COLLINS, John M. Military Strategy, Potomac Books, (2001)

GALLIS, Paul,NATO in Afghanistan: A test of the Transatlantic Alliance, Congressional Research Service (CRS) Reports, (2006).

KAMRAVA, Mehran. Military Professionalization and Civil-Military Relations in the Middle East, - Political Science Quarterly, (Nov 2000)

MALEY, William. The Afghanistan Wars, Palgrave McMillan, (2002)

MASOOD, Talat. Problems and Prospects in Defence Against Terrorism, The Experinece of Pakistan, COE-DAT Proceedings of Second International Symposium, (2008)

WILLIAMS, Paul D. Security studies, Routledge Press, (2008)

HEDEF İÇ SAVAŞ MI? "ŞEHİR GERİLLACILIĞI TEORİSİ" ÇERÇEVESİNDE PKK TERÖRÜ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Polat KIZILDAĞ*

Özet:

Terörizm kavramı, her ne kadar Fransız devrimi döneminde Jakobenlerin Terör Hükümranlığı döneminde (1792-1794) siyaset literatürüne girmiş olsa bile, terörizmin tarihi, bireysel şiddet eylemleri ile birlikte, antik Yunan demokrasilerine ve Roma İmparatorluğu dönemlerine kadar gider. Günümüzde ise tüm dünyada etkisini gösteren bir fenomen olduğunu söyleyebiliriz. Terörün, amaçları, hedefleri, araçları değişiklikler göstermiş olsa da, terörizmin metod ve taktikleri tarihsel sürecini her zaman dayanmaktadır. Çoğu araştırmacı, terörün uluslararası alanda genel kabul görmüş bir tanımının hiçbir zaman olamayacağına inanma eğilimindedirler. Herkesin kabul ettiği sıkıntı, birinin teröristi olarak kabul edilenler, diğeri için özgürlük savaşçısı olarak kabul edilmektedir. Terörizm konusunda yaşanan bu problem Türkiye'yi de, uzun yıllardır terörle mücadele eden bir ülke olması hasebiyle, yakından ilgilendirmektedir.

Amerikalı terör uzmanı Brian Michael Jenkins, "Şehir Gerillacılığı Teorisi" adıyla hem gerillalar hem de hükümetler için bir teori öne sürmüştür. Jenkins'e göre, bu teori beş safhadan oluşmaktadır; şiddetle propaganda safhası, örgütün büyütülmesi safhası, çete saldırısı safhası, yığınların harekete geçirilmesi safhası, şehir ayaklanması safhası. Eğer Brian Michael Jenkins Amerikalı terör uzmanı olarak kabul ediliyor ise, ve Amerika Birleşik Devletleri'nin de PKK terörüne destek verdiği düşünülüyor ise PKK terör örgütünün bu safhaların hangi aşamasında olduğuna dikkat etmek gerekmektedir.

1. Giriş

"Güçlü düşmandan uzak dur ve onun güçlerini bölmeye çalış, düşmana hazırlıksız olduğu yerde ve harbe hazır olmadığı anda saldır, güçlü düşmanın ilerleyişi karşısında geri çekil ve bu aşamada tacize ağırlık ver." (Sun Tzu, 1996: 61-70-71)

Günümüzde devam eden terör faaliyetlerini çıkış noktası aldığımız zaman, Sun Tzu'nun bu öğüdünün, terörist ve gerillalar tarafından, temel taktik olarak benimsendiğini ve halen de kullanılmakta olduğunu görmekteyiz. Bu noktadan hareketle, terörizmin modern çağlarda ortaya çıkmış bir kavram olmadığı, şiddet ve propaganda boyutlarıyla, bir savaş tekniği olarak iki bin yılı aşan bir tarihinin olduğunu söylemek mümkündür. (Garrison, 2003: 39)

Terör kelimesinin kökeni Latince "terrere" den gelmekte olup, kelimenin "korkudan dehşete düşme", "tedhiş", "yıldırma" anlamlarında, Türkçe olarak karşılık bulduğunu biliyoruz. Lakin, terör ve terörizm unsurlarının terminolojik olarak ne ifade ettiği konusunda bir fikir birliğinden bahsedilse bile, bu kavramların tanımı konusunda, yani hangi tür faaliyetlerin terörizm kapsamında sayılacağı konusunda genel kabul görmüş bir anlaşmadan bahsetmek pek mümkün gözükmemektedir.

* Giresun Üniversitesi İİBF, Giresun Üniversitesi Karadeniz Stratejik Araştırma ve Uygulama Merkezi (KARASAM) Danışman Öğretim Elemanı, pltkizildag@hotmail.com

2. Küresel Bir Sorun: Terörizmi Tanımlamak

Herhangi bir olayın neresinde durulduğuna bağlı olarak, hangi olayın bir terör eylemi, hangi olayın ise meşru bir direniş olduğu konusunda değişen kanaatler, terörizmin tanımlanması aşamasında zorluk çekilmesine neden olmaktadır.(Arıboğan, 2007: 16) Nitekim, Ercan Çitlioğlu "Gri Tehdit Terörizm" başlıklı çalışmasında, terörizmin farklı ülkelerin sözlükleri tarafından birçok tanımının yapıldığı hususuna dikkatleri çekmektedir. (Çitlioğlu, 2005: 82-83) Mutlaka, bu sözlükler de ülkelerin terör konusundaki politikaları hakkında bazı fikirlere sahip olmamıza yardım etmektedirler. Günümüzde ise, 150'den fazla ve farklı terör tanımlamasından bahsedilmektedir. Sadece ABD kaynaklarında 30'a yakın terör tanımı bulunmaktadır.

Örneğin, terörizm konusunda dünyaca tanınan Amerikalı uzmanlardan olan Walter Laqueur'e göre terörizm; *"politik bir hedefe ulaşmak için masum insanları hedef alan yasadışı güç kullanmaktır."* Richard A. Folk'a göre ise; *"Yeterli bir ahlaki veya yasal sebebi olmayan her türlü siyasi şiddet terörizm sınıfına girer."* Terörizm ve demokrasi arasındaki ilişkiyi inceleyen Paul Wilkinson'a göre: *"Terörizm, kısaca bir amacı gerçekleştirmek veya daha geniş bir grubu, teröristlerin hedeflerini yerine getirmek amacıyla korkutarak, bir terör ortamı yaratmak için adam öldürme, yaralama veya tehdit gibi araçların sistematik bir şekilde kullanılmasıdır."* Yine terörizm konusunda birçok farklı çalışması bulunan Brian Michael Jenkins'e göre: *"Terörizm, politik değişim için güç kullanmak veya güç kullanmakla tehdit etmektir."* (Davies, 2006: 24)

Terör, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından insanlık suçu olarak kabul edilmektedir. Bu çerçevede, 9 Aralık 1999 tarihinde, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen ve Türkiye'nin de 27 Eylül 2001 tarihinde taraf olduğu, Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme'ye göre; *"bir halkı korkutmak ya da bir hükümeti veya uluslararası örgütü bir eylemi gerçekleştirmeye veya gerçekleştirmekten kaçınmaya zorlamak amacıyla gerçekleştirien eylemler terör fiilleri olarak kabul edilmektedir."* (Çaycı, 2006: 66-69) Bunun yanısıra, terör konusunda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin de çok sayıda çalışması ve kararı mevcuttur.

ABD Savunma Bakanlığı'na ise terörizmi: *"Çoğu kez politik veya ideolojik maksatlarla, hükümetleri veya toplumu yıldırmak veya korkutmak niyeti ile devrimci bir grup tarafından kişilere veya mülke karşı yapılan hukuk dışı şiddet kullanma veya şiddet kullanma tehdidi"* (Gus, 2006: 47)

Yapılan bu farklı tanımlara bakıldığında ise; yasadışılık, şiddet öğesi ve şiddetin kullanılması, korku, yalnızlık hissi ve fikrini zorla kabul ettirme gibi noktalar ortak olan noktalar olarak göze çarpmaktadır.

Yapılan bu farklı tanımlar ışığında, kendimize göre terörü ve terörizmi şu şekilde tanımlayabiliriz; *"saldırılan veya tehdit edilen masum insanlar ve/veya kurum üzerinden, hedeflenen daha büyük bir kitleyi korkutup yıldırarak, bir toplumu ayakta tutan ne varsa onları aşındırıp tahrip etmek, ortadan kaldırmak suretiyle, ortaya çıkacak boşluktan kendi yasadışı siyasal ve stratejik amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik bilinçli eylemler dizisi."*

Terörizmin tanımı konusunda uluslararası alanda genel kabul görmüş bir tanımının yapılmamış olmasının pratikteki anlamı ise, terörizmin, bir güç mücadelesi olarak kabul edilen uluslararası ilişkilerde,

- Uluslararası alanda kıt olan kaynaklar üzerinde söz sahibi olarak ihtiyaçların karşılanması,

- Rakip olarak görülen aktörlerin siyasi, askeri, toplumsal ve ekonomik gücünün zayıflatılarak, uluslararası alanda öne çıkmalarının engellenmesi,

- Oluşacak boşluktan faydalanarak, dış politika hedeflerinin gerçekleşmesinde mesafe alıp uluslararası toplumda öne çıkmak,

- Statükoyu korumak,

- Terör eylemleri üzerinden silah satarak ekonominin işletilmesi, yeni silah ve teknolojilerin denenmesi,

- Terörle mücadele adına, Afganistan ve Irak gibi, belli bir bölgeye yerleşilmesi, yönünde, uluslararası aktörler tarafından, bir dış politika enstrümanı, bir örtülü operasyon aracı olarak kullanıldığına işaret etmektedir. Böylece terörizm, hem terörle mücadele etmek, hem de teröre destek vermek bağlamında, iki kutuplu bir dış politika stratejisi olarak kullanılmaktadır. (KIZILDAĞ, 2008: 3)

Yapılan bu tespitlerin, uluslararası ilişkiler ve terörizm arasındaki ilişkiyi ortaya koyarak, bu noktadan hareketle, Türkiye'nin yaşadığı terör sorununu anlayabilmek ve çözebilmek açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

3. Terör: Neden Türkiye

Türklerin, bir ulus olarak, binlerce yıldır, Türkiye Cumhuriyeti'nin ise, kuruluşundan bu güne kadar olan dönem içerisinde maruz kaldığı terör sorununun, sadece Türkiye'nin iç dinamiklerinden kaynaklandığını söylemek yanlış olacaktır. Bu durumun en önemli nedeni olarak, Türkiye'nin siyasi coğrafyasını, jeopolitiğini görmek gerekmektedir. Türkiye, Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarının kesişme noktasında yer almaktadır. Prof. Dr. Öztürk'e göre; bu üç kıtanın, dünya nüfusunun yaklaşık %85'ini içermesi, (Öztürk, 2004: 107) Türkiye'nin jeopolitik açıdan taşıdığı değeri besleyen bir olgudur. Bunun yanısıra, Türkiye, İstanbul ve Çanakkale Boğazları gibi, uluslararası ilişkiler açısından yüksek derecede stratejik önem taşıyan iki boğaza sahiptir.

Türkiye, coğrafi konumu dikkate alındığında, Orta Doğu, Basra Körfezi, Doğu Akdeniz ve Kafkasya'yı kontrol eder. Bu bölgelerin, dünyanın enerji yönünden en zengin bölgeleri olduğu da bilinmektedir. Günümüzde enerji, sadece ihtiyacı karşılayıcı bir srtatejik önemden ziyade, ulaşım yolları bağlamında da önemli hale gelmiştir. Yukarıda ifade edilen özelliklere ek olarak, Anadolu yarımadasının zengin yer altı ve yer üstü kaynaklarına sahip olması, Türkiye'nin, jeopolitik olarak, güçlü bir devlet olduğuna işaret etmektedir. Özellikle Türklerin tarihinde devlet kurma yeteneğinin çok fazla olduğu bilinmektedir. Anadolu yarımadası üzerinde, ulusal birlik ve beraberliği konusunda zaafiyet yaşamayan bir devletin, önce bölgesel, sonra uluslararası bir güç olması ise kaçınılmazdır.

Madalyonun diğer yüzünde, Türkiye Cumhuriyeti'nin, jeopolitiği bağlamında sahip olduğu avantajlar, Anadolu ve Trakya topraklarının hedef alınmasını da beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla, bu coğrafyayı elinde tutan aktör zayıf ve güçsüz olur ise, ülke ve ulus bütünlüğünü koruması güçleşir, gücünü tüketir ve sonuçta yok olup gider. (Öztürk, 2004: 110) İşte Türkiye'nin yaşadığı terör sorunu tam bu noktada ortaya çıkmaktadır. Türkiye'nin, Anadolu coğrafyası üzerinde üniter bir devlet ve tek millet olarak yaşayarak, politik, ekonomik ve askeri açıdan, önemli bir uluslararası güç olması, çıkarlarına ters olan aktörler, Türkiye'ye karşı terörü bir engelleme politikası olarak kullanmaktadırlar. Yukarıda yapılan terör tanımlaması çıış noktası alındığında, isyan ve ayaklanmalar da terörizm olgusu içine dahil edilebilmektedir. Böylece Osmanlı İmparatorluğu'nun 1699 yılı sonrasında yaşadıkları çıkış noktası alındığında, Türkiye'nin Güneydoğu ve Doğu bölgelerinde yaşananlar terör kapsamında değerlendirilebilir.

Yukarıda belirtilenlerin yanısıra, Türkiye'nin yaşadığı terör sorununun tesadüf olmadığını da görmek gerekmektedir. 1921 yılının Haziran ayında, II. İnönü Savaşı devam ederken, İngiltere ve Yunanistan irtibatlı *Koçgiri İsyanı*, 1925 yılında Musul sorunu yaşanırken, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde görülen en şiddetli isyan olarak da tarihe geçen doğudaki *Şeyh Said İsyanı*, 1938 yılında, Hatay'ın

anavatana katılması tartışmaları esnasında, Hatay sorunu yaşanırken doğuda *Dersim İsyanı*, 1974 yılında, Türkiye'nin, Kıbrıs Barış Harekatı çerçevesinde Kıbrıs Adası'na asker çıkarması ile birlikte Kıbrıs sorununda mesafe almasının ardından başlayan, dış destekli, *Ermeni ASALA terör örgütü* ve Yunanistan'da *17 Kasım terör örgütünün* faaliyetleri ve son olarak da, Sovyetler Birliği'nin dağıldığı, yeni devletlerin ortaya çıktığı ve dünya düzeninin değiştiği bir konjonktürde *PKK terör örgütünün* ortaya çıkışı ve yükselişi, Türkiye'nin önüne yeni fırsatların ortaya çıktığı bir mecrada Türkiye'yi meşgul etmek için uluslararası aktörler tarafından desteklenmiştir.

4. PKK Terör Örgütü

Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılma dönemine girmesi ile birlikte, savaşların ve isyanların bitmek bilmediği bir dönemde başlayan ayrılıkçı siyasal Kürtçülük faaliyetlerinin, belirli dönemler içerisinde, dış dayatmalar ve kendi iç şartlarına uygun olarak, farklı stratejilerin bir parçası olarak değişik taktikler ile ortaya çıktığı, lakin, 1980 yılından günümüze kadar olan dönem içerisinde, geçmiş dönemlere göre, ayrı bir seyir izlediği görülmüştür. (Demirel, 2005: 7-8)

PKK terör örgütü, ilk silahlı eylemini 15 Ağustos 1984 tarihinde Şemdinli-Eruh baskını ile gerçekleştirerek adını duyurmuştur. 1973-78 devresini ideolojik oluşum ve öncü grubun oluşturulması, 1978-80 devresini politik ideolojinin sınanması zamanı ve 1980-84 devresini de bir geri çekilme ve hazırlıklar zamanı olarak nitelendiren PKK terör örgütü, 1984 yılından itibaren *"uzun süreli bir halk savaşı"* başlatılması kararı alarak, bu savaşın, "stratejik savunma", "stratejik denge" ve "stratejik saldırı" olarak üç aşaması olduğu kararını almıştır. PKK terör örgütünün stratejisi, Irak'ın kuzeyine üslenmesini müteakiben başlamış olan stratejik savunma aşaması, Eruh ve Şemdinli baskınları ile sona eren "silahlı propaganda" merhalesinden, stratejik denge aşaması, 1990'lı yıllar boyunca devam eden Düşük Yoğunluklu Çatışma "Low Intensity Conflict" (Collins, 1991) bağlamında "gerilla faaliyeti" merhalesinden ve stratejik saldırı aşaması da, büyük gruplar halinde, askeri hedefleri imha etmeyi amaçlayan "hareketli savaş" merhalesinden oluşmaktadır. (Özdağ, 2007: 11-12) Bu tespitler ile birlikte, PKK terör örgütünün, kuruluşundan günümüze kadar olan dönem içindeki faaliyetleri, Amerikalı terör uzmanı Brian Michael Jenkıns'ın *"Şehir Gerillacılığı Teorisi"*ni de akıllara getirmektedir.

5. Şehir Gerillacılığı Teorisi (Brian Michael Jenkins)

Jenkins, bir terör örgütünün ortaya çıkması ve eyleme geçmesi konusunda, şehir – kırsal ayrımına giderek, beş aşamalı bir sistem geliştirmiştir. "Şehir Gerillacılığı Teorisi/Stratejisi" olarak, uluslararası alanda kabul gören aşamalarda, şehirlerde görülen çete hareketlerinin nasıl bir terör örgütüne dönüşerek eyleme geçildiğini anlatmaktadır. (Jenkins, 1972: 4-8) Buna göre, çetecilerin şehir stratejileri;

- Şiddetle Propaganda Safhası
- Örgütün Büyütülmesi Safhası
- Çete Saldırısı Safhası
- Yığınların Harekete Geçirilmesi Safhası
- Şehir Ayaklanması Safhaları olmak üzere toplam beş aşamadan oluşmaktadır.

Şiddetle Propaganda

Brian Michael Jenkins'ın, *"Tüm Kainat'ın Gözü Önünde (The Whole World is Watching)"* diye adlandırdığı bu safha çok önemlidir. Kimsenin beklemediği, herkesin hazırlıksız olduğu bir anda, bir örgüt çıkıyor ve bir eylem yapıyor.

Örneğin; birdenbire kalabalık bir yerde bomba patlaması ve sonrasında kaotik ortamın oluşması, basının bu eylemi haber yapmasını beraberinde getirmektedir. Örgütün adını duyurması ile birlikte propaganda meydana gelmektedir.

Buradaki amaç, "yeni" örgütün adını duyurmak ve büyük merkezlerde hedef gözetmeksizin eylem yapmaktır. Bunun için, çeşitli yerlerde bombalama eylemleri ve/veya bazı katliamlar yapılabilir, devlet büyükleri kaçırılabilir ve/veya suikaste uğrayabilir. Eylemin yapılacağı hedef ve eylemin dozu hayati derecede önemlidir. Eylemler için bazı sembol yerler (Kamu binaları, bankalar, alışveriş merkezleri, Amerikalılara ait binalar, NATO'nun irtibat ofisleri…vb) seçilir, fakat herkesin tepkisini çekmemek için yüksek dozlu bir eylem yapmaktan kaçınılır.

Çeteciler eylem için şehirleri tercih ederler çünkü, şehirler haberleşmenin, iletişimin merkezidir. Aksi durumlarda kimse eylemle ilgilenmeyebilir. Propaganda yapılırken, örgütün bir tam gün boyunca gündemde kalması idealdir. Bu bağlamda öğleden sonra 15.00-16.00 arası eylem için iyi bir zamandır. Böylece, herkesin izlediği, ülkelerin ana haber bültenlerinde de yer bulabileceklerdir.

Örgütün Büyütülmesi

Örgüt, kendi adını duyurduktan sonra, yavaş yavaş kendisini geri çekerek, üçüncü safhaya hazırlık için örgütü büyütmeye çalışır. Bu aşamada, ilk eylemden sonra örgüte hayranlık besleyen muhalif sempatizanlar devşirilip yetiştirilirler. Bu dönemde, çok büyük çapta olaylarla örgütün geleceğini riske atmak istemezler. Dolayısıyla hükümetleri zorlamazlar. Bu safhada, taraftar toplamak, disiplin, eğitim ve sorumluluk paylaşımı daha da önemlidir. Daha fazla para kazanmak ve silaha sahip olabilmek için gerçek hedeflere saldırırlar. Örneğin; bankalar ve otoritenin bir uzantısı olan polis merkezleri. Elde bulunan ekonomik imkanlar yetişmiş militanlardan sonra, daha büyük eylemler yapabilmek için üçüncü safhaya, "çete saldırısı safhasına" geçilir.

Çete Saldırısı

Çeteciler, bu üçüncü safhada, kendi taktik ve saldırılarına başlarlar. Silahlı mücadele artar ve aşırı saldırganlık bağlamında tam bir kabadayılık ve zorbalık zihniyeti hakimdir. Örgütün bu safhadaki temel amacı sokaklara hükmetmektir. Güvenlik güçlerine, özellikle de polis kuvvetlerine karşı bir mücadele görülmektedir. Böylece halk arasında, zihinsel ve psikolojik olarak zayıflayan güvenlik kuvetleri karşısında, örgüt, demoralize olan, daha büyük grupları provake ederek, kendi etkisi altına alabilmektedir.

Haberalma özelliğini kaybeden, sokakta insanlar arasında dolaşmaktan çekinen polis, çete karşısında, kendisini savunma durumunda olduğunu kabul etmeye başlar. Polis kuvvetlerinin, sürekli taciz edilmesi sonucunda maneviyatı bozulur ve halk ile olan bağı kopmaya başlar. Böylece, güvenlik barikatlarının arkasından, ancak megafon aracılığıyla insanlarla haberleşen polis karşısında, çete çok önemli bir hedefini gerçekleştirmiş olur. Şehrin bazı yerlerinde çeteciler devletten daha güçlü hale gelerek daha fazla taraftar toplarlar. Örneğin; Kuzey İrlanda'nın "no-go" ilan edilen yerleşim birimlerinde çete, kendi sınırları arkasında, vergi toplayabiliyor, taraftarlarına koruma sağlayabiliyor ve kendi düzenini sürdürebiliyordu.

İkinci ve üçüncü safhalarda en büyük militan depoları üniversitelerdir. Halk ile polis kuvvetleri arasındaki sorun bu membadan çıkarılır. Bu iki aşama, çete hareketlerinin en uzun safhalarıdır.

Yığınların Harekete Geçirilmesi

Eğer çeteciler, çete savaşının ötesine geçip gerilla tarzında mücadele etmek istiyorlarsa, hükümet ve devlet otoritesine karşı, bir bütün olarak yığınları yanlarına alarak, destek almalıdırlar. Bu safhadaki amaç, hükümeti, sıkıyönetim ilan

ettirmeye, toplu tutuklamalar yaptırmaya ve bazı hukuksal sınırlamalar getirmeye zorlayarak, devlet kuvvetlerinin kendi üzerine gelmesini sağlamaktır. Böylece, halk kitlesini, devlet ve hükümete karşı yanına çeken örgüt, devlete düşman unsurlar yaratabilecektir.

Dördüncü safhada, yargı sistemi çok önemlidir. Yargı sistemini etkileyebilmek ve adalet sistemine gölge düşürmek, çeteciler açısından bir başarıdır. Bu sebeple, hakimler ve savcılar, itibar kaybetmeleri için, kaçırılabilirler ve/veya davalılar yalancı çıkarılabilir. Genellikle, işsiz, enerjik ve kendinden başka sorumluluk taşımayan gençler, daha çok kullanılırlar.

Belli bir aşamadan sonra hükümet, artık sürekli ve şiddet ile baskı kullanan bir merkez olarak görülmeye başlar. Bu da halkın hükümet karşısındaki memnuniyetsizliğin artmasını ve şehir çetelerinin halkın derdine derman olacak unsur olarak görülmesini beraberinde getirir. Hükümet böylece sokaklardaki iktidarını yavaş yavaş kaybeder.

Bu safha, hükümet açısından çok tehlikeli bir safhadır. Yığınların harekete geçirilmesinde iktidarın zayıflığı önemli rol oynar. Kitlelerin çete ile birlikte harekete geçtiği durumlarda, artık iktidarın yapacak fazla bir şeyi yoktur. Normal şartlarda, istikrarlı bir hükümet, terör örgütünü ikinci aşama esnasında bitirir. Ancak iktidar istikrarsız ise, son aşamaya geçilir ve yapılacak son şey ise sıkıyönetim ilan etmektir.

Şehir Ayaklanması

Bu son aşamada, artık plan ve programı hazır olan, parasal imkanlara sahip olan örgüt, eli silah tutan üyelerini ve kitleleri ayaklanmaya geçirir. Böylece, bir ülke tamamen ya da, belli bir etnik grubun ağırlıka olduğu bir şehir veya bölge ayaklanarak, “kurtarılmış bölge” ilanları başlar.

Bu safhanın başarıya ulaşabilmesi için azınlığın taktik ve eylemleri ile çoğunluğun taktik ve eylemlerinin eşgüdümlü olması gerekmektedir. Azınlık durumunda olan çetecilerin, adam kaçırma ve/veya bombalama tarzındaki eylemleri ile, çoğunluğun yani kitlelerin, yığınların, büyük yürüyüşler, grevler gibi eylemleri arasındaki uyum önemlidir. Bu uyumlu çalışmalar sonucunda hükümet, ya istifa etmek zorunda kalır, ya da daha sıkı bir politika belirler.

Şehir ayaklanmasında kritik yerleri ele geçirmek çok önemlidir. Bu safhada halka silah dağıtılarak radyo ve televizyon merkezleri gibi önemli yerler ele geçirilerek duyurular okunur, propaganda yapılır. Ancak bu, devlet otoritesine karşı yapılan son tecavüzdür. Böyle bir durumda, eğer, ordunun bir bölümü saf değiştirmemiş veya ordu herhangi bir yerde savaş halinde değil ise, bu safhada yapılacak bütün mücadeleyi, istisnasız olarak, devlet kazanmaktadır. Hükümet orduyu devreye sokamasa, Türkiye, İspanya, Portekiz, Vietnam, Şili, Venezuela vs da olduğu gibi darbe meydana gelebilir. Çeteciler de bu durumun farkında oldukları için, kendi hedeflerinden kısarak, hükümet ile anlaşma yoluna gidebilirler. Fakat hükümet güçsüz ise ve çetecilere de ayrıcalık tanımak istemiyor ise, şehir çetesi, hükümet muhalifleri tarafından desteklenir ve hükümet devrilir.

6. Jenkins’ın Şehir Gerillacılığı Teorisi ve PKK Terör Örgütü

Brian Michael Jenkins, ortaya atmış olduğu bu beş safhalı teoriyi gerçek hayatta var olan terör örgütlerine uyguladığı zaman, IRA’nın (İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu / Irish Republican Army) ilk üç safhayı başarıyla tamamlayarak listenin başında yer aldığı tespitinde bulunmuştur. Jenkins’a göre; Uruguay’da faaliyet göstermiş olan Tupamaros Gerillaları ise, 1969’lu yılların ortaları hariç, ancak ikinci safhayı gerçekleştirebilmiştir. Vietkong da dahil, dünyanın çeşitli bölgelerinde faaliyet göstermiş olan ve gösteren gerilla örgütlerinin de, halen birinci ve ikinci safhada bir yerlerde bulunduğunu belirtmektedir. (Jenkins, 1972: 8) Bu bölümde ise, dünyadaki mevcut gerilla örgütlenmelerinden daha farkı özelliklere sahip olan

PKK terör örgütünün, Jenkıns'ın beş safhalı "Şehir Gerillacılığı Teorisi"nin, hangi aşamasıda olduğu incelenecektir.

21 Mart 1973 tarihli Nevruz bayramında, Ankara yakınlarındaki Çubuk Barajı'nda Abdullah Öcalan'ın, etrafına topladığı birkaç kişi ile birlikte yapmış olduğu toplantının, PKK terör örgütünün kurulması yolundaki ilk adımı teşkil ettiği, gerek eldeki belgelerden, gerekse de Öcalan'ın kendi ifadelerinden anlaşılmaktadır. (Demirel, 2005: 115) 27 Kasım 1978 tarihinde Diyarbakır ilinin Lice ilçesinin Fis köyünde, gizli de olsa, PKK terör örgütünün resmen kurulduğu açıklanmıştır. (Criss, 1995: 18) Görüldüğü gibi temelleri çok daha önce atılan PKK terör örgütü, Türkiye'deki ilk silahlı eylemi olan, 15 Ağustos 1984 tarihindeki, küçük kasabalar olan Şemdinli ve Eruh'ta bulunan iki karakol baskınlarıyla (Özcan, 1999: 96) ülke gündemine oturmuştur.

Şemdinli ve Eruh baskınının, kimsenin beklemediği bir anda gerçekleşmesi, daha önceki örgüt mücadelesinden farklı olarak, bu baskında güvenlik kuvvetlerinin doğrudan hedef alınması ve kamuoyunda çok fazla bir tepki yaratmayacak dozda bir eylem yapılması, (dönemin Başbakanı olan Turgut Özal'ın saldırganları "bir grup eşkıya/çapulcu" olarak nitelendirmesi hatırlanmalıdır.) PKK terör örgütünün, Türkiye'deki bu ilk silahlı eyleminin, "Şehir Gerillacılığı Teorisi"nin birinci safhasının çıkış noktası oluşturduğu tespitini yapmak mümkündür.

PKK terör örgütünün, 1984 yılının sonbaharında, Şırnak-Şenoba yolu üzerindeki Milli Karakolu'na saldırıp, burada görev yapan beş askerden üçünü şehit etmesi, (Kundakçı, 2004: 29) Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK), sınır bölgesi boyunca, yoğun operasyonlar başlatmasını beraberinde getirmiştir. Prof. Dr. Özdağ'a göre, terör örgütüne karşı yürütülen bu operasyonlar, TSK'nin, istihbarat, iletişim ve ekipman yetersizliğinin yanısıra, Düşük Yoğunluklu Çatışma temelinde düşünmeye hazır olmadığı noksanlıklarını ortaya çıkarmıştır. (Özdağ, 2007: 53)

Bahsedilen bu ilk eylemlerden sonra, TSK'nin operasyonlarının da etkisi ile geri çekilen örgüt, bu zaman zarfında örgüte hayranlık besleyen sempatizanları yetiştirip örgütü büyütme yoluna gitmiştir. PKK terör örgütünün, çeşitli toplum kesimlerinde cephe örgütlenmesini gerçekleştirmek üzere ERNK'yı, terör örgütünün silahlı kanadını oluşturacak ve sıcak çatışmalara girecek olan ARGK'yi kurmasının (Çeşme, 2005: 149) yanısıra, örgüt içinde eğitim ve disiplini sağlamak, sorumluluk paylaşımını gerçekleştirebilmek için, 26-30 Ekim 1986 tarihinde Lübnan'ın Bekaa Vadisi'nde bulunan terör kampında "3. Kongre"sini gerçekleştirerek, bu kongrede uluslararası ittifaklar, askeri aparat, parti ve cephe örgütlenmeleri yönünde kararlar alarak, "halk savaşının" üç temel unsuru olan "Parti" PKK (Kürdistan İşçi Partisi), "Cephe" ERNK (Kürdistan Halk Kurtuluş Cephesi), "Ordu" (Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu) örgütlemesini tamamlaması, terör örgütünün ikinci safhayı tamamladığına işaret eden gelişmeler olarak görülmelidir.

12 Mart 1990 tarihinde vuku bulan ilk halk gösterisi, örgütün halktan, üçüncü safhayı geçmeye yetecek kadar destek aldığını göstermiştir. Bu tarihten sonra, PKK sempatizanları, giderek artan düzeyde, güvenlik kuvvetleri karşıtı gösterilerde bulunmaya başlamışlardır. Öyle ki; protestolar komşu illere de yayılmaya başlamıştır. Bu destek neticesinde, örgütün başlıca hedefinin, Türkiye'de "kızıl-kurtarılmış bölge" ilan etmek yönünde olduğu belirtilmiştir. (Özdağ, 2007: 82-83) PKK terör örgütü, bir kurtarılmış bölge kuracağını ilan etmesine karşın henüz bunu gerçekleştirebilmiş değildir. Lakin, günümüzde Türkiye'nin bütününde olmasa dahi, ülkenin doğu ve güneydoğusunda, günlük hayatı etkileyebilecek duruma gelmiş olduğunu görmek gerekmektedir.

"Şehir Gerillacılığı Teorisi"ni çıkış noktası aldığımızda, PKK terör örgütünün, henüz üçüncü safhayı tamamlamadan, kurtarılmış bölge ilan etme hedefi, beşinci safyaha geçme aşamasında olduğuna işaret etmektedir. Lakin bu aşamaya

geçmeden önce dördüncü safhayı atlamış olması, amacına ulaşamamasını da beraberinde getirmiştir. Bu bağlamda, Abdullah Öcalan'ın yakalanmasından sonraki dönem gözönüne alındığında, örgütün tekrar üçüncü safha aşamasna geri dönüp, eylemlerine kaldığı yerden devam ettiği görülmektedir. Bu durumun en somut güncel örneği, önce Türkiye'nin doğu ve güneydoğu bölgelerinde, daha sonra ise diğer büyük şehirlerinde meydana gelen ve terör örgütü sempatizanları tarafından gerçekleştirilen eylemlerdir.

Abdullah Öcalan'ın kötü muameleye maruz bırakıldığı iddialarının ardından, Hakkari, Muş, Van, Şanlıurfa Siirt, Adana, Mersin ve Diyarbakır'da, izinsiz gösteriler yapılmasıyla başlayan terör eylemleri ile birlikte, büyük şehirlerdeki araçların kundaklanması, Van, Batman ve Tunceli gibi çeşitli doğu ve güneydoğu illerine, terör örgütü irtibatlı, Başbakan'ın düzenleyeceği geziyi protesto amacı taşıyan kepenk kapatma eylemleri ile eş zamanlı olarak, terör örgütünün Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde sözcülüğünü yaptığı düşünülen bir siyasi partinin yetkililerinin, Kürt kökenli yurttaşları provake etmeye yönelik açıklamaları bir arada değerlendirildiği zaman, yaşanan bu gelişmelerin, PKK terörünün üçüncü safhayı tamamlamaya yönelik operasyonları olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu noktadan hareketle, PKK terör örgütünün Jenkins'ın beş aşamalı teorisi çerçevesinde ilerlediğini söylemek mümkündür.

Eğer PKK terör örgütünün eylemleri, Amerika Birleşik Devletleri'nin karar verici mekanizmalarında görevlerde bulunan bir terör uzmanının ortaya attığı "Şehir Gerillacılığı Teorisi"nin, aşamalarını oluşturuyor ise ve PKK terör örgütünün Amerika Birleşik Devletleri'nin destek ve etkisine açık bir örgüt olduğu düşünülüyor ise, örgütün izleyeceği stratejinin topyekün bir ayaklanmaya dönüşebileceğini yüksek bir ihtimal olarak değerlendirmek ve buna uygun bir terörle mücadele stratejisi geliştirmek gerekmektedir.

7. Sonuç: Nasıl Bir Terörle Mücadele Stratejisi?

Türkiye Cumhuriyeti, 3-4 Ekim 2008 tarihinde Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı Aktütün köyündeki Jandarma Sınır Karakolu'na, PKK'lı teröristler tarafından gerçekleştirilen saldırıda 17 askerin ardından, Diyarbakır'da da beş polisin şehit edilmesi ile birlikte, terörle mücadele stratejisinde değişiklik yoluna gitmiştir. Bu bağlamda üst üste toplanan Terörle Mücadele Yüksek Kurulu'nda, hükümet ve güvenlik kuvvetleriyle birlikte hazırlanan yeni stratejiye göre;

- Sınır bölgesinde, kaçakçılıkla mücadele için kurulmuş olan, mevcut karakolların yeri değiştirilerek, Irak'tan Türkiye'ye geçiş imkanı veren on bir bölgede, tabur büyüklüğünde, duvarları Afganistan'da olduğu gibi çelik bariyerlerle örtülecek olan, on iki karakol inşa edilecek,

- Çatışma bölgelerinde, yeterli eğitimden geçmeyen askerler yerine, Jandarma harekat taburları ve komando tugaylarındaki subay ve astsubaylardan oluşturulmasına başlanan ve özel bir istihbarat ağına sahip olacak yedi bin kişilik özel kuvvet, profesyonel ordu görev yapacak,

- Ermenistan sınırından başlayarak, Hatay sınırına kadar olan bütün sınır bölgelerini ve karakollarını özel birlikler koruyacak,

- Emniyet Genel Müdürlüğü de, şehirlerdeki terör olaylarına karşı, Özel Harekat birliklerini güçlendirecek,

- Terörle mücadelenin koordinasyonu İç İşleri Bakanlığı'na verilerek, Valiler, İl İdaresi Kanunu'nun verdiği "genel ve özel bütün kolluk kuvvetlerinin amiri" yetkisini tam olarak kullanacak. Böylece, Emniyet ve Jandarma Özel Hareket Timleri ile diğer unsurlar İçişleri Bakanlığı'nda kurulacak koordinasyon birimine bağlı olarak çalışacak,

- İç Güvenlik Sekreterliği ve İç Güvenlik Yüksek Kurulu adıyla iki yeni birim kurulacak, söz konusu birimler terörle mücadelede eşgüdüm, koordinasyon, strateji geliştirme, bilgilendirme ve denetleme konularında çalışmalar yürütecek.

Genel olarak bu hükümleri içeren yeni terörle mücadele stratejisinin, yararlı olacağı düşünülmekle beraber, terörle mücadele ederken, güncel terörizmin, siyasi, diplomatik, sosyal, askeri ve ekonomik ilişkisi ile birlikte, uluslararsı boyutunun da göz ardı edilmemesi gerektiği düşünülmektedir. Genelde dünyanın her yerindeki terör faaliyetlerinde, özelde ise PKK terör örgütü bağlamında, terörizm ve terörle mücadelenin uluslararası boyutu göz önünde bulundurulmalıdır. Bu bağlamda terörle mücadele adına bazı tespitlerde bulunmak gerekir ise;

- Uluslararası hukuk ile ulusal hukuk yapılanmaları arasındaki fark çıkış noktası alındığında, iç hukuk, iç politikaya ilişkin hemen her alanda hüküm ifade eden düzenli ve örgütlü bir yapıya sahiptir. Kurallar ve bunların ihlali karşısında uygulanacak yaptırımlar bellidir. Fakat uluslararası politikaya ilişkin, hemen her konuda hükümler içeren bir kurallar topluluğu mevcut değildir. Var olan uluslararası hukuk kuralları genel olarak uluslararası ilişkileri kapsamaz. Diğer taraftan iç hukukta üstün irade sahibi olan devlet, uluslararası hukukta diğer egemen devletler ile eşit statüdedir. Uluslararası hukukta bütün aktörler tarafından kabul görmüş buyurucu bir otorite mevcut değildir. Uluslararası hukukun yaptırımları ve bunları uygulama biçimleri, iç hukukta olduğu kadar gelişmemiştir. Bunun pratikteki anlamı ise, uluslararası ilişkilerin bir güç mücadelesinden ibaret olduğudur. Bu bağlamda, uluslararası alanda ekonomik, askeri ve siyasi güce sahip olan devletler, kendilerine yönelik tehdit unsurlarını aşağıya çekmekte zorlanmamaktadırlar,

- Terörizm, uluslararası ilişkilerde bir dış politika aracı olarak kullanılmaktadır. Bunun en somut örneği ise, terörizmin tanımı konusunda uluslararası alanda genel kabul görmüş bir tanımının yapılmamış olmasıdır,

- Dünyada var olan bütün terör örgütleri bir ya da birden fazla devletin desteği olmadan varlıklarını sürdüremezler,

- PKK terör örgütünün mevcut barınak sahası Irak'ın kuzeyidir. Irak'ta günümüzde hakim güç konumunda bulunan ülke ise Amerika Birleşik Devletleri'dir. Bu durum da PKK terör örgütünün faaliyetleri ile bu iki ülkenin ilişkilendirilebileceğine işaret eder,

- PKK terör örgütü, Türkiye ile birlikte, İran, Suriye ve Irak'ta da etkisi hissedilen bir örgüttür. Bu bağlamda sadece Türkiye'nin değil tüm Orta Doğu coğrafyasının (Şafak, 2008) ve bu coğrafyaya ilgi duyan aktörlerin sorunudur.

Bu bağlamda, terörle mücadelede, terörizmin uluslararası boyutu göz önünde bulundurulursa, terör örgütlerine destek veren ülkeler ile mevcut diplomatik ilişkilerin, yüksek derecede etkisi olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra, güvenlik güçlerinin terörle mücadele konusunda yetkilerinin kısıtlanmaması, devletin her kademesinin müşterek hareket edip kararlılığın gösterilmesi ile terörle mücadelede mesafe ve sonuç alınacağını söylemek mümkündür.

KAYNAKÇA

Kitaplar:

ARIBOĞAN, D. Ülke, Terör: Korku Hali, İstanbul: Profil Yayıncılık, 2007.

ÇEŞME, Ahmet, Psikolojik Harekat ve PKK, İstanbul, IQ Kültür-Sanat Yayıncılık, 2005.

ÇİTLİOĞLU, Ercan, Gri Tehdit: Terörizm, Ankara: Ümit Yayıncılık, 2005.

DAVIES, Barry, Terörizm: Orta Doğu'da Şiddet, Dünyada Terör, İstanbul: Truva Yayınları, Çev.: Pınar BULUT, 2006.

DEMİREL, Emin, Geçmişten Günümüze PKK ve Ayaklanmalar, İstanbul, IQ Kültür-Sanat Yayıncılık, 2005.

KUNDAKÇI, Hasan, Güneydoğu'da Unutulmayanlar, İstanbul, Alfa Yayınları, 2004.

LAQUEUR, Walter, Terrorism: A Study of National and International Political Violence, New York, Oxford University Press, 1977.

MARTIN, Gus, Understanding Terrorism: Challenges, Perspectives and Issues, London, Sage Publications, 2006.

ÖZDAĞ, Ümit, Türk Ordusunun PKK Operasyonları, İstanbul, Pegasus Yayınları, 2007.

ÖZTÜRK, M. Osman, Dış Politikada Kriz Yönetimi, Ankara, Odak Yayınevi, 2004.

TZU, Sun, Savaş Sanatı, İstanbul: Anahtar Kitapları, Çev.: Sibel ÖZBUDUN-Zeynep ATAMAN, 2005.

WILKINSON Paul & STEWART M. Andy, Contemporary Research on Terrorism, U.K., Aberdeen University Press, 1989.

Makaleler ve Raporlar:

COLLINS, B. D., "Military Intelligence in Low Intensity Conflict", London, Military Intelligence Professional Bulletin, Vol: 17, No: 3, 1991.

CRISS, B. Nur, "The Nature of PKK Terrorism in Turkey", London, Studies in Conflict and Terrorism, Vol: 18, No: 1, 1995.

ÇAYCI, Sadi, "BM Güvenlik Konseyi'nin Terörle Mücadeleye İlişkin Kararları" Ankara: ASAM Yayınları, Stratejik Analiz, Cilt: 6, Sayı: 69, 2006.

JAMWAL, N. S., "Counter Terrorism Strategy", London, Strategic Analysis, Vol: 27, No:1, 2003.

JENKINS, M. Brian, "An Urban Strategy for Guerillas and Governments", Santa Monica California, Rand Corparation P-4670/1, 1972.

ÖZCAN, A. Nihat, "PKK: Tarihi, İdeolojisi ve Yöntemi", Ankara, ASAM Yayınları, 1999.

Gazeteler:

KIZILDAĞ, Polat, 'Küreselleşme ve Terörizm', Yeni Giresun, 7 Ekim 2008.

ŞAFAK, Erdal, "Kürt Sorunu ve PKK", Sabah, 16 Ekim 2008.

TERÖRÜN FİNANS KAYNAKLARI

Çağdaş Güven-Mehmet Çamir[1]

Özet

Uluslararası düzende birçok devletin en önemli sorunlarından biri olan terörizm ortaya çıktığı ilk günden bu yana değişen konjonktürlere bağlı olarak farklılık göstermiştir. İllegal grupların çıkarlarını gerçekleştirmek için kullandıkları yöntemlerden biri olan terörizm zaman zaman devletlerinde perde arkasında kullandığı bir seçenek olmuştur. ABD gibi tek kutuplu sistemin en önemli gücü olan bir devletin dahi 11 Eylül 2001 saldırılarında kendi evinde vurulabileceğinin görülmesi terörizmin günümüzde ne derece önemli bir tehdit olduğunu ortaya koymuştur. Kuşkusuz terörizmin durdurulması ya da sekteye uğratılması için beslendiği damarların kesilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada terörizmin en önemli damarı olan finans kaynakları yasal ve yasal olmayan kaynaklar olmak üzere iki pencereden verilmiş, bu kaynakların günümüzde hangi yöntemlerle ve ne için kullanıldıkları analiz edilmiştir.

Terörizmin Finans Kaynaklarının Analizi

Terörizm günümüzde ulusal ve ulusararası kamuoyunun gündeminde en çok yer tutan konulardan biridir. 1999 tarihinde Birleşmiş Milletler nezdinde hazırlanan Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme'de; terörün amacı, bir topluluğun gözünü korkutmak veya bir hükümeti veya uluslararası örgütü bir şey yapmaya veya yapmamaya zorlamak olarak tarif edilmiştir[2]. Terörist örgütlerin amaçları 'siyasi ve ekonomik kazanımlar elde etmek' olarak genellenebilir. Bu amaçlara ulaşmak için terör örgütleri tarafından kullanılan araçlar ya da örgütlerinin özel amaçları farklılık gösterebilmektedir.[3] Terörist faaliyetlerin yürütülebilmesi için elde edilmesi gereken en önemli unsur mali kaynaktır. Zira, yakın zamanda gerçekleştirilen bazı terör eylemlerinin tabloda verilen maliyeti; finansal kaynakların terör örgütleri için önemini ortaya koymaktadır [4].

Terörist Saldırı	Tarih	Saldırının Tahmin Edilen Maliyeti
Büyükelçilik Bombalanması	1998	>$30,000
Amerikan Savaş Gemisi USS Cole Bombalanması	2000	$5,000- $10,000
Djerba Cami Bomlanması	2002	$20.000
11 Eylül Saldırıları	**2001**	**> $500.000**
Limburg Bombalı Saldırıları	2002	$ 127,000
Bali Adası Bombalı Saldırıları	2002	$ 74,000

[1] BÜSAM Araştırma Masası Ortadoğu Uzmanları
[2] Birleşmiş Milletler, 'Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme', 9 Aralık 1999
[3] Mali Suçları Araştırma Komisyonu, 'Terörizm Hakkında Genel Bilgi'
[4] Jean-Charles Brisard, 'Terrorism Financing', Presidency of the United Nations Security Council, 2002

Amaçlar ve metotlar farklı olsa da terör örgütlerinin yasa dışı çalışmalarını geniş bir alana yaymaktadırlar, terörizmin finansmanı konusu da geniş alana yayılan bu faaliyetlerden biridir. Ulaşılmak istenilen hedef ne olursa olsun tüm terör örgütleri faaliyetlerini gerçekleştirebilmek için finans kaynaklarına ihtiyaç duymaktadırlar ve bu terör örgütleri yeterli finansal kaynağa sahip olmak ve bu kaynakları ilgili kamu otoritelerinin dikkatini çekmeksizin kullanmak isterler[1]. Terörist eylemler için gerekli kaynağın sağlanmasının amaçlandığı finansman çalışmaları, yasa dışı ve yasal yollardan kaynak elde edilmesi gibi iki ana başlıkta incelenebilir. Uyuşturucu kaçakçılığı, insan kaçakçılığı, petrol kaçakçılığı gibi konular terörizmin yasa dışı finansman kaynaklarını oluşturmaktadır.

Terörizmin Yasa Dışı Kaynakları

Kokain

Hammaddesi koka bitkisi olup iklim ve coğrafi yapı itibariyle Güney Amerika'nın bazı bölgelerinde yetiştirilmektedir. Başlıca yetiştirilen yerler; Kolombiya, Ekvator, Peru, Bolivya, Paraguay, Uruguay, Arjantin ve Brezilya'dır. Kokain beyaz toz halinde gelir ve Tehlikeli uyuşturucular Hareketi tarafından 1920'de kullanımı yasaklanmadan önce 20 yüzyılın başlarında uyarıcı ya da tonik olarak popüler olmuştur. Kokain lokal uyuşturucu olarak da yaygın bir biçimde meşhur olmuştur. Kokain C,Charlie, Altın toz, kar, beyaz ve borazan olarak da bilinir. Kokain beyaz kristal bir tozdur, ince tuz gibi görünür. Koka bitkisinin yapraklarından elde edilir. Koka alkaloitlerinden elde edilen ekgoninden kısmi sentez yolu ile yapılır. Sokakta satılan kokain hiçbir zaman saf kokain değildir.

Interpol Genel Sekreterliğinin raporlarına göre Avrupa'da son zamanlardaki kokain tehlikesi artış Kolombiyalı kokain kartellerin Avrupa'ya gelmeleri ile başlamıştır. Kokain üretiminin %67'si Kolombiya'da yoğunlaşmıştır. Kokain üretimi 1999 yılında zirvesine ulaşmıştır.[2]2003 yılından beri son on yıl içerisinde en hızlı büyüyen kokain pazarlarından biri olan Avrupa'da özellikle İngiltere ve Almanya'da istikrar görülmüştür. Fransa, İspanya, İtalya, Benelüks ülkeleri, İsviçre, Avusturya ve Balkanlarda 2000 yılından beri görülen büyüme kokain pazarını da canlı kalmıştır. Bu yönde diğer bir gösterge de crack kokainin pek çok Avrupa ülkesinde kullanılmaya devam etmesidir AB'ye yeni katılan bazı ülkeler, Birliğe girmeden çok önce Pan-Avrupa kaçakçılık şebekelerinin faaliyetlerine izin veren ülkeler arasında katılmıştır. Güney Amerika'dan bu ülkelere, diğer Avrupa ülkelerine ihraç edilmek üzere doğrudan kokain sevkıyatı yapılmıştır. Dünya piyasasında ele geçirilen ve dolaşımı tespit edilen kokain maddesinin tamamına yakın bir bölümü Güney Amerika ülkelerinden Kolombiya, Bolivya ve Peru'da yetiştirilen koko bitkisinden elde edilmesine paralel Türkiye Güney Amerika'ya uzaklığı nedeniyle kokain kaçakçılığından daha az etkilenmiştir. Yerel kullanımın düşük olması ve kullanım pazarlarına ulaşan rotalar üzerinde bulunmaması kokain yakalanmalarının ülkemizde az olmasının nedenlerindendir. Bölgesel trendlerin etkileri ile kokain yakalanmaları 2004 yılı içerisinde %40,66 artış göstermiştir. Karşılaşılan 102 olayda 125 kg kokain ele geçirilmiştir.

Orta Amerika ve Karayipler kaçakçıların Güney Amerika'dan Kuzey Amerika'ya ve Avrupa'ya uyuşturucu sevkıyatındaki güzergah olmasını koruyor. Deniz sevkıyatı kontrol altında tutulduğundan kaçakçılar alçaktan uçabilen uçakları kullanmaktadırlar. Afrika uyruklu insanlar artan bir şekilde Güney Amerika'dan Kuzey ve Batı Afrika üzerinden Avrupa'ya yönelik gerçekleştirilen kokain kaçakçılığında kurye rolü oynamaktadırlar. Orta Amerika ülkelerinden kokain kaçakçılığında Güney ve Kuzey Amerika arasında özellikle Atlantik

[1] Mali Suçları Araştırma Komisyonu,'Terörün Finansmanına Yönelik Şüpheli İşlemlerin Bildirimi Genel Tebliği', 1997
[2] UNODC World Drug Report 2005,s.78.

kıyılarının stratejik kavramlarından dolayı Karayipler transit nokta olma konumundadır. Kokain ticaretinin yapıldığı güzergah Güney Amerika, Batı ve Kuzey Afrika oradan Celebeli Tarık boğazı'ndan Avrupa'dır.[1] Kolombiya dünyada en fazla koka yaprağının üreten ülke olma, Venezüella ise suç örgütleri tarafından Güney Amerika'nın dışına uyuşturucu sevkıyatı için ana merkez olma özelliliklerini korumaktadırlar. Bu güzergahlardan geçen kokain Avrupa'ya ulaşmakta; Avrupa'da ise İngiltere, Almanya, Hollanda, Belçika ve Fransa gibi Avrupa ülkelerinde tüketilmektedir.

Ülkemizde kokain yakalanan yerlerin başında İstanbul'un gelmesindeki ana sebep hava deniz ve kara ulaşımın kolaylığının yanında eğlence sektörünün gelişmişliği gibi maddeye ulaşımı kolaylaştıran etkenlerdir. İstanbul Atatürk Havalimanı kokainin ülkemize giriş yaptığı temel yerdir. Güney Amerika ülkeleri Brezilya, Peru ve Venezüella gibi ülkelerden havayolları ile aktarmalı gelen kuryeler tarafından kokain ülkemize sokulmaktadır.[2]Sonuç olarak Türkiye kokain kaçakçılığında transit bir yol durumundadır. Diğer bir sonuç ise yakalanan kokainin diğer uyuşturuculara göre çok daha pahalı olması, ülkemizde kokaine ulaşan kesimin maddi durumu iyi olan ve az bir kesim olduğunu ortaya koymaktadır.

Esrar (Marihuana)

Kenevir bitkisinin Cannabis indica türünün dişi eşeyli bitkilerinin tohum yataklarının (sömek) işlenmesiyle elde edilir. Bitkinin yapraklarının kurutulup bastırılması ile hazırlanan ve aktif maddesini bu kısımlardan salgılanan reçine içindeki kannabinoidlerin oluşturduğu bir maddedir. Kannaboidlerin içinde marihuana'da en fazla bulunan ve marihuana'nın farmakolojik etkilerinden sorumlu olan etkin ana madde THC/tetrahidrokonnabinol'dür. Amerika'da 1920'lerde yasaklandı. Meksikalılar ve cazcı zenciler (Louis Armstrong gibi) yoluyla popülarize olması, yasaklanmasında ırkçılığın etkili olduğu iddialarını doğurdu. Esrar, ABD'de en sık kullanılan yasadışı maddedir. Lise son sınıfta esrar kullanım (deneme) oranı 1979'da %60.4'lük en yüksek noktadan 1992'de %32.62'ya düştü. 1989'da beyazlarda %40, siyahlarda %30 sıklıktaydı. Ancak sonra yeniden yükselişe geçti ve 1997'de %49.6'ya ulaşmıştır.

Kenevir otu olarak tanımladığımız Marihuana dünyada kaçakçılığı en yaygın yapılan uyuşturucular olup dünyanın hemen hemen tüm ülkeleri uyuşturucu kaçakçılığından etkilenmektedirler. Dünyada başlıca esrar üretim alanları Altın Hilal (İran, Afganistan, Pakistan),Altın Üçgen (Burma, Laos, Tayland) Lübnan, Fas, Meksika, Filipinler, Jamaika, Hindistan ve bazı Afrika ülkeleri bulunmaktadır. [3]

- Altın Üçgen bölgesinden Filipinler üzerinden Amerika ülkelerine,
- Altın Üçgen bölgesi ve Hindistan'dan Singapur, Malezya ve Endonezya üzerinden Avustralya'ya,
- Altın Hilal ve Hindistan deniz yoluyla Hint Okyanusu, Kızıl deniz ve Akdeniz üzerinden Avrupa'ya
- Altın Hilal bölgesinden İran, Türkiye ve Balkan rotası aracılığı ile Batı Avrupa ve Kuzey Amerika ülkelerine,
- Lübnan deniz yolu ile Mısır ve Batı Avrupa ülkelerine,
- Lübnan, Kıbrıs Rum Kesimi, İtalya, İspanya üzerinden ABD'ye,
- Fas'tan Cebelitarık boğazından İspanya ve tüm Avrupa ülkelerine,
- Meksika'dan Kuzey Amerika ülkelerine şeklinde olduğu gözlenmiştir.

[1] EGM KOM Daire Başkanlığı 2005 Raporu,s.25.
[2] UNODC World Drug Report 2005,s.79.
[3] EGM KOM Daire Başkanlığı 2005 Raporu,s.12.

2002 yılında dünya çapında toplam 5800 ton kenevir ele geçirilmiştir. Bu kenevirlerin 4700 tondan fazlası kenevir otu (marihuana),1000 tondan fazlası da kenevir reçinesi ve 1 ton kenevir yağıdır. İngiltere'de kendi piyasasındaki kenevir'in İber yarım adası, Fransa, Benelüks ülkeleri vasıtası ile Fas'tan geldiğini iddia etmektedir. Meksika'dan Kuzey Amerika'ya ve Avrupa'ya bir Marihuana akışı mevcuttur. Meksika'dan başlayan güzergah sıklıkla kullanılmaktadır.[1]2009 yılının ilk aylarında Meksika ordusu tarafında yapılan kontrollerde Meksika donanması, Pasifik'te düzenlediği operasyonda 3 ton marihuana ele geçirmiştir. Marihuana Türkiye'ye Balkan rotası üzerinden gelmektedir. Maddenin teminin kolay ve ucuz olması kullanıma bağlı kaçakçılığı diğer maddelere göre daha yaygın hale getirmiştir. Türkiye'de yakalanan maddeleri içerisinde marihuana öne çıkmaktadır. Avrupa ülkelerinin birçoğunda kenevir üretildiği açıklanmıştır. Kenevir üretiminde öne çıkan Avrupa ülkeler Yunanistan, İtalya, Slovenya, Avusturya ve İsveç'in yanı sıra Balkanlardaki birçok ülkeye de (Bulgaristan, Eski Yugoslav Cumhuriyeti, Sırbistan, Karadağ, Hırvatistan) uyuşturucu tedarik eden Arnavutluk'tur.2002 yılında Avrupa'da ismi en çok geçen ülke Hollanda olmuştur. İspanya, İtalya, Danimarka, Finlandiya ve İrlanda kendi piyasalarındaki kenevirin Fas kaynaklı olduğunu ileri sürmüşlerdir. Almanya'da kendi piyasasındaki kenevirin İspanya ve Hollanda yolu ile Fas'tan geldiğini söylemiştir.

Dünyanın hemen hemen her yerinde yetiştirilebilen esrarın güzergahı çeşitlilik kazanmakta ve dağınık güzergahlar üzerinde meydana gelmektedir. Kaçakçılık organizasyonları eroin sevk edilen yöntemlerle esrarı da Afgan esrarını Avrupa'ya sokmaya çalışmaktadırlar. Ağrı-Doğubayazıt'tan giriş yapan Afgan esrarının İstanbul ve İzmir'den Avrupa'ya ulaştırıldıkları belirlenmiştir. Ayrıca Lübnan, Suriye ve Arnavutluk esrar yakalanmalarında diğer kaynak ülkelerdir.2003 yılında Lübnan kaynaklı 280 kg. yüksek kaliteli esrar yakalanmıştır. Ortadoğu'da üretilen esrarın temel kaynaklarından biri Lübnan'ın Bekaa vadisidir. Meksika'da üretilen marihuana California sınırındaki Turjana bölgesi ile Orta Meksika'da üretilmektedir. Yukarda anlatılan güzergahların kullanılması ile dağıtılan esrar ABD'de ve Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde tüketilmektedir.

Afyon

Afyon çiçeğinin çizilmesiyle sızan, süte benzer özsuyunun toplanması ile elde edilen uyuşturucu maddedir. Haşhaş kapsülleri uygun olgunlukta çizilir, çiziklerden sızan sıvı pıhtılaşır ve özel bıçaklarla alınır. Havanın etkisi ile sıvının rengi koyu kahverengi olur. Bu afyondur. Eczacılıkta morfin, kodein, papaverin v.b alkaloitlerin yapımında kullanılır. Az zehirli sayılabilir ama alışkanlık yaptığı için uyuşturucu madde olarak da kullanılır. Afyonun keskin, hoş olmayan ve acı bir tadı vardır. Bileşiminde takriben ,%10 morfin,%5 kodein,%6 narkotin bulunabilmektedir. Ayrıca afyonun içeriğinde şeker, protein, kauçuk yağı gibi maddeler ile alkoloid denilen zehirli madde bulunur ki içlerinde en zehirlisi morfindir.[2]

1990'lı yıllarda dünyadaki yasadışı afyon üretimi %28'i Afganistan, %5'i Pakistan tarafından gerçekleştirilirken Afganistan ise %67'lik bir orana sahip olmuş ve bu rakam günümüzde ciddi bir değişikliğe uğramıştır. Afganistan dünyadaki yasadışı afyon üretiminde %80'leri aşarak birinci konuma gelmiştir. 2004 yılında ise tüm Afganistan'da yasa dışı haşhaş ekim alanlarını genişlemiş olmasına bağlı olarak afyon üretiminde de %16'lık bir artış görülmüştür. Buna karşılık Güney Doğu Asya'da ise ekimi 1998'den bu yana bir düşüş göstermiştir. 1998 yılında Laos, Myanmar, Tayland ve Vietnam'da gerçekleştirilen 158.000 hektar afyon (haşhaş) ekimine karşılık 2004 yılında sadece 50.900 hektarda üretim gerçekleştirilmiştir.[3]2004 yılında gerçekleştirilen yasadışı afyon ekiminin %67'sinin

[1] UNODC World Drug Report 2005,s.23.
[2] http://tr.wikipedia.org/wiki/Afyon_(narkotik)(10.4.2009)
[3] UNODC World Drug Report 2005,s.15.

Afganistan'da gerçekleştirildiği, 2003 yılında 80.000 hektar olan ekim alanının 2004 yılında ülkenin 34 farklı bölgesinde 131.000 hektara çıktığı anlaşılmıştır. Fakat 2004 yılında üretilen afyon bitkisinden elde edilen afyonun, Afganistan'daki verimin düşmesine bağlı olarak sadece %2'lik bir artış göstererek 4.850 metrik tona ulaşmıştır. Pakistan'dan elde edilen afyon ise 40 metrik tonda kalmıştır.

Tüm bu bilgiler ışığında Afganistan'ın afyon/eroin üretiminde dünyadaki en önemli ülke olduğu ortaya çıkmaktadır. Afganistan'da hektar başına 45 kg ham afyon elde edilmektedir. Güney Doğu Asya'da bu sayı 13 kg'ye düşmektedir. Bu nedenle Afganistan'daki afyon ekim alanlarının kontrol altına alınması eroin arzının önlenmesi açısından önemlidir. Afganistan'da uyuşturucu üretimi yapanların sayısı 2.3 milyon kişi olarak tahmin edilmektedir. Bu da ülke nüfusunun %10'una denk gelmektedir.2003 yılı dünya geneli afyon yakalanmalarına bakıldığında, %23'lük bir artışla 110 metrik tona ulaştığı göze çarpar.[1]Dikkat edilmesi gereken nokta yakalananların geçen yıllara göre kullanım aşamasına gelen eroin formunda olmayıp, baz morfin ya da afyon formunda olmasıdır. Afyon yakalanma oranlarına baktığımızda en fazla yakalanmanın 34.7 ile Pakistan'da gerçekleştiği görülmektedir. İkinci sırada ise 26.1 tonluk yakalanma ile İran izlemektedir. İran, Afganistan ve Pakistan'da gerçekleştirilen yakalanmalar dünya genelinin %57'sini oluşturmaktadır. Afyon'un ekonomik boyutuna bakıldığında Batı ve Merkez Avrupa'nın afyon/ eroinde en karlı piyasa olmalarını sürdürdükleri görülmektedir. Dünya eroin piyasasına sürülen 170 tonluk eroinin yarısına yakını merkez Avrupa'ya gitmektedir.

Silah Kaçakçılığı

ABD dünya silah üretiminin en büyük merkezi konumundadır. İkincilik İngiltere ve Rusya'nın elindedir. Ortadoğu ise dünyanın en büyük silah müşterisi konumundadır. Silah ticareti dünya genelinde yoğun çatışma ve savaş içinde bulunan ülkelerde önemli rol oynamaktadır. Dünya genelinde örgütler, gruplar ve kuruluşların silah ticaretinin zor olmasına rağmen silaha kolay ulaşmaları büyük bir şaşkınlıkla karşılanmaktadır. Ortadoğu dünya genelinde %40 silah alımı ön sırada yer almaktadır. ABD %50'lik bir pay ile dünya silah üretiminin yarısını elinde bulundurmaktadır. Arap ülkeleri içinde en çok silah alan ülke Suudi Arabistan'dır. Bunun yanında Birleşik Arap Emirlikleri'nin ABD'den 6.4 milyar dolar değerinde F-16 tipi 80 savaş uçağı satın alacağı ifade edilmiştir. Mısır, Bahreyn, Ürdün ve Katar'ın da F-16 tipi 53 savaş uçağı satın alacağı bildirilmiştir. Kuveyt ise ABD'den 2 milyar dolar değerinde 16 adet apaçi helikopter alacağını açıklamıştır. ABD'nin bu yıl içinde 11 ülkeye 350 savaş helikopteri, Türkiye'ye iki fırkateyn ve İspanya'ya da bir deniz altı vereceği bildirilmiştir.[2]

Silah ticaretinde ikinci sırayı alan İngiltere ise piyasadaki payı %17,4'e (15 milyar dolar) ulaşmıştır. İngiltere'nin silah sattığı ülkeler arasında İsrail, Ürdün, Endonezya ve Afrika ülkeleri yer almaktadır. İngiltere'nin 2000 yılında Endonezya'ya 100 milyon sterlin tutarında silah sattığı, ABD'nin de Suudi Arabistan'a 131 milyon sterlinlik silah ihraç ettiği belirtilmiştir. Üçüncü sırada yer alan Rusya'nın silah sattığı ülkeler arasında Çin, Kuzey Kore, Hindistan ve İran bulunmaktadır. 2000 yılında dünyada silaha 798 milyar dolar harcanmıştır.[3] Soğuk savaş sonrası dönemin en düşük silah harcamasının gerçekleştirildiği yıl 1998 olmuştur. 1998 sonrası bir yükselme yaşanmıştır. Silah ticaretinin ulaştığı toplam fiyat 800 milyar dolara yakın olmuştur. Ortaya çıkan bu 800 milyar dolara yakın para, kişi başına dünyada 130 dolar harcanması demektir. Aynı anda dünya gelirinin %2,5'unu da oluşturmaktadır. 2000 yılı silah harcanması 280.6 milyar dolar civarında olmuştur. Birçok ülkede kriz görünümü olmasına rağmen silahlanma için harcanan paralarda artışlar gözlenmiştir. Rusya'nın 2000 yılı

[1] UNODC World Drug Report 2005,s.36.
[2] http://wwww.gazeten.com/ortadoğu-dunyanın-en-buyuk-silah-musterisi/(10.4.2009)
[3] http://wwww.gazeten.com/ortadoğu-dunyanın-en-buyuk-silah-musterisi/(10.4.2009)

harcaması 43,9 milyar dolar olmuştur. Rusya'yı 40,4 milyar dolar ile Fransa, 37,8 milyar dolar ile Japonya ve 36,3 milyar dolar ile İngiltere izlemiştir.

Silahlanma harcamalarının en yoğun arttığı bölgeler arasında Afrika da bulunmaktadır. Afrika'da 2000 yılında silaha 13,8 milyar dolar harcanmıştır. Cezayir, Burundi, Cibuti, Etiyopya, Fas ve Ruanda da ulusal gelirlerinin %3–5 'ini silaha ayıran çatışma içindeki Afrika ülkeleridir. Silah üretimi dünyada önemli ölçüde özel sektör-devlet destekli eliyle yapılmaktadır. Dünyadaki silah harcamaları 2005 yılında 1 118 milyar dolar iken, 2006'da 1 204 milyar dolar ile soğuk savaş yıllar düzeyini aratır hale gelmiştir. Böylece dünyada üretilen toplam gayrı safi milli hasılanın %2,5'u silahlanma için harcanmakta olup, kişi başına silah harcaması 2006 yılında 184 doları aşmıştır. 2006 yılında 528,7 milyar dolar silah harcaması yapan ABD dünya silah harcamalarının %44'ünü yalnız başına gerçekleştirmektedir. Kişi başına 1 756 dolar silah harcaması yapan ABD'yi sırasıyla İngiltere, Fransa, Çin ve Japonya izlemektedir. Silah satışlarında ise Rusya ABD'den sonra en fazla satışı yapan ülke konumundadır. Silah ticaretinde öne çıkan ülkeler arasında İsveç de yer almaktadır. İsveç yaklaşık 20 yıldır Amerika'dan silah üretimi için lisans alan İsveç, üretilen silahların çoğunu ise ABD'ye satmaktadır. Diğer taraftan gelişmekte olan 3. dünya ülkelerinde de silah ticareti yapan İsveç, yaklaşık 63 ülkeye silah satışı gerçekleştirmektedir. 2500 üyeye sahip olan İsveç Barış Harekatı verilerine göre, sadece 2002 yılında 30 milyon kron tutarında tank, Pakistan, Bahrain, Venezüella ve Meksika'da kullanılmak üzere satılırken, 1995 yılı ile 2004 yılları arasında 41 milyon kron tutarında 63 ülkeye silah satışı yapılmıştır.

Dünyanın dört bir yanında yarım milyarı bulan hafif ve küçük silahlar vardır. Bunlardan bir kısmı şahısların elinde,bir kısmı 200 kadar milli devletin elinde diğerleri ise yüzlerce isyancı grup ve şebekelerin elindedir. Bazen bir silah onlarca yıl kullanılıyor ve kıtadan kıtaya geçiriliyor, bir isyanı gruptan başka bir isyancı grubun eline geçiyor. Genel çerçeveden bakıldığında silah kaçakçılığı işlem hacmi 600 milyar dolara ulaşan suç örgütlerinin en önemli faaliyetlerinden biridir.[1] Türkiye'ye yönelik silah kaçakçılığı PKK terör örgütü tarafından gerçekleştirilmektedir. Kuzey Irak'ta bulunan Erbil şehrindeki silah pazarından satın alınan her türlü silah PKK koruması ile sınırımızı geçmektedir. PKK bu silahlardan hem kendisi faydalanmakta hem de kendisi gibi yasa dışı örgütlere bu silahları pazarlamaktadır. Örnek vermek gerekirse Sri-Lanka'daki Tamil Kaplanları adlı örgüte PKK'nın silah sattığı anlaşılmıştır. Türkiye'ye yönelik yapılan silah ticaretinin güzergahında doğu manşeli uyuşturucuların Avrupa'ya açılmasında büyük önemi olan Marsilya limanı ve Marsilyalı kaçakçılar Cezayirli kaçakçılar ile birlikte önemli rol oynamaktadırlar. Ortadoğu da ise silah kaçakçılığını Müslüman Kardeşler adı altındaki örgüt gerçekleştirmektedir. Bununla bağlantılı olmak üzere İsrail Gazze'ye yönelik silah kaçakçılığının durdurulması gerektiğini belirtmiş bundan duyduğu endişeyi kamuoyu ile paylaşmıştır. PKK terör örgütünün de silah sattığı örgütlerden olan Tamil Kaplanları ise Kuzey Kore, Lübnan, G.Kıbrıs, Yunanistan ve Ukrayna üstünden silah kaçakçılığını gerçekleştirmektedir.

İnsan Kaçakçılığı

Küreselleşmeyle birlikte son yıllarda insan kaçakçılığı ve insan ticareti konuları özellikle gelişmiş batı ülkelerini, dolayısıyla da gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkeleri ilgilendiren çok önemli bir konu haline gelmiştir. İnsan kaçakçılığı, bölgesel düzeyde sadece bir ülkenin değil, hemen hemen bütün dünya ülkelerinin karşı karşıya kaldığı bir sorundur. Yasal kurallara uymaksızın meydana gelen bu hareketlenmeler her geçen gün artış göstermekle birlikte, ülkelerin ve medyanın gündeminde daha fazla yer işgal etmeye başlamıştır. İnsan kaçakçılığı, günümüzde risksiz ve büyük kazanç sağlama yöntemleri arasında yer alması

[1] Aklın,K,Gürlesel,C,Dünya Ekonomisinde Yeni Global Tehditler, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul, 2008, s.24.

dolayısıyla organize gruplar tarafından işlenmektedir. İnsan ticareti genellikle iyi organize olmuş suçlular tarafından gerçekleştirilmektedir. İnsan ticareti içinde olan mağdurlar bu suçlular tarafından ülke içinde bir yerden başka bir yere aktarıldıkları gibi, çoğu zaman uluslararası sınırlardan geçirilirler. Mağdurların en temel özgürlükleri ellerinden alınmaktadır. Mağdurlar eşya gibi satılmakta ve hem seks köleleri olarak hem de diğer işlerde zorla çalışmaya zorlanmaktadırlar.[1] Kurbanlara rutin olarak tecavüz edilmekte ve yine kurbanlar işkence ve şiddete maruz bırakılmaktadırlar.

Ülkelerin büyük bir çoğunluğu yasadışı göç, insan kaçakçılığı ve insan ticaretini farklı olarak algılamakta ve tanımlamaktadırlar. Bundan dolayı BM'de bu konuları ortak bir kavramla ifade etme yoluna gitmiştir. Buna göre; Yasadışı Göçü; dökümansız olarak göç etmekten sorumlu olan veya dökümansız göçü organize eden bir birey veya grubun faaliyeti, İnsan Kaçakçılığını; göç eden tarafın yasadışı olması ve gönüllü olarak göç etme isteğinin bulunması, İnsan Ticaretini ise; göç etmek için gönüllü olunmaması, olarak tarif etmiştir[2]

İnsan Kaçakçılığının Sebepleri

1-Ekonomik sebepler:

Zengin Avrupa ülkelerine yüksek seviyede bir yaşam sürmek, işsizlik gibi unsurlar insan kaçakçılığı ile ilgilenen organize suç gruplarına uygun bir ortam oluşturmaktadır.

2-Organizatörlerin ekonomik düşünceleri:

İnsan kaçakçılığı ile ilgilenen organizatörlerin kişi başına aldıkları 3000-5000 USD gibi çok fazla riski olmadan kolay para kazanabilme arzularının bulunmasıdır.

3-Bazı ülkelerde iltica ve yasadışı göçü özendiren uygulamalar

Son yıllarda bazı Avrupa ülkelerinin farklı gerekçelerle kaçak insanların siyasi iltica taleplerini kabul ederek özellikle terör örgütlerinin Ülkemiz aleyhine propagandasına yardımcı olmaları ve uluslararası insani yardım kuruluşlarının yasadışı geçişlerin konusunu teşkil eden kişilere yaptıkları maddi ve diğer yardımlar insan kaçakçılığı faaliyetlerine ivme kazandırmıştır.

4-Bazı terörist örgütlerin faaliyetleri:

PKK, DHKPC gibi bir takım terörist grupların, sahte pasaport, vize temini ve otellerin ayarlanmasına kadar insan kaçakçılığının her safhasında yer almaktadır. Bu suçtan elde edilen gelirler de terör faaliyetleri için ciddi bir finans oluşturmaktadır.

5-Bölgesel Savaşlar:

Özellikle Afganistan ve K.Irak'ta bulunan etnik grupların kendi aralarındaki çatışmaları ve bu çatışmalardan etkilenen insanların daha huzurlu bir ortamda yaşama arzusu.

6- Bazı Ülkelerdeki Siyasi Kaos:

Özellikle Körfez savaşı sırasında K.Irak'tan Ülkemize gelen insanların savaş sonrası ülkelerine dönmeyerek ülkemizde kalmaları.

---

[1] http://www.foreignpolicy.org.tr/turkish/dosyalar/kob.pdf(10.4.2005)
[2] http://www.caginpolisi.com.tr/4/44-45/.htm(10.4.2005)

İnsan Kaçakçılığı Yöntemleri

Organize insan kaçakçılığı şebekeleri insan kaçakçılığı yaparken gelişen teknolojik imkanlardan da yararlanarak çeşitli yöntemler kullanıp yasadışı geçişleri sağlamaktadırlar. Bu yöntemlerden bazıları;

- Sahte pasaport vize ve kimlikler kullanılarak hudut kapılarından,
- Yürüyerek, yüzerek, hayvan veya araçlarla yasal olmayan sınır bölgelerinden,
- Surat botları, küçük tekneler veya eski büyük gemilerle deniz yoluyla,
- Tır, kamyon gibi araçlarda gizlenerek karayoluyla geçiş,

İnsan Kaçakçılığında Kullanılan Rotalar

- Türkiye- Balkan Ülkeleri, Batı Avrupa Ülkeleri,
- Türkiye- Bağımsız Devletler Topluluğu Ülkeleri-Batı Avrupa Ülkeleri,
- Ortadoğu Ülkeleri-Türkiye - Balkan Ülkeleri- Batı Avrupa Ülkeleri,
- Türkiye-Güney Avrupa Ülkeleri-Batı Avrupa Ülkeleri.

Akaryakıt Kaçakçılığı

Akaryakıt kaçakçılığı girişimleri daha çok petrol vergisinin yüksek olduğu ülkelere, petrol rafinerisi olmayan ülkelere ve petrol kotası olan ülkelere yönelik gerçekleştirilmektedir. Petrol kaçakçılığı bir bölgeden başka bir bölgeye ya da bir ülkeden başka bir ülkeye illegal yoldan yapılan petrol transferidir. Petrol kaçakçılığı ile ilgili alınan önlemler sonuç vermeye başlayınca kaçakçılar yöntem değiştirmişlerdir. İran ve Irak`tan kaçak akaryakıt getirirken yakalanan kamyon ve tırlar Van`daki otoparklara çekilmekte ve araçlarına el konulan akaryakıt kaçakçıları da at ve katırlara yönelmektedir. İran sınırının Sarp bölgesini kullanan kaçakçılar, at ve katırların üzerine 75 litrelik iki bidon yerleştirerek her seferinde 150 litre akaryakıtı yurda sokmaktadırlar. Kaçakçılık, sınırın iç taraflarında dağ yamaçları kullanılarak gerçekleştiriliyor. Kaçak akaryakıt, piyasanın yarı fiyatına pazarlanmaktadır. Gemi, TIR ve kamyonlarla yapılan kaçakçılıktan sonra şimdi de at ve katır sırtında kaçakçılık yapılmaya başlanmıştır.[1]

TIR ve kamyonların normal depolarının birkaç kat büyüklüğünde depolar yaptırılarak Irak`tan tonlarca petrol Türkiye`ye sokulurken geçen yıl yapılan yasal düzenleme ile bu araçlara orijinal depolarının dışında depo yaptırılması ve bu depolarla petrol taşınması yasaklanmıştır. Çok sayıda kamyon ve TIR yasağa uymuş, Yasağa uymayan TIR ve kamyonlara ise el konulmuştur. Van sınırında güvenlik güçleri kaçak petrol taşıyan 600-700 civarında çeşitli tip ve modelde araca el koymaları ile geçimlerini kaçakçılık yaparak temin edenler farklı bir yönteme başvurmaya başlamıştır. Katır ve at sırtında akaryakıt kaçakçılığı yapılmaya başlanmıştır.. Bu işi yapanlar onlarca at ve katıra İran`dan 75`er litrelik iki bidonda 150 litre petrol yüklemektedirler. Bu bidonlara İran`da `calikan` denmektedir.. Atlar sınırın Sarp bölgesinden Türkiye`ye sokulmaktadır. Petrol kaçakçılığını büyük petrol şirketleri petrol transferinde kullandıkları büyük bandıralar ile de gerçekleştirmektedirler.[2] Kaçak petrolden yakalananlar hileli petrol sattıkları gerekçesiyle yargılanıyorlar ve çok cüzi cezalar almaktadırlar.

Aidatlar, bağışlar ve zorunlu harçlar, kar amacı gütmeyen kuruluşların kullanılması, örgütsel yayınlardan elde edilen gelirler, dış destekler, ticari faaliyetler, sosyal etkinlikler terörizmin yasal kaynakları olarak

[1] http://www.malihukuk.net/pdf/yeralti_ekonomisi_ve_vergilendirme.pdf (10.4.2009)
[2] Emniyet Genel Müdürlügü-Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Baskanlıgı 2005 Yılı Faaliyet Raporu, Sy.99

değerlendirilmektedir [1]. Bu yolların kullanılmasının temel sebebi, yasal yollardan elde edilen gelirlere karşı koymanı yasa dışı finansman yollarına kıyasla daha zor olmasıdır. Bu konuya ilişkin olarak Birleşmiş Milletler çatısı altında bir düzenleme söz konusudur. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1373 sayılı sayılı kararı terörizmin yasal yollardan finansmanına karşı atılmış önemli bir adımdır ancak bu karar da esas itibariyle El-Kaide ve Taliban terör örgütlerinin mal varlığı ve finans kaynaklarına odaklandığı için dar kapsamlı olarak değerlendirilmektedir. Daha geniş kapsamlı, Birleşmiş Milletler veya diğer uluslararası örgütler tarafından terörist örgüt olarak tanımlanan oluşumların geneline uygulanabilecek bir uluslararası düzenleme bulunmamaktadır.

Terör örgütleri kazanacakları gelirle siyasi ve ekonomik hedeflerine ulaşmak için faaliyetlerinin devamını sağmalaya çalışırlar. Terörizmi finanse etmek için kullanılan yasal yolların, yasa dışı yollara göre avantajı, nihai olarak aynı amaca hizmet etse de, bu yollarla elde edilen gelirlerin 'aklanmasına' gerek olmamasıdır. Zira bu gelirler iktisadi sistemin normal düzenine uygun şekilde elde edilmiş gibi görünmektedir. Elde edilen bu gelirler bakımından incelenmesi gereken ilk ve en önemli husus, bağışlar ya da aidatlar yoluyla elde edilen gelirlerdir.

Terörist örgütün unsurları tarafından toplanan aidat, bağışlar ve zorla alınan harçlar terörizmin finansması açısından etkin bir kaynaktır. Aidatlar yoluyla elde edilen bağışlar, terörist örgüte, onun herhangi bir koluna ya da terörist örgütün organik bir kolu olan bir oluşumla fikri veya ticari olarak yakın ilişki içinde bulunan gerçek ya da tüzel kişilerden alınan ücrettir. Genel olarak her terör örgütü tarafından kullanılan bu yol, terör örgütüne kendisine sempati duyan ya da yakın hisseden insan grubu üzerinde zorla ya da gönüllü olarak kurulan bir etkinlik sağlamaktadır. Bu sebeple toplanan bağış ve aidatların, sağlanan finansmanın mevcut örgüt faaliyetlerinin hayata geçirilmesinde kullanılmasının yanısıra, yandaş grup üzerinde etkinin sürdürülmesi itibariyle de terörist örgütün yaygın etkisinin arttırılmasında etkin bir yol olduğu değerlendirilmektedir.

Söz gelimi PKK, Batı Avrupa'daki Türk işadamlarından korunma parası talep etmekte ve işçilerden aylık ücret almaktadır. Ayrıca Irak'ın Kuzeyi, Suriye, İran sınırındaki ithalat-ihracat faaliyetlerinden de para toplamaktadır. Katılım ücretleri ve zorunlu harçlardan toplanan paraların PKK'nin toplam servetinin %13-%14'ünü oluşturduğu değerlendirimektedir.

Aidat, bağış ve zorla alınan harç arasındaki fark; harç ya da aidat verenin verdiği paranın gideceği yeri bilme ihtimalinin bağış verene göre daha fazla olmasıdır. Zira bağış yapan destekçilerin tam olarak neye destek verdiklerini bilmedikleri durumlarda söz konusudur. Bağış konusunda El-Kaide'nin durumu farklı bir örnek teşkil edebilir. Bu örgütün bağış yoluyla elde ettiği kaynakların arasında İslam'ın zekat anlayışının kötüye kullanılması da bulunmaktadır. İslami gerekleri yerine getirdiğini düşünen inananların verdiği zekatların bir bölümü farklı kanallar eliyle terörist örgütlere ulaşmaktadır. Bu konuda eksik olan yasal düzenlemelerin de etkisiyle bazı Müslüman ülkelerde toplanan zekatlar bu örgütlere aktarılmakadır. Zekatlardan gelir elde edilme durumuyla ilgili olarak Usame Bin Ladin'in 1998 yılında yaptığı bir *'Müslümanlar ve Müslüman tüccarların zekatlarını İslami düzen arayışıyla mücadele eden Taliban rejimine vermeleri gerektiğini'* [2]şeklindeki açıklama ifade ederek bu kaynağın benzer örgütler için arz ettiği önemi ortayacak niteliktedir.

El-Kaide söz konusu olduğunda, özellikle Suudi Arabistan'da toplanan zekatların amacı dışına çıkarılarak söz konusu örgüte aktarıldığı tespit edilmiştir. Bağış ya da aidat toplanması suretiyle elde edilen gelirlere karşı en çok uygulanan metot terörizmin finansması ile ilgisi olduğu düşünülen bireysel banka hesaplarının

[1] Mali Suçları Araştırma Komisyonu, 'Terörüm Finans Kaynakları'
[2] Jean-Charles Brisard, 'Terrorism Financing', Presidency of the United Nations Security Council, 2002

dondurulmasıdır. Bu gerekçeyle 11 Eylül saldırılarından 12 Aralık 2002 tarihine kadar Suudi Arabistan'da 3 farklı kişiye ait, toplam mevduat değeri $5,574,196 olan 33 banka hesabı dondurulmuştur[1]. Saldırılardan hemen sonra dünyanın çeşitli yerlerinde dondurulan hesap ve varlıkların değeri de 78 milyon Amerikan doları değerindedir[2]. İngiltere'de de aynı dönemde benzer gerekçeyle 60 milyon sterlin değerindeki çok sayıdaki banka hesabı dondurulmuştur.[3] Aynı şekilde Irak işgalinin başlamasından hemen önce ABD'de Iraklı mevduat sahiplerine ait dünya çapındaki 1.2 milyar dolarlık banka hesaplarını dondurmuştur [4].

Terörist örgütlerin yasa dışı eylemlerini finanse etmek için kullandıkları bir başka yol ise kar amacı gütmeyen kuruluşların kullanılmasıdır. Bireysel banka hesapların dondurulması riskiyle beraber kullanımı daha da sıklaşan bir yoldur. Kar amacı gütmeyen kuruluşların hesaplarının dondurulması ve etkisiz hale getirilmesi daha uzun bir süreci gerektirmesi bu kuruluşların, kuruluş amaçlarından saptırılarak, terörizmin finansması için kullanılmasına sebep olmaktadır. Terör örgütüne yakın olan hükümet dışı örgütler aracılığıyla, yine bağış ya da aidat toplama yöntemlerinin kullanıldığı bu finansman yönteminde genel olarak desteği verenler verdikleri paraların terör örgütlerine aktarılacağını bilmemektedir. Yardımda bulunanlar kuruluşların beyan ettiği yasal amaç çerçevesinde kullanılacağı düşüncesiyle maddi yardımda bulunmaktadırlar[5].

Terörist örgütler bu amaçla, kar amacı gütmeyen kuruluşları; (i) Terörist örgütler tarafından yasal varlık görüntüsüyle, (ii) Varlıkların dondurulması önlemlerinden kaçmak amacı da dahil olmak üzere, terörizmin finansmanının sağlanması amacıyla kendi çıkarları doğrultusunda kullanılarak, (iii) Yasal amaçlı fonların el altından terörist örgütlere saptırılmasını gizleyerek kendi çıkarlarına kullanmaktadırlar. Ayrıca bu kurumların; (i) Kar amacı olmayan kuruluşların kamu güvenine dayalı faaliyetlerde bulunması, (ii) Önemli miktarda bağış ve yardım toplama kapasitelerinin olması, (iii) Çoğunlukla nakit temelli çalışması; (iv) Bir şirket kuruluşu veya diğer oluşumlara göre daha esnek ve gevşek düzenlemelere tabi olmaları terör örgütlere cazip gelmektedir.

PKK terör örgütünün Batı Avrupa'daki sivil toplum örgütlerinden insani yardım ya da bağış adı altında topladığı paraların ya da çeşitli yardımların örgütün toplam varlığının % 8'ini oluşturduğu değerlendilmektedir. Yine aynı şekilde El-Kaide terör örgütünün finansmanına kaynak sağladığı düşünüşen yaklaşık 245 kar amacı gütmeyen kuruluş ve hayır kurumu bulunduğu tahmin edilmektedir. Dünyanın farklı coğraflarına dağılmış bulunan bu kuruluşların yıllık 3 ila 4 milyar dolarlık gelirleri bulunduğu, bu gelirlerinin ise ortalama %10-%20'ni terör örgütüne aktardığı düşünülmektedir[6]. Terörizmin finansmanında etkin bir yol oynayan hükümet dışı örgütler ya da kar amacı gütmeyen kuruluşların bu yasa dışı faaliyetlerde kullanılmasına karşı oluşan hassasiyet Avrupa Birliği resmi bildirilerine de yansımıştır. Birlik 25 Mart 2004 tarihli 'Terörizmle Mücadele Bildirisi'nin 10. Maddesini terörizmin finansmanı konusuna ayırmış, hayır kurumu ya da benzer kuruluşların terörizmin finansmanında kullanılmasına karşı önlem alınması çağrısı yapmaktadır [7].

Terörizmin, izlenmesi daha zor olan yasal kaynaklardan finanse edilmesi için kullanılan yollardan biri de yandaş devletlerin ayni ya da nakdî yardımlardır. Genel olarak terörizm, bazı devletlerin, iç ve uluslararası siyasetlerinin gereği olarak görülüp, doğrudan veya dolaylı olarak kullandığı ve kullanmakta olduğu bir dış politika aracı olmuştur. Bu anlayışla belirli amaçlarına ulaşmaya çalışan

---

[1] A.g.e, 2002
[2] Martin J. Manning, 'Terrorist Organizations, Freezing of Assets'
[3] Richard Wray and Larry Elliott, 'Britain freezes £60m accounts linked to Taliban'
[4] BBC, 'Freezing terror funds: A tricky business'
[5] Mali Suçları Araştırma Komisyonu, 'Terörüm Finans Kaynakları'
[6] Jean-Charles Brisard, 'Terrorism Financing', Presidency of the United Nations Security Council, 2002
[7] European Union, 'Declaration on Combating Terrorism', 2004

devletler terör örgütlerini araç olarak kullanmayı da düşünmüşlerdir. Bu sebeple terör örgütlerinin büyümesinde dış desteğin büyük payı olduğu değerlendirilmektedir. Dış desteği olmayan bir terörün faaliyetlerini sürdürmesi ve sadece iç kaynaklarla beslenme, barınma, eğitim, silah vb. ihtiyaçlarını karşılaması zordur. Terörist kişi ve gruplara destek veren ülkeler örgütlere, sığınma hakkı vererek, dernek, yayın organı gibi yan kuruluşlar açmasına izin vererek, kamp silah, cephane ve mühimmat yardımı yaparak, barınma, giyecek, yiyecek gibi lojistik imkan sağlayarak yardımda bulunmaktadır[1]. Söz gelimi PKK terör örgütünün destek aldığı devlet ya da devletlerden elde ettiği kaynağın toplam varlığının %16-%20'ni oluşturduğu değerlendirilmektedir.

Özellikle 1980'li yıllarda devletlerin terör örgütlerine nakit para vermek suretiyle verdikleri desteğin yerini yavaş yavaş, terör örgütünün eylemsel ve örgütsel ihtiyaçlarını karşılama yoluyla yapılan ayni yardımlar almaya başlamıştır. Uluslararası ortamdaki değişiklikler ve farklı sebeplerle terör örgütlerine yapılan yandaş devlet yardımlarının değişim sürecinde olduğu değerlendirilmektedir. Bu konu ile ilgili olarak belirtilmesi gereken husus, esasen bir devlet tarafından yapılan ayni yardım ile nakdî yardım arasında fazla bir fark olmadığıdır. Zira nakdî yardımı alan terör örgütü de bu parayı sonuçta ayni ihtiyaçlarını karşılamak için kullanmaktadır. Önceleri nakdî, daha sonra ayni olarak yapılan yardımlar zaman içinde, faaliyetlerine ve topraklarında barınmaya göz yumma, terörist örgüt mensuplarının eğitimine katkıda bulunma şekline dönüşmektedir.

Terörizmin yasal yollardan finanse edilebilmesi için kullanılan bir başka yol ise örgütlerin üye ya da kolları vasıtasıyla yürüttükleri ticari faaliyetlerdir. Bu tür bir finansman terör örgütünün üyesi olan ya da üyelikten ayrılmış kişilerce sağlanabildiği gibi; terörün finansmanı ile bağlantısı olmayan kişilerce işletilen kuruluşların oluşturulması ve yasal ticari kazançların aktarılması ile de terör örgütlerine destek verilebilmektedir [2]. Pek çok sektörde faaliyet gösteren ticari işletmeler bu tür bir finansmanına kaynaklık edebilmektedir. Söz gelimi PKK terör örgütü Irak'ın Kuzeyinde inşaat malzemeleri, su ve yiyecek ticareti yaptığı değerlendirilmektedir. Öte yandan El-Kaide terör örgütü yasal ticari işlemlere en çok adapte olmuş terör örgütü olarak gösterilmektedir. Örgütün bankacılıktan, tarıma kadar geniş bir yelpazeye yayılan ticari faaliyetlerinin olduğu değerlendirilmektedir. El-Kaide'nin operasyonel hücleri daha ufak çaptaki ticari işlerle uğraşırken, örgütün genel finansmanına yarayacak merkezi yapılanma ise bankacılık, ithalat-ihracat, büyük ölçekli yapı işleri ve tarım gibi alanlarda etkin olduğu düşünülmektedir. El -Kaide'nin sorumlu olduğu düşünülen Madrid saldırılarından önce sadece İspanya'da bulunan operasyonel hücler ve destek veren ticari şirketler yoluyla 1 milyon dolarlık bir kaynak elde ettiği sanılmaktadır [3].
[3].

Terörizmin finansmanında kullanılabilen yasal yollar olarak göze çarpan bir başka unsur ise, örgüt yayınlarından ve örgüt adına düzenlenen organizasyonlardan, sosyal etkinliklerden elde edilen gelirlerdir. Terör örgütü üyesi ya da terör örgütü ile bağlantılı kişilerce yapılan Düzenlenen konser, şölen, sergi ve gösteri gibi sosyal etkinlikler yoluyla terör örgütleri tarafından yüksek tutarlı paralar toplanabilmektedir[4]. Gazete, dergi, kitap ya da gerçekleştirilen organizasyonların ortak özelliği, terörist örgüte ciddi maddi kaynaklar sağlamasının yanı sıra, örgütün, örgüte ilgilisi ya da sempatisi olan gruplarla temasını da sağlamasıdır. Yayınlar ve organizasyonlarla örgüt potansiyel desteğini arttırabilmekte, yeni destekçi ya da taraftarlar bulabilmek için propaganda yapabilmektedir.

---

[1] Mali Suçları Araştırma Komisyonu, 'Terörüm Finans Kaynakları'
[2] Mali Suçları Araştırma Komisyonu, 'Terörüm Finans Kaynakları'
[3] Jean-Charles Brisard, 'Terrorism Financing', Presidency of the United Nations Security Council, 2002 2002
[4] Mali Suçları Araştırma Komisyonu, 'Terörüm Finans Kaynakları'

Örgüt yayınları, örgüt adına düzenlenen organizasyonları ve sosyal etkinliklerin daha geniş bir çerçevede icra edilenleri terörist örgütlerin medya sektöründe gösterdikleri faaliyetlerdir. Özellikle propaganda aracı olarak kullanılması ve örgüte gelir sağlaması açısından medya sektöründe etkinlik terör örgütleri açısından önem arz etmektedir. Söz gelimi Avrupa'daki bazı ülkelerden yayın yapan Med-TV'nin, PKK terör örgütünün medya endüstrisindeki yansıması olarak faaliyet gösterdiği değerlendirilmektedir. Bu ve benzeri medya kuruluşları hem örgütlerin propagandasını yapmakta, hem de reklam ve benzeri gelirlerinin bir kısmını bağlantılı oldukları terör örgütlerine aktarmaktadırlar. Bu anlamda Med-TV yoluyla elde edilen gelirlerin PKK'nın servetin %10-%12'sini oluşturduğu düşünülmektedir.

Sonuç olarak, terör örgütleri kendi operasyonel varlıklarını sürdürmek ve ideolojik amaçlarını yaymak için finansal kaynağa ihtiyaç duymaktadırlar. Bu ihtiyaçların karşılanma yolları yasal ve yasa dışı yollar olarak iki genel başlıkta incelenebilir. Terörizmin finansmanının yasal yolları olarak bağışlar, aidatlar ve zorunlu harçlar, kar amacı gütmeyen, hükümet dışı kuruluşların kullanılması, örgütsel yayınlardan elde edilen gelirler, dış destekler, ticari faaliyetler, sosyal etkinlikler ön plana çıkmaktadır. Farklı alanlara yayılmış bu faaliyetler arasında bağışlar, aidatlar ve zorunlu harçların en önemli kaynak olduğu değerlendirilmektedir. Ancak bireysel bağışların ya da desteklerin takibinin daha kolay yapılması, bu kaynakların tutulduğu banka hesaplarının dondurulması sebebiyle kar amacı gütmeyen kuruluşların kullanımının terör örgütleri için alternatif yol olmaya başlamıştır. Öte yandan örgüt unsurları ya da sempatizanları tarafından girişilen ticari faaliyetler de terör örgütleri için önemli bir gelir kaynağıdır. Terör örgütleri için propaganda işlevi de olan basın-yayın gelirleri tanıtım ve gelir elde etme işlevini beraber yürütmeleri açısından işlevsel ve karlı bir alandır.

Terör Gelirlerinin Aklanması

Terörist örgütler daha çok ideolojik, rejimsel amaçlarla yayılım faaliyetleri sürdüren ve bunun için şiddet, korkutma ve yıldırma yöntemlerine başvuran örgütler olarak görünse de Terörist organizasyonlarının amaçları içinde ekonomik kazanç sağlamak da vardır. Teröristler ile organize suçu birbirinden ayırmak zorlaşmıştır. Çünkü daha önce de bahsedildiği gibi bir çok olayda teröristlerin oluşturduğu yan kuruluşların kar merkezli gruplar gibi hareket ettikleri görülmektedir. Balkanlar ve Kolombiya'da bunun bir çok örneğini görmek mümkündür. Terör örgütleri finansal kaynak temini için sistemlerini iyi ayarlamışsalar dev bütçelere sahip olabilmektedirler. Terörist organizyonlar, ellerinde bulunan kara paranın aklanmasında uyuşturucu kaçakçılığı yöntemleri ve yeteneklerinden azami derecede yararlanmaktadır. Çünkü bu konuda, asıl uzmanlaşan organizasyonlar terörist örgütleri değil organize suç gruplarının özellikle uyuşturucu kaçakçılarının oluşturduğu organizasyonlar olduğunu söylemek mümkündür.

Örnek vermek gerekirse PKK üyelerinin bizzat uyuşturucu gelirlerinden elde edilen kara parayı örgüte para, silah ve mühimmat olarak aktarmasına ilişkin operasyonlar gerçekleşmiştir. 1992 Ocak ayında İspanya'da gerçekleştirilen bir operasyonda, terör örgütü PKK'ya gelir sağlamak için uyuşturucu kaçakçılığı yapan 2 kişi.(2 Milyon dolar değerinde eroin ve 60 bin dolar para) ile yakalanmıştır. Yapılan çalışmalarda eroin ticaretinden kazanılan paranın silah almak için kullanılacağı anlaşılmıştır. Uyuşturucudan elde edilen gelir, diğer suç faaliyetlerini olan, silah ve insan kaçakçılığı ve diğerlerinde daha fazladır. Terör örgütleri uyuşturucu ve kadın ticaretinden sağladıkları kara parayı aklamak için bazı şirketler, dernekler, televizyonlarda kullandıkları bilinmektedir. Terör örgütleri içindeki PKK'nın yıllık ortalama 20 milyon doları, eski adı ile Med TV yeni adı ile Roj Tv aracılığı ile akladığı bilgisine ulaşılmıştır. Fransa ve Belçika'da yakalanan 14 PKK'lı terörist, uyuşturucu, kara para aklama, sahte belge hazırlama ve çete

kurma suçlarından yargılanmıştır. Fransız Polisi gerçekleştirdiği operasyonlar sonucunda, terörizme maddi destek sağladıkları gerekçesi ile içlerinde PKK Kongra Gel'in Avrupa sorumlusu Rıza Altun'un da olduğu 14 kişiyi gözaltına almıştır. Bu kişiler Fransa'da kaynağını göstermedikleri 200 bin Euro'yu Amerikan Doları'na çevirmeye çalışırken yakalanmıştır.

Terör örgütleri kara para aklamak ve örgüt mensuplarına para aktarmak için genel olarak kullanılan yöntemler kullanmaktadırlar. Bu yöntemlerden bazıları, bildirim sınırının altındaki değerlerde para gönderme, mali işlemleri "of-shore" bankalar aracılığı ile gerçekleştirme, kurulan sahte paravan şirketler aracılığı ile naylon fatura işlemleri yapmak olarak sayabiliriz. Teröristler bazen de organize suç gruplarının aksine legal yollardan kazanılan paraları illegale kaydırmaktadır. Globalleşme para manipülasyonu için uygun ortam doğurmuştur. Banka sistemlerindeki gelişmeler ve teknoloji çağının sunduğu imkanlar, suç gruplarının para sistemleri zafiyet taşıyan ülkeleri bulma ve aralara nüfuz etme olanakları artmıştır.

Kara para aklama, uyuşturucu kaçakçıları ve organize suç grupları için en önemli faaliyetlerden biridir. Kayıt dışı bankacılık sistemi, altın ve kıymetli mal değişim mekanizmaları gibi işlemlerin kontrolü zor ve karmaşık bir yapı içermesi sebebiyle, kara para soruşturmaları zora sokulmaktadır. Özellikle Rus organize suç grupları kara para aklama konusunda uzman durumdadırlar. Bankacılık alanında ülkemizde olduğu gibi birçok ülkede de de gerekli düzenlemeler ve yaptırımlar olmaması ya da var olan kontrol mekanizmalarının yavaş ilerlemesinden dolayı bu durum kara para aklamak için organize suç gruplarının hareket serbestliği tanımaktadır. Böylece terör örgütleri kolay finansman sağlamakta ve eylemleri için gerekli para transferi yapmalarına imkan bulmaktadırlar.

KAYNAKÇA

BBC, 'Freezing terror funds: A tricky business', http://news.bbc.co.uk/1/hi/business/1602995.stm

Birleşmiş Milletler, 'Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme', 9 Aralık 1999, http://www.belgenet.com/arsiv/sozlesme/4738.html

Christopher H. Pyle, 'Definin Terrorism', Foreign Policy, No. 64 (Autumn, 1986), pp. 63-78 1986, Carnegie Endowment for International Peace http://www.jstor.org/stable/1148690

European Union, 'Declaration on Combating Terrorism', 2004

www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/DECL-25.3.pdf

Jean-Charles Brisard, 'Terrorism Financing', Presidency of the United Nations Security Council, 2002

Martin J. Manning, 'Terrorist Organizations, Freezing of Assets'

http://www.espionageinfo.com/Te-Uk/Terrorist-Organizations-Freezing-of-Assets.html

Mali Suçları Araştırma Komisyonu, 'Terörizm Hakkında Genel Bilgi'

http://www.masak.gov.tr/TerorunFinansmanı/genel_bilgi.htm

Mali Suçları Araştırma Komisyonu,'Terörün Finansmanına Yönelik Şüpheli İşlemlerin Bildirimi Genel Tebliği', 1997

http://www.masak.gov.tr/TerorunFinansman%C4%B1/ulusal_mucadele.htm

Richard Wray and Larry Elliott, 'Britain freezes £60m accounts linked to Taliban'

http://www.guardian.co.uk/uk/2001/oct/02/september11.afghanistan

UNODC World Drug Report 2005

EGM KOM Daire Başkanlığı 2005 Raporu

http://tr.wikipedia.org/wiki/Afyon_(narkotik)

http://wwww.gazeten.com/ortadoğu-dunyanın-en-buyuk-silah-musterisi

Aklın,K,Gürlesel,C,Dünya Ekonomisinde Yeni Global Tehditler,İstanbul Ticaret Üniversitesi,İstanbul,2008

http://www.malihukuk.net/pdf/yeralti_ekonomisi_ve_vergilendirme.pdf

Emniyet Genel Müdürlügü-Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Baskanlıgı 2005 Yılı Faaliyet Raporu

TERÖRİZMİN İDEOLOJİK BOYUTUYLA MÜCADELE

Aşkın İnci Sökmen[1]

Giriş

Terörizm günümüzün dünyasında yeni bir savaş metodu olarak ortaya çıkmıştır. Belirli bir bölge ya da belirli bir devletle sınırlı olmayan, belirli bir alanın ötesinde etki ve sonuçlar doğuran terörizm, ulus devletlerin ve uluslar arası toplumun istikrarına yönelik en önemli güvenlik sorunlarından birini teşkil etmektedir. Bu yeni savaş metoduna karşı dünya tümüyle ortadan yok edebilecek maalesef etkili ve kalıcı bir mücadele yolu bulabilmiş değildir. Terörizmin tanımı üzerinde henüz bir uzlaşma sağlanamazken, uluslararası alanda devletlerin örtülü bir şekilde terör örgütlerine destekleri mücadeleyi güçleştirmektedir.

Terörizmin; ekonomik, sosyal, hukuki, siyasal gibi çok çeşitli nedenleri vardır. Terör örgütlerinin zaman içinde öznel ve nesnel açıdan sürekli değişim geçiren, kendini yenileyen hiper dinamik yapıları, terörizmle mücadele boyutunda önleyici yaptırımları zorlaştırmaktadır. Karmaşık organizasyon yapısı ve gevşek bağları nedeniyle çözülmeleri de oldukça zordur. İlaveten günümüz iletişim ve ulaşım teknolojilerinde görülen gelişmelerinde devletlerin mücadele imkânlarını zorlaştırmaktadır.

Bir siyasal şiddet eyleminin terörizm olarak nitelendirilebilmesi için ideoloji, örgütlenme ve eylem olarak 3 temel unsurdan oluşması gerekir. Şiddet kullanma ya da şiddet tehdidi içeren normal dışı yollarla siyasal davranışları etkilemek üzere biçimlendirilmiş sembolik bir fiil olan terörizmde, en önemli unsur ideolojidir. İnanç, değer yargıları ve amaçları bünyesinde barındıran ideoloji, eylemlerin meşruluk kazanmasında en önemli görevi sağlar. Sıradan bir şiddet eylemini terörizme taşıyabilecek güçlü bir etkiye sahiptir. Bir örgütün ideolojisi, o örgütün adeta kimliğini tanımlamaktadır. Örgütlenmenin sağlanmasında, militan devşirilmesinde, sempatizanlar oluşturulmasında, bağlılığın ve eylemlerin gerçekleştirilmesinde en önemli faktör ideolojisidir. Her bir terör örgütünün nihai amacı kendi ideolojisine uygun bir siyasi düzen kurmaktır. Terörizmle mücadelenin ağırlık merkezi olarak ideoloji üzerine odaklanmanın gelişen günümüz koşullarında önem kazanmasına neden olmuştur.

1. İdeoloji ve Terörizm

İdeoloji; tarih boyunca kitlelere rehberlik eden düşüncelerdir. Mevcut ideolojinin oluşturduğu dünya, her şeyden önce bireye yeni bir aidiyet, yeni bir grup kimliği kazandıran ve cemaat hayatını bir siyasal-sosyal haritanın, yani ideolojilerin rehberliğinde yapay olarak bile olsa yeniden kurulması için modern bir çağrı olarak nitelendirilebilir. [2]İnsanın toplumu açıklamaya yönelik duygu, düşünce ve tutumlarını içeren düşünce ve inanç sistemidir.

İdeoloji sözcüğü ilk kez 18.yüzyılın sonlarında Fransız filozof Destutt de Tracy (1754-1836) tarafından kullanılmıştır. Marksist ideolojinin fikir babaları Karl Marx ve Friedrich Engels için ideoloji olgusu, maddi ve sosyal dinamikleri hesaba katmayan bir düşünüş tarzını işaret etmektedirler. Louis Althusser ise *İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları* adlı çalışmasında ideolojinin doğasına ilişkin olarak bireylerin gerçek var oluş koşullarıyla aralarındaki hayali ilişkilerin bir tasarımı olarak tanımlar. İdeoloji gerçekliğin bir temsili değildir. [3] Karl Mannheim ise, *İdeoloji ve Ütopya* adlı kitabında ideolojiyi tekil birey ya da toplumsal tabakaların

---

[1] BÜSAM Araştırma Masası Terrör Uzmanı
[2] Mümtaz er Türköne, Siyaset, Ankara :Lotus Yayınları, sf .109.2007.
[3] Louis Althusser, İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları , (çev) Y.Alp. ve M. Özışık, İstanbul :İletişim yay.sf.2 ,2000.

düşüncelerinin bütününe, yani dünyayla ilgi tasarıları olarak ifade eder. Fikir ve düşünceler karşı tarafın çıkarına uygun olmayan bir gerçeğin bilinçli bir şekilde örtbas edilmesidir. Bu çerçevede bilinçli bir yalandan yanılmaya kadar geniş bir yelpaze içindeki her şey ideolojiyi oluşturmaktadır. [1] Michel Foucault için ideoloji; gerçek sayılması gereken başka bir şeyin fiilen karşısında duran, bir öznenin düzeni gibi bir şeye işaret eden, maddi ve ekonomik belirleyeni olan bir kavramdır.[2]

Birçok toplumsal değişimin temelini oluşturan ideolojiler, terörizm olgusunun temelinde de yer almaktadır. Anarşizm, Komünizm, Faşizm, Milliyetçilik ve bazı dini akımlar kendilerini terörizmle ifade etme yolunu seçmişlerdir. Terörizm, tarihsel süreç içinde nihai amacı mevcut kurulu düzeni şiddete başvurarak siyasal bir amaç uğruna değiştirmek isteyen, farklı yöntemleri benimsemiş, farklı ideolojilerin kullandığı ortak bir stratejiye dönüşmüştür. Sol terörizm, etnik terörizm ve dini motifli terörizmin ortak noktası belirli bir ideoloji çerçevesinde siyasal şiddet içeren bir yapı oluşturmalarıdır. Terör örgütü için ideoloji bir hedefe varabilmek için takip edilecek yol haritasını belirlemektedir. İdeolojik unsurun yer almadığı şiddet içeren bir hareket terör olarak adlandırılamaz.

İdeolojinin terörizm üzerindeki etkileri şöyle sıralanabilir;

- Terör örgütünün siyasi ajandasını belirler.
- Terör eylemleri için meşruluk kazandırır.
- Terörist eylemin niteliğini tanımlar.
- Terörist eylemin taktik ve stratejisini belirler.
- Örgüte katılımı sağlama ve bağlılığı güçlendirir.
- Örgütün propaganda unsurlarının temelini teşkil eder.
- Mevcut düzenin dışında farklı bir dünya yaratmak için araç görevini sağlar.
- Örgüt üyeleri arasında özdeşlik yaratır.

Terör ile ideoloji arasında bir nedensel ilişki olması nedeniyle, öncelikle terörizmin sebebi olarak bu ideolojileri anlamak gerekir. Örgütlerin lider kadroları tarafından tayin edilen ideolojik oluşum ve yönlendiriliş ilgili örgütlerin faaliyetlerin kılavuzu olmaktadır. Bir terör örgütünün faaliyetlerini gerçekleştirdiği ülke toprakları üzerinde taban bulabilmesi ve eleman kazanabilmesi ancak ideolojik olarak kabul görmesi ile mümkün olabilir. İdeolojik olarak toplumda kabul görmeyen terör örgütleri yok olmaya mahkûmdur. İlaveten insanlar inandıkları değerler ve düşünceler doğrultusunda, ahlaki olarak uygun olmayan eylemleri gerçekleştirebilirler. İnanmış bir terörist için uğruna mücadele ettiği dava hiçbir fedakârlıktan kaçınılmaması gereken yüce bir değerdir. Bu anlayış özellikle intihar bombacılığı eylemlerini kullanan dini motifli hareket eden gruplarda görülmektedir. Tanrı istediği gerekçesiyle eylemlerini gerçekleştirmektedirler.

Belirli ideolojilerin öngördüğü siyasi ve sosyal yapıyı gerçekleştirmede araç olarak kullanıldığı için, gerçekçi ve demokratik hayat içerisinde gerçekleşmesi mümkün olan talepleri önceden dikkate alınarak, ideolojik terörizmin önü kesilebilir. Mevcut insan kaynağı temini, yanlış ve çarpıtılmış gerçeklerin ortaya konulmasıyla engellenebilir. İngiliz strateji analisti Lawrence Friedman ‘ın ifade ettiği gibi terörizmle mücadele bir stratejik söylem ile ilgili savaştır. Bu bağlamda terör örgütlerinin inanç sistemini anlamak ve operatif, stratejik programlar izleyerek

[1] Karl Mannheim, İdeoloji ve Ütopya, (çev.) M.Okyayuz, Ankara :Epos yay, sf.4,1995.
[2] Michael Foucault , The Archeology of Knowledge, Routledge :London, pp.4. 1989.

onları etkilemek önem kazanmaktadır. [1] Bir başka deyişle mevcut terör eylemlerine karşılık savaş bir fikirler ve dünya görüşü savaşı olarak da nitelendirilebilir.

2. Radikal Dini Terörizm

İdeoloji ile dini birleştiren, dışlanmış bireylere, marjinal gruplara şiddete başvurmak için meşruluk kazandıran terörizm olarak tanımlanabilir. Dinsel öğretiler ile inanç sistemleri insanın psikolojik ihtiyaçlarını karşılamada en önemli unsurlardan biridir. Dinin hümanist yorumu bir kişiyi barışçıl yapabildiği gibi, radikal yorumu terörist de yapabilir. Tüm dünya dinleri barış ve sevgi konusunda temel kutsal kitaplarında birçok yazı içermesine rağmen, tarihte birçok savaşların temel kaynağı olmuştur. Radikal din mensupları, demokratik araçlardan ziyade kuvvet, terör ve şiddet kullanımına başvurdukları zaman güvenlik tehditleri yaratmaktadırlar. Radikal olanlar için şiddet bir ayin olarak görülmektedir. Er inanç sisteminde, Hıristiyanlık, Müslümanlık, Hinduizm, Sihlik, Budizm, Konfüçyüs lük de köktendinci gruplar mevcut olmuştur.

Dinsel nitelikli terörist örgütlenmelerin ilk örneği İsmailliye Mezhebinin üyesi ve İran'da faaliyet gösteren Hasan Sabbah liderliğindeki "Haşhaşınlar" örgütüdür.[2] Hasan sabah din kökenli siyasi terörü kurumlaştıran kişidir. Bizden olmayan bize düşman olarak tanımlanarak, öldürülmüştür. Haçlı seferleri, ,inanmayanların din değiştirmesi adına yapıldığı için Hıristiyan terörist faaliyetlerin ilk örneği olarak gösterilir. 1971 de Amerikan asıllı Yahudi Rabbi Meir Kahane tarafından kurulan Kach örgütü Büyük İsrail adı verilen topraklarda teokratik bir devlet kurma amacıyla kurulmuştur. El-Cihat, İslami Cihat, Hizbi-ut Tahrir, Hizbullah, Hamas ve El Kaide gibi radikal İslami terör örgütleri; siyasi bir ajandaya sahip olarak cihadın Allah tarafından onaylandığını kutsal kitaptan Kuran dan referans alarak belirterek, kendi değerleri doğrultusunda evrensel bir İslami devlet kurmayı hedefliyorlar.[3]

Soğuk Savaş'tan sonra dinin siyasal bir güç olarak Amerika'da " Yeni Hıristiyan Hakları Hareketi ",Latin Amerika'da " Özgür Teoloji hareketi" İsrail'de "dini-Siyonizm " ve Orta Doğu'da radikal dinci terör örgütleri şeklinde ortaya çıkmıştır. Japonya daki Aum Shrinkyo adlı tarikatın Tokyo metrosundaki Sarin gazı saldırıları da din kaynaklıydı.

Her dinin içerisinde, nefret ve şiddet, hoşgörüsüzlük gibi temaları işleyen radikal unsurlar her zaman için mevcuttur. Köktencilik, bir ideoloji ya da dinin temel veya ilkel doktrinlerini katı biçimde sürdürmek veya bir başka deyişle modernleşmenin getirdiği değişimlere karşı direnç olarak tanımlanmaktadır.[4] Radikal eğilimler din adamlarının siyasi açıdan güçlenmesiyle doğru orantılıdır. İktidar sahibi din adamları, ellerinde tuttukları gücü korumak uğruna değişmeye karşı çıkmalarından, mevcut dini değerleri radikal biçime sokmuşlardır. "El Kaide" Radikal İslam, "Guş Emunim" Radikal Musevi ve "Klu Klux Klan" Hıristiyanlığın radikal dini motifli örgütlerine örneklerdir.

Dinler içindeki mezheplerin ortaya çıkışı, Allah ve peygamberlerin yorumundan çok doğrudan doğruya siyasal iktidar kavgasından gerçekleşmiştir. Hıristiyanlığın iki ana mezhebi Katoliklik ve Ortodoksluk, Roma İmparatorluğunun ikiye bölünmesiyle biçimlenmiştir. Protestanlığın ortaya çıkışında, Papa ile iktidar kavgasına giren Alman prenslerinin siyasal gücü vardır. İslam dinindeki mevcut üç ana mezhep; Sünnilik, Şiilik ve Haricilik Dört Halife Dönemi'nin son halifesi olan Hz. Ali'nin iktidarının kabul edilmemesi sonucu, Haricilerin karışmasıyla oluşan

---

[1] Ahmet Hasım, " Terörizmle Mücadelede Mevcut Doktrinler ", Genelkurmay Başkanlığı Terörizmle Mücadele Mükemmeliyet Merkezi Küresel Terörizm ve Uluslar arası İşbirliği Sempozyumu II, Ankara, 10–11 Mart 2008, sf: 37.

[2] Yılmaz Altuğ, Terörün Anatomisi, İstanbul :Altın Kitaplar yayınevi, 1995, sf.9.

[3] Hilal Khashan, " The New World Order and the Tempo of Militant Islam", British Journal of Middle Eastern Studies, Cilt 24, No 1, Mayıs 1997, s.12.

[4] Milton Edwards, Islamic Fundamentalism since 1945, Londra,New York, Routledge, 2005 ,s.3.

suikast sonucunda bölünmüşlük gerçekleşmiştir. Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali'nin suikast sonucu öldürülmesi İslam dünyasını bölmüştür.

David Rapaport'a göre terörizm başlangıcından günümüze doktrin ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak aralarında ortalama 30-40 yıllık bir zaman olan dört dalga halinde gelişmiştir.1880 de Rusya'da anarşizm ile başlayan birinci terör dalgası, 1920'de sömürgecilik karşıtı olarak ikinci ve 1960 lar dan sonra batı karşıtı sol ideoloji üçüncü dalga ile devam etmiştir. 1979'da İran Devrimi ve Afganistan Cihat hareketi ile din motifli dördüncü dalga ortaya çıkmıştır. Günümüz dünyasında küresel terör bu dalganın bir ürünüdür.[1]

Dini referans alan terör örgütlerinin temel özellikleri şöyle sıralanabilir [2];

- Tanrı'nın buyruğu olarak adlandırdıkları amaçlarını gerçekleştirmek için şiddeti kullanmak isterler. Şiddet bir kutsal eylemdir.

- Dinin radikal yorumu farklı değer sistemleri, ahlak kavramları ve dünya görüşünü içerir.

- Terör örgütünün üyeleri, var olan dinin bozulduğunu iddia ederek, köklü değişiklikler yaparak özüne döndürmeyi amaç olarak belirler. Bu amaç içinde aynı din mensupları bile hedef içerisindedir.

- Amaç şiddeti meşru kılar. Bu amaca ulaşılıncaya kadar mücadele devam edecektir. Dini eylem olarak tanımlanan terör eylemi Tanrı'yı memnun etmenin en iyi yolu olarak sonsuz ve evrensel bir mücadelede kutsal bir göre olarak göstermektedir. Tanrının ne zaman yeterince memnun olduğunu belirlemek imkansız olduğundan mücadele ebediyen devam edebilir.

- En aşırı uçtaki dinci terörist herkese karşı orantısız şiddet uygulamasını onaylayabilmektedir. Örneğin radikal İslami teröristler; şehitlik adına Allah için kendi canlarına son verebilmektedirler. Bu eylemleri sırasında ölü seviyesinin yüksek olması önem arz etmektedir. Orta Doğu'da 1982 yılında İsrail'in Lübnan'a girmesiyle başlayan birçok intihar bombacıları, şehitlik makamına ulaşarak cennete gittiğini düşünerek hareket etmektedir.

- Çoğu zaman tarikatlar altında örgütlenen terör örgütlerinde, tarikat liderinin müritlerinin duygusal ve ruhsal hayatı üzerinde ciddi bir kontrole sahiptir.

- Zerdüştlük inancındaki insanların " doğru olanlar ve doğru olmayanlar " ayrımı; Hıristiyan, Yahudi, Hindu ve Müslüman dinci teröristler tarafından benimsenmiştir. Ötekileştirme yaparak mevcut dünya ülkeleri üzerinde "biz ve onlar " ayrımı yaparak eylemlerinin stratejik hedeflerini belirlemektedirler. Onlar şeytan veya yoldan çıkmıştır ya yok edilecek ya da doğru yola döndürülecektir. Kendilerini geçek inanlar olarak görürler ve bu sebeple onlarla aynı görüşte olmayanları öldürülmesi gereken kâfirler olarak sınıflandırarak gruplarından dışlarlar.

- İnançla ilgili olduğundan kendini adama ileri düzeydedir. Eleman kazanımını minimuma indirgeyebilmek için gerçek dinin öğretilmesi için karşı propaganda tekniklerinin hızlı kullanımı önem taşır. Tarikatlar dışa kapalı cemaatler olduğu için, bireyin katılmadan kazanılması önem taşır.

- Ulusal sınırlar dinci teröristler için bir anlam taşımaz. O dine ait dünyanın herhangi bir yerinde kendi değer yargılarına ters bir olay gerçekleştiği anda, destek verebilir. Böylece dini radikal terörizm uluslararası bir nitelik kazanmakta, asimetrik tehdit olasılığını güçlendirmektedir. Göçebe cihatçılık ideolojisi altında,

[1] Richard Whelan, El-Kaidecilik, İslam'a Tehdit, Dünya'ya Tehdit.Ankara :Platin yayınları, 2006.sf26-29.
[2] Fang Finjing, " Radikal Dini Terörizm Faaliyetleri ve Mücadele Yöntemleri", Terörizmle Mücadele Mükemmeliyet Merkezi Küresel Terörizm ve Uluslararası İşbirliği Konferansı, Ankara, 23*24 Mart 2006.

militan İslam Afganistan, Bosna/Hersek, Çeçenistan, Sudan, Cezayir, Filistin, Irak'ta çatışmalara katılmıştır.

- Dinci terörist grupların birincil hedefi gençliktir. Gençler ideoloji ve propagandadan daha kolay etkilenirler.

- Dezenformasyon yöntemi kullanılarak, mevcut dinin değerleri tahrip edilerek yeniden kurgulanmaktadır. Psikolojik din baskısı altında tutularak beyin yıkama tekniği ile militan yetiştirilmektedir. Mağduriyet, haksızlık, dinin yok edilmeye çalışılması temalarının yanında evrensel bir devlet kurma, hâkimiyet ve hegemonya temaları da sıkça kullanılmaktadır.

- Toplum içindeki dini boşluklardan kolaylıkla istifade edebilmekte, iletişim ağlarını kolaylıkla kurabilmektedirler. Devletin bu alandaki zafiyeti, kendi amaçları doğrultusundaki ideolojilerini yayabilecek sivil toplum örgütlenmesini kolaylaştırmaktadır. Sıkı örülmüş bir çekirdek ve daha gevşek bir sempatizan ağına sahip yapısal örgütlenme modelleri içindedirler. Devlet altı örgüt ve aktör kimliği göstermektedirler.

- Damgalama, hoşgörüsüzlük, bağnazlık ve dışlayıcılık temel özellikleridir.

- Bir radikal dini grubun kendi görüşü, dine ilişkin en doğru görüş olarak kabul edilmektedir.

- Radikal dinci terörizmin amacı dinin siyasallaştırılması sürecidir. İslamcılık ideolojisi İslam'ın siyasallaştırılmasına dayanmakta ve terörü Allah adına meşrulaştırmaktadır.

3. Cihatçılık İdeolojisi ve El Kaide Terör Örgütü

Küreselleşmeyle birlikte ulus-devlet yapısının zayıflaması uluslararası sistemde organize suç örgütleri, mafya, terör örgütleri gibi yeni devlet-altı aktörlerin önem kazanmasına neden olmuştur. Eşitlik, insan hakları ve demokrasiden çok önce yoksulluk, hastalık ve terör de küreselleşmiştir. Küresel terörde; İslami köktenciliğin *" Büyük Şeytan"* olarak gördüğü batılı değerler ve modernleşmeyi sağlamaya çalışan küreselleşme karşısında engellemek için bir tepki olarak ortaya çıkmış, radikal Sünni İslam motifli bir güç mücadelesidir.

Küresel terör ve El Kaide nin korkutucu yanlarından biri dünyada farklı yerlerde bağlantıları olan bir terörist şebekesi olmasıdır. El Kaide örgütü de değişik alt kültürlerden gelen ve üçüncü dünya ülkelerinde yaşayan Müslümanların "*mağduriyet, mazlum duygularını, kurban psikolojisini*" kullanarak eleman toplamaktadır. Terörist ağı ile radikal İslam düşüncesini " *Cihat* " adı altında tüm dünyaya yaymayı hedeflemektedir. Cihatçılık, "Allah adına terörün " bir türüdür. Kutsal terör ile gayri nizami savaşı birleştirir. Başka bir ifade ile sadece dini aşırılığın bir ideolojisi değil ayrıca yeni bir savaş şekli olarak da nitelendirilmektedir. Örgütlü ordular, Cezayir, Mısır, İsrail, Afganistan, Keşmir, Kosova ve Makedonya'daki örneklerde olduğu gibi cihatçıların terörist hareketlerine ve özellikle intihar bombacılarına karşı çaresizdir. Medreseler ve dini okullar yolu ile dünyaya yayılmaktadır.

El Kaidenin dayandığı İslami köktencilik; İslam dünyasını 1970 leb de etkisi altına almaya başladı. 1979'da İran İslam Devrimi ve Afganistan Cihat Hareketi, İslam dünyasının sorunlarını çözemeyen kapitalizm ve sosyalizme karşı İslami köktendinciliğe dayanan *"Siyasal İslam'ı* "tek alternatif olarak sundular. Siyasal islamın Sünni terörizm kolu Usame Bin ladin İslam adına yaptığı savaşı cihatçılık ideolojisini yeniden yorumlayarak yaymaya çalışmaktadır. Bu yeni cihat ideolojisi; cihatçıları gerçek inanlar, onların dışında kalanları kâfir yapmaktadır. Dar-ül Harpte bulunan kâfirler dine zarar verdikleri için öldürülmeleri gerekir. Bu savaşın sonunda kalıcı bir İslami dünya yani tüm dünyanın Dar-ül İslam olmasıdır. İslam'ın küresel olarak egemen olması ile dünya barışı sağlanacaktır. Ladin'in " *Benim*

Cihadım " kitabını temel eğitim kitabı olarak kullanarak, terörizmi dini söylemler ile meşrulaştırmaktadır. "*Dar-ul İslam* " kendileri için kabul edilmiş İslam topraklarını " *Dar-ul Harbe* " İslam toprakları dışında yaşayanlara karşı korunmalıdır. Vestfalya düzeni olarak adlandırılan uluslararası laik devlet düzenini devirmek amacını taşımaktadır.[1]Allah'ın hâkimiyeti düzeni, yeni ideolojide en son ilahi siyasi düzendir. Öncelikle İslam ülkeleri bünyesinde gerçekleştirilmeli, ardından bütün dünyayı İslam'ın egemenliği altına alan yeni bir dünya düzenine dönüştürülmesidir.

Oliver Roy'un *Afgan Matris*[2]*i* diye tanımladığı göçebe cihatçılardan oluşan El Kaide terör örgütü, birçok ülkedeki radikal İslamcı örgütlerin bir araya gelmesiyle ilan edilmiş bir "cihat"ın yönlendiricisidir. Örgütü oluşturan temel mantık ise, tek başına hareket ederek başarılı olamayacak örgütlerin amaçlarına bir arada ulaşmasıdır. Nihai amaç dünyadaki bütün Müslümanları tek bir hilafet yönetimi altında toplamaktır.

İdeolojisi temelde Sünni radikal İslamcılık ve Batı karşıtlığını esas alır. Bir ikilem olarak da ideolojilerinin özü sağ ve sol batı doktrinlerinden esinlenmiş olmasıdır. Marksist (devrim, devlet, ideoloji, İslami Komintern –dünyanın her yerindeki komünist grupları birleştirme gibi tek bir İslami halifelik devleti kurma, Nazizim eki gibi bütün dünya Alman ırkının üstünlüğünü kabul edinceye kadar çatışma) ve Faşist (kayıtsız şartsız tek bir lidere itaat) unsurlardan oluşmaktadır. Batı değerlerine tümüyle direnç gösterirken ve karşı çıkarken, aynı temalardan bir mücadele stratejisi uygulamak bu örgütlerin ilginç özelliklerinden biri olarak kabul edilebilir. Örgütün lideri Usame Bin Ladin, İslam dinini kendi amaçları doğrultusunda, radikal ütopik bir devlet yaratmak için kullanmaktadırlar. İslam'ın özüyle alakası olmayan intihar saldırıları ve sivilleri öldürmeyi katarak yeniden yorumlamış, fanatik İslamcıların " kutsal savaş " olarak adlandırdıkları " *cihat* " kavramından kaynaklanarak "*kendi cihat*" ını yaratmıştır. İbn Teymiyye cihat kavramında sivillerin öldürülmesini yasaklarken, Ladin de bunun tam tersidir. Suudi doğumlu Ladin, Vahabilik ve Selecilik ekseninde fikirlerini biçimlendirmiş, Haricilerin sivilleri öldürme taktiğini kendi örgütüne almıştır. İslami "Tevhit, Hicret, Cihat ve Halifelik " kavramlarından oluşan Ladin'in cihadı, dünyada 1,3 milyonluk yaşayan Müslüman topluluğu için varsayılan 18.000 terörist ile çok küçük bir kitleyi oluşturmaktadır. Allah yolunda cihat yaptığını düşünmektedir.

Ladin'i etkileyen ideologlar İbn Teymiye, Hasan El-Banna,Mevdudi ve Seyyid Kutup dur. İbn Teymiye devrimci Sünni İslam'ın babası olarak Vahabi hareketi, Seyyid Kutup ve Uluslararası Afgan Cihatçılarını oluşturan Muhammed El-Farac üzerinde etkili olmuştur. Tepkilerinde modern, kaynaklara dönme konusunda yeni köktencilerdi. Öğreti, örgütlenme, strateji ve taktiklerde modern bilim ve teknolojiyi kullanmışlardır. İslam'ın siyasi ideologları ihtilalci eğilimli olup, genelde din alimi değillerdir. İbn Teymiye döneminde başlattığı fetva verme geleneğini; El Kaide'nin de kendi grubuna isteklendirme, hedef bildirme ve cihada çağırmak amacıyla kullanmıştır. 1928 yılında Mısır'da Hasan el-Banna tarafından kurulan Müslüman Kardeşler Örgütü ilk İslami köktenci dincilik hareketidir. Cihat doktrinini yeniden yorumlamış ve Risale-i Cihat haline getirerek ideolojinin yayılmasını sağlamıştır.[3]

Eğitim ve sosyal refah programına ağırlık vererek taraftar kitlesi oluşturmuştur. Hasan El-Banna kendi anlayışı doğrultusunda bir devlet oluşturmak amacıyla üç aşamalı bir strateji izlemiştir; halkı eğitmek için propaganda safhası, taraftar toplama ve eğitim ve örgütlenme safhası, siyasi egemenliği kurmak için şiddete başvurmak. Seyyid Kutup tarafından yeniden Marksist terimlerle yazılarak,

---

[1] Daniel Philipott," The Challenge of September 11 to Secularism in International Relations", World Politics, vol.55, 1 ,2002.pp.69-95.
[2] Oliver Roy, Siyasal İslamın İflası, İstanbul :Metis yay, 2002 ,sf.172.
[3] Hassan al-Banna ,Risalat al-Jihad/essay on Jihad, Kahire :Dar al-Da'wa, 1990.sf.271-292.

tüm dünyada Allah'ın hâkimiyetini yeniden kurma çabasında Cihat, kalıcı bir İslami dünya devrimi fikrine dönüştürülmüştür. Topyekûn yönetimi değiştirmek, devrimcilik, eylem ve propaganda koyma ve intihar eylemi gibi batı kavramları İslam'a alıntı yapılmıştır. İslam'ın hükmetmediği, şeriat kuralları yürürlükte yoksa bir ülkede kesinlikle İslam diye bir şey olduğu söylenemez. Mutlak kötü olan İslam dışındakileri en kısa zamanda doğru yola çevirmek önemlidir. Müslüman isyancılar için siyasi devrimin şart olduğunu söylemiştir. Modern demokrasilerdeki halka/millete ait olan egemenlik hakkı doğrudan doğruya ret edilerek Allah'ın hâkimiyetini esas kılmak temel amaçtır. Seyyid Kutup'un görüşlerinde toplumun siyaset yönetimi ve devlet, ilahi hükümlere uygun şekilde kurulmak isteniyor. Kuran anayasa olarak görülüyor.

18.yy da çıkan Vahabi inancı, 1400 yıllık İslami geleneği bir kenara iterek doğrudan Kur`an-ı ve Peygamberin hayatını, sözlerini örnek alan, o devirdeki gibi yaşama gerekliliğini savunan, yeni yorumlara kapalı en radikal İslami akımdır. Bernard Lewis Vahabiliği; Ortaçağdan beri İslam'ın zahiri şeklini değiştiren diğer Türk ve İran adet ve fikirleri karşısında yön verilmiş bir Arap hareketi olarak görmektedir. Suudi ailesi Vahabiliği Suudi Arabistan'ın resmi dini haline getirmiştir. Sünni mezhebinden inanış olarak değil, ibadet yönünde ayrılır. Ancak bu mezhep, diğer Müslümanlar`ı kâfir saymış, öldürülmelerini ve mallarına el konulmasına izin vermiştir 1960 Nasır'ın Arap milliyetçiliğini ve komünizmi tehdit olarak gören Suudi Hükümeti, Vahabiliği diğer Müslüman toplumlara da yaymaya başlamıştır. Mısır'da Müslüman kardeşler ve Pakistan'da Cemaati İslamiye ile ilişkileri olmuştur. [1] Suudi olmasına rağmen Ladin daha sonradan Suudi Arabistan yönetim ile ters düşünce, Afganistan'da Taleben ile birlikte " *cihat medreselerinin* " gelişimine önem vermiştir

Vahabilikten çok El Kaide Selefiliğin daha yoğun etkisi altındadır. 19.yy çıkmış olan Selefilik öncüsü İbn Temiyye dir. Kuranın mesajlarına çok katı ve harfilik yanlısı bir bakışa sahip Hanbelî mezhebine dayanır. Saadet ve kurtuluş akıldan geçmez. Kuran ve sünnet den başka kurtuluş yolu yoktur. Akıl, inancı kuvvetlendirmek, itaat ve boyun eğmek için vardır. Başlangıçta batılı düşünce ve yöntemleri kullanarak İslami modernleştirmek istemiş,1.Dünya Savaşından sonra ise muhafazakâr ve batı-karşıtı olarak Suudi Vahabi ile yakınlık kurmuşlardır. Ulus kimlikleri tamamıyla ret ederek İslami kimliğin önemli olduğunu belirtirler. Afganistan ve Fas'ta yaygındır. Vahabilik te olduğu gibi " kötü Müslümanları" ölüm ile cezalandırabilirler. Kendileri islamın en iyi doğru şekilde uygulayarak cennete gitmeyi hak kazanmış kişilerdir. Kendileri gibi olmayanları "tekfir" seviyesinde reddetmektedirler.[2]

Selefîlik: dar anlamda Hz.Muhammed ve dört halifeyle özdeşleşen Asr-ı Saadet (Mutluluk Devri) dönemine geri gelmektir. Bu dönemde İslam İmparatorluğu en geniş sınırlarına varmıştı. Bu sınırlar Orta Doğu, Mağrip (Kuzey Afrika'nın Akdeniz Kıyıları) ,İspanyanın güneyindeki Endülüs, Orta Asya, Balkanların bir bölümü ve Uzak Doğu'daki toprakları kapsamaktaydı. Siyasal İslam'ın manifestosunu yazan Seyyid Kutup " Yoldaki İşaretler " kitabında bu uygarlığı şu şekilde tanımlar[3];

" *Bu büyük İslam toplumu içinde Araplar, İranlılar, Suriyeliler, Mısırlılar, Faslılar, Türkler, Çinliler, Hintliler, Romalılar, Yunanlılar, Endonezyalılar, Afrikalılar kısaca her millet ve ırktan insanlar bir araya geldiler. Onların farklı özellikleri birleşti ve karşılıklı işbirliği, uyum ve birlik içinde İslam topluluğunun ve İslam kültürünün oluşuma katıldılar. Bu bir İslam Uygarlığıydı, bir inanç cemaatiydi*." ve cihat;

[1] Ahmet Vehbi Ecer, Tarihte Vahhabi Hareketi ve Etkileri.,ASAM Yay.16,2000
[2] Mehmet Zeki İşcan, Selefilik, İstanbul :Kitap yay.2006.
[3] Seyyid Kutup, Yoldaki İşaretler, Pınar yay : İstanbul, 1978.sf 78-79.

“ *İslamiyet, ruhlarda sönmeden yanan bir meşale, bedenlerde durmak bilmeyen bir eylemdir… Bu bakımdan cihat, her Müslüman için farzdır. Kimse bu görevden kaçamaz*. “

Tanımladığı bu uygarlık yaratacağı dünya düzeni ile bütün insanlığı yönetebileceğini iddia etmektedir. Selefilik ten etkilenen El Kaide de de birinci aşama olarak Müslüman topraklarını, Müslüman olamayan güçlerin elinden kurtaracak ve bu tehlikeyi bertaraf edecektir. (Tahrir). İkinci aşamada Mısır, Suriye; Irak gibi Müslüman ulus-devletleri kaldırarak tüm Müslüman toprakları birleştirecek (tevhit) ve üçüncü aşamada bu geniş İslam topraklarında, sınırların kalktığı şeriat düzenine dayalı bir hilafet devleti kurmayı hedeflemiştir.

Kısaca üç temel inanç eylemlerini biçimlendirmektedir;

- Batı, Müslümanlara ait toprakları gasp etmiş, batılı değerler İslami içeriden bozmayı amaçlamıştır.

- Müslümanların Tanrı’nın ve Kur’an-ı Kerim’in gösterdiği yoldan saptıkları düşüncesine dayalı olarak, dine ve dinsel metinlere geri dönmeye ve bağlı kalmaya çağırmak tezlerine dayanmaktadır. Müslümanlar Hz. Muhammed ve dört halifeyle özdeşleşen Asr-ı Saadet (Mutluluk Devri) dönemini, Hz. Ali’nin öldürülmesiyle yitirerek; İslamiyet öncesi tanrının koyduğu kurallar yerine insanoğlunun koyduğu kuralların geçerli olduğu “ *Cahiliye* “ dönemine geri dönmüşlerdir Bu nedenle İslam dininin tümüyle zarar görmemesi için Tanrı’nın kurallarının mutlak takip edilmesini şart koşmuşlardır. Müslümanlar, ancak Hz. Muhammed döneminde Medine’de yaşanan İslami inanca geri dönmeleri halinde saf ve gerçek İslami yaşayabilirler.

- Bu amaçlara ulaşılması için, Batı’nın şiddet gibi yöntemlerle yenilgiye uğratılması gerekir.

Siyasallaşmış İslam dini, iki kutuplu dünya sonrası Batıya karşı ayaklanmasını cihatçılık ideolojisi altında gerçekleştirmektedir. Batıya karşı ayaklanma aynı zamanda anti laik bir çaba olarak da nitelendirilebilir. Hedef ulus devletlerin laik düzenidir. Dünya politikasının laik karakterine yönelik bir tehdit oluşturmaktadır. Yeni bir Rönesans gerçekleşerek totaliter yönetimlere dönüşü sağlamak için uluslararası ilişkilerde dinin siyasallaşması da adlandırılmaktadır. Vestfalya düzenine dayalı dünya barışına dair Kantçı görüşe karşın, siyasal İslamın cihatçılığı İslami Fetihler Tarihine bir geri dönüş özlemi taşıması nedeniyle, cihatçılık ideolojisi uluslararası güvenlik açısından ciddi bir istikrarsızlık tehdidi taşımaktadır. Siyasi islamın uluslararası cihatçı –terörist halini alması dünya barışına bir katkı sağlamamaktadır. Afganistan’dan başlayan ve Pakistan oradan da Hindistan’a kadar uzanan bir hat üzerinde, nükleer silahlara sahip iki ülkenin Pakistan ve Hindistan’ın da cihatçılık ideolojisinin etkisine girmesi bu tehdidin ne kadar tehlikeli boyutta olduğunu düşündürtmektedir.

4. İdeolojik Mücadele

Klasik İslam anlayışı, modernleşmesini tamamlayamamış tarihsel süreç içinde gittikçe radikalleşmiştir. Batı da faşizmin ortaya çıkışı gibi hızlı sosyal değişmeler sonucunda radikal eğilimler artmıştır. Kitap ve sünnete dönerek, batıya ve batının tüm değerlerine karşı İslami bir alternatif olarak sunan, evrimci nitelikli radikal İslamcılar toplumlarda etkin olmuşlardır. Tevekkül, itaat, kadere rıza gibi davranış biçimleri insan aklını ön plana çıkaran eylemlere karşı hakim kılınmıştır. Yoğun göç ve yoksulluk ile birlikte küreselleşen dünyada hızlı değişim karşısında bireyler kimlik krizine girerek kendilerine dinsel terör yolu ile çıkış yolu aramaktadırlar. Dinsel tepki altında, globalleşme, çok kültürlülük ve post modern çoğulculuğa tepki yer almaktadır. Batıda eğitim görmüş, bakış açılarını benimsemiş ancak hiçbir zaman batı sistemi ile bütünleşmemiş bir entelektüeller grubu tarafından belli bir mezhep marjinalleşmiştir. Kültürel, sosyal ayrımcılık ve bölünmeye karşı İslam köktenciliği reaksiyon olarak çıkmıştır. Küreselleşme ile

ortaya çıkan sosyal krizlere (kimlik krizi, meşruiyet krizi, hatalı yönetim, baskı, sınıf çatışması, askeri güçsüzlük ve kültürel kriz) karşı radikal olarak örgütlenmişlerdir. Terörist profiline bakıldığında, kendi ülkesini terk edip batıya çalışmak ve okumak için gitmiş, batı uygarlığına tam anlamıyla entegre olamayınca derin kültürel farklarla radikal İslam öğretileri birleşmiş kişilerden oluştuğunu görüyoruz. Çoğu genç müslümanın da dini konularda bilgisiz olması, bu grupların tabanını genişlemesini sağlamıştır. Dinsel cehaleti iyi kullanan bu gruplar kolaylıkla İslami literatürdeki dinsel kavramlar üzerinde oynama yapabilmektedirler. İslam medeniyeti, bugünkü batı medeniyetinin gelişimine öncülük etmiştir. İslam'ın Avrupa'da Rönesans ve Aydınlanma'nın yolunu açtığını; cebiri, manyetik pusulayı ve seyir aletlerini, hattatlık ve matbaanın, hastalığın nasıl yayıldığı ve ne şekilde iyileştirilebileceği konusundaki anlayışı geliştirmiştir. Radikal dini gruplar batı değerlerine karşı çıkarken aslında bu gerçeği göz ardı etmektedirler. Bundan dolayı batı değerleri düşman ve küfür olarak gösterilemez.

Hiçbir din insanlara yanlış bir şeyi yapmayı emretmez İslam dan bağımsız şekilde gelişen dini akımlar, İslam dininin referans kaynakları Kuranı kendi çıkarlarına uygun şekilde yorumlayarak farklı nitelikli marjinal grupların oluşmasına neden olmuşlardır. İslam değerlerine dayalı bir devlet ile İslamcı ideolojiye dayalı devlet farklılıkları olmuştur. Siyasal İslam ideolojisindeki devlet bir tiran gibi halkın siyasi, sosyal ve moral yaşamını biçimlendiren, dünyayı bir savaş alanı ve dini silah gibi gösteren anlayışa sahip olmuştur. Bu süreç sonucunda hangi İslam-kimin İslami sorusu önem kazanmıştır. Afganistan'daki Taliban yönetimi hangi İslamı temsil etmektedir? veya Malezya veya Ürdün. Radikal dini grubun siyasallaşma süreci devlet ve iktidarı tekeline alarak, toplumu baştan aşağıya kendi ideolojik modeline göre tasarlanan bir din esasına dayalı olarak yeniden şekillendirmeyi amaçlamaktadır. Devletin siyasi, ekonomik ve hukuki temel yapısı din kurallarına dayandırma amacını taşır ve her şeye ideolojik gözlükle bakar. Kutsal kuran, hanedan ve krallık yönetimlerini fesat ve zülüm sistemleri olarak tanımlamaktadır. Yönetimde bey'at (sosyal mukavele) ve şura (yönetenlerle yönetilenlerin karşılıklı denetimi) sistemini getirmektedir. Hz. Peygamber Medine Sözleşmesini geçekleştirirken bu esaslara göre hareket etmiştir. Bugün İslam toplumları birkaç istisna dışında gerçekten dinin öngördüğü yönetim şeklinde yönetilmemektedir. Alexis de Tocqueville, devletin din konusunda yetkisiz olmasını, dinin özgürleştirilip özerk bir alan teşkil etmesi gerektiğini söyler. Liberal düşünürlerden biri olarak din –devlet ayrılığına dayalı modeli, devlet dininin olmamasını demokrasinin bir gereği olarak düşünmektedir. Eğer bir devlet, dini tekeline alır ya da belirli bir felsefeyi kendine mal edip resmileştirmesi bağnazlığa ödün vermektedir. Özgürlükleri ortadan kaldırır. Siyasi birliği oluşturmak için kolektif hayata yönelik erdemlere sahip olmak yeterlidir. [1] Max Weber'e göre akılcı düşünce ve davranış, mistik ve dinsel inançların önüne geçerek toplumsal değişmenin ve modernleşmenin kaçınılmaz bir sonucu olarak görmektedir.[2]İslam toplumları din ve devlet ayrılığı modellerini benimseyerek, hem radikal eğimlerin önüne geçmeli hem de modernleşmesini tamamlamalıdır.

Dünyanın Dar-ul Harb ve Dar-ul İslam olarak ikiye ayrılması Kutsal Kuran'a göre geçerli değildir. Maide suresi 48.ayet[3] "*Sizden her biri için bir yol ve yöntem belirledik. Allah dileseydi sizi elbette bir tek ümmet yapardı. Ama size vermiş olduklarıyla sizi imtihan etsin diye öyle yapmamıştır*." ,Yunus süresi 99 ayette [4]" *Rabbin isteseydi yeryüzündekilerin hepsi mutlaka inanırdı. O halde sen mi insanları inanmaları için zorlayacaksın* " ve Bakara suresi 256.ayet de[5] " *Savaş din değiştirmeye zorlamak için bir araç olarak kullanılamaz* " denilmektedir. Tarihsel

[1] Mümtaz er Türköne, Siyaset, Ankara :Lotus Yayınları,.2007. sf .533
[2] Max Weber,Sosyoloji Yazıları .İstanbul ,1988.sf.14
[3] Kuran-Kerim ,İstanbul :Şenyıldız yay.2008sf.117.
[4] Kuran-Kerim ,İstanbul :Şenyıldız yay.2008sf.221
[5] Kuran-Kerim ,İstanbul : Şenyıldız yay.2008.sf.43

olarak İslam toplumlarında gayrimüslimlerin dinlerine müdahale edilmediği, tam bir din hürriyeti içinde yaşama imkânına sahiptiler. Asr-ı Saadet denilen Hz. Peygamber döneminde farklı dinden olanlarla yapılan vatandaşlık ve zimmet anlaşmaları din ve vicdan hürriyetini göstermesi açısından önemlidir. Özellikle Osmanlı İmparatorluğu, bir halifelik yönetimine sahip olarak kendi toprakları üzerinde yaşayan gayrimüslimleri vergi vermeleri dışında özgür bırakmış, din değiştirmeye zorlamamıştır. Günümüzde İran'da bile belli bir oranda Musevi İran vatandaşları yaşamlarını sürdürmektedir.

İslami referans almalarına rağmen kavramları kendi çıkarlarına uygun olarak yorumlamaktadırlar. Yanlış yorumlananlar kavramlar; Cihat (kutsal savaş), şehitlik, intihar bombacılığı, Halifelik şeklindeki İslam devleti, Hicret (göç) ,Küfür, Selefi, biz ve onlar ayrımıdır. Cihat kavramı, her müslümanın Allah yolunda, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için sarf ettiği her türlü çaba olarak tanımlanmaktadır. Hanefi mezhebinin hukukçularına göre dış savunmayı cihat adı altında devletlerin yeki alanı içinde düşünmüşler ve savaş açma yetkisini meşru iktidarı elinde tutan otoritede olduğunu belirtmişlerdir. Birey, sivil topluluk, cemaat veya siyasi gruplar kendi başına cihat adı altında savaş ilan etmelerinin geçerli olamayacağını vurgulamışlardır. Savaş ancak, Haklı savaş mantığı ile kuvvet kullanma yasağını ihlal edildiğinde meşru müdafaasını gerçekleştirmek için geçerli kılınmıştır. Kuran'da Bakara süresi 190 ayetinde savaşla ilgili[1]" *Size savaş açanlarla Allah yolunda siz de savaşın. Ancak sakın aşırıya gitmeyin* " buyurmaktadır. Aşırılık kelimesi kadın, çocuk, yaşlı sivil ayrımı gözetmek anlamında yorumlanmalıdır. El Kaide terör örgütü Haricilerden gelen gelenekle birçok sivil eylemlerinde ölmüştür. Kullanılan intihar bombacılığı eylemi İslam dini açısından geçerli değildir. Kuran'da Nisa suresi 93.ayet "*Her kim bir mümini kasten öldürürse, onun cezası içinde sürekli kaldığı cehennemdir. Allah ona azap etmiş, lanet etmiş ve onun için büyük bir azap hazırlamıştır.* **"** ve Enfal suresi 60.ayet **"***Karşı taraf barış istiyorsa bu kabul edilecektir. Eğer onlar barışa yanaşırlarsa sen de ona yanaş ve Allah'a dayan. Çünkü O işitendir, bilendir***."** insanların yaşama hakkının elinden alınması yasaklamıştır.

Birçok Müslüman kaynaklı şiddet hareketi antiemperyalisttir. Afganistan da muhafazakâr dini ideoloji Vahabilik, sömürgecilik karşıtı Deobandi ideolojisi ile birleşince sömürgeciliğin tasfiyesi adına dinin meşrulaştırdığı şiddet hareketleri ortaya çıkmıştır. İslami militanlığın temeli Afganistan'daki Sovyet işgaline karşı savaşma esnasında ABD müttefiki olduğunda atılmıştır. Komünizmi tanrı tanımazlık inancı karşısında bir kale görevi görmek için Afganistan ve Pakistan'da büyük bir İslami militan kuvveti oluşturulmuştu. Pakistan bünyesinde Pakistanlı ve Afgan mültecilerin aşırı muhafazakâr ve saldırgan ideolojilerle eğitildiği birçok medrese de bu dönemde açılmıştır. ABD, bölgeden çekilince istikrarsızlık ve iç savaş başlamış, Taliban'ın siyasi gücünü pekiştirmiştir. Pakistan da din insanları birleştirmede yeterli olmamış, farklı içtihatlar ve dini düşüncelere ait ayrı okullarında etkisiyle toplumda mezhep çatışmaları ayrılıklara sebep olmuştur. Bu ayrılıklar etnik milliyetçiliği körüklemiştir.

11 Eylül 2001 saldırısı sonrası NATO ve ABD kuvvetlerinin varlığı, ülkede Peştun milliyetçiliğini hareket geçirmiştir. Deobandi din gruplarının İngiltere'ye karşı verdiği bağımsızlık mücadelesinde ve SSCB nin yenilmesinde elde edilen başarılar, ülkedeki savaşanları motive etmekte ve direnişi güçlendirmektedir. Pakistan ve Afganistan'ın kendi güçleri ile ayrılıkçı terör gruplarına karşı mücadele etmesi direnişe verilecek desteğin azalması açısından çok önemlidir. İlaveten ütopik olarak tek bir hilafet devleti yaratma çabası günümüzdeki gelişmelerin ışığında etkide olduğu topraklarda mümkün olmamış, grupların siyasi güç mücadelelerini arttırmıştır. Şiddete sahip olan araçları kontrol edemeyen çökmüş

[1] Kuran-Kerim ,İstanbul : Şenyıldız yay.2008.sf.30

devlet niteliği devam ettiği sürece terör gruplarının yaşamlarını devam etmelerine imkân sağlamaktadır. Kennedy yönetimi, Soğuk Savaş döneminde terör tehdidi ile karşı karşıya kalan bağımsızlıklarını kazanma aşamasındaki devletleri bu tehdide karşı korumak için, söz konusu devletlerin devlet yapılarını güçlendirerek modernleşme çabalarının desteklemesi yönünde siyasi ve sosyal ekonomik programları desteklemiştir. Afganistan içine benzer bir strateji çözümü kolaylaştırabilir.

Dini kaynaklı terör örgütlerinin ideolojilerini referans aldıkları din oluşturduğu için ideolojik olarak mücadele edilirken bu konuda akademik açıdan eğitim görmüş akademisyenlerin yayınlarının önemi büyüktür. Bilgi kirliliğinin çokça yaşandığı günümüz toplumlarında din alanında eserlerin belli bir kurul tarafından denetimlerinin yapılması gereklilik arz etmektedir. Kutsal kitapların içindeki bazı ayetlerin bile değiştirildiği kitaplar basılabilmektedir. Kutsal Kuran'ın dili Arapçadır. Çoğu İslam toplumunda bu dil ana dil değildir. Her ülkenin kendi anadilinde meali basılmalı, dezenformasyon bilgilerinin önüne geçilmesi sağlanmalıdır. İnternet ortamındaki propaganda amaçlı sitelerin yayınlarına son verilmelidir.

Dini terminolojik kavramların aslına uygun olarak topluma anlatılması önemlidir. Dini eğitimin devlet kontrolünde olması, sivil grupların sıkı kontrol altında tutulması gerekmektedir. Avrupa ve Amerika'da ki ülkelerde radikal Müslüman azınlığa karşı halk toplantıları yapılmakta, yabancı uzmanlar diyalog ve işbirliği yolu ile şiddete başvurma mekanizmalarını engellemeye çalışmaktadırlar. Radikal dini terör grupları batı değerlerini ve insanlarını küfür olarak kabul ettikleri için bu diyalog girişimleri istenilen düzeyde gerçekleşmemektedir. Söylenenler ikna edici bulunmuyor ve yanlış anlaşılmalara imkân verebilir. Bu ülkelerde bu diyalog girişimlerinin Müslüman kişiler tarafından gerçekleşmesi önemlidir. Halk toplantılarında ve eğitimlerinde özellikle gençleri aşağıdaki konularda bilinçlendirmek önemlidir;

- Cihat nedir?
- Gerçek cihat ne demektir?
- İslam hoşgörü ve barış dinidir. Bir terör örgütüne dini referans olamaz.
- İslam düşüncesinde modernleşme, günün koşullarına uyumlaştırma
- Hz. Peygamber'in konuşmalarında barış mesajları
- Çoğulcu toplumlarda İslam dinin hoşgörü özelliklerinin anlatılması

Her ülkenin kültürel ve sosyolojik yapısı birbirinden farklı olduğu için her ülkeye özgü ideolojik mücadele yöntemlerinin geliştirilmesi önemlidir. Toplumun din konusunda saygı duyduğu kişiler din adamları olduğu için, bu kişilerin eğitimleri çok önemlidir. Kapalı toplum görüntüsündeki İslam ülkelerinde bir din adamı kişinin tüm hayatını yönlendirebilecek kadar önemli bir rol modele sahiptir. Modern, ilerlemeci ve çağdaş kendi dinini çok iyi bilen aynı anda farklı dinler konuşabilen din adamlarının yetiştirilmesine önem verilmelidir.

Dünyamızda birçok semavi dinle ilintili farklı tarikatlar kurulmuştur. İnsanların toplum hayatında yaşadıkları sorunları aşmak, kendini bir gruba aidat hissetmesi için tarikatlara üye olmaktadırlar. İyi ve kötü ayrımı ancak o toplumun dini inançlarına uygunluk gösterdiği sürece belirlenebilir. Açık toplum olsa da devletin kendi vatandaşını korumak adına bu tip oluşumların ciddi olarak takip edilerek önüne geçilmesi gerekmektedir. ABD de toplu intiharlara kadar izin veren, maddi yönden sömürme sistemini benimsemiş tarikat ve liderlerinin engellenmesi önem arz etmektedir.

7. Sonuç

İdeolojik mücadele, Terör örgütlerinin yapılanmasının dayanak ve hareket noktası olan ideolojilerine yönelik bir fikirler savaşıdır. Kültürel bilinç ve sosyal istihbarat kavramlarına bu mücadelede önem verilmesi gerekmektedir. Etkili bir iletişim programı ve örgütsel kültür, zihniyet ve bürokrasinin bu mücadeledeki rolü çok önemlidir. Sorunun kaynağı olan ülkenin kendi koruma mekanizmalarını güçlendirerek bu mücadelenin uluslararası işbirliği çerçevesinde gerçekleşmesi önemlidir. Dini ideoloji ile milliyetçilik ile birleştiğinde her türlü dış askeri güç uygulaması mücadeleyi sonsuza kadar sürdürülmesine neden olabilir. İlaveten hiçbir semavi dinin bir terör örgütüne referans olması engellenmeli, doğru dini kavramların yerleştirilmesi ve bilinçlendirilmesi için kültürel ve sosyal programlar hayata geçirilmelidir.

.

YEDİNCİ OTURUM

SAVUNMANIN DÖNÜŞÜMÜ (TRANSFORMATION OF DEFENSE)

Oturum Başkanı : E. Org. Edip BAŞER

Raportör : Aygül MURAN

Konuşmacılar

E. Tuğg. Nejat Eslen

E. Tuğa. İlker Güven

E. Tuğa. Ergün Mengi

Yrd. Doç. Dr. Sait Yılmaz

SAVAŞIN DEĞİŞEN DOĞASI

E.Tuğg.Nejat Eslen[1]

Savaş, ciddi bir amaç için ciddi bir araçtır.

Carl Von Clausewıtz

Savaş ve Clausewitz

- Düşman silahli kuvvetlerinin yok edilmesi savaşta güdülecek amaçlarin en üstünüdür.
- Savaş planlamasinda birinci görev, düşmanin ağirlik merkezlerini belirlemek ve mümkünse bu ağirlik merkezlerini bire indirmektir.ikinci görev ise bu merkeze karşi kullanilacak kuvvetlerin asil saldiri için yoğunlaşmasini sağlamaktir.

1991, KÖRFEZ SAVAŞI

SAVAŞ PARADİGMALARINI DEĞİŞTİREN OLAY (11 EYLÜL)

- ABD bile kendi topraklarinda vurulabilir.
- Stratejik baskin hala mümkündür.
- Uçak bile kitle imha silahi olarak kullanilabilir.
- Küresel gerilla savaşi başlamiştir.

Irak ordusu dağılınca ve bir süre sonra asimetrik direniş başlayinca (savaşin doğası değişince) ABD şaşırıp kaldı. Çünkü, ABD ordusu bu tür bir savaş için hazir değildi. (Asimetrik bir savaş için hazırlanmış doktrini, stratejik planı ve eğitilmiş askerleri yoktu) Kısa süreli konvansiyonel savaşlar için yapılanmış olan İsrail ordusu, 2006 yılında lübnan'a girdiğinde, farklı bir savaş ortamında, farklı bir düşmanla karşılaştığını anlayamadığı (savaşın değişen doğasını kavrayamadığı) için mağlup oldu. Değişen savaşın prensipleri değil, doğasıdır…Politik bir amaç

[1] Askeri Konularda Uzman Düşünür ve Yazar.

için şiddet kullanma eylemi olan savaş, değişen aktörleri ve yöntemleri ile yeni bir karakter kazanmaktadır…

DOĞASI DEĞİŞEN SAVAŞ ORTAMININ ÖZELLİKLERİ

- Değişen aktörler. Ulus devletlerden devlet dışı aktörlere, terör örgütlerine,suç şebekelerine, deniz korsanlarna kadar uzanan geniş bir tehdit spektrumu.
- Devlet dişi askeri aktörlerin (El kaide, Hizbullah, Hamas) giderek yükselen gücü.
- Ulus devletlerle, devlet dişi aktörler arasinda düşük şiddetli asimetrik çatişmalarin artan olasiliği.
- Ulus devletler arasında azalan, ancak sona ermeyen konvansiyonel savaş olasılığı.
- Büyük güçler arasında nükleer savaş olasılığının azalmış olması.
- Proxy savaşların artması olasılığı.
- Clausewıtz'in vurguladığı rastlantıların, belirsizliklerin ve şansın oluşturduğu sürtünmenin ve karmaşanın (savaş sisinin) savaş alanındaki egemenliği.
- Genişleyen savaş alanlari.
- Uzayan savaş süreleri.
- 11 Eylül tarzi baskın ve katastrofik terör olasiliği.
- Savaşta zayiatin oluşturduğu hassasiyet.
- Savaşin giderek artan maliyeti.
- Askeri gücü yeniden yapilandirma ihtiyaci.hibrid askeri yapilanma ihtiyaci.
- Hibrid savaşlar.
- Askeri gücün tahditleri.
- Yumuşak gücün giderek artan önemi.
- Kamu diplomasisinin ve stratejik iletişimin giderek artan önemi.
- Medyanın giderek artan etkinliği ve önemi. Savaş alanından naklen yayın.
- Uluslar arası hukukun, savaş hukukunun ve etiğinin yok sayılabilmesi.
- Öldürücü olmayan silahların ve robotların giderek artan önemi.
- Özel sektör güvenlik güçlerinin giderek artan önemi.

ASİMETRİK (GAYRİNİZAMİ) SAVAŞ

Asimetrik savaş (irregular warfare), belli bir topluluk üzerinde meşruiyet ve nüfuz sağlamak amacı ile devlet ile devlet dışı aktörler arasında sürdürülen şiddetli bir mücadeledir. (ABD resmi tanımı). Asimetrik savaş, zayıfın kuvvetliye saldırabildiği silahlı mücadele şeklidir.

ASİMETRİK SAVAŞIN ÖZELLİKLERİ

- Düşmanı tanımlamadaki zorluklar.
- Zaferi tanımlamadaki zorluklar.
- Politik muhatap bulmadaki zorluklar.
- Savaşların çoğu zaman sivil toplulukların olduğu yerlerde gerçekleşmesi. Masum sivillerin de hedef olabilmesi.

- Savaşın hedeflerini tanımlamadaki zorluklar.
- Genellikle mücadelede halkın kontrolünün hedef alınması, bu nedenle de halkın savaşın 'ağırlık merkezini' oluşturması.
- Teknolojinin yayılmasının devlet dışı askeri güçlere sağladığı avantajlar.
- Cephesi olmayan savaşlar.
- Savaşta toplam gücün değil, toplam etkinliğin önem kazanması.
- Asimetrik tehdidin saldırının yer ve zamanını seçme inisiyatifini elde bulundurması.
- En pahallı ordunun en etkili ordu olmadığının anlaşılması.
- Özel birliklerin ve özel harekâtın giderek artan önemi.
- Çok boyutlu (askeri, diplomatik,sosyo-kültürel, psikolojik) stratejiler uygulama ihtiyacı.
- Sert güç ile birlikte yumuşak gücün akılıı güç konsepti içinde kullanılması ihtiyacı.

SONUÇ

Günümüzün öncelikli stratejik sorunu, hem konvansiyonel hem de asimetrik savaş şartlarını karşılayacak kuvvet yapısını oluşturmaktır.

Bir seferi tamamı ile amacına ve elindeki araca göre yönlendiren, bundan ne daha fazlasını veya daha azını yapan bir prens veya general böylece dehasını göstermiş olur…

Carl Von CLAUSEWITZ

KAYNAKLAR:

Carl Von Clausewitz, Harp Üzerine, Birinci Kitap, Gnkur. Basımevi, 1984

Jomini, The Art of War, US Army War College, 1983

Capstone Concept for Joint Operations, USA Department of Defense, 15 January 2009

FM 7-0 Training for full spectrum of operations, US Departmen of Army, December 2008

China's National Defense in 2008, State Council of the People's Republic of China, January 2009

Giora Ailand, The Changing Nature of War, Jaffe Center, 1 June 2007

Joint Publication Doctrine 01, Joint Operations, British Chief of Staff, March 2004

Colin Gray, How Has War Changed Since the End of Cold War, Global Trends 2020, CSIS, May 2004

Quadrennıal Roles and Missions Review Report, USA Departmen of Defense, January 2009

DÜNDEN BUGÜNE AVRUPA GÜVENLİK MİMARİSİ VE TÜRKİYE

E.Tuğa.Ergun MENGÜ[1]

Avrupa Güvenlik Mimarisi, Nereden Geldi?

Batı Avrupa Birliği (BAB), II. Dünya savaşı sonrasında Almanya ve İtalya'dan kaynaklanan tehdide karşı ortak savunma maksadıyla 1948 Brüksel Antlaşması ile kurulmuştur[2]. Amaç, Fransa, İngiltere, Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'un "hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için" anlayışı içinde bir güvenlik paktına girmeleridir. Bunu takiben, Washington Antlaşması 1949 tarihinde imzalanmış ve NATO kurulmuştur. NATO'nun amacı, ilk Genel Sekreteri Lord Ismay'in da ifade ettiği gibi, "Avrupa'nın Savunmasında ABD'yi içerde, SSCB'yi dışarıda, Almanya'yı ise aşağıda tutmak" olarak belirlenmiştir.

1954 yılında BAB da, NATO'nun stratejisini taklit ederek, yapılan Paris Protokolü ile Brüksel Antlaşması revize etmiş ve Avrupa'ya yönelik potansiyel Sovyet tehdidine karşı, Almanya ile İtalya'yı da BAB'a dahil etmiştir. Ancak; Avrupa'nın savunması genel olarak NATO ve ABD tarafından yüklenilmesi nedeniyle, BAB 1954 tarihinden itibaren, tabiri caizse kış uykusuna girmiş ve soğuk savaş dönemi NATO tarafından başarıyla yönetilmiştir.

1980'li yılların başlarında savunma anlayışlarındaki değişiklikler, ABD'nin savunma sanayindeki öncü rolü, Avrupa'nın kendi savunma sanayini yaratma çabası ortaya çıkmıştır. Ayrıca, ABD ve SSCB arasında yaşanan Yıldız Savaşları projesi, Avrupa ülkelerinde güvenlik konularında yeni düşüncelerin oluşmasına neden olmuştur. Bu düşüncelerin ilk sonuçları BAB 1954 Paris Antlaşmasının 30. yılı olan 1984'de, İtalya'nın talebiyle Roma'da toplanan BAB Dışişleri ve Savunma Bakanları toplantısında ortaya çıkmıştır. Bu toplantı sonucunda yayınlanan Roma Deklarasyonuyla;

- BAB'ın tekrar faaliyete başlaması,
- Avrupa Güvenlik ve Savunma Kimliğinin (AGSK) tanımlanması,
- Üye ülkelerin savunma politikalarının uyumlaştırılması için çalışmalara başlanması hususları vurgulanmıştır.[3]

Roma Deklarasyonunu müteakip, 27 Ekim 1987 tarihinde BAB Bakanlar Konseyi Hague Platformu olarak adlandırılan toplantıda çok önemli bir mesaj vererek "*savunma gayretlerini oluşturamamış ve bu boyutta birleşememiş bir Avrupa'nın, asla birleşik olamayacağı"* ifade edilmiştir.[4]

AB Maastricht Antlaşması ile eş zamanlı olarak, BAB'ın Maastricht Deklarasyonu ile, AGSK kabul edilmiştir. Deklarasyonda; BAB'ın, NATO'nun Avrupa ayağı ve AB'nin savunma bileşeni olarak görev yapması öngörülmüştür.

Türkiye gibi Ortak üyelerin başlangıçta BAB'da elde ettiği kazanımlar, BAB Ortak Üyelik dokümanında açık olarak belirtilmiştir[5]. Gerek başlangıçtaki kazanımları ve gerekse geçen süre içinde Ortak Üyelerin elde ettiği kazanımlar tam üye haklarına yakın bir durum arz etmiştir.

---

[1] Ergun Mengi, (E) Tuğamiral, Ankara Üniversitesi Uluslararası Doktora Programı Öğrencisi
[2] Haydar Çakmak, Avrupa Güvenliği, 2003 Ankara, s.204.
[3] WEU Rome Declaration, 26-27 October 1984, Para.2,4
[4] Bkz. The Hague Platform (27 October 1987) . "We are convinced that the construction of an integrated Europe will remain incomplete as long as it does not include security and defence."
[5] Bkz.Document on Associate Membership of WEU of the Republic of Iceland, the Kingdom of Norway and the Republic of Turkey, Rome, 20 November 1992, " they will take part on the same basis as full members in WEU military operations to which they commit forces"

AGSK'daki Gelişmeler

Avrupa Topluluğu (AT), 1991 yılında imzalanan Maastricht Antlaşmasıyla, Avrupa Birliğine (AB) dönüştürülmüştür. Ayrıca, aynı antlaşmayla, Ortak Dış ve Savunma Politikası (Common Foreign Security Policy-CFSP) ile müşterek karar verme mekanizmasının teşkil edilmesi öngörülmüştür.

BAB'ın 13 Haziran 1991 tarihli *Petersberg Deklarasyonu*[1] ile BAB'ın üstleneceği asıl görevler, günün şartlarına uygun olarak kriz yönetimi hususlarını içine almıştır. "*Petersberg Görevleri*" olarak adlandırılan bu görevler;

- Kurtarma ve tahliye operasyonları dahil, insani yardım harekatı,

- Barışı koruma operasyonları,

- Barışı tesis etme dahil, muharip kuvvetlerin de kullanılabileceği kriz yönetimi harekatı şeklinde üç ana başlığı içermektedir.

AGSK'nın NATO içinde geliştirilmesi

BAB'ın NATO'nun Avrupa ayağını oluşturulması ve BAB-NATO ilişkileri ve işbirliği kapsamında; NATO platformunda, AGSK ilk kez, 1996 yılında NATO'nun Berlin Zirvesinde gündeme gelmiştir. Zirve bildirisinin 7n ci maddesinde "The development of the European Security and Defence Idendity (ESDI) within the Alliance." şeklinde belirtilmesiyle, AGSK'nin NATO içinde geliştirilmesine karar verilmiştir[2].

Bu kararın alınmasına, başta ABD ve Türkiye olmak üzere Norveç, İngiltere ve Danimarka memnun olmuş ve AGSK'nın NATO içinde geliştirilmesiyle, bölünmüşlüğün olmayacağı ve AGSK'nın NATO potasında eritileceği düşünülmüştü. Ancak, zaman içinde bu algının doğru olmadığı ve bu proje *NATO'nun, "dilimleme stratejisi" ile AB tarafından kullanılması şekline* dönüştürüldüğü görülmüştür. Kısaca, *NATO içinde AGSK konusunda yapılacak yeni bir konsept ortaya konmamış*, sadece *hangi imkanlarının BAB' sunulacağı üzerinde* çalışılmıştır.

AB'nin Savunma Boyutu Kazanması

BAB'daki değişik üyelik perspektifi, karışık karar alma mekanizması, başta Fransa olmak üzere bazı AB ülkelerini rahatsız etmeye başlamış ve NATO'dan bağımsız, Maastrich kararlarına uygun olarak AB'nin Ortak Dış Güvenlik Politikasını (ODGP) ortaya koyabilecek bir yapının oluşturulması ihtiyacı ortaya konulmaya başlanmıştır.

03-04 Aralık 1998 tarihlerinde, Fransa'nın St. Malo kentinde yapılan Fransa-İngiltere görüşmeleri, AB'nin savunma ve güvenlik boyutuna yeni ve önemli bir veçhe kazandırmıştır[3]. Bu toplantıya kadar, ABD'yle Atlantik ötesi görüşleri paylaşan ve AGSP içinde NATO ve ABD yanlısı görüşleri savunan İngiltere yönünü değiştirmiştir.

St. Malo Deklarasyonunun önemli maddeleri şu şekildedir.

- Amsterdam Antlaşmasında yer alan Ortak Dış ve Güvenlik Politikası'nın (ODGP) tam olarak ve süratle uygulamaya konulması,

- AB'nin uluslararası krizlere müdahale edebilecek ve *müstakil harekat yapabilecek bir kapasiteye sahip olması ve yeterli bir askeri kuvvet ile desteklenmesi*,

---

[1] Çakmak, a.g.k, s.206.
[2] NATO, Ministerial Meeting in Berlin, 3.6.1996, Sonuç Bildirisi, www.nato.int/docu/pr/1996/p96-063e.htm , 04.12.2008
[3] Franco-British Summit, Joint Declaration on ESDP, 4 Dec 1998, St.Malo,

- Üyelerinin toplu savunmasının temelini oluşturan *modernize edilmiş NATO'nun yaşamasına ve gelişmesine katkıda bulunulması*, kararlaştırılmıştır.

Bu anlaşmayla, İngiltere'yi saflarına katan, AGSK gerçekten Avrupa Güvenlik ve savunma Politikası (AGSP) olma yolunda en önemli adımını atmıştır. Bu anlaşmada, en çok dikkati çeken nokta 2nci maddede belirtilen "*modernize edilmiş NATO'nun yaşamasına ve gelişmesine katkıda bulunulması*" [1] hususu olup NATO'nun AGSP'yi dikkate alacak şekilde karar mekanizmalarının dahil, modernize edilmesi öngörülmüştür. Ayrıca, NATO'nun yaşamasına katkıda bulunulması ibaresi; birileri tarafından sanki gerek yok ama modernize edildiği takdirde yaşamalı ve AGSP'yi destekleyecek şekilde geliştirilmeli şeklinde tercüme edilebilir.

Bu gelişmeleri müteakip, 07 Aralık 1998 tarihinde yapılan AB Genel İşler Konseyi (General Affairs Council-GAC) Toplantısında, NATO içinde Avrupalı müttefiklerin yani kısaca AGSP'nin; NATO'nun Avrupalı kuvvetleri kullanmalarını, ABD ve Türkiye gibi AB üyesi olmayan müttefiklerin veto edemeyeceği yeni bir karar mekanizmasına gidilmesi gerektiği ima edilmiştir. Burada Avrupa ülkelerinin (AB) amacı;

- *NATO'yu sadece kolektif savunma, yani 5 nci madde görevleri ile kısıtlamak,*

- *NATO içinde Avrupa kriz yönetimine ilişkin yeni bir karar mekanizması yaratmak,*

- Bunları yaparken, ilave bir harcamaya gitmeden NATO imkân ve kabiliyetlerini kullanmaktır[2].

AB savunma yapılanmasında ciddi bir tavır ortaya koyma yolunda, 10-11 Aralık 1999 tarihinde icra edilen Helsinki Zirvesi'nin AGSP konusundaki raporu, Avrupa Savunma ve Güvenliği ile ilgili bütünleşik resmi ilk kez ortaya koymuştur. Bu Zirvede; Siyasi Güvenlik Komitesi(Political Security Committee-PSC), Genel Sekreter Yüksek temsilci makamı, Askeri Komite (EUMC), Askeri Karargâhın (EUMS) kurulması kararlarının[3] yanı sıra;

- 2003 yılından önce 50-60 bin kişilik kolordu (15 tugay) çapında Avrupa Acil Müdahale Gücünün kurulması, bu kuvvetin gerekli şekilde desteklenmesi ve altmış gün içinde konuşlandırılarak, bir yıla kadar harekat bölgesinde idame edilmesi kabiliyetinin kazandırılması kararları alınmıştır[4].

- AB önderliğinde icra edilecek operasyonlar için, aynı zamanda Avrupalı Müttefiklerin NATO'ya da tahsis ettiği Milli Kuvvetlerinin kullanılacağı açık olarak ifade edilmiştir.

AB'nin hedefi, kriz yönetimi konularında kendi kendine karar verebilen ve icra edebilen bir yapı oluşturarak, kendine savunma ve güvenlik konularında kabul edilebilir bir yer edinmektir. Sonuç olarak, AB'nin herhangi bir ilave harcama yapmadan NATO imkân ve kabiliyetlerini otomatik ve kısıntısız kullanmak isteği bir kez daha ortaya çıkmıştır.

---

[1] Bkz. Saint Malo Deklerasyonu Md.2 "we are contributing to the vitality of a modernized Atlantic Alliance which is the foundation of the collective defense of its members. Europeans will operate within the institutional framework of the European Union"

[2] Hasret Çomak, Avrupa'da Güvenlik Anlayışları ve Türkiye, 2005 İstanbul, s.59.

[3] AB Helsinki Zirvesi Kararları, http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/ACFA4C.htm, Annex 1 to Annex IV, 27 Ocak 2009.

[4] AB Helsinki Zirvesi Kararları, http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/ ACFA4C.htm, s.1, 27 Ocak 2009.

AB harekâtının karar mekanizmaları en çok tartışılan konulardan birisi olarak karşımıza çıkmış ve o tarihlerde Türkiye gündemini meşgul etmiştir. Karar mekanizmasında olmadığımız bir AB harekâtına askerlerimizi göndermenin etik olup olmayacağı tartışılmıştır. Nedir AB karar mekanizması? AB'nin en üst karar makamı olan AB Konseyinin altında kurulan ve harekâtın stratejik kontrolü ve siyasi yönlendirmesini yapacak *AB Siyasi Güvenlik Komitesi* (PSC) her türlü kararı verirken, Harekât Komutanı PSC'ye bağlı olarak hareket edecektir. Ancak her türlü stratejik karar AB Konseyi tarafından verilecektir. Harekâta katkı yapan, asker gönderen; ancak, AB üyesi olmayan ülkelerin bahse konu karar mekanizmalarında olamayacağı gerçeğinden hareketle, anılan ülkelerin temsil edileceği bir *"Katılımcılar Komitesi"* teşkil edilmiş ve bahse konu komitenin harekâtın günlük sevk ve idaresinde kapsamında eşit haklar ile yer alacakları ifade edilmiştir. Ayrıca, harekâtın bitirilme kararının da katılımcılarla danışılarak AB Konseyi tarafından verileceği ortaya konulmuştur. Kendi içinde eşit haklarla yer alınan Katılımcılar Komitesinin, harekâtın stratejik ve siyasi kontrolünde hiç bir fonksiyonunun bulunmadığı, Harekât Komutanının zaman zaman bilgilendirmeleri dışında harekâtın gidişatı hakkında dahi üst düzey bilgiye sahip olamayacağı açıktır. İşte burada Türkiye, Katılımcılar Komitesinin, Harekât Komutanı ve PSC arasında bir yerde olmasını ve Harekât Planları ile harekâtın yürütülmesine Harekât Komutanı üzerinden müdahil olması, ancak nihai kararların yine PSC tarafından verilmesi yönünde çalışmalar yaptıysa da AB ülkelerini ikna etmekte başarılı olamamıştır.

Türkiye'nin BAB'daki kazanımları ve AGSP katılım politikaları

BAB Ortak Üyesi olan Türkiye, bu arada yapmış olduğu etkili ve dengeli bir politikayla AGSK ve BAB içinde tam üye haklarına yakın, karar mekanizmaları dahil çok önemli başarılara imza attı. Nelerdi bunlar? Öncelikle Ortak Üyelik sözleşmesi imzalanırken, kuvvet katkısında bulunacaklarını ifade ettikleri BAB harekâtına tam üyeler gibi katılacakları imza altına alınmıştır.[1] Bu ifadeler daha sonra, 19 Kasım 1996 tarihinde yapılan BAB Ostend Bakanlar Toplantısı Zirve kararına yansımış ve Türkiye gibi NATO üyesi Avrupalı Müttefiklerin NATO imkan ve kabiliyetlerinin kullanıldığı BAB harekatının planlama ve hazırlık süresi dahil katılımı kabul edilmiştir.[2]

Ayrıca, BAB Bakanlar Konseyinin 22 Temmuz 1997 tarihli ve Amsterdam Antlaşması için yapılan deklarasyonu kabul ettiği kararında; Ortak üyelerin katkıda bulundukları BAB harekatına ve barış zamanı yapılacak tatbikatlarına tam üye haklarıyla katılmaları karar altına alınmış[3] ve BAB'ın Erfurt Bakanlar toplantısında da bu yaklaşım teyit edilmiştir.[4] Bunlar Türkiye gibi AB üyesi olmayan Avrupalı Müttefiklerin elde etmiş olduğu en önemli kazanımlardır. Ancak, o zaman büyük mücadelelerle elde edilen bu kazanımların, ileride AB'ye çok fazla geleceği maalesef kimsenin aklına gelmemişti.

---

[1]Bkz. Document on Associate Membership of WEU of the Republic of Iceland, the Kingdom of Norway and the Republic of Turkey, Rome, 20 November 1992, "they will take part on the same basis as full members in WEU military operations to which they commit forces"

[2] Bkz. WEU Ostend Ministerial Decleration, 19 Kasım 1996, Para 18. The participation of European Allies in WEU operations using NATO assets and capabilities, as well as in the planning and preparation of such operations

[3] Bkz. Declaration adopted by the WEU Council of Ministers on 22 July 1997 and attached to the Final Act of the Intergovernmental Conference concluded with the signature of the Amsterdam Treaty on 2 October 1997, Page 8. WEU recalls that Associate Members take part on the same basis as full members in operations to which they contribute, as well as in relevant exercises and planning.

[4] Bkz. WEU Council of Ministers Erfurt Declaration, 18 November 1997, Para. 29. Ministers welcomed the improved arrangements allowing Associate Members and Observer States to participate fully in accordance with their status in all Petersberg operations undertaken by WEU.

NATO Washington Zirvesi (23-24 Nisan 1999)

Türkiye kazanmış olduğu bu haklarla, NATO'nun Washington Zirvesine giderken, BAB'da kazandığı hakları AB savunma boyutu içinde daha da ileriye götürme planları yapıyordu.

Zirve Bildirisinin 9ncu maddesi NATO-AB ilişkilerinin, halen NATO-BAB arasında mevcut uygulamaların üzerine inşa edileceği ve en önemlisi AB üyesi olmayan Avrupalı müttefiklerin AB harekatlarına, **BAB'daki mevcut uygulamaların üzerine inşa edilecek ve mümkün olan tam katılımlarını sağlayacak uygulamalara** büyük önem veriyoruz şeklindedir[1].

Washington Zirve Bildirisinin 9.b maddesi Türkiye açısından çok önemi haizdi. Bu madde NATO ve AB'nin işbirliğini, koordinasyonunu NATO-BAB arasındaki mevcut yapının üzerine bina ederek geliştirecektir şeklindedir[2]. Bu madde NATO-BAB işbirliği kapsamında Türkiye gibi Avrupalı Müttefiklerin elde ettiği kazanımların korunacağını ve hatta bunların üzerine geliştirileceği hakkını teslim etmektedir.

Zirvede yenilenen **NATO Stratejik Konsepti de** kriz yönetimi, alan dışı harekat, terörle mücadele ve AGSK konularında önemli değişikliklere imza atmıştır. AGSK kapsamındaki 17nci maddesinde[3], "*AB kendi savunma ve güvenlik boyutunun güçlendirilmesi konusunda önemli bir karar almış ve çalışmalarına ivme vermiştir. Bu sürecin tüm İttifak üzerinde önemli etkileri olacaktır ve tüm Avrupalı müttefikler (Türkiye, Norveç, İzlanda ve yeni üç üye dahil)* ***NATO ve BAB'da geliştirilen düzenlemelere uygun olarak, bunun içinde yer almalıdır*****"** denmektedir.

Yine bildirinin 10uncu maddesiyle, **9ncu maddede belirtilen prensipler dikkate** alınarak; *AB'nin, NATO'nun planlama imkan ve kabiliyetine garantili ulaşımı; önceden belirlenmiş NATO kapasite ve imkanlarının icra edilecek AB harekatları için verileceğinin önceden kabul edilmesi; SACEUR'ün yardımcısı DSACEUR'ün AB harekat komutanı olarak mevcut görev tanımının tamamen Avrupalı sorumlulukları alacak şekilde daha da geliştirilmesi; NATO savunma planlama sisteminin, AB'nin ihtiyaçlarını da kapsayacak şekilde daha da uyumlaştırılması* hususlarını belirlemiş ve bu hususların NATO Daimi Konseyi tarafından ele alınması kararlaştırılmıştır[4].

AB Askeri Gücü

Avrupa Temel Hedefi (HG-Headline Goal)

Aralık 1999'da düzenlenen Helsinki Zirvesinde, AB öncülüğündeki operasyonlarda gönüllü olarak işbirliği yapabilmeleri için üye devletlerin 2003 yılına kadar tamamlanacak ve Petersberg görevlerinin tümünü yerine getirebilecek bu kuvvetin,

-Tek operasyon için, 15 tugay, 60 bin asker, en az bir yıl görev yapma.

-Özel operasyonlar için, 100 bin kişilik özel güç, 400 uçak, 100 gemi olması öngörülmektedir.

20-21 Kasım 2000 tarihlerinde Brüksel'de yapılan Savunma Bakanları Toplantısı ile 07-11 Aralık 2000 tarihlerinde Nice kentinde yapılan AB Zirvesinde, AB Temel Hedefine sadece AB üyesi olan ülkelerin katkıda bulunacağı, diğer ülkelerin yapacakları katkıların ise "*ilave*-additional" kabul edileceği açıklanmıştır. Bu karar, özellikle NATO üyesi, ancak AB üyesi olmayan Türkiye gibi Avrupalı Müttefik ülkeleri çok zor durumda bırakmıştır. NATO imkânlarını kullanan AB'nin,

[1] NATO, a.g.k. Md.9, s.16.
[2] NATO, a.g.k. s.16
[3] NATO, a.g.k, ss.49-50.
[4] NATO, a.g.k. Md.10, ss.16.17

icra edeceği bir operasyonda bu ülkelerin (Türkiye, Norveç, İzlanda) yer almaması, bu güne kadar konuşulan, karara bağlanan temel değerlerle bir çelişki oluşturmuştur.

AB önderliğinde kullanılabilecek Çok Uluslu Askeri Kuvvetler

AB üyesi ülkelerin tarafı olduğu ve AB harekâtında kullanılabileceği kurucu ve katılımcı ülkeler tarafından beyan edilen çok uluslu askeri kuvvetler aşağıda belirtilmiştir. Bu birlikler aynı zamanda NATO'ya tahsisli olup, NATO sayesinde Tam Operasyon Kapasitesine (Full Operational Capability-FOC) sahip olmuşlardır.

Savaş Grupları (Battle Groups-BG)

Fransız, İngiliz girişimi olup 4 Şubat 2004 tarihinde Le Touquet de yapılan Fransız-İngiliz Zirvesinde kararlaştırılmış, ancak daha açık bir şekilde 24 Kasım 2003 tarihinde Londra'da sonuca bağlanmıştır[1]. BG'ların 2007 yılı Ocak ayında FOC'a kavuşması öngörülmüştür[2].

BG ler, tabur seviyesinde iyi eğitimli ve teçhizatlı olacak bu kuvvette, her tabur 1500 kişiden oluşacaktır. Bu kuvvetin 15 gün içinde harekâta hazır olması ve ilk aşamada herhangi bir destek almadan 30 gün harekat bölgesinde görev yapması, eğer personel değişimi yapıldığı takdirde 120 gün verilen görevi icra edebilmesi öngörülmüştür. Kurulacak kara Kuvvetinin 13 taburdan kurulu bir tugay olması öngörülmüştür. Savaş Grupları, prensip olarak bu grup tüm AB üyelerine açıktır. Ancak birlikte çalışılabilirlik (interoperability) kriteri üzerinde durulmuş ve ancak bu kriteri sağlayan ülkelerin kabul edilebileceği açıklanmıştır. Bahse konu savaş grupları Headline Goal'e giden önemli bir gelişmedir. 2007 ilk yarısında Almanya, Finlandiya ve Hollanda tarafından teşkil edilecek ve Fransa, Belçika ve Lüksemburg tarafından desteklenecektir. 2007 ikinci yarısında ise İtalya, Macaristan ve Slovenya tarafından teşkil edilecek savaş grubu Yunanistan, Bulgaristan, Romanya ve Güney Kıbrıs tarafından desteklenecektir[3]. Başlangıçta önerilen ve içinde Türkiye, İtalya ve Romanya tarafından oluşturulacak savaş grubunun da yer aldığı 18 savaş grubunun hemen hemen tamamı 2007 başında operasyonel hale gelmiştir. Böylelikle AB'nin elinde her an kullanabileceği bir muharip kuvvet oluşmuştur. Bu gruplardan bir adedinin, her an verilecek göreve hazır bir şekilde beklemesi ve gerektiğinde desteklenmek üzere bir diğerini de kabul edilir bir zamanda hazır olması konusunda, altışar aylık bir nöbet listesi 2012 yılına kadar hazırlanmıştır[4].

AB Planlama İmkân ve Kabiliyeti ve İlgili Kurumları[5][6]

Bu güne kadar ortaya konulan prensiplerde, NATO'nun müdahale kararı almadığı harekata AB'nin müdahale edebileceği; bu nedenle, AGSP harekatının Berlin (+) kararları çerçevesinde NATO imkan ve kabiliyetleri kullanılarak icra edileceği; AB savunma yapılanmasında taklit ve tekrarlardan kaçınılacağı ifade edilmesine rağmen, NATO Savunma Kolejinin dahi benzeri olan Avrupa Güvenlik ve Savunma Kolejinin (ESDC)[7] kurulması dahil bir çok kurum, NATO da olmasına rağmen AB nezdinde tekrar kurulmuş ve bunlar "gerekli tekrarlar" kapsamına sokulmaya çalışılmıştır.

---

[1] EU Parliament Directorate-General for External Policies of the Union, The Battlegroups, 12 September 2008, Brussels, http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/dv/studybattlegrouppe381401_/studybattlegrouppe381401_en.pdf, 24 Şubat 2009.
[2] AB Konseyi Web sitesi, http://www.consilium.europea.eu/showPage.ASP?lang=en, 22 Kasım 2008
[3] Institute for Security Studies, ESDP news letter, Council of the EU, s.25
[4] AB Savaş Grupları, http://en.wikipedia.org/wiki/European_Union_Battlegroups, 05 Şubat 2009
[5] Çomak, a.g.k, s.66.
[6] AB konseyi, Helsinki Zirvesi Kararları, EK-IV
[7] AB Güvenlik ve Savunma Koleji, http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/r00003.htm, 07 Şubat 2009

Siyasi ve Güvenlik Komitesi *(Political and Security Committee-PSC):*

AB Askeri Komitesi *(The EU Military Committee):*

AB Askeri Karargâhı *(EU Military Staff-EUMS),*

Harekât Merkezi *(Operation Center),*

SHAPE, NATO Karargâhı*,* Berlin(+) olarak adlandırılan ve NATO'nun planlama imkân ve kabiliyetinden AB'nin istifadesi kapsamında, NATO-AB arasında varılan anlaşma gereğince, NATO'nun SHAPE karargâhı AB tarafından da kullanılmaktadır. Bu kapsamda, AB Askeri Komitesi, herhangi bir konuda SHAPE'e görev verebilmekte ve SHAPE bu görevi Komutan yardımcısının direktifleri çerçevesinde yerine getirerek AB'ye geri göndermektedir. SHAPE, artık sadece NATO karargâhı değil, aynı zamanda AB karargahıdır. Üzerinde 24 saat esasına göre NATO bayrağının yanında dalgalanan AB bayrağı da bunun en önemli göstergesidir.

AGSP nereye gidiyor?

28-29 Kasım 2006 tarihinde, Riga'da yapılan NATO Devlet ve Hükümet Başkanları zirvesinde, NATO'nun yeni vizyonu tartışılmıştır. Zirveye katılan ve AGSP'nin liderliğini yapan Fransa Devlet Başkanı Chirac, dünyadaki bunca tehdit varken NATO'nun güvenlik gücünün azaltılmasının düşünülemeyeceğini, ancak; AB ile müşterek paylaşım içinde olması gerektiğini, Avrupa'nın savunmasında AB'nin, tarihi ve kültürel yapısı kapsamında, daha uygun bir pozisyonda olduğunu ifade etmiştir[1]. Ancak, AB halen NATO'dan elde ettiklerini az görmekte ve devamlı bir tatminsizlik içinde davranmaktadırlar. En son olarak, NATO, başta Türkiye olmak üzere AGSP politikasını kesintiye uğratmakla suçlanmaktadır. Nedir yapılan suçlama Güney Kıbrıs'ın AB üyesi olmasına rağmen, AB içindeki AGSP faaliyetlerine katılamamasıdır. Malta'nın Bükreş zirvesinde Barış İçin Ortaklık (BİO-PfP) ülkesi olması[2] ve NATO ile güvenlik antlaşması imzalamasıyla, AB üyeleri içinde bir tek Güney Kıbrıs bu konuda yalnız kalmıştır. Nedir sorun, sorun aslında Türkiye değil, bizatihi NATO ile AB arasında yapılan antlaşmalardır. NATO, AB ile işbirliğinin, NATO katkılarının güvenliğinin sağlanması ve bu konuda NATO güvenlik usullerinin AB'de de uygulanması şartını ortaya koyarak NATO-AB Güvenlik antlaşmasını imzalamıştır. Bu antlaşma maddelerine göre AB savunma boyutunda yer alan bir AB ülkesinin NATO ile güvenlik antlaşması yapması şarttır. Bu antlaşmanın en kolay icrası, anılan ülkenin NATO BİO ülkesi olmasıdır[3]. Güney Güney Kıbrıs, bu müracaatı maalesef yapamamaktadır. Yaptığı takdirde Türkiye'nin karşı çıkacağı ve kabul etmeyeceği, bu nedenle başvurmadığı hususu kulislerde söylense de, kanaatimce buradaki gerçek, bölünmüş Kıbrıs'ın tekrar bir uluslar arası organizasyonda masaya yatırılmasını istememesi ve bu riski göze alamamasından kaynaklanmaktadır.

Türkiye, BAB'da ortak üye sıfatıyla yer almış ve hatta NATO üyesi olmayan AB üyelerinden (İsveç, Finlandiya, Avusturya, İrlanda) çok daha ayrıcalıklı haklara sahip olmuştur. Türkiye AGSK'da hemen hemen tam üye haklarına sahip olduğu kazanımlarını, 1999 dan sonra sahip olduğu AB Adayı ülke statüsüyle, daha da ileriye götürmeyi planlamıştır. Bu da Türkiye'nin en doğal hakkı olarak gözükmekteydi, çünkü AB adayı dahi değilken Avrupa'nın savunmasında NATO'da önemli roller alan ve BAB'da önemli kazanımlar elde eden Türkiye'nin, üstelik AB adayı pozisyonunu da elde etmesiyle bu kazanımlarının ileriye gitmesini beklememek mantık kurallarına aykırıydı. Ancak, Türkiye, verilen sözlerin unutulması ve her defasında başka engellerin çıkarılması karşısında, bu

[1] Chirac, a.g.m. France's vision.....
[2] NATO Bükreş Zirve Bildirisi, Md.32, http://www.nato.int/docu/pr/2008/p08-049e.html, 07 Şubat 2009
[3] Bkz. NATO-EU Security Agreement Para4.(d) and Para 5.(a) read that classified information may be disclosed or released to members of NATO and other EU states which have subscribed to the PfP framework and, in this context, have valid security agreement with NATO

gelişmelerden iyice rahatsız olmaya başlayınca, verilen mücadeleden de tabiri caizse bıkmış ve Headline Goal kapsamında AB'ye sunduğu askeri birlik, imkân ve kabiliyetlerini 2007 yılında tek taraflı bir kararla geri çekmiş ve AGSP ile ayrılık sinyallerini vermiştir. Bu konuda Türkiye'den diğer güçlü bir tepki de Aralık 2008 tarihinde Dışişleri Bakanlığından gelmiş ve AB ülkelerinin verdikleri sözlere uymalarını ve attıkları imzalara sadık kalmalarını belirten bir Türkiye mektubu yayımlanmıştır[1].

Nedir Türkiye'nin alıp veremediği veya nedir Avrupalıların Türkiye ile alıp veremediği. Konu savunma olduğunda, soğuk savaş döneminde Avrupa'nın savunmasını katkıda bulunan, soğuk savaş döneminin iyi yönetilmesine yardımcı olan Türkiye şimdi neden göz ardı edilmektedir. Avrupa ülkeleri, Türkiye'nin üyeliği konusunda zaman zaman, Avrupa haritasını, sorunlu komşulara sahip olmasını, nüfusunun fazla olmasını, AB'nin üye sayısının çoğaldığını ve genişlemenin bir yerde sona ermesi gerektiğini ifade etmektedirler.

Harita söz konusu olduğunda, nedir Avrupa'nın sınırları, bu konuda ortaya konulan savlar, Avrupa'nın sınırları Roma İmparatorluğu ile çizilmiştir. Bu nedenle Güney Kafkasya dahil Avrupa sınırlarının içindedir. Bu tez, 4-9 Eylül 1962 yılında Batı Almanya'yı ziyaret ederken Fransa Devlet Başkanı Charles de Gaulle tarafından dile getirilen "Atlantik'ten Ural'lara Avrupa" tanımıyla da teyit edilmiştir[2]. Diğer taraftan Türkiye'nin, küçük bir bölümü de olsa bazı Avrupalı ülkelerin topraklarından daha büyük bir toprak parçası, Trakya, Avrupalıların da kabul ettiği Avrupa haritası içindedir. Ufacık bir ada parçası veya kayalığın o denizde veya okyanusta, ait olduğu devlete inanılmaz haklar sağladığı ve o denizde hakları olduğunu ortaya koyuyorsa, Trakya toprak parçasını görmemezlikten gelerek Türkiye Avrupa haritasında yoktur demenin mantığı anlaşılamamaktadır. Her şeyin ötesinde eğer Türkiye Avrupa Kıtası haritasında yoksa Kıbrıs Adası hangi haritada, hangi kıtadadır?[3] Kıbrıs'ın AB üyeliğine ilişkin birçok muğlâk konunun arasından, özellikle Fransız yetkililerin bu soruya cevap bulmaları gerekmektedir.

AB, Avrupa'nın entegrasyon projesinde ilk adım değildir. Avrupa'nın bir bütün olarak tek elden veya bir koalisyon şeklinde yönetilmesi arzusu ve girişimleri başta Romalılar, daha sonra Napolyon ve Fransa, daha sonra da 2 kez Almanya tarafından denenmiştir. Avrupa dünyada en kanlı savaşların yapıldığı, iki dünya savaşına sahne olmuş bir kıtadır. Ancak, 1945'lerden sonra ortaya çıkan yeni dünya düzeninde Avrupa'nın bir araya gelmesi tekrar denenmiş ve AB, gerçekten Avrupa'nın entegrasyonunda geri dönülmeyecek bir başarıya imza atmıştır. 1990'da soğuk savaşın da sona ermesiyle *Avrupa tarihi boyunca hiç sahip olamadığı kadar bir barış dönemine girmiştir.* Kendi aralarındaki sorunları da uzlaşı içinde halleden Avrupa ülkeleri, savunma boyutunu kendi çıkarları kapsamında geliştirme gayreti içine girmiştir. AB savunma boyutunda, NATO ve ABD'den farklı ve müstakil bir yapı kurulması kapsamında 1984'lerden başlayan mücadele iyi bir seviyeye gelmiştir.

AB, AGSP politikasıyla ilgili olarak teşkilatlanmasını tamamlamıştır. Özellikle kriz yönetimini esas alan Petersberg görevleri kapsamında görevleri icra etme konusunda yeterli tecrübeye kavuşmaktadır. Bu konuda bu güne kadar ve halen icra etmekte olduğu operasyonlar gelecek için olumlu sinyaller vermektedir. AB, NATO'yu 5nci madde, kolektif savunma kapsamında tutmayı, NATO'nun alan dışı faaliyetlerini, mümkün mertebe NATO konseyinde bloke etmeyi planlamakta ve alan dışı Kriz yönetimi operasyonlarının AB tarafından icra edilmesini istemektedir. NATO'nun içindeki ülkelerden 19 adedi AB üyesi olup, NATO

---

[1] MSB Vecdi Gönül'ün konuşması, Türkiye NATO Asamblesi, Antalya Güvenlik Konferansı, 30-31 Ocak 2009,

[2] Yuri Dubinin, Europe from the Atlantic to the Urals, Russia in Global Affairs. № 4, October - December 2007
http://eng.globalaffairs.ru/printver/1156.html, 08 Şubat 2009

[3] Onur Öymen, Dr, CHP Gn.Bşk.Yrd. TBMM konuşması, 26 Mayıs 2007.

içindeki karar mekanizmasında, AB'nin yararına olamayan bir kararı engelleme güçleri mevcuttur. AB, NATO'nun SHAPE Askeri Karargâhına garantili erişimi elde etmiş olup, bundan sonra NATO'dan önemli bir isteği olmayacaktır. Bu nedenle ***"NATO imkânlarının kullanıldığı bir AB harekâtı" gündeme gelmeyebilecektir.*** Bu husus ise *AB üyesi olmayan NATO ülkelerinin AGSP'deki rolünü zayıflatacaktır.*

Avrupa Birliği- RF Yakınlaşması

Avrupa Enerji Güvenliği kapsamında, Rusya Federasyonu (RF) ile batının ilişkilerinde çekim noktası "enerji güvenliği" üzerinde kilitlenmektedir. Enerji konusunda RF'ye ihtiyacı olan Avrupa, tamamlanmak üzere olan Kuzey Akım hattıyla, İngiltere dahil RF'ye bağımlı hale gelecektir. Büyük bir Pazar olan RF ile ticari faaliyetlerini artıran AB, enerji güvenliğinin yanı sıra, soğuk savaş sonrası RF'yi bir tehdit ve düşman olarak görüp, azalmış olan savunma harcamalarını bu yönde artırmak istememektedir.[1] Şimdi bu tespit ışığı altında yakın zamandaki gelişmeleri irdelersek bazı sonuçlara varabileceğimizi düşünüyorum.

Almanya ve RF arasında, Başbakan Angela Merkel ve Rusya Devlet Başkanı Medvedev'in katılımıyla 2 Ekim 2008 tarihinde St. Petersburg'da yapılan toplantıda; Almanya açık olarak, Gürcistan ve Ukrayna'nın MAP'a alınmasına karşı olduğunu açıklamıştır[2]. Aynı toplantıda Almanya Enerji devi E.ON Ruhrgas ile Gazprom arasında Batı Sibirya Yuzhno Russkoye doğal gaz sahası[3] ile ilgili stratejik ortaklık anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşmaya göre E.ON Ruhrgas sahadan üretilen gazın yaklaşık %25 ini alacak, bunun karşılığında ise, Gazprom, E.ON'un diğer Rus gaz şirketi olan ZAO Gerogaz'daki %49'luk hissesini alacaktır[4]. Tüm bu anlaşmanın sonunda, Alman gaz şirketi Rus Gazprom'un %3,5'lik hissesini elinde tutmaya devam edecektir. Almanya, bu girişimiyle, Rus enerji sektöründe önemli bir aktör olma yolunda önemli bir mesafe kat etmiştir. Aynı zamanda bu gelişmeler Rusya, Almanya arasında ittifak benzeri enerji işbirliğinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

NATO Dışişleri Bakanları toplantısı sonuç bildirgesinde, Rusya ile siyasi düzeyde gayr-i resmi görüşmelere başlatılması kararı ve NATO Genel Sekreterine bu konuda talimat verilmesi, Rus-Gürcü çatışması nedeniyle askıya alınan NATO-Rusya Konseyinin yakın zamanda devreye gireceğine işaret etmekteydi. Bu direktif, NATO'nun, bozulan Rusya ile ilişkilerini tamir sürecine sokmuş ve bunun ilk sonucu 05 Mart 209 tarihinde yapılan NATO Dışişleri Bakanları toplantısında ortaya çıkmıştır. NATO, NATO-Rusya Konseyinin (NRC) resmi olarak tekrar başlatılması kararı almıştır.

Bu toplantı sonucu incelendiğinde, Avrupa Konvansiyonel Kuvvetler Anlaşması (AKKA) sorunun AB-Rusya ilişkilerinde önemli bir sorun kaynağı olarak varlığını devam ettireceği söylenebilir. Bu hususun AB güvenliği açısından taşıdığı önem konunun ayrıntılı şekilde Aralık ayı NATO Bakanlar Konseyi sonuç bildirisine yansıtılmasından anlaşılmaktadır.[5] AKKA'nın yürürlüğe girmemesi, Avrupa güvenlik sisteminde ciddi bir açık oluşturacak olup; AB, Rusya'yı güvenlik

---

[1] Ergun MENGİ, Soğuk savaşın ayak sesleri mi?, 18 Ağustos 2008, http://www.asam.org.tr/tr/yazigoster.asp?kat1=60&ID=2495, 03 Mart 2009.

[2] Merkel says Georgia's territorial integrity not up for discussion, RİAN, 02 Ekim 2008, http://en.rian.ru/world/20081002/117397120.html, 14 Ekim 2008.

[3] Yuzhno gaz sahası 600 milyar metreküp ile dünyanın en büyük doğal gaz rezervine sahiptir. Önümüzdeki yıldan itibaren yıllık 25 milyar metreküp yıllık üretime ulaşacaktır.

[4] Yuzhno Russkoye Gas Field: E.ON and Gazprom Reach Final Agreement on Asset Swap, EON, 02 Ekim 2008, http://www.eon.com/en/investoren/news-show-news.do?id=8813&back=%2fen%2findex.jsp, 26 Şubat 2009.

[5] Bkz. NATO Ministerial, 02-03 Dec 2008, Para.34. "We place the highest value on the CFE Treaty regime with all its elements. We underscore the strategic importance of the CFE Treaty,.. NATO CFE Allies implement the Treaty while Russia does not, cannot last indefinitely" http://www.nato.int/docu/pr/2008/p08-153e.html, 08 Mart 2009.

sistemine entegre etmek için anlaşmaya uymaya ikna etmek zorundadır.

Rusya, AKKA'ya karşılık füze kalkanı projesini koz olarak elinde tutmak isteyebilir. Bu durumda, AB, Füze Kalkanı projesinin kurumsal olmadığı, bir ABD projesi olup ilgili ülkelerle ikili bazda anlaşmalarla yürütüldüğüne, Füze kalkanı projesinin NATO zirvelerinde, üye ülkeler tarafından sadece dinlendiğine (welcome), herhangi bir onay (approve) veya olur verme (endorse) uygulaması yapılamadığına ilişkin argümanlarını masaya getirecektir. Ancak, RF bu ifadelere yeteri kadar ikna olmayarak AB'li ülkelerden açık seçik bu projeye karşı olduklarını açıklamalarını isteyecektir ki bu konu, ABD ile AB ve RF arasında bir mutabakat sağlanmadan yapılabilecek bir husus değildir.

Diğer taraftan, bu günlerde ABD, AB, RF, İran ve Türkiye arasında yoğun bir ***diplomatik trafik*** yaşanmaktadır. ABD Devlet Başkanı Barack Obama'nın Medvedev'e bir mektup gönderdiği, Obama'nın mektupta, Rusya'nın İran'ın nükleer programına verdiği desteği kaldırması durumunda ABD'nin Polonya ve Çek Cumhuriyeti'ne füze savunma sistemi kurma kararını gözden geçireceği ifade edilmektedir[1]. Rusya bu teklife, Polonya ve Çek Cumhuriyeti'ne ABD tarafından füze savunma sistemleri yerleştirilmesi sorunun çözülmesi için hiç bir pazarlığa girmeyeceğini, kimsenin bu problemi özellikle İran'ın nükleer programının desteklenmesinin durdurulması şartı ile çözemeyeceği cevabını vermiştir.[2]

45. Münih Güvenlik Konferansı, geleneksel olarak bu sene 07 Şubat 2009 tarihinde icra edilmiştir. Münih Güvenlik konferansında, Kıbrıs'ı görmemezlikten[3] gelerek, Türkiye'nin Avrupa haritasında olmadığını söyleyen Fransa, bu toplantıda Fransa Eski Devlet Başkanı Charles de Gaulle'ün "Atlantik'ten Ural'lara Avrupa" tanımını[4] daha da genişleterek "*Avrupa, Vancouver'den Vladivostok'a*" tanımıyla ortaya çıkmıştır. Diğer taraftan Alman Başbakanı Angela Merkel ve Fransa Devlet Başkanı Sarkozy, *RF'nun da Avrupa Güvenliğine dahil edilmesi gerektiğini, RF'nun NATO ve Avrupa'ya bir tehdit oluşturmayacağını* ifade etmişlerdir[5]. Bu yaklaşım RF Devlet Başkanı Sn. Medvedev'in 05 Haziran 2008'de Almanya'da bilahare Fransa'da tekrarladığı "*Avrupa Güvenli Antlaşmasıyla-EST*"[6] büyük bir benzerlik taşımaktadır. Buradan açıkça anlaşılacağı gibi, yakın bir zamanda AB-RF yakınlaşmasının izlerini NATO içinde de görmek mümkün olabilecektir.

NATO Genel Sekreteri Sn. Jaap de Hoop Scheffer'in Münih toplantısını müteakip Fransa ziyareti önemlidir. Bu ziyaret sırasında, NATO Genel Sekreteri Sn. Jaap de Hoop Scheffer'in, Fransız Milli Meclisinde 12 Şubat 2009 tarihinde yapmış olduğu konuşmada, Fransa'nın NATO'nun Askeri kanadına dönmesine ilişkin ifadelerinin arasında, Fransa'nın *NATO-RF ilişkilerini geliştirme şartından ve bunun ne kadar önemli olduğundan* bahsetmesi dikkat çekicidir. Ayrıca NATO Genel Sekreterinin, NATO içinde RF sözkonusu olduğunda çok farklı görüşlerin olduğunu, bazılarının çok dikkatli olmasına rağmen bazı görüşlerin ilerlemeyi çok arzu ettiğini belirtmiş ve RF ile ilişkilerin geliştirileceğini ifade etmiştir.[7] Buradan da da anlaşılacağı gibi, Almanya ve Fransa artık kesin olarak RF ile bir stratejik

---

[1] John M. Doyle and Amy Butler, Missile Muddle, White House sends mixed message on European interceptor site, Aviation Week & Space Technology, March 9, 2009, S. 26

[2] Medvedev: ABD ile hiç bir şekilde pazarlık yapmayacağız, 04 Mart 2009, http://www.rusya.ru/tur/index/news?id=9984, 06 Mart 2009

[3] Onur Öymen, Dr, CHP Gn.Bşk.Yrd. TBMM konuşması, 26 Mayıs 2007.

[4] Yuri Dubinin, Europe from the Atlantic to the Urals, Russia in Global Affairs. № 4, October - December 2007
http://eng.globalaffairs.ru/printver/1156.html, 08 Şubat 2009

[5] 45.Münih Güvenlik Konferansı, Şubat 2009, Focus on European Security, http://www.securityconference.de/ konferenzen/2009/europaeische_sicherheit.php?sprache=en&, 08 Şubat 2009

[6] Russian president calls for binding European security treaty, http://en.rian.ru/russia/20080605/109342586.html, 12 Şubat 2009

[7] Jaap de Hoop Scheffer, NATO Secretary General speech "The Future of NATO", the GMF Brussels Forum Belgium "Very frankly, we have a very broad range of views in NATO when it comes to Russia, from the very cautious to the very forward-leaning."

ortaklık istemektedir. Bu ortaklığın içinde ticaret, enerji, komşuluk ilişkilerinin yanı sıra artık, *güvenlik* de yer alacaktır. Ancak bu güvenlik ortaklığının nasıl, nerede, hangi çatı altında gelişeceği belli değildir. Bu işbirliğinin Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT-OSCE) içinde başlayacağı; ancak, öncelikle AB olmak üzere NATO'da da RF'ye yeni imtiyazların gündeme geleceği aşikar olarak gözükmektedir.

Fransa'nın NATO'nun Askeri Kanadına Dönüşü

Fransa 1966 yılında ayrıldığı NATO'nun askeri kanadına tekrar dönmek için iradesini beyan etmiştir. 28-29 Kasım 2006 tarihinde, Riga'da yapılan NATO Devlet ve Hükümet Başkanları zirvesinde, NATO'nun yeni vizyonu tartışılırken, AGSP'nin liderliğini yapan Fransa Devlet Başkanı Chirac, "*dünyadaki bunca tehdit varken NATO'nun güvenlik gücünün azaltılmasının düşünülemeyeceğini, ancak; AB ile müşterek paylaşım içinde olması gerektiğini, Avrupa'nın savunmasında AB'nin, tarihi ve kültürel yapısı kapsamında, daha uygun bir pozisyonda olduğunu" i*fade etmiştir[1]. Fransa, askeri kanat dışında kalmasına rağmen, NATO'nun Savunma Planlama Komitesi (DPC) ve Nükleer Planlar Komitesi (NPG) haricinde, 26 üyeli NATO'nun tüm aktivitelerine tam üye olarak katılmaktadır. Daha önce bahsettiğimiz gibi; Fransa, CJTF Konsepti kapsamında NATO'nun alan dışı ve kriz yönetimi askeri operasyonlarının içinde de yer almaktadır. Ayrıca, Fransa'nın NATO'un en üst karar alma organı olan Konsey'de (NAC) tam üye haklarıyla yer alması, Askeri Komite'de (MC) bulunması nedeniyle, Fransa'nın Askeri Kanatta olmaması sadece kâğıt üzerinedir yorumunu yapmak çok da yanlış olmayacaktır.

Bu nedenle, Fransa'nın Askeri kanada geri dönüşü, mevcut uygulamanın resmi hale getirilmesinden öteye bir anlam taşımamaktadır. Burada, Fransa'nın veto edilmesi gibi bir durumun gündeme getirmek de anlamlı değildir. Fransa'nın askeri kanada dönüşüyle beraber birbirine zıt iki değerlendirme yapılabilir. Bunlardan birisi *NATO'nun Fransa ile birlikte daha Avrupalı olacağı ve bundan böyle NATO'da Avrupa Güvenlik Mimarisinin ve Avrupa Güvenlik Politikasının (AGSP) daha ağırlıklı gündeme geleceğidir*. Diğeri ise, *NATO'nun Avrupa-Atlantik güvenliğini daha çok dikkate alarak yoluna devam edeceğidir.* Burada, ikinci değerlendirme çok daha anlam kazanmaktadır. Bugüne kadar NATO askeri kanadı dışında kalan Fransa; AGSP, Kriz yönetimi konularında dışarıdan çok daha rahat hareket ediyordu. Gerektiğinde taşın altına elini sokmayan Fransa artık, aynı gemide olacaktır. Sorunlar onun da sorunu, çözümde onun da payı olacaktır. Fransa'nın NATO'dan ve ABD'den bağımsız Avrupa Güvenlik Mimarisi sevdasından vazgeçmesini beklemekte biraz hayalcilik olsa da, Fransa'nın NATO askeri kanadına dönmesi, arayış içinde olan İttifaka ciddi bir katma değer sağlayacaktır.

Bu gelişmeler dikkate alındığında, NATO'nun 60.kuruluş yılı kapsamında 03-04 Nisan 2009 tarihlerinde Strasbourg/Kehl'de icra edilecek Zirvede, Fransa'nın askeri kanada geri dönüşü ile birlikte RF ile ilişkilerin daha da geliştirilmesine yönelik önemli kararların alınacağı ortaya çıkmaktadır. NATO zirvesinden çıkabilecek bir kaç olumlu ibare karşılığında, AB, zirve sonrasında ön alarak RF ile stratejik ortaklık çalışmalarına hızla başlayacaktır.

Bu zirve RF ile yakınlaşma zirvesi olacaktır. Özellikle AB ülkelerinin politikaları bu konuda öncü olacaktır. Ancak, eski Varşova Paktı ve SSCB ülkesi olan NATO'nun yeni üyelerinin de düşüncelerinin diğer Avrupalı Müttefikler tarafından göz ardı edilmemesi, NATO içinde yeni bölünmelerin olmaması için gereklidir. NATO'nun, Rusya ile ilişkilerin geliştirilmesi ile Rusya'nın NATO'nun genişleme politikasını, NATO BİO ülkelerinin demokrasi ve ortak değerler

[1] Chirac, a.g.m. France's vision.....

kapsamında destek vermesini etkilememesi arasındaki dengeyi çok iyi kurması gerekmektedir[1].

Bugüne kadar NATO askeri kanadı dışında kalan Fransa'nın askeri kanada dönmesiyle özellikle AGSP konusundaki muğlaklık da aşılmış olacaktır. Kriz yönetimi ve AGSK konularında NATO içi ve dışı farklı yaklaşımlar sergileyebilen Fransa, artık aynı gemide olacaktır. Sorunlar onun da sorunu, çözümde onun da payı olacaktır. Fransa'nın NATO'dan ve ABD'den bağımsız Avrupa Güvenlik Mimarisi sevdasından vazgeçmesini beklemek biraz hayalcilik olsa da, Fransa'nın NATO askeri kanadına dönmesi, arayış içinde olan İttifaka ciddi bir katma değer sağlayacaktır.

AB ve ABD doğal kaynaklar bakımından dışarıya bağımlıdır. ABD, önümüzdeki 50 yılın doğal kaynak ihtiyaçlarını dikkate alarak, bugünkü silahlı gücünü de kullanarak bu stratejik gereksinimlerini güven altına çalışmaktadır. Benzer durumda olan AB ise, her ne kadar kendi savunma birimlerini geliştirdiyse de, halen ABD'den geri planda kalmaktadır. AB, Askeri gücünün ABD'den geri olmasının yarattığı zayıflık nedeniyle, uluslararası krizlerde daha demokratik, işbirlikçi ve birlikte çalışmayı öngören bir yaklaşım sergilemekte ve ekonomik gücü ve bağlantılarıyla, ABD ile benzer stratejik hedefleri elde etmeyi planlamaktadır.

AB, incelemede belirtildiği gibi askeri yapısını tamamlamış ve katıldığı operasyonlarla gerekli tecrübeyi kazanmıştır. AB, şu anda icra etmiş olduğu operasyonların çeşitliliği ve bölgesel çokluğu dikkate alındığında, her ne kadar operasyonlar küçük ölçekli de olsa, dünyadaki güvenlik sorunlarına müdahalede iyi bir rolü bulunmaktadır. Bundan sonra çıkabilecek krizlere; NATO yerine, tamamen kendi imkanlarını kullanarak Otonom AB Harekatı ile müdahale edebilecektir. AB'nin, kriz yönetimi kapsamındaki sorunlara otonom olarak müdahale etmesi durumunda; *NATO, sadece üye ülkelerin kolektif savunmasından sorumlu pasif bir kurum haline* dönüşebilecektir.

Avrupa'nın kolektif savunmasında NATO'nun hakkını her platformda teslim eden AB ülkeleri, aynı zamanda kolektif savunmanın da tarihe karıştığını ve RF'ndan Avrupa'ya hiçbir şekilde tehdit gelmeyeceğini ifade etmekten de geri kalmamaktadırlar. Bu söylemlerdeki gizli hedefin, "Avrupa'ya karşı, varsa, kolektif tehdide karşı NATO ayakta kalmaya devam etsin, ancak tüm kriz yönetimi ve barışı destekleme harekâtı sorumluluğu AB tarafından yüklenilsin" olduğu açık olarak gözükmektedir. Bu durumda, NATO sadece nükleer caydırıcılık ve 5 nci madde görevleri için hazır bekleyen bir organizasyona ve silah deposuna dönüşebilecektir. NATO'nun son yıllarda, yapmış olduğu faaliyetler dikkate alındığında, tatbikatlar da dahil olmak üzere önemli bir gayretin kriz yönetimi, barışı destekleme harekatı, Barış İçin Ortaklık (BİO) faaliyetleri ve Birleşik Müşterek Görev Kuvveti (BMGK) çalışmalarına yöneldiğini görmekteyiz. *Bu faaliyetlerin AB tarafından yüklenilmesi ve RF ile yakınlaşması durumunda, NATO marjinal bir duruma, yani BAB'ın 1954'de girdiği duraklama dönemine girebilecektir.*

[1] Jos Boonstra, NATO-What to Expect From Bucharest Summit, 21 Mart 2008

THE TRANSFORMATION OF DEFENCE

Asst.Prof.Sait YILMAZ[1]

It the last quarter of the 20th century, world armies are using more or less same weapons and ammunitions. During 20th century, armies tried to develop their range, fatality, speed and info collection potentials. The 21st century starts with the three primary developments in the defense area; evolution and characteristics of destruction, emerging of extraordinary platforms, and creation of great systems in the military technology. However, it is known that we are in the process of vital technological changes at the beginning of 21st century. It seems to be that there will be more fatal armies and ammunition, info collection systems for target acquisition, faster and longer range combat vehicles. As the revolution in the military affairs has not happened yet, we will see them only in a real and comprehensive war.

Although there are many technological developments today; military tactics and doctrines preserved their basic principles; combined army concept, overlapping integration of fire and movement, utilization of cover and concealment to attack, depth of the defense and existence of reserve forces. In the new security environment, as the missions such as the regional and civil wars, humanitarian aids, peace operations, counter-terrorism aroused; the present armies are in need of mobility and flexibility more in comparison to the past. In this study, the aim is to focus on the findings about relation of war and technology, possible forms of modern war, and finally the future armies in terms of transformation of defense in the 21st century.

1. Evolution Of The Military Strategy

Quick Overview of Strategy until the 1990s:

In ancient times, the only war strategy, named “mass attack strategy”, was made at the battlefield by warriors carrying spears and shields with cavalry in a mass army. Generally, goal of the wars at this period was to capture the capital, principal spice warehouses and/or a city which holds strong geographic positions. Losing the center of government in a country meant losing war. After the middle age wars, conquering important cities continued to gain importance. The wars were launched in the form of a violent attack of armored cavalries against infantry. Tactics were based on destroying enemy’s resistance with cavalryman.

In the new age, the importance of cavalry decreased because of innovations such as firearms, long range artillery, and sustainable fortifications. All in all, the feudal soldiers of the past including city forces and mercenaries were replaced by the regular armies[2]. Strategy searches in the 18th century have started to focus on maneuver wars using surrounding tactics. Armies of that age were consisting infantry, artillery, and cavalries. In the second period of the 19th century, appearance of the new technologies like new rifles, railway and telegraph started to change the land war strategies. The mass armies based on compulsory service were now replaced with small and well trained forces.

At that time, factor of strategy was affected by factor of time with improvements in railway and sea transportation using steam power. Mobilization and concentration of forces gained speed. Strategies were developed on the basis of transportation lines[3]. In the First World War, commanders strategically had to

---

[1] Beykent Üniversitesi, Chief of Strategic Reserach Center, saityilmaz@beykent.edu.tr

[2] George A. Rothrock, A Manual of Siegecraft and Fortification, (Michigan: University of Michigan Press, 1968), 174.

[3] Servet Cömert, Jeopolitik, Jeostrateji ve Strateji (Geopolitics, Geostrategy and Strategy), (İstanbul: Harp Akademileri Basım Evi 2000), 114.

dominate three basic factors[1]; mass human groups, technological developments and vast areas. Since armies have been bigger when compared to the past, movement and deployments of the mass armies were very difficult, so new vehicles were made. Air reconnaissance, new transportation vehicles and communication instruments (telephone, radio, telegraph, automobile and planes) contributed in combined command and control over largely dispersed forces and quick implementation of the orders.

Searches for the strategy shaped by the industrial and technological developments have obtained a new agenda article with inclusion of the sea wars which were not an important issue for military theoreticians until that time. According to Alfred Thayer Mahan, dominance over sea meant superiority in the world and combat fleets should be organized with the most powerful ships in order to rule seas[2]. On the other hand, after the first production of the plane as the basic element of air force in 1903, ten-thousand aircrafts were produced for the military purposes in the First World War. However the bombardment effects of the air forces were not realized until the Second World War with the German influence all over Europe. In the Second World War, Germans have also organized armored forces on the issues of speed, mobility and striking power they are the elements of decisive battles[3].

Figure 1: Elements of Security Policy[4]

Contemporary Strategies and Their Elements

With the 2nd World War, characteristics of the war became greater and left larger and deeper effects over the life of human beings. Namely, the strategy has become an art that not only belong the soldiers, but also statesmen. Fundamentally, war strategies were developed during the 2nd World War. Following that war, new strategies for deterrence were started to be organized in accordance with a more comprehensive point of view for security as categorized in Figure 1. Besides, the revolutionary and irregular wars have emerged after the collapse of

[1] Süreyya Yüksel, Strateji Kavramı ve Milli Stratejinin Tayini (Strategy Term and Setting National Security), (İstanbul: HAK Yayınları, 1976), 5.
[2] Christopher Leigh Connery: Ideologies of Land and Sea: Alfred Thayer Mahan, Carl Schmitt, and the Shaping of Global Myth Elements, Boundary 2 - Volume 28, No. 2, (Summer 2001), 173-201.
[3] M.Tanju Akad, 20'nci Yüzyıl Savaşları. Stratejik, Taktik, Teknolojik ve Jeopolitik Yönleriyle (The Wars of 20 th Century Wıth The Strategic, Tactic, Technological and Geopolitics Aspects), (İstanbul: Kastaş Yayınları, 1992), 259-260.
[4] David E. Johnson, Karl P. Mueller, William H. Taft, Conventional Coercion Across the Spectrum of Operations, (Santa Monica: Rand Corporations, 2002), 9.

European global hegemony between 1914 and 1915. Besides these, the thought that there will be no winner in a nuclear war left the area for options such as conventional wars, terror and guerilla activities.

According to Mahan and Mackinder, the world has strategically only two parts as 'land' and 'sea' (*1901*). The 'air force became a new element of the strategy with the 2nd World War. Subsequently, the land, sea and air power were the fundamental elements of the military power during the Cold War. With the increasing effect of the 'media' along with the 1990s has been a component of the strategy studies. Fifth dimension of the world has been the cyberspace with the utilization of electro-magnetic spectrum in security. In the 21st century, 'space' is added as a new basic element of the military power[1]. In addition to efforts of establishing a space force, U.S.A. has established a cyber-space command in order to attack beyond the security purposes for the first time.

We may presently mention about the six strategic thinking schools in first decade of 21st century[2]. First three of them are traditional; continental (also called as 'land power school' based on the Carl Von Clausewitz's doctrine), maritime ('sea superiority school' named by Mahan) and aviation ('air power school' founded by Italian theoretician Giulio Douhet). Other new three schools are defined as spatial ('space strategy school'), special operations ('secret war school'), combined (integrated military power school). The traditional continental strategy was based on the mass armies, decisive combats in the vast battle fields, preferably attack operations necessitating maneuver and fire power. Through the 20th century, thoughts of the continental school have gained global dimensions. Soldiers of the 21st century require better foundations to set the ties between the military strategy and global geography.

2. Transformation Of The Armed Forces

Land Forces and Transformation:

History of the land forces lies back to the beginning of the human history. As the biggest warrior nation of the history, Turks had established their first army in the 209 BC. During 5000 years they have been many big wars with Russians and Chinese by establishing 16 empires or states on the road of their movement from Middle Asia to Europe. During that long period, their successful strategy and tactics are duplicated by the Europeans by changing original names. The Turks particularly showed a unique success by fighting with small groups against great armies at the vast battle areas. In the first major battle named as 'Tatung-Fu War', Turkish army which had only 30.000 warriors defeated the Chinese army with 320,000 people around 200 BC[3].

According to the Western sources, contemporary land forces appeared with the Napoleon Wars at the beginning of the 19th century. That period represents the birth of 'continental strategy school' developing the foundations of the conventional war[4]. However, innovations in the fire power pave changed the thoughts about the broad fronts beginning from the British Army. Followings have been a basic military tactic; using covering and concealment tactics to ensure protection of the attack from enemies' eyes and to keep the defense under constraint by pressure fire ('combined fire tactic' of infantry and artillery) after

[1] G.K. Cunningham, Landpower in Traditional Theory and Contemproray Application, Edt. J. Boonne Bartholomees. Guide to National Security Policy and Strategy, (Washington D.C.: U.S. Army War College, 2006), 21.
[2] John M. Collins, Military Strategy: Principles, Practices and Historical Perspectives, (Washington D.C.: Brassey's Inc., 2002), 61-62.
[3] Bahattin Ögel, Büyük Türk Hun İmparatorluğu Tarihi (History of the Great Hun Empire), Cilt 1, (Ankara: Altuğ Matbaası, 1981), 222.
[4] D. M. Horner, The Continental School of Strategic Thought, Australian Defence Force Journal, No. 82, (May–June1990), 35.

moving enough forward to enemy[1]. Then, the military world has witnessed another technological wave (mechanization) between two world wars. Tanks, trucks, planes and radio started appearing in the battle field. Military units could move faster and longer in a coordinated way.

Between the two world wars, tanks didn't make a revolution in the war on the contrary of predictions made by theoreticians, but contributed in combined fire tactic with their preserved fire power and mobility[2]. Developing antitank weapons in order not to let the tanks move in the open fields was a handicap. The infantry had to be eyes and ears of the tank. Artillery was also helping the movement of tanks by keeping enemy under pressure. Tactic of the 2nd World War continued similarly from 1918 until 1945. A new discussion regarding the precision-guided munitions technology has started with the Israel's heavy casualty achieved with the wire-guided antitank weapons launched by the Egyptians in 1973. The Western military had another milestone with the Gulf War in 1991.

Modern land forces are trained, organized and donated for four types of operations in a joint operation doctrine[3]; attack, defense, stabilization and support (reconstruction). One of the predominant challenges of land forces in the 21st century is the stabilization and reconstruction operations. Land forces are either in a leader role or determinant in designing future force structure in order to meet the requirements of operations[4]. Versatile land forces should have a force structure to penetrate in each part of the world where the national interests challenge. Such a capability is essential to reduce uncertainties, to dominate the situation, to respond the desires of rivals, execute decisive operations when necessary, determine and end the war when wanted.

Transformation in Navy:

When the Ottomans have been defeated in Lepanto, the navy battle close to Greek coasts in 1571; it was the last war for navy with galleys and rowing. Steam boats have been adapted to navy in 1837 and crucial developments have been achieved in ship arms such as utilization of turret, torpedo and sea mines. In 1900s, submarines appeared and the radios were used in ships. In 1910s, steam boats were running with oil instead of coal. Aircraft carriers, sea aviation and amphibian vehicles are started to be used in the 1920s. The first submarine with nuclear energy was built in 1954 and the first submarine with nuclear ballistic missiles was used in operation in 1959. In 1960s, tactical missiles have been mounted to the ships. In 1991, long range Tomahawk missiles were launched to the targets in Iraq[5].

Submarines and their functions with the surface vessels have changed the nature of the navy battles before the 2nd World War. However, the sea aviation has changed the nature of sea battles again during the 2nd World War. The art of Navy war has been versatile with various sea platforms (ships, submarines and aircrafts) and weapon systems (sea mines, artillery pieces, torpedoes, cruise missiles etc.). Increasing cooperation requirement between air and navy forces has been apparent with the development of aircraft carriers and sea aviation. Submarines ensured the stealth and limitless energy source by using nuclear energy under the sea.

---

[1] David Herrman, Arming of Europe and the Making of the First World War, (Princeton: Princeton University Press, 1996), 47-111.
[2] Michael Doubler, Closing with the Enemy: How the G.I.s. Fought the War in Europe, 1944-1945, (Kansas: University Press of Kansas, 1994), 2-18.
[3] U.S. Department of the Army, The Army, Field Manual 1, (Washington D.C., 2005), 3-6.
[4] William T. Johnsen, Redefining Land Power for the 21 st Century, (Carlisle PA: Strategic Studies Institute, US Army War College, May 1998), 6.
[5] Norman Friedman, The US Maritime Strategy, (London: Jane's Information Group, 1988), 23.

Presently, the navy is vital due to four reasons. Firstly %70 of the world surface is covered by the seas. %90 of the world trade is made by water way. Thirdly, big cities and great amount of urban population are living on 200 km. coasts in the world. Finally, the international law acknowledges a country's right to trade, free movement and defense right in open seas; as long as it does not violate the right of sovereignty of another country and obeying the international rules in regard to the pollution and sea resources. Today, these four crucial justifications make the seas strategically important due to the economical and defense reasons as did in the last century.

In the post-cold era, as the navies are getting smaller in many countries, it is seen that the roles of the navy power are also reduced to the regional defense and coastal security. The contemporary navy power should be utilized within a wider concept not only as navy power in the peace and war but also focusing on the international sea commerce and ocean resources. Sea lines of communications (SLOCs) are defined as the routes of world trade and military movements in the seas in competing for the sea control and sea denial strategies[1]. The world geography has many SLOCs passing through the node points such as narrow passages, straits or groups of islands.

Air Forces and Transformation:

By 1794, only French generals had the privilege of commanding operations form the air, thanks to invention of balloons[2]. A double wing plane has landed on a war ship for the first time in 1911. Hands made bombs were dropped by the pilots over soldiers on the land in 1912. Italian officer Gavotti was the first man to do so, and Turks were the first to suffer from those bombs but they are also the first to hit and drop a plane[3]. In 1914, England began to develop anti-aircraft guns. In 1915 machine guns were mounted to aircrafts. In 1927 Atlantic was passed through air way for the first time. The first jet engine was built in 1930, radar was manufactured in 1935 and helicopter was utilized in 1936 for the first time. Between 1939 and 1945, theories of modern aviation have been tested and implemented by time.

Although aircrafts have limited contribution to tactics in the 1st World War, they proved to be important in the future wars. However that expectation was delayed due to the defense measures, challenges in air bombing and movement flexibility of civilians caused us to witness the wars of traditional armies until the end of 2nd World War. Jets were started to be used at the Korean War between 1950 and 1953. Helicopters proved to be advantageous particularly at rugged terrains. Aviation progressed as a vital instrument with developments in its characteristics like invisibility (stealth technology), precision and fatality.

Experiences of Iraq and Balkans in 1990s showed that the air power using conventional ammunition is important. According to many authorities, air forces were a better option than army. Although some new technologies were used in the Gulf War, coalition forces had destroyed the 100,000 Iraqi soldiers and more than 10,000 artillery pieces with the same tactics and doctrines existing since 1900s[4]. 12,000 sorties of NATO air forces over Serbia in 1999 caused very less casualty than expected. This proved that it was impossible to defeat enemy without land operations. Likewise, Afghanistan in 2001-2002 and Iraq operations in 2003 showed the unique importance of land forces in the modern wars.

---

[1] Colin S. Gray, The Leverage of Sea Power: The Strategic Advantage of Navies in the War, (New York: The Free Press, 1992), 12.
[2] John Gooch, Airpower: Theory and Practice, (London: Frank Cass, 1995), 13.
[3] John Baylis, James Wirtz, Eliot Cohen, Colin S. Gray: Strategy in the Contemporary World, (Oxford: Oxford University Press, 2002), 140.
[4] Robert H. Scales, Certain Victory: The United States Army in the Gulf War, (Washington D.C.: Office of Chief of Staff, 1993), 12-34.

Reform Efforts in Defense Area:

In the new security environment, as the missions such as the regional and civil wars, humanitarian aids, peace keeping operations, counter-terrorism are arisen; present armies are in need of being more mobile and flexible in comparison to the past. With the end of Cold War, it is required to transform the military in Western World as the mass conventional threat against Europe disappeared. West Europeans started to buy the list based on priority as much as their money can afford. In addition to the transition into full professional army, wars in the Balkans and Iraq dictated to the developed Western countries to obtain the following capabilities in order to be a world power[1]; (1) Intelligence. (2) Power projection. (3) Strategic lift capability. (4) C4ISR[2].

Reform efforts of the countries mark those common denominators; (1) Given importance to the soft power instruments instead of coercive methods in conflict resolution. (2) Strengthening civilian control over military sector. (3) Getting rid of bogeymen and obsessions in the past. (4) Economical feasibility. (5) Priority of the capabilities directed to threats and early intervention. (6) Maintaining military units to preserve activity by avoiding from reducing their combat effectiveness. (7) Escalating the mobilization potential as diminishing the manpower of armed forces. (8) More active army during peace time. (9) Transition from compulsory to the professional military. (10) Developing the international cooperation and interoperability. (11) Focusing more on the international crisis management operations.

3. War And Technology

The Art of War and Technology

At the beginning of the 20th century, it is a fact that intense use of steam power subsequently oil products in navy and land means, engines with inside burning and developing diesel technology radically increased mobility of not only civilian vehicles but also war instruments. After the 2nd World War, diesel-electrical engines escalated the staying duration under the sea and speed of submarine platforms running with nuclear-steam technology. Air power have gained great importance with developments in aerodynamics, emergence of air platforms (aircraft, satellite etc.), and technological growths on gas turbines and jet engines toward the midst of the century.

The war platforms extended their range and got lighter and could carry more arms by replacement of steel, aluminum alloys with the new substances like composite, titanium, plastics etc.[3]. Nuclear, biological, chemical and radiological weapons developed their destruction strength, launchers and ranges. The emergence of revolutionary innovations is seen which is in reconnaissance and perception equipments with the use of electronic-magnetic waves not only for communication but in technologies like radar, sonar, laser, GPS, INS[4]. Guided arms (missiles) and war heads appeared. With the technological growth in perception and hitting from distant, it is increased to use of precision-guided ammunition for the spot targets in form of reducing civilian casualty[5]. In the 20th century, the most significant technological revolution is realized in information technology area.

---

[1] Alain Faupin, Defense Sector Reform: The French Case Study, Edt. in Istvan Gyarmati and Theodor Winkler: “Post-Cold War Defense Reform”, (Washington D.C.: Brasseyy’s Inc., 2002), 52-53.
[2] C4ISR: Command, Control, Communication, Computer, Intelligence, Surveillance, Reconnaissance.
[3] Kemal Girgin, Işık Biren: 21. Yüzyıl Perspektifinde Dünya Siyaseti (The World Politics in Perspectives of 21 st Century, (İstanbul: Okumuş Adam Yayınları, 2002), 49-59.
[4] INS: Inertial Navigation System.
[5] Cihangir Dumanlı, Ulusal Güvenlik Sorunlarımız (National Security Questions), (İstanbul: Bizim Kitaplar, 2007), 24.

At the last quarter of the 20th century, the world armies are used to utilize more or less same weapons and ammunition. The 21st century starts with the three primary developments in the defense area[1]; evolution of destruction or destroy characteristics, emergence of extraordinary platforms, and creation of great systems in the military technology. Now the simple high explosives are obvious, and we are presently at the time of missiles with the multi-heads adjustable for the selected targets (tank, bridge etc.). On the other hand, the modern platforms used in the surface and deep of the sea, air and space displace the systems from land to land. It is the third evolution that the complicated military systems come out. Censors, command control centers and weapon systems are integrated within a network system.

New Technologies

With the development in technology, weapons types increased in parallel to decrease in response time, and the theater conditions changed exceeding the human capacity. Armed forces adapted to multidimensional and synchronized operations by the means such as the Cruises, theater missiles, attack hellos, aircrafts, rockets, and unmanned air vehicles[2]. Technological developments show that the future systems will be based on the 3D radars and the precision-guided ammunitions for the spot and air defense needs. The future combat environment in strategic, operative and tactical level is to stage as a kind of missile and counter-missile war sophisticated by dominant qualities. Stealth technology will increase the depth of battle area by utilizing helicopters and combat ships in addition to aircrafts.

In the 21st century, it is evaluated that the four primary technologies are to gain more vitality in the defense area. They are the informatics, biotechnology, alternative energy and space technology. Expectations from the new technologies are basically; increase in strike precision, decrease in casualty, and less harm for innocents. It is a fact that the innovations like transistors, micro-electronic, computer, film-optic cables, super conductors have contributed into satellite communication and image intelligence. The usage of space expands the capabilities of particularly situation awareness, communication, navigation, meteorology, guidance systems, missile defense. Space dominance is being crucial beyond the air superiority. Other technologies promising great innovations in the military are foreseen as the nanotechnology, robotics and artificial intelligence. The most dangerous expectation within them is to invent little, autonomous and intelligent machines for aggression. It is considered to fabricate super intelligent mines in order to halt the movement of hostile conventional troops.

Digitalization, Info War and C4ISR

Information technology ensures speed and sensitivity in defense systems in the modern battle field. Information technologies (micro-electronic, info ops, telecommunication) suggest the automation capabilities, minimization of the human mistake, and high precision possibility[3]. Within the info technologies, micro-chips and band width emerged as key technologies in developing the new modern war doctrine. Command and control technologies that based on three new technologies (computers, satellites, and censors) revealed or caused the

[1] John Baylis, James Wirtz, Eliot Cohen, Colin S. Gray, Strategy in the Contemporary World, (Oxford: Oxford University Press, 2002), 245.
[2] Gordon R. Sullivan, Anthony M. Coroalles, The Army in the Information Age, Strategic Studies Institute, (Carlisle Barracks PA: US Army War College, 1995), 12.
[3] Ryan Henry and C. Edward Peartree (Eds), The Information Revolution and International Security, (Washington D.C.: CSIS Press, 1998), 87.

improvement of the new ISTAR[1] methods, long range and precision-guided ammunitions, stealth or barely identifiable platforms[2].

Those technologies collectively ensured the approximation of the location and time factors which were the elements of modern military theory integrating different war levels. In that way, the linear battle field of the past staging conflicts in various blocks is replaced with a new theater that the commanders utilize their instruments and options at the dimensions of width, depth and height by increasing physical contact and engagement with the enemy simultaneously[3]. The most evident feature of the 21st century is that the info war gets prevalent. Info technology will either increase the tempo of ops or ensure the superiority in psychological terms. The innovations of info technologies that make possible to utilize receiver and mixing systems of communication are the radar recognition capability, navigation and intelligence means in sophisticated and active manner.

In the present time, computerized fire support systems facilitate complicated procedures and minimize the man mistake essentially for the precision fires of heavy systems such as all kinds of artillery, missiles in the inventory of land, navy and air forces. C4ISR and weapon systems with high precision have been crucial in the assessment of strength and deterrence of armed forces[4]. Foundation and maintenance of an integrated system that unites C4ISR activities and the transmission of the acquired information to appropriate addresses as assessing rapidly will play a key role in winning wars.

Everything in battle field is now in the process of computerization and integration with each other with a swift communication system. In stead of hierarchy, the network mechanism will prevail in the 21st century. The notion of simultaneous usage of combat power in all dimensions of the battlefield revealed the approach of a censor for each shooter in the theater integrating weapons systems and surveillance electronic or digital techniques. That caused the maturing of the digitalization, situation awareness (real-time intelligence on the friend and hostile forces) and synchronization of combat power in the theater[5].

The countries manufacturing sophisticated weapons and systems started adding some hidden supplements into computer programs in order to avoid from the unwanted usage of those systems. In the meantime, the war slips to the cyberspace. With the widespread of information technology, wars in cyberspace will gain new concepts, tactics and instruments to destroy the info systems of rival. With the reflection of experienced revolutionary developments in the computer and info technologies into battlefield, command and control system that ensures the collection of intelligence and dissemination of orders is in the process of a great change. It is aimed to develop an internet in order to integrate all units from soldier to above using network with digital maps[6].

Unless we are unable to control the space, it is possible to lose the war against those who control it. Space based capabilities will provide not only general situation of the friend and hostile forces but the realization of real weapons and individuals one by one and situation awareness as well. In the future years, we will benefit from space more with the purpose of command-control and intelligence. It is foreseen that the effects of space on recognition, identification, and intelligence

---

[1] ISTAR: Intelligence, Surveillance, Target Acquisition, Reconnaissance.
[2] Zalmay M. Khalizad, John P. White (Eds), The Changing Role of Information in Warfare, (Santa Monica CA: RAND Corporation, 1999), 11-36.
[3] United States Army, FM 100-5, Operations, (Washington D.C.: Government Publishing Office, June 1993), 6-12.
[4] Rebecca Grant, Air and Space Power Led the Way, Gulf War II, Special Report, (Arlington VA: The Air Force Association, 2003), 12-17.
[5] John L. Romjue, American Army Doctrine for the Post-Cold War, Military History Office, (Fort Monroe VA. United States Army Training and Doctrine Command, 1997), ch.5.
[6] Defense News, U.S. To Share Intelligence Wıth More Allies, (Nov 24, 2003), 12.

will increase. The percent of precision strike of weapons will change the forms of the conflicts by depth and width of the targets. It is also needed to refresh the current thoughts on attack and defense. Opening the space to war may cause crucial changes in the war doctrines and instruments. Lasers may blind satellites; create the massive effects with kinetic energy spread by metal piles thrown from space.

4. Future Of The Art Of War

Wars of Future

The age we are in is a transition period; preference of quality rather than quantity, digitalization of wars, increasing role of commercial technologies for defense. We are at the era of troops with technological dominance, donated with appropriate weapons and equipments, integrated systems, well education. People have a desire to develop an attack strategy in the battlefield will design their micro-chips in accordance with the new generation maneuver elements and platforms in order to use in case of a contact with enemy. Future victories will be won by commanders who integrate precise fires with rapid maneuvers. It is foreseen that the warfare elements in the 21st century are in the transformation as listed in Table 1.

As a result of the technological developments in western countries, primarily U.S. Army has lately accepted a new military force concept based on the full dimensional attack. Instead of a heavy and bulky combat power, a new approach forms the basis of the future strategy with the utilization of versatile, more effective, and more agile power. A new war concept using small and mobile forces in the battle field emerges as integrating weapon platforms which are effective from distant, with more fatal fires with precision ammunition, and with info systems and air support in order to overcome against an enemy, huge in numbers and well donated[1]. The assumption here is that technology determines the winners of wars.

Table 1: Warfare Elements in the 21st Century

Elements	**The New Characteristics**
Fire	Non-lethal, Directed Energy, Redirected Energy
Maneuver	Sea Basing, Vertical Battlefield, Lift for Operational Maneuver
Protection	Urban Operations, Battlefield Medicine
C2&C	Joint Interdependency & Interoperability
ISR	Demand-Centered Intel, Tactically Responsive Space
Logistics	Joint Demand-Centered Logistics

Source: Arthur Cebrowski: "*Transformation Trends*", Office of Force Transformation, Arlington VA, (Feb 26, 2004), p.7.

Essential forces for the future wars will be developed by taking physical agility and flexibility into account. Those new forces and capabilities will form future strategies by uniting highly qualified personnel with well trained forces. These forces are sensitive to the influences of air attacks, missile fires, info ops and Special Forces. Because of that, it is crucial to ensure the survival of forces in the battlefield. In this respect, those are in the agenda for survivability measures;

[1] Defense News, The Art of War. Precise Thinking, (June 17-23, 2002), 28.

setting up the units as small groups instead of stable facilities, being in action permanently, avoiding from the electronic or thermal tracks. Simultaneous and parallel wars are the basis of future wars in order to capture strategic targets.

Battles of the 21st Century

Battles of the 21st century are foreseen in three categories[1]; conventional conflicts, nuclear operations and the special wars. The first factor that affects the structure of future wars is the possibility of the long distant battlefields from home. So we will face the emergence of new strategies either based on the armed or/and disarmed forces. Force structures in the 21st century must win the combats by fighting essentially in all forms of the wars that are in all air conditions and in all types of battlefields. Innovations in technology will develop those capabilities that are mentioned above. However, war is the fight of determination and will of human beings, not machines. Determinant factor of the victory is the well trained and hard units. Determination, patience and sacrificing oneself as the most effective qualities to react the technologically dominant and huge forces but unable to durable for the long term conflicts.

The combat environment of the 2020s will not be linear, dispersed in structure and with changing intensity. It will be shaped by the utilization of space as battlefield with the cellular and versatile features. In the future, major changes in the execution of operations will be sourced by prevalent implications of weapon and info technologies. It is foreseen that a synergy will be created by the integration of numerical real-time censor-weapon connections, unmanned air vehicles, long distance sensitive arms, censor networks and data operations. That synergy will improve continuity in the battlefield by shortening the distance among strategic, operative and tactical levels of war[2]. In the 21st century, strategic and tactical attacks will be made to sensitive sides of an enemy with three dimensional fires[3]. Secrecy of their effectiveness is the precision systems, digitalization and the seamless engagement.

The wars in the future will certainly be different from the ones in present time in some aspects. All in all, we will have weak enemies like non governmental, terrorist organizations launching dirty wars asymmetrically. The modern war necessitates many tactical instruments in order to defeat, weaken or deter the enemies from their intentions. Those tactics include asymmetric aggression methods that are based on the conventional force less while using advantages of the technology much more. For that reason, land, navy and air force units must be in harmony with the Special Forces. Wars in Afghanistan and Iraq have proved that members of Special Forces perform the crucial missions. The new wars covers special war methods more while role of the central army will be limited to those kinds of conflicts in general.

5. The New Armed Forces

Force Structure

Operational elements of the future force structures will prevail time, place and space with fire power and survivability capability and by maintaining high tempo of operations. In order to protect themselves from the effects of more fatal and the long range weapons, smaller, more rapid, versatile and active troops dispersed on vast area will quickly move to battlefield and scatter again after completing a mission. Success at strategic, operative and tactical levels in the

[1] Sait Yılmaz, Ulusal Savunma: Strateji, Teknoloji, Savaş (National Defense: Strategy, Technology, War), (İstanbul: Kum Saati Yayınları, 2009), 224.
[2] Montgomery C. Meigs, Operational Art in the New Century, Parameters: US Army War College Quarterly, Vol. 31, No.1, (Spring 2001), 4-15.
[3] Jonathan Bailey, The First World War and the Birth of the Modern Style of Warfare, Occasional Paper No. 22, (Camberley: Strategic and Combat Studies Institute, 1996), 31.

future will depend on the rapid and agile forces using info systems in the best way instead of huge and powerful armies. It will be necessary to have a force structure that is smaller and with more deployment capability, which will lead soldiers see far distance before enemy, can operate in the bad weather conditions and harmonized with the land, air and navy elements in a joint operational concept.

Technology will gradually ensure commanders the ability to operate with less force and to use fewer ships instead of fleet, mechanized battalions instead of the divisions and brigades. The future infantry troops will be formed by the rapid reaction forces that are lighter, faster with deployment capability including armored elements. Support fires of military troops engaged in the enemy closely will be ensured by the new emerging sensitive and effective weapons using advanced technology in addition to the new artillery versions, the bunch bombs launched from the ground, and mobile arms using ammunitions against armor in the future wars. As a result of those developments, the need for the close air support will gradually decrease.

To complete the mission in Afghanistan and Iraq, three basic elements seemed to be crucial; (1) Long range B-2 and B-52 bombardment aircrafts. (2) Digital communication systems with the support of different forces. (3) Unmanned Predator aircrafts that are the small weapons of the new battlefields. Those trios of the high technological weapons are the effective and strong fire supports of modern armies. Key technologies of the modern armed forces are the global positioning systems (GPS) and satellites. Particular interest is given to unmanned air vehicles due to the expectations for their new roles in the area of logistics, medical support, transportation, and communication and CBRN detection in addition to present intelligence missions.

Increasing Roles of the Armed Forces:

Modern armies can no longer see the war as actions by professional soldiers who fight in a symmetric battlefield. The war should now be seen as a mix of joint conflicts in a complex environment of either asymmetrical or overlapping with peace, crisis and war periods (operating with the land, navy, and air forces together)[1]. In that respect, the usage of the elements of the armed forces must be considered in joint concepts as much as possible. Joint operations and effect based warfare have been the basic strategy of the western military experts in the 21st century.

The great military requirements of the future are; joint training of the three forces either for fire support or in the maneuver dimension, cooperative preparation of the associate publications imprecating joint operations, determination of the basic rules of engagement, standardization of logistical organization and materials as much as possible. Multi-nationality emerges as the basis of the future force structures and war environment as seen at Table 2. In addition to multi-nationality factor, the necessity for the interoperability and the inter-logistical aspects should now be considered, and the combined doctrines and methods must be clarified for coordinated operations. In this term, the joint and combined training programs need to be prepared.

Table 2: Nations Supporting U.S Lead Coalitions

1 Operation	2-3 Operations	4-7 Operations
Austria	Albania	Australia
Chili	Azerbaijan	Belgium

[1] Michael Evans, The Continental School of Strategy: The Past, Present and Future of Land Power, (Duntroon-Australia: Land Warfare Studies Centre, June 2004), vii.

Colombia	Bulgaria	Canada
Dominic Republic	Egypt	Czech Republic
El Salvador	Greece	Denmark
Georgia	Latvia	Estonia
Honduras	Luxembourg	Finland
Japan	Macedonia	France
Jordan	Morocco	Germany
Kazakhstan	New Zeeland	Hungary
Malaysia	Portugal	Italy
Moldova	South Korea	Lithuania
Nicaragua	Russia	Netherland
Pakistan	Singapore	Norway
Philippines	Slovenia	Poland
Saudi Arabia	Sweden	Romania
Uruguay	Turkey	Slovakia
Zimbabwe	Ukraine	Spain
	UAE	United Kingdom

Source: Jennifer D.P. Moroney, Nancy E. Blacker, Renee Buhr, James McFadden, Cathryn Quantic Thurston, Anny Wong: "*Building Partner Capabilities for Coalition Operations*", Rand Arroyo Center, (Santa Monica CA, 2007), p.88-89.

Since the declared wars has been mostly disappeared, the present armed forces have forced obtains many engagements and commitments (such as shaping the security environment) for the national interests while pretending to ensure the multinational cooperation and securitization in various geographies. Military strategy in the future will focus on developing essential organizations and capabilities to put the crisis regions in an order that are intervening with none military forces. The armed forces in the 21 st century should be prepared to obtain diverse security missions from the deterrence to waging decisive war, from the counter-terrorism to natural disasters. In the new century, armies will have more out-of-war missions (other operations at the peace time). Armies must get ready to operate within the wide spectrum of conflicts in front of electronic media such as simultaneous wars, peace keeping and humanitarian aid.

6. Conclusion

In the Post-Cold War era, the importance given by the westerners to the weapon technology has caused radical changes in the art of war beginning from the Gulf war. The parameters in the technological searches for the weapon systems were the precision, range, and target detection (including target selection). Some others were added to them as supplementary technologies such as invisibility of the launcher platforms (like stealth aircrafts). As seen in the NATO operations at the Balkans and coalition ops in Iraq, precision guided ammunitions greatly increased the effectiveness of armed forces in the war. Similarly, in Afghanistan, the usage of precision ammunition of aircrafts, Special Forces and unmanned air vehicles has been determinant.

In conclusion, we need new armed forces for the new century. In the future battlefields, there will be no bases to arrange the forces, not enough time to form a sophisticated force structure and the enemy will try to destroy the allies with indirect engagement. An appropriate force for that kind of battlefields requires those capabilities; new, professionally designed technologies, light, with high maneuver and survivability, beating any type of enemy, being ready for all complicated combats, being able to work with minimum infrastructure and support. In that respect, the main combat vehicles and weapons of the land, air and navy should be developed based on those characteristics and reinforced with the other systems, especially space systems.

BIBLIOGRAPHY

Akad, M.Tanju: "*20'nci Yüzyıl Savaşları. Stratejik, Taktik, Teknolojik ve Jeopolitik Yönleriyle The Wars of 20 th Century Wıth The Strategic, Tactic, Technological and Geopolitics Aspects)",* Kastaş Yayınları, (İstanbul, 1992).

Bailey, Jonathan: "*The First World War and the Birth of the Modern Style of Warfare*", Strategic and Combat Studies Institute, Occasional Paper No. 22, (Camberley, 1996).

Baylis John, Wirtz James, Cohen Eliot, Gray Colin S.: "*Strategy in the Contemporary World*", Oxford University Press, (Oxford, 2002).

Cebrowski, Arthur: "*Transformation Trends*", Office of Force Transformation, Arlington VA, (Feb 26, 2004).

Collins, John M.: "*Military Strategy: Principles, Practices and Historical Perspectives"*, Brassey's Inc., (Washington, DC, 2002).

Connery, Christopher Leigh: "*Ideologies of Land and Sea: Alfred Thayer Mahan, Carl Schmitt, and the Shaping of Global Myth Elements*", Boundary 2 - Volume 28, No. 2, (Summer 2001).

Cömert Servet: "*Jeopolitik, Jeostrateji ve Strateji (Geopolitics, Geostrategy and Strategy)*", Harp Akademileri Basım Evi, (İstanbul, 2000).

Cunningham' G.K.: "*Landpower in Traditional Theory and Contemproray Application*", U.S. Army War College: Guide to National Security Policy and Strategy, Edt. J. Boonne Bartholomees, (Washington D.C., 2006).

Defense News: "*U.S. To Share Intelligence With More Allies*", (Nov 24, 2003).

Defense News: "*The Art of War. Precise Thinking*", (June 17-23, 2002).

Doubler, Michael: "*Closing with the Enemy: How the G.I.s. Fought the War in Europe, 1944-1945*", University Press of Kansas, (Kansas, 1994).

Dumanlı Cihangir: "*Ulusal Güvenlik Sorunlarımız (National Security Questions)*", Bizim Kitaplar, (İstanbul, 2007).

Evans Michael: "*The Continental School of Strategy: The Past, Present and Future of Land Power",* Land Warfare Studies Centre, (Duntroon-Australia, June 2004).

Faupin Alain: "*Defense Sector Reform: The French Case Study*", in Istvan Gyarmati and Theodor Winkler: "Post-Cold War Defense Reform", Brasseyy's Inc., (Washington D.C., 2002).

Friedman, Norman: "*The US Maritime Strategy*", Jane's Information Group, (London, 1988).

Girgin Kemal, Biren Işık: "*21. Yüzyıl Perspektifinde Dünya Siyaseti (The World Politics in Perspectives of 21 st Century*", Okumuş Adam Yayınları, (İstanbul, 2002).

Gooch, John: "*Airpower: Theory and Practice*", Frank Cass, (London, 1995).

Grant Rebecca: "*Air and Space Power Led the Way, Gulf War II*", The Air Force Association Special Report, (arlington VA, 2003).

Gray, Colin S.: "*The Leverage of Sea Power: The Strategic Advantage of Navies in the War*", The Free Press, (New York, 1992), p. 12.

Henry Ryan, Peartree C. Edward (Eds): "*The Information Revolution and International Security"*, CSIS Press, (Washington DC, 1998).

Herrman, David: "*Arming of Europe and the Making of the First World War*", Princeton University Press, (Princeton, 1996).

Horner, D. M.: "*The Continental School of Strategic Thought"*, Australian Defence Force Journal, (May–June1990), No. 82.

Johnsen, William T.: "*Redefining Land Power for the 21 st Century*", Strategic Studies Institute, US Army War College, (Carlisle, PA, May 1998).

Johnson David E., Mueller Karl P., Taft William H.: "*Conventional Coercion Across the Spectrum of Operations*", Rand Corporations, (Santa Monica, 2002).

Khalizad Zalmay M., White John P. (Eds): "*The Changing Role of Information in Warfare"*, RAND, Corportion, (Santa Monica, CA, 1999).

Meigs Montgomery C.: "*Operational Art in the New Century*", Parameters: US Army War College Quarterly, (Spring 2001), Vol. 31, No.1.

Moroney Jennifer D.P., Blacker Nancy E., Buhr Renee, McFadden James, Thurston Cathryn Quantic, Wong Anny: "*Building Partner Capabilities for Coalition Operations*", Rand Arroyo Center, (Santa Monica CA, 2007).

Ögel, Bahattin: "*Büyük Türk Hun İmparatorluğu Tarihi (History of the Great Hun Empire)*", Cilt 1, Altuğ Matbaası, (Ankara, 1981).

Romjue John L.: "*American Army Doctrine for the Post-Cold War"*, Military History Office, United States Army Training and Doctrine Command, (Fort Monroe, VA, 1997).

Rothrock, George A.: "*A Manual of Siegecraft and Fortification*", University of Michigan pres, (Michigan, 1968).

Scales, Robert H.: "*Certain Victory: The United States Army in the Gulf War*", Office of Chief of Staff, (Washington D.C., 1993).

Sullivan Gordon R., Coroalles Anthony M.: "*The Army in the Information Age"*, Strategic Studies Institute, US Army War College, (Carlisle Barracks, PA, 1995).

United States Army: "*FM 100-5, Operations"*, Government Publishing Office, (Washington, DC, June 1993).

U.S. Department of the Army: "*The Army*", Field Manual 1, U.S. Department of the Army, (Washington D.C., 2005).

Yüksel Süreyya: "*Strateji Kavramı ve Milli Stratejinin Tayini (Strategy Term and Setting National Security)* ", HAK Yayınları, Harp Akademileri Basımevi, (İstanbul, 1976)

Yılmaz, Sait: "*Ulusal Savunma: Strateji, Teknoloji, Savaş (National Defense: Strategy, Technology, War)*", Kum Saati Yayınları, (İstanbul, 2009).

SEKİZİNCİ OTURUM

SAVUNMA ÇALIŞMALARI (DEFENSE STUDIES)

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Abdulhaluk Mehmet ÇAY

Raportör : Arzu TUNCER

Konuşmacılar

Fatma Çoban

Arife Karakaş

Larry D. White

ÇİN'İN YÜKSELİŞİ: BÖLGESEL VE KÜRESEL GÜÇ DEĞİŞİMLERİ

Öğr.Gör. Fatma ÇOBAN[1]

"Bırakın Çin, uyusun. Uyandığında dünyayı sarsacaktır."
Napolyon Bonapart

Özet:

Soğuk Savaşın arkasından, Çin'in temel dünya algılamaları ve ulusal güvenliği sağlama konusundaki fikirleri değişmeye başlamıştır. Sovyetler Birliği'nin ve Doğu Avrupa'daki komünist rejimlerin çöktüğü zaman Soğuk Savaş dönemindeki uluslararası sistemin yapısı değişmiş ve Pekin'in güvenlik stratejilerinde kullandığı parametreleri de ortadan kalkmıştır. Çinli liderler kendilerini birden bire, yeni stratejik yörüngeler üzerine kuracakları güvenlik stratejilerini yeniden tanımlayacakları ve bunlara yön verecekleri tamamen yeni bir dünyada buldular.

Çin'in global ekonomik ilişkilerinin gelişmesi, Pekin'in dikkatini ekonomik çıkarlara ve güvenliğin sağlanmasına vermesine neden olmuştur. Çinli liderler güvenliklerinin sadece diğer ülkelerden gelecek askeri tehditlerle değil aynı zamanda uluslararası ilişkilerdeki politik, ekonomik, soysa ve çevresel faktörlerce de etkilendiğini fark etmişlerdir. Pekin dünya politikalarında var olmak ve "barışçıl gelişimini" devam ettirmek için hem askeri savunmaya hem de askeri olmayan faaliyetlerde bulunmaya ihtiyaç duymaktadır. Çin'in hızla gelişen ve ilerleyen ekonomik büyümesi beraberinde artan aktif bir dış politikayı ve büyüyen askeri kapasiteyi de beraberinde getirmektedir. Çin'in büyüyen etkisi 21. Yüzyılda dünyaya meydan okuma olarak alınabilecek en önemli jeopolitik bir gelişmedir.

1.Giriş

Soğuk Savaş sırasında oluşan iki kutuplu sistem, başka bir gücün ortaya çıkmasını ve sistemde değişiklikler yaratmasını engellemiştir. Bu sistem içerisinde, aralıksız olarak 4000 yıldan daha fazla süredir yaşamını devam ettirmeyi başarmış olan en eski medeniyetlerden biri olan Çin de, ne Asya yapılanmasında ne de dünya güçler dengesinde yer almayı başaramamıştır. Soğuk Savaşın arkasından, tüm dünyada yaşanan değişim süreci içerisinde, Çin'in temel dünya algılamaları ve ulusal güvenliği sağlama konusundaki fikirleri değişmeye başlamıştır. Günümüzde ekonomik anlamda en büyük olma yolunda büyük bir yol kat eden Çin, uluslararası politikada etkisini arttırmıştır. Böylece, iki kutuplu sistemde göz ardı edilen, görmezden gelinen bir Çin gerçeği, dünyayı sarmaya başlamış, Uzakdoğu'nun bu kalabalık ülkesi kendisine uluslararası sistemde çok daha güçlü bir yer edinme imkanı bulmuştur.

Deng Xiaoping'in sıkça kullandığı "kedi fare yakaladığı sürece kedinin siyah ya da beyaz olmasının hiç önemi yoktur" sözü, belki de 1978'den bu yana hızla büyüyen muazzam Çin ekonomisi ve gücü ile Çin'in yaklaşımı için kullanılabilecek en iyi ifade olsa gerek. Kuruluşundan Mao Zedug'un 1976'daki ölümüne kadar Çin, ekonomiden eğitime, ticaretten dış politikaya kadar her alanda ideolojik eksenli politikalar yürütürken Deng Xiaoping ile bir değişim süreci içerisine girmiş, her alanda daha pragmatik politikalar yürütülmeye başlanmıştır.

1978'den buyana dünyanın en büyük açık şantiyesine dönüşen Çin, GSMH'sini arttırmış, halkın refah seviyesini yükseltmiş, çok uluslu şirketlerin çekim merkezi haline gelmiş ve 60 milyar dolar civarında dış yatırım almış bununla

[1] Giresun Üniversitesi Öğretim Görevlisi, Giresun Üniversitesi Karadeniz Stratejik Araştırma ve Uygulama Merkezi (KARASAM) Danışman Öğretim Elemanı, fatmaacoban@hotmail.com

birlikte yaklaşık 1.9 trilyon dolarlık döviz rezervleriyle birlikte dış yatırımlarını da çoğaltmıştır.

1978'de temeli atılan ve meyvelerini 90'lı yılların başında tam anlamıyla vermeye başlayan bu reform hareketleri ve sürekli gelişim, günümüzde Çin'i, üzerinde en çok konuşulan, tartışılan ve uyguladığı politikaları dikkatlice incelenen, takip edilen bir ülke haline getirmiştir. Bu gelişim ilk zamanlarda ekonomik olarak algılanmış olsa da çok kısa bir sürede bu değişimin ve etkinin sadece ekonomik alanlarla sınırlı kalmayacağı; siyasi ve askeri alanlarda da kendisini fazlasıyla hissettireceği anlaşılmıştır.

2.Küresel Güç Olmanın Koşulları

Uluslararası ilişkilerde güç, bir aktörün diğerlerine normal olarak yapmayacakları bir şeyi yaptırabilme yeteneğidir.(Koahene, Nye, 1977: 11) Yani, güç, bir devletin siyasi, ekonomik ve askeri anlamda istediği sonuçları elde edebilmesidir. Küresel anlamda güç olabilmek için temel parametrelerin başında askeri güç gelmektedir. Soğuk Savaş boyunca keskinleşen iki kutuplu sistemde, taraflar, (ABD önderliğindeki Batı Bloğu ve SSCB önderliğindeki Doğu Bloğu) birbirlerine karşı politik üstünlükten daha çok askeri üstünlük arayışına girmişlerdir.

Sovyetlerin çöküşü ve Soğuk Savaşın bitimiyle beraber ABD, sahip olduğu askeri unsurların üstünlüğü açısından dünyadaki tek güç olarak adlandırılabilir. Ancak bununla birlikte, Joseph Nye'a göre; ülkeler arası ekonomik meselelerde gücün dağılımı çok boyutludur ve bu bağlamda askeri anlamda tek güç olan ABD, Çin, Japonya, AB ve diğer aktörlerin kabulü olmadan ticaret, mali düzenleme, terörizm, uluslararası suç, iklim değişikliği ve bulaşıcı hastalıkların yayılması gibi uluslararası konularda istediği sonucu alamayacaktır.(Nye, 2004:14) Görüldüğü üzere ekonomik etkenler, günümüzde askeri güç kavramı kadar önemli olmaya başlamıştır. Tüm bunlarla birlikte gücün bu iki unsurunun devamlılığının sağlanabilmesi için gerekli hale gelen enerji güvenliği konusu da küresel gücün oluşmasında önemli bir unsur haline gelmiştir.

Ekonomisi durmak bilmeyen bir hızla büyüyen Çin, bundan destek alarak, siyasi ve askeri bir güç olarak bölgesel ve küresel politikalarda ön plana çıkmaya, söz sahibi olmaya başlamıştır. Çinli liderler, bu gelişimin, herhangi bir ülkeye, bir gruba ya da bir bölgeye karşı meydan okuma anlayışı olmadığını belirterek küresel bir güç iddiasında olmadıklarını, sadece gelişimi halk için kullanma ve dünya ile bütünleşme çabası içerisinde olduklarını vurgulamaktadırlar. Çin Devlet Başkanı Deng Xiaoping'e, Çin dış politikasının genel prensipleri; ***"Sakince izle, reaksiyon için hazırlıklı ol, sıkı dur, kabiliyetlerini sakla, zamanı iyi kullan, asla lider olmayı deneme ve başarmak için yeterli ol"*** dur.(Yılmaz, 2008:1) Bu strateji, Çin'in dış dünya ile entegre olması ve büyük bir güç olarak ortaya çıkmasını açıklamaktadır. Bu noktada, Çin'in yükselişindeki temel unsurlara, askeri gücüne, ekonomik gücüne ve enerji politikalarına, bakılması gerekmektedir.

3. Çin'in Askeri Gücü

Askeri açıdan bakıldığında, Çin'in 1980'li yıllardan buyana bir değişim süreci içerine girdiği görülmektedir. 1980'li yıllarda Silahlı Kuvvetleri, kara gücü ağırlıklı iken yapılan reform çalışmaları ile kara gücünün yanı sıra deniz ve hava gücünü de öne çıkarmayı ön gören yeni bir askeri güç politikasına geçilmiştir. Çin, 3.2 milyon asker sayısı ile dünyanın en kalabalık ordusuna sahip olmasının yanı sıra 600 milyona yakın "milis gücü"nün bulunmasını da çıkış noktası alırsak Çin ordusunun büyüklüğü daha net anlaşılabilecektir. Bununla birlikte, daha çok bilgiye dayanan bir yapıyla, askeri güç unsurlarının eğitimi ve daha profesyonel hale gelmesi adına eğitim standartlarını geliştirmektedir.

1980'li yıllarda uluslararası sistemde meydana gelebilecek değişim sinyalleri ve reform hareketleriyle birlikte ekonomisinin gelişim göstermesini de dikkate alarak Çin, deniz gücünde izlediği "*yakın kıyı savunması"* doktrini yerine

"yakın sular deniz kuvvetleri" doktrinini; 1990'lı yıllarda da artan enerji ihtiyacının Çin'i enerji bağlamında dışa daha bağımlı hale getirebileceğinin anlaşılmasıyla beraber *"uzak sular deniz kuvveti"* doktrinini kabul etmiştir. (Mulvenon, Yang, 1999: 133)

Çin'in deniz gücüne ağırlık vermesinde,

- Giderek artan bir şekilde enerji konusunda dışa bağımlı olması
- İthal ettiği enerjinin, ulaşım güvenliğinin sağlanması,
- Çin'e bitişik, komşu veya yakın deniz alanlarında petrol bulunduğunun anlaşılması ve sonrasında bölge ülkeleri arasında sınır ve aidiyet anlaşmazlıklarının ortaya çıkması,
- Denizdeki hak ve menfaatlerini daha iyi korumak istemesi; iç hukukun ve uluslar arası hukukun ve uluslar arası hukukun denizlerde kendisine tanıdığı egemenlik ve kullanım alanlarını daha iyi değerlendirmek istemesi olarak görülebilir. (Öztürk, 2007: 59)

Çin, silahlı kuvvetlerindeki unsurların gelişimiyle birlikte, uzay ile ilgili çalışmalarını da arttırmıştır. İlk kez Ekim 2003'te uzaya insan gönderen Çin, bu konuda hatırı sayılır bir ilerleme kaydetmiştir. Uzayın kullanımına önem vermesi ve bu konudaki girişimlerini arttırması, Çin'in, uluslararası politikadaki geleceği açısından ipucu verebilecek niteliktedir.

4. Çin'in Ekonomik Gücü

1978'de Mao'nun ölümünden sonra iktidara gelen Deng Xiaoping'in halen sürdürülmekte olduğu kabul edilen "Üç Aşamalı Kalkınma Stratejisi"ni yürürlüğe koymasıyla birlikte Çin, ekonomik alanda ortaya çıkmaya başlamıştır. Üç Aşamalı Kalkınma Stratejisi'nin 1980 – 1990 yıllarını kapsayan ilk aşamasında Çin'in GSMH'sinin bir artması ve Hong Kong ile Macaou sorunsuz bir şekilde Çin ekonomisi ile bütünleştirilmesi hedeflenmiştir. Birinci aşama sonunda bu hedeflere ulaşılmış ve kişi başına düşen GSMH'si 250 dolardan 500 dolara çıkmıştır. 1990'dan 2000 yılına kadar devam eden ikinci aşamada ise Çin'in GSMH'si bir kat daha arttırılarak "997 milyon dolara" ulaştırılmıştır. "Bu aşamada belirlenen enerji ve stratejik çıkarların savunulması için önemli bir basamak olan Güney Asya'da güçlenme hedefine ise başarıyla ulaşılmıştır. 2000 yılında başlayan üçüncü aşama ise kişi başına düşen milli gelirin 2000 dolara çıkarılması hedeflenmektedir."(Çoban, 2005)

Çin'in gayri safi yurtiçi hasılası(GSYİH), her yıl artış göstererek 2005 yılında yaklaşık 2.23 trilyon dolar iken bu oran, Mart 2009 yılı itibariyle 4.42 trilyon doları (30 trilyon yuan) bulmuştur.(Xinhua,5 Mart 2009) Çin, 2002 yılından itibaren Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'sındaki her yıl ortalama %10'luk artış ve 1990 yılından itibaren de ekonomisindeki ortalama %7 - %8'lik yıllık büyüme ile şuanda dünyanın en büyük üçüncü ekonomisidir. Çin ekonomisi, benzerine çok az rastlanacak bir şekilde bu başarısıyla, 2020 yılında GSYİH'nın 4 trilyon dolar olacağı yönünde koyduğu hedefi on yıl öncesinden yakalamayı başarmıştır.

Yapılan ekonomik reformlarla Çin hükümeti ekonomiyi hantal, merkeziyetçi ve Sovyet modelinden daha dışa açık, yatırım yapabilecek, serbest ama komünist sistemin siyasi kontrolünde, üretken bir sisteme oturtmuştur. Çin'in global ekonomik ilişkilerinin gelişmesi, Pekin'in dikkatini, ekonomik çıkarlara ve güvenliğin sağlanmasına vermesine neden olmuştur. Çinli liderler, güvenliklerinin sadece diğer ülkelerden gelecek askeri tehditlerle değil aynı zamanda uluslararası ilişkilerdeki politik, ekonomik, soysal ve çevresel faktörlerce de etkilendiğini fark etmişlerdir. Pekin, dünya politikalarında var olmak ve "barışçıl gelişimini" devam ettirmek için hem askeri savunmaya hem de askeri olmayan faaliyetlerde bulunmaya ihtiyaç duymaktadır.

Çin'in hızla gelişen ve ilerleyen ekonomik büyümesi beraberinde artan aktif bir dış politikayı ve büyüyen askeri kapasiteyi de beraberinde getirmektedir. Çin'in büyüyen etkisi 21. yüzyılda dünyaya meydan okuma olarak alınabilecek en önemli jeopolitik gelişmelerden biridir.

5. Çin'in Enerji Politikaları

Çin, ekonomisindeki göz alıcı dönüşümle birlikte özellikle petrol başta olmak üzere enerji ithalatçısı ülke konumuna gelmiştir. Gelecekte ise Çin'in bu özelliğini koruması beklenmektedir. Nitekim Çin, günümüzde enerji kullanımında Asya'da birinci dünyada ise ABD'den sonra ikinci sırada yer almaktadır. Çin'in 1980'lerin ortalarına kadar Asya'nın en büyük petrol ihracatçısı iken 1993'ten itibaren de giderek büyüyen bir petrol ithalatçısı olması hem Çin'i hem de bölgeyi dünya politikalarında büyük bir çekim merkezi haline getirmiştir.

Günde yaklaşık 6,5 milyon varil olan Çin petrol tüketiminin, 2025 yılında günde 14,2 milyon varile ulaşacağı ve bu miktarın 10,9 milyon varilinin ithalatla karşılanacağı düşünülmektedir. Petrolün yanı sıra, 1996 yılında dünyadaki petrol de içinde enerjinin %9.6'sını tüketen Çin'in, 2020 yılında dünyadaki enerjinin %16.1'ini tüketmesi beklenmektedir.(COLE, 2003: 10) Bugün yeterli petrol temini, Çin'in ekonomik ve askeri varlığını koruyabilmesi için olmazsa olmaz bir faktördür. Kalabalık nüfusu ve sürekli büyüyen ekonomisi, Çin'i, enerjide kendi kendine yeten bir ülke konumundan çıkararak dışa bağımlı hale getirmiştir. (Daojiong, 2006: 176)

Çin, enerjide artan dışa bağımlılığı nedeniyle enerji temin ettiği kaynakları hem ülkeler hem de bölgeler açısından ciddi bir değişikliğe gitmiştir. Çin, günümüzde tükettiği petrolün %40'ını ithal ederken bunun yaklaşık %44'ünü Ortadoğu bölgesinde karşılamaktadır.(Ekrem, 2006: 16) Bu nedenle Orta Doğu bölgesi Çin'in enerji kaynaklarına yönelik ürettiği dış politikada hayati bir konuma sahiptir. Zira, Orta Doğu dışından Çin'e akan petrol; hem Çin için daha maliyetlidir hem de kısıtlı rezervlere sahip olunmasından dolayı çok fazla gelecek vaat etmemektedirler. Bölge ülkelerinden Suudi Arabistan, %17'lik payla Çin'in petrol ithal ettiği ülkeler arasında birinci sırada bulunurken İran %12'lik payla bunu takip etmektedir. Orta Doğu'dan sonra Çin'in petrol ithal ettiği bölgeler arasında Afrika, ikinci sırada gelmektedir. Çin, tükettiği petrolün yaklaşık %30'unu bu bölgeden karşılamaktadır. Burada da özellikle Sudan, öne çıkmaktadır. Çin, petrol bakımından Afrika kıtasının en zengin ülkelerinden biri olan Sudan ile neredeyse stratejik işbirliği olarak adlandırılabilecek ilişkiler kurmaktadır. 10 yıldır Sudan'daki petrol çıkartma işinde Çin şirketleri ön plana çıkmaktadır. Gerek petrolün üretiminde gerekse de silah fabrikalarında azımsanmayacak ölçüde Çinli görev almaktadır. Sudan'ın hafif ve ağır silah sanayisi Çin tarafından kurulmaktadır. Orta Doğu ve Afrika'nın yanı sıra, zengin enerji kaynakları ve geniş pazar imkanı nedeniyle Orta Asya'ya önem vermeye başlamıştır. Kuzey ve Güney Amerika'dan da enerji alarak, kaynak çeşitliliğini yaratmaya çalışmaktadır.

6. Bölgesel Güç Olarak Çin

Çinli liderler, Soğuk Savaş sonrası kendilerini birden bire, yeni stratejik yörüngeler üzerine kuracakları güvenlik stratejilerini yeniden tanımlayacakları ve bunlara yön verecekleri tamamen yeni bir dünyada bulmuşlardır. Çin, yaşanan süreçte meydana gelen değişimin koşullarını, kendi özellikleri ve sahip olduğu imkanları birlikte dikkate alarak yeni bir strateji geliştirmiştir. Burada, Çin'in öncelikli olarak ekonomisini geliştirip güçlendirmeyi ve bölgesel bir güç olma konumunu sağlamlaştırmayı daha sonrasında da baştan Tayvan olmak üzere yaşadığı sorunları çözmeye yönelip arkasından da küresel bir güç olarak uluslararası politikada boy göstermeyi hedeflediği tahmin ve değerlendirmesini yapabiliriz. Günümüzde uygulanan politikalar neticesinde, "Çin, Asya – Pasifik dünyasında eksen ülke özelliği gösteren coğrafi konumuyla, geniş Pazar olanaklarıyla, nükleer güce dayalı askeri kuvvetiyle ve hızla işleyen ekonomik

kalkınmasıyla”(Walton, 2008: 210) hem bölgesel hem de küresel anlamda önemli bir güçtür.

Çin’e Asya – Pasifik Bölgesi’nde öne çıkmasında yardımcı olan unsurlardan birisi, bölgesinde geniş bir ekonomik alanı kucaklıyor olmasıdır. Nitekim, Asya – Pasifik Bölgesi, dünyanın en geniş ticari pazarı olarak önemini korumaktadır. Çin’e bu konuda yardımcı olan bir diğer unsur ise; Çin’in ulusal sınırlar dışında yatırım kabiliyetini de gösteren, Asya – Pasifik Bölgesi içerisinde geniş bir alana yayılmış olan Çin’li nüfusun varlığıdır. Günümüzde, Güneydoğu Asya ülkelerinde 30 milyon, Tayvan'da 20 milyon, Hong Kong'da 5 milyon ve dünyanın öteki yörelerinde 2,5 milyon olmak üzere, anavatanı dışında yaklaşık 60 milyon Çinli yaşamaktadır. Bu bağlamda, sayısal olarak yeryüzündeki en kalabalık diasporayı “Çin Diasporası” oluşturmaktadır.

Aynı ırktan, aynı kandan, aynı kültürden gelen Çinliler, bir başka ülkenin yurttaşı olsalar da Çin ulusunun üyeleridir ve Çin yönetimine tabidirler.(İlhan, 2005: 158). Dünyanın hemen her yerinde "Chinatown" diye adlandırılan kendi mahallelerini kurmuş olan ve kendilerini kabul eden ülkeyle asla tam anlamıyla bütünleşmeyen bu Çinliler, hem kendi ülkelerine ve onun değerlerine büyük bir saygı duyarak, hem de ciddi bir ekonomik gücü temsil ederek bulundukları ülkede önemli bir baskı grubu oluşturmaktadırlar.

1994’te Deng Xioping, Çin stratejisini iki hedefe dayandırmıştır:

- Hegemonyacılığa ve güç politikalarına karşı çıkmak ve dünya barışını korumak,
- Yeni uluslar arası ekonomik ve siyasal düzen kurmak.

Bunlardan biricisinde, ABD’nin üstünlüğünü azaltırken Çin’in ekonomik güç olmasını engelleyebilecek bir askeri çatışmadan kaçınmayı; ikincisi ise, ABD’nin en tepede bulunduğu, Avrasya’nın en batısında Avrupa’nın (ya da Almanya’nın), en doğusunda ise Japonya’nın desteklediği mevcut küresel ast – üst düzenine karşı bazı kilit ülkelerin öfke duymasından yararlanarak küresel iktidarın yeniden dağılımını hedeflemektedir.(Brzezinski, 1998:153)

Çin’in, sadece küresel güç olması için değil aynı zamanda da bölgesel bir güç olarak yerini sağlamlaştırması için de ABD’nin karşı çıkacağı değerlendirmesini yapabiliriz. Bu noktada, Çin, bölgesel etkiler yaratabilecek bir başka güç olan Rusya ile yakınlaşmaya, aralarındaki sorunları çözmeye hatta tarafların yayınladıkları “Stratejik Ortaklık” belgeleriyle bir ittifak zemini yaratmaya çalışmaktadır. Çin, sadece Rusya ile değil aynı şekilde Hindistan ile de ilişkilerini geliştirmeye çalışmaktadır. Çin, ABD-Hindistan ilişkisini dengelemek için Hindistan ile olan sınır sorunlarını çözmeye çalışmakta, stratejik ortağı Pakistan ile Hindistan arasında gerilimin azalması konusunda devreye girmektedir. Kuzey Kore ile ilgili nükleer konuların çözümü için yapılan “Altılı Görüşmeler”’de etkin bir rol oynamaya çalışmaktadır. Her geçen gün, ASEAN içindeki etkinliğini artırarak hem daha çok kaynağa sahip olma hem de Tayvan’ı izole etme imkanı bulmaktadır.

Çin, Asya – Pasifik Bölgesi’nin sadece Pasifik ayağı ile değil Asya ayağını da çok iyi değerlendirmeye çalışmaktadır. Çin ve Rusya Federasyonu’nun başlangıçta güvenlik amaçlı kurdukları Şangay İşbirliği Örgütü(ŞİÖ), kıtasal güç merkezi ekseninde halen büyüyerek işlevlerini genişletmeye devam etmektedir. (Yılmaz, 2008:2) Orta Asya ile birlikte, Kafkaslar ve Karadeniz de, Asya – Avrupa uzanımının sağlanması açısından Çin için stratejik bir öneme sahip olduğunu görmek gerekmektedir. Bu durumu, sadece güvenlik mülahazalarıyla görmek doğru olmayacaktır. ŞİÖ, aynı zamanda politik mülahazaların bir ürünüdür. Çin, kendisine müzahir bir uluslararası kamuoyu oluşturma peşindedir.(Öztürk, 2007: 58)

Çin, anakarada son derce belirleyici bir güç olarak, ekonomik kalkınma başarısı, askeri potansiyeli ve tarihi ve coğrafi unsurlarıyla uyumlu bir güç iddiası içinde olarak başarıyı yakalamaya çalışmaktadır. Bu nedenle, bölgesel olarak Hindistan'dan Malezya,ya; Singapur'dan Kore'ye; Pakistan'dan Rusya'ya kadar geniş bir kuşağı içerisine alarak bölgesel çıkarları ve dengeleri etkileyebilecek bir unsurdur.

7. Küresel Bir Güç Adayı Olarak Çin

Çin, uygulamaya koyduğu "barışçı yükselme" stratejisi ile gücünü artırma sürecindedir. Eğer Çin ekonomisi 20 yıl boyunca son senelerdeki büyüme hızını sürdürürse 2020 yılında ABD ekonomisini satın alma gücü bakımından geride bırakabilecektir. Teorik olarak böyle bir büyüme Çin'i, askeri alanda da ABD ile boy ölçüşebilecek bir ülke konumuna getirecektir. Her ne kadar söylem bazında hegemonizme ve güç politikalarına karşı bir duruşu da olsa izlemekte olduğu, ekonomik, politik ve askeri politikaların Çin'i, uluslararası politikada yeni bir kutup olmaya ittiğini söyleyebiliriz.

Küresel güç olmanın en temel kriterlerinden birisi, ekonomik bir güç olmaktır. Daha öncesinden de bahsedildiği gibi, Çin, küresel anlamda, dünya ekonomisinin, birbirine bağımlı hale gelmeye başladığı çıkış noktası alındığında, sahip olduğu ucuz iş gücü ve geniş hammadde kaynakları ile kalabalık nüfusunu bir Pazar olarak kullanabilmeyi Çin'in iyi bir şekilde başardığını ve bu avantajını da çok iyi kullandığını söyleyebiliriz.

2020 yılında dünyanın en büyük ekonomisi olacağı tahmin edilen Çin için bu durum, Çin ekonomisini enerji yönünden daha çok dışa bağımlı hale getireceğini görmek gerekmektedir. Ekonomik güç olması, Çin'i, politik ve askeri açıdan da güçlendirecektir. Bu durumda da, Çin'in enerji sorununu çözmek için örtülü olarak ya da açık bir şekilde, elindeki tüm imkanları kullanabileceğini söyleyebiliriz.

Çin, enerji konusunda kaynak çeşitliliği yaratabilmek için çaba harcamıştır. Çin'in artan enerji ihtiyacını ve enerjide dışa bağımlı hale gelmesini salt ekonomik olarak görmemek, bunun yanında politik ve güvenlik boyutunu da görmek gerekmektedir. Ticari ilişkileri geliştirmek, silah pazarlarını korumak ve ABD'nin nüfuz artışını engellemek de Çin'in diğer öncelikleri arasında bulunmaktadır. Tıpkı ABD'nin yaptığı gibi enerji aldığı ülkelere aynı zamanda silah satmaktadır. Böylece, enerjiye ayırdığı kaynağının bir kısmını silah satarak geri çekmektedir. Çin, Afrika'ya ilişkilerini sağlamlaştırmak için Afrika ülkelerine başka ülkelerden sağlayamadıkları savaş uçakları zırhlı araçlar, radar cihazları gibi askeri malzemeleri satmaktadır. Örneğin, Sudan'ın hafif ve ağır silah sanayisi, Çin tarafından kurulmaktadır.(French, 2006: 128) Tüm bunlarla birlikte "1990'lı yılların sonunda Eritre ve Etiyopya'da çıkan savaştan sonra bölgeden kaçan Batılı yatırımcıların yerini Çinli yatırımcılar almıştır."(Kavas, Çinliler ilaç sanayinden altyapı hizmetlerine kadar tüm sektörlere yavaş yavaş girmeye başlamışlardır. (Klare, Volman, 2006: 307) Çin, sadece bu ülkede değil Afrika'nın tamamında bazen enerji, bazen barış gücü operasyonları, bazen savunma sanayi ve bazen de mali yardımlar yoluyla var olmakta ve her geçen gün bölgede etkinliğini arttırmaktadır. Bu bağlamda Afrika'nın, Çin açısından, enerji temini dışında da önem arz ettiğini görmek gerekmektedir.

Çin, her ne kadar enerji kaynağında çeşitlilik yaratmaya çalışsa da hali hazırda en fazla petrolü Orta Doğu'dan temin etmektedir. Bölgede, ABD'nin Orta Doğu bölgesinde yürüttüğü faaliyetlerden duyulan rahatsızlık ve Çin'in ABD'nin karşısına çıkabilecek bir güç olarak görülmesi, Çin'in elini güçlendirmektedir. İsrail ve İran gibi ters kutuplarda yer alan ülkelerle ilişkilerini dengeli biçimde yürütmeyi başarması da Çin'in önündeki hareket alanını genişletmesine imkân vermektedir.(Ekrem, 2006: 23) Afrika ise, Orta Doğu'nun ve Güney Asya'nın kontrolünü sağlayıcı bir özelliğe sahip olması nedeniyle de Çin açısından öne

çıkmaktadır. Kuzey ve Doğu Afrika, Orta Doğu bölgesini kontrol edebilme imkânı verirken; Afrika'da bulunan üs ve limanlar aracılığıyla da, Kızıldeniz'den Hint Okyanusu'na kadar olan enerji ve ticaret ulaşımı kontrol edilebilmektedir.

Orta Doğu ve Afrika bölgelerinin yanı sıra diğer bölgeler de etkin olmaya çalışmaktadır. Çin, artan ekonomik gücü ve 1.9 trilyon dolarlık döviz rezervinin sağladığı imkan ve yetenekle dünyanın birçok yerinde yatırım yapmaktadır. Örneğin, Latin Amerika'da, Arjantin'de, Brezilya'da, Venezüella'da ve Kanada'da ciddi yatırımları bulunmaktadır. Çin tüm bu çalışmalarıyla K. Afrika'dan başlayarak Hürmüz Boğazı'na kadar olan bir bölgede çemberi kapatmayı; Ortadoğu'da, Avrasya'da, Afrika'da, Akdeniz'de ve Pasifik'te mevcut payını genişleterek bölgede siyasi ve askeri üstünlüğünü arttırmayı amaçlamaktadır.

Sonuç:

Çin, genelde ne istediğini, mevcut aşamada neyin mümkün olduğunu çok iyi bilen ve amacına ulaşmak için de akılcı ve sabırlı bir politika yürüten nadir ülkelerden biridir. Eğer Çin ekonomisi 20 yıl boyunca son senelerdeki büyüme hızını sürdürürse 2020 yılında ABD ekonomisini satın alma gücü bakımından geride bırakabilecektir. Bu noktada da ABD, enerji açısından uluslararası politikada ön plana çıkmaya başlayan Güneydoğu Asya'ya komşu alanlardaki enerji kaynaklarını ve buralardan geçen enerji nakil hatlarını kontrol ederek, ithal ettiği petrolün önemli bir kısmı bu hatlardan geçen Çin'i denetim altına almaya çalışmaktadır. Çin'in gelişimindeki en büyük engel ise enerji ihtiyacıdır. Bu bağlamda Çin'in Orta Doğu'da, Orta Asya ve Kafkaslarda ya da Afrika'da takip edeceği politikalar sadece ABD'yi değil bu bölgelerle yakın işbirliği olan Türkiye'yi de yakından etkileyebilecek nitelikte olabilir.

KAYNAKÇA

Kitaplar:

BRZEZINSKI, Zbigniew, Büyük Satranç Tahtası: Amerika'nın Önceliği ve Bunun Jeostratejik Gerekleri, İstanbul: Sabah Kitapları,1998.

COLE, Bernard D., Oil fort the Lamps of China – Beijing's 21st. Century Search for Energy, Washington:National Defence Universty Publications, 2003.

İLHAN, Suat, Türklerin Jeopolitiği ve Avrasyacılık, 2. Basım, İstanbul, Bilgi Yayınevi, 2005.

KEOHANE, R., NYE, Joseph S., Power and İnterdependec:,World Politics in Transition, Boston:Little, Brown and Company, 1977.

MULVENON, James C., YANG, Richard H., The People's Liberation Army in the Information Age, RAND Cop.,1999.

NYE, Joseph S., Soft Power: The Means to Success in World Politics, New York: Public Affairs, 2004.

ÖZTÜRK, Osman Metin, Amerika Çökerken, Ankara: Fark Yayınları, 2007.

Makaleler:

ÇOBAN, Fatma, "Çin'in Afrika'ya Yönelik Dış politikası", Ankara, Jeopolsar Uluslararası İlişkiler Dergisi, C.2, S.4, Eylül 2005,

http://www.jeopolsar.com/sakla/makaleler/makale.asp?id=07

DAOJİONG, Zao, "China's Energy Security: Domestic and International Issues", Survival, Vol. 48, No. 1, Spring 2006, pp. 179–190.

EKREM, Nuraniye Hidayet, “Çin Hamas Kartına Oynuyor”, Cumhuriyet Strateji, 19 Haziran 2006, Y.2, S.103, s.16-17.

EKREM, Nuraniye Hidayet, “Çin Ortadoğu’ya Yöneliyor”, Cumhuriyet Strateji, 6 Şubat 2006, Y.2, S.84, s.23-24.

FRENCH, Howard W., “China and Africa”, African Affairs, Vol. 106, No.422, 2006, pp.127-132.

KAVAS, Ahmet, “Çin Kıskacında Kıta: Afrika”, 2005, http://www.tasam.org/modules.php?name=News&file=article&sid=270

KLARE, Michael, VOLMAN, Daniel, “America, China & the Scramble for Africa’s Oil”, Review of African Political Economy, Vol. 33, No. 108, Haziran 2006.

YILMAZ,Sait, “Çin Stratejisi”, http://busam.beykent.edu.tr/resimy/yilmaz-aralik.pdf

WALTON, C. Dale, “Beyond China: The Geopolitics of Eastern Eurasia”, Comperative Strategy, Vol.21, 2008, s.210

İnternet Adresleri:

Xinhua, 5 Mart 2009,

http://news.xinhuanet.com/english/2009-03/05/content_10948049.htm

UYUŞTURUCU ÜRETİM VE KAÇAKÇILIK GÜZERGÂHLARI

Arife Karakaş[1]

Dünyaya Açılan Uyuşturucu Ticareti Yolları

Bilindiği üzere, uyuşturucu maddelerin doğasından kaynaklanan etkileri, yasa dışı ticaretten elde edilen yüksek kar, çıkar gruplarınca suiistimal edilmekte ve risk gruplarını oluşturan insanlardaki merak ve özenti gibi unsurlar da eklenince, dünyanın her bölgesinde büyük bir tüketici kitlenin meydana gelmesi kaçınılmaz olmaktadır. Tüketici kitlelere ulaşmak için, uyuşturucu tacirleri "güvenli yol" ilkesi esası ile bir takım güzergahlar arama eğilimine girmektedirler. Bu güzergahlar aranırken, ülkenin siyasi, ekonomik, kültürel ve askeri yapısı da göz önünde bulundurulmaktadır. Uyuşturucu tacirleri, kendilerince güvenli olarak kabul ettikleri güzergah ülkelerin siyasi, ekonomik, kültürel ve askeri yapısının zayıf olmasına dikkat etmektedirler. Uyuşturucu tacirlerinin kullandıkları diğer bir yöntem ise, üretici ülkelerden temin ettikleri uyuşturucu maddeleri, mümkün olduğu kadar kısa sürede, kendilerince daha güvenli olan ülkelere sevk ederek buralarda depoladıkları maddeleri, daha sonra partiler halinde Batı Avrupa pazarlarına göndermektir.

Bu esaslar açısından bakıldığında, Afganistan ve çevre ülkelerindeki koşullar, uyuşturucu "depolama" ve ticareti için son derece elverişli görülmektedir. Bu kapsamda, uzun yıllar boyunca "Altın Hilal" adı ile ün kazanmış olan, Afganistan, İran ve Pakistan üçgeni bir uyuşturucu üretimi cenneti gelmiştir. Son dönemlerde, değişen şartlar çerçevesinde uyuşturucu tacirlerinin yeni "depolama" bölgeleri ve yeni ticaret yolları arayışına girmiş oldukları bilinmektedir. Bu arayışlar neticesinde, Afganistan'dan elde edilen uyuşturucu maddesinin Batı Avrupa pazarlarına ulaştırmak için, üç rotanın kullanıldığı bilinmektedir. Ancak, bunlar arasında, yukarıda söz edildiği esaslar çerçevesinde, radikal grupların aktif olarak faaliyette olduğu Orta Asya ülkeleri, uyuşturucu tacirlerince en güvenilir güzergah olarak kabul ettikleri bölge haline gelmiştir. Bu nedenle son dönemlerde, Afganistan'ın kuzeyindeki ülkeler; özellikle de bu ülkeler arasında siyasal, ekonomik ve askeri yapı bakımından zayıf olan Tacikistan, uyuşturucu ticareti için en fazla tercih edilen bir yol olarak karşımıza çıkmaktadır. İddialara göre, Tacikistan'ın üzerinden; Tacikistan, Özbekistan ve Kırgızistan üçgeninde yer alan Fergane Vadisine gelen uyuşturucu maddesi, bu bölgede depolanmakta ve daha sonra buradan diğer bölgelere doğru intikal edilmektedir. Bu çerçevede, Afganistan'dan elde edilen uyuşturucu maddesinin Batı Avrupa'ya kadar uzanan ticaret yolları konusuna kısaca değinilecek olursa, şu yollar karşımıza çıkmaktadır:

a) İran Üzerinden Balkan Rotası: Afganistan'dan elde edilen uyuşturucu maddesi, İran üzerinden Türkiye topraklarına getirilmekte ve burada iki kola ayrılmaktadır. Birincisi, Bulgaristan ya da Karadeniz üzerinden Romanya'ya götürülmektedir. Burada yine iki yöne ayrılan ticaret yolunun biri, Ukrayna ve Beyaz Rusya üzerinden Baltık ülkelerine uzanırken, bir diğer ise, Macaristan ve Avusturya üzerinden Batı Avrupa'ya ulaşmaktadır. İran üzerinden Türkiye'ye ulaşan ikinci rotada ise çoğu kez Akdeniz kullanılmaktadır. Türkiye ve Yunanistan üzerinden deniz yolu ile Batı Avrupa'ya uzanmaktadır.

Bu arada şu noktanın altını çizmekte fayda vardır; Balkan rotası adı ile bilinen güzergah, özellikle Afganistan'da üretilen uyuşturucu maddesini, Avrupa uyuşturucu pazarlarına nakletmek üzere uzun uyuşturucu tacirlerinin kullandıkları önemli güzergahlardan biri olmuştur. Türkiye, doğudan batıya doğal uyuşturucuların trafiğinden etkilenirken, batıdan doğuya ise kimyasal ve sentetiklerin kaçakçılığından etkilenerek çift taraflı bir akıma maruz kalmaktadır.

---

[1] BÜSAM Araştırma Masası Ortadoğu Uzmanı

b) Pakistan Üzerinden Doğu Akdeniz Rotası: Pakistan istikametine intikal edilen uyuşturucu maddesi daha fazla Afganistan'ın güney bölgelerinden elde edilmektedir. Pakistan'ın güneybatısın Hint Okyanusuna ulaştırılan uyuşturucu maddesi, burada gemiler ile Basra Körfezi üzerinden, Yemen ve S. Arabistan yolu ile Ürdün ve Mısıra kadar ulaşmaktadır. Bu bölgelerde yeniden gemilere yüklenen uyuşturucu maddesi, deniz yolu ile G. Kıbrıs ve Yunanistan üzerinden Avrupa pazarına ulaşmaktadır.

c) Orta Asya'dan Karadeniz Rotası: Orta Asya ülkeleri üzerinden yapılan uyuşturucu ticareti, özellikle son 10 yıldan beri, en çok tercih edilen bir güzergah olarak karşımıza çıkmaktadır. Afganistan'ın kuzey bölgelerine yetiştirilen uyuşturucu maddesi, iki yönlü olarak Orta Asya ülkeleri üzerinden Avrupa pazarlarına ulaşmaktadır. Bu yollardan biri; Özbekistan ve Tacikistan üzerinden Fergane vadisine ulaşmakta ve buradan, Kırgızistan ve Kazakistan yolu ile Rusya'ya ve buradan Avrupa pazarlarına uzanmaktadır.

Orta Asya güzergahındaki bir diğer yol ise; Türkmenistan üzerinden Hazar Denizi yolu ile Azerbaycan ve Gürcistan'a ulaşmaktadır. Buradan Karadeniz yolu ile Ukrayna üzerinden Beyaz Rusya ve Polonya'ya kadar uzanmaktadır. Bu güzergah üzerinden Avrupa pazarlarına ulaşmaktadır.

Uyuşturucu Ticareti ve Tacikistan

Taliban rejimi öncesinde, Orta Asya ülkeleri ile sınırı olan, Afganistan'ın kuzey ve kuzeydoğu bölgelerinde uyuşturucu ekimi, bugünkü kadar yaygın değildi. Ancak, 1996-97'yıllarında Taliban örgütünün ülkenin kuzeyine doğru ilerlemesi ve Taliban yönetiminin, hakim olduğu bölgelerde İslami kurallar çerçevesinde uyuşturucu ekiminin kısmen yasaklanmış olması neticesinde, daha önce güney bölgelerde uyuşturucu ekimi ve ticareti ile meşgul olan kişilerin kuzey bölgelere yerleşmesi ile bu bölgelerde de uyuşturucu ekimi revaç bulmuştur. Bu dönemlerde, Rusya ve Orta Asya ülkelerinin, "Kuzey İttifakı" adı ile bilinen Taliban karşıtı grupları desteklemesi, "Kuzey İttifakı" lideri Burhaneddin Rabbani'nin Tacikistan'a yerleşmesi ve bu kapsamda Tacikistan ile Afganistan arasındaki sınırların açık tutulması, uyuşturucu tacirlerini için yeni bir fırsatın doğmasına sebebiyet vermiştir. Ayrıca, Tacikistan ile Afganistan sınırlarının yeterince korunamaması ve söz konusu sınırlarda görev yapan Rus sınır muhafızları birliklerinin de bu işin içine girmesi, uyuşturucu tacirleri için vazgeçilmez bir fırsat yaratmıştır. Böylece Tacikistan kapısı, uyuşturucu tacirleri için, en güvenilir bir kapı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Kuşkusuz bu da en fazla Tacikistan'ı etkilemektedir.

2003 yılı Eylül ayında, BM Suçlar ve Uyuşturucu Bürosu *(UN Office on Drugs and Crime),* yayınlamış olduğu bir raporda, Afganistan'ın kuzey ve kuzeydoğu bölgelerinde, Tacikistan'a geçirilmek üzere 3.500 tonluk bir uyuşturucunun depolandığını ifade etmişti.3.500 tonluk uyuşturucu maddesinin Tacikistan üzerinden geçirilmesi ciddi bir sorun demektir.

Tacikistan, bağımsızlığını alması ile yaşadığı iç savaşlar döneminde, Afganistan'dan gelen silah ve uyuşturucu tehdidi ile karşı karşıya kalmıştır. Özellikle son dönemlerde daha fazla yoğunlaşan uyuşturucu ticaretini önlemek için, Tacikistan devleti, uluslararası kuruluşlardan yardım talebinde bulunmaktadır. Bu kapsamda, Temmuz 2003'te, Tacikistan Devlet Başkanı İmamali Rahmanov, özellikle uyuşturucu ile mücadele konusunda, bir işbirliği öneri paketi hazırlayarak, Birleşmiş Milletler, ABD, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü, BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) ve Şanghay İşbirliği Örgütü üye ülkelerine göndermişti. Rahmanov, söz konusu öneri paketinde, uyuşturucu ile mücadele konusunda bir uluslararası iş birliği teşkilatı kurulmasını ve bu teşkilatın da Tacikistan – Afganistan sınırlarında görev yapmasını istemekteydi. Ancak, bu konuda yapılan birkaç toplantı dışında, Rahmanov'un önerilerinin ciddiye alınmadığı

görülmektedir. Ayrıca, söz konusu toplantılarda alınana kararların, henüz gerçekleştirileme aşamasında her hangi bir ilerlemenin yaşandığı söylenemez.

Afganistan'dan elde edilen uyuşturucunun Orta Asya ülkeleri üzerinden Rusya yolu ile Batı Avrupa pazarlarına ulaşan rotanın, Orta Asya ülkelerindeki, siyasal otoritelerin zayıflığı nedeni ile, uyuşturucu tacirlerinin en fazla tercih ettiği yol olduğuna daha önce değinilmişti. Bu noktada, söz konusu uyuşturucu ticareti yolunun güvenliğinin sağlanması için, Ağustos 2003'te Rusya'dan bazı sınır güvenlik uzmanları bölgede bir takım incelemeler yapmak üzere, Tacikistan'a gelmiştir. Ardından, 22 Eylül 2003 tarihinde, BDT ülkeleri İçişleri temsilcileri Tacikistan başkenti Duşanbe'de toplanarak, uyuşturucu ile mücadele konusunu ele almış ve bu konuda Tacikistan'a "ciddi" destek verilmesi gerektiğini kararlaştırmışlardı. Ancak bu da sonuçsuz kalmıştır. Yine aynı günlerde, ABD ve AB sınır güvenlik uzmanları Tacikistan başkenti Duşanbe'de toplanarak ortak bir karar alma yönünde fikir birliğine varmışlardı. Bu toplantıda Tacikistan Devlet Başkanı Rahmanov, uyuşturucu ile mücadele konusundaki ısrarlarını yeniden dile getirirken, Afganistan'da yeni bir dönemin başlamasına rağmen, uyuşturucu ticaretinin hala dünya için büyük bir tehdit oluşturmaya devam ettiğinin ve mevcut gelişmelerin bu sorunu çözemediğinin altını çizerek, Tacikistan'ın tek başına uyuşturucu ile mücadele konusunda yetersiz olduğunu ve bu bağlamda söz konusu tehlike ile mücadele etmek için bir uluslararası koalisyon kurulması gerektiğini belirtmişti.

Bu çerçevede AB ve ABD sınır güvenlik uzmanları, Rahmanov'un sözlerini onayladıktan sonra, uyuşturucu ticaretinin tüm dünya için bir tehdit oluşturduğunu, dolayısı ile bu tehdidi önlemek için sadece Orta Asya ülkelerinin değil, tüm dünya ülkelerinin bir araya gelmesi gerektiğinin altını çizmişlerdi Son olarak 20 Ekim 2003 tarihinde, Şanghay İşbirliği Örgütüne üye ülkelerin, İçişleri ve Dışişleri Bakanlıklarına bağlı güvenlik uzmanları, Tacikistan Başkenti Duşanbe'de bir araya gelmişlerdi. Yapılan açıklamalara göre Toplantının temel amacının, Afganistan'dan kaynaklanarak, Tacikistan üzerinden dünyaya yayılan uyuşturucu ticaretini önlemek olduğu ifade edilmişti. Ancak, yapılan tüm bu toplantılarda, sayısız konuların altına imza atılmasına rağmen, alınan kararların hayata geçirilmesi noktasında belli bir ilerlemenin sağlanamaması dikkat çekmektedir. Fakat, uyuşturucu ile mücadele konusunda, bugüne kadar sadece Rusya'dan bir takım yardımlar alındığı bilinmektedir. Bu kapsamda, Rusya'nın "Uyuşturucu Denetimi Komitası Başkanı" 25 Ağustos 2003'te Tacikistan başkenti Duşanbe'ye gelerek geniş çaplı bir araştırma yaptırdığı bilinmektedir. Bu yönde yapılan bazı değerlendirmelere göre, Rusya'nın Tacikistan –Afganistan sınır bölgelerinde yeni bir "Uyuşturucu Denetleme Birimi" kurmayı hedeflediği de bilinmektedir.

Rusya'nın, uyuşturucu ile mücadele konusunda, Tacikistan'a diğer ülkelerden daha fazla yardım etmesinin iki temel nedeninin olabileceğini söylemek mümkündür. Bunlardan biri; daha önce söz edildiği üzere, Tacikistan üzerinden geçen uyuşturucu maddesi, Fergane vadisi, Kırgızistan ve Kazakistan yolu ile Rusya'ya ulaşmakta ve buradan Avrupa pazarlarına dağıtılmaktadır. Bu durum doğal olarak Rusya açısından da ciddi tehlikeler yaratmaktadır. Rusya, bu tehdidi engellemek için Tacikistan'a yardım etmek mecburiyetindedir. İkincisi ise; ABD'nin bölgeye yerleşmesinden sonra, Rusya bölgedeki nüfuzunu kaybetme korkusuna girmiştir. Son gelişmeler ile birlikte, özellikle Özbekistan'ın Rusya'ya karşı bir tavır içine girmiş olması Rusya'yı endişelendirmiştir. Özbekistan'ı denetim altında tutmak için, Tacikistan'daki varlığını koruması gerekiri, bu nedenle, hem Özbekistan'ı denetleyebilmek, hem de bölgedeki varlığını muhafaza edebilmek için, Tacikistan'a yardım etmektedir. Neticede her ikisinin de Rusya'nın çıkarlarına olduğu dikkate alınırsa, Rusya'nın bu konuda Tacikistan'a daha fazla yardım etmesi gerekebilir.

Eroin, esrar, kokain ve sentetik uyuşturucu maddelerin dünyaya yayılma trafiğine bakıldığında üretimden tüketime Doğu-Batı, Batı-Doğu yönünde rotaları izlediği bilinmekte olup kendi aralarında da farklı güzergahlar izlemektedir.

Uyuşturucu sevkiyatında en önemli kural güvenli bir şekilde uyuşturucuların alıcılara ulaştırılmasıdır. Ülkemizin bulunduğu jeostratejik konumu, Asya ile Avrupa arasında köprü vazifesi olması sebebiyle ilk yıllarda ülkemizin üzerinde transit geçişin yapıldığı gözlenmekte iken son dönemlerde uyuşturucunun ülkemize girmeden Güney Batı Asya'dan, Avrupa'ya uzanan Kuzey Karadeniz rotası ve Güney Doğu Akdeniz Üzerinden Avrupa'ya uzanan deniz rotalarının tercih edilmek zorunda kalındığı gözlenmektedir.

Ülkemiz ve Uyuşturucu Kaçakçılığı

Türkiye uyuşturucu ve uyarıcı madde kaçakçılığında transit ve hedef konumunda bir ülkedir. Türkiye, “Altın üçgen” Laos, Burma ve Tayland ve “Altın

Hilal" olarak adlandırılan Hindistan, Pakistan ve Afganistan'ın yılda 400 tonun üzerindeki uyuşturucu üretimini, milyonlarca bağımlıya sahip Batı pazarına aktaran yol üzerinde önemli bir konumdadır (tahminen 130 ton). Diğer yandan Türkiye Hollanda gibi gelişmiş ülkelerde üretilip genellikle petrol zengini ortadoğu ülkelerinde tüketilen sentetik uyuşturucuların (özellikle captagon) naklinde de köprü rolündedir.

Son dönemde hız kazanan uluslararası terörizm ve uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele, üretim bölgelerinden tüketim merkezlerine ulaşan güzergahların değişmesine neden olmaktadır.. Türkiye'nin de kararlılıkla devam eden uyuşturucu mücadelesi sonucunda kaçakçıların başka güzergahlar arama yoluna gitmektedir. Bu bağlamda "Kuzey Karadeniz Rotası" oluşmuştur. Sınırlarda alınan güvenlik tedbirlerinin artmasıyla kaçakçıların başka yöntemlere de yöneldikleri anlatılan raporda, örneğin, sınır kapılarında çok gelişmiş x-ray cihazlar faaliyete geçtiğinden bu yana, Pendik (İstanbul) ve Çeşme (İzmir) gibi daha önce atıl halde bulunan RO-RO çıkışlarında hareketleri çoğalmış ve her iki yerle ilgili TIR yakalamaları artış kaydetmiştir.

Eroinde Türkiye yakalaması AB üyesi 25 ülke yakalamasına eşit seviyededir. Batı Avrupa'da eroin tüketimi azalmaktayken ve Avrupa genelinde yakalamalar düşerken sadece Türkiye'nin eğrisi artış yönündedir.Avrupa ülkelerinde özellikle hafta sonları yoğun bir şekilde tüketildiği bilinen ecstasy'nin, ülkemizde de artış trendine girdiği görülmektedir. Bu maddenin kaçakçılığı, diğer sentetik bir uyuşturucu madde olan captogon'un tersine ülke içi kullanıma yönelik gerçekleşmektedir. Son yıllarda sentetik madde kaçakçılığında görülen büyük artış, kolluk tarafından ele geçirilen sentetik madde miktarına yansımıştır. Bu tür maddelerin kaçakçılığında görülen artışın en önemli sebebi, bu tür maddelere duyulan talebin artmasıdır. Ayrıca uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonları için bu tür maddelerin ticaretini yapmak hem daha az riskli, hem de toplu yapıldığında daha fazla kazanç sağlamaktadır. Kimyasal maddelerden, özellikle eroin imalatında olmazsa olmaz öneme sahip asetik anhidrit maddesinin yasadışı trafiğinden yoğun olarak etkilenen ülkemiz, asetik anhidrit maddesinin kaçağa kaymasını önleme adına ön bildirim zorunluluğu gibi bazı tedbirler paketinin uygulanması gerektiğini tüm platformlarda dile getirmektedir.

01 Mart 2007 tarihinde yayınlanan ABD "2007 Uluslararası Narkotik Kontrol Stratejisi Raporu"nda; afyon maddesinin güneybatı Asya'dan Avrupa'ya gönderilmesinde, Türkiye'nin ana geçiş güzergâhı olduğu ve bu bakımdan uyuşturucu kaçakçıları ve satıcıları için bir merkez görevi üstlendiği belirtilmektedir. Raporda, güvenlik güçlerinin uyuşturucuyla ilgili suçlarda kararlı ve özverili bir çalışma içerisinde olduğu, ancak, Türkiye üzerinden Batı Avrupa piyasasına ve fazla miktarda olmasa da ABD piyasasına uyuşturucu kaçakçılığının yapıldığı vurgulanmaktadır. Türkiye'de, kişisel tüketim amacıyla esrar yetiştirilmesi dışında, önemli boyutlarda yasa dışı uyuşturucu ekiminin söz konusu olmadığı ve yasal haşhaş üretimi ve eczai morfin üretimi konusunda da yasa dışı boyutta bir sapmanın bulunmadığı değerlendirmeleri raporda yer almıştır.

Ayrıca, Türkiye'nin uyuşturucu konusunda pek çok uluslararası anlaşmalara taraf olduğu ifade edilmektedir. Yine aynı raporda, Türkiye'nin uyuşturucu trafiğinde başlıca geçiş noktası olduğu ve bu nedenle uluslararası uyuşturucu (afyon, esrar, baz morfin, uyuşturucu ara kimyasala maddeler ve diğer uyuşturucu maddeler) operasyonlarında temel ülkelerden biri olduğu belirtilmektedir. Afyon, baz morfin ve esrar kaçakçılığının Afganistan'dan İran'a, İran'dan Türkiye'ye, Türkiye'den de son nokta olan batı Avrupa'ya ve az miktarda da ABD'ye yönelik gerçekleştiği belirtilmektedir. Ülke genelinde kanun uygulayıcı olarak görev yapan Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü gibi birimlerin uyuşturucu kaçakçılığıyla etkin mücadele ettikleri ve bunun sonucu olarak da çok miktarda eroin, uyuşturucu yapımında kullanılan ara maddelerin (kimyasal maddeler) ele geçirildiği belirtilmektedir. Ancak buna

rağmen, Türkiye’de her ay tonları bulan eroin kaçakçılığının gerçekleştiği vurgulanmaktadır.

Yunanistan Bağlantısı

Kıbrıs'ın Güney kesimi, terörün beslenmesi için çok uygun bir üs olmuştur. Ortadoğu'dan batıya uyuşturucu, batıdan ise Ortadoğu'ya silah kaçakçılığının merkezi durumundadır. Güney Kıbrıslı kaçakçılar, ortaklık kurdukları PKK terör örgütü mensuplarının yanı sıra Arap ve Ermeni kaçakçılarla Güney Kıbrıs üzerinden Avrupa ve ABD'ye her çeşit uyuşturucu yollamakta, karşılığında aldıkları silahları Ortadoğu'daki teröristlere satmaktadır. Güney Kıbrıs yönetimi de, yaratılan bu ortamdan yararlanmış, adanın bir terör üssü haline gelmesine göz yummuştur. iç savaş nedeniyle Lübnan'dan kaçan Ermeni militanlara kucak açmış, korumuş ve Ermeni silah ve uyuşturucu kaçakçılarını kullanarak, onları Türkiye aleyhine kışkırtarak cinayetlerine ortam hazırlamıştır. Ermeni terör örgütü ASALA, Avrupa'da örgütlenmeden önce uyuşturucu kaçakçıları, Avrupa'nın önemli başkentlerine yerleşmişler ve piyasaya ucuz fiyatla büyük parti uyuşturucu sürmüşlerdir.

Güney Kıbrıs'ta ve Ege Denizi'ndeki ıssız adalarda depolanan uyuşturucular, terör örgütü PKK'nın Yunanistan'a iltica etmiş yandaşları tarafından Avrupa ülkelerine kaçırılmakta ve orada yine terör örgütü PKK'nın kurduğu uyuşturucu ağları kanalıyla piyasaya sürülmektedir. Uyuşturucu kaçakçılığından terör örgütü PKK'nın 1990 yılındaki payı, 300-400 milyon dolar olarak hesaplanmaktadır. Terör örgütü PKK'nın Hollanda, İspanya, İngiltere, Almanya, Fransa, Danimarka, Yunanistan, Güney Kıbrıs ile bağlantıları bulunmaktadır. Bu ülkelere mülteci olarak yollayıp görevlendirdiği adamları, o ülkede uyuşturucu ticareti yapan kaçakçılarla işbirliği yapmakta, onlara pazarladıkları uyuşturucuya karşılık, para ve silah almaktadırlar.

İran Bağlantısı

Ortadoğu bölgesinde yapılan uyuşturucu kaçakçılığında, son 20 yıl içerisinde büyük bir artış kaydedilerek, münferit olaylardan sistemli ve profesyonelce yürütülen uluslararası boyuttaki kaçakçılık faaliyetlerine dönüşüm olduğu göze çarpmaktadır. Silah kaçakçılığında olduğu gibi, bölgesel ve uluslar arası uyuşturucu kaçakçılığında da, terör örgütlerinin baş rolü oynadığı görülmektedir. Bu konuda terör örgütü PKK da, uyuşturucu ticaretini Avrupa'ya yerleştirdiği profesyonel aracılarla yürütmekte ve bu yolla finansman ihtiyacını karşılamaktadır.

Türkiye'de yakalanan eroin maddesinin menşei itibariyle %90'dan fazlasının Iran, Irak ve Suriye Bekaa'daki uyuşturucu merkezlerinden ülkemize girdiği ve Avrupa'ya sevk edildiği bilinmektedir. Terör örgütü PKK, İran’da sağlanan uyuşturucu maddelerinin ticari organizasyonu için Abdullah Öcalan'ın kardeşi Osman Öcalan'ı görevlendirmiştir.Ortadoğu'daki terör hareketlerine damgasını vuran İran’ın da, terör örgütleri ile olan bağlantısı oranında uyuşturucu kaçakçılığına adı karışmaktadır. Aynı zamanda, İran’da meydana gelen rejim değişikliği sonucu, ülkelerinden ayrılarak Amerika ve Avrupa ülkelerine yerleşen İranlıların, İran’daki akrabaları aracılığı ile uyuşturucu kaçakçılığına başlamış olmaları, uyuşturucu kaçakçılığı organizasyonundaki İran’ın etkisini arttırmıştır. Ortadoğu'da afyon sakızı maddesinin işlenmesi ve tüketilen bölgelere sevk edilmesinde, İranlı kaçakçıların ön plana çıktığı görülmektedir

Suriye Bağlantısı

Suriye, Türkiye ve batıya karşı izlediği "Şantaj Politikasını' geçmişte çok iyi uygulamış ve işgal altında tuttuğu Lübnan'ı uluslararası terörizm için bir barınak, silah ve uyuşturucu kaçakçılığı açısından da bir liman haline getirmiştir. Suriye'nin yönlendirdiği uyuşturucu trafiğinde 1988'den itibaren terör örgütü PKK da önemli bir yer tutmaktadır. Suriye'den G.Kıbrıs'a oradan da Rum gemileriyle Avrupa ve

ABD'ye gönderilen uyuşturucu kaçakçılığında terör örgütü PKK mensupları dağıtıcı rolündedir. Suriye'nin çıkarları için farklı birçok alanda hizmet gören terör örgütü gençleri, ölme ve öldürme için Türkiye'ye sokarken Suriye adına taşeronluğuna soyunduğu uyuşturucu taşımacılığında da, özellikle bu gençler arasından seçtiği kadınları kullanmıştır.

CONTRACTOR SUPPORT TO MILITARY OPERATIONS – HAZARDOUS WASTE AND OTHER SPECIALIZED NEEDS?

Larry White[1],

Abstract

Present day military operations generate huge quantities of hazardous waste and other materials. In previous times, these could be buried so as to minimize their impact on the environment. However, in the present, such a solution presents both an increasing danger to the environment as well as a risk of legal and public relations consequences. In view of the fact that such materials require specialized handling, and the personnel require specialized skills, it makes more sense for contractors to do this than use military personnel. Therefore, contracting out hazardous waste handling for military operations is cost-efficient and practical.

1. Introduction

Contactors or some form of them have been used on the battlefield for many years. The most recent history covers the post-World War II period where greater use of contractors has been made to deal with increasingly more sophisticated systems. For example, naval vessels have long carried contractor personal to deal with the integrated nature of the modern combat vessel. Air force units, particularly fighter aircraft squadrons, have also found it useful to deploy with contractor representatives for both the airframe and for the engines. Therefore, the use of contractors in support of military operations has been long validated and accepted. However, the use of contractors is not without controversy. There can be a myriad of problems associated with the legal status of contractors as well as compensation for them in comparison with their military counterparts. There also is the issue of how much danger contractors should be exposed to. However, when dealing with the modern battlefield, particularly in combining advanced weapons using exotic materials with increasing awareness of the environment requiring proper disposal of hazardous materials, the need for specialized environmental support of the modern battlefield becomes an absolutely necessary. In this presentation, I will discuss the need for contractors, the potential problems that can arise, the specialized need for environmental contractors, and then conclude.

2. Advantages Of Using Contractors

The primary reason for the need and use of contractor personnel on the battlefield is the increasing sophistication of weapons systems. By weapons system, I mean the broad category of equipment used by military forces, not just actual “weapons” to use against opposing forces. Theses weapons have become more and more sophisticated, not only in terms of the actual performance, but also their “cradle-to-grave” care. This leads to two sub-issues associated with this increasing sophistication – the danger of overspecialization and the legal issues of intellectual property.

A very complex weapons system will take years to learn to any degree of proficient. We all crave the priceless technician who can fix our car no matter what. On the military side of things, we want to have 100% availability of our weapons systems 24-7 – 24 hours a day, 7 days a week – but the opposing force is notoriously unaccommodating about allowing a commander to schedule downtime for maintenance or other required care. This also takes great technicians, but modern military forces combine both technical ability and

[1] J.D.Ankara University School of Law

leadership. Often, by the time a military technician is highly competent in the repair of a system, he or she has often been promoted to a level where leadership concerns are more of a daily issue than are hands-on technical work. As such, often the most knowledgeable are not available to do technical work, directly supervise technical work, or even mentor technical work. Combine this with the fact that weapons systems are constantly updated or replaced, so the less hands-on time means that the former technical proficiency becomes outdated, or may been almost useless when a new system by a different contractor is introduced into the forces.

Secondly, the legal system has ensured that many new systems are protected with intellectual property vehicles such as patents or trade secrets. Although these would most likely be disclosed to the government, a time can be foreseen where the contractor may not want wide disclosure, but instead packages "support" with the sale of the equipment with an eye to maintain the intellectual property rights "close-hold." This would suggest the greater use of contractors to protect these rights.

There is perhaps a political aspect of the use of contractors that deserves a short mention. There are often both national and international sensitivities to the number of "troops" that may be introduced into a given scenario. By using more contractors, who are civilians, arguably the number of military personnel can be reduced to a more politically acceptable number. As a result, there has been a broadening of the traditional role of the contractor to cover tasks that have traditionally done by military personnel. However, as the next section discusses, the issue of contractors on the battlefield is not without its disadvantages.

3. Disadvantages Of Using Contractors

When looking at the disadvantages of using contractors on the battlefield, we normally consider issues their legal status, the compensation, and their safety. The legal status of a contractor has legal implications both with national laws and international law. With regards to national law, the contractor is clearly not a soldier, but normally a contractor employee. Although misbehavior can certainly result in termination of the contract under a breach of contract theory, prosecution for crimes committed is a different matter. As a normal course of events, the introduction of troops into a combat zone triggers an agreement with the host government regarding the status of those troops, normally called a status of forces agreement, or SOFA. I am sure many of you are familiar with NATO Status of Force Agreement that covers this issue for NATO. In such agreements, contractors are normally considered to be support personnel and are a bit more at risk then military personnel for criminal prosecution, but still may avoid it. However, national laws will normally be limited to enforcement only against civilians within the territory of the nation, so contractors in a foreign land may escape prosecution totally. Such a scenario resulted in a recent change to U.S. federal law to cover such contractor personnel.

The issue of broadening areas of use of contractors leads to a particular problems with the SOFAs. The SOFAs generally assume that contractor personnel are generally not engaged in combat, i.e. not employing lethal force in a lawful manner. Therefore, use of lethal force by a contractor is a point of contention that may not be covered by a SOFA and leads to a conflict with the sovereign rights of the host country. This can also be a public relations nightmare – such a situation happened in Iraq, when American contract personnel who were protecting diplomats, were accused of the indiscriminate, and therefore unlawful, use of force. For SOFA purposes, they were non-military personnel having military-like duties and it caused a major legal problem.

On the international law front, the status of a contractor performing military-like duties is even more unclear. When measured against the normal

criteria for being a combatant, contractors may fail on three out of four criteria. Therefore, as civilians, they can be labeled as unlawful combatants or as civilians performing criminal acts that could deny them many of the protections to which that their duties should entitle them. This is a problem that must be addressed internationally.

The second issue with regards to the disadvantages of contractor personnel, is directly related to, and may exacerbate, this problem. When contractor personnel are serving side-by-side with military personnel and doing the same duties, often with a substantial pay disparity, there can be a serious morale problem with the military personnel, often leading to an exodus of military personnel to become contractors, thus furthering the push to expand the scope of duties where contractors are used.

The third issue related to contractor personnel is their safety; specifically how close to the actual combat operations should they go. Arguably, contractors within the zone of danger should have proper training and equipment to protect them. Reflecting the highly specialized nature of their duties, many contractors could be of an advanced age or less than optimal physical condition that would prove them a liability to the forces the would be operating with in case of an attack by opposing forces.Therefore, use of contractor personnel for military operations must carefully balance the advantages and disadvantages of using contractor personnel.

4. Specialized Need For Contractors - Environmental

Coming into the main objective of this paper, I would like to discuss one area of growing concern that I believe reflects this proper balance – environmentally-sound disposal of hazardous wastes generated by military operations. Historically, the militaries have used little hazardous material beyond petroleum-based fuels and lubricants until roughly 30 years ago, but the rate of increase is most likely accelerating as more and more specialized compounds are developed. Although no small matter, the issues associated with these pale in comparison with current-day hazardous materials that can be found on the battlefield. Some notable examples are:

- Hydrazine fuel used to power auxiliary power units in aircraft
- Spend uranium rounds designed to penetrate armor
- Special metals and additives designed to strengthen and lighten structures
- Specialized coatings designed to reduce signatures in the electromagnetic spectrum
- Non-biodegradable packaging and protective materials
- Phosphorous, fiberglass, and
- Lithium and other materials used for long-life and minimal heat batteries
- Rubberized-protective materials that have been exposed to hazardous materials

Based on the new types of hazardous wastes coming out of military operations over the last years, it would be safe to assume that new and improved weapons will generate new and different types of hazardous wastes. Not only do these materials present hazards *per se*, but the exigencies of the battlefield also result in them being mixed together and/or not properly labeled. As a result, any container of waste material must be carefully handled until the contents can be verified and a disposal protocol confirmed. Not only could this require a dedicated

and highly sophisticated laboratory with experienced technicians, but specialized transportation, handling and safety precautions at every step of the process. The unique mixture of every container can require a highly specialized and experienced engineer to develop the disposal protocol.

Modern military forces in combat can generate tons of waste on a daily basis. Historically, military forces could burn the waste POL, but even that solution is not acceptable with developing environmental awareness and concerns – remember the cry about the "environmental warfare" of the retreating Iraqi Army at the end of the First Gulf War? Burning was tried for a limited number of categories of waste in Iraq over the past few years, only to result in an environmental and health fiasco. As a result, an operation that was designed to last only a short time has generated thousands of tons of very dangerous wastes that must be dealt with. The lesson for all militaries is that you cannot be behind the power curve on hazardous waste, i.e. you cannot wait until you have stockpiles of hazardous waste before you address the problem.

No small concern can be the current status of international environmental law. The last three decades have seen more and more international conventions dealing with environmental concerns with more on the way. Often, armies would just bury the material in a secluded area of the base or area of operations, but increasingly governments are focusing on finding the perpetrators of such "dumps" to force a clean-up and/or to levy fines. The closure of bases in the United States and Europe in conjunction with the military drawdowns over the last twenty years have revealed some horror stories and incredibly contaminated sites. What is clear is that protection of the environment from hazardous waste generated by military operations needs to be carefully planned and implemented from the outset.

The issue of military-generated hazardous wastes is a funny one in that while one set of rules applies to the material as it goes into the area of operations – dictated by military needs and necessity – these rules are not applicable as the material comes out as hazardous waste, since the environmental rules do not allow for as many exceptions to treaty obligations and standing policies based on the conduct of military action.

By now, it should be clear that contractors may be the answer to the military hazardous waste question. Not only can environmental contractors provide the necessary expertise in an area not traditionally performed by military personnel, they can perform these duties from a rear area to avoid some of the issues that have arisen with military contractors on the front lines. From the aspects of cost-efficiency, since the contractor brings the experienced personnel, the contractor is the one who bears the training costs; also, since these people are required more when combat operations are going on, the military would not be saddled with maintaining numbers of these troops in sufficient numbers to handle the wartime "spurt" of hazardous material waste management.

5. Conclusion

Although the use of contractor personnel in support of military operations has advantages and disadvantages, it is clear that this trend has been increasing in ways that create greater legal, personnel, and support issues when the use of contractors spills over into areas traditionally reserved for military personnel. A current trend in the international community is to ensure that environmental conditions are addressed by governments in all areas of their activities. Therefore, the hazardous waste generated by military operations is of increasing concern and must be dealt with. Because of the highly specialized nature of hazardous waster handling, this is an area that may be ripe for greater use of contract personnel to ensure that it is done safely and efficiently.

ALLIANCE GROUND SURVEILLANCE

Richard Froh[1]

SCOPE OF THE PROGRAMME

Acquire Off-The-Shelf MTI-Sar Surveillance Capability

- 8 GLOBAL HAWK BLOCK 40
- Multi-platform radar technology insertion programme. Mainly USA with contributions from European and Canadian industry

Develop Data Analysis Capability And Jisr Backbone Ground Segment For:

- Reception
- Exploitation
- Dissemination Of Sensor Data

European And Canadian Industry

AGS CORE CAPABILITY

State of Play

- Programme MOU staffed by nations
  - Signing to start at Krakow
- Charter for NAGSMO approved
  - Will enter into force once PMOU signed
- Industrial Participation Structure
  - Last 2 agreements being negotiated
- Request for Proposal with Industry

[1] NATO, Deputy Assistant Secretary General for Armaments, Defence Investment Division.

- Contract award by Summer 2009
- Main Operating Base selected
  - Bi-SC Site visit scheduled 9-20 March 2009
- Principles for Common Funding endorsed
  - CP will be finalised by SC in June 2009
- National Cost Share values fixed
  - Will design to cost

- MOB Site Visit 9-20 March
  - ITA host nation
  - USA synergy with national assets at Sigonella
- Capability Package
  - Expedite staffing and approval process
- Manning of AGS capability (part of CP)
  - Requires particular attention
- Signature of PMOU
  - Support national decision-making

DOKUZUNCU OTURUM
21. YÜZYILDA ÖNE ÇIKAN SAVUNMA KONULARI
(PRIMARY DEFENSE MATTERS IN THE 21ST CENTURY)

Oturum Başkanı : Larry D. WHITE

Raportör : Yrd. Doç. Dr. Sait YILMAZ

Konuşmacılar

Evelyn A. Early

Doç. Dr. Kamer Kasım

Muzaffer Akyıldırım

U.S. PUBLIC DIPLOMACY AND STRATEGIC COMMUNICATION: A CASE STUDY OF MOROCCO

Evelyn A. Early[1]

This paper analyzes Public Diplomacy (PD) lessons learned as a United States Department of State (DOS) diplomat in Morocco, where we worked closely with the host country government and with the United States Department of Defense (DOD) via our U.S. Embassy Rabat's Public Diplomacy Interagency Working Group (PDIWG). It suggests that Strategic Communication based on values shared with the host country is the most successful way to fulfill DOS and DOD goals to encourage moderation. A moderate discourse in turn counters extremist movements.

What Is Our Goal In Strategıc Communication?

My aim today is to revisit assumptions about PD in the Arab world in particular, but to suggest that the lessons are more universal. Strategic Communication has been misconstrued as aiming to "Win Hearts and Minds" or as using "Madison Avenue Ad Techniques" to win over public opinion, in this case the so-called Arab street. For years we have confounded our ability to explain our country's policy priorities with our ability to communicate with the people of the host country where we work.

In short, we have confused "Communicating our National Security Objectives" which guide diplomatic negotiations and Mission Program Plans (DOS's planning documents) with PD or Strategic Communication. The later term is so over used that some have suggested we rename it "Communication for Effect." My PD work in several countries has convinced me of the importance of COMMUNICATING via a platform of shared values. In Morocco we sustained a dialogue with the mainstream population about common concerns such as democracy, prosperity and security -- values which also figure prominently in our National Security Strategy and our Mission Program Plans.

Communication is the lynch pin of diplomacy. As our former Undersecretary of State for Public Diplomacy put it: "Today every ambassador, every general and admiral, every soldier, sailor and employee is an active, strategic communicator." "Today's communication challenges require a seismic shift away from tedious clearances and tiresome approval processes, and toward a mindset that recognizes rapid communication is a virtue, and untimely communication is a vice[2]." Hughes here refers to both the act of personal encounter and to the act of policy explication. This paper addresses only the first.

The Moroccan Context: Moderate Religious Discourse

Moroccan identity is grounded in the status of its ruler, King Muhammad the Sixth, Commander of the Faithful. Jihadists implicitly threaten the legitimacy of King Muhammad, a direct descent of the Muslim Alouite dynasty of Morocco. (Here I use "jihadists" as commonly understood, extremist groups which employ Muslim symbols or tenets in their ideology; it is important to avoid the pejorative and inaccurate term "Muslim extremist.") The government of Morocco (GOM) has robust programs in the fields of education and of civil society to support a moderate religious discourse. While there may be host countries where the government-sponsored discourse is not as dramatically in support of tolerance and moderation as Morocco's, most countries where we work as diplomats already have substantial local talents engaged in countering extremism and

[1] PhD, Air UniversityMontgomery, Alabama. evelyn.early@maxwell.af.mil.
[2] (Karen Hughes, Under Secretary of State, July 11, 2007)

supporting moderate discourse. It is critical that we are aware of these local resources.

There is a rigorous international debate over the nature of Islam. As western think tanks parse tenets of "Islamic political philosophy" to attempt the blame game of "religion causes underdevelopment," Muslim scholars debate faith and practice. Muslim intellectuals note that discussions of the compatibility of Islam and democracy/development are passé and that no serious scholar suggests that Islam is inherently anti-democratic. Recently a host of popular studies and "pocket books" in Arabic language social science argue that Islam is supportive of social development and democracy.

In a like vein, the GOM supports a discourse which suggests that Muslim society is tolerant, democratic, and progressive. It counters jihadist influence by infusing school and mosque education, as well as the national media, with this message. High school curriculum includes carefully researched and tested curriculum modules on such topics as Islam and citizenship and Islam and Environmental Protection. The new "King Mohammed the Sixth" television channel was founded to compete with the Saudi Quranic channel. Talk shows targeting youth are proliferating on radio and television. The hosts present a sophisticated approach to a modern Muslim world.

Public Diplomacy Interagency Working Group: Response To The Moroccan Context

Moroccan public opinion polls reveal a lack of support for USG policy and a low opinion of the American image at the same time that they indicate a profound support for such American values as democracy, commerce and research. Our Rabat, Morocco embassy PDIWG focused on increasing the areas of agreement between Moroccans and Americans. After myriad consultations and pilot programs which I will not describe here, our PDIWG determined that we would partner with Moroccan institutions to:

a) Explore shared values such as democracy and prosperity

b) Empower youth and encourage prosperity

c) Support Moroccan efforts to enhance interfaith dialogue

Picture: Youth Training Programs USAID Media/Computer Training Center

We drew on the DOS, USAID and DOD (including EUCOM teams and Office of Security Cooperation (OSC)) resources to realize our programs. Within State, Public Diplomacy -- with its Media Unit, Information Resource Center, Cultural Unit, and English Training Unit -- had the lead although officers from throughout the embassy participated. The Ambassador played a special role as his presence would always be a draw for media attention. Often projects were joint. For instance, DOD's OSC office funded several training center buildings but could not pay for equipment; DOS provided computers and other equipment out of program funds. USAID cooperated with PD and a EUCOM representative to fund cyber training for youth.

Explore Shared Values

In a sense, ALL of our PD programs operate within the realm of shared values but here I will point out a few examples where Moroccans and Americans connected. The first example is the generic area of formal lecture, informal seminar, Digital Video Conference (DVC), literary reading, and other chances to debate-whether in a coffee house or a fancy embassy reception. This slide shows a seminar at our cultural center in Casablanca; the political party symbols on the wall (the Democrat donkey and Republican elephant) are left over from our last election day celebration. One of our most successful seminar programs was what we called our "Diwaniyya" series, which I hostessed in my living room to make it more personal. The format was simple: invite a Moroccan or American to share their literary work or other expertise, add some fifty Moroccans and heavy snacks and tea, and presto a hot discussion.

Picture: Three Voices, Three Cultures

At one of these the Moroccan American author Leila Lalami discussed her book about Moroccans who flee to Europe in illegal boats, The Pursuit of Hope. This prompted heated debate about the role of Moroccan boat people and about the Moroccan-European relation. At another there was a lively discussion about the influence of French Moroccan versus Arabic Moroccan literature, after two Moroccan poets read their work – one in Arabic and one in French. One of the most captivating DVCs which I attended was with an American expert on election finance; Moroccans grilled her on the fine points of American legal requirements that candidates divulge their financial resources. Another with the Deputy Commander of AFRICOM, Ambassador Mary Yates, allowed Moroccan think tank experts to set straight

the press rumors about AFRICOM plans. (Press reports of the DVC were helpful as they corrected such false rumors as plans for AFRICOM's base to be in Morocco.)

Music is of course a universal language and we sponsored the gamut of country western, rap, folk, blues, and other music. Just before I arrived in Morocco a Fulbright worked with PD to sponsor a Hip Hop festival so popular that Moroccan television continued to air its tapes throughout my stay in Morocco. In this slide we see a concert at a music festival in Essouaira, Morocco; the women duo was brought by our office as part of our English Language outreach. They performed such oldies but goodies as "Do the Hoochy Koochy" and were a smashing success because of their clear English and catchy tunes!

Our PD program included an English component which offered training to disadvantaged youth in 17 low income areas around Morocco. In this Picture some of these students display their course diplomas. We also offered curriculum development/training to English teachers, and "Books in a Box" to Peace Corps volunteers who taught English in Youth Centers in rural Morocco.

Empower Youth And Encourage Prosperity

Much ink has spilled in the debate over the roots of extremism/terrorism. While the theory that recruitment is most effectively done via kin-like networks is probably closest to reality, there is no doubt that the presence of positive opportunities for youth enhances both their ability to withstand the appeal of extremist groups "come to save them" and the community's ability to effect positive changes. The GOM sponsors, via quasi-non-governmental organizations, programs ranging from educational tutoring/training to sports. These target "endangered" youth. When possible we partnered with these or other NGO programs.

We cooperated with Moroccan civil society to support youth programs that empower youth to participate as citizens and as productive members of society. One of our most successful programs, in which we incorporated EUCOM MIST team members interested in learning about Morocco, was our Youth Caravans. A typical one, to Tafraut and Ouarzazate in January 2008, was a joint effort between US Embassy Rabat and a Rabat-based Jazz NGO. The Caravan aimed to empower youth through sports, civic education, music, painting, English teaching and discussions about American culture, in this case the civil rights movement of Dr. Martin Luther King, Jr. The result was a better sense of American culture as experienced through the lenses of arts, sports, and civic traditions. Our soccer clinics for girls were perhaps the most popular part of the program. In Ouarzazate, we arranged for a former Moroccan soccer star to help coach. An article in the Moroccan French daily "Aujourd'hui le Maroc" commended the Caravan as "an important moment of cooperation and dialogue between American and Moroccan youth, promoting openness, tolerance, and mutual comprehension between the Moroccan people and the American people through mutual learning."

In addition to the sports of youth caravans we gave grants to local NGOs working with underprivileged youth. One of our grants was to an NGO in the small town of Bni Zoli, "Forum Bni Zoli for Development and Communication." This NGO encourages youth to become more involved in their community and to develop a more positive approach to participation in public and social life. The Forum organizes debates, forums and workshops on human rights, civic education, gender, tolerance, access to justice and participation in elections. Their leader aims to create a network of civic education human rights clubs with youth groups as well as school and college students. The Forum also organizes many sports activities including tournaments and marathons.

USAID Morocco implements several projects which aim to empower youth to become members of a productive community. One innovative literacy program relies on the Berber language to introduce women to Arabic literacy. This is an important step for a country where many of the illiterate women's first language is Berber. In this slide we see Undersecretary Hughes and Ambassador Riley visiting a USAID sponsored media training center. This is one of many job training programs run by USAID.

Picture: Youth Citizens and Cyber Power: Electronic Journalism, Blogs, Internet TV

Our PDIWG privileged projects to equip youth to take control of cyber space for community goals such as television pod casting reports on participation in election or in community action projects. We partnered with Moroccan internet assoicaitons to sponser training in far flung villages such as the one shown here where Malika (second form right on front row) has just completed a training course for the youth in the mud brick NGO headquarters as seen on the sign: "Dar'a Society for Development and Cooperation." We arranged for EUCOM to fund cyber training workshops. We contracted with the top Moroccan blogger to run workshops on E-Journalism, praised by regional journalists as helpful training for their self-acclaimed role as 'watchdogs." We conducted a series of talk-show host training workshops to enhance the skills of radio and televisions hosts who field youth's questions on religious practice and modern society.

Support Moroccan Efforts To Enhance Interfaith Dialogue

Our PDIWG determined that we would cooperate with host country institutions such as the Ministry of Religious Affairs to support their programs as appropriate. Moroccan theologians and scholars are actively engaged nationally and internationally in cutting edge work on ethics, education, religion and society and other issues. Here you see a representative group of leading thinkers at an Iftar, the sundown breaking of the fast during Ramadan, at our American Ambassador to Morocco's home. Our embassy realized that Ramadan is a family time and was careful not to host iftars on days (especially Lailat al-Qadr) where Moroccans would rather be with theirfamilies or at the mosque. (Think about getting an invite from the Chinese Ambassador to have a Christian Easter dinner or a Jewish Passover meal at his/her home.)One of the guests at this meal is the Chair of the Theological Council. He is investigating founding a think tank-like structure (for which we will provide a logistical facilitative grant). His current programs include workshops to familiarize theologians with social issues. He

helped initiate the murshidat program which trains women spiritual leaders who are assigned to rural communities to serve as spiritual/social advisors.

Another guest is the professor of Islamic Law who was the first woman to address the King during his Ramadan causerie (seminar) series. This Ramadan series is telecast nation wide. One of our most successful programs was bringing American Imams who were fluent in Arabic toengage in dialogue with such leading scholars.

Our Moroccan experience demonstrated that being prepared to share experiences such as iftar and being willing to engage in interfaith dialogue were important in building personal ties. However, we also felt that it was important not to go overboard, to overemphasize the Muslim-West dialogue as if it were any different than the Buddhist-Christain dialogue or the Hindu-Jewish dialogue and so on. Our main concern was to follow the lead of our Moroccan hosts and support them in their work -- far more attuned to the needs of Morocco than any outside group could be. In fact there were times when we in the country needed to remind Washington that it was not necessary to advise Moroccans on what messages of tolerance they needed to present.

Indeed Morocco's clear message of religious tolerance was oft repeated -- for example at such events as the yearly Tijaniyya Sufi movements' pilgrimage to their founder's tomb in Fez, Morocco. Text of the royal welcome to this group always commended the Tijaniyya tradition on its spirit of tolerance. The Gnawi Sufi Festival which occurs yearly in Essouaira features fusion or jamming sessions with other sufis, including Korean, as well as jazz and other musical forms. In this slide you see a musical group which features the interfaith music typical of the Anadulsian era. Building on a Fulbright scholar's research on Moroccan Jewish Ladino music, I hostessed a concert entitled "Three Voices, Three Faiths." The concert featured Sephardic, Andalusian, and Ladino music performed by an American Jew (the Fulbrighter), a Moroccan Muslim and a Spanish Catholic musician. The Moroccan French-language daily newspaper "Le Matin" described the concert, "[It is] a way to celebrate our humanity, whether it be our culture, our faith, or our traditions."

Conclusion

Today I have suggested that the most effective interagency Public Diplomacy or Strategic Communication programs which implicitly combat extremism are those where one partners with the host country to explore shared values, to empower youth and encourage prosperity, and to support the host government's public discourse. Even though many of our partners around the world may not embrace all of our policies, many embrace some or even many of our values. But the key to success of such Public Diplomacy strategies is not to just dialogue but to truly listen (not because it is trendy but because one wants to hear the answer) to our host country citizens in the countries around the world where the United States has diplomatic representations.

While I have restricted my remarks to American Public Diplomacy, I trust others will find them of relevance.

RUSSIA'S FOREIGN POLICY TOWARDS THE BLACK SEA AND THE CAUCASUS: IMPLICATIONS ON REGIONAL SECURITY

Kamer KASIM*

After the disintegration of the Soviet Union, the Russian Federation was established as a successor of the Soviet Union. Debate started about the direction of the Russian foreign policy which linked with the identity of the Russian Federation. Since the Soviet Union was a multinational empire and its foreign policy was designed accordingly, the foreign policy of the Russian Federation had to be different than the Soviet Union. Discussion started whether Russia was a part of the West or a Eurasian state. The two main groups emerged as Altanticists and Eurasianists regarding the direction of the Russian foreign policy. Atlanticists considered Russia as a western nation and according to them Russia should cooperate with the West and Russian foreign policy should avoid assuming a leading role in the Eurasia (Fuller, 1994: 99-11. Nevers, 1994: 6. Guroff, Guroff, 1994:78-100. Meshabi, 1993: 182-183. Donaldson, Nogee, 1998: 112-113). Atlanticists wanted to liberate Russia from the burdens of the empire and to make Russia a part of community of democratic states.

During the period of the dominance of Atlanticists in the Russian foreign policy, Russia showed the lack of interest towards the Caucasus and Black Sea region (Fuller, 1994: 125-127). However this short period of time started to be changed with the influence of Eurasianists in 1993. They criticized Atlanticist view and argued that Russia should defend the Russian population and the Russian heritage in the former Soviet republics and Russia should not ignore the Caucasus and Central Asia This approach produced the policy of "Near Abroad", which promoted Russian policy towards the former Soviet territories (Malcolm, 1994: 29-31). Russian policy makers thought that Russia should not be discounted as a powerful actor and Russia should not play a junior partner to the West (Crow, 1994: 2-4). They thought that Russia had strategic interests in the Caucasus and Central Asia and defense of the southern borders of the CIS was crucial of the defense of Russia. Russia wanted to ensure access to the natural resources of the region. The Caucasian and Central Asian markets are important for Russia's economy (Dawisha, Parrott, 1994: 186-192).

In 2000 Putin became President of Russian Federation and Russia continued to follow active foreign policy towards the former Soviet Territories. Although Putin's foreign policy has many similarities with Eurasianist approach, it is difficult to put Putin's foreign policy in one category. On the one hand, as Eurasianists suggested, Putin strengthened Russia's ties with the former Soviet Republics of the Caucasus and Central Asia. Putin was hardliner in terms of Russia's struggle in Chechnya and Russian military presence in Armenia. Putin visited Armenia in September 2001 and this visit cemented the Russian military presence there (Socor, 2001. Kasım (a), 2002: 90-104). On the other hand, Putin tried to develop Russia's relations with Europe and the US. For example, during 2001 Russia indicated that it would not object Baku-Ceyhan oil pipeline. Turkish and Russian Foreign Ministers met in New York in November 2001 and the action plan, which envisaged cooperation in political and economic field and against terrorism, was accepted (BBC, 2001).

Russia's support of the US's actions against terrorism and international environment after 11th of September terrorist attacks gave Russia freehand in Chechnya. However, the terrorist attacks and following US operations in the

* Assc.Prof.Dr. Abant Izzet Baysal University, Department of International Relations.

Caucasus and Central Asia resulted in increase of the US's influence in the region. For example, the US soldiers stationed in Georgia and Uzbekistan (Peuch, 2002, Macaskill, 2002, Kasım(b), 2001: 53-55). The US and other western countries' influence reached the Black Sea region through the new members of NATO and the EU. This move increased the Russian perceptions of threat from the West in its neighborhood. Russian policy towards the countries in the Caucasus and the Black Sea region pushed the states of the region to the West.

Russia used ethnic tensions in the Caucasus to put pressure to the Caucasus countries. Georgia and Azerbaijan were easy targets for Russia. Russia supported the Armenian side in the Nagorno-Karabakh conflict in order to force Azerbaijan for the membership of CIS. Georgia with diverse minority groups and fragile political and economic structures faced Russian pressure to accept the membership of the CIS and Russian military presence in its territory. Russia supplied arms and training assistance to the Abkhazian units. As a result Georgia entered the CIS and Russian troops deployed in the Georgian territory. This all happened just after the independence of Georgia and Azerbaijan. Russia also meddled in the domestic affairs of Ukraine. In this atmosphere, the US found support for its plans regarding the security of the Black Sea region. The US considered the Black Sea region where there is a security vacuum, which poses danger for regional security. To fill this security vacuum, the US wants NATO force to be stationed on the Black Sea coast.

The US reached an agreement to have the military stations in Romania and Bulgaria. Russia has been disturbed by the developments in the Black Sea. Russian foreign policy started to be even more aggressive towards the countries, which cooperated with the West in the Black Sea and the Caucasus. Post-Cold War rapprochement between Russia and the West started to be deteriorated after the Kosovo's declaration of independence and the US and some other Western countries' recognition of Kosovo as an independent state. Together with the US's Missile Shield Project, Russia felt that the US followed containment policy. Russian discomfort increased when the US's influence reached the Caucasus. The tension between Russia and Georgia continued in 2006 and 2007 also increased due to the Abkhazia and South Ossetia problems.

The tension reached at the stage of conflict. Saakasvili's miscalculation of possible Russian response to Georgia's action caused Russian invasion of Georgia. After the talks between Sarkozy and Medvedev, the six point declaration was signed. However, Russia violated the agreement by recognizing the declaration of independence of Abkhazia and South Ossetia. Russia seemed to take revenge of Kosovo. The West view this move not as their independence but rather Russian control over Abkhazia and South Ossetia since these two regions are neighbor of Russia, their population are much less than Kosovo and they are very weak in many aspects. There was even comment from the US, which indicated the similarity between the Soviet invasion of Czechoslovakia during the Cold War era and Russian invasion of Georgia.

Discussion started whether "The New Cold War" broke out in the new international system (Kasım (c), 2008). Russian invasion of the territory of Georgia threatened the regional security and also created the new security environment after August 2008. How can we assess the Russian foreign policy towards the Black Sea and the Caucasus? Although Russia had an advantage in the short term with its control over Abkhazia and South Ossetia, Russia's policy was changed the West's view about post-Cold War Russia. Russian policy might also be considered dangerous for Russia itself in many aspects, since there are territories within the Russian Federation similar to Abkhazia and South Ossetia.

Unstable domestic political atmosphere of the Caucasian republics and Russia's foreign policy to take advantage of the ethnic tensions in the new

republics prevented the stable security environment to be established in the Caucasus and Black Sea region. Many theories of international relations might be used to explain the situation in the Black Sea and the Caucasus. Democratic Peace Theory might shed a light why the conflicts broke out in the Caucasus. The theory simply states that liberal democracies rarely or never go to war with each other. If we take this theory into account we might reach a conclusion that lack of democracies in the region created the condition that states could go to war easily. However, the criteria of democratic state open to the discussion regarding the Caucasus region and particularly with the case of Russia and the former Soviet Republics.

There are different definitions of democratic state. One definition argues that state holds periodic elections in which the opposition parties are as free to run as government parties. There should be mutual acceptance of the norms regarding institutions and political process. In democratic states political competition has been regulated through peaceful means and conflicts has been resolved through compromise rather than tough elimination of opponents (Fernham, 2003: 397). There is not one single definition to judge a state as a democratic or authoritarian one. Depends on the definition and evaluation of what is the democratic state, we can argue whether democratic peace theory valid in the case of the Caucasus and Black Sea region or we can reach a conclusion of the failure of the theory in this part of the world.

There is another explanation which states that countries live under the transition of democracy are likely to be involved in wars even more than stable autocracies and countries in transition of democracy are more prone to the civil war. (Hegre, Ellingsen, Gates, Gleditsch, 2001: 33-48). Russia and the other states, which became independent after the disintegration of the Soviet Union, might be considered in the transition to democracy, which make them prone to wars. It might be argued that Russia can take more radical steps including going to the conflict than many Western democratic states. However, Russia also need to consider the view of the West, particularly; Europe to some extent since Russia's economic relations with Europe are increasing and unlike the Cold War era, Moscow is more depended on trade relations with the West.

Energy plays an important part in the Russian foreign policy. In fact politics of energy is also important factor in the Russia's dispute with the some regional states. New states with rich energy resources joined the international community in the region. Russia wanted these energy resources, namely, oil and natural gas to be transported through its territories. Russia also tries to be a monopoly not only in supply of the natural gas but also in terms of its storage and transportation.

Regarding the transportation of the Caspian oil, Russia wanted the Caspian oil to be transported from Baku to the Russian port of Novorossiysk on the Black Sea coast. In this proposal, oil would be shipped through the Turkish Straits to the world markets. This was the competitive of the Turkish proposal of Baku-Tbilisi- Ceyhan oil pipeline. Turkey objected the Russian proposal on the grounds that due to the congestion of Bosporus, this water way could not handle more traffic and any accident that involved oil tankers would be a threat for the residents of Istanbul and also environment (Milliyet, 1994, Naegele, 1998). Montreux Convention was based on free passage in peacetime.

However, Turkey published regulations for the straits, establishing a traffic separation scheme approved by the International Maritime Organization in London, which recommended that the Turkish authorities have the right to suspend traffic in one or both directions whenever a vessel in excess of 150 meters in length passes. Russia protested the new regulations. Russian Foreign Ministry Spokesman argued that Turkey did not have the right to resolve the

problem of the Straits unilaterally and that Turkey should be sensitive to the interests of the Black Sea states (Goble, 1998). Russia's main concern was that the regulations would affect Russian proposal regarding the transportation of the Caspian oil to the world markets. Despite objections regarding the cost of the Baku-Tbilisi-Ceyhan oil pipeline project, it became a reality in 2006. Main oil of Azerbaijan has been transported through Baku-Tbilisi-Ceyhan oil pipeline.

Russia has much more advantageous position in terms of natural gas, particularly, in the supply, transportation and storage of this valuable resource. Russia's first aim is to sell its natural gas directly to the countries with large consumption. Another objective of Russia is to have a control over natural gas resources of the Caspian states. For the first objective Russia signed an agreement with Turkey to transfer natural gas through pipeline constructed 2200 meters beneath the Black Sea, the project called Blue Stream. There were arguments that the Blue Stream project would prevent realization of Turkmen gas pipeline (Trans-Caspian gas pipeline project) (Lyle, 1999). Turkey stated its aim to buy natural gas from Russia through the Blue Stream project and also to buy natural gas from Turkmenistan.

The question was raised about which project, the Blue stream or Turkmen gas pipeline would be given priority. At the end, the Blue Stream project has been completed and Turkey started to buy the Russian gas from this pipeline. However, Trans-Caspian pipeline project is also still alive. The project called NABUCCO, which was considered difficult to be built before the Russian-Georgian conflict. After August 2008, Europe became more concern about its dependency on Russia. Although representatives of the EU do not outspoken about the reason for Europe's insistence of NABUCCO, the EU needed adjustment of its energy policy in order to provide energy security of the EU. Former director of the International Energy Agency Claude Mandil prepared proposal for energy security for Europe in March 2008 before August 2008. European leadership might reevaluate about European energy dependency of Russia. The EU suspects about the Gazprom's motivation since there is close ties between management of the company and Kremlin (Kommersant, 2008). Russia used its tools to prevent the realization of NABUCCO. Agreements with Turkmenistan, arguments about the status of Caspian and proposing alternative gas projects became a part of the Russian strategy.

Russia also wanted the second Blue Stream pipeline to be built through Black Sea. Turkey asked construction of Samsun-Ceyhan oil pipeline for the transportation of Russian oil. If this oil pipeline is to be built, its capacity will be 1.4 million barrel a day (Pamir, 2007:243-265) and only with this condition Turkey would be agree for the second Blue Stream pipeline. However, Russia has not accepted this proposal yet.

Russian foreign policy, particularly, with the Putin's presidency became increasingly competitive with the West. Tensions between Russia and Ukraine, Russia and Georgia opened discussion about the security of the Caucasus and Black Sea region. Other than the concerns regarding the security of the Caucasus due to the frozen conflicts of the region, security of the Black Sea also became an issue after 2004. Russian strategy to follow "soft war" in order to restrict Western influence in the Black Sea has been created counter strategies from a bloc leading by the US (Jackson, 2006). Turkey, which is one of the regional powers of the Black Sea, has concerned about tension and competition in the Black Sea. Turkey has its own initiative regarding the security of Black Sea like BLACKSEAFOR and Operation Black Sea Harmony. BLACKSEAFOR was established in Istanbul on 2 April 2001 for the rescue and prevention of crime and asymmetrical threat. BLACKSEAFOR might take a mission outside of the Black Sea with the consensus of the participating states (See, http://www.blackseafor.org). Operation

Black Sea Harmony has been started in 2004 by Turkey. In December 2006 Russia joined it.

Operation Black Sea Harmony aimed to identify and follow the ships suspected to involve illegal activities. Turkey thought that its own operations would be enough to provide security in the Black Sea region. For this reason, Russian strategy is to keep the US away from the Black Sea seems to have harmony with Turkey's regional policy. Turkey's main concern is to protect Montreux Convention and to prevent the Convention open to the discussion. However, Russian policy towards Georgia and Ukraine and also its relations with Armenia are not compatible with Turkey's regional interests. Turkey was not in favour of new security initiatives in Black Sea. For this reason, Black Sea Forum and Community of Democratic Choice have not been supported by Turkey. This does not mean that Russian policy towards Georgia and Ukraine has been approved by Turkey, which is another regional power. Russian policy is to by pass the mechanisms of regional initiatives created concern in Turkey.

During the Russian-Georgian conflict Turkey initiated Caucasus Stability and Cooperation Pact, which was supported by regional countries. Russian policy puts the territorial integrity of Georgia, Ukraine and Azerbaijan at risks, which created great security concerns in the region (Kasım (d), 2008: 172-180). Although current regional mechanisms provide security in Black Sea and the Caucasus, continuing Russian policy might create new threat perceptions. If tension between Russia and the West reach a certain level, this would have implications on the security of Black Sea and the Caucasus. Russia's current policy towards the former Soviet Republics made other regional states closer to the West. Russian administration stated that Russia did not want the new Cold War to be broke out. However, the Russian policy might ignite the new Cold War in different international atmosphere, which inevitably lead to new security proposals.

Compare with the Cold War, Russia has disadvantageous position in the region. Now there are three NATO member states in the Black Sea coast. Besides, Georgia wanted NATO membership and unlike the Cold War era, there is Ukraine in the north coast of Black Sea as an independent state. In this atmosphere, it is not Russia's interest to increase tension and give the reason to the West to create security barrier in Black Sea and the Caucasus. However, Russian foreign policy made that type of mistakes even during the Cold War era. Typical example of this was that the Soviet leader Stalin's demands of territory from Turkey pushed Turkey to the West and made easier Turkey's integration with the Western security structure.

Concluding Remarks

Current Russian foreign policy towards the region does not help to create confidence about the stability of the region. Russian foreign policy also caused security concerns among some regional states. For this reason they wanted to increase their ties with the western security structure. Georgia's aspiration for NATO membership has faced objection in April 2008. One of the main reasons of it was the territorial disputes of Georgia. Russian-Georgian conflict and Abkhazia's and South Ossetia's independence afterwards null this objection. Georgia's territorial disputes were defacto solved and a new reality has been emerged in the Caucasus. Russia has seemed to have advantage in the short term after August 2008. However, this advantage might become a disadvantage for Russia in the medium term. Russia played a dangerous game since there are territories within the Russian Federation similar to Abkhazia and South Ossetia. Russian President Medvedev stated that people of Abkhazia and South Ossetia did not want to live under the control of Georgia.

In this case one might asked what will Russia do when peoples live under the Russian Federation demand independence and How will Russia react towards the Chechen question after Russia recognized the independence of Abkhazia and South Ossetia? Arguments Russia used in order to support the recognition of the independence of Abkhazia and South Ossetia would be used against Russia. Besides it might be argued that Abkhazia can hardly be considered ally of Russia in the future considering the fact that Abkhazians fought for their existence against Russia throughout history. Georgian policies caused temporary alliance between Russia and Abkhazia. This alliance will not last long. Turkey and other Western powers should not ignore Abkhazia and should try to strengthen their ties with Abkhazia, while supporting Georgia. This policy will strengthen Georgia's ties with the West and will prevent Abkhazia became total control of Russia. Turkey might play a key role in this strategy. Connections with Abkhazia might be strengthened through trade and transportation. Scholarship programmes and cultural activities regarding Abkhazia will be important in that aspect.

If Russian foreign policy in the region continues in its current pace, crisis in the region might occur time to time and regional states will look for security structure suits them and provide enough security guarantees for them. There are three NATO member states in the Black Sea and this number might increase. Possible crisis in Ukraine might create new realities in the region, which will be another discussion regarding the security of the region. Georgia's integration with the western security structure will continue and Azerbaijan will also be a part of it. In Georgia there is a perception that being neutral would entail relinquishing the support of the West and leaving Georgia at Russia's mercy (Nodia, 2009).

Russian foreign policy would be determinant to shape regional security structure and for the future of the frozen conflicts of the region. If Russia chooses to respect to the territorial integrity and independence of the former Soviet Republics of the region, the solution of the frozen conflicts would be easier and regional states would not need new security structure and they would not demand protection from the non-regional actors. Regional mechanisms like Black Sea Economic Cooperation, Caucasus Stability and Cooperation Platform would only work if the regional powers manage to reach some kind of harmony regarding regional affairs. Current Russian foreign policy will fasten the emerging division between Russia and the West (Europe and the US) in terms of their approach towards the security of the Caucasus and the Black Sea.

BIBLIOGRAPHY

Books and Articles

DAWISHA, Karen and PARROTT, Bruce, *Russia and the New States of Eurasia*, *The Politics of Upheaval*, Cambridge: Cambridge University Press, 1994.

DAWISHA, Adeed and Dawisha, Karen (eds.), *The Making of Foreign Policy in Russia and the New States of Eurasia*, London and New York: M.E. Sharpe, 1995.

FERNHAM, Barbara, "The Theory of Democratic Peace and Threat Perception", *International Studies Quarterly*, Vol. 47, 2003, pp. 395-415.

FULLER, Graham E, "Russia and Central Asia: Federation or Fault Line?", in Michael, Mandelbaum (ed.), *Central Asia and the World*, Council on Foreign Relations Books, 1994, pp. 100-110.

GUROFF, Gregory and GUROFF, Alexander, " The Paradox of Russian National Identity" in Roman Szporluk (ed.), *National Identity And Ethnicity In Russia And The New States Of Eurasia*, London and New York: M.E. Sharpe, 1994, pp. 78-100.

HEGRE, Havard, ELLINGSEN, Tanja, GATES, Scott, GLEDITSCH, Nils Petter, "Toward a Democratic Civil Peace? Democracy, Political Change and Civil War, 1816-1992, *American Political Science Review*, Vol. 95, No.1, 2001, pp. 33-48.

KASIM, Kamer (a), 'Armenia's Foreign Policy: Basic Parameters of the Ter-Petrosian and Kocharian Era', *Review of Armenian Studies*, Vol. 1, Issue 1, 2002, pp. 90-104.

KASIM, Kamer (b), '11 Eylül Terör Eylemlerinin Rusya'nın Kafkasya Politikasına Etkisi', *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 3-4, 2001 sf. 53-65.

KASIM, Kamer (c), "Türkiye'nin Karadeniz Politikası: Temel Parametreler ve Stratejiler", *Orta Asya ve Kafkasya Araştırmaları Dergisi*, Yıl:3, Sayı: 5, 2008, ss. 172-180.

MENON, Rajan, "After Empire: Russia and the Southern Near Abroad", in Michael Maldelbaum (ed.), *The New Russian Foreign Policy*, New York: the Council on Foreign Relations, 1998, pp. 100-167.

MESHABI, Mohiaddin, " Russian Foreign Policy and Security in Central Asia And the Caucasus", *Central Asian Survey*, vol. 12, no. 2, 1993, pp. 181-215.

NEVERS, Renee D, *Russia's Strategic Renovation*, Adelphi Paper, 289, London: International Institute for Strategic Studies, 1994.

PAMIR, Necdet,"Karadeniz: Enerji Güvenliğine ve Kaynakların Çeşitlendirilmesine Açılan Kapı", *Avrasya Dosyası*, Vol. 13, No. 1, 2007, ss. 243–265.

RAY Jamers Lee, *Democracy and International Conflict: An Evaluation of the Democratic Peace Proposition*, Columbia: University of South Carolina Press, 1995.

SOCOR, Vladimir, "Armenia's Reliance on Russia Increase After Putin's Visit", *Jamestown Foundation Monitor*, Vol. VII, Issue 171, 19 September 2001.

Reports, Newspapers and Internet Sources

CROW, Suzanne, 'Why Has Russian Foreign Policy Changed?', *RFE/RL Research Report*, 1994, pp. 2-4.

GOBLE, Paul, "Ankara Resists Russian Pressure", *RFE/RL*, 15 May 1998.

JACKSON, Bruce, "The Soft War for Europe's East", *Policy Review*, No. 137, June-July, 2006,*http://www.hoover.org/publications/policyreview/3202956.html*

KASIM, Kamer (d), "Back to the Cold War", *Journal of Turkishweekly*, www.turkishweekly.net, 8 Eylül 2008.

LYLE, Robert, 'Caspian: Views Differ on Vialibility of Oil Pipelines', *RFE/RL*, 4 March 1999.

MACASKILL, Ewen, 'From Suez To Pacific, The US Expands Its Presence Across Globe', *The Guardian*, 8 March 2002.

'Russian and Turkish Diplomats Sign Cooperation Deal', *BBC Monitoring Service*, 16 November 2001.

NAEGELE, Joylon, 'Caspian Oil Represents Challenge to the Straits', *RFE/RL*, *http://www.rferl.org*, 23 June 1998.

NODIA, Ghia, "Why Georgia Dare Not Risk Declaring Neutrality", Radio Free Europe/RadioLiberty,*http://www.rferl.org/content/Why_Georgia_Dare_Not_Risk_Declaring_Neutrality/1600767.html*, 2 April 2009.

PEUCH JEAN, Christophe, 'Caucasus: Russia To Reluctantly Agree To US Military In Georgia', *RFE/RL*, 28 February 2002.

Milliyet, 'Boğazlar Tehlikede', 12 January 1994.

"No NABUCCO without Russia", Kommersant, *http://www.kommersant.com/p1030515/r_529/EU_Russia_energy_policy/*, 24 September 2008.

Web site of the BLACKSEAFOR, http://www.blackseafor.org

TURKEY'S ROLE IN EUROPEAN SECURITY AND DEFENCE & EUROPEAN DEFENCE AGENCY

Muzaffer Akyıldırım[1]

Ministry of Foreign Affairs (MFA) aims at contributing and developing Turkey's economic, political and military gains in terms of defence and security, in close cooperation with the general staff, ministry of defence and defence industry when and if necessary, through the permanent delegations who are responsible for day-to-day consultations. I will start by recalling the background of WEU, WEAG/WEAO and establishment of the EDA, in a concise manner. Then, I will touch upon the decision making process of capability development, EDA's scope and detailed functions, 2009 work programme and the status of relationship with Turkey. In the second part, you will be given compact information on the Turkey's relations with the ESDP, current stalemate and our arguments, including Turkey's expectations with a view to provide our perspective on ESDP in general.

Turkey's long standing voyage starts with the establishment of WEU and WEAG/O in 1997, where we were associate partner to the WEU and full member in WEAG/WEAO activities. I will not go into details of the background notes, due to redundant information have been provided in this aspect. To cut it short, Turkey had vested rights and responsibilities due to her contribution to the European defence over the years, and this has been confirmed by the joint action establishing European Defence Agency's (EDA).

EDA's organization chart is depicted on the figure to provide you an idea of its structure. Agency is found as an intergovernmental institution under the second pillar of the EU. Council's joint action 2004/551/cfsp dated 12 July 2004 underlines the provisions of its scope and functions, as well as defining the relationship with the non-EU allies (WEAG/WEAO members) by concluding an Administrative Arrangement (AA) document. 26 EU member states are participating in the studies of EDA, as Denmark opted out by own decision[2].

I would like to explain the EDA on this self-drawn functional framework chart as depicted in this figure to visualise the general functions and interrelationship with the EU institutions and stakeholders. EU high commissioner Javier Solana is the head of the agency, and chairs the steering board meetings which meet in defence ministers, capability, armaments and R&T directors' level, depending on the agenda. EU commission and EU MC are the natural partners in terms of coordinating the market and capability related activities, where EU Parliament also involves in policy and legal matters. At the bottom of the chart you see two major code of conduct documents that constitute the basic building blocks of the agency's work to establish a defence equipment market and develop defence technological and industrial base to support the ESDP, in principle.

Agency has 4 main directorates that are responsible for providing impetus to investigate, plan and develop capability needs of the EU member states to support the ESDP operations.

Capability directorate is to develop defence capabilities to support ESDP as it stands now and will evolve in the future, on the basis of a capability development plan; and pool efforts and resources in the development of transformed, interoperable and cost-effective armed forces.

---

[1] Adviser (NATO/EU), Permanent Delegation of Turkey to the EU makyildirim04@yahoo.com
[2] Detailed information can be found on the agency's web site (www.eda.europa.eu)

Armaments directorate is responsible of stimulating collaboration in European defence equipment development and procurement, increasing both the volume of collaborative armaments programmes and the quality of these joint activities.

Industry and market directorate is to create internationally competitive European defence equipment market mainly through an intergovernmental regime in defence procurement and to support the restructuring and strengthening of the European Defence Technological and Industrial Base (**EDTIB**) through implementation of the European DTIB strategy agreed by defence ministers.

Research&technology directorates' tasks are to catalyze more European R&T collaborations, focused on improving defence capabilities. Activities in this area include the launch and management of the new R&T joint investment programmes and to develop policies and strategies to strengthen defence technology in Europe.

EUROPEAN DEFENCE AGENCY (EDA)
FUNCTIONAL FRAMEWORK

EDA, as tasked by the EU Council to cooperate with the EU MC for developing and implementing the capability development process. In this context, agency has prepared the long term vision (**LTV)** document and obtained the approval of the Council. The work has been finalized in close cooperation with industry and EU military staff when defining the triple pillars of the capability development plan (**CDP**), which was prioritized and put into action with clearly planned short and medium term milestones.

The agency's work in 2009 and beyond can be described as follows: First, long-term framework (tool and strategies).

The capability development plan is the agency's overall strategic tool. It provides strategic guidance to the agency's work on R&T, armaments and industry and market. Capability development plan (CDP) comprises of capability analyses from shorter-to-longer term, in order to develop further conclusions and

actions, present proposals for further work on each of the selected 12 initial actions to the steering board by mid 2009, identifies and exploits collaborative opportunities through the CDP database.

European Defence R&T (EDRT) strategy is to implement the strategy into R&T collaborative activities. European Armaments Cooperation (EAC) strategy is to implement the strategy aiming in particular at deriving programmes from capability oriented objectives. EDTIB strategy is to implement and further monitor the EDTIB-related road maps, further developing the EDEM as well as strengthening SMEs and proposing ways of fostering closer integration of new member states within the EDTIB.

Second, project related work comprises of the common needs to cooperative projects by fostering R&T and armament collaboration and develop and implement projects. Third, other activities and initiatives which covers the projects namely ISR, CIS, SDR, EATF and UAV. Fourth area incorporates the policies to define European Defence Equipment Market (EDEM), offsets, industrial restructuring, Defence Test and Evaluation Base (DTEB), standardization and harmonization of military airworthiness. To this end, the detailed aim of the CDP was described as, to make LTV capability guidance more specific, to identify priorities for capability development and to bring out opportunities to pool and to cooperate.

The initial tranche of the 12 selected actions are seen on this figure, namely, Network Enabled Capabilities (NEC), increased availability of helicopters for ESDP operations, counter improvised explosive devices, logistics, CBRN (detection identification and monitoring and EOD), medical support, intelligence, maritime mine counter measures (MMCM) and computer network operations are some of them.

Armaments and R&T strategies play an important role due to their scope and influence on developing EDEM and EDTIB, amongst the activities of EDA. In these two figures I will summarize vision and targets of both strategies. The continual pressure on defence budgets, the rising costs of armaments and the decrease in the numbers of equipment produced accentuates the need to find more efficient ways of providing capability to EU forces.

Armaments co-operation strategy aims to reach full operational capability quicker and more cost-effectively than has been done before, in support of the European Security Defence Policy (ESDP). The growing use of new technologies, which are increasingly being adapted from civil technologies (dual-use), joint off-the-shelf purchase and cooperation in-service, has increased the opportunities for collaboration.

The need for an EDRT strategy is reinforced by the following trends:

- Growing need for research and technology in order to face new defence and security challenges,

- Introduction of a European capability drive for research and technology programming for the development of defence equipment and systems,

- Restructuring and cross-border ownership on the industrial supply side, and multi-lateralizatıon of collaborations.

The EDRT strategy aims at to be implemented in concert with the on-going work on the CDP as endorsed by the EDA SB on 8 July 2008 and the “EDTIB strategy” as endorsed by the EDA SB on 14 May 2007. The synergy between these three strategies, in addition to the “European Armament Cooperation Strategy” as endorsed by the EDA SB on 15 October 2008, targets the achievement of the main objective of improving European defence capabilities.

Turkey's role in EDA should be acknowledged that she has participated and had the experience to contribute to European armaments cooperation and research and technology studies as a full member of WEAG/WEAO. Turkey's defence & security procurement capacity and involvement in various armaments projects (A400M, JSF and NEC, UAV and ISR) are mutually beneficiary factors for furthering relationship. Dynamic and nascent Turkish defense industry is a key to provide additional perspective for EU efforts to developing EDEM and EDTIB where industry-to-industry contacts and sub-contracting opportunities offer cost-savings as well as innovation. In light of above, I strongly believe that it would be necessary to emphasize the possible role of strategic value-added capability of Turkish defense industry for EU's competitiveness and transatlantic relationship with the U.S.A.

In the second part, I will elaborate on Turkey's role in ESDP briefly, as the basis of NATO - EU relations is the core of the current debate. Under the legacy of the Western European Union, where as an associate member, Turkey enjoyed a very high degree of participation in activities, such as armaments, space and military studies as well as in the preparation, planning and conducting of Petersberg operations and exercises. It is upon this basis that NATO declared its support for ESDP activities in the 1999 Washington Summit communique (ref: paragraphs 9, 9d and 10).

In this figure, critical issues of the agreed principles of 1999 summit communiqué are underlined to draw your attention. The other equally important element of this agreed framework is the Nice Implementation Document (NID), endorsed by the EU, on the involvement of non-EU European allies in ESDP activities. This is a rather comprehensive document that envisages extensive modes of cooperation and consultations in peace-time and during EU-led operations, as well as participation in the EUMS and National HQ's involved in EU-led operations. I will not go into detail, however permanent and continuing, comprehensive and intense consultations with the non-EU European allies, as well as taking into account of geographical proximity and pre-crisis stage contacts establish the gist of the philosophy per reference of the NID, paragraphs 3, 4, 12 and 14 forms the basis of Turkey's arguments.

The highlights of Turkey's interests and role in ESDP can be summarized as the following:

- Turkey has a vested interest in the development of NATO-EU relations.
- Support to the development of ESDP from the outset.
- Active participation in ESDP operations.
- Take part in all Berlin plus(+) operations and almost all of the autonomous ESDP operations and missions, when invited.
- Largest non-EU contributor to EUFOR ALTHEA in Bosnia-Herzegovina, currently third biggest contributor among 26 countries.
- A rather simple philosophy in supporting ESDP, based on:

  -- added value to international security and stability,

  -- being NATO ally and negotiating candidate country with the EU,

  -- the fact that numerous ESDP operations in Turkey's geographic proximity.

Current status of contributions and possible developments in partaking the ESDP missions are herewith depicted on the slide. The Balkans has been a major

theatre where turkey is contributing to operation althea and the police mission (EUPM) in Bosnia and Herzegovina as well as to EULEX Kosovo.

Turkey expects the EU to carry out close consultations before launching of ESDP missions, particularly those in our geographic proximity. For example, as regards to a possible ESDP mission in Gaza. Indeed, a similar opportunity was unfortunately missed regarding the EU monitoring mission in Georgia. Turkey was unfortunately not invited to participate in the ESDP mission in Georgia despite its willingness to do so. On the other hand, turkey wishes to reactivate its participation in the EU police mission (EUPOL COPPS) in the Palestinian territories.

Turkey-EU co-operation on ESDP is far from being flawless and full-fledged since the EU has failed to take the requisite steps for a mutually beneficial and progressive relationship. When it comes to addressing problems in terms of our involvement in ESDP, as envisaged in the nice implementation document, turkey is always reminded of institutional difficulties, certain provisions of particular agreements, the notion of the political unity of the EU and then casually asked to be understanding and flexible. The same imbalanced and unfair approach is displayed in some other concrete areas where the eu has failed to meet its commitments.

Turkey's Administrative Arrangement (AA) with the European Defence Agency, is being blocked by an EU member on political grounds, in contravention of the EU's joint action of 12 July 2004 (2004/551/cfsp), wherein the vested rights of turkey as former member of the WEAG/O were openly recognized. The finalization of our security agreement with the eu is also being blocked.

These two inevitably reflect upon the state of play in NATO-EU relations. Turkey has done its best to further develop and encourage NATO-EU relations and made a package of proposals concurrently with the 2008 December NATO foreign ministers meeting. Its main elements are to:

- Review implementation of nice implementation document (with annual reporting mechanism to improve its implementation),
- Enhance role and activities of NATO-EU Capability Group,
- Establish NATO-EU Informal Consultation Group.

I will leave you to highlight the key words for the sake of clarity:

- Support the ESDP and NATO-EU relations is in our interest,
- NATO and the EU are not displaying the same level of enthusiasm towards one another; member states should react,
* Political realities in both organizations should be dealt with the phenomenon of mutual complementarity,
- Imbalance in transparency, outreach and cooperation are clear,
- EU needs to fulfill its commitments: implementing the Nice Implementation Document, conclusion of administrative arrangements with EDA and the signature of the security agreement.

ONUNCU OTURUM
ULUSLARARASI GÜVENLİK VE SAVUNMA
(INTERNATIONAL SECURITY AND DEFENCE)

Oturum Başkanı : Prof. Dr. İ. Yaşar HACISALİHOĞLU

Raportör : Yrd. Doç. Dr. Perihan PAKSOY

Konuşmacılar

Prof. Dr. Mesut Hakkı Caşın

Doç. Dr. Gülden Ayman

Mustafa Taner

Filiz Katman

NATO's 60TH BIRTHDAY AND UNDERSTANDING RUSSIAN SECURITY

Mesut Hakkı CAŞIN[1]

Abstract

The West's challenge after the Cold War is to build a new NATO to secure the alliance's unstable eastern and southern flanks. [2] NATO leaders has decided new transformation projects, during which NATO is to mark its 60th Foundation Anniversary. This is the best challenge to renew Transatlantic security and defense architecture. By consolidating democracy and ensuring stability from the Baltic's to the Black Sea, allies redrew the map of Europe. NATO and European Security and Defense Policy (ESDP) dual enlargement aimed to build a post-Cold War Europe "***whole, free, and at peace***". Moreover, NATO offered to expand political and military cooperation and plan for future joint military operations with Russia and peace keeping operations from Bosnia-Kosovo to Afghanistan out-of-area actions. We aim at answering in this short academic paper to analyze the question of what has shifted in terms of attention security balances without put all your eggs in one basket Western Allies and Russian side? Therefore I preferred to examine an important task to answer more comprehensively and think about transatlantic security strategies side: Did NATO and EU enlargement push Russia in the wrong direction? From our survival side depends not only on military balance environment was Russia's Georgian war behavior caused by NATO expansion? What's the practical case for admission of Ukraine and Georgia to the alliance?

1. Introductıon

At the NATO summit, ally countries[3] defense ministers gathered to figure out how an institution tied so intimately to the Cold War could still function 20 years after the fall of the Berlin Wall. [4] Main problems emerged in international security scene side, contrary to Super Powers rivalry, just after attacks of 11 September 2001, ***Kremlin cooperated with US*** troops against the ***Taliban*** in Afghanistan[5] until Pentagon deployed projects to Poland and Check Republic ***missile shield*** launchers. **Second symptoms** were triggered ***Colored Revolutions*** in Ukraine and Georgia. In dealing with this paradox neither Georgia nor Ukraine have stable, pro-Western democratic governments. Russian president Putin extremely has critics about the Bush administration hegemonic supremacy which challenge with opening new ***arms race*** and ***containment,*** Moscow with destroying strategic balance of power dimensions in Eurasia geopolitics.

Recently the complex agenda is dominated by difficult issues, such as strategic nuclear arms reductions; CFE Treaty, missile defense; NATO-Russia

---

[1] Prof. Dr. Mesut Hakkı CAŞIN- Yeditepe University - mcasin@yeditepe.edu.tr

[2] Ronald D. Asmus, Richard L. Kugler and F. Stephen Larrabee: '' Building A New NATO'', Foreign Affairs, September/October 1993.

[3] In accordance with the Washington Treaty, the fundamental role of NATO is to safeguard the freedom and security of its member countries by political and military means. NATO safeguards the Allies' common values of democracy, individual liberty, and the rule of law and the peaceful resolution of disputes and promotes these values throughout the Euro-Atlantic area.

[4] Paul Hockenos, "To Be or NATO Be," Foreign Policy in Focus (http://www.fpif.org/fpiftxt/6009); this is one of the questions that Obama and the Europeans must ask. Chris Lindborg, "The NATO Summit: Openings for a New Nuclear Posture," Foreign Policy In Focus (http://www.fpif.org/fpiftxt/6011); Key NATO members are talking nuclear reductions. But what about NATO itself.

[5] "This Taliban insurgency is the price to pay for the NATO policy ... where there are good and bad Taliban," said Anatoly Safonov, an anti-terrorism special representative to Russian President Vladimir Putin.'' NATO Paying Price For Bad Afghan Strategy Says Kremlin'', Moscow , AFP, 29 November, 2006.

relations; energy security; Iran's nuclear energy efforts**,** and after 2008 August war with Georgia, the construction of Russian troops has been completed as military bases in Abkhazia and South Osetia. Russian Navy also is creeping back into Mediterranean with Syria, Libya ports. However, President Obama declared three foreign policy key points, he will end the war in Iraq responsibly, finish the fight against the Taliban and al Qaeda in Afghanistan, secure nuclear weapons; work with Russia to take U.S. and Russian ballistic missiles off hair, trigger alert to seek dramatic reductions in stockpiles. How should Europe engage Russia into putting relations between the West and Russia on a more positive and sustainable basis?

One of the major sticking points in the U.S.-Russian relationship, NATO has expanded right up to Russia's borders and even invited former Soviet Republics Ukraine and Georgia to join the rusty Cold War alliance. There is one view that the Poles, Baltic countries, Ukrainians, and Georgians want to get in because of Russian behavior.

2. Why Is Nato Still The Best Umbrella Alliance?

Nations, like individuals, tend to be prisoners of their pasts. The Cold War began as a direct outgrow of the way WW-II ended. But with victorious powers on opposite sides of globe separated in spite of today globalization progress accelerate the connecting people on the planet. Now let us illustrate this geometry in international relations points to understand why NATO best western security club, I think we have to go back to the beginning of NATO as an institution and a concept. I have two academic deal of in international affairs dimensions: ***Why the wartime allies in WW-II divide into antagonistic camps? Does Cold War ended?*** It is important reargue that from theoretical side about the Cold War was more than struggle between the communism and capitalism than totalitarian and democracy supremacy.

Because, transatlantic victory over the USSR and its allies in Warsaw Pact accelerate the progress of democratization on both sizes former Iron Curtain divided the East and West old European continent. ***First,*** traditionalist argued that USSR wanted to expand their influence over Europe. Soviet Red Army was slow to withdraw troops from East Europe and Northern Iran end of the war. **Secondly** revisionists take the opposite viewpoint, pining the Cold War on US aggression towards USSR territory's actively supported the Monarchists against the Bolsheviks' following the1917 October Revolution. USSR aims to measure a buffer against American dominance of Europe and ideologically hostility to communism. Hence, USA prompted the Cold War via containment policy rather than the USSR. Because, end of the WW-II much of the Europe lay in ruins. The traditional European state system had broken-down. ***Thirdly***, post-revisionist argues decline in power hole of ''***Germany-USSR-France*** '' troika transformed US and USSR superpower status quo.

In this regard, US President Truman declared in 1947 that the USA to support free peoples who is resisting subjugation by armed minorities or outside pressures. NATO Organization has focused not on the dangers of renewed German militarism but on the Cold War between the United States and the Soviet Union. But today and future could NATO survive collective security principles still work? Since NATO's creation more than 60 years ago, its central focus has been to provide for the immediate collective defense and security of its member countries. Since the Allies could not afford to built-up sufficient conventional strength in Europe to defeat Soviet Union expected the solution ***US air power*** and ***Great Deterrent*** capability nuclear weapons were main components. This new military battle dominated is a kind of ***push-button warfare*** in which intercontinental rockets with atomic warheads wipe out tens of millions over night.

[1]Thus NATO military strategy has been upon the doctrine of first use of nuclear weapons in the event of a conventional Soviet attacks and countering deep into the heart of the Eastern Europe. [2]

Figure 1: Countries Invited to Join NATO and Current European NATO Members

Within this context, NATO is addressing a broader spectrum of security challenges than in the past and has to protect its populations both at home and abroad. Fundamentally, NATO's job, as British Secretary-General Lord Ismay famously put it in 1967, was "***to keep the Russians out, the Americans in, and the Germans down.***" But rather than close up shop with mission accomplished in the early 1990s, the 1949-founded pact sought to find a new purpose. Thus, what to do with NATO in the post Cold War era new security environment? Inside of the NATO and EU transformation former communist East European states has been wanted to live like West Europeans with united two organizations represents democracy and liberal economy…

NATO's fundamentals security tasks steps taken in its transformation are re-described in the Alliance's Strategic Concept considering transformation in new security environment and changing nature of the threat in 1991 and revised in 1999 for continue the mission peace and stability of the wider Euro-Atlantic area. Also, On 16 December 2002, the European Union and NATO adopted a joint declaration on the European Security and Defense Policy (ESDP).In this regard, NATO and the European Union are the two major institutional components of the post-World War II European peace. This institutional settlement has been remarkably successful, as Europe has enjoyed intra-continental peace and substantial economic growth.

NATO led the humanitarian interventions in Bosnia in 1995 and against Milosevic's Serbia in 1999. That same year, on NATO's 50th anniversary, the

[1] Lawrence Freedman: ''2 The Evolution of Nuclear Strategy '', St. Martin's Press, New York, 1983, p. 25-83.
[2] Gordon A. Craig and Felix Gilbert: '2 Reflections on Strategy in the Present and Future'', cited in ''Makers of Modern Strategy'' Edited by Peter Paret, Princeton University Press, New Jersey, 1986, p. 868-869.

Czech Republic, Hungary, and Poland became the first former Warsaw Pact countries to join, over Russia's stiff objections. In the years to follow the Baltic States, Slovenia, Slovakia, Bulgaria, and Romania also joined. The September 11, 2001, attacks enlisted NATO in the Bush administration's war on terror. The terrorist attacks on the United States prompted the first-ever invocation of Article 5 of the Washington Treaty. According to the clause in NATO's founding document, an armed attack against one member is considered an attack against all members, and the allies will come to the aid of one other.

Although the United States and Great Britain circumvented NATO to topple the Taliban government in late 2001, NATO took its operations outside of Europe for the first time two years later in the form of the International Security Assistance Force in Afghanistan. NATO-led military operations in the former Macedonia in 2003 and, from December 2004, in Bosnia and Herzegovina. Today the NATO-led force includes 50,000 troops from 40 countries, including all 28 of the NATO allies. Today, NATO welcomed to Albania and Croatia with enlargement has come in for increasing criticism, mostly for angering Russia which fears its old Cold War foe closing in on its borders. Furthermore, after 43 Years, France decides to Rejoin NATO as Full Member". [1] Not surprise, French President Charles de Gaulle withdrew France from NATO's integrated military command structure, he "ordered out thousands of U.S. troops stationed on French soil and at NATO headquarters, then in a Paris. From the France side, General De Gaulle decide to leave from military sector of NATO and independent nuclear power that aim to develop alternate for united Europe under the idea -Europe can defend by the Europeans which united continent from Atlantic to Urals. Also, Paris concerns US hegemony in the NATO resulted to Germany became the de facto leader within the Alliance. Doubts over the credibility of the NATO defense against a prospective Soviet invasion - that led to the development of the independent French nuclear deterrent and the withdrawal of the French from NATO's military structure from 1966. From Russian perspective, France is increasing its influence, reducing and balancing Washington impact with minimizing anti Russian sentiments. [2]

3. Fıve Days War Wıth Georgıa And Impacts To Nato's Black Sea And Caucasus Polıtıcs

I hope, the Russo-Georgian war was rooted in broad test NATO enlargement processes between the Moscow and Brussels. Because, in the past NATO decide to operation in order to prevented mass murder in Kosovo. Georgia has moved quickly following the Colored Revolutions in 2003 to seek closer ties and eventual membership with NATO. Georgia's neighbor, Russia, has opposed the closer ties Tbilisi with NATO.

Following the ***Rose and Orange Revolutions***, democratic leaders in Georgia and Ukraine became more serious about seeking to tie their countries to the West. The color revolutions in Georgia, Ukraine, and Kyrgyzstan are thus viewed as worrying experiences that could unleash a variety of unwelcome elements. Russia does not wish to see these revolutions repeated elsewhere. Although forestalling Ukraine's membership in NATO remains a key Russian foreign policy goal, Russia cannot afford to cut Ukraine off—not only is Ukraine a transit state for Russia's crucial energy exports to Europe, but now that Ukraine pays higher prices, it has become an important customer of Russian gas.

---

[1] A former French president, Charles de Gaulle, abruptly pulled his country out of the NATO command structure in 1966, insisting that it was the only means to preserve French independence, given his feeling that the alliance was too dominated by the Americans. He even went as far as to kick the NATO headquarters out of Paris and expel allied soldiers from France.

[2] Russian Pundits Say: ''Moscow to Benefit from France Enhanced NATO Role '', Interfax, 11 March, 2009.

Georgia, in contrast, is not a crucial transit country for Russian gas or oil. However, as with Ukraine, Russia has failed to translate Georgia's dependence on Russian energy into strategic gains. Although Russia's relations with Georgia were far from smooth when Eduard Shevardnadze was president, they have deteriorated further since Mikhail Saakashvili came to power in the Rose Revolution. Saakashvili's government has consistently and actively sought membership in NATO. Russia, for its part, angered the Georgian government by supporting Abkhazia and South Ossetia, separatist regions within Georgia. For years, Georgia accused the Russian military "peacekeeping" presence in those regions of exacerbating tension and threatening Georgia through violations of Georgian airspace and other actions. The August 2008 conflict with ***Georgia*** has further underlined for Russia the view those Western efforts to promote reform are destabilizing and threatening to Russia. According to both the Russian government and the Russian foreign policy community, Russia is by no means eager to use force in its "Near Abroad."

Admitting Georgia could draw NATO into a direct confrontation with Russia. These beliefs were heightened after Russia's war with Georgia.[1] When the United States pushed for the launching of the process to include Ukraine and Georgia in NATO, they met strong opposition not only from France and Germany but from the United Kingdom, Spain, and Italy as well. [2]

Russian President Dmitry Medvedev has said NATO provoked the conflict with Georgia that saw his country destroy its smaller neighbor's army. He also declared that Russia would not allow the West to "contain it behind the new iron curtain". "No new outside factors, let alone outside pressure on Russia, will change our strategic course," he added." We will continuously strengthen our national security, modernize the military and increase our defense capability to a sufficient level." His remarks followed on from those of Russian Prime Minister Vladimir Putin, who attacked what he described as other countries "attempts to drag us back into the Cold War". He said this was a "direct threat" to his country's future.[3] Russia has angrily accused Ukraine of sending weapons and military personnel to help Georgia fight its war with Russia. [4]Prime Minister Vladimir Putin is accusing Ukraine of sending military personnel to fight against Russia in Georgia.[5]

- Russia formalize its determination about ready to defend its vital interests,
- Russian aviation, army and naval forces bombarded a number of towns and villages,
- Global financial crisis links between the economy and politics results download oil prices has played negative important effect on the economy,
- Russia regain the regional influence at the European map has faced with similar "frozen conflicts" with a comparable potential for escalation: Transdniester, Kosovo, Crimea, and Nagorno-Karabakh regions,

---

[1] ''Explainer: Russia Cuts Ukraine's Gas Supply'', CNN , 5 January, 2009.
[2] Immanuel Wallerstein: "Can NATO Survive Georgia?" Immanuel Wallerstein, Commentary, No. 240, 22 September, 2008.
[3] ''Russia: NATO Provoked Georgia War '' Sky News, 19 September, 2008.
[12] ''Putin Says Ukraine Armed Georgia'', wot.news, 7 September, 2008.
[13] Putin said arms sales may have continued after the war began, and that some weapons were operated by Ukrainians. "The weapons could have been supplied during the military action, and it was operated by Ukrainian specialists," Putin said. "That is a crime. That's an attempt to set Russian and Ukrainian people against each other." RUSSİA'S PUTİN WARNS UKRAİNE FOR ARMİNG GEORGİA, FOX NEWS, 3 OCTOBER, 2008.SEE ALSO, ''Putin: "Ukraine sent military into Georgia"USA Today, 2 October, 2008. "Putin claims Ukraine aid in Georgia'', The washington Times, 3 October, 2008.

- Russian Black Sea Fleet has used in operation and results argument the future of Ukraine and Russia cooperation in the region,
- Georgian economy has been damaged communications and infrastructure, such as the Poti seaport facilities,
- Georgian territorial integrity faced with threat even the vitally important East-West transportation artery (roads, railways, and oil- gas pipeline) damaged faced with the economic hazards
- Provide Georgia with alternative security guarantees until it members to NATO.

4. Ukraıne And NATO Cards

Ukrainian government to build ties with the United States, the EU, and NATO. Ukrainians themselves are so divided over NATO membership that the fragile country might split into eastern and western sectors over the question. The NATO-Ukraine Action Plan was adopted at a NUC meeting of foreign ministers in Prague in November 2002. The Orange Revolution in November 2004 triggered hopes of accelerating this process and, in response to the country's aspirations to NATO membership; foreign ministers launched an Intensified Dialogue with Ukraine in April 2005.

As mentioned, a conceptual framework should be in Ukraine, the presence of a substantial Russia population means that a shift in geopolitical orientation (away from NATO and toward Russia) is easily conceivable through democratic means. Why is it so important to Russia to maintain influence in this region? The reasons stem from Russia's quest for prestige, its history, its economic priorities, and its fundamental security concerns. The countries on Russia's borders, its fellow successor states to the Soviet Union, are unquestionably important to Russia.

The same dynamic has repeated itself in the present decade. Since the Orange Revolution, Gazprom, with the Kremlin's backing, has repeatedly raised the price Ukraine pays for gas to levels commensurate with those paid by European customers. Many in Ukraine and the West see these price increases as retribution for the Westward leanings of Ukraine's recent governments. Several cycles of negotiations over prices and repeated Gazprom threats to cut off supplies have occurred. Gas supplies were briefly halted in 2006 in accordance with a Kremlin decision and again in early 2009.Gazprom is planning a South stream pipeline that will extend from Russia to Turkey across the Black Sea. Gazprom and the Russian government appear to have decided that it is better to control a pipeline from start to finish than to be mired in disputes with potentially unfriendly or unreliable transit countries like Belarus, Georgia, Poland, and Ukraine.

5. The Role Of NATO Inside The Russian Foreign And Defense Policies

After the collapse of the Soviet empire, the disintegration of the Soviet Union, the new its society Russian leaders and policymakers trying to reform most often characterize more than ideology Russian foreign policy as focused on two fundamental goals: Russia's desire to ***increase its global influence*** and to see its recent ***economic growth*** continue. There is an important argument that "***What's good for Gazprom is good for Russia***. " It is the second time Russian energy giant Gazprom has cut off Ukraine's gas supply, on New Year's Day, triggered concern about Moscow energy politics supplies which is more than % 40 of Europe's gas imports. Moreover, many analysts believe Putin views Ukraine - where Russia has a large naval base - as belonging to Moscow's sphere of influence.

On 1 November 2005 general Yuri Baluevsky, Chief of Staff of Russia's armed forces, said that conflict with NATO is now impossible and that two sides should cooperate to solve their common problems. [1] Meanwhile, Putin concerns the questions'' ***It is obvious that today there is no Soviet Union, no eastern bloc and no Warsaw pact. .So NATO exists to confront whom?***'' [2]

Meanwhile, it became increasingly obvious; the most recent comprehensive statement on Russian foreign policy from the government itself is the *Obzor Vneshney Politiki Rossiiskoi Federatzii* [*Survey of the Foreign Policy of the Russian Federation*]. This document, published by Russia's Ministry of Foreign Affairs in March 2007 and endorsed by then-President Putin, was described as having been developed to guide Russia's foreign policy. The survey discusses transnational threats and emphasizes the need to cooperate with the United States and Europe on these and other issues. It explicitly articulates the importance to Russia of good relations with the United States. [3] Russia's foreign policy also parallels in many ways Russian domestic policy, both in the evident desire for control and stability and in the focus on sovereignty. In the foreign policy context, these goals lead to an emphasis on restoring Russia's international prestige and eliminating levers of influence that Western countries have had in Russia since the collapse of the Soviet Union. [4]

The development of a result-oriented NATO-Russia partnership geared toward finding common approaches to common security challenges is also considered an essential element of NATO's transformation agenda. The creation of the NATO-Russia Council in May 2002 marked the beginning of a more pragmatic relationship. However, recently Russia's relationships with the West are a perennial NATO concern. Understanding relations between Russia and NATO could not help being affected by the pressure of methodological problems, that arose after the end of ''the Cold War'' turning cross road f**rom hostility to partnership.** Together with that, the point of departure for a new relationship between a transforming Russia and a modernizing NATO was the mutual understanding by their leaders that security is not a zero-sum game. NATO has enlarged since 1999, admitting three ex-Soviet Baltic republics and four Communist-bloc states in Eastern Europe. The membership was more recently increased on Wednesday, when Albania and Croatia formally joined the alliance.

Polish Foreign Minister Radoslaw Sikorski said that Russia should join NATO. Sikorski added, "This would require not only the democratization of (Russia's) system but also the introduction of civilian control over the army and the need to calm border disputes." [5] Then there is the proposal to open NATO to Russia. Nevertheless the question ***Should Russia Join NATO***? was discussed from time to time in Russian and Western Allies. Does mean turning the Alliance into an ineffective Kantian and Wilsonian collective security ideas? There is a feeling in Moscow that NATO's door, opened at times for others, is closed to Russia forever.[6] Russia's NATO membership has never been seen as a serious

---

[1] Radio Free Europe Radio, Liberty Newsline, 1 November, 2005.

[2] Press Statement and Answers to Journalist's Questions Following a Meeting of the Russia, NATO Council, Bucharest Romania, April 4, 2008.

[3] Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, Department of Information and Press, 2007b. The presidential approval statement of this document is Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, Department of Information and Press, "Ob Odobrenii Prezidentom Rossii V. V. Putinim Obzora Vneshney Politiki Rosiiskoi Federatzii [On the Approval by Russian President V. V. Putin of the Survey of Foreign Policy of the Russian Federation]," 27 March, 2007.

[4] Victor Yasmann: "Russia: Ideological Doctrine Paves Kremlin's Course," Radio Free Europe/Radio Liberty, 4 August, 2006.

[5] Polish Foreign Minister Sikorski: "Russia should be allowed to join NATO", The Journal of Turkish Weekly, 1 April 2009.

[6] Zbigniew Brzezinski says that: ''the United States, as the leading power in NATO, should state explicitly that at some point in the future even Russia's membership in NATO might make sense'' Z.Brzezinski: On to Russia, Washington Post, 3 May, 1998.

option, while Moscow maintains that it sees the alliance as a threat.[1] In September 1994, German defense Minister Volker Rühe said that *''Russia can not be integrated, neither into the European Union nor into NATO. If Russia were to become a member of NATO it would blow NATO apart…It would be like the United Nations of Europe – It wouldn't work*. [2]On the other hand, William Perry ,then US Secretary of defense , disagreed with Rühe, saying that the ''US is not prepare to close the door on that issue''.[3] Also some scholars claim that Moscow's membership should results ***protecting responsibility*** against the China and other powers.

For Russian side, two factors faced with NATO. ***First,*** the alliance is still challenge to Russia's security interests. ***Secondly***, Moscow feeling that NATO extended to Russia's borders was provoked by the discussions on its eventual expansion onto East Central Europe and Caucasus geopolitics, that results negative impacts on the manifestation of Russia's 'Big Brother' role. Indeed, Mikhail Gorbachev reminded the world that the United States, together with Western Germany and other western nations, had promised after Germany's reunification in 1990 that "NATO would not move a centimeter to the east." The West's failure to honor this promise led to deteriorating relations with Russia.[4] Certainly, Russia feels deeply threatened by the alliance's expansion eastward, which it has consistently protested since the early 1990s. Moscow perceives as hostile the advance to its borders of a foreign military alliance that was designed to resist the Soviet Union and that still today sees Russia as a competitor.

On the other hand, General Nikolai Solovtsov, commander of Russia's Strategic Missile Forces organization, stated that Russia has the capacity to target U.S. missile defense systems if such systems are deployed in Poland and the Czech Republic. In 2008, then-President Putin, discussing the possibility of Ukraine joining NATO, stated that if Ukraine permitted NATO missile defense systems to be installed on its territory, it too could be targeted by Russian nuclear weapons if the Russian government felt that those U.S. systems could weaken Russia's nuclear Deterrent. [5] Western commentators have viewed such statements as bellicose. [6] While Russian bombers were resuming threatening patrols off Europe, Japan and Alaska, Moscow did not seem ready to engage a major international discussion on the total elimination of nuclear weapons. However, Sergei Ivanov's speech in Munich reversed this impression. He reiterated the existing Russian position that the U.S. and Russia must replace the START Treaty with a new legally-binding nuclear arms reduction regime, one that would ensure "the highest possible predictability"—in other words, measures of verification and monitoring for strategic nuclear weapons. [7]

Russian Defense Minister Sergei Ivanov refusal to include Kyiv and Tbilisi in the NATO Membership Action Plan (MAP), and said that '' "I'd like to know when Ukraine will hold a referendum on NATO membership. This referendum will be explicit. I cannot imagine Ukraine as a NATO member. This entails a visa regime," [8]Another option is the creation of a European collective security pact, something Russia had proposed. This kind of security arrangement would govern relations

---

[1] Valentına Pop: '' Russia does not rule out future NATO membership'', EU OBSERVER, 1 April, 2009.
[2] Volker Rühe cited in Rick Atkinson : '' Allies Seek New Ties to Bind NATO, German and US Defense Ministers Differ on Russian Membership'', Washington Post, 10 September, 1994.
[3] William Perry cited in Shanker , ''Bonn Rebuffs US Over NATO Role for Russia '' , See, David S. Yost : ''The New NATO and Collective Security'', Survival, Vol. 40, No.2, Summer 1998, p. 139.
[4] Gorbachev Blasts NATO Eastward Expansion: RIA Novosti,2 April, 2009.
[5] Vladimir Putin: "Press Conference Following Talks with President of Ukraine Viktor Yushchenko," Moscow, 12 February, 2007.
[6] Martin Sieff, "BMD Watch: Russia Can Target BMD in Europe," UPI, Security & Terrorism, 20 February, 2007.
[7] Rose Gottemoeller: ''Sergei Ivanov's Strategic Breakthrough'', NEZAVİSİMAYA GAZETA, 19 FEBRUARY, 2008.
[8] ''I cannot imagine Ukraine as NATO member - Sergei Ivanov'', Interfax, 23 December, 2008.

between Russia and the Euro-Atlantic community. Mr. Medvedev said he wanted an "equal partnership." "The creation of a Pan-European pact should not lead to replacing old organizations with new ones," said. [1] Russian President Dmitry Medvedev indicated that the new pact would attempt to build on the 1975 Helsinki Final Act, as a kind of "Helsinki Plus" agreement with new guidelines for inter-state relations. Like Helsinki, it would be a "process" with different areas of focus, one of them certainly arms control. Medvedev has suggested that the pan-European treaty be used to reaffirm the “basic principles of security and cooperation,” such as territorial integrity, political sovereignty, and the other principles of the UN Charter. A pan-European summit would also need to give new impulses in conventional arms control and disarmament as a matter of urgency.[2]

Russia is also deeply hope the Obama administration will cancel plans to deploy missile defense sites in Poland and Czech Republic. However, Medvedev stressed that ‘’ *Let me mention the top priorities. The main one is a qualitative increase in the troop’s readiness, primarily of strategic nuclear forces would be equipped with modern equipment. In the past year, we have transformed a whole range of combat units and formations by providing them with modern equipment and2011 we will begin the large scale rearmament of the army and navy’’* said. Military officials says about % 25 of he 1.5 trillion rubbles (43 billion Dollars) budgeted for weapons purchases this year will be spent on upgrading the aging. [3]

6. The US President Obama’s New NATO And Russıa Perspectives

President Obama refocused US policy towards NATO on the defense of Europe and Atlantic security, focusing solely on Afghanistan and Iraq as the tests of NATO’s viability and success. The new administration in Washington has pledged to "hit the reset button" with Russia, as it needs to cooperate with Moscow in order to achieve progress in difficult dossiers such as Afghanistan and Iran. President Obama did, however, make it clear that the US would actively seek to improve relations, be ***more flexible*** in dealing with issues like missile defense, and would make arms control a major goal and part of its strategy. Obama summarized his view of the dialogue with Russia about maintaining stability while protecting the autonomy of all countries in Europe: "*I think that it is important for NATO allies to engage Russia and to recognize that they have legitimate interests in some cases, we’ve got common interests, but we also have some core disagreements*." [4] The President did take a clear lead in revitalizing the US role in international arms control. On April 1st, President Obama signed a Joint Statement with Russian Federation President Medvedev that c**ommitting between the two actors “to achieving a nuclear free world," issued a joint statement breathtaking in its positive tone** of the on negotiations on further reductions in strategic offensive arms. [5]The US said it would now talk to Iran along along with the Europeans, Russia, and China about Iran’s nuclear programs; and invited Iran to a conference on aid to Afghanistan that Iran attended. The

---

[1] Fred Weir: ‘’As NATO leaders meet, how will they deal with Russia?’’, The Christian Science Monitor, 3 April, 2009.

[2] Margarete Klein: ‘’ Russia’s Plan for a New Pan-European Security Regime: A Serious Proposal or an an Attempt at Division?’’, Russian Analytical Digest, 18 February, 2009, p. 9-12.

[3] Vlaidimir Isachenkov: Russia : ‘’US, NATO Actions Mean New Arms Are Needed ‘’ 17 March, 2009. www.huffington.post.com

[4] "NATO summit marks turning point", CNN, 3 April, 2009.

[5] Their statement concludes: ‘’We, the leaders of Russia and the United States, are ready to move beyond Cold War mentalities and chart a fresh start in relations between our two countries... Now it is time to get down to business and translate our warm words into actual achievements of benefit to Russia, the United States, and all those around the world interested in peace and prosperity.’’ There are 25,000 nuclear weapons on the planet, all but 1,000 of them in the United States and Russia. Obama and Medvedev agreed to immediately pursue verifiable reductions in their massive nuclear arsenals, and instructed their negotiators to have a plan by this July for replacing the 1991 Strategic Arms Reduction Treaty (START), due to expire in December. See, Alice Slater: ‘’Obama and Medvedev on Nukes’’, 7 April, 2009.

Administration also made it clear that the US continued to oppose, or —red light, an Israeli strike on Iranian nuclear facilities.

7. The Role Of Turkey In New NATO Russia

The August 2008 Russia-Georgia war has triggered some major shifts in regional geopolitics. The Caucasus crisis also directly affected the relationship between the two main regional powers – Russia and Turkey. Even before the Georgia war, the relations between Moscow and Ankara were quite complex – combining the elements of large-scale cooperation and subtle competition. Russia, which intervened militarily in Georgia's conflict with South Ossetia in early August, is now making a big fuss over the NATO and US presence in the Black Sea, though Ankara has repeatedly emphasized that the military ships of Washington and other non-littoral states do not violate the Montreux Convention. [1] In order to demonstrate its growing presence in the Black Sea and express support for Georgia, NATO sent a small flotilla of warships through the Turkish Straits in late August in the wake of the Russian-Georgian hostilities. The flotilla comprised of three American warships and support vessels from Spain, Germany and Poland. Moscow has subsequently accused Turkey of breaching the 1936 Montreux Convention, [2] an allegation that may have consequences for Turkey's energy security. [3] **Russia said all countries should comply with the Montreux Convention and called for full implementation of the agreement restricting the movement of non-Turkish military shipping in Turkey's straits.** "Russia and Turkey have one hundred percent the same approach on the Montreux Convention. We believe that this agreement complies with the needs of the today's world. Both countries support the full implementation of the Montreux Convention," Vladimir Ivanovsky said in Ankara.[4]

Turkey is deeply involved in US and European attempts to gain access to the Caspian region and to exploit its oil and gas reserves bypassing Russian territory. The two most important pipelines in this respect—the Baku-Tbilisi-Ceyhan oil pipeline and the projected Nabucco gas pipeline—both go through Georgian and Turkish territory. The same is true with the recently planned railway project linking Turkey with Georgia and Central Asia. Economic relations between Turkey and Georgia have grown. Some 100 Turkish companies are active in

---

[1] Lale Sarıibrahimoğlu: ''NATO allies Turkey and US may engage in row over Black Sea, Today's Zaman, 16 April, 2009.

[2] The 1936 agreement was not only the product of more than two centuries of conflict between the Ottoman and Russian empires, which fought 11 wars with each other, but when signed represented a triumph of diplomacy over waterways. Montreux was forged in the fires of the aftermath of World War One. When the conflict was incipient, Germany craftily sent the battle cruiser SMS Goeben and light cruiser SMS Breslau into the Dardanelles, which helped convince the Ottoman empire to enter the war on the side of the Central Powers. As the Soviet Black Sea Fleet and Turkish navies at the time were relatively insignificant, the Montreux convention was accordingly largely ignored by the world's major maritime powers.Montreux limits non-riverain Black Sea forces to a maximum of 45,000 tons of naval vessels, with no single warship exceeding 30,000 tons and even that could only remain in the Black Sea for 21 days. Washington had originally intended to send two U.S. Navy hospital ships, the USNS Comfort and the USNS Mercy, both converted oil tankers displacing 69,360 tons apiece; but Ankara refused, leading to displeasure in Washington. In late August NATO did score a minor victory, as four ships belonging to the Standing NATO Maritime Group 1--Spain's SPS Almirante Don Juan de Borbon, Germany's FGS Luebeck, Poland's ORP General Kazimierz Pulaski, and the United States' USS Taylor--passed through the straits to participate in a NATO exercise with fellow members Bulgaria and Romania in an exercise that long predated the outbreak of hostilities in South Ossetia. Washington finally got its chance to fly the flag in the Black Sea when, on August 22, the USS McFaul (8,915 tons) guided-missile destroyer loaded with humanitarian aid passed the Bosporus headed for Georgia with supplies such as blankets, hygiene kits, and baby food, to be followed two days later by the USCGC Dallas (3,250 tons) cutter passing the Dardanelles; they were eventually joined by the 18,400-ton USS Mount Whitney (UPI, August 27). On September 1 the USNS Pathfinder survey vessel entered the Black Sea, replacing the USS Dallas, which passed through the Dardanelles into the Mediterranean .

[3] Alexander Murinson : ''Russıa Accuses Turkey Of Vlolatıng Montreux Conventıon '',Central Asia and Caucasus Analyst, 15 October.

[4] ''Russia calls full compliance to Montreux Convention'', Hürriyet.

Georgia, mainly in the building sector, and have invested approximately US$600 million. The trade volume between the two countries is US$1 billion a year. On the other hand, Russia has become an indispensable partner of the Turkish economy, which despite experiencing considerable growth rates in recent years remains extremely vulnerable. The trade volume with Russia was $27 billion last year and is expected to rise to $38 billion this year. Russia is expected to replace Germany as Turkey's most important trading partner.

During the August 2008 Russia-Georgia war, Turkey proposed the "Caucasus Stability and Cooperation Platform," a condominium of Russia and Turkey, together with the three South Caucasus countries, but initially omitted the United States and EU as well as Iran. Turkey is critical to Europe's efforts to reduce its dependence on Russian energy, including the proposed Nabucco gas pipeline that would bring Caspian Basin gas to Europe, bypassing Russia. Turkey continues to play a key role in NATO and the region. After attending three summits - of the Group of 20 richest countries, NATO and the European Union - President Obama ended his European trip in Turkey. [1]His messages there highlight the importance Washington attaches to this regional player bridging Europe and Asia, a veteran NATO ally, and an influential Muslim country.

8. Conclusion

The Russia-Georgia War has already had a balancing effect. As the last war in the Caucasus showed, Russia is not about to give up on its strategy of controlling energy resources of the former Soviet Union and using them as a political weapon in relations with its neighbors and the European Union. If NATO remains functional, it must make real concessions to Russia and revert to its original **raison d'être**, namely collective security in the Euro-Atlantic space. NATO must be clear about what it can and can't do, rather than becoming a global policeman for all kinds of crises. First, i**n the short run, the problem needs consolidation of securing Russian respect for the boundaries. Thus, in long-term perspectives,** NATO leaders will also need to consider the political image responsibilities that they want the Alliance to project toward the rest of the world. **We will not review the standard objections to limited NATO expansion without Russia.**

The transatlantic community should also rethink how it should engage and reach final borders of enlargement and Global NATO norms and cooperation by overcoming differences on Iraq, avoiding disagreements over Iran, and stabilizing Afghanistan possible cost effects.

I think the best NATO can do is enhance its capabilities, maintain its credibility, and then the nations that belong to NATO must seek to use other instruments such as cooperation with Russia and Caucasus, Black Sea, Mediterranean partnership policies. If NATO cuts the communication links with Kremlin, even the using its energy weapons cards for supplies and influence, Russia would emerge as an authoritarian capitalist alternative to the West, attracting autocratic leaders throughout Europe and Eurasia. In this geo-strategic scenario, power transition with Russia matters because of the potential power of a Russian-Chinese alliance.

As these scenarios make clear, the Balkans, Georgia, Ukraine, and the wider Black Sea region ''Frozen Conflict'' areas are may be less stable and more at risk today. So, we have to think about the 2008 Georgian Warfare. Cooperation with Russia and its sphere of influence about the Georgia's and Ukraine success democratic progress in the region and helped stabilize the southern flank of the Euro-Atlantic.

[1] Ariel Cohen: ''Turkey's Dangerous Shift'', The Washington Times, 10 April, 2009.

My final contribution before ending this short paper is that NATO and Russia must reorganize the confidence building, without falling to trap and conflict options. In conclusion, once again I would like to stress that we have clearly identified our common good inattentions and solving methodologies problems hand to hand together. These steps would also have to be verified, as Russia would want to verify cooperation on the table with NATO. Thus, with NATO allies may only rediscover more transparent relations with Moscow, strengthened by mutual trust, and then the prospects for the Russia-NATO Council will be very positive for supporting democracy and human rights and rule of law principles cooperation, mutual dialogues, engagement peaceful innovations rather than confrontation. As a result, at the transatlantic communities and allies wishes from the Vancouver to Vladivostok Blue Waters or living Bosphorus in Istanbul no one, including diplomats and political military decision makers common idea no more divided isolations symbols on the shaped of the Iron Curtains, Cold Wars or any Cold Shower…I hope we can change …We can transform to more peaceful and reliable world… For Putin, recurrence of the Cold War is impossible…Evidently it was US defense Secretary Gates himself who insisted on humor: "One Cold War was quite enough."…

NATO'S EVOLUTION AND TURKEY

S. Gulden Ayman[1]

After the collapse of Soviet Union, the North Atlantic Treaty Organization (NATO) lost not only an enemy but also a precisely delineated front and a clearly defined task to perform. While predictions regarding the end of NATO proved to be incorrect, NATO continued to evolve. It expanded its members and broadened its geographical mandate but the transformation is not over. Today the hotly debated issues regarding to its transformation still involve questions like how far should NATO go, how much it should focus on Russia and what type of roles it should assume. Turkey lies at the core of such questions due to its geographical proximity to crisis areas, its military power and historical, cultural and economic ties in the bordering regions.

Intentions and Threats

One way of understanding strategic behaviors of states is to evaluate their orientations. In this respect states are often categorized as either "status quo" or "revisionist". Turkey could be defined as a satisfied state since has no sovereignty claims over its neighbors' territories and respects all the international treaties that established its borders. Equally important is the fact that though Turkey is militarily stronger than most of its neighbors it does not incline to employ military force either to change the status quo or extend its values unless its security is directly threatened. Turkey's "status quo" orientation is an outcome of a realist perspective, which takes into account Turkey's geographical location, its historical and cultural ties with its neighborhood as well as being an expression of the founding principles of Turkish Republic.

Territorial problems constitute the most important aspect of Turkish security. Turkey mainly relies on its own means and pursues a strong deterrence policy to counter the threats emanating from its neighborhood. However during the Cold War, the Soviet territorial demands on Turkey in 1945 and the threat of communism compelled Turkey to seek Western support for its defense. Once Turkey joined NATO in 1952, Turkish security policies were basically conducted in parallel with NATO's strategies. As a member of NATO and with the longest borders with the Warsaw Pact countries during the Cold War era, Turkey had the vital mission of anchoring the alliance's southern flank against the military power of the Warsaw Pact and the Soviet Union. Turkish armed forces defended the Bosphorus and Dardanelles straits and Turkey's northeastern border with the Soviet Union in the Transcaucasia region. Vessels of the Soviet Union's Black Sea fleet had to transit the Turkish-controlled straits to enter the Mediterranean.

During Cold War years, the Soviet Union was the greatest threat to Turkish security. However, territorial problems of Turkey were not confined with the Soviet claims. In the post-Cold War era, while the Soviet threat faded away, Turkey geopolitical became a unique country bordering several regions very different from each other and posing different kinds of security challenges. The NATO responses especially to the growing security threats emanating from the Balkans strengthened Turkey's confidence to and its positive approach to both the US and NATO. However, the main threat to Turkish national security was not the instable and violence prone environment in the periphery. The armed activities of the PKK, which puts an immense drain on Turkey's scarce resources, remained as the biggest challenge to Turkey's security.

[1] Assc. Prof of International Relations, Marmara University, Department of Political Science and International Relations.

NATO Enlargement and Turkey

Turkish view on NATO's transformation could largely be evaluated through a prism of Turkish-American relations. In the post Cold War era Turkey did not only support NATO's enlargement it also contributed and benefited from that process.1 The first wave expansion after the dissolution of the Soviet Union to Eastern Europe with regard to Poland, Hungary, and Czech Republic was not challenging any Turkish interest, the inclusion of Romania and Bulgaria to the second wave was much more pleasing for Turkey because it increased the security, stability and possibilities of cooperation in Black Sea region.[1] Turkey which has intensively contributed to peace-support operations engaged within the context of NATO since the mid 1990s regarded the closer integration of Western Balkan countries[2] into Euro- Atlantic institutions as essential to ensuring long-term self-sustaining stability in this region. In this regard Turkey welcomed the accession of Albania and Croatia as well as the NATO decision to launch Intensified Dialogues with Bosnia and Herzegovina and Montenegro and hopes that Macedonia[3] will be invited to join the Alliance as soon as a solution to the issue of the country's name has been reached with Greece.

The success of enlargement process to a large extent was a result of the success of the NATO's partnership relations within the context of the Euro-Atlantic Partnership Council (EAPC) and the Partnership for Peace (PfP).[4] Turkey contributed to enlargement process through establishing a "PfP Training Center" on 9 March 1998 to carry out military training cooperation activities aimed at improving the ability of partner nations to conduct operations with NATO.5

On the other hand since the mid-1990s NATO has also been expanding regional cooperation to include the Mediterranean region. The dialogue with seven states abutting the Mediterranean, including Israel and Egypt, complements the Mediterranean initiatives of the European Union and G-8. Furthermore, through the Istanbul Cooperation Initiative, launched in 2004, NATO has extended its cooperation with Arab and Muslim states to include the entire Middle East. This cooperation, which supplements the G-8's Broader Middle East Initiative, covers such issues as security policy collaboration in the war against international terrorism, the non-proliferation of weapons of mass destruction, and border controls aimed at restricting the illegal trade in drugs, weapons, and human beings. It is worth noting that Turkey has been recognized as a "democratic partner" in the US-sponsored Broader Middle East and North Africa Initiative. As a

---

1 Since Turkey joined the Alliance in 1952, NATO's membership has grown from 14 members to today's 28 members through five more rounds of enlargement in 1955, 1982, 1999, 2004 and 2009. The original members were the United States, Great Britain, France, Italy, Norway, Denmark, Iceland, Canada, Portugal, Belgium, the Netherlands and Luxembourg. Greece and Turkey joined in 1952, followed by West Germany in 1955 and Spain in 1982. Poland, Hungary, and Czech Republic got member of NATO as of March 1999. Bulgaria, Estonia, Latvia, Lithuania, Romania, Slovakia and Slovenia have joined NATO. Albania and Croatia which were invited to join NATO at the Bucharest Summit in April 2008, formally became members upon completion of the accession process on 1 April 2009.

[2] Western Balkans include, Albania, Bosnia and Herzegovina, Croatia, the former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro and Serbia, as well as Kosovo under UNSC Resolution 1244/99. The European Union Institutions and member states use this definition. See, "Western Balkans: Enhancing the European Perspective", Communication from the Commission to the European Parliament and the Council, 3 March 2008, http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/balkans_communication/western_balkans_communication_050308_en.pdf. Retrieved on 2008-04-08

[4] PfP, which was established in 1994, includes countries in Eastern Europe, neutral states in Western Europe, and members of the Commonwealth of Independent States (CIS). The program focuses on practical military and civilian cooperation, joint maneuvers, explosive ordinance disposal, and even participation in NATO-led peacekeeping missions. Current members of PfP include Kazakhstan, Kyrgyz Republic, Tajikistan, Turkmenistan, Uzbekistan, Southern Caucasus, Armenia, Azerbaijan, Georgia, Bosnia and Herzegovina, Montenegro, Serbia, Croatia, Republic of Macedonia, Austria, Finland, Ireland, Republic of Malta, Sweden, and Switzerland.

[5] See, PfP Training Center, www.bioem.tsk.mil.tr

coordinator of the Democracy Assistance Dialogue within this initiative Turkey assumed a critical role in helping to encourage reforms by establishing links with governmental and non-governmental organizations in the Broader Middle East. Turkey which is ***surrounded by the regions*** extending from the Balkans to the Caucasus and Central Asia, and from the Black Sea to the Middle East considered all three partnership initiatives as an opportunity to foster understanding and enhance cooperation in her broader neighborhood and hence strongly supported them.

Complementarities between the NATO-EU and Turkey's Challenges

However, no matter how Turkey contributed and supported the enlargement of NATO it is also true that Turkey inclined to veto NATO enlargement if it was not granted full membership in the EU in early 1997. Turkish behavior has to be understood more as an attempt to draw attention to the obvious linkage between NATO and EU membership processes than anything else.

Not surprisingly ten former PfP member states (Bulgaria, Czech Republic, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Romania, Slovakia and Slovenia) subsequently became members of the EU after they had joined NATO. However, Turkey's efforts to use the common spirit of these two processes for its own advantage failed. Turkey has also been excluded from the planning and preparation process of the ESDP (European Security and Defense Policy) no matter how extensively it contributes to NATO-EU operations.[1]

The EU enlargement, which brought the Greek Cypriot Administration into EU structures in 2004 without a mutually agreeable solution reached in Cyprus conflict, created complex problems for EU-NATO relationship as well as for Turkey's EU course. Whereas the Greek Cypriots who rejected the reunification plan proposed by the United Nations became a member of the EU in 2004 representing whole of the island, the Turkish Cypriots who showed their commitment to the fundamental European value of compromise, remained subject to unfair isolations. This problem exported to NATO as well. Due to the collaboration desired between the EU and NATO especially in Afghanistan or Kosovo European allies put pressure on Turkey to accept the new state of affairs and lift its veto on Cyprus. According to Berlin Plus Agreements two EU member states the Greek Cypriot Administration of Cyprus and Malta[2], which are members of neither NATO nor PfP, but joined the EU two years after the Copenhagen Council decision, are not allowed to participate in the ESDP's missions employing NATO assets.

However, while Greece and Greek Cypriot Administration use their EU card to steal concessions from Turkey related to Cyprus and Aegean Sea and block Turkey's security agreement and its participation in the European Defense Agency -created to help EU member states develop their defense crisis management capabilities- the only leverage remained for Turkey to defend its

[1] Turkey participated in a number of military and civilian ESDP missions including Concordia and Proxima (Macedonia), and EUFOR RD Congo. Turkey is currently participating in Althea (Bosnia), EUPM (Bosnia), and EUPOL Kinshasa. Turkey is also slated to participate in the EU-led Kosovo police mission as well. As such, it is the most active participant in ESDP missions among all third countries and out performs many EU member states as well. It is overall the 6th contributor to Althea for instance. In addition, Turkey makes regular commitments to the EU's headline goals by identifying the different military assets to be incorporated in the catalogue of EU forces. Turkey is also set to become a contributor to the Italian led EU battle group to be established in the second half of 2010.

[2] On April 26, 1995 Malta became a member of PfP; it left on October 27, 1996 in order to keep its security intact. On March 20, 2008 Malta decided to reactivate their PfP membership; this was accepted by NATO at the Summit in Bucharest on April 3, 2008. During the NATO summit in Riga on November 29, 2006, Bosnia and Herzegovina, Montenegro and Serbia were invited to join PfP after which they joined PfP on December 14, 2006.

interests seems to be the NATO card. Since the issue is closely related with Turkey's own security and defense, unless the context of Turkish Greek relations change profoundly it is not probable for Turkey to reverse its position. So far, the only exception regarding Turkish veto was its decision to lift its objection to the NATO-EU strategic dialogue with the EU-27 i.e. including Cyprus. This is the case only when non-official (i.e., "informal" dialogues) meetings are held regarding to urgent matters involving humanitarian concerns. NAC-PSC meetings on Darfur and on Kosovo were realized as a result of that decision.[1]

Georgian and Ukrainian Membership

Currently the Georgia and Ukraine's membership to NATO is one of the most complicated questions of enlargement. NATO remains committed to fostering political dialogue with, as well as providing assistance to Georgia and Ukraine but the decision on their membership has not been taken yet. Though continued support for the territorial integrity and sovereignty of Georgia within its internationally recognized borders was reiterated in the NATO Strasbourg-Kehl Summit, it is still not clear to what extent NATO is able to seek any further eastward expansion.[2]

While on the one hand, Turkey continues to support Georgia's and Ukraine's admission to the NATO on the other hand it does not want that the frictions over Georgian and Ukrainian membership jeopardize her relations with Russia or become a battleground of USA-Russia confrontation. In this respect Turkey's position is closer to the European countries like France, Germany, Italy, Belgium, Spain, Luxembourg and the Netherlands, which tended to believe it is too early to let Georgia and Ukraine into Membership Action Plan (MAP). As opposed to ex-communist NATO countries that do not only support Georgia's and Ukraine's aspirations for membership they also want to see more effort on guarding their soil against Russia's possible polar ambitions, the main problem for the first group of countries including Turkey is how to find a solution without endangering their ties with Russia. In this respect the resumption of the work of Russia-NATO Council, which was suspended by the alliance unilaterally in September last year is a pleasing development for Turkey.

But for Ankara the unanswered question is still as follows: If Georgia and Ukraine would join the NATO how the Alliance will provide their security? As Article V of the NATO Charter clearly states that an attack on one is an attack on all, which translates into an automatic guarantee of aid to an ally in distress, in case of a crisis between NATO and Russia what is going to be expected from European states and more importantly from Turkey?[3]

Missile Defense

By early 2010 NATO is expected to have an initial capability to protect Alliance forces against missile threats. The US's intention to deploy missile interceptors (10 of the 54 GMD interceptors in Poland and an x - band radar in Czech Republic) is another ongoing source of friction between the US and Russia. While the US claims that creating a national missile defense system in the US territory is not enough to guarantee a reliable protection against missiles potentially coming from the Middle East, Russia regards the installation of the US strategic capabilities in Europe as a serious threat to Russia's deterrent power. Russia suspended its participation in the Conventional Forces in Europe (CFE) Treaty and during the summit of G8 Summit in June 2007 proposed to install the

[1] Sinan Ülgen, "The Evolving EU, NATO, and Turkey Relationship: Implications for Transatlantic Security", Atlantic Council of the United States, 2008/2.
[2] Strasbourg-Kehl Summit Declaration, 4 April 29009, nato-otan.org/cps/en/SID-619AE64A-8DD77544/natolive/news_52837.htm?mode=pressrelease - 62k -
[3] "NATO'ya Sadece Turkiye'nin Ihtiyaci Yok" (Turkey is not the Only Country that Needs NATO), Star Newspaper, 7 February 2009.

components of anti–missile defense system in Turkey and Azerbaijan and to work together.

This proposal didn't create any enthusiasm in Turkey since what Turkey in need of is air defense systems such the Patriot, Arrow or S-300 series, effective against short-range ballistic missiles to counter nearby threats not an air defense system is being developed to counter intercontinental ballistic missiles with minimum ranges of 5000–6000km. However Turkey is worrying due to Russian announcements that it would consider the option of unilateral withdrawal from several international arms treaties, including the Intermediate Range Nuclear Forces (INF) Treaty and the Conventional Forces in Europe (CFE) Treaty. The termination of INF Treaty -which eliminated of all medium-range nuclear missiles in Europe-by Russia would badly affect Turkey's security.[1]

Out of Area Involvement

After the end of the Cold War, when NATO adapted the conventional wisdom of the 1990s, to go 'out of area' or go 'out of business' the question became an existential problem. Nonetheless, NATO did go out of area – in the Balkans first, then in Afghanistan. Turkey which retains considerable ability to project power in out-of area participated in Bosnia by sending airplanes, ships, and up to a 1,450-person regiment unit and a brigade-level force; in Kosovo, with F-16s, tanker aircraft, and a mechanized unit; in Macedonia, with gendarme and police forces; and in Albania, with an infantry battalion. Since the 9/11 attacks the most important contribution of Turkey to NATO was realized within the framework of the International Security and Assistance Force (ISAF), established in Kabul in January 2002 to secure Afghanistan's administration.[2]

So far, as a country which possess the world's eighth-largest military power -- as well as Europe's largest and NATO's second largest the issue is not the lack of adequate military resources to contribute but the purpose of NATO missions. Turkey has supported peacekeeping and humanitarian missions led by the UN, NATO, the European Union, and the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE), not only in its neighborhood but also in areas as distant as East Timor and Sudan believing that the most effective way of preventing and controlling emerging crises is through international peacekeeping operations.

On the other hand, Turkey refused to send combat troops to Afghanistan, despite calls for assistance from the British and American governments. According to Turkish perception this effort aims to alter the main objective of the ISAF, changing it from a peacekeeping force into a combat force. Historically, Afghanistan-Turkey relations have followed a path of friendship and mutual assistance and Turkey does not want to loose the Afghan people's feelings of sympathy and trust.

Another important reason to explain Turkey's unwillingness to send combat units to Afghanistan is Turkey's pre-occupation with its own battle against separatist terrorists in Turkey's southeast. In a 2007 NATO Summit, the former chief of General Staff General Buyukanit reflected his opposition in these words:

---

[1] Mustafa Kibaroglu, "The 'Missile Shield', NATO and Turkey", ASAM, 5 September 2008, www.asam.org.tr.

[2] The TAF contributed to the first phase of this operation, ISAF-I, with a force of 267 personnel as well as vehicles and weapons. In addition, the TAF donated uniforms to the newly formed Afghan military. In June 2002, the leadership of ISAF-II and the administration of the Kabul airport were undertaken by the TAF, with 1,400 personnel. Turkey, after leading ISAF-II, contributed personnel to ISAF-III and ISAF-IV. A Turkish civilian administrator, former Turkish foreign minister Hikmet Cetin, was assigned to head the NATO operation in 2003. The TAF supported ISAF-V and ISAF-VI with 254 personnel and, during ISAF-V, with three helicopters. The TAF has since led ISAF-VII with 1,450 personnel, becoming the only military to lead ISAF twice. The TAF continues to support NATO's operations, which since October 2006 have expanded to cover all of Afghanistan.

"At the moment, tens of thousands of people within the Turkish armed forces are fighting against terrorism. How right would it be to engage in anti-terrorism (fight) in another area, for other reasons? That is for others to decide."[1]

Towards a New NATO Concept

In addition to terrorism today, NATO is expected to cope with other global challenges, such as the proliferation of weapons of mass destruction, their means of delivery, energy security, climate change, cyber and bio attacks as well as instability emanating from fragile and failed states. As the former general secretary of NATO Jaap de Hoop Scheffer defends "these challenges do not necessarily require military responses, but they do require a collective response by NATO Allies. The Alliance's new Strategic Concept has to lay out where NATO has a role to play, and what that role should be".[2]

If we take energy security as an example we see that the disruption of the flow of vital resources has been recognized as an important challenge to Allies' security interests and support has been declared for a coordinated, international effort to assess risks to energy infrastructure and to promote energy infrastructure security. At the Bucharest Summit in April 2008, the Allies noted a report on "NATO's Role in Energy Security," which identifies guiding principles and outlines options and recommendations for further activities. NATO ships have been patrolling in the Eastern Mediterranean monitoring shipping to detect and deter terrorist activity as part of Operation Active Endeavour since October 2001. It was also urged by Senator Edward Lugar at the NATO Riga Summit that energy security be raised to an Article V, or mutual security issue. It was not something completely new. Some NATO member states have already been involved militarily to secure energy resources. During the first Gulf War the United States, France, Britain, and Italy sought to ensure that Iraq did not control Kuwaiti oil and threaten Saudi Arabia and other Gulf producers. Another attempt of this sort was the *Operation Earnest Will*, which aimed at protecting tanker traffic in the Gulf during the Iran-Iraq War (1980-1988). Britain, France and the Netherlands were participated in that operation where the allies captured Iranian vessels mining shipping lanes in the Gulf, and engaged in firefights with Iranian troops using oil platforms to fire on ships.

Though the past record helps us to think about some possible scenarios, it still remains uncertain under what type of conditions NATO can take part in a military operation to secure the supply of oil. Iran is the most critical case in this regard since it has threatened to use its energy reserves in response to pressures put due to its refusal to comply with International Atomic Energy Agency's requirements. Iranian case highlights the fact that for Turkey the problem is not only to find better ways to increase awareness, political consultation and joint preparation to fight against the global threats, such as terrorism, the proliferation of weapons of mass destruction, their means of delivery and cyber attacks actions but to agree upon the policies that will be sought and to define the conditions that would necessitate the use of military power.

Global NATO

Expanding NATO's capacity for international deployment has long been a central concern for NATO members. Since the 1990s though the regional partnership programs primarily aim to encourage regional cooperation and institutionalize information exchanges and dialogue, network-building with potential allies in the operations is also a key motivation. However according to

[1] "Taliban Icin Asker Gitmez" (No Soldiers Sent to Fight with Taliban), Radikal Newspaper, 8 September 2006.
[2] Jaap de Hoop Schefer, "NATO at 60: Time for a New Strategic Concept", Turkish Policy Quarterly, Vol.7, No.4, Winter 2008/9, pp:11-15, p.13.

the supporters of the idea of "global NATO", cooperation with countries in strategic neighboring regions does not sufficient to create a capable and efficient organization, time has come to consider inviting counties like Australia, Japan, Brazil and South Africa to NATO. They argue that if the purpose of the alliance is no longer territorial defense but bringing together countries with similar values and interests to combat global problems, then NATO no longer needs to have an exclusively transatlantic character.

They stress the fact that other democratic countries share NATO's values and many common interests—including Australia, Brazil, Japan, India, New Zealand, South Africa, and South Korea—and all of them can greatly contribute to NATO's efforts by providing additional military forces or logistical support to respond to global threats and needs. NATO operations in the Balkans and Afghanistan have benefited greatly from contributions made by non-NATO members. Australia, Japan, and South Korea have sent substantial numbers of troops to Iraq in support of efforts by NATO members to stabilize the country. Together with other non-NATO democracies, such as Brazil, India, and South Africa, they have also contributed significantly to peacekeeping operations around the globe. [1]

Authors of the concept, see the solution in an organization of democratic nations with resources both diplomatic and military to answer these challenges. They base their arguments to the fact that democracies are eager to co-operate for the sake of defending human rights and providing securities, while authoritarian nations are not. Scholars like Brooks and Wohlforth regard institutional change including NATO's transformation a prerequisite for the US to shape a new world order. They point out the fact that institutions facilitate the United States' global leadership through setting the international agenda, introducing new rules and standards of legitimacy. According to them, marshalling coalitions of the willing is an inefficient approach since each new coalition requires new set of bargains with differing partners. In this regard a global NATO is seen more capable to cope with global problems as well as satisfying US' interests.[2]

The idea to transform NATO into an exclusive club of democratic nations hasn't got any explicit support from the European allies yet. Moreover during the Strasbourg-Kehl Summit German Chancellor Angela Merkel openly expressed Germany's opposition to global partners in NATO.[3] In Turkey the issue has not been discussed in length anyhow it seems possible to make some initial remarks on that issue. The priority Turkey attaches to NATO as the primary institution for security and defense in Europe and main forum for transatlantic cooperation partly stem from the fact that each allies has an equal vote hence can oppose the decisions against its security needs as well as using NATO platform to generate support for individual sensitivities. A NATO that not only becomes global but also slowly leaves the unanimity principle would potentially pose a challenge for Turkey's security interests.

---

[1] For example Ivo Daalder, expert of the Brookings Institution and a foreign policy adviser to Barack Obama during the election campaign believes that NATO is a prototype of the proposed concert, being an alliance of democracies with a long success record, and can be extended to the new global organization. See, Ivo Daalder and James Goldgeier, "Global NATO", Foreign Affairs, Vol.85, No.5, September/October 2006, pp.105-113, p.110.

[2] Stephen G. Brooks and William C. Wohlforth, " Reshaping the World Order", Foreign Affairs, Vol.88, No.2, March/April 2009, pp.49-63.

[3] "Merkel: No "Global NATO", United Press International, 27 March 2009, www.daylife.com/article/06z9bgTd6Wb5F?q=Angela+Merkel - 55k -

INTERNATIONAL COOPERATION FOR THE CAPABILITY DEVELOPMENT WITHIN NATO AND THE EU

Mustafa TANER[1]

"If you are able to state a problem, it can be solved."
- Edwin H. Land

Common threats, such as terrorism, proliferation of weapons of mass destruction, and failed states with their uncertain nature necessitate the western civilization to cooperate more closely in the areas of defence and security. Currently, NATO is transforming its military and political structures to deal more effectively with these threats, and the EU is trying to strengthen its European Security and Defence Policy (ESDP) and establish mechanisms in order to be able to achieve its objectives.

In practice, defence cooperation has two main pillars. The first of these is “common operations”, one that requires multinational, joint forces to which end, NATO has established the NRF (NATO Response Force) while the EU is creating battle groups.

The second one is “capability development.” The uncertain and common nature of today’s threats necessitates alliances to create and provide the required capabilities for the common forces to enable them to operate in any part of the world. This means that alliances need capabilities in strategic transport, command and control, communication and intelligence, protection of deployed forces, etc. Furthermore, these capabilities should be interoperable as most of them are comprised of costly high-tech, systems. Generally, there is also very feeble public support for the procurement of these systems for individual nations. Thus, common procurement and industrial cooperation are two important elements of international cooperation where capability development is concerned. This paper examines both NATO’s and the EU’s efforts and approaches to capability development and presents conclusions based upon the main challenges and prospects.

Armament Cooperation within NATO

In order to adapt to the changing security environment, NATO has redefined its strategy and accordingly has initiated a new program to develop new capabilities. New missions require forces that can be quickly deployed to distant areas to perform a wide range of missions, and to remain in there for long periods. The Defence Capabilities Initiative of 1999 has been followed by the Prague Capabilities Commitment under which member nations agreed to improve capabilities in more than 400 specific areas mainly in areas such as; intelligence, surveillance and target acquisition, air-to-ground surveillance; deployable and secure command, control and communications; combat effectiveness, including precision-guided munitions and suppression of enemy air defences; strategic air- and sealift; air-to-air refuelling.

In 1958, NATO had established NAMSA for the purpose of creating a basic infrastructure to meet the military needs of the allied countries. In the 90s, NATO needed to create another agency, NC3A, in order to meet operational needs in the field of Command, Control, Communication and Intelligence. NATO tends to

[1] Undersecretariat for Defence Industries,Director for Multilateral Cooperation

create an agency or a mechanism for almost every specific need. Today, as a result of this approach, the Alliance has a complex budgeting system (e.g., common funding, joint funding, NATO Security Investment Programme, Military Budget) and consequently many logistics and production agencies (e.g., NAHEMA, NAMEADSMA, NAPMA, CEPMA, NAMSA, NHMO). Apart from overlaps and duplications, this situation makes it harder to balance burden sharing among allies in a global context.

Currently in the field of armament, NATO has a body which directly reports to the North Atlantic Council: the Conference of National Armament Directors (CNAD). Under CNAD, there are main armament groups, which are in charge of defining the capability requirements in order to meet the goals set per changes in the climate of security and defence. These groups are also responsible for creating armament programmes with the help of two other NATO agencies: NATO Industrial Advisory Group (NIAG) and Research and Technology Organisation (RTO). Yet, against the challenging requirements of today's security climate, this mechanism barely meets the needs of the required capability development in terms of common procurement and industrial defence cooperation.

However, NATO has always been a significant medium and a starting point for armament collaboration. Even many European programmes such as the Eurofighter and A400M were initiated within these NATO subgroups. With so many experienced and skilled professionals, there is a great potential within NATO that should take it one step beyond being a mere forum for defence industrial cooperation. NATO established the NRF in order to perform its new tasks and missions, and for exactly the same reason, a common capability development mechanism, maybe a new agency which will incorporate the numerous existing agencies and organisations into a single one within NATO, should be considered as a complementary measure in order to increase NATO's efficiency in the field of operations.

European Defence Cooperation

Defence cooperation in Europe is mainly driven by political, economic and military factors. Politically, the ESDP requires capabilities in order to achieve its goals. Sustaining fragmented defence markets is not a rational choice if European companies want to benefit from the economies of scale and in turn compete with American ones. From the military perspective, interoperability is becoming more and more important and is only achievable through close cooperation, starting with the definition of common requirements. While the demand for more advanced technological military equipment is increasing, military systems are becoming more and more expensive. Therefore, under the pressure of declining defence budgets, cooperation in capability development is now more than a necessity.

However, defence cooperation within the EU remains a thorny issue due to defence and security being points of extreme sensitivity with regard to individual countries' sovereignties. We are all aware that the EU is a three pillar structure and unlike the first pillar of the single market, the ESDP falls under the second pillar, which is based on international cooperation of sovereign nations with equal voting and vetoing rights. The European Defence Agency (EDA) was established as a part of ESDP and unlike other EU agencies, the EDA does not have a supranational structure. The Agency aims to develop defence capabilities, to promote armaments cooperation, to create a European Defence Equipment Market (EDEM) and to strengthen the European Defence, Technological and Industrial Base (EDTIB).

On the other hand, interestingly enough, defence cooperation initiatives within the EU are not exclusively considered in this second pillar. Late last year, in December 2007, the EU Commission drafted a package of two directives and a communication. This "defence package" contains three elements: 1) A

communication with recommendations for fostering the competitiveness of the sector; 2) A Directive on defence procurement to enhance openness and intra-European competition in Member States' defence markets; and 3) A Directive on intra-EU transfers of defence products designed to alleviate the obstacles to intra-community trade. Along with the activities of the EDA, this new legislation, very recently approved by the European Parliament, will be a very important and big step forward for the European integration of defence policies.

As mentioned above, economic and political factors impel leading European countries with advanced defence industries to come together and establish concrete structures for more efficient cooperation. The precedent for this has already been set in OCCAR (Organisation Conjoint de Cooperation en matiere d'ARmement). Created in 2002 by four European countries with the most developed defence industries (France, Germany, Italy, UK), now with seven members (with the participation of Belgium, the Netherlands and Spain), OCCAR undertakes collaborative armament programmes in Europe. Already in charge of several defence programmes, including the renowned A400M transport aircraft, OCCAR constitutes a good example of an integrated approach to capability development among equal sovereign nations. In the past, many international cooperation projects failed and this was mainly due to industrial work and cost share issues. OCCAR aims to balance the share of industrial work over the years and over several projects, and is not based upon the principle of "*juste retour*", which places the entire cooperation at risk. This "*global balance*" approach is more rational because each nation has different capabilities and areas of expertise; therefore, dividing labour equally in every project is almost impossible, and it is much easier to do it over several different projects over a longer period of time.

Conclusions:

As of the aim of this paper, the problem can be defined simply as below:

"*Against today's threats that aim at western civilization and under the pressure of decreasing defence budgets and increasing burden sharing concerns, how should NATO and the EU respond in a cooperative and effective way in order to equip their multinational forces with complex, high technologic and expensive systems*?"

In the light of this question and based on current structures and transformation initiatives in both organisation, I would like to conclude with these observations and recommendations:

- NATO needs a holistic approach in the area of capability development. It should merge the numerous existing agencies and structures into a single functional one and create a smoother decision-making mechanism. This new structure should also take into account the burden sharing issues and create and implement a balancing mechanism for industrial work share. OCCAR's global balance principle is a good example of this.

- The EU needs a more determined way forward. While most of the member states are aware of the necessity of the very close cooperation in defence, at some point national agendas and short term political preferences may overshadow all success and may even cause backlashes.

- In both NATO and the EU, efforts to create defence capabilities are very similar; while NATO is more successful in operations, the EU is taking very important steps in capability development. NATO has enormous potential and professional expertise, with a reformed capability development structure, NATO would also help European Defence integration especially in the creation of EDEM and EDTIB. Taking into account that majority of the members of both organisations are overlapped, efforts should be coordinated in order to

complement each other while strictly avoiding any kind of duplication so as not to waste scarce resources allocated for defence.

- At last but not least, the elimination of barriers in transatlantic and intra-European defence trade would be another important step towards better capability development. Strict defence export and technology transfer policies have had a negative effect on a number of defence cooperation programmes, including the NATO's Allied Ground Surveillance Program, which was launched 10 years ago and is still suffering from setbacks.

In the final analysis it goes without saying that, in order to cope with today's common threats of uncertain nature; both NATO and the EU have to respond collectively using their scarce resources in a more rational way. For this reason, close and institutionalised cooperation in capability development is a crucial element of collective defence and security.

THE TRANSFORMATION OF DEFENCE: NATO PERSPECTIVES

LtGen.Jim Solligan[1]

The military posture of nations must not be geared to a preclusive vision of war. The NATO Alliance must ensure its ability to conduct a full range of operations and missions concurrently, ranging from collective defence, large-scale high-intensity operations, and stabilization and reconstruction, to Security Sector Reform and support to existing security institutions. There will be a greater need to mentor, advise and train indigenous forces in support of longer-term institution- and integrity-building, to promote good governance. The Alliance must develop flexible, adaptable, well-trained, well-equipped, deployable and sustainable expeditionary forces. These forces require an adaptable, comprehensive command structure that can integrate and work effectively with a range of other actors, using a comprehensive approach to deal with challenges and threats across the spectrum of conflict.

The global security environment is changing rapidly. Many of challenges and threats, from both state and non-state sources, will be blurred and hybrid in nature, in an environment where exploitation of the global commons is rising along with the potential for use of Weapons of Mass Destruction or Mass Effect. Alliance forces must be ready to operate in urban, high tempo, and WMD/E contaminated environments, while continuing to assure access to, and free use of, the global commons, which will be pivotal to both our security and success.

In March 2008, the Supreme Allied Commander Transformation (SACT) proposed a Multiple Futures Project (MFP) to the NATO Military Committee. In this proposal, he called for the Alliance to consider “that different views of future worlds will strengthen our endeavour to develop a more rigorous and holistic appreciation for future security challenges and implications for the Alliance.” Subsequently, a multi-national, cross-functional team comprising military and civilian staff from HQ SACT was charged to lead the exploration of the question:

[1] Lieutenant General Jim Soligan, USAF, Deputy Chief of Staff -Transformation Supreme Allied Commander Transformation, NATO, Norfolk.

'What are the future threats and challenges that could pose risk to the interests, values, and populations of the Alliance?'

The likely landscape of 2030, as reflected in the multiple futures developed in this project, will see significant disruptions due to high population density, resource depletion, shifting alliances, advances in human ingenuity and technology, and global economic interdependence. Some believe the scale of these changes will be similar to those experienced from 1910 to 1930. These futures present NATO with unprecedented opportunities to influence positively the future environment, and at the same time help ensure that the Alliance is agile and flexible enough to respond to the unpredictable and complex challenges the future will bring. The Multiple Futures tell the story of four plausible worlds in 2030, and are constructed to reflect their underlying logic and reasoning. None of these is what the future actually will be, but each provides a common ground for structured dialogue on the risks and vulnerabilities that will potentially endanger Alliance populations, territorial integrity, values and ideas.

Figure: Continuum of Requirements

The first future is called *Dark Side of Exclusivity*, and describes how globalization, climate change and resource scarcity significantly affect the capacity of states outside the globalized world to function effectively and meet the needs of their populations. Weak and failed states are sources of instability, and the states of the globalized world are faced with strategic choices on how to react.

The second future, called *Deceptive Stability,* refers to a world where advanced nations are preoccupied with societal change and how to manage the coming demographic shift as native populations age and young migrants fill the void. States in this world of relative benign stability are preoccupied. They focus inward on social cohesion, legal and illegal migration, and transnational issues related to diasporas. This leaves them ill-prepared to deal with geopolitical risk.

Clash of Modernities, the third future, sketches a world where a strong belief in rationalism, coupled with ingenuity and technological innovation, fuels and promotes horizontal connections between advanced networked societies across the globe. This network is challenged from the outside by authoritarian regimes of the hinterlands, and from within by a precarious balance between civil liberties and oversight by the state.

The fourth future is called *New Power Politics*, in which growing absolute wealth, including the widespread proliferation of WMD, has increased the number of major powers, between whom there is now a tenuous balance. Globalization through trade integration and internationally agreed standards is undermined as these powers compete for and impede global access to resources and spheres of influence.

Each of the futures provides a backdrop for conceptual analysis. Together they present a canvas on which to evaluate risks, threats, potential strategic surprises, implications and, of course, opportunities. The study has yielded a rich set of Risk Conditions, ranging from 'failed states' and 'disruption of access to critical resources,' to 'increasing ethnic tension' and the 'challenge of conflicting values and world views.' When linked with the six potential Sources of Threat identified in the MFP, the resulting Threatening Actions or Events yield 33 Security Implications and 26 Military Implications.

The Implications make clear that the security environment will continue to evolve and be influenced by a variety of unforeseeable and dynamic political, social, technological and military developments. Conflict will become increasingly complex, unpredictable and more difficult to control. Advanced technologies, used lethally and available widely, will empower adversaries in ways never before imagined. The competition to shape and influence ideas and events will accelerate and intensify. Accordingly, the Alliance will have to ensure its ability to achieve a common understanding of perceived risks and threats if it is to be able to anticipate, influence, prepare for and react to important trends, developments, and events in the security environment of the future.

The Project's Security Implications point to four broad insights. The first insight explains why and how the evolving nature and blurring of the threat will make it more difficult to reach a consensus on what constitutes an attack on the Alliance. The second insight reflects on the need for the Alliance to examine its responsibility to act outside NATO's traditional areas of engagement. The third insight states that readily available advanced technology will enable determined adversaries to attack Alliance vulnerabilities in new and unexpected ways, highlighting the need to review our policies, organisation, operating concepts, capabilities, and ultimately our future force and command structure. The fourth insight concludes with a call to improve communications with international partners and populations. Doing so will allow us to positively shape and influence values, ideas and events in an increasingly globalised world.

1. The evolving nature of risks and threats to vital interests will challenge strategic unity and solidarity within the Alliance, as well as the common understanding of what constitutes an Article 5 attack.

The security agenda of nations will continue to include the consequences of failed states, poverty, famine and expulsion; amidst this turmoil, however, new state and non-state adversaries will emerge, empowered by the rapid development and incorporation of easily accessible and innovative technologies. The Alliance will face rivals for strategic influence, values and ideas; its vulnerabilities will be exploited on and beyond Alliance territory; and its populations and forces attacked in unexpected ways. The common understanding of what constitutes an attack on the Alliance and how the Alliance responds, will be questioned and potentially altered. In this environment, the Alliance must maintain collective defence at its core, acknowledging that challenges that prompt a response under Article 5 will continue to evolve.

Figure: Multiple Stress Zones, Instability is likely to be greatest in areas of Multiple Environmental Stresses.

Maintaining strategic unity, solidarity, commitment and a strong transatlantic link in the face of a range of risks and threats must remain the Alliance's highest priority. This understanding will directly impact member's priorities regarding defence planning, capability development, resource allocation, burden-sharing, operational engagement, and the sharing of risk.

The indivisibility of Alliance security and the ability to support each other fully will remain both the glue that binds the Alliance, and the fundamental precondition of collective defence. Fulfilling this commitment requires the development and maintenance of necessary capabilities and a sovereign decision to make them available when called upon. This commitment remains the cornerstone of NATO's defence planning process and the foundation upon which Alliance solidarity is built.

The collective boundaries of the Alliance are well defined by the external borders of the Allied nations. The maritime spaces surrounding these borders and encompassing the vital economic interests of the Alliance are vast, ranging from the Arctic Ocean in the North to the coastal seas of Africa in the South, and from the Pacific Ocean in the West through the Mediterranean to the Black Sea in the East. Maintaining this awareness among Allies strengthens the understanding of the challenges each region poses. It is more likely the Alliance will be threatened by instability and the weakness of others, than by invading conventional forces. Interstate conflicts in different regions of the world will remain likely: while they may not threaten NATO directly, the consequences of such conflicts may have a significant impact on Alliance security.

2. Increased interaction with non-NATO nations and other international actors will create opportunities for the Alliance to extend its role in enhancing security and stability outside the traditional areas of engagement.

The trends point to an international system of governance at a crossroads. In this evolving world, numerous actors will take a role in global governance. Each of these changes will affect the Alliance, and it will need to review continuously its role in international governance. Doing so will ensure clarity concerning the roles of NATO, and its responsibilities related to defence/security, civil/military relations, and public/private partnerships, and relationships with other nations.

Figure: Adapting to the Changing Nature of Capability Improvements

The importance of other international actors will increase, and NATO's members will have to rely heavily on the successful implementation of a comprehensive, cooperative approach to security operations. Increasingly, NATO will be responsible for the planning and execution of operations alongside other international actors. An early decision concerning with whom and under what arrangements the Alliance will cooperate in the global environment could ease the burden of maintaining international security. Strategic partnerships with other international actors, most notably the EU and UN, could help optimize the use of resources and capabilities. The use of Security Sector Reform, enhanced training and exercise tools to strengthen defence reforms could potentially reduce the need to deploy military forces.

The Alliance may have to decide whether to act outside the traditional Alliance areas of engagement, in response to growing resource competition; the increased exploitation of space, cyberspace, and the maritime commons; as well as the spill-over of regional conflicts. Threats to NATO may also stem from radical nations and non-state actors who are willing to use nuclear and tailored biological weapons.

The common members of NATO and the EU have a single set of limited resources and capabilities, which allow for neither duplication nor institutional competition with regard to force generation and capability development. Interoperability, transparency of information and decision-making will be crucial in the face of a common threat, as will common standards and definitions, the identification and elimination of gaps in capability development, cooperation on research and technology and the development of mutually reinforcing capabilities.

3. Determined adversaries, enabled by readily available technologies, will attack Alliance vulnerabilities in unexpected ways, requiring the Alliance to consider changes in the character of military operations and warfare.

Adversaries will focus their efforts against perceived vulnerabilities within the Alliance. To prepare, the Alliance will need to face the emerging challenges associated with energy, cyberspace, space and maritime security, as well as regional instability and potential conflict in areas such as the Caucuses, the Middle East, the Mediterranean and the High North. To succeed in a range of demanding landscapes and climates, future operations will emphasise the importance of multinational, joint and expeditionary capabilities.

In parallel, the combination of advanced networks, miniaturization, robotics, swarming, precision, and nanotechnology will pose new and unexpected challenges to conventional warfare. Individuals and small groups will be more mobile, lethal and effective using commercially developed, and easily concealed and transported, disruptive and destructive capabilities. Threats will come in hybrid form, as adversaries integrate conventional, irregular, terrorist and criminal assets operationally and tactically at the lowest possible level. These threats will dominate urban environments and locations where the Alliance lacks established systems of support.

4. Increased interaction with other international actors will provide NATO the opportunity to positively shape and influence ideas, values and events in a globalised world.

Advocating the values and ideas on which the Alliance is founded, defending basic human rights that grew out of the Enlightenment, and engaging in the battle of the narrative may be some of the most effective tools to counter those who may oppose the Alliance. In a future of greater integration, cooperation and globalisation, the Alliance will have unprecedented opportunities to counter disruptive forces through its ideas and values that are widely admired and espoused.

The continuous demand for information will require that the Alliance compete vigorously, both nationally and internationally, to communicate effectively and build support for its core mission, purpose and operations. A strong understanding of the threat amongst Alliance populations and governments will be crucial to prevent substantial erosion of national support for the defence sector in general and national capability development in particular. NATO will need to communicate effectively the inter-relationship between security and defence, which includes the role of NATO in relation to other governance bodies, both internal and external to the Alliance.

Military Implications – Focus Areas

As noted in the Insights, the future security environment will both provide numerous opportunities for NATO and place greater demands on the military capabilities of the Alliance. Decisions on future roles and missions will have significant implications for the size and types of forces, capabilities and command and control structures needed to effectively address hybrid threats, while maintaining the conventional and nuclear prowess of NATO. The Military Implications that derive from the Security Implications point to seven broad focus areas, each of which is followed in this Report by recommendations concerning changes in concepts and doctrine as well as capability enhancements. The recommendations reflect SACT's military advice, which the Alliance can use to inform the strategic dialogue, policy considerations, and subsequent guidance to Alliance planning disciplines.

Adapting to the Demands of Hybrid Threats: Throughout history, the "paradox of war" reveals that thinking adversaries avoid strengths and gravitate towards areas of perceived weaknesses. In this tradition, enemies will avoid conventional military operations in which they are unprepared to confront NATO forces. Instead they will attack in ways NATO might consider irregular or

asymmetric, but are anything but asymmetric to them. The security environment will include conventional, irregular, terrorist and criminal elements in mixed modes of operations. Adversaries show no respect for distinctions drawn between civil and military operations, and exploit them to threaten the Alliance's territories, populations and forces. The Alliance needs to develop those training, doctrine, and education and capabilities necessary to confront an opponent that uses these elements at the strategic, operational and tactical levels.

Operating with Others and Building Institutions: Cooperation and collaboration with non-NATO nations and other international actors are necessary to create opportunities for the Alliance to enhance security and stability. Focusing on Security Sector Reform, as a tool of conflict prevention, will strengthen cultural awareness, improve interoperability and over time may decrease the need for military intervention.

Conflict Prevention, Resolution and Consequence Management: Nations must establish and maintain relationships by encouraging government agencies to develop a comprehensive approach to conflict management. At the international level, the Alliance has to fulfil its mandate in increasingly complex areas of conflict alongside a varied mix of international actors. It can succeed only by forming strategic partnerships that are transparent, informed and mutually respected and understood.

Counter Proliferation: Alienated state and non-state actors will be increasingly likely to create, sell, acquire and use WMD/WME. In addition, the failure (or structural weakness) of a nuclear state will also pose a significant risk to Alliance security.

Expeditionary and Combat Capability in Austere Environments.: The nature of future operations will emphasize the ability of multinational, joint and expeditionary forces and capabilities to succeed in demanding geographical and climatic environments.

Strategic Communications and Winning the Battle of the Narrative*:* The continuous demands for information will require that the Alliance compete vigorously, both nationally and internationally, to communicate effectively and build support for its core mission, purpose and operations.

Organisational and Force Development Issues: Future risks and threats will challenge the Alliance's ability to achieve strategic unity, maintain solidarity, and reach a common understanding of collective defence and the threats that could trigger an Article 5 response. Shifting demographics within the Alliance and differing perceptions of threat and security will influence national force generation, readiness and capabilities. The Alliance therefore needs to adapt its internal organisational structures and decision-making processes to meet these realities.

Concluding Remarks

The Multiple Futures Project examined common perceived threats to the populations of the Alliance, and found that the unpredictability and complexity of the future security environment will strain the Alliance's most powerful tools: strategic unity of values and goals, solidarity among Allies, burden-sharing, and commitment to its decisions. No nation can meet the challenges alone, and Alliance credibility and capability depend on every nation doing its part.

It is, therefore, essential that the Alliance continue to demonstrate its strength and resolve, which is rooted in solidarity. These qualities sustain the Alliance as we work to keep societies informed about the methods of potential adversaries, to remain vigilant, and to lead in conflict management. We must be tireless as we work together to build support for an Alliance that continues to

espouse the values and ideas upon which it was founded. To do this, the Alliance must maintain a common understanding of what constitutes an attack and how the Alliance would respond, thus sending a clear signal of deterrence. That signal is in essence the clarion's call, showing that there will be strength behind the response to any attack, whether territorial or not.

A comprehensive approach, developed in concert with other international organisations like the EU and UN, is fundamental to the security of a diverse Alliance. It goes without saying that the more comprehensive our approach, the more our engagements will be affected by actions outside of our geographic boundaries. To be effective in this environment, we must develop better partnerships, leverage relationships and work with other international actors to improve the transparency of information and decision-making. Success will depend on our ability to manage conflict effectively and mitigate the consequences that spring from subversive activity. Burgeoning technological developments will contribute both to the breadth of Alliance vulnerabilities and to the ingenuity of potential adversaries who will use technology to disrupt our society. The use of technology, especially the technology of WMD/E, therefore will demand increasing vigilance and positive control, and highlights the need for the Alliance to consult closely with our partners to protect our technological advantage.

Anticipation is crucial to NATO's preparation for the future. Investment in long-term awareness and long-term analysis will give NATO a significant role to play as it works with national governments to discern forthcoming challenges. This includes the need to develop early warning systems, especially with regard to WMD proliferation. A maneuverist stance can help NATO become a catalyst for identifying problems and analysing solutions, thereby outthinking potential adversaries. Intelligence processes must adapt and improve and our leaders must be both well-versed in current trends and grounded in history in order to make informed decisions. To respond effectively in this environment of surprise and hybrid threats, Alliance capabilities, not solely military but across the range of comprehensive responses, will always need to be flexible and adaptable.

Historically, every military that has transformed successfully has done so by clearly identifying specific military problems that need to be addressed. To this end, the Alliance will have to maintain and improve existing capabilities, and in some cases develop new ones, to address emerging security challenges. The insights and recommendations in this report are the basis of SACT's military advice, and are meant to stimulate dialogue and inform decisions on what needs to change. Furthermore, the findings may support the development of political guidance that will address NATO's role in the future security environment.

Exploration of the future is always risky, as trends invariably change in magnitude and direction. By scanning the horizon periodically and reviewing our assessments, we increase our ability to adapt and respond. The goal is not to be perfectly right in this exploration. However, it is vital that the Alliance gets it sufficiently right, so that it has the fewest regrets when Alliance leaders are faced with the surprises that inevitably accompany conflict. Ultimately, the men and women who make up the force embody the Alliance's greatest operational strength. It is they who give NATO the ability to improvise, on the spot, for unexpected situations. It is incumbent on NATO and the nations to ensure that these men and women receive the doctrine, training, education, and material they need to succeed in their mission.

ONBİRİNCİ OTURUM

SAVUNMA VE TERÖR (DEFENSE AND TERROR)

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Şükrü Sina GÜREL

Raportör : Doç. Dr. Gonca BAYRAKTAR DURGUN

Konuşmacılar

E. Tümg. Armağan Kuloğlu

Antonia- Denisa Staedel

Larry D. White

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK ALGILAMALARI VE ABD POLİTİKALARININ GÜVENLİĞİMİZE ETKİLERİ

Armağan KULOĞLU[1]

Özet

Ulusal güvenlik kavramı çok boyutlu bir kavramdır. Mevcut ve potansiyel tehditlere karşı alınacak önlemler manzumesinin tümünü ihtiva eder. Sadece askeri tedbirler yeterli olmayabilir. Ulusal güvenlik kavramının içinde ulusal çıkarlar, ulusal hedefler, ulusal politika, ulusal strateji ve ulusal güç bulunmaktadır. Soğuk Savaşın sona ermesinden sonra riskler ve belirsizlikler oluşmuş, tehditler değişik bir boyut kazanmıştır. Gelinen durum, reaktif (etki-tepki) önlemlerden çok proaktif (ön alıcı) tedbirler alınmasını gerektirmektedir. Caydırıcı tedbirler önem arz etmektedir.

Türkiye`nin politik, askeri ve ekonomik stratejik güvenlik sınırlarının öncelikle Balkanlar, Ortadoğu, Kafkasya ve Orta Asya`yı kapsayacak şekilde belirlenmesinin ve buna Karadeniz, Ege Denizi ve Akdeniz'in dâhil edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Türkiye'ye müteveccih dış ve iç tehditler bulunmaktadır. Bu tehditler çevre ülkelerinden kaynaklanabildiği gibi, Türkiye'nin etkide bulunma veya etkilenme konumunda bulunduğu bölgelerden, küresel güç unsurlarından, ilgi sahasındaki gelişmelerden, bölücü akım ve faaliyetten, irticadan ve her türlü kutuplaştırmaya yönelik hareketten kaynaklanmaktadır. Ancak bir eylem veya gücün tehdit olabilmesi için sahip olunan değerlere zarar verme niyetinin olması ve elinde, bu niyetini gerçekleştirebilecek yeterli imkân ve vasıtalarının bulunması gerekmektedir. Türkiye kendisine yönelen tehditlerin tümüne karşı koyabilecek güçtedir. Bu gücü tarihi geçmişinden, gelenek ve göreneklerinin de içinde olduğu kültürel yapısından, milletinin duygularından, coğrafyasından, jeopolitik durumundan ve öneminden, silahlı kuvvetlerinden, laik, demokratik ve sosyal hukuk devleti anlayışından ve Atatürkçü düşünce sisteminden almaktadır.

Dünyanın içinde bulunduğu küreselleşme ortamı bir gerçektir. Onunla birlikte yaşamak, faydalı kısımlarından yararlanmak, tehdit olan kısımlarından korunmak gerekmektedir. Küreselleşmenin başlıca hedefi ulus devlet anlayışının yok edilmesidir. Esas korunması gereken nokta budur. Ulus devlet, laik devlet, üniter yapı mutlaka korunması gereken değerlerdir. Türkiye'nin enerjisini, etnik, dini, çeşitli olaylardan dolayı rövanş alma, menfaat sağlama gibi düşüncelerle dışarıdan destekli veya desteksiz iç çekişmelere harcaması, ülkede kutuplaşmalar yaratmakta, birlik ve beraberliği bozmakta bu husus da güvenliği olumsuz yönde etkilemektedir. Türkiye'nin güvenlik algılamasının esasının birlik, beraberlik ve bütünlükten geçtiği, içeride yaratılacak güçlü durumun her şeyden önemli olduğu bilinmelidir.

Anahtar kelimeler: Güvenlik, tehdit, risk, ulus devlet, laik devlet, üniter yapı

Abstract

National security is a multi-dimensional concept. It compromises all kinds of measures to be taken against actual and potential threats. Military measures alone may not be sufficient. The concept of national security contains national interests, national aims, national policies, strategies and forces. After the end of the Cold War Era, some new risks and uncertainties have emerged and new

[1] E.Tümgeneral, Beykent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi (BÜSAM) Danışmanı

dimensions are acquired. The current situation requires pro-active, rather than reactive measures. Deterrent measures gain importance.

It is assumed that, the definition of military, economical and strategic borders of Turkey should encompass the Balkans, Caucasia and Central Asia and should extend to the Black Sea Region, the Aegean Region and the Mediterranean.

There are internal and external threats directed towards Turkey. These threats may arise not only from neighboring states but also from Turkey's influence areas and global powers, due to developments in Turkey's areas of interest, separatist and/or radical religious movements and any kind of attempts that may lead to polarization. In order to define an action or a power as a threat, the action or power must have intentions to harm a nation's values and gains and should posses the necessary means to realize these intentions. Turkey has the power to deal with all kinds of threats. Turkey takes this strength from her history, customs, traditions, cultural structure, her people's strong feelings, her geographical assets, her geopolitical location and importance, military forces, the secular and democratic social law state approach and "the system of Kemalist (Atatürk) approach".

It is a fact that the World is undergoing through a globalization process. We must learn to live with that; make use of its benefits and to protect against its threats. The primary aim of globalization is to extinguish the nation state conception. However, nation state, secular state and unitary structure are assets which should be protected at any cost.

Turkey should not waste her energy with externally supported or internal ethnic and religious controversies or with a desire to take revenge, and/or to make advantage of various incidents. Such attitude may lead to polarities, damage unity and solidarity and influence national security in a negative manner. It should not be forgotten that the Turkish national security perception is based on unity, solidarity and integrity and that keeping the internal strength is important than anything else.

Key Words: Security, Threat, Risk, Nation State, Secular State, Unitary Structure.

1. Türkiye'nin Güvenlik Algılamaları

Güvenlik ve Ulusal Güvenlik

Güvenlik kavramı günümüzde çok boyutlu bir kavrama dönüşmüş ve bu kavrama askeri güvenliğin yanında siyasi, ekonomik, hukuki, sosyolojik, psikolojik, teknolojik ve coğrafi faktörler de dâhil olmuştur. Reaktif (etki-tepki) yaklaşımlarla sınırların korunması esasına dayalı askeri savunma anlayışı yerini, proaktif (ön alıcı) yaklaşımlarla milli çıkarların sınırların ötesinde daha uzaktan korunmasını esas alan 'stratejik güvenlik' anlayışına bırakmıştır. Bu kapsamda, 'stratejik güvenlik' kavramını, potansiyel tehditleri öncelikle tehdide dönüşmeden belirleyip onları sınırların ötesinde caydırmak, bu mümkün olmuyorsa yönlendirmek ve bu da mümkün olmuyorsa önlemek amacıyla alınan ve uygulanan tedbirler süreci olarak tanımlamak mümkündür. Bu tanımın içindeki geleceğe yönelik saklı olan en önemli husus proaktif yaklaşımlardır. Stratejik güvenlik; politik, askeri ve ekonomik olarak üç ana boyutta önem kazanmaktadır. Politik güvenlik, devletin yapısının ve onun yönetiminin korunmasını; askeri güvenlik, mevcut askeri imkân ve kabiliyetlerin muhtemel hasım ülkelerdekilerle aynı etkinlikte ve / veya onlara nazaran nisbi bir üstünlük seviyesinde muhafazasını ve sürekli geliştirilmesini; ekonomik güvenlik ise, tüm çalışmaların amaçlarına uygun olarak en iyi seviyede yapılmasını sağlayan ekonomik imkân ve kabiliyetlerin geliştirilmesi ve korunmasını kapsamaktadır.

Ulusal güvenlik; devletin anayasal düzeninin, varlığının, bütünlüğünün, bütün çıkarlarının ve ahdi hukukunun her türlü dış ve iç tehditlere karşı korunmasıdır. Ulusal güvenlik; ulusal gücün geliştirilmesini ve ulusal çıkarları gerçekleştirecek biçimde kullanılmasını, uluslararası koşullara uyarak belirli hareket tarzlarının saptanmasını ve uygulanmasını gerekli kılmaktadır. Ulusal güvenlik kavramının içinde; ulusal çıkarlar, ulusal hedefler, ulusal politika, ulusal strateji ve ulusal güç bulunmaktadır. Ulusun ortak çıkarları, devlet idaresinde temel düşünceyi oluşturur. Ülkenin güven içerisinde refah ve mutluluğunu temin için zaruri olduğu değerlendirilen hususlar ulusal çıkar olarak nitelendirilir. Hükümetlerin asli görevi, ulusal çıkarların sağlanması ve korunmasıdır. Ulusal hedefler, elde edilmeleri halinde ulusal çıkarlara ulaşmayı sağlayan sonuçlardır. Ulusal hedefler, ulusal politikaya yön verir. Ulusal hedefler; genellikle ekonomik refah, politik istikrar, sosyal ve endüstriyel gelişim ve diğer bir ülkenin tecavüz ve saldırısına karşı güvenlik hususlarını kapsar. Ulusal çıkarlar, durum ve uluslararası ilişkilere bağlı olarak değişebilir, kapsamları geniştir, devamlıdır ve sayıları azdır. Ulusal çıkarlar, ulusal hedef ve ulusal politikaların ortaya konmasında bir hareket noktasıdır. Ulusal hedeflerde istikrar unsuru önemlidir. Siyasal iktidarların değişmesine karşılık, ulusal hedeflerin devamlılık gösteren nitelik arz etmesi, bu hedeflerin sık değiştirilmemesini de beraberinde getirmektedir.

"Ulusal Güvenlik", devletin politik, askeri, ekonomik, sosyal ve teknolojik çıkarlarının geliştirilmesi, idamesi ve korunmasına yönelik en üst düzeydeki güvenlik yapılanmasını bünyesinde barındıran en geniş güvenlik yelpazesidir. Bu nedenle ulusal güvenlik, milli güç unsurlarının ve kendisinin altındaki diğer güvenlik kategorilerinin bir şemsiyesi konumundadır. Milli güç unsurlarından politik gücün ve askeri gücün devamlılıkları, stratejik açıdan ekonomik güç ile doğrudan irtibatlıdır. Ekonomik güç bir noktada ulusal güvenlik ve onun şemsiyesi altındaki milli güç unsurlarının etkinliğinin başat belirleyicisi konumundadır.

Ulusal güvenlik politikasının tespitinde; ulusal, bölgesel ve uluslararası konjonktürdeki değişimler ve gelişmeler dikkate alınırken, önceden belirlenmiş olan ulusal çıkar ve ulusal hedef veya hedeflerin de göz önünde bulundurulması gerekir. Ancak bölgesel ve özellikle uluslararası ilişkilerdeki çağdaş değişiklikler ve gelişmeler de gözden uzak tutulmamalıdır.

Ulusal güvenlik politikası belgeleri (Milli Güvenlik Siyaset Belgesi), Türkiye'de MGK tarafından kabul ve tavsiye edilen, Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konan, "çok gizli" gizlilik derecesi taşıyan, kamuoyuna açıklanmayan, hatta sınırlı sayıda siyasetçi ve bürokrat tarafından bilinen belgelerdir. Türkiye'ye özgü şartlar böyle olmasını gerektiriyor olabilir. Ancak bu belgelerin ana çerçevesini belirten ve kamuoyu tarafından bilinmesinde fayda görülen hususların açıklanmasında yarar görülmektedir. Bu suretle hükümette görev almayan siyasi partilerin de, konsept hakkında bilgi sahibi olmaları, parti programlarını ve seçim bildirgelerini hazırlarken bunları dikkate almaları sağlanabilir. Diğer taraftan kamuoyunda stratejik zihniyetin bilinçli olarak oluşmasına da imkân yaratılmış olur.

Güvenlik Sınırlarının Belirlenmesi

Farklılaşan risk ve tehditler ve bunlara paralel olarak değişen güvenlik ortamı, sahip oldukları özellikler nedeniyle ülkeleri farklı boyutlarda etkilemektedir. Bu nedenle, ülkelerin, güvenlik stratejilerinin oluşturulmasında, yeni güvenlik ortamının değişen parametreleri ile sahip oldukları özellikler arasında bir denge gözeterek stratejilerini bu çerçevede oluşturmaya yöneldikleri görülmektedir. Bu çerçevede, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren yöneldiği çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma hedefi kapsamında, mevcut laik, demokratik ve hukukun üstünlüğünü esas alan rejimini koruması ve güçlendirmesi amacıyla yakın ilişkiler kurmasında yarar görülen ülkeler, üye olmasında fayda sağlayacak uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile örgütler, uluslararası kamuoyunda etkin olan sivil toplum

örgütleri ile ilişkiler Türkiye'nin politik güvenlik sınırlarını belirleyici unsurlar olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti`nin savunma sanayi, araştırma ve geliştirme çalışmaları, harp silah, araç ve gereçlerinin temininde dışa bağımlılıktan kurtulmak için milli kaynaklara yönelme gayretleri, içinde bulunduğu askeri iş birlikleri, üyesi olduğu uluslararası güvenlik ve savunma örgütleri, çeşitli ülkelerle imzalanan ikili askeri anlaşmalar, muhtemel kriz bölgeleri, kitle imha silahları, konvansiyonel silahlar ve terörizmle mücadele alanındaki mevcut belirsizlikler, risk ve tehdit algılamaları Türkiye`nin askeri güvenlik sınırlarını belirleyici faktörler olarak düşünülmektedir.

Türkiye`nin, her şeyden önce, milli güç unsurlarından başta ekonomik gücü olmak üzere politik gücünün ve askeri gücünün en azından bölgesel bazda yani etki alanı olması gereken bölgelerde kendisini hissettirecek kadar güçlü, ilgi alanına giren diğer bölgeler için yeterli seviyede olması gerekmektedir.

Türkiye`nin jeopolitik önemi ile sahip olduğu coğrafi, nüfus, bilimsel, teknolojik, sosyal ve kültürel güçlerin ülkemize sağladığı avantajlar da dikkate alınarak, politik, askeri ve ekonomik stratejik güvenlik sınırlarımızın öncelikle etki alanımız olması gereken Balkanlar, Ortadoğu, Kafkasya ve Orta Asya`yı kapsayacak şekilde belirlenmesinin ve Karadeniz, Ege Denizi ve Akdeniz'in bu sınırların içine dâhil edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir. Ancak, Türkiye`nin bu bölgeleri şu anda tek başına etki alanı haline getirmesi görünür gelecekte mümkün görülmemektedir. Bu nedenle, Türkiye`nin bu bölgelerde etkin olabilmesi için bölgesel ve küresel stratejik ortaklıklara ve iş birliğine ihtiyacının olduğu ve bu bölgelerde çıkar sağlamaya çalışan diğer devletlerin özelliklerinin bilinmesi gerektiği kıymetlendirilmektedir.

Risk ve Tehditler

Ülkelerin sahip olduğu değerlerden bir kısmı, diğer ülkelerin de sahip olmak istediği veya en azından diğer ülkeler tarafından sahip olunmasından rahatsızlık duyulan değerler ise, bunlar çeşitli yönlerden gelen tehditlerle karşı karşıyadırlar. Bu nedenle korunması gerekmektedir. Değerlerin korunması, ona yönelik tehditlerin sağlıklı bir şekilde tespit edilmesini ve bu tehditlere karşı tedbir alınmasını gerektirmektedir. Güvenlik politikaları da, jeopolitik ile tehdidin bir arada düşünülmesi sonucunda şekillenmektedir. Ancak bir konunun tehdit olarak algılanabilmesi için, sahip olunan değerlere hasmın zarar verme niyetinin olması ve elinde, bu niyetini gerçekleştirebilecek yeterli imkân ve vasıtalarının bulunması gerekmektedir. Soğuk Savaş sonrası 'Küresel Merkez' Avrupa'dan doğuya doğru kaymış ve Türkiye'nin güvenlik algılamalarının merkezine oturmuştur. Risk ve tehditler simetrikten asimetriğe doğru kayarak geniş bir yelpazeye yayılmıştır. Bu geniş yelpaze; bölücü ve irticai faaliyetler, terörizm, uyuşturucu ticareti, kitle imha silahlarının yayılması, insan kaçakçılığı ve yasa dışı göç ile teknolojik [siber] tehditler gibi asimetrik unsurların yanı sıra; komşu ülkelerden kaynaklanabilecek istikrarsızlıklar olarak Türkiye'nin güvenliğini doğrudan etkileyebilecek risk ve tehditleri içermektedir.

Küreselleşmenin Tehdit Boyutu

Küreselleşme, sanayi toplumundan bilgi toplumuna, işgücü ağırlıklı teknolojiden yüksek teknolojiye, ulusal ekonomiden dünya ekonomisine, merkezi yönetimden yerel yönetime, temsili demokrasiden katılımcı demokrasiye geçiş gibi sosyal, siyasal, ekonomik ve yönetim faaliyetleri açısından çeşitli değişim ve dönüşümler yaşanmasına neden olmaktadır. Ulaşım ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler küreselleşmenin yayılmasını sağlarken, müşterek bir kültür ve egemenliği sermayenin elinde olan tek bir küresel pazar anlayışı da küreselleşmenin görünürdeki hedefleridir. Küreselleşme yalnız ekonomik alanda değil; hukuki, siyasi, sosyal ve kültürel alanlarda da yaşanan değişim sürecidir.

Ulus devlet üzerinde bir hegemonya siyaseti uygulama ve bu oluşumu zayıflatma bilinci ise, küreselleşmenin politik hedefi olarak görülmektedir. Küreselleşme sürecinin başlıca özelliği, ulusal sınırların önemini yitirmesi ve ulus devletin ekonomi üzerindeki denetiminin ortadan kalkmasıdır. Ulus devlet, sınırlarından geçen bilgi, mal, sermaye ve insan kaynakları üzerindeki denetimiyle bir siyasal kurum olarak kendi toprakları üzerinde egemenlik sağlar. Denetim gücünü bir başkası ile paylaşması veya egemenliğinin dolaylı da olsa sekteye uğraması, ulus devletin varlığını tehlikeye sokar. Devletin kontrol kapasitesinin azalması; vatandaşlarını diğer güçler tarafından alınan kararlardan ve kendi sınırları dışında oluşan olaylardan etkilenmesine karşı koruyamaması anlamına gelir. Karar alma süreçlerinde giderek artan meşruiyet kaybı da demokratik meşruiyet açığını ortaya çıkarır. Ancak küreselleşme bir gerçektir ve tüm dünyada etkisini göstermektedir.

Ülkeler bir taraftan küreselleşmenin etkisi ile onun bir parçası olma durumunu yaşarken, diğer taraftan da yine küreselleşmenin etkisi ile varlıklarının ve egemenliklerinin tehlikeye girdiğini değerlendirmekte ve bu nedenle onu korumaya yönelik refleksler göstermektedir. Korunacak değerler olduğuna göre, bunun karşısındaki olgu, tehdit olarak algılanır. Bu durumda küreselleşme de bir tehdit olarak karşımıza çıkmaktadır. Hedefi ulus devlettir. Ancak küreselleşme yaşanan bir gerçektir. Önemli olan küreselleşme ile birlikte yaşamak, ancak onun ülkenin varlık ve egemenliğine yönelik tehditlerini bertaraf etmeye yönelik tedbirleri almaktır. Ülkemizde de küreselleşmenin etkisi görülmekte ve doğal olarak karşı tepkiyi yaratmaktadır. Diğer ülkelerde, ırkçı bir milliyetçilik politikası izlenirken, ülkemizde savunma amaçlı, ancak ırkçılığa dayanmayan, “Atatürk Milliyetçiliği”ni esas alan bir milliyetçilik anlayışı doğmuştur.

2. Türkiye’nin Etki ve İlgi Alanındaki Ülkeler Ve Tehdit Algılamaları

Türkiye’nin güvenlik algılamaları doğal olarak tehdit algılamaları ile doğru orantılıdır. 21. Yüzyıldaki tehditler de küreselleşmenin yaygınlaşmasına paralel olarak değişim göstermiştir. Riskler ve belirsizlikler ön plana çıkmıştır. Türkiye’nin etkisi altında kaldığı ve önümüzdeki dönemde de etkisinin hissedileceği tehditleri; terör başta olmak üzere kitle imha silahlarının yaygınlaşması, insan, uyuşturucu ve silah kaçakçılıkları, yasa dışı kitlesel göç hareketleri gibi genel tehditler; çevre ve ilgi alanındaki ülkelerden kaynaklanan dış tehditler; jeopolitik özelliğinden dolayı dışarıdan da destek gören bölücülük ve irtica olarak ön plana çıkan iç tehditler olarak tasnif etmek mümkündür. Tehditlerin mahiyetinden de anlaşılacağı üzere bunlara karşı alınacak önlemleri yalnız askeri anlamda düşünmek de yeterli olamamaktadır. Politika başta olmak üzere, ekonomik, sosyolojik, psikolojik, kültürel ve hukuki alanlarda alınacak tedbirler de önemli ve gerekli olarak mütalaa edilmektedir.

Dış Tehditler

Tehdit ve buna göre şekillenen güvenlik algılamalarının çıkış noktası olan, genel anlamdaki tehditlerin dışında dış tehdit olarak kabul edilebilecek veya edilemeyecek Türkiye’nin çevresindeki ülkeler ile tehdit olarak nitelendirilen diğer akımları incelediğimizde aşağıdaki düşünceler ön plana çıkmaktadır.

Rusya

Soğuk Savaş döneminde asıl tehdit olarak görülen ve güvenlik politikalarımızın tamamen kendisine ve lideri durumunda olduğu Sovyetler Birliği ve Varşova Paktına karşı tedbir olarak şekillenmesine sebep olan bu ülke, değişen şartlar nedeniyle şimdilik tehdit olarak görülmemektedir. Bölgesel ve küresel menfaatlerimiz açısından iş birliği yapılabilecek bir konumdadır. Rusya; Türkiye`nin etkili olmasının öngörüldüğü bütün bölgelerde tek başına bunu başarmasının görünür gelecekte mümkün olamayacağı, bu nedenle bölgesel ve küresel stratejik iş birliği yapabileceği ülkelere ihtiyaç duyabileceği gerçeğine uygun bir örnek durumundadır. Karadeniz’deki hak ve menfaatlerimizi korumak,

Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin sağladığı egemenlik haklarımızı gözetmek, Kafkasya ve Orta Asya'da etkili olabilmek için bu ülke ile iş birliği yapılabilir. Ancak böyle bir iş birliğini gerçekleştirirken diğer müttefiki olduğumuz ve iş birliği yaptığımız ülkelerin tepkisini çekmemeyi ve dengeli bir tutum izlemeyi gözetmemizde fayda görülmektedir. Diğer taraftan bu ülkenin ileride tehdit olabilecek bir potansiyel olduğunu da göz ardı etmemek gerekir.

Ukrayna ve Gürcistan

Gerek ülke gücü ve gerek tutumları itibariyle tehdit olarak görülmemektedir. Ancak Gürcistan'daki çatışma ortamını sürekli takip etmek, güç odaklarının etki sağlama çabalarında ulusal menfaatlerimiz istikametinde pozisyon almak gerekmektedir.

Ermenistan

Ülke gücü olarak tehdit olamaz. Ancak diasporanın etkisi ve diasporanın bulunduğu ülkelerin desteği ile sözde soykırımı gündeme getirip, uluslararası ortamda sırasıyla tanıma, tazminat ve toprak talebinde bulunabilirler. İlişkilerin düzelmesi yönündeki gelişmeler kısa vadede göreceli sonuçlar verebilir. Ancak anlaşmazlığın tamamen çözümünü beraberinde getirmeyeceğinden diasporanın etkisi ile iki ülke arasında yeniden gerilim doğabilir. Diğer ülkeler ile ilişkilerimizde olumsuz sonuçlar yaratabilir. Kendisine karşı sürekli olarak ihtiyatlı olunmasını gerektiren bir ülke konumundadır.

İran

Türkiye ve İran'ın, tarih boyunca birbirlerine karşı fazla düşmanca duygular beslemeyen, ancak bölgede etkinlik sağlayabilmek için birbirleri ile daima rekabet içinde olan, devlet geleneğine sahip köklü iki ülke olduğu görülmektedir. Bu nedenle zaman zaman gerginlikler yaşanmıştır. İran'ın birkaç yıl öncesine kadar, Türkiye'yi zayıflatarak kendisinin bölge etkinliği konusunda üstün duruma gelmek için PKK/Kongra-Gel örgütüne verdiği desteği ve rejim ihracı politikasını unutmamak gerekir. İran son yıllarda Türkiye ile yakınlaşma politikası uygulamakta, siyasi, askeri ve ekonomik alanda ilişkileri geliştirmek istemektedir. İran'ın hem kendi toprakları içinde, hem de Irak sınırı ve hatta sınırın Irak tarafındaki PKK terör örgütü ve onun uzantısı PEJAK terör örgütü ile mücadeleye giriştiği, ona zayiat verdirdiği, bu konuda Türkiye ile bir iletişim içinde olduğu bilinmektedir. Bu eylemi, bölgede yaşanan gerginlik ve üzerindeki ABD baskısı nedeniyle Türkiye'nin desteğini kazanmak istemesi ve aynı zamanda Irak'ın kuzeyindeki Kürt bölgesi oluşumunun, bölgede gelişmekte olan Kürtçülük hareketinin Büyük Kürdistan beklentisi ile kendisine de tehdit olacağı düşünceleri ile gerçekleştirdiği değerlendirilmektedir. Türkiye'nin de iyi komşuluk münasebetleri, güvenlik ve ekonomik menfaatleri çerçevesinde bu yakınlaşmaya olumlu cevap verdiğini, ancak bunu çeşitli nedenlerle ölçülü tuttuğunu söylemek mümkündür. ABD de, Türkiye'nin olası bir müdahalede veya müdahale olmasa dahi uluslararası kamuoyunun beklentileri doğrultusunda hareket etmesini, Batı Kulübü içinde kalmasını ve İran ile olan ilişkilerini sınırlamasını arzu etmektedir.

Bölgesel etkinlik ve güvenlik açısından İran'ın nükleer silaha sahip olması Türkiye açısından olumsuz bir gelişme olacaktır. Bu bakımdan İran'ın nükleer silah elde etmesini engellemek için yapılacak çeşitli müdahalelerin Türkiye'nin menfaatlerine uygun olacağı değerlendirilmektedir. Ancak komşumuz İran'a yapılacak bir askeri müdahalede ABD tarafında yer almanın ve buna doğrudan destek sağlamanın, Türkiye'ye karşı olası terör hareketlerini tetikleyebileceği, bölgede kültürel, dini, sosyal, ekonomik ve politik açıdan yaralar açabileceği ve gerginlikleri derinleştirebileceği düşünceleri ile mahsurlu olacağı kıymetlendirilmektedir. Ayrıca bölgede bu ülke ile beraber yaşamak durumunda olduğumuz ve ABD nedeniyle ilişkilerimizin derin izler bırakacak tarzda zedelenmesinin de menfaatlerimize uygun olmayacağı dikkate alınmalıdır. Bu

nedenlerle Türkiye'nin krizin çözülmesi için diplomasi ve müzakere yolunu sonuna kadar desteklemesi ve her iki tarafı da çatışmadan uzaklaştırmak için gayret göstermesi gerekmektedir. Müdahale kaçınılmaz duruma gelmişse tarafsız bir tutum içinde olması ve uluslararası ilişkiler açısından mecbur kalınması halinde, tepkilere neden olmayacak şekilde ilerleyen zaman içinde ABD'ye dolaylı destek vermesi tercih edilebilir. Ancak bunun zaman içinde Türkiye aleyhine geri dönüşünün olabileceğini de düşünmek gerekir. İran ülke gücü açısından tehdit olabilecek boyutta bir ülkedir. Ancak tehdit olma durumu şartlara göre değişebilmektedir.

Irak

İşgalden sonra ABD kontrolünde, yeni anayasasına göre federal bir yapıda, henüz tam olarak istikrara kavuşmamış bir ülke konumundadır. Türkiye açısından önemli olan Irak'ın, siyasi bütünlük içinde toprak bütünlüğünü sağlamış, merkezi hükümetin hakim unsur olduğu, uluslararası sisteme entegre olmuş, düşmanca davranışlar içinde olmayan, muhatap olarak kabul edilebilecek konumda, iyi ilişkiler kurulabilecek bir ülke durumunda olmasıdır. Kuzeydeki yönetimin statüsü, davranışları ve etki alanı yaratma durumu dikkatle takip edilmesi gereken bir konudur. Kuzeydeki yönetimin teröre olan desteği, tutum ve davranışlarının, tehdide sebep olmaması için ihtiyatlı olunması gerekmektedir. ABD'nin askeri gücünü Irak'tan çekmesini müteakip, ABD'nin kuzeydeki yönetimin hamiliğini yapma gibi bir isteğine sıcak bakılmamalıdır. Muhatap olarak Irak devleti alınmalıdır.

Suriye

Suriye'yi Türkiye ile olan ilişkiler açısından incelediğimizde, zaman içinde Suriye'nin değişen iki politikası ile karşılaşılmaktadır. 1999 yılında terörist başının yakalanmasına kadar olan sürede Suriye, PKK terör örgütünü barındıran, himaye eden, destekleyen, hatta yönlendiren bir ülke konumunda olmuştur. Hatay konusunu sürekli gündemde tutmuş ve haritalarında kendi topraklarında göstermiş, sınır aşan sular konusunda sürekli aşırı taleplerde bulunmuştur. Türkiye'yi zayıf duruma düşürebilmek için "düşmanımın düşmanı dostumdur" anlayışı ile hareket etmiş ve bu nedenle Türkiye'nin Ege ve Kıbrıs konularında anlaşmazlık içinde olduğu Yunanistan ile ittifak içine girmiştir. Bu dönemde Türkiye'ye yönelik tehditler açısından önemli bir noktada olmuş, Türkiye kendine yönelik tehditlere göre savaş planlarını "iki buçuk muharebe doktrini"ni esas alarak yapmıştır. Tam olarak nitelendirilen tehditler Yunanistan ve Suriye, yarım olarak nitelendirilen de iç tehdit olan PKK terörüdür. Türkiye'nin, PKK teröründen dolayı Suriye'yi mütecaviz ilan etmesi, bu ülkeye karşı kuvvet kullanacağını beyan etmesi ve bu konuda kararlılık göstermesi ile 1999'dan sonra Suriye'nin politikasında değişiklik gözlemlenmiştir. Bu değişimde Hafız Esat'ın ölmüş olması, ABD baskısını üzerinde hissetmesi ve bölgede yalnız kalmasının da payı olmuştur. Türkiye'nin halen Suriye ile olan ilişkileri dostane bir şekilde devam etmektedir. Memnuniyet verici olan bu gelişmenin, şartların değişmesi ile yeniden eskisine benzer bir duruma dönüşebileceğini de dikkate almakta yarar görülmektedir.

Suriye ile İsrail arasındaki anlaşmazlık devam etmekte, bunun yarattığı gerginlik bölge istikrarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu ülkeler, anlaşmazlıklarından dolayı silahlı kuvvetlerinin önemli bir kısmını birbirlerine angaje etmiş durumdadırlar. Türkiye bölge barışına hizmet ederek istikrarın sağlanmasına katkıda bulunmak maksadıyla, her iki ülke ile olan iyi ilişkilerinden faydalanarak, Suriye ile İsrail arasında arabuluculuk yapmaya çalışmaktadır. Bu girişimler hem bu ülkeler, hem bölge ülkeleri, hem de uluslararası diğer ortamlarda Türkiye'nin bölgede etkili olmasından rahatsızlık duymayanlar tarafından takdirle karşılanmakta ve destek görmektedir. Arabuluculuk faaliyetlerinin olumlu netice vermesinden sonra, zaman içinde İsrail'e angaje olmaktan kurtulan Suriye askeri gücünün Türkiye cephesinde kullanılabilmesi olanağı ortaya çıkabilecektir. Bu nedenle Türkiye'nin, arabuluculuk faaliyetlerinde kullanacağı argümanları,

girişimlerinin dozajını ve oluşacak şartları, kendisine zarar vermesine imkân bırakmayacak tarzda düzenlemesinde yarar görülmektedir.

İsrail

Filistin toprakları üzerinde kurulduğu günden itibaren var olma mücadelesi içinde olan İsrail, genelde Ortadoğu kaynaklı problemlerin odak noktasında olmuştur. ABD'nin desteğini de sürekli arkasında hissetmiş, kendisine tehdit olarak algıladığı konular karşısındaki davranışlarında aşırılığa kaçmakta tereddüt etmemiştir. Bölge ülkelerinin önemli bir kısmı ile ihtilaf halindedir. Filistin konusunda da sertlik yanlısı tavır ve davranışları tepki görmektedir. Türkiye ile tarihsel olarak yakınlığı da bulunan İsrail'in savunma sanayi konusunda Türkiye ile yakın ilişkileri vardır. Özellikle ABD'den kaynaklanan ambargo, malzeme ve teknoloji transferindeki kısıtlamaların bu ülke vasıtasıyla giderildiği bir gerçektir. Ancak diğer taraftan İsrail'in tutum ve davranışlarının gözetim altında tutulmasında da yarar görülmektedir. Türkiye ile dost görünen, Yahudi lobisi vasıtasıyla uluslararası ortamda zaman zaman Türkiye'ye yardımcı olan İsrail'in, kendi güvenliği açısından bir Kürt Devletine sıcak baktığı ve bunun oluşumuna ABD ile birlikte örtülü destek verdiği de düşünülmelidir. İsrail yönetiminin, olumsuz bazı olaylarla karşılaşılsa da, Türkiye ile olan dostane ilişkilerini devam ettirme yönündeki davranışlarını dikkate almakta yarar görülmektedir. Bu konuda karşılıklı menfaatlerin önemli rol oynayacağı anlaşılmaktadır. İsrail ile ilişkilerin, karşılıklı destekten tehdide dönüşmemesi için, Türkiye'nin güçlü ülke konumunda olması önemli bir faktördür.

Yunanistan

İki ülke arasındaki sorunlar, geçici olarak gündem dışı tutulmaya çalışılsa da, ulusal çıkarlar söz konusu olduğundan sürekli bir barış ortamının yaratılması mümkün görülmemektedir. İki ülke de NATO üyesi, biri AB, diğeri AB aday ülkesi olmasına rağmen Yunanistan'ın sorumsuz ve doyumsuz davranışları her an için bir çatışma ortamı yaratabilecek niteliktedir. Yunanistan Türkiye'nin zayıf duruma düştüğü durumlarda, üstünlük sağlamak maksadıyla "Düşmanımın düşmanı dostumdur" anlayışı ile hareket edebileceğini, Türkiye'nin terörle mücadelesindeki en yoğun olduğu zamanda Suriye ile de iş birliği yaparak göstermiştir. Türkiye'yi zayıf duruma düşürebilmek için PKK terörüne destek veren ülkeler arasındadır. Kıbrıs konusu, karasuları, kıta sahanlığı, FIR hattı, adaların silahlandırılması, aidiyeti belli olmayan adalar ile ilgili tutumu, münhasır ekonomik bölge konusundaki davranışları ve GKRY ile bu konudaki dayanışması, sürekli olarak Türkiye aleyhine genişleme ve etki sahasını arttırma çabaları konularında Türkiye'ye problem çıkarmaktadır. Yunanistan hangi şartlar içinde olursa olsun tehdittir. Sürekli üstün durumda bulunmamızı gerektirir.

Bulgaristan

Soğuk Savaş sonrası Varşova Paktı'nın ortadan kalkmasını müteakip NATO'ya ve AB'ye üye olan Bulgaristan'ın oluşan şartlar itibariyle tehdit olma durumu ortadan kalkmıştır. İyi ilişkiler içinde olduğumuz dost bir ülke konumuna dönüşmüştür. Ancak eski husumetlerin yeniden ortaya çıkabilme potansiyeli olduğundan dikkatli olunmasında yarar görülmektedir.

İç tehditler

Bölücülük Tehdidi

İç tehditlerden önemli olanlardan biri "Bölücülük"tür. Türkiye'de cereyan eden etnik esaslı bölücülük/Kürtçülük hareketinin, Ortadoğu kaynaklı bölgesel ve aynı zamanda küresel bir hareket olduğu göz ardı edilmemelidir. Küreselleşmenin politik hedefi, ulus devlet üzerinde hegemonya yaratmak, milliyetçilik duygularını yok ederek emperyalizmin ve dolayısı ile büyük sermayelerin önündeki engelleri kaldırmaktır. Dolayısı ile küreselleşme, bölücülük tehdidinin dolaylı bir nedeni

olarak görülebilir. Ayrıca insan hakları, özgürlükler ve demokrasi kavramları, küreselleşme adına hâkim unsurların dünyayı kontrol edebilmesinin bir aracı, bir paravanı olarak kullanılmaktadır.

Avrupa Birliği (AB) tarafından, azınlık olarak kabul edilmesi imkânsız olan, hatta bu toplumların büyük bir bölümü tarafından dahi reddedilen, Türkiye Cumhuriyeti'nin asli unsurları Kürtler ve Aleviler gibi vatandaşlarımızı bütünden koparmaya yönelik sözde haklarının verilmesi talepleri gündeme getirilmiştir. Devleti oluşturan onurlu kurum ve kuruluşların ve Türklüğü aşağılayıcı ifadelere karşı korumayı esas alan kanunun kaldırılması istenmiştir. Bunlar insan hakları, özgürlükler ve demokrasi maskesi ile küreselleşme oluşumunun, Türkiye'yi zayıflatmaya yönelik yaklaşımları olarak değerlendirilmektedir. AB'nin bu yaklaşımları da bölücülük tehdidinin bir parçası olarak değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan bölgesel ve aynı zamanda küresel bir hareket olan, etnik esasa dayalı bölücü ve Kürtçü hareketin Irak'taki ayağını teşkil eden kuzeydeki yapının, bağımsız "Kürdistan Devleti"ne dönüştürülmesi amacı, geçerliliğini korumakta ve bu oluşum Türkiye'ye tehdit teşkil etmektedir. ABD, kuzeydeki bu yerel yönetimi korumaktadır. Türkiye'yi bağımsız bir Kürt Devleti'nin kurulması yönündeki oluşuma hazırlamak için iç ve dış basında çıkan yazılar, yapılan yorumlar ve konuşmalara dikkat edilmesi gerekmektedir. Türkiye'nin bu durumu kabullenmesi için hamilik, iyi ilişkiler gibi söylemlere itibar etmemesi ve kamuoyunun da bu konuda aydınlatılması önleyici tedbirler olarak faydalı olacaktır. Bölücü terör hareketinin hedefi, öncelikle ulus devlet ve bilahare üniter devlet yapısının ortadan kaldırılmasıdır. Etnik kimliklerinin anayasal güvenceye kavuşturulması talebi, doğrudan ulus devlet yapısını hedef almaktadır. Sonraki hedef de üniter devlettir.

Etnik esasa dayalı bölücülük yapanlar, silahlı propaganda aracı olarak kullanılan terörü, siyaseti veya her ikisini birbirini destekleyecek şekilde kullanmakta ve konuyu kamuoyuna kabul ettirmeye ve ortamı uygun hale getirmeye çalışmaktadır. Siyaset yolu ile yapılan bölücülük, terörden çok daha tehlikelidir. Bu tehlike hem iç siyaset, hem de dış siyaset açısından geçerlidir. Konunun boyutları siyasi dış müdahaleden, ekonomik, sosyal ve fiili dış müdahaleye kadar uzanabilir. Halen yerel yönetimlerin bölgede etkili duruma gelme çalışmaları, hatta bu yönetimlerin merkezi devlet yönetimine alternatif olma çabaları gözden kaçmamaktadır. Hareket, etnik esaslı siyaset yapan bir siyasi parti ile de desteklenmektedir. Irak'ın kuzeyindeki yerel yönetim de Türkiye iç siyasetini etkileme çabasındadır. Bu nedenle "terör yapma, siyaset yap" anlayışının ne kadar yanlış bir yaklaşım olduğu aşikârdır. Türkiye, hem iç hem de dış gelişmelerden etkilenen ve birinci derecede tehdit oluşturan bölücülüğe karşı tedbir almalıdır. Bu kapsamda; siyasi kararlılık en önemli faktördür.

Bölücülük tehdidine karşı yapılan mücadelede dış tedbirler olarak; ABD ile ilişkilerde, müttefiklik anlayışına uygun, birbirlerinin menfaatlerine zarar vermeyen sahalarda al-ver ilişkisine dayanan bir iş birliği gerçekleştirilmelidir. Zarar veren konularda ise verimkâr olunmaması, egemen bir ülke olarak hareket edilmesi esas alınmalıdır. AB ile ilişkilerde, Türkiye'nin güvenliğine doğrudan ve dolaylı etki eden her konuya sınırlama getirilmelidir. Çevre ülkelerle diyalog içinde olunmalıdır. Bölgedeki istikrar için ortam yaratma teşebbüslerine, aşırılığa kaçmadan ve muhtemel sonuçlarını değerlendirerek devam edilmelidir. Niyet ve maksadımız net olarak anlatılmalı, güvenliğimizin hiçbir ülke veya yönetimin inisiyatifine bırakılamayacağı açıkça belirtilmeli ve bunun da arkasında kararlılıkla durulmalıdır.

Yine bu kapsamda yapılacak müdahalede iç tedbirler olarak; devlet otoritesi her yerde kayıtsız ve şartsız sağlanmalıdır. Küreselleşmenin paravanı olarak kullanılmak istenen demokrasi, insan hakları ve özgürlüklerin güvenliği ve devlet otoritesini sarsmasına müsamaha edilmemelidir. Kritik olarak tanımlanan bölgelere tecrübeli bürokratlar atanmalı ve devletin varlığını göreceli olarak hissettirecek

imkânlar götürülmelidir. Yargının caydırıcı olacak şekilde hukuk devleti anlayışından sapmadan süratli hareket etmesi de bu konuda önemli bir etkendir. Güvenlik güçlerinin terörü önlemede yetkili ve etkili olabilmesi için bir takım hukuki düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu da bir gerçektir. Bu konuda tedbir alınmasından çeşitli düşüncelerle imtina edilmemelidir. Bölgede askeri tedbirlerin yanında eğitim seferberliği ve nüfus kontrolü tedbirlerinin alınması zarureti de bulunmaktadır. Bu tedbirleri ekonomik ve sosyal tedbirlerin takip etmesi de gerekmektedir. Mücadeledeki en etkin faktörün, kamuoyu desteği olduğu, halk tarafından benimsenmiş ve devletin tüm organları ile koordineli olarak desteklenmiş bir mücadelenin mutlaka başarıya ulaşacağı bilinmelidir. Kamuoyu desteği kazanmanın ve hareketin halk tarafından benimsenmesi için de karşı propaganda ve psikolojik harekâtın etkili olacağı değerlendirmektedir.

İrtica tehdidi

Diğer bir iç tehdit de “irtica"dır. Toplumun önemli bir kesiminin; eğitim düzeyinin düşük olması, modern yaşam tarzının dışında bulunması, geleneklere bağlı olması, değişime adapte olamaması veya çarpık adaptasyona tabi olması, açık ve gizli işsizliğin yaygınlığı ve fakirlik, istismara müsait bir ortam yaratmaktadır. Bu durumda din olgusu etken bir faktör olarak ön plana çıkmaktadır. Din konusu Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bugüne kadar bazı çevreler ve oluşumlar tarafından istismar edilmiştir. İktidar olabilmek ve çıkar sağlamak amacıyla kullanılmıştır. Siyasete alet edilmiştir. Fırsat buldukça devletin kadrolarına sızmış ve genişleme temayülü göstermiştir. Demokrasi adı altında laik sistem erozyona uğratılmaya çalışılmaktadır. İrticai unsurlar laiklik karşıtı faaliyetlerini; vakıf, dernek vb. isimler altında bir takım yasal oluşumlar vasıtasıyla yurt içinde ve dışında sürdürmeye devam etmektedirler. Ülkemizdeki etnik ve dini yapı ve bu konudaki kültürel zenginliğimiz, bazı dış destekli çevreler tarafından istismar edilmeye çalışılmaktadır. Anayasal bütün kurumların laik, demokratik, sosyal hukuk devletinin koruyucusu durumunda olması, demokratik sistem içinde irtica ile mücadele etmesi gerekmektedir. Bu konuda yapılacak mücadele, samimi dindarların, maneviyata önem verenlerin ve genel anlamda toplumun duygu ve düşüncelerini rencide etmemelidir.

3. ABD’nin Yeni Politikalarının Türkiye’nin Güvenliğine Etkileri

ABD’nin yeni Başkanı Obama’nın açıklamalarından ve Dışişleri Bakanı Clinton’un Türkiye ziyaretinden ve yine Başkan’ın Türkiye’ye yaptığı ziyaretteki ifadelerinden anlaşılacağı üzere, ABD’nin Türkiye hakkındaki düşüncelerine ilişkin ana politikasında bir değişiklik olmadığı sonucuna varmak mümkündür. ABD’nin bölgeye ilişkin ana politikasının, Türkiye ile iyi ilişkiler kurarak Türkiye’nin jeopolitik durumundan yararlanıp bölge üzerinde kontrol sağlamak olduğu değerlendirilmektedir. Önceki dönemde bu politikayı gerçekleştirmek için “ılımlı İslam” anlayışının hâkim kılınması strateji olarak benimsenmiş, ancak tepki çektiği anlaşılınca, yeni yönetim tarafından bu yaklaşımdan vazgeçilerek, “laik anayasa ve demokrasi” tabirine vurgu yapılmıştır. ABD Başkanı’nın ziyaretinde kullandığı “Model Ortaklık” tabirini değerlendirmekte fayda görülmektedir. ABD ile “Stratejik Ortak” olmadığımız ve olamayacağımız bilinmektedir. İlişkilerimiz, ikili ve NATO çerçevesinde “Stratejik Müttefiklik” düzeyindedir. Bu durum, belirli sahalarda müşterek hareket etmeyi öngörür. Ancak ilişkilerin tek taraflı değil karşılıklı menfaat ilişkisine oturtulmasını, al-ver durumunu birbirine zarar vermeden gerçekleştirmeyi gerektirmektedir. “Model Ortaklık” tabirinin “Stratejik Müttefiklik” ile eşdeğer kabul edilebileceği düşünülebilir. ABD’nin Türkiye’ye olan davranışlarında değişiklik yapmasının, değişik bir strateji ile yaklaşmasının altında birçok beklentisinin olduğu kıymetlendirilmektedir. Bu beklentilerinin neler olabileceği hususunda aşağıdaki değerlendirmeleri yapmak mümkün olabilecektir.

ABD, Türkiye’nin önemli tehdit algılamalarından olan PKK bölücü terör örgütü ile sınır ötesindeki mücadelesine, 5 Kasım 2007 tarihindeki Erdoğan-Bush

görüşmesinden sonra, Irak'ın kuzeyindeki yerel yönetimi kabullenmesi ve onunla iletişim kurması, iyi ilişkiler oluşturması ve muhatap olarak kabul etmesi karşılığında müsaade etmiş ve yardımcı olmaya başlamıştır. Yeni ABD yönetimi de önceki yönetimin son zamanlardaki politikası yönünde davranış göstermiş ve Irak'ın kuzeyindeki yerel yönetimle başlayan diyalogun devam ettirilmesi ve güçlendirilmesine destek veren bir yaklaşım içinde olmuştur.

Türkiye'nin de bu anlayış içinde hareket etmesi ve PKK terörünün sonlandırılması için her çareye başvurulabileceği yönündeki davranış tarzı, Irak'ın kuzeyindeki yönetim, Irak merkezi yönetimi ve ABD tarafından olumlu karşılanmıştır. Ülke içinde, hatalı bir yaklaşım da olsa, zaman zaman "Kürt Sorunu" olarak adlandırılan konuya, çözüm adı altında birtakım açılımlarda bulunabileceği yönünde çalışmalar yapıldığına ilişkin, devlet yetkililerinin ifadelerine de rastlanmaktadır. Bu durum "Terörle bir yere varılamaz" anlayışına ters düşmektedir. Terör yerine siyaset yapılması, bu maksatla PKK teröristlerine af çıkarılması yönünde isteklerle karşılaşılmaktadır. Bu konu ABD'nin bazı devlet yetkilileri tarafından da sık sık dile getirilmiştir. Bölücü terör hareketinin ara hedefinin konuyu siyaset alanına taşımak, hatta kendisinin siyaset sahnesinde rol almak olduğu dikkate alınmalıdır. Siyaset yolu ile yapılan bölücülük faaliyetinin bölücü terörden daha tehlikeli olduğu unutulmamalıdır. Obama, Türkiye ziyaretinde, Kürtçe TV'nin açılmasını olumlu karşıladığını, eğitim dahil Kürtlere tanınan hakların arttırılmasını beklediğini söylemiştir. Bu konunun aynı zamanda terör örgütünün taleplerinden olduğu ve bölücülüğe hizmet ettiği unutulmamalıdır. Siyaset yolu ile bölücülük yapılmasına asla müsaade ve müsamaha edilmemelidir. ABD'nin Kürt konusundaki yaklaşımlarında, iç hassasiyetler de dikkate alınarak ihtiyatlı olunması zarureti bulunmaktadır.

ABD'nin Irak'tan askeri kuvvetlerini bir plan dâhilinde çekeceği ve 2011 yılı sonuna kadar bu işlemi tamamlayacağına ilişkin iki ülke arasında yapılan SOFA antlaşmasında hüküm bulunmaktadır. Yeni yönetimin, kuvvetinin önemli bir kısmını erken çekme arzusunu gerçekleştirecek bazı değişiklikler olabileceğini dile getiren açıklamaları olduysa da, bu plana ana hatları ile uyum göstereceği anlaşılmıştır. ABD, Irak ordusunun yeniden yapılandırılması, organizasyonu, lojistik desteği için istekte bulunmuştur. Bu maksatla Türkiye ile Irak arasında bir protokol imzalanmıştır. Önümüzdeki dönem için de ABD, askeri kuvvetlerinin Irak'ı tamamen terk etmesi veya mevcudunun azalması halinde çeşitli şekillerde ortaya çıkabilecek kuvvet zafiyetini Türkiye vasıtasıyla giderme konusunda ön talepte bulunabilecek, doğabilecek bir çatışma ortamında Türkiye'den destek isteyebilecektir.

ABD'nin, kuvvetlerinin önemli bir kısmının Irak'tan çekilmesini Türkiye üzerinden yapma talebinde bulunduğu düşünülmektedir. Böyle bir talebin, bir işgale son verme anlamını taşıması itibariyle olumlu karşılanmasında mahsur olamayacağı değerlendirilebilir. Ancak bunun şartlarının uygun planlanması, zaman, mekân, çekilme süresi ve kuvvet değerlendirmesinin iyi yapılması ve kontrolünün tam sağlanması zarureti bulunmaktadır.

ABD, Irak'ın kuzeyindeki yönetim ile ilişkilerimizi geliştirme, tehdit olarak algılamamıza engel olma, bir noktada bu yapıya hamilik yaparak yaşamasına imkân sağlama konusunda garantiler alma ve destek olma isteklerinde bulunabilecek, Kürtlerin yaşam sahasının olgunlaştırılmasını talep edebilecektir. Nitekim Obama Türkiye'ye yapmış olduğu ziyarette bu çerçevede ifadelerde bulunmuş. Hatta PKK ile mücadelede Türkiye'nin, Irak'ın kuzeyindeki yapı ile de işbirliği yapmasını öngörmüştür.

ABD, İran ile diyalog kurma ve müzakere etme konusunda yaklaşımlarda bulunmaktadır. İran ise rejimin devamının, ABD ve Batı ile yakınlaşmamasına bağlı olduğuna inanmaktadır. Bu konuda sertlik yanlıları ile orta yolu izlemek isteyen siyasetçiler arasında çekişme yaşanmaktadır. ABD, İran ile münasebet konusunda bölge ülkesi olan Türkiye'nin, İran ile iyi olarak nitelendirilen ilişkilerinden istifade

etmek istemektedir. Ancak Obama Türkiye ziyaretinde, İran'ın nükleer teknoloji çalışmaları konusunda BM tarafından uygulamaya konabilecek yaptırımlara Türkiye'nin uyması ve batı bloğu içinde yer almasını çağrıştıran ifadelerde bulunmuştur. Bu konu önem arz etmektedir. Ayrıca ABD'nin son tahlilde askeri müdahale gerektiğinde yine Türkiye'nin desteğini talep edebileceği de göz önünde tutulmalıdır.

Aynı şekilde ABD, Suriye konusunda da politika değişikliğine gitmiş ve bu ülkeyi de şer ekseninden çıkararak diyalog kurma, ehlileştirme ve uluslararası sisteme monte etme niyetini belli etmiştir. Bu konuda da Suriye ile iyi ilişkiler içinde olan Türkiye'den istifade etmek istemektedir.

ABD, Türkiye'nin, son yaşanan gerilimler dışarıda tutulmak kaydıyla, İsrail ile uzun bir dönemdir kurduğu olumlu diyalogdan ve ilişkilerden istifade ile Suriye-İsrail barış sürecine katkısının devamını talep etmektedir. ABD, Türkiye'nin Hamas üzerindeki etkisinden istifade ile Hamas'ı ehlileştirme, Filistin Kurtuluş Örgütü ile Hamas arasında bir anlaşma sağlanmasına katkıda bulunma ve dolayısı ile İsrail-Filistin anlaşmazlığında olumlu rol oynama konusunda isteklerde bulunabilir.

Afganistan konusu NATO açısından başarılı veya başarısız olma durumuyla eşdeğer tutulmaktadır. Bu nedenle ABD Afganistan konusuna önem vermekte ve kendisi askeri katkısını arttırdığı gibi müttefiklerinden de destek vermelerini ve mevcut desteklerini de arttırmalarını talep etmektedir. Bu konuda Afganistan'a önemli katkılarda bulunan Türkiye'den de desteğini arttırmasını talep etmektedir. 3-4 Nisan 2009'da yapılan NATO Zirvesi'nde yine dile getirilmiş ve müttefiklerin 5000 asker daha göndermeleri kararlaştırılmıştır. Tarihi boyutta Türk-Afgan ilişkilerinin seyrine bakıldığında dostluk ve yardımlaşma söz konusudur. Afgan halkı Türkiye'ye sempati duymakta ve güvenmektedir. ABD Türkiye'nin Afganistan'daki sempatik ve kabul görme durumundan istifade etmek istemektedir. Ayrıca Türkiye, güvenlik sağlama faaliyetine ilave olarak Afganistan'da istikrarın sağlanmasına, ülkenin yeniden inşası ve yapılanmasına parasal destek de dâhil önemli katkılar sağlamakta, ülkeye ve ülke halkına çeşitli yardımlarda bulunmaktadır. ISAF'ın komutasını da iki defa üslenmiştir. Komutayı yeniden üstlenmesi de gündemdedir. Komuta Türkiye'ye geçtiğinde 750 kadar olan asker sayımızın doğal olarak bir miktar artacağı 1000 civarına çıkacağı düşünüldüğünde, NATO'nun 5000 asker arttırma isteğinden payımız düşenin karşılandığı kabul edilebilir. Ancak görevlendirme yine Kabil ve civarının güvenliği çerçevesinde olmalı, çatışma sahasında Türk askerinin bulunmamasına özen gösterilmelidir.

Bu çizginin dışına çıkmak, her iki toplum için de sakınca doğurur. Ayrıca Türkiye-Afganistan- Pakistan arasında bir müddettir yapıla gelmekte olan üst düzeydeki temas ve toplantıların da, hem Afganistan'da, hem de Pakistan'da istikrara hizmet ettiği dikkate alınmalıdır. Taliban, çıkış noktası olan ve Afganistan'da olduğu kadar Pakistan'da da problem yaratmaktadır. Taliban'ın militan olmayan kanadının siyasete çekilmesi, terörle mücadelede kolaylık sağlayacağı düşünülmekte, bu konuda Türkiye'nin Afganistan ile birlikte Pakistan ile olan dostluk ve kardeşliğinin de önemli rol oynayacağı değerlendirilmektedir. Bu gelişmede elde edilecek olumlu sonuçlar, Türkiye'ye uluslararası ortamda prestij sağlayacak, bölge üzerinde sevgi, sempati ve hoşgörüye dayanan bir etkinlik oluşturulmasına imkan yaratacaktır. Bu durum, Afganistan'daki istikrarın sağlanmasına hizmet edeceğinden, aynı zamanda NATO ve müttefiklere de katkı sağlama, yardımda bulunma anlamına gelecektir. Türkiye'nin Afganistan konusundaki katkılarını sadece muharip asker katkısı ile ölçmek mümkün değildir. Türkiye'nin bu konudaki girişimleri son derece etkin ve olumlu sonuç almaya yöneliktir.

Genel olarak ABD, Arap ve Müslüman dünyası ile ilişkilerde Türkiye'nin bir bölge ülkesi olmasından, nüfusunun büyük bir kısmının Müslüman olmasından ve göreceli olarak muhafazakâr yaklaşımlar sergileyerek bölgede sempati

toplamasından, ancak aynı zamanda laik ve demokratik yapısı ile Batı değerlerini taşımasından istifade etmek istemektedir. ABD ölçüsüz güç kullanarak kontrol sağlama konusunda netice alınmayacağını idrak etmiş durumdadır. Ayrıca yaşanan küresel ekonomik krizden en fazla etkilenen, hatta krizin kaynağı olan ülke konumundadır. Bu nedenle bir müddet için daha yumuşak politikalar uygulayarak zaman içinde yeniden politik, ekonomik ve askeri alanlarda güç toplamayı tercih etmektedir. Bu nedenlerle uygulayacağı politika ve stratejilerde Türkiye'nin jeopolitik durumuna, tarihi ve kültürel değerlerine önem veren bir anlayışla hareket etmektedir.

Kırgızistan, ABD'ye ait Manas askeri üssünü kapatma kararı almıştır. Manas, Afganistan'daki Amerikan üslerine lojistik destek sağlaması açısından önem taşımaktadır. Bu durumda ABD'nin, ikmal konusunda Türkiye'den de talepte bulunabileceği değerlendirilmektedir. Ancak Kırgızistan, Manas üssü konusunda, ABD'nin girişimi ile bu konuyu yeniden görüşmeye niyetli görünmektedir.

Diğer önemli bir konu da "Sözde Ermeni Soykırımı" ve "Ermenistan ile ilişkiler" meselesidir. Obama'nın seçim kampanyalarında güçlü şekilde dile getirdiği konulardan biri de Ermeni soykırımını tanıyacağı sözüdür. Obama her ne kadar Türkiye ile stratejik ilişkileri geliştireceği ve güçlendireceğini ifade etse de bu durum, Türkiye-ABD ilişkilerini olumsuz yönde etkileyebilir. Diaspora bu durumda etkisini arttırabilir, Ermenistan bundan güç alabilir. Tanınmadan sonra sırada olduğu nitelendirilen tazminat ve toprak konuları zaman içinde gündeme getirilebilir. Bu durum Türkiye'yi politik açıdan meşgul ve rahatsız edebilir. Aslında bu konu ABD'de birçok eyalette kabul görmüşse de, merkezi yönetimde böyle bir karar alınması, önemli olarak mütalaa edilmektedir. Seçim döneminde söylenenlerle, icraatta karşı karşıya gelinen gerçeklerin birbirini tutmadığı geçmişte yaşanmıştır. Bu konudaki beklenti, başkanların tutumlarında değişiklik olabileceği yönünde olmasına rağmen, bu kadar güçlü bir vaatten nasıl vazgeçileceği bilinmemektedir.

Yeni ABD yönetimi bir taraftan bölgede istikrar sağlanmasını arzu ederken, diğer taraftan da seçmenine ve genel olarak halkına karşı, sözde Ermeni soykırımının ABD Meclisi'nde kabulü sözünden vazgeçmeyi nasıl savunacağının hesabını yapmaktadır. Vazgeçmenin Türkiye açısından bedelinin olabileceği düşünülmektedir. Ermenistan ile olan ilişkilerde yeni ve karşılanması zor taleplerde bulunulabilir. Bu nedenle tasarının çıkmasını önleyici, çıkması durumunda da karşı koyucu önlemler konusunda değerlendirmeler yapılması gerekli görülmektedir. Bu konuda Obama'nın Türkiye ziyaretinde TBMM'de yaptığı konuşma şüpheler yaratmıştır. Tarihle yüzleşmekten çekinilmemeli demiş, 1915'de arzu edilmeyen olayların yaşandığını ifade etmiştir. Ancak diğer taraftan da bu meselenin Türkiye ile Ermenistan arasında çözümlenebileceğini, ABD olarak karışılmaması gerektiğini de belirtmiştir. Türkiye ile Ermenistan arasındaki yeni açılımları desteklediğini ve ilerlemesini arzu ettiğini de açıklamıştır. Ancak bu gelişmelerin Azerbaycan'ı gücendirdiği de dikkate alınmalıdır. Azerbaycan'dan hiçbir temsilcinin İstanbul'da yapılan Medeniyetler İttifakı toplantısına katılmaması manidardır. Ermenistan'ın soykırım iddiasından vazgeçmeden, sınırlarımızı tanıdığını ve Doğu Anadolu topraklarında iddiası olmadığı açıklamadan ve bunu teyit etmeden, Azerbaycan'da işgal ettiği topraklardan çıkmadan Türkiye'nin tek taraflı açılım yapması durumu, yeniden değerlendirmeye ihtiyaç gösteren bir konu olarak karşımızı çıkmaktadır. Batı, AB, ABD istedi diye karşılıksız açılımda bulunulması prestij kaybına, dostları kaybetmemize, zaman içinde tehdit oluşmasına yol açacağından üzerinde tekrar tekrar düşünülmesini zaruri kılmaktadır.

Obama, seçim konuşmaları esnasında Türkiye'yi, Kıbrıs'ta işgalci güç olarak nitelendirmiştir. Bu durum, hem Kıbrıs Rum Yönetimi'nin, hem Yunanistan'ın, hem de AB'nin yaptırımlar ve tavizler kapsamında Türkiye'ye karşı elini güçlendirmektedir. Esas itibariyle ABD'nin Kıbrıs politikasına baktığımızda

ABD; Türk-Yunan ilişkilerindeki gelişmeleri, Doğu Akdeniz güvenliğinin bir parçası olarak algılamaktadır. Dolayısıyla Kıbrıs'a ilişkin bir çözüm, ABD için ikinci önceliktedir. ABD, Türkiye-Yunanistan arasında meydana gelebilecek bir çatışmayı, sadece NATO müttefikleri olmaları açısından değil, aynı zamanda ABD için hayati öneme haiz bölgelerin güvenlik ortamını doğrudan etkilemesi ve kendi çıkarları açısından önlenmesi gereken bir durum olarak da görmektedir. Diğer taraftan İngiltere, garantörlük hakkını, Adadaki üslerinin korunmasına yönelik bir imtiyaz olarak görmekte, çözümde de İngiliz çıkarlarının korunmasını esas almaktadır. Bu nedenle İngiltere AB'ye üye olurken üsleri, AB statüsünün dışında bırakmaya özen göstermiştir. ABD'nin de bu üslerden yararlanması, onun da meseleye İngiltere gibi bakması sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Obama Türkiye ziyaretinde, Kıbrıs konusunda, birleşik, iki federasyonlu bir yapı oluşturma yönünde devam eden müzakere sürecini desteklediğini ifade etmiştir. İzolasyonların kaldırılmasından söz etmemiştir. Türkiye'nin, ABD'nin Kıbrıs konusunda olabilecek yeni bir yaklaşımlarını, yukarıdaki argümanları kullanarak karşılamasının uygun olabileceği değerlendirilmektedir.

4. Sonuç

Ulusal güvenlik kavramı çok boyutlu bir kavramdır. Mevcut ve potansiyel tehditlere karşı alınacak önlemler manzumesinin tümünü ihtiva eder. Sadece askeri tedbirler yeterli olmayabilir. Ulusal güvenlik, milli güç unsurlarının ve kendisinin altındaki diğer güvenlik kategorilerinin bir şemsiyesi konumundadır. Ulusal güvenlik kavramının içinde ulusal çıkarlar, ulusal hedefler, ulusal politika, ulusal strateji ve ulusal güç bulunmaktadır. Ulusun ortak çıkarları, devlet idaresinde temel düşünceyi oluşturur. Soğuk Savaşın sona ermesinden sonra riskler ve belirsizlikler oluşmuş, tehditler değişik bir boyut kazanmıştır. Gelinen durum, reaktif (etki-tepki) önlemlerden çok proaktif (ön alıcı) tedbirler alınmasını gerektirmektedir. Caydırıcı tedbirler önem arz etmektedir.

Türkiye`nin jeopolitik önemi ile sahip olduğu coğrafi, nüfus, bilim, teknolojik, sosyal ve kültürel güçlerin ülkemize sağladığı avantajlar da dikkate alınarak, politik, askeri ve ekonomik stratejik güvenlik sınırlarımızın öncelikle etki alanımız olması gereken Balkanlar, Ortadoğu, Kafkasya ve Orta Asya`yı kapsayacak şekilde belirlenmesinin ve Karadeniz, Ege Denizi ve Akdeniz'in ve bu sınırların içine dâhil edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Küreselleşme bir gerçektir. Onunla birlikte yaşamak, faydalı kısımlarından yararlanmak, tehdit olan kısımlarından korunmak gerekmektedir. Küreselleşmenin başlıca hedefi ulus devlet anlayışının yok edilmesidir. Esas korunması gereken nokta budur.

Türkiye'ye müteveccih dış ve iç tehditler bulunmaktadır. Bu tehditlerin çevre ülkelerinden kaynaklanabildiği gibi, Türkiye'nin etkide bulunma veya etkilenme konumunda bulunduğu bölgelerden, küresel güç unsurlarından, ilgi sahasındaki gelişmelerden, bölücü akım ve faaliyetten, irticadan ve her türlü kutuplaştırmaya yönelik hareketten kaynaklandığını söylemek mümkündür. Ancak bir eylem veya gücün tehdit olabilmesi için sahip olunan değerlere hasmın zarar verme niyetinin olması ve elinde, bu niyetini gerçekleştirebilecek yeterli imkân ve vasıtalarının bulunması gerekmektedir.

Türkiye kendisine yönelen tehditlerin tümüne karşı koyabilecek güçtedir. Bu gücü tarihi geçmişinden, gelenek ve göreneklerin de içinde olduğu kültürel yapısından, milletinin duygularından, coğrafyasından, jeopolitik durumundan ve öneminden, silahlı kuvvetlerinden, laik, demokratik ve sosyal hukuk devleti anlayışından ve Atatürkçü düşünce sisteminden almaktadır. Ulus devlet, laik devlet, üniter yapı mutlaka korunması gereken değerlerdir. Türkiye'nin enerjisini, etnik, dini, çeşitli olaylardan dolayı rövanş alma, menfaat sağlama gibi düşüncelerle dışarıdan destekli veya desteksiz iç çekişmelere harcaması, ülkede kutuplaşmalar yaratmakta, birlik ve beraberliği bozmakta bu husus da güvenliği

olumsuz yönde etkilemektedir. Bu gibi zararlı düşüncelerin, aklı ve mantığı esir almasına müsaade edilmemeli, aynı gemide olduğumuz hiçbir zaman göz ardı edilmemelidir. Türkiye'nin güvenlik algılamasının esasının birlik, beraberlik ve bütünlükten geçtiği, içeride yaratılacak güçlü durumun her şeyden önemli olduğu bilinmelidir.

Uluslararası ilişkilerde dostlukların değil, menfaatlerin söz konusu olduğu gerçeğinden hareketle, başta ABD olmak üzere tüm diğer güçlerin yaklaşımlarını bu çerçevede değerlendirmekte fayda görülmektedir. Duygusal hareket etme temayülünden kaçınılmalı, güvenliğimize zarar verme ihtimali olan her girişime karşı ihtiyatlı olunmalıdır.

KAYNAKÇA

Ali Esgin ÖZ, *Ulus devlet ve Küreselleşmeye ilişkin bazı tartışmalar*, www.cumhuriyet.edu.tr/edergi/makale/49.pdf Eriş.tarihi: 23.3. 2009.

Ali Nail KUBALI, Yeni Asır Gazetesi, *Yükselen Milliyetçilik*, (25 Mart 2009).

Armağan Kuloğlu, *Küreselleşme ve Milliyetçilik*, <www.globalstrateji.org>, 2006.

Armağan Kuloğlu, *ABD'deki yeni başkanlık döneminin Türkiye'nin güvenliğine muhtemel etkileri,* www.globalstrateji.org, 02 Aralık 2008.

Armağan Kuloğlu, *Ulusal güvenlik kapsamında sivil-asker ilişkileri*, Ekoenerji dergisi, Aralık 2008, Sayı: 24.

Armağan Kuloğlu, *Ortadoğu'daki gelişmeler, Türkiye'nin tehdit algılamaları ve güvenlik sorunları*, Ekoenerji Dergisi,Şubat 2009,Say:26.

Armağan Kuloğlu, *60 yıllık ittifak NATO ve Türkiye*, Ortadoğu Analiz Dergisi, Nisan 2009, Sayı:4.

Bölgesel Sorunlar ve Türkiye Sempozyumu Bildirileri, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Mayıs 2008.

Fahir ATASOY, *Küresel Milliyetçilik, Tevfik DALGIÇ Batılılık, Küreselleşme ve Kemalist Milliyetçilik üzerine bazı görüşler.*

Gnkur.Bşk.Org.Y. Büyükanıt'ın *Güvenliğin yeni boyutları ve uluslar arası örgütler konulu sempozyum açış konuşması,* 31 Mayıs 2007.

M. Faruk Demir, *21. Yüzyılda Türkiye İçin Yeni Bir Milli Güvenlik Siyaseti / Stratejik Öneriler Belgesi*, 2002.

Sait Yılmaz, *21. Yüzyılda Güvenlik ve İstihbarat*, Milenyum Yayınları, İstanbul, Eylül 2007.

Sait Yılmaz, *Ulusal Savunma*, Kumsaati Yayınları, İstanbul, Nisan 2009.

Suat İlhan, *Jeopolitik Duyarlılık*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1989.

Türkiye'nin Ulusal Güvenlik Sınırlarını Belirleyici Unsurlar, <http://www.tumgazeteler.com/?a=40663>, 2 Eylül 2008.

Yılmaz Tezkan, *Jeopolitikten Milli Güvenliğe*, Ülke Kitapları, İstanbul, Mart 2005.

3,4,5,6,7 Nisan 2009 tarihli gazeteler, TV ve radyo programları.

A GREY SECTOR IN THE DEFENCE-PARADIGM: ETHICAL ISSUES REGARDING THE TACTIC OF TARGETED KILLING

Antonia-Denisa Staedel[1]

"Of all men's miseries the bitterest is this:
to know so much and have control over nothing."
Herodotus of Halicarnassus

In a short novel, written by the Russian writer Anton Chekhov, namely *Ward no. 6*, one can find an ingenious deconstruction of the ideal theoretical philosophy: the "crazy"[2] Ivan advises Andrej, the doctor with a passion for philosophy, to teach Diogenes of Sinope`s ideas exactly where they originated from: in warm Greece, where one can find plenty of orange- and olive-trees, where sleeping under the sky has no negative effect on the physiology. But try to do this in cold Russia! A Diogenes finding himself in Russia, in the middle of the winter or even in May, would implore for being invited in a warm house! Ivan calls himself a being consisting of warm blood and nerves, exposed to impulses which come from outside of his body. And he reacts in accordance to this impulses; he feels cold, warm, sadness, pain, fear, etc. Simply, he is for a philosophy which can help him to live free of negative effects.

Let us "transport" this image in the world of the 21th century, in the context of a War on Terror (2001)[3], which needs an ethical ground: some philosophers analyse counter-terrorism from a "warm" and "safe" position, mostly in peace time, though during war there is often no time left for thinking in philosophical categories[4]. We analyse the principles of the Just War Theory applying philosophical ideas "originating" in a warm and safe "Greece", not having ever taken part in wars. But warfare takes quick and effective decisions, and philosophical discussions are mostly one step behind the reality. At the same time we have "Ivan" on the battlefield, a place where no "olives", "oranges" nor a blue clear sky are to be found…

Some military men tend to think and guide the war on terrorism in a way, which is positioning itself in the tradition of the military realism: war (terrorism) is evil, so we have to counter it simple, direct and ruthless[5]. However, this is, probably, an effective approach, not considering the respect and dignity of the soldier as potential combatant or as the dignity of all persons involved in potential counter-terror warfare. A soldier is a human being (although this statement might

---

[1] Antonia-Denisa Staedel is currently preparing a Ph.D.-Thesis on New Perspectives in Military Ethics in Light of the War on Terror (Friedrich-Alexander-University Erlangen-Nürnberg, Germany & Supervision by Prof. Asa Kasher, Tel Aviv University, Israel).

[2] According to M. Foucault (History of Madness), each society produces its specific discourse on madness.

[3] It is not the purpose of this paper to analyse the legitimacy of the current so called War on Terror, nor to build on the "weak"ground of the general acatalepsia (including the academic philosophical, legal or political field) regarding the definiton of "terrorism", due to the fact that there are more than 150 proposed but yet not common international working definition. The US Department of Defence has a short and comprehensive definition, which includes the widely agreed components of terrorism: "The calculated use of violence or the threat of violence to inculcate fear; intended to coerce or to intimidate governments or societies in the pursuit of goals that are generally political, religious or ideological."

[4] Cf.: M. Walzer, „Just and Unjust Wars", Foreword.

[5] R. Marcinko quoting General G.S. Patton Jr. in: R. Marcinko, „ Ethics in the War on Terrorism": http://worlddefensereview.com/includes/marcinko071505pr.html.
Moreover, for Commander Marcinko (U.S. Navy, ret.), founder of the SEAL Team Six, a counterterrorist force, the War on Terror is one without rules, borders or uniform.

seem as one of a "candide" simplicity[1], I reiterate this, though with regard to the military realism, this fact is often disregarded), not a machine, and it needs a moral ground to know that it fights for a just cause (*jus ad bellum*) and it fights for it in a just way (*jus in bello*): this two components are treated within the "classical"[2] Just War Theory[3]. With regard to the War on Terror, the Ethics of War is experiencing a dynamic period of development[4], due to the several ethical issues raised by the problematic of the just counter-terror warfare.

Despite the discrepancy sometimes found (or even frequently) between the reality on the battlefield and the theory of how to wage a just war (*bellum iustum*), it is at the same time inherent to the development of mankind, that efforts have always been made in order to develop arguments for a moral paradigm of war. There is a spontaneous generation of moral and humanitarian standards, at different times and in different civilizations, which are almost as old as war is itself. And although in times of limited communication we find nearly the same principles regarding the right way conducting a war starting with China of the 5th century BC or the Code of Manu, the Bible, the greek philosophy, from the development of the Christian theological theory to the Geneva and Hague conventions.[5]

This shows that, in defiance of the "simple" view of military realism (*inter arma silent leges*) trying to implement an absolute pragmatical doctrine, efforts toward an ethical argumentation[6] are and should not be obsolete. And even if the Just War Theory[7] seems not to fit in the War on Terror-paradigm, it still can serve as a framework. This is why, in analysing the morallity of targeted killings, I shall first do this applying the Just War doctrine, even if this would imply its extension.

The Tactic of Targeted Killing[8] – Definition," Orthopraxis" and Short Synopsis

Targeted killing is the *"intentional slaying of a specific individual or group of individuals undertaken with explicit government approval."*[9] Starting with the implementation of this tactic in the ongoing campaign against terrorism as preemtive acts against terroristic actions considerable controversy was generated, even though the mentioned tactic is not a new phenomena. Several states have eliminated individuals[10] which were considered imminent threats. There are several conditions which limit the use of this tactic: the threat has to be a substantive one for the national security, and the domestic law enforcement-tools are impossible to be implemented (no targeted killing will normally take place in the domestic area of a state). Shortly, it should be always seen as *ultima ratio*. Moreover, only the overwhelming threat of imminent terroristic act could force states to use targeted killings.

---

[1] In an era of globalized "complexity", basic and simple things seem to loose their "solid" state.

[2] The classical Just War Theory finds its finality more in a symmetrical warfare, not in an asymmetrical one as the War on Terror.

[3] Regarding the jus ad bellum- and jus in bello-principles, cf. e.g.: N. Fotion/G. Elfstrom, "Military Ethics", pp. 107-118.

[4] Cf.: D. Rodin, "The Ethics of War: State of Art", in: Journal of Applied Philosophy", (3), 2006, p. 241.

[5] Cf.: Paul P. Christopher, "Just War Theory-An Historical and Philosophical Analysis", p. 83f.

[6] A complex discussion involving also international security policy, international law, politics and international relations would offer a realistic and dynamic approach.

[7] I strongly believe that the reconceptualization of the Just War Theory is a stringent both necessity and and priority, and that this does not imply per se a denial of the tradition, though with regard to the fact that it blurs many historically distinctions, it should be treated as a dynamic construct (aspect discussed as personal communication with Prof. Asa Kasher).

[8] Other terms used to describe this tactic: assasination, preventive killings, active self-defence, extrajudicial killings, and interceptions. Preference is given to the term "targeted killing", as "assasination" for example has a pejorative connotation and an inherent damnation of the tactic.

[9] S.R. David, "Fatal Choices:Israel's Policy of Targeted Killings", p 2, Mideast Security and Policy Studies No. 51, 2002.

[10] Typically, a nation's intelligence, security, or military forces, identify the high-profile suspect(s) whose capture is impossible or at great risk, and carries out an operation with the intention to kill these individuals.

With regard to international law, no violation of the national sovereignty[1] is is permissible: no actions will be undertaken unless the state in which the operation takes place agrees with the targeted attacks. The principles of proportionality and discrimination, derived from the Law of Armed Conflict find also application[2]. Although the policy of targeted killings raises several problematic issues of international law[3], there is no established norm against it (but against assasination), so that different interpreations of the relevant law can lead to different results.

The United States have even a legal base for targeted killings: although the Executive Order 12333 (*2.11* **Prohibition on Assassination:"***No person employed by or acting on behalf of the United States Government shall engage in, or conspire to engage in, assassination."*)[4] prohibits targeted killings, the congressional resolution authorized President Bush *"to use all necessary and appropiate force… in order to prevent any future acts of international terrorism against the United States by such nations, organizations or persons."*[5]; and created a legal foundation (still controversial) for the implementation of the mentioned tactic.[6]

This argumentation leads to the self-defence principle (and that of military necessity[7]) of Art. 51 of the United Nations Charter, according to which a state authorizes the use of military force to defend itself against armed attack, limited to necessary and proportionate response. The problematic of the application of Art. 51 is in fact if it can be extended from its initial limitation to inter-state conflicts to a conflict with terrorist organization. The answer to this question remains a matter of the states, with more or less agreement of the United Nations.[8]

In the 1980s, the French government started operations meant to eliminate the terrorist Abu-Nidal and "Carlos", the "Special Air Service" killed, empowered by the British government, several members of the Irish Republican Army[9]. Russia used also the tactic during the Chechnya War. Since the beginning of the second Intifada in Ferbruary 2000, the Israeli state makes oficially use of targeted killings. Eliminations of Taliban-leaders propably take place in the

---

[1] Art. 2(4) UN Charter.
[2] Cf.: E. Kaplan, „Targeted Killings": http://www.cfr.org/publication/9627/targeted_killings.html.
[3] Cf.: M. Patel, "Israel's Tageted Killings of Hamas Leader": http://www.asil.org/insights/insigh133.htm.
[4] Central Intelligence Agency: https://www.cia.gov/about-cia/eo12333.html#2.11.
[5] Authorization for Use of Military Force, S.J. RES. 23, 107th Congress: Library of the Congress: http://thomas.loc.gov/.
[6] November 2002 in Yemen, a Predator fired a Hellfire missile into a car carrying Abu Ali-Al-Harithi, a key-al-Qaeda leader. Five other men, including an American, died along with al-Harithi. It seems that not only President Bush relaxed the provision of the Executive Order 12333: President Clinton, in 1998, having evidences that al-Qaeda leaders were behind the bombing of the U.S. embassies in Sudan and Tanzania, ordered a missile strike on trainig camps in Afgahnistan and Sudan, supposed to belong to al-Qaeda: cf.: E. Kaplan, „Targeted Killings": http://www.cfr.org/publication/9627/targeted_killings.html.
[7] Cf.: G.A. Raymond, "Military Necessity and the War Against Global Terrorism", p. 1, in: H.M. Hensel (ed.), "The Law of Armed Conflict".
[8] The applicability of Art. 51 UN Charter remains directly linked to the interpretation of "combatants". In this sense, only the interpretation which defines also civilians taking part in the hostilities as combatants, leads to an adequate definition of combatants within the War on Terror-paradigm. As long as civilians are involved in hostilities, the provision of Art. 51 (3) of the Additional Protocol to the Geneva Conventions (Protocol I), 1977, will be applied. Cf.: T.B. Hunter, "Targeted Killing: Self-Defence, Preemption and the War on Terrorism":http://operationalstudies.com/mootw/Targeted%20Killing%20Research%20PaperOS.pdf.Regarding the authorization of the Operation in Afghanistan by the United Nations cf.: http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N01/708/55/PDF/N0170855.pdf?OpenElement.
[9] An investigation cleared the agents of wrongdoing, but in 1995, the European Court of Justice condemned them, (nota bene!!), not for the targeted killing itsself, but for the use of excessive force (violation of the jus in bello-principle of proportionality - one of the agents used his entire ammunition, though it was not necessary).

"Enduring Freedom" operation.[1] This short overview shows that the use of targeted killings is not *en-vogue* since the beginning of the War on Terror, but that it has been mostly implemented in a terror-counterterror-paradigm, which is considered, analysing its not quite rare utilization, as a military and effective tactic.

Ethical Issues

While trying to analyse the morality of the tactic of targeted killing, the first aspect which comes to mind[2] is that the Just War Theory refers to the warfare-paradigm and not to the war-paradigm. This means that the Just War Doctrine does not answer the question of morality of war itsself, but only of the morality of warfare (*scilicet*: how war can be conducted in a right and just way).[3]

If we analyse the tactic of targeted killing (applying the principles of *jus in bello*) we will obtain only an answer regarding how we can apply this tactic so that it is morally justified, and not if the tactic itself is moral. The ground for the ethical discussion one finds is in an analogy to the Just War Theory and in the fact that targeted killings simply offend our sense of moral sensibility, yet the states making use of intentional killings in the end eliminate individuals without any trial. In order to fight a war in a just way, two *jus in bello* principles are to be respected:

a) the principle of distinction (discrimination)

b) the principle of proportionality[4]

Distinction

According to this principle, non-combatants[5] are not legitimate targets. The definition of non-combatants in the asymmetric war as the War on Terror has raised an ongoing debate regarding the distinction between combatants and non-combatants. This implies not only targeting civilians, but also guerilla tactics in which soldiers hide and often camouflage themselves as civilians.[6] The distinction distinction on formal aspects, such as the military uniform is quite unrealistic. The combatant or non-combatant status should be determined by the existence or non-existence of an action of aggression (and threat). Otherwise, a soldier laying down his weapon would still be a combatant and a civilian making use of weapons, attempting aggressive actions, would not be considered a legitimate target. Simply, discrimination means *"making a choice about who constitutes an active threat as distinguished from those who do not."*[7]

Fighting terror on a "classical" battlefield, where soldiers of enemy armies carry out a conflict has become archaic[8], as terrorists have moved the battlefield in in the city, the family and the home. A logical consequence is that fighting terrorists having civilian status and fighting them among civilians should be morally justified. Once the discrimination is respected, contingent collateral damages are also morally justified. Since they are unintentionally, efforts minimizing them have been made and the collateral damage is not a means to the

---

[1] Cf.: S. Wunder, "Die Taktik der gezielten Tötung: Israelische Erfahrungen", p. 7, Forum Sicherheitspolitik, 5/2007.

[2] A mostly forgotten aspect: In the tradition of the military realism, William T. Sherman would differentiate between the war- and warfare-paradigm. On the contrary v. Clausevitz treats the question about the morality of war as irrelevant, but gives extremely importance to the warfare-paradigm. cf.: M. Walzer, „Against Realism'", pp. 36-52, in: J.B. Elshtain (ed.), "Just War Theory".

[3] Cf.: R.L. Holmes, "Can War be Morally Justified?", p. 228 in J. B. Elshtain (Hg.), "Just War Theory".

[4] Cf. supra: footnote no. 8.

[5] Scilicet: individuals which do not take directly part to terroristic activities, innocents.

[6] Cf.: D.Rodin, "The Ethics of War: State of Art", in: Journal of Applied Philosophy", (3), 2006, p. 243.

[7] E. Patterson, „Just War in the 21st Century: Reconceptualizing Just War Theory after September 11" p. 128, International Politics 42 (2005).

Following the distinction of being a threat or not, there is no need for any further problematization regarding the distinction between political and military leaders. Political leaders, as far as they do not constitute an active threat, are not legitimate targets.

[8] Not per se, but in the War on Terror.

end of the act, whereas the positive effect of the military action (here targeted killing) outweighs the harm caused to innocents.[1]

Proportionality

Traditionally, in order to wage war justly, the principle of proportionality must be observed and military actions that cause injury and loss be avoided, on both sides, out of proportion to the military objectives they expect to achieve. Futher on, torture, *mala in se* weapons, perfidy and treachery are forbidden. Proportionality is not a matter of mathematics, although the rationale is between costs and benefits. Political and military leaders as Michael Walzer states, have to worry, but not to calculate[2].

The *jus in bello principles* (discrimination and proportionality) seem to be dynamic (the difficulty of non-combatant immunity can be solved within the framework of discrimination) and at the same time static and even irrelevant, though when applying them to the tactic of targeted killing no doubts can be raised against carrying out such an action. However, fulfilling all required conditions would not logically lead to a state of impossibility. The challenge is, that the question of morality is not being answered within the framework of the classical Just War Theory, mostly because a premeditated, extrajudicial killing is seen as a *prima facie* wrongfull act. Hence the self-defence rationale within the framework of the above mentioned theory seems to be paradigmatically unpremeditated, and are more an immediate reaction where there is no time for deliberation[3].

This two points, targeted killing as a *prima facie* imoral act, and a static self-defence rationale, not to speak about confusions and ambiguities trying to put the targeted killing in a context of a revenge rationale, deterrence or even an utilitarian one, open only the gateway to intractable moral problems.

For this reason, a “grey sector” is needed, where basic principles of the Just War Theory find their applicability in altered circumstances, in form of altered doctrine. This sector is meant to be a last resort for extreme casualties, not a general new war doctrine, though I strongly believe that soldiers should be educated in the aim of the principles of the Just War Doctrine, where the “ideal” battlefield is far away from cities.

With regard to the War on Terror, we must provide our soldiers with solutions to the dilemmas posed by urban warfare and especially terrorism. The ethical issues regarding the tactic of targeted killing do not emerge from the incompatibility of the Just War principles, but from the *topos* they are analysed. Simply, we should start to think differently about wether in time of a war against terrorism, a theory developed by Augustine of Hippo formulated in a total different political and strategic milieu can still deliver all required answers to our current concerns. I doubt that this is the case. And I doubt that the principles of Just War are archaic, I just believe that the threats our societies are exposed to, demand occasionally extreme methods, which under certain circumstances could even be morally justified.

While the purpose of this paper is not to solve the problematic regarding the morality of targeted killing, but proposes a topos where a discussion meant to solve the moral dilemmas can take place. However I will present an extension of the self-defence rationale, actually the core of the Just War Theory, which could be used as a moral argument in justifying targeted killing. The most important step

---

[1] Double Effect doctrine – an interpretation of the principle of distinction (unintentional killing or wounding of innocents is morally justified) cf. e.g.: S. Lee, “Double Effect, Double Intention, and Assymetric Warfare”, pp. 234-251, JoME 3 (2004).
[2] M. Walzer, „Arguing about War“, p. 89.
[3] Cf.: W. Kaufman, “Ethics of Assassination”: http://www.usafa.edu/isme/JSCOPE04/Kaufman04.html#_edn1.

in doing this is to reconsider the self-defence principle not in terms of "traditional" aggresion, but of a *nexus* between aggresion and *threats*. In an era of symmetric warfare, threats were quite clear, though soldiers were either in barracks or on the march. The goal of classical wars was to achieve an armistice, the goal of the War on Terror is security.

Nowadays, due to the development of technology and commnunication, the threats terrorist pose, especially because of their extreme violent agenda (what if terrorists will make use of chemical and biological weapons in a substantive way? what then?), are far less easy to discern. The point I want to show, is that aggression in the traditional parameters was quite easy to perceive, whereas threats emerging from terroristic acts were not, fact that could deliver an argument for the moral justification of targeted killing (killing itself is justified in war[1]). What violates our sense of morality when discussing about targeted killings is not the killing itsself, but the fact that this is premeditated.

But positioning myself in the "grey" sector I propose arguing in terms of self-defence as a matter of perceiving threats, and not taking the targeted killing *a priori* as immoral, a new discussion on the morallity of this tactic could lead to sustainable moral arguments. Most of the analysies done on this topic come to the conclusion that not all targeted killings are justified, position I agree with, then as the Just War Theory has a strong presumption against war, the tactic of targeted killing should similary have a strong presumption against its use. It should be treated only in a context of extreme situations, as a last resort, after exhausting all reasonable alternatives (including issuing arrest warrants, requesting extradition, etc.), and especially acting in self-defence. The conditions on the operational level should be strictly defined, including reliable intelligence.[2]

Conclusion and Reflections – New topos for a new discourse

Within the framework of the Just War Theory, there is no clear and sustainable answer to the question about the morality of targeted killing to be found. Moreover, within this parameters, possible answers would only rise intractable moral problems. If an answer should be found (no doubt, there is a practical demand for it), this should be done in the context of a "grey" sector. This "grey" sector could be considered as an extension of the Just War Theory, an effort to adapt this to the threats posed by terroristic activities.

In a discourse-paradigm in the tradition of Foucault, societies construct their own discourse on reality, justice, knowledge. New violent threats, as terrorism, require effective response, where effectivness should be directly linked to morality. How this morality be approached is a matter of producing a new discourse in itself, a complex one, including international relations, international law, security policy, and the civil society. Recall Ivan! And as Seneca states (Sen. epist. 20,2), "*facere docet philosphia, non dicere"!*

[1] People have a prima facie right to self-defence, unless one accepts the absolute pacifist view. If an individual is attacked, it is permissible and morally justified that he can inflict harm on the attacker to protect himself. Extended to war, when soldiers kill their acts are morally justified.

[2] The Government of Israel has a set of conditions that must be fulfilled in order to carry out an operation of targeted killing. For further specifications cf.: Supreme Court of Israel, HCJ from 11.12.2005, http://elyon1.court.gov.il/Files_ENG/02/690/007/a34/02007690.a34.HTM. For an Israeli perspective on Military Ethics of fighting terror cf.: A. Kasher/A. Yadlin, „Military Ethics of Fighting Terror: An Israeli Perspective", p .8, JoME 4 (2005).

THE AFTERMATH OF GUANTANAMO BAY ON THE CONCEPT OF THE UNLAWFUL COMBATANT

Larry White, J.D.[1]

Contractors – Advantages

- Contractors have been used for years
  - Technicals reps for ships and for airplanes
- Sophistication of modern weapons systems increases the need for contractors
  - Many aspects of cradle-to-grave support
  - Military technicians assigned other duties as they attain true proficiency
  - Legal and political concerns may increase use

Disadvantages

- Legal status
  - Contracts status makes them support personnel
  - SOFA protections not needed for such duties
  - Use of lethal force not consistent with SOFA
  - Cannot qualify as soldier under IHL
- Personnel issues – substantially higher pay
- Safety issues – liability when sent forward?

Military HAZMAT

- Military forces generate substantial amounts of hazardous materials
  - Fuels
  - Weapons rounds
  - Special metals and additives
  - Packaging and protective materals
  - Phospherous and fiberglass
  - Batteries

Environmental Concerns

- Environmental concerns on the battlefield
  - Unlabeled materials
  - Contents must be discerned and treatment plan developed
  - Burning not acceptable
  - International environmental law stronger now
- Comes as military material – leaves as waste
- Area is ripe for contractors, not soldiers

---

[1] Ankara University School of Law

Conclusion

- Contractors on the battlefield have advantages and disadvantages
- Increasing numbers are not the problem but expanding mission areas are
- Contractors should be used for emerging technical operations in rear areas
- Environmental waste management may be one such area ripe for contractors

NATIONAL SECURITY AND DEFENSE INDUSTRIES IN TURKEY

Dr. Faruk ÖZLÜ[1]

Introduction

National security is a broad-band spectrum term related to military, economy, technology, diplomacy, etc. In this paper, we focused on only the military side of national security together with defense industry. From a military perspective, in order to maintain peace, stability and balance, you must improve/develop in-country defense industry capability, which is a must for national security and has become a vital part of the homeland security concept.

Firstly, we should consider the meaning of some basic terms such as political power, diplomatic power, military power, defense industry, national security, strategies, defense technology, threats, international environment, national defense, homeland security, policies, and global security system.

Global terrorism and regional armed conflicts are two important issues after the demise of the cold war era. Global terrorism has become a major threat after September 11 and regional armed conflicts have never ended: Iraq, Afghanistan, Israel, Russia, Turkey, the USA, India (Kashmir), Myanmar, Sri Lanka (Tamil), Somalia, Colombia, Peru, Philippines, Philippines (Mindance) have all experienced armed conflicts in their regions. (SIPRI 2008). Below in Figure 1 and 2, you can see regional conflict areas of the global security system.

Figure 1: Fourteen major armed conflicts in 13 locations.

[1] Deputy Undersecretary Undersecretariat For Defense Industries

Regional Conflicts And Global Security System

Figure 2: World map on regional conflicts (SIPRI 2008).

Table 1 below shows the number of operations and deployments realized in 2007 (SIPRI 2008).

Peace Operations And Deployment By Region, In 2007

Region	No Of Operations	%	Total Person Deployed	%
Africa	18	30	69 335	41
America	3	5	9 406	6
Asia	10	16	46 019	27
Europe	20	33	27 018	16
Middle East	10	16	17 689	10
World	61	100	169 467	100

Table 1: Number of peace operations and deployments by region in 2007 (SIPRI 2008). Below in Figure 3, you can see Turkey's risks map from a military perspective in its region.

Figure 3. Turkey's risks from a military perspective

One of the most important aspects of becoming an international power is to have a high-tech national defense industry. Besides, economic assets, social values and political capacity are also indispensable factors for a global player. One of the essentials of national security strategy is a self-contained/powerful defense industry in which deterrence and independence is a vital issue.

According to the Constitution of the Republic of Turkey, the government is responsible for national security and defense industry.

"The Council of Ministers shall be responsible to the Turkish Grand National Assembly for national security and for the preparation of the Armed Forces for the defence of the country" (The Constitution of the Republic of Turkey, Article 117)

We classify our national security activities into four areas. These are;

- Keeping the homeland secure,
- Establishing national defense,
- Protecting national interests and
- Supporting peace in the world

Government organizations responsible for Turkish defense and security are shown in Figure 4 below.

Figure 4. Government organizations responsible for defense and security.

Law No 3238, a separate Defense Industry Law enacted in 1985, establishes the Undersecretariat for Defense Industries and sets up a new defense industry policy in order "to constitute a basis for the development of a modern defense industry and to modernize the Turkish Armed Forces".

Defense Industry Executive Committee which is the main decision body of the new system convenes under the chairmanship of the Prime Minister with the participation of the Chief of General Staff and the Minister of National Defense.

National Military Strategy of Turkey (TÜMAS) that is prepared by General Staff forms the main frame plan. In line with the TÜMAS, each Force Command transforms its operational requirements into proposals and submits the proposals to the General Staff, which in turn draws up the long-term Strategic Target Plan, that contains the joint operational requirements of the Turkish Armed Forces, The Strategic Target Plan is followed by the constitution of the 10 Year Procurement Program (OYTEP) which matches the projects in the Strategic Target Plan with the financial resources, and includes all contract-awarded and on-going projects and the proposed new projects. With the formation of OYTEP, the procurement process of the Turkish Armed Forces requirements begins.

The formation of the afore-mentioned strategies, programs and plans is processed through different phases with different actors. The Force Commands and General Staff execute the "Determination of Requirements" Phase, next comes the "Planning and Budgeting" Phase where the Ministry of National Defense and Undersecretariat of Defense Industries (SSM) are included into the process. During the latter "Procurement Management" Phase Ministry of National Defense and Undersecretariat of Defense Industries (SSM) are the main procurement bodies for defense projects.

The starting point of a project to be executed by SSM, is the operational requirements of the Turkish Armed Forces that are submitted to General Staff. General Staff prioritizes the requirements and submits them to the Defense Industry Executive Committee for the final decision. If the project that is incorporated into OYTEP by General Staff requires substantial investment or contains basic technology transfer then the project is transferred to SSM for execution, otherwise to the Ministry of National Defense.

After the method and execution model of the project is determined by Defense Industry Executive Committee, SSM takes on the responsibility for the execution of the project with the participation of the personnel of General Staff and the related Force Command.

In accordance with the laws and regulations, SSM executes the bidding phase and following the evaluation of the proposals the results are presented to Defense Industry Executive Committee for contract award. SSM undertakes the contractual negotiations covering technical, administrative, commercial, offset and industrial participation issues with the industry. Upon signing of the contract with the industry, the design and production of the systems, tailored to meet the requirements of TAF, begins. With the final acceptance and delivery of the systems to the TAF, the procurement cycle is concluded.

Turkish Armed Forces (TAF) is considered among the largest armies in the world as can be seen in Figure 5 below.

Figure 5. TAF is one of the first 10 armies in the world (USA, China, India, Israel etc)

Defense Industry Support Fund (SSDF) has been established by Law No. 3238 in order to provide stable and continuous resources; to meet the modernization needs of the Turkish Armed Forces and to establish a modern defense industry. The Defense Industry Executive Committee, under the chairmanship of the Prime Minister, is the sole authority to determine how the Fund (SSDF) which is under the control of SSM is to be managed. In the year 2008 the amount of Defense Industry Support Fund (SSDF) totalled approximately 1670 million $, with 92% of this amount –allocated to modernization project payments, 4% to debt repayment, 0,5% to loans provided, 0,5% to R&D and the remaining 5% to other payments.

If we take a closer look at the annual military expenditures of Turkey which amount to approximately 11 Billion $; annual defense system acquisition expenditures (including SSDF) stand at approximately 4,5 Billion $. 6,2 Billion $ spending or 53,3 % of the MND budget is for personnel expenditures, 2,9 Billion $ or 24,5 % for military equipment, 0,5 billion $ or 3,8% for infrastructure and 2,2 Billion $ or 18,4% of the budget is for other expenditures.

Local content ratio attained in projects implemented by SSM in 2008 was 44, 2 %.

Turkey and neighboring countries' defense expenditures and armed forces reserves for the year 2007 are shown in Table 2 (SIPRI 2008).

	European Countries	Defense Expenditure (M $) (2007)	Armed Forces Active	Armed Forces Reserve
1	Russia	45.600	1.027.000	1.445.000
2	Turkey	13.508	510.600	612.800
3	Iran	8.618	545.000	585.000
4	Syria	6.619	292.600	400.600
5	Greece	10.678	156.600	160.600
6	Bulgaria	779	40.747	74.747
7	Armenia	272	42.080	46.828
8	Georgia	757	21.150	32.850

Table 2. Turkey and its neighboring countries' military spending and size of Armed Forces.

The top 15 countries with the highest military expenditure in 2007 are listed in Figure 6 below.

Figure 6. Five top arms exporters and recipients

Top five arms exporters are the USA, Russia, France, UK and Israel whereas the top five arms recipients are China, India, the UAE, Greece and S. Korea.

Figure 7. Five top arms exporters and recipients

The top 10 largest arms-producing companies are as follows:

Rank	Company	Country	Army Sales M$	Profit M$
1	Boeing	USA	30.690	2.215
2	Lockhead Martin	USA	28.120	2.529
3	BAE System	UK	24.060	1.189
4	Northrop Grumman	USA	23.650	1.542
5	Raytheon	USA	19.530	1.283
6	General Dynamics	USA	18.770	1.856
7	EADS	West Europe	12.600	124
8	L-3 Communications	USA	9.980	526
9	Finmeccanica	Italy	8.990	1.280
10	Thales	France	8.240	487
	Total		315.000	

Table 3. Top 10 largest arms-producing companies

Table 4 shows regional/national shares of arms sales for the top 100 companies

Region of Country	Number of Companies	Army Sales (Billion $)
USA	41	200,2
Western Europe	34	92,1
Russia	8	6,1
Japan	4	5,2
Israel	4	4,6
India	3	3,5
South Kores	3	1,8
Singapore	1	0,9
Australia	1	0,5
Canada	1	0,5
Total	100	315,3

Table 4. Regional/national shares of arms sales for the top 100 companies

The following table shows the largest defense industry company acquisitions in western Europe and North America.(SIPRI 2008)

Rank	Buyer Company	Acquired Company	Deal Value (M$)
1	General Electric	Smiths Aerospace	4.800
2	BAE Systems	Armor Holdings	4.532
3	URS Corporation	Washington Group Intl	3.100
4	Carlyle Group	ARINC	-
5	ITT Corporation	EDO Corporation	1.700
6	Meggitt	K&F Industries	1.300
7	Veritas Capital	Aeroflex	1.300
8	Textron	United Industrial Corporation	1.100

Table 5. The largest defense industry company acquisitions in western Europe and North America.

Turkish Defense Technology

Turkish defense industries focus on four main areas: system integration (1), network- data- satellite (2), electronic warfare and sensors (3) and missile-guidance-control (4). Turkish defense industries are contracted for the development and production of Unmanned Air Vehicles, Guided Missiles, Aircraft/Ship/Tank Modernizations, Mission Computers, Self-protection Systems.

The other two main areas that will come to the fore in the near future are homeland security and network centric warfare systems.

Figures 7 and 8 network centric warfare system and homeland security system architectures

Figure 7. Network Centric Warfare System Architectures

Figure 8. Homeland Security System Architecture

You can see Turkish defense industry profile below in Figure 9.

	PUBLIC CORPORATIONS		PRIVATE COMPANIES	FOREIGN PARTNERSHIPS
	MILITARY FACTORIES	GOV'T CONTROLLED		
AIR PLATFORMS	ESKİŞEHİR 1. HİBM KAYSERİ 2 HİBM	TAI	BAYKAR MAKİNA; BÜYÜKMIHÇI; KALEKALIP	TUSAŞ MOTOR (TEI); ALP AVIATION
LAND PLATFORMS	ARİFİYE, TUZLA & KAYSERİ FACTORIES	İŞBİR	OTOKAR; BMC; HEMA; NUROL	FNSS; MTU-TR
NAVAL PLATFORMS	GÖLCÜK, İSTANBUL, İZMİR SHIPYARDS	TURKISH NAVAL SEC.	RMK; SEDEF; YONCA-ONUK; DEARSAN	YILDIZ
ELECTRONICS/SOFTWARE	ANKARA 3. HİBM KKK 4. MAINTENANCE CENTERS	ASELSAN; HAVELSAN; STM; MİKES; EHSİM; HTR; TÜBİTAK UEKAE; TÜBİTAK MAM	GATE; MİLSOFT; SAVRONİK; SDT; VESTEL SAVUNMA; KOÇ SİSTEM METEKSAN SAVUNMA; C2TECH; KALETRON; YÜKSEK TEKNOLOJİ	AYESAŞ; SELEX; NETAŞ; SIEMENS; ESDAŞ; YALTES
	KKK 3. MAINTENANCE	MKEK;		
MILITARY SALES (2007) 2,0 Billion $	% 22	% 37	% 27	% 14
TOTAL WORKFORCE (2007) 48.000	15.000	14.000	12.000	7.000

Figure 9. Turkish defense industry profile.

Turkish defense industry main product areas consist of;

a.Land Systems,
b.Naval Systems,
c.Aviation,
d.Defense Electronics,
e.Military Software & Simulation,

f. Weaponary & Ammunition,
g.Missile And Rockets and
h.Logistics

Conclusion

In the near future, “Network Centric Warfare” and “Homeland Security” are going to be the two niche areas for the Turkish defense industries.

In conclusion,

- Economic and industrial development are needed for a peaceful environment,
- Industrial development and security should not be considered apart from each other.
- Homeland security applications are the key to stability and prosperity and has the first priority,
- Terrorism is the main threat to mankind and global homeland security,
- Political stability requires political power,
- Political Power should be supported by military strength

Some of the results reached are given below as;

- Threats, policies and strategies keep changing,
- New security-building measures should be taken accordingly,
- Comprehensive global efforts should be exerted to this end
- Worldwide consensus is a must
- Effective arms control and disarmament are needed
- Pragmatic and positive steps should be taken in the right direction

National Security mainly depends on national sources, mainly local defense industry capabilities to maximize military strength. We should always keep in mind that Turkey had to use military power to reclaim its independence, as well as to resolve the Cyprus issue and to support United Nations peacekeeping mission in Korea. The USA also uses military power extensively to fight global terrorism. Military power comes into being with high-tech military equipment, which is only attainable through national and comprehensive defense industry infrastructure. Therefore it wouldn’t be wrong to conclude that without a significant defense industry infrastructure neither national security is possible, nor the homeland is secure.

SEMPOZYUMDAN GÖRÜNTÜLER

Beykent Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Sayın Adem Çelik ve 25'nci Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt Sempozyumun I'nci Gününde verilen öğle yemeğinde.

Sempozyumdan bir görüntü.

Sempozyumun ilk gününde Marmara Oteli'nde verilen öğle yemeğinden bir görüntü

Sempozyumun ilk gününde verilen akşam yemeğinden bir görüntü

Beykent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi (BÜSAM) tarafından 16-17 Nisan 2009 yılında Beykent Üniversitesi Taksim Yerleşkesi'nde gerçekleştirilen 2 nci Uluslararası Strateji ve Güvenlik Çalışmaları Sempozyumu'nda bu yıl "21 nci Yüzyılda Ulusal Savunma" konusuna odaklanılmıştır. İki gün süreli olarak icra edilen sempozyumda üç onursal konuşmacı (honored speaker), üç anahtar konuşmacı (key speaker) ve 11 oturum dahilinde 13 yabancı ve 30 yerli akademisyen çok geniş bir literatür dahilinde yepyeni ve birbirinden nitelikli bildiriler sunmuşlardır.

Elinizde bulunan sempozyum bildirileri kitabı ile ülkemizin en çok akademik çalışmalara ihtiyaç duyduğu alanlarından biri olan Ulusal Savunma konusunda literatürün gelişmesine yardımcı olmak ve bu kapsamda başta Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ve Dışişleri Bakanlığı olmak üzere ilgili kurumlarımızın bu alandaki analiz ve dış politika oluşturma çalışmalarına katkı sağlanması amaçlamaktadır. Diğer bir amacımız ise bu alanda üniversiteler ve araştırma merkezleri tarafından akademik çalışmalar yapılmasını teşvik etmektir.

Sponsorlar: